

༡༡། །ཀེའུ་ཚང་འཇམ་དབྱངས་སྒོན་ལམ་གྱི་གསུང་འབུམ།

སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྟུ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བརྒྱུན།

༡༡། །། ཀེའུ་ཚང་འཇམ་དབྱངས་སྒོན་ལམ་གྱི་གསུང་འབུམ།

མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟིང་འཛོལ་བསྟན་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྟན།

༥༩ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཐོ་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྐོར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་༥༩

༦༠ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཐོ་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྐོར་གྱི་ཐུགས་རྒྱུ་༦༠

ལྷོང་གཞི།

རབ་དཀར་གངས་མིའི་ཁྱེད་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཞིང་འཛམ་གླིང་གོ་ལ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་
 ཆགས་པའི་མཐོ་སྒང་བོད་ཅིས་གྲགས་པའི་ས་ཡི་ཐོག་ལེ། ཡ་སྤེལ་ཆན་དང་། ཡ་བྲག་སྤོན་གཉིས་
 བས་མཆེད་པའི་བོད་མིའི་ཐོག་མ་ཡུང་བ་ནས་བཟུང་། སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རྣམ་དཔྱད་འདྲ་
 མིན་གྱི་ཅུལ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཅི་རིགས་གསར་གཏོད་དང་། འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་ཁུས་སྤྱི་
 ལྷག་པར་དུས་རབས་བདུན་པའི་རྒྱབས་སུ་ས་གསུམ་ན་སྟན་པའི་གྲགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅོན་རྣམས་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱིས་མཆོག་གང་གི་མཆེན་བཅེ་རུས་པའི་བྱེད་ལས་ཉག་གཅིག་
 གི་མཐུ་ལས། བོད་ཀྱི་ས་ཆེན་པོའི་ཁྲོན་ཀྱན་ལ་བྱུང་བར་རུས་ཤིང་། འཛིག་རྟེན་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་
 འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐའ་དག་རི་བཞིན་སྟོན་པར་རུས་པ། ཆོས་ངོ་མཆར་མྱེད་དུ་བྱུང་
 བའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྟོལ་གཏོད་མཛད་ལ། སྤྱི་རྒྱུའི་ཕན་བདེའི་གཞི་ཅན་རང་ཆོས་
 བོད་དུ་བསྐྱར་འགོ་བཙུགས་པ་དང་། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅོན་གྱིས་
 བསམ་ཡས་སུ་སྐད་མི་བདུན་གྱིས་ཐོག་བྱངས་རབ་བྱུང་གི་སྟེ་དང་། རྒྱ་བསྐྱར་སྟོབ་ལྟ་ཐོག་མར་བཙུགས་
 བས་སྟོ་རིག་བཟླ་བའི་ཡོ་རྩེ་བ་དུ་མ་གསོ་སྟོང་གནང་སྟེ། ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་ནང་རིག་པ་
 གཙོ་བོར་བྱུང་བའི་རིག་གཞུང་སྟིང་བཅུད་རྣམས་སྟོངས་འདིར་དར་སྟེལ་མཛད་དེ། བེས་རིག་མཛོད་
 བརྒྱུའི་སྟོ་འཕར་ཡངས་པོར་བྱེ་བ་ནས་བཟུང་། དུས་རབས་རིམ་པའི་ནང་ཡུལ་ཁམས་འདིར་འཆད་ཅོད་
 ཅོམ་གསུམ་ལ་མངའ་བཞེས་པའི་མཁས་བྱུང་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྤྱིས་ཆེན་དམ་པ་རི་སྟེང་ཁྲོན་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་རྒྱ་བྱིར་བོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་ཅིང་གཏན་ལ་ལབ་པ་དང་། གསར་ཅོམ་མཛོད་པའི་བསྟན་བཅོས་
 ཐམས་ཅད་འུ་ཅག་ལྟ་བུས་ཆེ་གང་རལ་བ་བསྟེན་ནས་བཟུངས་བྱུང་བཟུང་བར་དཀའ་བས། བོད་ཁུལ་
 ཀྱི་གསུང་རབ་སྤྱིགས་བཅའ་ཐམས་ཅད་གཞི་གཅིག་དུ་བཅུགས་ན་རི་རྒྱལ་ལྟན་པོའི་དབངས་ལའང་

སྒྲིབས་པ་མྱོང་བ་ལྟ་བུ་ལྟོས་ཀྱང་འདྲ་བུ་མི་ཆེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཅ་ཆའི་རིག་གཞུང་མྱོངས་པའི་ནད་བསྐྱེད་
འཛོམས་པའི་སྒྲུབ་མཆོག་བདུན་ཅི་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་རོ་བཅུད་གངས་ཅན་པའི་ལུས་སེམས་སུ་ཤོག་པུ་
སྒྲུབ་ཆོས་བཞིན་དུ་སེམས་པ་ནས་འབྱུང་། སྒྲེ་བོ་པལ་པ་དག་གི་སྤང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆོད་
ཀྱང་ཆེས་མཐོན་པོར་སོན་ཏེ་སྒོ་གསུམ་དགེ་བཅུའི་ལས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བུམས་དང་སྒྲིང་རྩེས་
རྒྱད་དུ་ལ་ཞིང་། ལ་རབས་དང་གཤིས་བཟང་གི་མཛེས་སྟོན་རང་ཆས་སུ་ལྟན་པའི་མི་རིགས་ཁྱད་
འཕགས་ཅན་ཞིག་དུ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུར། དེར་གི་དུས་སུ་འདྲ་འཛོམས་གྲིང་ཤར་བྱལ་ལ་གནས་
པའི་སྤྱིད་འཕྱོར་རིག་གསུམ་སྤྱི་དང་། ཡང་སྒོས་ཆོན་རིག་ཅེར་སོན་གྱི་ཡུལ་གྱུ་དག་གི་མི་སྡེ་གྲགས་ཅན་
ནམས་ཀྱང་ཡུལ་འདི་དང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྒོ་བ་བྱོགས་ས་དང་། ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ཞིག་དུ་
གྱུར་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ལགས།

འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཉམས་དམས་སུ་སོང་བའི་ཉེར་ལོན་ལས། ལོ་
བཅུའི་གོད་ཆགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སྒྲིང་གསུམ་ལོར་གྱིས་བཀྱང་སྟེ་ཡོན་དུ་ཡུལ་ན་ཡང་སྤྱི་ཐབས་བུལ་བའི་
གངས་ལྗོངས་ཀྱི་བྱུང་ལོར་ཏེ། གསུང་རབ་པར་ཤིང་དང་བཅས་པ་པལ་མོ་ཆེ་མེ་ལྟ་དང་རྩ་ལྟའི་ཞལ་དུ་
ཡུལ་ཟེན་དག་ནི་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་དུས་མཐུ་རང་ཅག་སུ་ལའང་མེད་ལ། དུས་བན་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲོད་
ནས་སྟེས་དབང་གིས་ད་ལྟ་སྟེད་དུ་སྟག་ལུས་གསུང་རབ་དག་ཀྱང་པལ་ཆེ་བ་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་རིགས་
གཞུག་དུ་གྱུར་སྟབས་དེར་སྐབས་རིག་གནས་དངོས་རྩེས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གཞིར་བཟུང་བདག་སྤྱང་བྱེད་
དགོས་ཞེན། རིག་གཞུང་དོན་གཉེར་བའི་སྒྲུབ་ལམ་དུ་བསྟར་མ་བྱལ་བས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོས་པ་རི་
བཞིན་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་བས་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བ་ནི་འབྱུང་བཞི་སོགས་ཀྱི་གནོད་པས་སྟེད་དུ་ཅ་བརྒྱག་
མི་གཏོང་བའི་ངེས་པ་མེད་གཤིས། འདི་ཀྱན་བདག་སྤྱང་གནད་འཁེལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཞན་ལ་འགོལ་ཐབས་
མེད་པའི་རང་ཅག་ཁོ་ནའི་འགན་འབྲི་ཉིད་དུ་ངེས་སོ། །

དེར་བརྟེན་སེར་ཐེག་ཆེན་གྲིང་དང་ལྟ་ལྟན་གཞུག་ལག་ཁར་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སེར་གཞུག་
ནང་བསྟན་དཔེ་རྟོག་འཛོལ་བསྟུ་བྱོགས་སྤྱིག་ཁང་ཞེས་པའི་ཆོན་པ་ཞིག་ཆོད་དུ་བཅུགས་ནས་ད་བར་

བཟུང་བྱ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་བྱམ་མོང་དུ་མ་ཐེབས་སྒྲོར་ས་ལ་གསུམ་ལྷག་
 ཙམ་བཏང་སྟེ་དཔེ་དགོན་ལྷན་སྒྲོབ་དང་། དེར་སྐབས་སྒྲོབ་གཉིས་བའི་ཉིས་མཐོང་ཆེད་དུ་གངས་ཅན་
 རྒྱུ་མོར་ཞེས་བའི་དཔེ་ཆོགས་གསར་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ་ད་ལན་པོད་འཕེར་ཉིས་བསྐྱར་ཏེ་བ་པར་སྒྲུབ་ཟིན་
 པ་དང་། དགོན་སྟེ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་བསྐྱེད་ཏེ་བར་ཆ་ཆར་གཉིས་རེ་རིན་མེད་འབུལ་
 ལས་ཞུས་པ་ལྟར། དེ་བྱིངས་ས་གནས་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་སྤྱི་འཛོམས་ཞུས་ཏེ། རྒྱལ་བསྐྱར་ལ་སྤྱི་ཞུ་དང་
 རིས་མེད་མེར་སྐྱ་ཐོས་བསམ་ཅན་རྣམས་གྱི་ཕྱགས་འདུན་སྒྲོར་ཐབས་ཞུ་མུས་སུ་ཡོད་པ་དང་།

འདས་པའི་ལོ་ལྔའི་ནང་ངོས་ཆོའི་ལས་གཞི་ལ་གོང་རིམ་འབྲེལ་ཡོད་ཆོན་པ་ཁག་གི་དབུ་ཁྲིད་
 བས་གཟིགས་སྒྲོར་བྲུ་ན་མེད་པ་གནང་བ་དང་། མཐུན་དབྱེད་མཁའ་ལྷ་ཡངས་གིང་། ལྷག་བསམ་
 དུང་ལྷ་དཀར་བའི་སྒྲིམ་ཆེན་དུ་མས་ངོས་ཆོའི་ལས་ཀར་གདེང་འཛིག་ཆད་མེད་དང་། མ་ཞོར་ལས་
 སྟོན། མ་དཔེ་མཐོ་འདོན་གནང་བ་སོགས་གྱིས་མཆོན། ང་ཆོར་བྱར་པ་བྱ་འདེགས་གྱིས་ལྷན་མེད་རྒྱལ་
 སྒྲོར་རོགས་རམ་གནང་བར་རྗེས་སུ་ཡོད་རངས་དང་། སྟིང་དབུས་ནས་ཕྱགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་བ་དང་
 ཆབས་ཅིག །འབྱུང་འབྱུར་ཡང་མེད་གཙུག་ནས་དགོ་ཕྱགས་གསུང་འབུམ་གཙོ་བོར་བྱུར་པའི་རིས་
 མེད་གསུང་རབ་དཔེ་རྒྱན་དགོན་རིགས་དང་། ཞིབ་འཇུག་ཆོན་པ་ཁག་དང་། སྒྲོབ་བྱ་ཁག་ལ་ཉེ་བར་
 མཐོ་བའི་རིག་གཞུང་དག་ཀྱང་རིས་བས་པར་སྒྲུབ་ཞུ་རྒྱུའི་འདུན་པ་སྟིང་བཅངས་སུ་ཡོད་པ་ལགས་ན།
 ལྷག་བསམ་རྣམ་དབྱེད་ཅན་གྱི་རིས་མེད་མེར་སྐྱ་ཀུན་ནས་མ་དཔེ་མཐོ་འདོན་དང་། ང་ཆོའི་ལས་ཀར་
 ཅ་ཆེའི་ལས་སྟོན་བཀའ་སྒྲོབ་མུ་མཐུད་ལྷག་སྟེལ་ཡོད་པ་མཐུན་ཞེས་ཞུའོ། །

མེར་གཙུག་ནང་བསྐྱར་དཔེ་སྟིང་འཛོལ་བསྐྱུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

- གདམས་ངག་ཕྱོད་རྒྱུན་གྱི་ནལ་འབྱོར་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། ..... (1)
- སྤྲ་མ་མཆོད་པ་རབ་འབྱམས་ནམ་དག་བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། ..... (50)
- སྤྲ་མ་མཆོད་པའི་ཆོག་དད་པའི་ཕྱོད་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། ..... (82)
- ཐུན་དུག་ནལ་འབྱོར་དང་སྤྲ་མའི་ནལ་འབྱོར་སོགས་བཞུགས་སོ། ། ..... (96)
- བཀའ་བྲིན་མཚུངས་མེད་རྗེ་བཙུན་སྤྲ་མ་དམ་པ་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་
ནམ་པར་ཐར་བ་རྒྱལ་བཞུན་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། ..... (114)
- ནལ་འབྱོར་སྦྱོད་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དཀར་གནས་
གསལ་བྱེད་ཉི་ལྔ་ཟུང་འདུག་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། ..... (170)
- བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཕྱོད་འགྲོ་སྦྱོར་པའི་ཆོས་དུག་གི་འཁྲིད་ཡིག་ཆེན་མོ་
འཇམ་དབྱངས་སྤྲ་མའི་དགོངས་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ། ..... (253)

༡༡། གདམས་ངག་རྒྱལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

སྤྱི་མཐོང་པོ་ཡང་དག་ཇོགས་སངས་རྒྱལ། བྱ་བ་སྣ་ཚོགས་བསྟན་པ་དམ་པའི་
ཆོས། དགོས་པ་ཇི་བཞིན་གཏོགས། སྤྱི་བ་དགེ་འདུན་དུ། མཐོང་ནས་ཟུང་འཇུག་སྤྱི་
མར་ཉག་ཏུ་འདུད། །

དེ་ལ་འདིར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེ་ཟུང་འཇུག་པའི་ཞལ་ནས། མང་
པོ་བསྟན་པ་གཞན་དོན་དུ། བྱང་རྒྱལ་རང་གིས་སྤྱི་བ་རྒྱ་ཡིན། སྤྱི་བ་རྒྱལ་དེ་དང་མི་
མཐུན་པ། སྤྱི་བ་ནས་མཐུན་པ་འདི་ལྟར་བགྱིས། སྤྱི་བ་ན་སེམས་ཅན་རྒྱ་འབྲས་མི་
ཟད་ཅིང་། བྱུང་པར་རང་ཉིད་དེ་ལས་མི་འདའ་བའི། ལུན་གགས་བསོད་ནམས་ས་
བྱས་སྤྱི་གསྤྱི་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕོངས་འབྱུར་དགེ་ཅུ་ཟད་པ་བཞི། དང་པོའི་གཉེན་པོར་
མཆོད་འབུལ་རྗེས་ཡི་རང་། གཉིས་པར་བྱག་འཆལ་བ་དང་སྤྱི་གསྤྱི་སྤྱི་དང་། གསུམ་
པར་ཆོས་བསྐྱོར་བསྐྱུལ་དང་གསོལ་བ་འདེབས། བཞི་པར་བསྐྱོ་སྤྱོད་བྱེད་དང་དེ་དག་
སྐབས། སྤྱི་མཆོག་བཏུ་དང་མཆོག་སྤྱི་དགེ་འབུལ་རྣམས། འདུན་དུ་གྱུས་ཅན་
གྱིས་སྤྱི་ཅིག་(༡༣)ལ། བསལ་སྤྱི་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པའི་མན་ངག་ཡིན། གསུངས།

༥ ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེ་ཟུང་འཇུག་པའི་ཞལ་ནས། དེ་འདྲའི་
སྤྱོད་འགྲོ་བསོད་ནམས་ཅན། དངོས་གཞི་ཐོག་མར་ནན་ཏན་གྱིས། གཅིག་གིས་
ཐམས་ཅད་འདྲེན་པའི་ཆོས། སྤྱི་ཆོན་གང་མོས་བསྐྱབ་པར་བྱ། ལས་ཅན་དང་པོས་
འདུ་འཇིག་ཡང་བའི་གཞས། ཡུལ་ལས་བྱོས་ནས་དབེན་པ་རིམ་གྱིས་སྤྱོད། དབེན་
པ་ཆེན་པོས་ངེས་མེད་གཞན་གྱི་དོན། བསྐྱས་མོ་མ་བྱེད་གཉེན་པོར་དགོན་པ་བསྟེན། །

ཐབས་མི་ཤེས་གཤམ་གྱིས་ཐབས་མ་ཐོར་བ། རྟོན་རྒྱུ་འདི་མིན་རྟོགས་ལྡན་དག་
 བའི་བཤེས། སྐབས་དང་སྐབས་ཤིག་ཆེན་དགྱིས་འཁོར་དུ། འཇུག་ཐབས་མཐས་
 བ་འཆོལ་བསྟེན་གཉེན་པོ་ཡིན། འདོད་པ་ཡུལ་ལ་མཛོན་དུ་མ་ཕྱོགས་བགེགས། །
 སྒར་བཞིན་གཅིག་གིས་སྒྱུད་ཀྱང་རོམས་པ་མེད། ཉིན་གཅིག་སྒྲིག་བསྐྱེད་ཉི་མ་སྟོང་
 འགྱུར་སྟེ། འདྲུག་གསུམ་འདོད་ལ་མ་ཆགས་གཉེན་པོ་ཡིན། ཁེམས་ཅན་དག་ལ་
 མཛོན་དུ་མ་ཕྱོགས་གཤམ། གཞོན་བྱས་རལ་དུ་བ་གཏན་བདེར་འོས་པས་བཟོད། །
 རང་སྟོན་བལྟ་ཞིང་དབང་པོ་སྟོང་ཐབས་(༡༧)མཐས། ཐབས་ལས་ཉན་མེད་རིས་པ་
 གཉེན་པོ་སྟེ། འདི་ལ་བྱམས་པ་སྟོང་རྩེ་བྱང་སེམས་བཅས། ལེགས་པར་སྒྱུར་ནས་
 སྟོག་ཕྱིར་མི་གཏོང་བའི། གཉེན་པོ་ཆོས་བཞི་རྒྱ་འབྲས་བདུན་པོ་འདི། ཐར་པ་བཞེད་
 བ་ཆོས་ཐུན་འདི་གཅིག་བསྒྱུབས། གདམས་རག་དེ་བཞིན་དུ་ཐུགས་ལ་ཞོག་གསུངས།

༥ ཡང་དག་བཤེས་ཟུང་འཇུག་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། རྟོན་པ་ཆད་མས་བསྟན་
 བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད། ཁྱིལ་དེ་དྲིལ་ན་ཕྱོག་འཇུག་གཉིས་ལས་མེད། རབ་བྱུང་ནམས་
 གྱིས་ནང་དང་རྒྱབ་བཞིན་དུ། ཡིད་ལ་བྱ་བའི་ཆོས་བཞི་ལྡན་པར་བྱ། དྲན་དགོས་
 གཉེར་རྟོ་འདྲ་འདི་ཐེང་དགོས་པས། འཆི་སྒྲུབ་མ་བྱུང་གོང་སྟེ་འབྲུག་བུས་འདྲ། རྒྱ་
 རྟོན་ཐུགས་རྒྱུད་མཐོ་ཡང་གལ་ཆེ་མཛད། ཆོས་ཀྱི་དཀའ་གནས་མ་ཆགས་ཐོག་མ་
 འདི། མྱང་གཞི་རྩ་བ་གསལ་ལྟར། ཞིང་སྒྲུང་ལྟར་བ། བཟང་སོན་མས་ཟབ། མི་དགོས་བྱས་
 ཀྱང་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་། ཆོས་མིན་ཅིས་ཀྱང་དགོས་མེད་གལ་པོ་ཆེ། རྒྱ་
 ལེན་ཆོས་བྱུང་རབ་དང་ཡང་རབ་ཆོས། དྲན་གསོའི་མཆོག་གསུངས་རོམས་མ་སྒྲུབ་ཐུན་
 རྟོགས་མི་ནག་འགྱུར། རྒྱལ་རབས་འདིའི་ཆེད་དེ་ཡང་རྟོག་དུ་བསྒྲུབས། རྟོན་དུས་
 དེ་སྟེས་སྟེས་པས་སྒྲུབ་ཆེན་བཟང་། དེ་ལྟར་ཆར་དེ་ཐོས་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་བགེགས། །
 ཆོས་རྟོན་དུས་སྐབས་ཀྱང་འགྲོ་གཞན་མེད། དཔེར་ན་པོ་མོའི་རིལ་ཐག་ཐོས་

འབྱུང་བཞིན། །འཆི་བདག་ཆར་ཁོམས་མི་བྱེད་རེས་མེད་པས། །དག་པ་ལྷུང་རྣམས། །འཕྲོ་
 དགོས་ཏེ་ཤོས་འཕྲོ་ན་རེར་ལུས། །སྤྲེལ་ཕྱིན་རྣམས། །ཕྱིན་དགོངས་ལོག་མེད་པ་བྱུང་དུས་
 བ། །ནང་ཆོས་མ་གཏོགས་པན་རེས་མ་ལགས་པས། །ན་ཤོས་ཁ་ཚུར་བྱུང་བས་པན་པ་
 མེད། །ཆོས་ཙམ་པོ་བརྣམས། །བཤད་གཞན་པན་སྟོན་འཕྲོ་རང་པན་དགོས། །མལ་བསྐྱད་
 མོས་དལ་ཁོང་སྟོད་སོར་བཅུ་བཀྲམས། །སྐྱེས་མཐའ་འཆི་རེས་མི་ཤེས་གཞན་དགོས་
 མེད། །རྟག་ཏུ་མི་རྟག་འཆི་བ་རྗེས་དྲན་བྱ། །མེད་ལག་སྟོང་འགྲོ་མེད་པས་སྐྱེས་འཛིག །
 སྐྱེ་རྒྱུ་ནང་དུ་བཞག་ནས་མེད་མ་ཟེར། །མངོན་སུམ་མཐོང་བ་འདྲ་བའི་དད་པ་དགོས། །
 བཀའ་ལྟར་སྐྱབ་པ་འཕྲུལ་ལ་ལག་ལེན་འདེབས། །ཁ་ལ་མི་རུང་ཟེར་བ་རྣམས་སྟོན་
 འཛེམ། །སྟོམ་གཟུགས་བསྟན་ན་ར་འདོམས་ཤ་རེ་བ། །དེའང་ལོ་གའི་བྱ་བཏང་གཅིག་
 མ་གཏོགས། །ཏབ་ཏེ་བ་(ནམ)མང་པོས་ཤི་ལ་མགོ་མི་ཐོན། །སྟོམ་མེད་སངས་རྒྱས་
 བསྟན་ཆོས་ཡོང་ཐབས་མེད། །མ་སྟོམ་སྟོ་སྟོ་མ་འགྱུར་དག་ཐབས་མེད། །སྟོམ་རྒྱ་མི་
 རྟག་ལས་འབྲས་གདམས་རག་ཡིན། །གང་བཤད་ལག་ལེན་འདི་ལས་མེད་བྱ་བ། །ཨ་
 ཏི་ཤ་ཡི་གདམས་རག་ཆེ་རྒྱ་ཡིན། །ཁྱི་བཤད་ཆར་བཞུགས་སྐྱུར་ཐ་མལ་འདུས། །མ་
 མཐོང་མཐོ་ཟབ་དགའ་བྱས་སྟོང་པར་འགྲོ། །ཡོད་པ་ཉེན་ཚུང་མེད་པ་རན་འགྲོར་ལས་གས་
 པས། །གསུངས། །ལྟ་བ་དབུ་མ་མཐོ་བར་བྱེད་དེ་ཡང་། །མཐའ་བྲལ་རྒྱ་འབྲས་མི་བསྐྱེ་
 མཐོ་བས་ན། །སྟོང་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་རྟོན་འབྲེལ་ཤེས། །དེ་བས་ཤིན་ཏུ་ཐ་བས་
 དུས་རྟག་ཏུ། །ལས་དང་ལས་ཀྱི་རྣམས་སྟོན་ཡིད་ལ་བྱ། །མི་ཉམས་དབང་པོ་ལྷ་སྟེ་གོ་ཆ་
 དགོས། །གོ་མེད་ཡོད་ནའང་སྐྱུངས་པ་ཅན་ཅིག་དགོས། །དེ་བས་གལ་ཆེན་བཅོམ་ལྷན་
 དྲན་བྱས་ནས། །ཆོས་དང་འགལ་ན་ཐུགས་འགྱུར་སྟོམ་དུ་སེམས། །ངོ་ཆ་ཁྲེལ་ཆེ་
 དགོས་གདའ་དེ་མེད་ན། །བཟང་པོའི་གསེབ་ཏུ་སྟོང་རྗེའི་གནས་སུ་འགྲོ། །མདུན་ལ་
 སངས་རྒྱས་འོད་དང་བཅས་པའོ། །རང་གི་སྤྱོད་མ་ཡི་དམ་བཅུགས་པར་བསམས། །

འགལ་སྒྲིབ་ཆོས་ལྟན་བྱ་བར་འབྱུག་བྱེད་པ། །དག་ཏུ་རྒྱལ་འབྱོར་དབང་ལྷན་ཡིད་ལ་
བྱ། །འཛིན་པས་འཁོར་ནས་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་དགོས་བྱུང་། །ཐོག་མའི་འཛིན་སྒྲིབ་རང་གི་
བདག་ལ་སྒྲིབ། །དེ་ལ་གཉིས་ལས་ཕྱི་རོལ་སྤྲུགས་ནམས། །བདག་དེ་རྟག་གཅིག་
གཙང་བདེ་བྱེད་པོ་ཟེར། །ལུས་སེམས་འགྱུར་གྱིན་འགོ་བས་རྟག་མ་གྲུབ། །འདུས་
པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་གཅིག་མ་གྲུབ། །མི་གཙང་སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་བཞིན་གཙང་
བདེ་མེད། །ཆ་ཆ་སྤྱད་འདྲ་མེད་ཕྱིར་བྱེད་གཅིག་མེད། །ནང་འདི་བྱེད་མེད་བདག་ལ་
མདུང་ཐེབ་དགོས། །རྒྱན་འཛིན་ཆ་བདགས་ཡང་ན་གང་ཞིང་ཟག །ཡར་བྱས་མིན་པར་
སྒྲིབ་མེད་ཡོད་ཤག་བྱེད། །ལྟན་སྒྲིབ་འཛིན་པ་ཡུལ་བཅས་དགག་བྱ་ཡིན། །ཤིན་ཏུ་སྤྲ་
བའི་གཞི་ལས་འབྲས་བུའི་གནད། །བཤད་སྐྱབ་ལྷག་མ་མ་ལུས་འཕགས་བོད་དུ། །སྤྲ་
སྐྱབ་ཙོང་འའི་ལུགས་བཞིན་གྲགས་པ་ལ། །སྒྲིགས་ཙམ་མིན་པར་རང་སྒྲིབ་དཔག་
རུས་ན། །ཁིལ་གྱིས་དྲིལ་ནས་སྒྲིབ་པར་ཐེངས་དགོས་པས། །སྒྲིབ་པ་འཕྲོས། །ལྷ་ཏེབ་
བསྒྲུམས་ནས་འདི་ལྟར་འདི། །རྣམ་པར་སྤལ་ན་ལྷ་ཏེབ་མི་འགྲུབ་ཙོང་། །གདུམ་བུ་
གསེལ་ན་རྣམ་པའང་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །ཐ་(ཨབ)མ་སྤྲ་རབ་བསེལ་དུས་ཅི་ཡང་མེད། །
དེ་བཞིན་སྤང་པོ་བྱེད་རུས་བདག་མེད་རྟོགས། །ཆོས་སྒྲིག་རང་གདལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོད་
དོན་མེད། །གཟུགས་བཤས་བྱེད་མིན་ཤེས་རབ་མཆོན་གྱིས་འབྱེད། །རིལ་དུག་བཙོ་
བརྒྱད་སྤྲ་རབ་གསེལ་བ་ན། །དང་པོར་བདག་འཆོལ་ཐ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། །རིགས་པས་
མི་འགྲུབ་དེ་ལྟར་དབྱེད་སྒྲིབ་གསུངས། །ལུང་ལ་རྣམས་འཛིན་པར་གསུངས་པས་ན། །
ད་བསྒྲིབ་མལ་དུ་སྒྲིལ་གྱང་སོགས་བྱས་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་སྤྲ་མར་དད་གུས་
སྒྲིལ། །དེ་ནས་འཁོར་ཡོད་རང་ལས་བྱུང་བར་བསམས། །འོ་ན་ང་དེ་མགོ་ནས་མར་
བལྟས་དུས། །ཕྱི་ནང་བར་ནའང་མེད་པས་མིང་ཙམ་ཡིན། །མིང་ཡང་སྒྲིབ་པའི་རང་ལ་
སྒྲིབ་ནས་འཛིན། །དེ་དུས་མི་རྟོན་སྒྲིབ་བྱེད་རྗེས་ཤེས་ལ། །རད་རུད་མི་བཟོད་གོ་ལོང་

ལྷ་པམ་དཔལ། །ལོག་པ་སྒྲིམ་ལ་ཆོས་པའི་མིང་མིང་པམ། །སྒྲིང་སྒྲིང་གང་ལ་རྟོག་མིང་
 བམ་མཁའ་འབྲ། །འབོལ་གྱིག་ཐམས་ཅད་མཉམ་ཉིད་གལ་ཆེའོ། །བདག་འབྲར་སེམས་
 ཅན་ཆོས་ཀྱིན་གྱིས་ནས་འོང་། །མི་རྟོག་མཉམ་ཉིད་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་མཆོག་ །དབྱང་
 བམ་མིང་པ་རོ་ཐོག་བཙོས་མ་མིན། །མིད་ཐག་ཆོད་ནས་སྒྲར་ན་སྒྲུ་མ་ཡིན། །རང་ལས་
 ལྷ་བ་ན་གཞན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །གང་ཡང་རང་མིད་གཞན་ནི་མིད་ཐབས་མིད། །བཙོས་
 མིན་རྟོག་པས་བསམ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདི། །གྱིས་ན་ཀྱིན་ལ་གཅིག་གིས་ཆོག་པ་
 ལགས། །གྱིས་རབ་རལ་གྱི་ཐབས་ཀྱི་འཆར་བྱང་དང་། །མི་འབྲལ་རྟག་ཏུ་བདག་མིང་
 ཡིད་ལ་བྱ། །ཆོས་ཀྱིན་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་ཆོས་བཞི་ཡིན། །གང་མས་རག་དེ་བཞིན་དུ་ཅིས་
 གྱུར་བྱགས་ལ་ཞོག་གསུངས།

༥ བ་མོ་གུ་ཡུ་ ཡང་དག་པའི་བཤེས་གཞིན་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་འཇུག་པའི་ཞལ་
ནས། །བཅུད་སྒྲོད་ཐུན་མོང་ཆོས་བཞི་མ་ལྟན་པས། །ཐོག་མ་མེད་ནས་ཐོ་འདྲ་བྱས་
ཀྱང་འབྱམས། །ད་རིས་དལ་འབྱོར་དུས་འདིར་ཅི་ལྟན་བྱ། །གང་ན་བཀའ་བསྟན་
དངོས་གྲུབ་ཡོད་ཅིང་དང། །སྒྲོར་ཞུགས་ཐུན་མོང་ཐོ་རང་སྟོན་པའི་གསུང་། །དད་གུས་
ཡིད་ཆེས་ཐེ་ཆོས་མེད་པ་བཞི། །གང་ན་དགོན་མཆོག་བདེན་འབྲས་དད་གུས་མཆོན། །
རྒྱ་བོད་མ་སྤྱིར་མཆོན་ལྟན་རབ་གནས་བཞུགས། །རྒྱ་གར་དག་སྒྲོར་ཐོ་བོ་གོང་མ་
ནས། །མཐོང་བཞིན་སེམས་དྲངས་རྟོག་མེད་ཆ་མཐུན་གཅིག་ །ཡོན་བདག་སྐྱེ་སྐྱ་
བཏུབ་ན་རབ་བྱུང་བཏྲན། །དེ་བས་ཡུལ་མཐོང་དབང་མེད་དང་བའི་དད། །འཁོར་བ་
སྤང་(༤ན)འདོད་ཐུང་འདས་བསྐྱབ་འདོད་པ། །ཉམས་སུ་ལེན་ལ་འདོད་པའི་དད་པ་
ཟེར། །མིས་ཆོག་ཤེས་པས་བཅུག་ཀྱང་མི་འཇུག་བཞིན། །སྒོག་ཕྱིར་བྱེད་འདོར་མི་
ཡོད་སྒྲོར་སྐྱབ་འོར། །བཞི་ཡིས་ཆོས་ལས་མི་འད་འདད་དང་ལྟན། །ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་
སངས་རྒྱས་འདུ་ཤེས་དགོས། །སྟགས་ན་ཐ་ཤེས་སྒྲོད་ཅིག་བསྐྱལ་བར་སྒྲུ། །བྲེ་ལྟག་

ལོག་ན་འདོད་ལ་དངོས་གྲུབ་མེད། །དཔེ་མེད་པ་སྤྲད་བས་ཀྱང་ཅེ་འབྲེང་ཅན། །བྱགས་
 རྟོག་ལའང་ཡོད་བཞུགས་སྟམ་པ་དགོས། །བྱིན་གྱིས་སློབས་རྣམས་ལུང་ལོད་བརྒྱད་པར་
 ལྷན། །མ་ཞོ་བུ་ཁ་དཔོན་སློབ་རྟེན་འབྲེལ་འཛིན། །ས་སོགས་སེམས་གྱིས་གོང་མའི་
 རྗེས་སུ་སློབ། །ཡིད་ཆེས་བྱ་ས་བརྒྱད་གཉིས་ཟམ་མ་ཆད། །རྩི་བོ་ཡབ་སྐུ་བཀའ་
 བརྒྱད་ལྟ་བུ་སྟེ། །བྱིན་སྐབས་ལུང་ལོད་གཉིས་བཅས་བརྒྱད་གསུམ་ཆར། །ཁྱུ་བོད་
 ཡོན་ཏན་སྐྱེས་འཆོ་ཤེས་མི་ཤེས། །ལུང་ལོད་གོང་ཅེའི་བརྒྱད་པས་མི་འོང་བས། །ཉམས་
 མྱོང་རིམ་རྒྱན་མ་ཆད་སྒྲ་མ་དགོས། །སྒྲ་མའི་གདམས་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་དགོས་ཏེ། །
 ཡོད་ན་མི་བདུབ་ལོར་ཡང་བུན་མོང་འབྱུང། །དེ་ལ་ཐོས་བྱ་བཞུགས་དུས་ནན་ཏན་
 བྱེད། །མ་བསྐྱོམས་བཞག་པས་ཆོས་གྱིས་ཆོས་མི་བྱེད། །ཐོས་བསྐྱོམས་རིས་སྐྱེད་ཀའ་
 ཐུབ་ཆོས་ཅིག་ཡང་། །ཐར་པ་འདོད་ན་ཆོས་བཞི་ཅི་ལྷན་བྱ། །གསུངས་སོ། །

༥ བ་མོ་གུ་ཡུ ཡང་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་འཇུག་པའི་ཞལ་
 བས། །བསྟན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གཅིག་ལ་རག་ལས་པ། །ལུང་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་གཅིག་
 སྐྱབ་གདམས་རག་ཡིན། །དེ་བས་ཐེག་ཆེན་བཤེས་གཉེན་གཅིག་ཁོ་ན། །དེའང་སྟོག་
 ཉེན་ཆེ་བས་རྟོགས་བརྗོད་ན། །བན་དེ་བྱེད་དུས་ངན་སྟམ་མི་འོང་སྟེ། །ཐ་མ་རྗེ་ངན་རྗེ་
 བཟང་བསོད་ནམས་ཁྱེད། །ཡོན་ཏན་ཨུའི་ལོར་ལྷན་བསོད་ནམས་བསགས། །དེ་
 མིན་འཇིག་རྟེན་ལོར་གཏོང་མ་རུས་ལོར། །ཆོག་འཛིན་ཤེས་དགོས་དོན་འཛིན་རང་བྱུང་
 ཡིན། །རང་འབྲིས་མེད་པར་གྱུར་ནས་ཆོས་བཤད་ན། །བསྟན་ཡུན་གནས་སྤྱིར་ཆོས་
 བཟུང་དུན་པ་ཡིན། །སྟོགས་དུས་སྤྱི་བསྐྱུང་བས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ། །དམ་སྟོམ་སྟོ་སྟོ་སྟོང་
 བ་སྐྱོས་བསྐྱུང་བྱ། །དེ་འབྲེལ་དུན་ཤེས་དེ་ཡང་བསོད་ནམས་ཆེ། །དམ་པ་འབྲུད་པ་
 བསོད་ནམས་གྱི་སྒྲད་པར། །གསུང་སྤྱིར་ཏྲག་ཏུ་བསོད་ནམས་བསགས་པ་ཡིས། །
 བཤེས་གཉེན་མཆོན་ལྷན་གཅིག་དང་མཇལ་ནས་འོང། །སློབས་པ་བཞི་དང་ལྷན་ན་

མཆོན་ལྟ་བུ། འོན་ཆོས་ཉོན་མོངས་འགྲིའི་ཕྱི་ལོ་འཕེལ། ཉེས་དམིགས་
 ལན་ཡོན་སྟོན་བཞིར་མ་འདུས་མེད། སྟོབས་པ་དོན་(༤༧)ལྟ་བུ་ཕྱི་ཕྱི་མ་ལོག་དང་། འོ་
 གོར་རིམ་བབས་དང་ལུང་རྟོགས་བཞི་ལྟ་བུ་དགོས། སངས་སྟོང་མོང་རུང་བར་ལྟ་
 འཆལ་ཉམས་མེད། འདམ་སེལ་ཞུགས་བརྒྱད་རན་འགྲོ་སྟོན་པས། དོན་མེད་དགོན་པ་བས།
 གསུངས། འདི་བས་ཉམས་བརྒྱད་ག་འོང་མི་ཤེས་གཟབ། འདར་བཟང་འོང་སྟེ་བར་
 ཞུགས་ཉོན་ཆེ་བས། འད་ཡན་ཕྱིན་ཟམ་སྟོང་རིམ་མ་ཆད་པ། སྟོན་ཁུང་གདན་འདྲིམ་
 མ་ཕོག་གདམས་དག་ཡིན། མི་འཆམས་བསྟན་ན་ཉེས་འགྱུར་རང་གི་ཆོས། སྟོན་
 མཐས་གོ་རིམ་བབས་པའི་གདམས་དག་ཡིན། འབུས་དགྲུག་སྟེན་ཁོལ་ལ་སྒྲ་མ་
 དགོས། འདི་རིགས་དགོངས་ཏེ་དོ་བོ་འདི་སྟེ་ལྟ། བམས་ཅད་ཉམས་འོག་འཇུལ་
 ཤེས་ལྟམས་དགོངས་ཀྱིས། འདགོངས་ཁོལ་འབྲེལ་ཤེས་ལུང་ལྟ་བུ་གདམས་དག་ཡིན། འདི་
 འོག་གལ་ཆེ་སྟོབ་ལམ་འཇུག་པ་ལ། ཡར་སོང་མི་འོང་ཡར་ཤོག་འདྲ་བ་དགོས། འབྲེལ་
 བྱུང་བསྟོམས་ཟེར་སྟོན་པས། གསུངས་པ་ཏོ་བས། ལྟས་ཡོང་ཐོན་ཐོན་འོག་མེད་སྟོན་ལྟས།
 འབོག་བཅག་མེད་མཆོལ་སྟོན་འདོད་དང་འདྲ། མེམས་དུས་དགོང་གསེལ་རང་སངས་
 འདུ་ཤེས་སྟོང་པོ་ག་གསུངས། ཆོས་བཤད་པར་ཞོག་ཐ་མར་གཏམ་རེའང་། འབྲེལ་
 བས་མེད་དགོས་རྟོགས་ལྟ་བུ་གདམས་དག་ཡིན། གདམས་དག་བཞི་ལྟ་བུ་སྟོབས་པ་
 དོན་ལྟ་བུ། འདག་བསྟོན་ཟླ་སྟོན་དག་ཚུལ་ག་ག་བརྒྱ། འདག་སྟོང་ཅ་ལུང་སྟོང་ལེན་
 གཅོང་སོང་ལྟ། སྟོན་ན་བསྟུང་མདོར་རྣམ་ལུ་ལ་སོགས་བསྟུང་། འཇུག་ན་བྱང་ལེ་
 སྟོམ་པ་ཉི་ཤུ་ལྟ། རིག་འཛིན་ཡོད་ན་དམ་ཆོག་འབུམ་སྟེ་བསྟུང་། གང་དེའི་སྟོང་
 ལེན་སྟོབས་པ་ཆོས་དང་ལྟ། ཉོན་མོངས་གཉོན་པོར་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་གསུངས། འཇུག་
 ཆགས་སྟངས་སྟོངས་སྟོན་ལས་གྱུར་ཉི་ཁྱི་སྟོང་། བམས་ཅད་ཉི་ཤུ་དུག་གསུམ་འདུས་
 པས་གསུམ། འཇུག་སྟོན་ཡན་ལ་སྟོབས་འདི་ཐེངས་ན། ཅི་བྱས་ཆོས་འོང་ནང་

བཞག་སྒྲིག་བྱམས་གཅིག ། ཅ་བ་དྲུག་སྒྲིབ་བཞིན་དུ་བམས་ཅད་བྱེད། ། མ་སྒྲུངས་
 མཁས་བཅུན་བསྒྲུབ་དུ་མི་འོང་སྒྲིབ་སྒྲིག་གསུངས། ། འོ་གྲགས་སྒྲིབ་དེ་ལུང་གྲགས་གོ་མི་
 ཆོད། ། དེ་ནམས་དཔྱལ་བའི་ཞེ་སྒྲིབ་ལ། ལུ་སྒྲོ་ར་ཡིན། ། མདའ་དུམ་མོང་སྒྲིབ་ལུང་ལ།
 བཅུག་ལ་ཆོལ་བཅད་བའི་ཆོས། ། རྒྱན་ནགས་བཏང་ནས་རྗེས་ས་གཅོད་བའི་ཆོས། །
 འདྲེ་གར་བཞག་ནས་ཡས་རྒྱབ་གཏོང་བའི་ཆོས། ། འབེན་ཅ་བཞག་ནས་མདའ་རྒྱང་
 གཏོང་ཆོས་ཡིན། ། འཇིག་རྟེན་གཅིག་གོར་རྒྱལ་ལ་རེ་མ་བྱེད། ། གཉེན་པོ་རྗེ་སྒྲིབ་སྒྲིག་
 སྒྲིབ་གསུམ་འདུས་ཀྱང་། ། རང་འདུལ་གཅིག་དུ་གོ་ནས་བསྒྲུབ་ཅིང་སྒྲིབ། ། སྒྲུག་ཕུང་
 ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་འཁོར་བར་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱིས་མདོ་ལས། གསུངས། ། ཕུང་པོ་མང་བ་ཆེན་
 པོ་(༥༩)མི་བཟོད་པ། ། འབའ་ཞིག་བདེ་བ་ནམ་པར་གཅོད་བའི་སྒྲིབ། ། དོན་མེད་སྒྲུག་
 བསྐལ་སོང་ཐེན་བརྗེད་པས་གཞོག། རྒྱས་སྒྲུག་དཔག་མེད་ཡོད་དེ་གཞོན་མེད་སྒྲིབ། །
 ཤི་དགའི་ཆོད་ལ་བྱུག་པས་རྟག་དུ་མཐར་། ། འོ་སྒྲོན་རྒྱས་བྱུག་བསྐྱད་ཀྱང་དེ་འདྲ་གཅིག །
 དྲག་བཏབ་ཅར་བྱིན་ར་ལ་གྲི་རྒྱབ་ཐེར། ། ཤི་ན་འཇིག་ལ་གསོན་ཡང་མི་བདེ་བས། །
 རྒྱབ་མོ་ཉིན་བསམ་ཉིན་མོ་རྒྱབ་ཅི་ཆེད། ། གང་ཟེར་དེ་ཁས་མ་བདེ་འགྲེ་ལོག་བྱེད། ། སྒྲིབ་
 འཆིའི་གསེབ་ན་མི་ཡང་དེ་ཅམ་ཅི། ། བདེ་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མེད་སར་སྒྲོ་རེས་བྱེད། ། ཕུང་
 འདས་པན་ཡོན་བསམ་བརྗེད་མི་ཡང་བ། ། རྒྱ་བཤད་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་སྒྲིབ། །
 འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་གཅིག་ལ་མཐའ་དག་རྗེ་གས། ། དགེ་བཤེས་བྱུགས་མངའ་བསྐྱར་
 ཉན་སྒྲོང་འཇུག་དགོས། ། རང་ཅག་ཐར་ཐོབ་འདོད་ན་མཇལ་རིང་བསྒྲིབ། ། དད་གྲུས་
 བསྒྲུབས་ཤིང་གསོལ་བཏབ་འཐོབ་པ་ཡིན། ། གདམས་ངག་ཅ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱུགས་
 ལ་ཞོག་གསུངས།

༥ ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཟུང་འཇུག་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། སངས་རྒྱས་
 ཆོས་དང་དགེ་འདུན་གཏོང་བ་བྲིམས། ། ལྷ་དང་འཆི་སྒྲིབ་ལུས་ནམ་དུགས་རྒྱ་བ། ། རྗེས་

དུམ་བུ་འདིར་མ་འདུལ་གང་ཡང་མེད། །དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་འབྲས་རྗེས་དུམ་གཉིས། །
 དེ་རྒྱ་བྱང་སེམས་པའ་ཡོན་དཔག་མེད་ཡོད། །དེ་ནས་ཆོག་ས་སྤྱོད་གསུམ་བཞིའི་ཡོན་
 ཏུན་འབྱུང་། །མཐོང་དུས་མཛོན་གྱིར་རྗེས་ལ་བུ་གཉིས་རྣམས། །བདུན་པའ་སྤྱོད་
 འཕེལ་རྣམ་སྒྲིབ་ས་གསུམ་ན། །དོན་ཀྱན་འབྱུང་དྲུང་ཆོད་འབྱུང་འབད་མི་དགོས། །རྒྱུན་
 གྱིས་ཆོས་མཛོད་གཉིས་གྱིས་ལྷན་གྲུབ་འབྱུང་། །ས་ཆེན་དོན་བྱེད་མན་ཆད་དེ་ལས་
 བྱུང་། །དེ་དུམ་རྒྱབས་བྱེད་ཡང་མེད་རྗེས་དུམ་བྱ། །གསང་རྒྱབ་ཡོན་ཏུན་རི་སྟེང་ཆོས་
 ལས་བྱུང་། །དེ་ནི་ཐོག་བར་བ་དག་བསྐྱབ་གསུམ་སྟེན། །ཡང་ན་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པས་
 འཛིན་གཞོན་སྟེང་། །དོན་ཆོག་འདས་དོན་སང་སྟང་བཤད་རྒྱབ་བརྒྱད། །རྒྱ་བོད་ཆོས་
 རན་མ་འདྲེས་བྲི་མ་བྱུང་། །གཟུང་འཛིན་ཡོངས་དག་སྒྲངས་པ་ཡོངས་སུ་རྩོགས། །
 དེའང་རྒྱབས་སོང་སྟོབ་པ་ཆོས་གྱིས་སྟོབས། །བསྒྲོམས་ནས་མཆོན་ལས་མ་རྒྱབས་
 ཐོག་ཆད་གསུངས། །དེ་ནས་རྒྱབས་བྱེད་དངོས་མེད་རྗེས་སུ་དུམ། །སོ་སྟེ་ཉན་ཐོས་
 བྱང་སེམས་དག་འདུན་གསུམ། །བཞི་བཞུགས་བསྟན་ཡོད་དེ་བྱིན་རྒྱབས་ལངས་ཟེར། །
 དེ་ཡང་དོན་ལེགས་ཞུགས་དང་ལམ་རིགས་ཞུགས། །སྟོང་ཆོག་ས་མཛོན་ཞུགས་ལྟ་སྟོང་
 མཐུན་པར་ཞུགས། །དབུ་ལམ་(༥༧)དྲང་ཞུགས་སྟིག་པོས་དབྱེ་མི་རུས། །ཟུང་བཞི་ཡ་
 བརྒྱད་ཕྱིར་མི་རྟོག་གཅིག་ལ། །དཔག་མེད་ཡོན་ཏུན་དུམ་ནས་རྒྱབས་འགོ་བྱེད། །དུམ་
 མེད་ཡིད་བྱེད་མེད་པ་རྗེས་དུམ་དངོས། །དེ་གསུམ་ཆོག་ས་རྩོགས་སྒྲིབ་མཛོད་རྟེན་ཞེས་
 བྱ། །བསྐྱེད་ཆོག་ས་སྟེན་གཏམ་དུག་དང་པོར་གསུངས། །རང་གཞན་འབའ་ཞིག་གཏོང་
 ཆོས་ཤིན་ཏུ་གཏོང་། །ཉིས་པ་དུམ་ནས་རྒྱབས་སུ་བབས་བྱུང་ན། །མདོར་གང་མ་ཆགས་
 གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དུམ། །ཤིན་ཏུ་སྟོམ་དུམ་བྱུང་བསྐྱུང་མང་བྱས་མེད། །རྗེད་འབྱུང་དུམ་
 ཤེས་རྒྱ་བར་བཅུག་ནས་བསྐྱུང་། །ཁོར་རྒྱན་བྱ་བྱེད་འདུག་ན་སྟོ་བཅད་དགོས། །མ་
 རྒྱན་བསྐྱུང་བཤགས་ཤི་ལ་རྗེས་དུམ་ཡིན། །གཉིས་པོ་གཞི་རྒྱལ་བསྟན་པའི་གཞི་མར་

གསུངས། གྲིག་སྒྲིག་འཛིག་མཐུན་གཏན་བུལ་བྱེད་འདོད་པས། རྒྱལ་ཙམ་ཆོག་གཤམ་
 མི་བྱེད་བསམ་གཤམ་འདྲེན། མི་ཉམས་སྤང་ལྷ་ལོ་སྦྱོང་ཡེ་ལྷ་གསུམ། སེ་ལྷ་སྐྱོན་ཆོས་སྐྱོན་
 རྒྱུ་རབ་སྦྱོང་ཞེས་བརྗོད་པས། ལྷ་ལོ་གནས་ཀྱི་འགྲོ་བཞུགས་སྦྱོང་འཇུག་དགོས། །
 གཅོད་བྱེད་རང་ཆད་འོང་བས་བཞུགས་ཀྱང་། མདུན་དུ་སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་བཞུགས་
 བསམས་ཏེ། ལྷན་བུལ་ཇི་བཞིན་བསམས་ཉལ་ཐམས་ཅད་མཐེན། རབ་ཏུ་རང་
 སྒྲིལ་སྒྲུ་ལྷ་རྩ་ལྷ་རྩེས་བྱན། ཤིན་ཆེ་འཆི་བ་བྱང་ཡོད་ལྷ་བུ་མིན། རང་རེའི་ཐོག་ཏུ་ནམ་
 ཡོང་ཡེ་མི་གཤམ། ལྷ་རྩེ་གསལ་མང་ནའང་ལྷན་ཏུ་གཅིག་ཅིང་། ཤིན། རང་ལའང་འདི་འདྲ་
 སྦྱང་སྦྱུང་མི་སྦྱོང་བར། རང་སྦྱུང་རན་བྱས་བརྗོད་ནས་བྱན་དགུ་བྱེད། རྩེ་འདི་མི་གོ་
 ཆོས་ཀྱང་གོ་སྦྱང་རྒྱུ། བཏབ་དུས་ཆོས་གཤམ་བྱེད་སྦྱོང་མ་གཤམ། བྱེད་ལོན་བརྗོད་
 བས་འདི་མདུན་གྱི་སྒྲིག་བྱེད། གྲེ་མ་ཁྱིམ་བྱང་གཉིས་ལྷང་གཅིག་གིས་ལན། བསྐྱེམས་
 དང་སྦྱོང་ཅབ་དེ་ནས་སྦྱོང་བདེ་འོང་། རྩེ་བས་ཏྲག་ཏུ་འཆི་བ་རྩེས་བྱན་བསྐྱེམས། སྦྱོང་ན་
 བདེ་མེད་འདི་གཅིག་བསམས་ཀྱང་མཆོག ལམ་ལུགས་ལམ་ལུགས་དགོས་སྒྲིག་ལྷང་
 འབའ་ཞིག་ཏུ། སྐྱེམས་ནས་ཡིད་བྱུང་སྦྱོང་བ་རྩེས་སྦྱོང་། གཉིས་འདི་བསྐྱེམས་གོགས་
 བཞིན་དུ་ཡིད་མི་གཏོང། རང་འདི་མི་གཅོད་ཁེངས་ཡོད་མ་གཤམ་པས། ཆགས་ནས་
 སྐྱོན་ཆོག་སྦྱང་བས་ཐམས་ཅད་བྱུང། ལྷས་ཀྱང་མི་གཅོད་སྦྱང་ཅུ་ཅུ་དུག་གིས། གང་
 བསྐྱེམས་མ་ཆགས་ལྷས་རྣམ་རྩེས་བྱན་བྱ། རྒྱང་གཤམ་བཞིན་ནས་འཇུག་པས་དེའི་གཉིན་
 བོར། རང་ལ་བསྐྱེད་གཅིག་བྱས་ཅུ་གཅིག་གསུམ་སྤངས་བགྱང་། རྩེ་བྱང་བརྒྱ་ཅུ་བརྒྱད་
 ན་ཨེ་ཙམ་ཟིན། རྩེས་གཅིག་རང་དབང་ཆེ་སྦྱེ་བཅག་འདུས་འདྲ། རྒྱང་སེམས་ཆོས་
 རྒྱུད་ཞི་ལྷག་ཟུང་(༥ན)འབྲེལ་དེས། རྣམ་རྟེན་བཅོམ་ནས་ནང་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན། སྦྱོང་
 མཐེན་གཤམ་ལྷན་དུགས་རྒྱ་རྩེས་སྦྱོང་། གཉིས་འདི་ནང་གི་བདག་ཉིད་མི་བརྗོད་
 པ། ལུ་མང་བསྐྱེམས་ཏུང་མ་བྱེད་ནན་ཏན་གྱིས། གང་མས་རག་དེ་བཞིན་དུ་བྱགས་ལ་

[Faint handwritten Burmese script]

ཀློང་མོ་གྲུ་ལྟ་ ཡང་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེ་ཟུང་གཉིས་ཀྱི་དོན། འཇུག་པའི་
ནས། ད་ཅེས་ཐོབ་མཐུན་ལྟུང་འདིར་བསྐྱབ་ལ་འཇུག །བགས་གཞོལ་ཚུལ་དུ་སྒྲོ་
མ་གྱིས་སྦྱང་། ཅི་རུང་ཆོས་འོང་མི་འོང་འདི་ཁོ་ན། །བསྒྲམས་ཆོས་མ་གཏོགས་
ས་མེད་ཅི་འོང་བ། །དེ་སྟེང་མ་ཆགས་དང་ལྷན་ཐུན་མོང་ལམ། །ད་ནི་རྒྱ་འབྲས་
ས་ནས་གཞན་སྒྲོ་ལྷན། །གསུམ་འདུས་ཐམས་ཅད་ཡིན་གསུངས་ཐམས་ཅད་གྱིས། །
གདགས་བྱམས་བསྒྲམས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་སྒྲེ། །ཁྱེད་མེད་ལྟར་འབྲུག་བྱམས་ཆེན་
ད་ནམས་ཆེ། །བྱམས་པ་ལ་བརྟེན་བལྟས་པས་མ་ཆོན་གཅིག །རྒྱ་སྦྱོང་སྤྱི་གསུག་
ག་ཟེར་འབྲ་རྣམས། །འདི་ཡང་མཐའ་མེད་གིན་དུ་སྐྱབས་གདོན་བ། །ཆོན་གཅིག་
ས་སྦྱོང་དུག་ལས་སྐྱབས་ཅིང་གདོན། །སྒྲོ་མཉམ་ལྟར་འབྲུག་ཙམ་ན་སྦྱོང་རྗེ་ཆེ། །
ན་མི་རྣམས་བདེ་ལ་སྦྱོང་ཅིག་མེད། །སངས་རྒྱས་བདེ་ལ་དགོད་པར་བྱ་སྟམ་ན། །
ཡང་འཁོར་ན་ད་དོན་བསྐྱེད་བསགས་སྦྱངས། །ཐོབ་བྱ་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་སངས་
བ། །དེ་དེའི་ངང་འཛིག་བསོད་ནམས་དཔག་མེད་གསུངས། །འབྱོར་ན་མཆོན་
གཅིག་སྟོམ་ལེན་པ་ལ། །རྒྱ་བསམས་སྟོབས་ལྷན་སྦྱོང་སྐྱབས་སྒྲོ་བསྐྱར་ལས། །
པ་བཏབ་བརྗོད་གསུམ་ཐ་ལ་བྱང་སྟོམ་སྒྲེ། །མིང་ཆེན་དེ་ལ་ཕྱིན་དུག་འདུས་བྱེད་
ས། །དུག་རྒྱང་གསུམ་དུག་གསུམ་ལས་རྒྱང་བསྐྱབ་མདོ་རྒྱན་དང་གདམས་དག་དུ་ཡང་
ངས། །ཆོང་པ་བྱ་ཆེད་ཞིམ་སྟོམ་བྱེད་པར། །དེ་བཞིན་ལས་གང་ངང་མིན་སེམས་
ཆེད། །ཞོང་ཞན་བཅོངས་པས་དུག་དུག་དོག་མེད་བཞིན། །ལྷག་ཚུན་སྦྱིན་པས་
བ་ལུམ་ཞེན་མེད། །རྒྱ་གར་ཆེ་ཆོན་སྟོབ་ཡན་གྱིས་སྦྱོབ། །གང་ཕྱིན་ཆོང་འབྲ་རྣམ་
འདོད་མཁོ་གཏོང་། །འདི་ལ་ནམ་མཐོད་ཉིང་འཛིན་བརྟེན་པ་ཆོད། དགོས། །དེས་
འདོད་མི། མི་འཛིག་སྐྱབས་ཕྱིན་སྦྱོང་དུ་འཇུག །གཞོན་ལ་མི་སྦྱིན་བདེ་ཡང་གཞོད་

སྒྲིབ་བཤད། །མེད་ཉེས་དགོན་འཛོམས་ཁེ་སྒྲིབས་ཅི་ཕྱིན་བྱེད། །དེ་བཞིན་སེར་སྒྲ་ཅན་
 ལས་སྒྲིགས་བྱིན་ཡང་། །ལེན་འཛིན་གཏོང་མཁས་རང་(༥བ)འབྲིས་མེད་པར་བསྐྱབ། །
 རས་ཆོས་འཛོད་དུས་དྲི་མ་དག་པ་དགོས། །རགས་རིམ་སྤྲ་དག་གང་བསྐྱར་བདུབ་དེ་
 བཞིན། །རགས་རིམ་ཆགས་སྒྲར་ལུག་གསུམ་མགོ་ཞོན་ན། །དེ་ནས་སྤྲ་འདོད་མཐའ་
 ཆོད་རྣམ་དག་འོང་། །དེ་ནི་ལྷ་མི་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །གང་དུ་བསྒྲིས་ནའང་
 འཐོབ་ལགས་རབ་དུ་བསྐྱབ། ། ༥ ལུག་ཞོན་པ་ལ་གཏོང་ཡང་དགའ་ངོམས་བཞིན། །
 ཡན་ལན་གཞོད་དུས་ཞེ་སྒྲར་མི་སྒྲུའི་སྒྲེད། །རྫོགས་མཛོད་རྒྱལ་བྱེད་བཤེས་གཉེན་ཡིན་
 སྒྲུམ་དགའ། །སྒྲུད་བཤད་དེ་ནི་སྒྲིགས་སྒྲར་སོང་ནས་འདུག །ངལ་བཟོད་ཐུབ་ན་ལོང་
 མེད་གསུམ་སྒྲིགས་ཟིན། །དགེ་བཤེས་ལྷ་ཉ་བཟོད་པ་ལུན་ཆོགས་མངའ། །ད་ལྟ་དགེ་
 སྒོ་མ་འབྱོངས་འཁོར་བུས་བསྒྲོར། །བཟོད་མེད་འདི་སྒྲར་དགུ་ལངས་བྱི་གསེབ་འགོ། །
 དགེ་ཟད་ནང་འཛོམས་བྱུང་པར་བྱང་སྤྲིག་གསུངས། །བཟོད་གནས་དག་མཆོན་མཐུ་
 སྒྲིབས་གལ་ཆེ་སྐྱབ། །སྒྲུམ་ཚུལ་རན་པས་བར་མ་ཆད་བསྐྱབ་ལས། །མེ་འབྱུང་དེ་
 བཞིན་འདི་སྒྲེད་རྒྱན་ཞིག་ཅིག །དཀྱུས་མགོའི་ཅབ་ཅབ་མི་འོང་བྱུང་ན་བཞིན། །བསྐྱབ་
 ཉམས་ལེན་ན་དང་པོར་ཞུགས་མཇལ་ཁད། །དལ་སྒྲོད་ཆོས་འོག་བཅུག་ནས་ཆེ་རྒྱུང་
 མེད། །རྗེ་དྲག་བར་མ་ཆད་བསྐྱབ་ཐ་བསྒྲོམས་བཟང་། །ཡོངས་དགེ་བཤེས་གཉེན་
 ཞུགས་འགོ་རྟག་རབ་བསྐྱབ། །འཁོར་རྒྱལ་ཡིད་བརྟན་རུང་བའི་སྒྲོན་པོ་དེས། །རྫོགས་
 ཆེན་སྒྲོར་མཛོད་ཐོང་བཞིན་བཏང་ནས་འགོངས། །དེ་སྒྲེ་ཆོས་གང་མ་རྫོགས་པ་དེ་ལ། །
 ཅེ་གཅིག་གཏང་ནས་ཐམས་ཅད་རྫོགས་བྱེད་བསྐྱབས། །སྒྲོན་འགྲས་སྒྲུ་མ་བུས་དུས་
 རྒྱལ་སྒྲོན་བྱིས། །མཐོང་སྒྲེ་འབྲུལ་ཆོགས་སྒྲར་བས་བྱུང་སོང་མེད། །མེད་སྒྲར་དེ་བཞིན་
 འོ་སྒྲོལ་ཤེས་མིག་ལ། །མ་རིག་རྒྱལ་པོས་རྫོགས་སྒྲོར་སྒྲིགས་བཏབ་པས། །མེད་དངོས་
 སྒྲ་ཆོགས་སྒྲར་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །རྒྱལ་སྒྲོན་གཉིས་བྱིས་མཆོར་མཐོང་འཛིག་སྒྲིས་

འདྲ། །དོན་མེད་སྒྲུབ་མིག་སྐྱེས་བཅུ་པ་སྒྲུབ་བ་ཡིན། །སྒྲུལ་མ་ཁན་རང་དུ་སོང་བས་
 བདེན་མི་འཛིན། །སྒྲུབ་ཅམ་གྱིས་པའི་སྒྲུལ་མ་ཁན་པོ་ལྟར། །ས་སོང་ནམས་ཀྱང་ཆོས་
 རྟོགས་དེའི་རང་ལས། །མེད་བཞིན་ཆོགས་གཉིས་དེམས་པ་མེད་པར་གསོག། །སྒྲུལ་
 མ་ཁན་ལྟར་གྱིས་བྱའི་དོན་དེ་འདྲ། །ཡང་གི་རྒྱལ་པོས་བསྐྱེད་རན་བྱས་ཟེན་བྱང་། །གི་
 བྱས་སྒྲུ་ཟེར་དེའི་ཆེ་དེ་ཐམས་ཅད། །སྒྲུབ་མེད་ཚུར་མཐོང་ནམས་ཀྱང་དེ་འདྲ་སྟེ། །ད་
 ལུ་ཟེར་དགའ་གི་ཟེར་བྱ་རན་བྱེད། །རྒྱལ་བཞིན་སྒྲུབ་ཡང་ཅོལ་ཚུར་ཅམ་དུ་གྱེས། །ཆོས་
 ཀྱན་མ་ཁན་པོས་སྒྲུལ་མ་ཡུལ་བྱས་ལྟར། །དང་པོ་ཐོས་པས་གོ་བཅད་བར་དུ་བསམས། །
 (ལྔ)ཐ་མ་བསྐྱེད་མས་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་དུ་གྱུར། །དེ་བཞིན་གྱིས་རབ་བྱིས་ནི་བསྐྱེད་
 བར་བྱེད། །དེ་ནམས་ལར་ཕྱིན་དུག་ཀྱང་བསྐྱེད་ལུགས་ཡིན། །བསྐྱེད་ཆོས་ཕྱིན་དུག་
 བར་དུ་འདུ་ལུགས་གཅིག །བསྐྱེད་བྱིས་གྱིས་མདའ་ལེགས་པར་བཟུང་ཅིག་དགེ་པའི་ས་འོན་
 པོ་ཆེ་ཡོད་སྒྲུག་གེགས། །གསུངས། །སྟོན་དགེ་བསྐྱེད་དུས་ཅུ་ལྟར་བ། །ཆོས་དོན་གཅིག་ལས་མེད། །
 མིར་སྟོས་དོ་མ་གྱིས་འདྲ་བཞིན་འབྲེལ། །སྟོས་གསུམ་ལྟ་སྟོང་ཐབས་གྱིས་གང་འདུས་
 ཅུ་ཚུལ་བས། །དེ་ལ། །གསུངས། །ཅུང་ཡོད་གེགས་པས། །བདེར་ལེགས་བཅད་གདམས་རག་
 ལེགས་གནང་སྐད། །ཕྱིན་དུག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟོས་སྟོས་པའི་བྲིམས། །དུག་འབྲས་
 འབྲིས་མེད་བསྟོ་བ་དགེ་ཆོས་སྟེད། །གཉིས་ཏེ་ཁམས་གསུམ་ཆེད་རྟེན་དོན་བྱེད་ཡིན། །
 སྒྲུབ་པ་གི་ལའི་རྒྱ་ཡིན་བཟོད་པ་འཁོར། །བཙོན་འགྲུས་གསུམ་གྲོགས་སེམས་གྱིས་
 བསྐྱེད་གསུམ་ཀྱང་། །གཞན་དོན་བསྐྱེད་སྟོང་མཚན་མེད་སྒྲུ་ཆོད་ལྟ། །རྒྱལ་བཞིན་
 བསྐྱེད་པ་ཐབས་དངོས་མེད་གྱིས་རབ་དང་། །འཆལ་ཕྱོགས་ཞི་གནས་མི་འཛིན་ལྟག་
 མཐོང་དོ། །སྒྲུ་ཅམ་ཀྱན་རྫོབ་སྟེ་མེད་དམ་པའི་དོན། །གསུམ་ཆགས་ཁྱོ་སྒྲུབ་གྱིས་
 འཆལ་གཏི་མུག་ཡིན། །སྒྲུབ་པར་རྒྱལ་བཞིན་བསྐྱེད་དེ་ཀྱན་བྱང་འདྲ། །ཕྱོགས་ཞུགས་
 ཀྱན་འབྱུང་འབྲས་སྟོང་སྟེ་བསྐྱེད་པས་བདེན། །ཉམས་ལེན་ལམ་བདེན་སྟེ་འགོག་བདེན་

བཞི་འདུ། །ཞུགས་པ་ལུགས་འབྱུང་བ་སྐྱབ་པ་ལུགས་ལས་ཞེན་འཕྲེལ་འདུ། །ལྷོག་ཀའཛན་
 སྐྱབ་ཐབས་ལ་སྒྲོན་པ་ཐབས་སྒྲོན་ཕྱིན། །སྒྲོབས་ལྷན་རྒྱུ་མས་མེད་སྒྲོབས་ཤེས་ཕྱིན་
 བཅུ་འདུས། །དེ་ལྟར་གོ་ན་གཅིག་ཤེས་ཀྱན་ལ་མཐས། །མ་གོ་གཅིག་སྒྲོན་གཉིས་སྒྲོན་
 དེ་བས་ན། །ཀྱན་ཤེས་སྒྲིགས་བམ་མ་ལས་གདམས་དག་རག། །སྲང་གདུང་ར་ཟམ་
 མཐོ་རྩིགས་ཆོས་མི་ཡོང་། །དྲ་མིག་མིག་འཕྲུལ་མཐའ་ལ་མདུང་སྒྲོར་བཞིན། །ཆོས་ལ་
 དབང་ཐོབ་ཐམས་ཅད་འཕྲུལ་ཤེས་པ། །ཅི་ལའང་ཐོགས་མེད་གཅིག་འོང་ལགས་པར་
 གདལ། །མི་གཅིག་ཡོད་ན་མི་མཆོག་གཅིག་མཛོད་ད། །གདམས་དག་དེ་བཞིན་དུ་
 ཐུགས་ལ་ཞོག་གསུངས་སོ། །

༥ ། ཅ་མོ་རྩུ་གུ་སྤྱ །ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་འདུག་པའི་ཞལ་
 བས། །ཆོས་དོན་མང་མེད་མིང་སྒྲོས་ངོ་མ་ཤེས། །དེ་གོ་རང་ཕྱོད་གཅིག་དགོས་མ་
 བསྒྲོམས་ན། །མང་མེད་བྱས་ཀྱང་མི་བདུབ་འགལ་ཟེང་གཅིག་ཤོལ་གཅིག་སྒྲེས་ན་
 ཆོས་དོན་གཅིག་དུ་གོ། །ཆོགས་(ཡབ)བཅད་བསྐྱས་དོན་ཤེས་ན་བསྐྱབ་བརྒྱད་རྟགས། །
 བསྐྱབ་གསུམ་བདེན་པ་བཞི་གཉིས་ཐབས་ཤེས་ལམ། །ལྷ་སྒྲིད་རྣམ་དག་ནང་དུ་འང་
 མ་འདུས་མེད། །རྩོམ་འཕྲུལ་ལྷ་སྤྱུང་ལའོར་ཉེས་བསྒྲོམས། །ལས་འབྲས་བྱང་སེམས་
 སྐྱ་མ་བསྒྲོམ་རིམ་ཟེར། །འདི་མཉན་བསྒྲོམས་སྒྲེས་བཤད་ན་མ་ལུས་གསུངས། །རབ་
 བྱང་ནང་ལྷུ་གཏམ་གཞན་མི་བྱ་བར། །ཡིད་འབྱུང་འཁོར་གཏམ་མི་སྤྱོད་འཕགས་པའི་
 གཏམ། །འཕེལ་འགྲིབ་གཏམ་དང་མི་ལྷོག་འཁོར་ལའི་གཏམ། །བཞི་ལས་གཏམ་
 བྱས་འབྱུང་དགོས་གཉིས་ཡིན་མཆོག། །སྐྱ་བཀ་ཆེ་དུམ་སྤྱུག་དོག་ཀ་ཅའི་ཆེད། །ཆོང་
 མཐིལ་ལྷོ་བྱང་གྲང་དྲོ་ལས་བྱས་ཀྱང་། །ཆ་ཡང་འཆི་བཞག་ཆེད་སྤྱུག་འཕུར་ནས་འགྲོ། །
 ཡང་འདིའི་ཁ་དྲག་འདོད་ཆེན་མཐར་རྩིག་ཀྱང་། །གཙོ་ན་སྤྱིད་དག་ཟེར་ནས་པན་གཞོད་
 ཆེད། །སྤྱིག་མང་བྱས་ནས་གཞན་བཞག་རང་ཁུར་ཕྱི། །རབ་བྱང་ཡུལ་སྤངས་ཡིན་ལ་

འདི་བདག་གི། གནས་དགོན་ཟེར་ནས་ཞེན་ཆེས་དེའི་ཆེད་དུ། །འཇུག་སྐྱེས་སྤྱི་ཆེ་
 བྱས་ནས་གནས་དགོན་བཞག། སྤྱི་གུ་འཇུག་ནས་གནས་བར་དུ་ཡ་ཙམ། །ཆོན་གཅིག་
 ཁོ་ཟེར་དེ་འདོད་རྒྱུ་བསམ་དུ་ནས། །འཆི་དུས་སྐྱོར་དེ་བཞག་གཉེན་འཇུག་འགྲོ། །
 ཡོན་སོ་ཁྱིམ་བྱས་ཆ་གང་ལུང་ན་ཡང་། །བསོད་ནམས་ཕྱོགས་སུ་ཡུལ་གང་མ་ཐེངས་
 བར། །རང་གསེབ་སུ་བཏོན་བཞིན་དུ་ལས་ཀྱིས་འབྱེད། །རབ་དུ་བྱུང་ནས་བྱ་རྒྱ་ཐོས་
 བསམ་དང་། །བསྐྱུང་རྒྱ་གི་ལ་བཞག་ནས་སྤོང་སྤྱང་བསྐྱོར། །བྱ་རབ་ལྷ་ཞེས་བེ་མི་ཆོས་
 ཡུལ་དེར་ཡོན་བུ་ལ། །མི་ཆོས་ཞེན་བཞེན་པོ་ཡང་དག་ཞེས་གསུངས། བྱེད། །གསེགས་གར་
 བ། དུས་འདུས་ཀྱིས་ཤུལ་དེ་གོག་རོང་གྲང་ལུང་བསམ་གསུངས། འགྲོ། །མི་རྟག་འདི་ཀུན་བསྐྱོམ་
 ནས་ཡིད་རེ་འབྱུང་། །ཆ་གང་བཀྱིས་སྒྲོམ་ཉིང་ཟ་སྒྲེ་འཆིའི་ན་ན་གཉིས། བར། །འཐབ་
 རྩེད་འཆི་ལྷུང་ལ་སྐྱེས་སོ་སོ་དང་། །དེས་མེད་སྤྱ་ཡན་པར་གཞོག་འདྲི་ནའང་། །ཟོས་
 འབྱུངས་ཙམ་ནས་དག་སྤྱིད་གཉེན་སྤྱིད་འཐབ། །སྤྱན་འཐབ་སྤྱན་རྒྱ་མི་མཐུན་པ་སྤྱད་
 བ། ལས། །ཉེ་མེད་བསམ་དེ་ལག་དམར་མཛོད་ཆང་རྒྱ། །དེས་ཆོན་གང་ཡང་མི་བདོག་
 ཡོག་ཡོག་འབྱུང་། །གཅིག་གིས་ལུ་ལ་ཐི་ཙམ་སྤྱད་ན་ཡང་། །ཡུལ་གྱིས་རིམ་དང་དབང་
 པོ་ཆོས་མ་སྤྱོད། །མཁའ་ལ་རྒྱུང་འདྲ་སྒྲོམ་ལ་ཆ་རྒྱ་བཞིན། །སྤྱིད་དཔུལ་བར་དུ་འཇུག་
 བཞིན་མཐོ་དམན་སྒྲོན། །ཡང་ཡང་གི་རོ་མ་སྤྱས་ས་མེད་དེ། །སྤྱིས་བྱ་(པམ)སྤྱི་ལ་མ་
 གཞོག་རང་ལ་སྤྱོད། །གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བར་མེད་ཉིང་མཆོམས་སྤྱོད། །གཅིག་ཤར་
 སྤྱོད་འཆི་སྤྱོད་མ། །སྐྱེས་མང་ན་ཡང་། །ཐོག་མེད་དེ་དེས་ཐོབ་སྤྱིས་ཤེས་དུས་འདིར། །
 ལམ་རང་ལྷོག་མི་འབྱུང་བའི་སྤྱི་བཟུལ། །ཟིན་མ་བྱས་བྱ་བའི་མཐའ་མེད་འབྱུམས། །ཡུན་རིང་དེ་
 ལ་སྤྱོད་ཆོགས་ཉམས་སུ་སྤྱོད། །ཐོས་མཐོང་སྤྱི་འདི་མ་སྤྱོད་མེད་དེ་སོང་། །སྤྱིད་སྤྱི་
 གཉིས་ཀྱང་ཉི་ན་འོལ་འདྲར་འདུག། །དེས་ཐོབ་བྱུང་སྤྱོད་མེད་དོ་ཤེས་དུས། །ལམ་
 འབད་མ་བྱས་དུ་ཡང་མཐོང་ཐོས་སྤྱོད། །ཁྱོ་རྒྱ་མཆོ་མང་ཙམ་འབྱུངས་ཡང་འབྱུང་ན། །

མཆོའོག་རན་ཆུ་ཙམ་ནས་བྲེ་གང་འབྱུང་། །ཟེར་ཡང་མི་འབྱུང་མིན་གཞན་བསམ་མི་བྱེད་པའི་གསུང་། དེ་གསུང་། །གདེངས་མེད་ཉལ་ལང་བྱས་བསྐྱེད་མི་འོང་འབྱུངས། །དེ་ནས་འབྲོས་དགོས་ཁང་ལ་ཕྱུག་པས་དེ་འདྲི་གསུངས། །མེ་ཤོར་ན། །པ་མ་ཐབས་མཁས་ཙན་གྱིས་བུ་རིམ་བཞིན། །སྤྱང་ཆེན་རྟ་ཕྱགས་རས་དྲངས་འབྲོས་སུ་འཇུག། །དེ་དག་ཉན་ཐོས་བསྐྱབ་ཉེས་འགྲུམས་པ་བཞིན། །འཁོར་ཁང་ཆེར་ཆུང་རན་སོང་མེས་མཐའ་བསྐྱོར། །ཁྱད་པར་དཔུལ་བའི་མེ་ལྷེས་མ་སྤྱོད་བར། །པ་མ་དང་འདྲ་ཐབས་མཁས་བཤེས་གཉེན་གྱིས། །སྤྱང་སོགས་དང་འདྲ་ཐེག་གསུམ་མངོན་མཐོ་ལ། །དབང་ཆེན་རིམ་པས་བཞེད་ནས་འབྲོས་འཇུག་ལ། །ཁ་མིན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོས་བཞིན་ཉན་པ་རྣམས། །རན་མེས་མི་འཆོག་ཐར་སྤྱོད་མི་འཆད་ཐར། །འཆོག་འགྲུམས་འདྲ་བར་ཡེ་ཆོད་བྱེད་པ་རྣམས། །རན་དཔུལ་མེས་འཆོག་མཐོ་རིམ་ཐར་སྤྱོད་ཆད། །འབྱུང་ན་ཐར་ཐོབ་ལེགས་མཐོང་དུང་འབྱུངས། །མ་མཐོང་བྱ་བཞིན་བན་བྱས་ཕྱི་ནང་ལོག། །བབས་ལོག་མི་འོང་མཐའ་མཐོང་བྱ་བཞིན་དུ། །དད་ནས་རབ་བྱུང་གོ་ཆ་མ་ཤོར་བྱས། །རྩེ་བཟང་མཐའ་བསྐྱོམས་དགེ་བཤེས་ཁྱེགས་འགོ་བྱ། །མཆོའོག་གསུང་བྱ་བཞིན་ཕྱི་མིག་མི་ལྟ་སྟེན་པ་གསུངས། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཡིད་འབྱུང་འཁོར་བའི་གཏམ། །མི་སྤྱོད་མཆོན་པ་མི་སེམས་མི་བྱེད་ལ། །དག་ཡིད་ལུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཞི་གསུམ་གསུམ། །བཅུ་སྤྱོད་རང་བཞིན་ཐ་སྤྱད་སྤྱོད་ཏུ་འགྱུར། །འདུལ་ནས་ཡིད་གསུམ་གཙོ་ཡང་ཐ་ཁྱགས་དགེ་བཤེས་རང་ན་གསུངས། །ཆེད། །ཐེག་ཆེན་བདུན་བཤད་རང་མེད་གཞན་གྱུར་ལ། །དེ་མིན་གནང་མེད་བཤད་(པ)པའང་དེ་སྤྱོད་ཐབས། །དགེ་རྩལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་གསུམ་ནའང་བཅུ་སྤྱོད་བཅས་པ་རྩ་རིམ་འདྲ། །མ་བསྐྱུང་རང་དང་དཀར་པོའི་ལོ་ཏྲག་འཛོམས། །ཡང་ན་ཆོས་གསུང་ཁྱད་བསད་དགེ་མི་བདོག། །མི་བཅུ་སྤྱོད་ན་དགེ་སྤྱོད་རྩེ་བཟང་དགེ་བཤེས་རང་ན་གསུངས། །འོང་། །སྤྱོད་སྤྱོད་ཡིན་ཡང་བཟང་རན་རི་མོས་རྩིས། །འུ་ཏོས་མཇུག་གསུངས་ཕྱི་དགོངས་འོ་ཅག་གྱུར། །ཐར་

འདི་དང་ལྷན་པར་སྐྱེས་པ་ལོན་པ་ཞིན་དུ་སློབ་། ཞིས་འཇམ་ཉིན་མཚན་ཆ་མེད་ལྷགས་ལྷག་
བཞིན་། ལན་རྣམས་སྐྱེས་ཀྱང་ཕྱི་མེད་ཐོ་རངས་ལ། འདི་སློབ་འདི་བྱས་མེད་པས་ཞག་
གཅིག་བསྐྱེལ། ཞག་ལྷན་ལོ་བསགས་མི་ཆོ་རྒྱལ་སྟོང་ནས། འཆི་ཐེབས་ལག་པ་སྐྱས་
ཆུང་ཁ་བཤལ་དུས། ཤེས་ཡོད་དང་སེམ་འདེབས་དེ་ཕྱིས་པ་ཡིན། འདི་ལྟར་མི་བྱ་གོར་
འོན་པ་ཞིན་དུ་སྐྱེས་པ་གསུངས། སྒྲོག་གསུམ་འོས་ཞུགས་མཁས་པ་འི་རྗེས་སུ་བསྐྱེལ། འདི་
ན་ཅི་འདྲ་མི་སྐྱེས་འཕགས་པ་འི་གཏམ། བསམ་བཏུབ་མ་འཛོམ་མི་དགའ་འདུག་གྱང་
དེར། ཉོན་འགྲིབ་རྣམ་བུར་འཕེལ་ན་སྟོང་ཆུགས་ཅིག ཁྲོག་བྱ་ཅི་སྟོང་པ་ལྟར་གནས་
འཛོམ་གྱང་དྲན་ལངས་འགྲོ་དགོས་སོ། འདི་བཤེས་གང་འགྲོག་ཉོན་འགྲིབ་གཉིན་པོ་
འཕེལ། ཆོས་མགོ་ཐོན་ན་ཆོ་འདིར་ཅི་བྱས་ཆོག འོག་ལམ་ཁེས་གྱང་མདུན་འདར་
ཟེར་བྱར་སྟོང། འདི་སློབ་དེ་ནས་འགྲོ་དེ་བྱར་བྱེད། ཁྲོགས་གང་མི་རུང་ཟེར་ཞིང་
རྣམ་སྒྲིབ་འཛོམ། ཉིན་བེར་འདྲ་བས་བཟང་སྟོང་སྟོན་ཡང་བཏབ། ཁྲོགས་འདམས་
མི་ཤེས་དེ་བྱར་སྟོང་བཏུག་ན། འགྲོས་ཐབས་མི་བདེ་དེ་བྱས་འོང་ཆ་ཟེར། ལན་རན་
ར་སྒྲོལ་གང་ཁྱོད་ཨུ་ཅི། འདི་ཆོད་རེ་དང་རུ་རུ་མ་བཏབ་སྟེ། ཅང་རང་མ་བྱུང་ཟེར་
གྱིན་གིང་ཐམས་ཅད། ཤི་ལར་བྱེད་མི་འགྲོགས་བདེ་བཞིན་འོང་སྟེ། འདི་རིག་རྩར་
བསྟེན་མ་ཆོར་རྒྱུད་པོས་འཁྲེལ། འདི་བས་བན་གཞོན་བྱམས་སྟངས་ཤེས་པར་མཛོད། ལྷ་
མ་བཞུགས་དུས་ལོངས་སྟོང་འདྲ་ལ་ཡན། ཡམས་ཡམས་ཆོས་ལ་ནན་ཏན་མ་བྱས་
པས། ཁེམས་ལ་ཆོས་ཀྱིས་པན་པ་མ་བྱུང་ན། ཆོ་རིང་བྱུང་ནས་གཅིག་སྟོང་ཅི་འོང་
དུས། བྱ་རྒྱུའང་མི་མཆི་སྟོ་སྟོའི་ཉི་ལྷ་རིང་། གཞོན་དུས་ཆོས་ལ་ནན་བྱས་དགེ་སློབ་
འབྱུངས། ཀླས་ནས་དྲན་པ་ཅོམ་གྱིས་ཆོས་ཐོག་འགྲོ ལུས་སེམས་(འཆི་སྟོབས་ཡོད་
སྟེག་པ་འི་སྟོགས་བཏང་ནས། བླ་ཀླས་ཆོས་གསར་མི་འོངས་སྐམ་དགུག་འདྲ། འདི་ལྟར་
དེ་རྣམས་བྱས་ན་འཕེལ་འགྲིབ་གཏམ། འདི་ཐོ་ཤེས་ལ་གོ་ཤེས་བསམས་བཏུབ་དགོས། །

གྲུབ་འབྲུག་བཟང་ཉམས་བཟང་རན་གང་ལ་ཡང་། །འོལ་འདྲར་འདུག་ན་རན་པ་མཐར་
 བྱག་སྟེ། །ས་ལ་རྒྱལ་བཞིན་རྒྱུད་ཉམས་སྒྲགས་པའི་རྟགས། །རྒྱུལ་པ་མོ་ཆོར་འགྲོགས་
 གཙང་སིང་བྱེད། །མི་ལྷོག་བྱང་སེམས་ཙམ་ཙམ་ཁ་འགོག་མིན། །ཐག་བཏིང་ཁོང་ནས་
 སྒྲིད་གོས་སྤྲོ་མེ། །ཀ་རུ་ཅ། །རང་བདེ་ཐེད་བཏང་སེམས་ཙན་སྒྲག་བསྐལ་སེལ། །དཔེར་
 བ་བསྐྱོད་མ་ན་ཐོས་ལོག་བཞིན། །སེམས་སྒྲག་གཟིགས་ན་སྒྲིང་དྲིལ་མི་བདེ་འགྲོ།
 །དེ་ཡང་མཉམ་བཞེད་རན་གཞན་གཙུག་གསུམ། །ཀམ་རྒྱུ་ཐུ་མ་ཐམས་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་དང་རྒྱུ་
 རྒྱུ་ཉ་གཉིས་ཡིན། །ར་གྱི་ཉ་གཉིས་པོ། །མཉམ་དང་བཞེད་པའི་བྱང་སེམས་འབྱོར་པའི་
 རྟགས། །རྩོ་སྒྲ་གཞན་གྱིས་མི་སྒྲིམས་གསེར་གླིང་བ། །བཙུག་ལྷན་སྐྱེ་བསྐྱེན་ཕྱག་
 གཡས་དབུ་ཐོག་བཞག་ །འོད་དཀར་འོད་དེ་ཐམས་ཅད་གཙུག་ཏུ་རུབ། །དེ་དངོས་བྱོན་
 ཡང་འདི་ལས་ལྷག་མེད་བསྟན། །དང་ནས་རང་བས་གཞན་གཙུག་སྒྲོབ་པའི་ལུགས། །
 བྱམས་སྒྲིང་བྱང་སེམས་ཡོད་ན་སྒྲ་མས་ཀྱང་། །བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་མཚ་ཡོན་གཙུག་ །བཏུབ་
 དགེ་བཤེས་བྱ་ཡུལ་བ། །དེ་བྱང་ཐམས་ཅད་བྱིན་རྒྱུ་བས་ཆོས་ཉིད་ཡིན། །འུ་ཏོ་བ་བཞིན་
 མགོན་སོགས་གཏོང་གྲོགས་བྱེད། །བསྟན་གཞོད་གཙོད་བྱེད་རང་གཉེར་མ་བྱས་རང་། །
 ད་སྒྲགས་ཞེན་མཐུ་བྱེད་མི་འཆིགས་སུངས། །གཉེར་ཁ་རྩོ་མོས་བྱེད་དེ་སྒྲན་སྒྲ་བཞིན། །
 བདག་རྩམ་ལྷའི་བསྐྱེས་པ་བྱ་མི་དགོས། །བསྐྱབ་གྲོགས་མཐུན་རྒྱུན་ཡོན་བདག་བྱེད་
 ཆོས་ཡིན། །དེ་མེད་ཐབས་མང་འཆག་ཀྱང་ཅད་མི་ཡན། །བྱུང་བར་རབ་གནས་སྒྲེ་
 གཟུགས་ཏུ་འདུག་སྟེ། །རྟེན་འབྲེལ་ཆེ་བས་དུམ་བྱུང་ལོག་འཆོར་འགྲོ། །དེ་ནི་བྱིར་
 མི་ལྷོག་པ་འཁོར་ལོའི་གཏམ། །སེམས་ཡོད་ད་ལྟ་ཉིད་ནས་བྱིར་མི་ལྷོག་ །མི་ལྷོག་
 བྱུང་མེད་བརྟག་ཀྱང་འབྱིན་པར་རུས། །གཏམ་བཞི་འདིའི་ནང་བསྟན་བཙོས་མ་ལུས་
 འདུས། །གདམས་ངག་དེ་བཞིན་དུ་བྱགས་ལ་ཞོག་གསུངས། །

(༡༦)། ཡིད་འོང་བྱང་འདུག་དོ་རྩེའི་སྒྲ། །ཆོད་མེད་བྱགས་རྩེ་སྒྲུལ་པའི་གསུང་། །

བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་དུངས་པའི་ཐུགས། །གཞོན་ནུའི་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་ལ་འདུད། །དག་
 བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེ་དེའི་ཞལ་ནས། །གཏམ་བཞི་བྱས་ནས་བྱམ་པ་ལྷ་ལ་
 བསྐྱབ། །བཅུ་དྲུག་པའང་འདིར་འདུས་འཛིག་རྟེན་གྱི། །ཕན་བདེ་འབྱུང་བས་དམ་ཆོས་
 ཡོངས་སུ་བཟུང་། །ཆོས་དེ་བཀའ་གདམས་མི་འགལ་རྣམ་སྤྱོན་འཛེམ། །སོ་སོར་བརྟག་
 ཅིང་ཐམས་ཅད་ཉེར་བཞི་བསྐྱབ། །ཡུང་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཅེ་གཅིག་པ་ལ་བསྐྱབ། །དེ་ཡང་
 སེམས་ཅན་དོན་སྤྱོད་བྱམ་པ་ལྷ། །ཡོ་ག་ཆེ་རིང་ནད་མེད་ཡོངས་སྤྱོད་ལྷ། །འཁོར་
 བསྐྱར་བརྒྱ་བྱིན་ཆོངས་དེ་ལུལ་དུ་གྱུར། །ཡོ་འདས་ཐེག་གསུམ་ཡོན་ཏན་རི་སྟེང་ཅིག།
 དག་བཤེས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་སྟོ་འདས་དང་། །འབྲས་བུ་རྩོགས་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་། །གནམ་བབས་ས་རྩོལ་གཞན་འདོད་མ་ཡིན་པར། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལས་
 བྱུང་བས་སྤྱོན་ལས་འགྲོ་བའི་ཐུག་བསྐྱལ་སྤྱོན་གཅིག་ལ། །ཞེས་སྟགས། བཏབ། །དབང་འབྱོར་ཁར་
 ཤིང་ཁ་དྲག་ལག་ན་མེད། །ད་དེ་བསྐྱབ་གསུམ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་དང་། །སྟོམ་
 གསུམ་ལྟ་སྤྱོད་ཟུང་འབྲེལ་བདེན་གཉིས་ལམ། །རང་རྒྱད་བསྟན་པ་འཛིན་ལ་སྤྱི་སྟོས་
 གཉིས། །བསྟན་པ་འདུས་སྟེ་རབ་བྱུང་འདུལ་འཛིན་ལ། །རག་ལས་རྣམ་པ་མངའ་ན་
 ཆོས་སྟེ་བཞེངས། །ད་ན་བག་མེད་སྟིག་རྩར་འགྱུར་གཏམ་འདྲ། །སྟེ་དེ་རབ་བྱུང་སྟོམ་
 བསྐྱུང་ཁོ་ན་སྟེ། །གསེར་འབུམ་བརྒྱ་བས་དག་སྟོང་གཅིག་དགའ་པོ་ཏོགས། གསུངས། །
 དཀའ་ཡང་འདི་དཀའ་གལ་ཡང་འདི་ཆེ་ཞིང་། །རྒྱལ་སྟོང་རྣམ་དག་བཞི་སྟེ་གར་བཞུགས་
 དེར། །བསྟན་པ་གྲུ་བཞི་ཡོད་སྟངས་ལྟར་གསུངས་རྒྱ་མཆོན་འཛིན། །དེ་ཡང་འདུལ་
 ལས་རབ་བྱུང་འདུལ་བ་བཞིན། །སྟིགས་དུས་སྟགས་ནང་མ་ལས་རབ་བྱུང་འདྲ། །འདུལ་
 བའང་ཆོག་དོན་འཛིན་ལ་རག་ལུས་སོ། །ཡོངས་རྩོགས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་སྤྱོན་མེ་དེ། །
 སྟོང་རྗེས་ཆོས་བཤད་འཛིག་རྟེན་སྟོས་བཏང་ནས། །སྤྱབ་བརྩོན་དག་སྟོང་ཐུག་ན་གནས་
 པར་བརྩོན་ལྷན་འདས་གྱིས། གསུངས། །བསྟན་པ་སྤྱིས་འཛིན་དེ་བས་གལ་ཆེ་བ། །སྟོས་

བསྟན་ཐོམས་བསྐྱར་ག་མཐུན་རྒྱུ་བྱེད། །འོ་ན་ཡས་བབས་མ་ཡིན་ཆོས་དེ་ཡང་། །
 བཀའ་དང་གདམས་ངག་མི་(༡༠ན)འགལ་རྣམ་སྤྱོད་འཛེམ། །ཡུང་སོགས་བཏུས་ལ་
 ཆེ་ཟེར་སྒྲོང་རྒྱབ་དགོས། །སྒྲོན་སྒྲོང་ལུང་པས། དུས་ལོ་དང་ཀ་མ་བ་ལྟར་དགེ་བཤེས་སྤྱོད།
 གསུངས། །ཕྱ་ལ་བཅོམ་ལྟན་ཀྱུ་རྒྱབ་ལྟ་བུ་གསར་ཆེན་ཐབས་ལ་མཐས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ། ཡིན། །
 མི་སེར་གྲོང་མང་ཕོག་ཕོག་མི་དགེ་སྤྱངས། །གོམས་པས་རང་མིན་གྱི་སྟག་གཏན་ལ་
 རྩོད་ལུང་པས་གསུངས་འབེབས། །ར་མ་མིག་མེད་བརྟུང་འཆོལ་གཤེས་གཏངས། །མང་སར་
 ངག་དང་གཅིག་ལུང་སེམས་ལ་བརྟག། །གསུང་བ་འབྱུང་ཉི་མེན་པ་སྒྲོན་རབ་བཞིན། །
 རང་ལ་མ་བརྟག་སྐབས་འདིར་རང་ཅག་རྣམས། །བོན་པོའི་རྩ་དང་མཁར་ཁར་ཕྱིན་
 པའི་མི། །མདོ་ཁམས་སྟག་ཆོགས་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཅག་ཆེལ། །མི་རོ་ག་ཏའི་བསྟན་སྤྱོད་
 དང་འབྲུབ་པ། །སྤྱི་དཔེ་དང་པོ་གཉིས། བཏུ་སྒྲོ་གཏང་དང་པོ་གཉིས། མི་བརྟུབ་ཐས། མི་མཐུན་སྟོན་
 ལུང་པས། གསུངས། །སྒྲོ་ལུགས་མི་གཏོད་འབྲལ་འགྲོགས་མཁས་པར་བྱ། །རང་གི་སྒྲོ་
 གསུམ་སོ་སོར་བརྟགས་ནས་འཇུག། །གཉེན་པོ་བབས་གཞོལ་སྐས་གདང་འབྲེལ་ཚུལ་
 གྱིས། །འདི་དང་འཁོར་བའི་རྣམ་རྟོག་ནི་བའམ། །ལས་འབྲས་མཐོང་ན་ནི་བ་གཞན་
 གཅིས་དང་། །བདག་ལ་མདུང་ཐེབས་ཉེར་ཞིར་བསྐྱབ་པར་བྱ། །ཏིང་འཛིན་ཉིན་མཆོན་
 འདལ་ལ་སྤྱང་ཅན་དགོས། །དང་པོ་སྒྲད་ཅིག་མ་ནས་སྒྲོབ་པར་འདུལ་བ་དང་མར་ཕྱིན་གཉིས་ནས།
 གསུངས། །བདེ་གསལ་མི་རྟོག་སྤྱོད་སྒྲུའི་བཞེད་པ་སྟགས། །གསལ་ཕྱ་དྲངས་པ་མི་
 རྟོག་དགོན་བཞེད་མདོ། །ཉོན་མོངས་བྱིང་རྟོད་བལ་ན་གསལ་དྲངས་ཡིན། །ཆོན་
 གཅིག་གདམས་ངག་གསལ་གྱིས་མ་ཟིན་པར། །ཅུ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་གཅིག་ལ་དམིགས་
 གཏོད་པས། །རྒྱུང་འབྲུག་ནས་པས་བདེ་འབྲུ་མཉམ་བཞག་ལས། །ལང་ན་སྤྱང་ཟིང་
 དད་སོགས་རན་དུ་སོང་། །ཆོས་རྒྱས་མེད་རྣམས་ཏིང་འཛིན་བཟང་སྟམ་སྟེ། །དྲན་
 ཉམས་ཆོས་ཀྱན་འཛིགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན། །ཐུབ་ཐང་ཆད་གཉིད་དུ་སོང་བ་

བཞིན། །དབང་མེད་སོང་བས་སྒོ་ལས་འདས་ཟེར་རྟེ། །རྫོམ་དང་འབྲུ་ཡང་ན་ལྷ་མོ་
 རིང་། །ཁྱོགས་མེད་སྒྲེ་བདུབ་སྒྲུ་བ་བཤགས་པའི་གནས། །གང་བསྒྲོམ་གསལ་འཛོག་
 དེ་བཞིན་ཕྱག་མཆོད་སོགས། །གཅིག་རྒྱབ་གཅིག་སོང་རྟེང་འཛོམ་འདའ་བ་ཡོང་། །རྫོ་
 བོའི་ལས་ལ་རིམ་པ་དེ་བཞིན་དུ། །སྐད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུད་ཅམ་རྩེ་རིང་(༡༠བ)འཛོག །
 རྟོག་མང་གཤམ་རབ་མི་ཆེ་ལམོར་བར་བྱེད། །སོར་རྟོག་གཤམ་རབ་སྒྲིང་བུའི་ཅེ་མོ་འབྲ། །
 མི་རྟོག་མཁའ་བཞིན་བདུབ་ན་མི་མཁའུན་མེད། །དེ་དགའ་དང་བོར་བུན་ཆུང་མང་དུ་
 བསྒྲོམ། །གང་ཡང་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་བྱས་པའང་བསྒྲོ། །བདེ་སྤྱག་ཀྱན་འབྱུང་གཞན་
 ཕན་རང་འདོད་ལས། །མེད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་གཉིས་པར་ཞོག་དང་། །དེ་རིང་བྱང་
 སེམས་ཕན་སེམས་མ་བྱེད་པས། །གཏན་དུ་གཤིབ་དང་བྱེད་པར་ནད་སོགས་ལ། །དང་
 རིང་སྒོག་གིས་འབྱུང་བའི་ཕན་སེམས་བྱ། །བྱགས་བསྒྲེད་ཆོགས་བསགས་སངས་རྒྱས་
 རང་གཞན་ཆོས་གཞུགས་གཉིས། །དབལ། །འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་གཞན་དོན་བྱས་ལས་
 འབྱུང་། །མིང་དུ་དེ་ལྟར་བྲན་པ་རྣམ་ལྟ་ཟེར། །དོན་དུ་ཆོས་ཀྱན་འདུས་པའི་སྒྲིང་པོ་
 ཡོན། །གདམས་ངག་དེ་བཞིན་དུ་བྱགས་ལ་ཞོག་ཅིག་གསུངས། །ཡང་། སྒྲ་ན་རན་བདེ་
 གཞན་ལ་མི་གཞོད་སྒྲ། །ཞེས་སྐབས་ཤིག་ཆོགས་གཅིག་པ་འདི་གསུངས་སོ། །

༥ ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཞིན་རིན་པོ་ཆེ་ཟུང་འཇུག་པའི་ཞལ་ནས། ཐོབ་མཐུན་
 ལྷོན་མེད་པར་གཞོད་ཤེས་དུས་འདི། །དོན་ཀྱང་རག་ལས་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ། །
 རྩོམ་བྲིམས་ཆོགས་སོགས་སློ་སློང་བསྟན་པའི་ཆོས། །ཁྱུ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་སྒྲུ་མ་གཅིག་
 ལ་རག །སྟིགས་དུས་མཆོན་ཉོགས་ལྟན་པ་རྟེན་དཀར་བས། །བཤེས་གཞིན་མདོ་མེད་
 གྱིས་གསུངས་སྒྲུ་མ་གྲོགས། །མཁས་ལས་བཙུན་དང་ཤེས་ལས་འཛོམས་གལ་ཆེ། །
 ལྷགས་རྒྱད་ཡ་མོད་སྒྲ་སྒྲོབ་རང་གིས་བྱེད། །བཤད་ཆོད་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་གཤེགས་སྒྲོབ་
 མའི་རྒྱལ། །དང་པོ་ཆོས་ལ་ཐིམ་མཐོན་ཆོག་པ་ཡིས། །ཆོས་མོད་གནང་བ་ཐོབ་པ་སྒྲུབ་

ལྟུང་སྐྱོན་ལྟུང་པ། གཉིས་པ་ཏུང་འགྲིལ་ཞུས་སྐྱབ་མི་ལམ་ཚུན། སྐྱོམ་འབྲེག་ཅིག་
གིས་མགོ་ཕྱད་དོན་གྲུབ་ཡོད། དགོན་གྱིས་སྐྱུན་སྐྱར་འབུལ་མཆོམས་གདམས་པའི་
དོན། མངོན་ཤེས་མེད་པར་གཞན་དོན་ལོང་མདའ་འཕེན། ཤེས་ན་ཏུང་ཏུང་རེས་
ཀྱང་དོན་དུ་འགྱུར། གཤེག་ཅ། མེད་ཟེ་ཅ། མེད་ཨོད་རྒྱུད་བདག་པོས་འདོད། མེད་པ་
ལྟར། མི་རུས་འདོད་ན་དགོན་སར་མདོ་བསྟན་ཕྱུལ། འདུག་སར་མི་ལ་ཉེ་རིང་ས་
བྱེད་པ། བན་སྡེ་བདག་མེད་ཆོས་ལ་བཀོད་གསུང་བཞིན། དགོངས་ནས་ཆར་བ་དེར་
བསྐྱོམ་གཉིས་པོ་ན། སྐྱོད་འཇུག་ཕྱུལ་བས་གཞན་ལ་(༡༡)ཕྱུལ་བཙོངས་འདུག །
ལྟོག་བྱེད་བཞིན་རེ་བའི་ཆོད་མ་བྱུང་། གཉིས་པ་སར་ལ་ཉེ་རིང་ས་བྱས་ཀྱང་། །
གཞན་ཚུར་བྱས་པས་དེ་ཡང་བསྐྱབ་མ་བུའ། གསུམ་པ་བྱི་ལམ་འཇུག་དང་འདྲ་བར་
སྐྱུན་སྐྱར་གསུངས། མི་རྗེས་བྱི་བྱུང་ལམ་བཅུག་ཡེ་མི་བུའ། དེ་བཞིན་དང་པོ་ད་ནས་
བྱང་ཆུབ་བར། བྱུགས་ལ་གདགས་ཟེར་བདེན་སྟུང་བཏགས་ཅ་ན། མངོན་ཤེས་ཡོད་
བཞིན་བྱུགས་ལ་འདུག་ཟེར་སྐྱོད་ལྟུང་པས་གསུངས། འགྲོ་སྤྱོད་མའི་སྐྱུན་སྐྱར་བྱེད་ཅན་ཡོད་ཅ་
ན། འབྲུགས་སར་འགྲོ་ཟེར་བྱིན་ནས་འདུམས་བཏང་ན། དག་ཡང་དད་གྲུས་ཡོང་སྟེ་
མི་ཆོས་ཀྱིས། བྱི་འབྲུག་ནང་འབྲུག་བྱས་པས་དེ་འདྲ་ལགས། ཡང་ན་ཞིག་ཟན་མགོ་
བྱས་ཡང་གཉེར་བྱེད། དད་ཤེས་གོ་ཆ་སྐྱབ་སྐྱེ་བྱིས་བྱུང་། བྱི་མེར་ཅམ་གྱིས་ནས་
རན་ཡོས་འདྲ་ཡིན། རྗེ་གྲོན་འགྲོ་དགོས་སྐྱབ་ཐབས་ཞུས་སྐྱོར་གསུངས། མཐས་པ་
གཅིག་བྱ་ཕྱད་ཁམས་སྐྱེ་མཆོད་སོགས། ཅུང་ཆོད་མི་རུས་ཆེ་ཡོངས་གཏུགས་ཟད་
གདའ། རྒྱ་གར་བཤད་མཆོར་རབ་ཀྱིས་རྒྱན་འབྱུང་ན། བཅུ་གཉིས་ལོ་བ་ཅམ་རྗེ་
བོས་ལོ་བདུན་མཁུན། བསྟན་པ་སྒྲུང་བཞག་སྟེ་རྣམས་ཚུགས་བཟང་བས། རྒྱ་གར་
དུ་རྒྱ་རྒྱུན་པར་གྲུབ་མང་པོ་བྱུང་། དེ་ནི་ཚུགས་མེད་ཐགས་བཞག་བྱོ་འབྲུབ་ལྟར། བྱེད་
དུ་བཅུག་པའི་ཆོས་བཞག་སྟེ་འབྲུག་བྱེད། དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་འདོད་རྣམས་ལ་

ཡང་། ཁབ་ཆད་མང་ཞིང་རྣམ་ཤེས་འོག་མི་ཆུང་། ཁྱུ་བོད་ཡོད་སྐྱེས་འབྲས་ཀྱིས། གསུངས་
 བ་དེ་ཅི་སྒྲིམ། ཁསྒྲུན་པ་འདུལ་བ་ཡོད་མེད་རབ་བྱུང་རྣམས། རྒྱགས་ལ་དགའ་དགའ་
 བྱེད་པ་ཉམས་པའི་རྟགས། ཁང་དང་མཁན་སྒྲོབ་མཉམ་བྱེད་ཉམས་པའི་རྟགས། ཁ
 སངས་རྒྱུ་མདོ་སྡེ་ཤོག་ཁུར་འབྱར་བཅུག་ནས། ཁང་ཟག་བེ་བུ་ལྟ་བུ་ཉམས་པའི་
 རྟགས། སྒྲོན་འབྲས། པ་བཞུགས་དུས་རྒྱུང་བྱང་ཁང་ཀུན། ཁཆོག་དང་མཆོག་མིན་
 ཆོས་དཔེ་དོ་མཆར་འགྲིམས། སྒྲོན་པ་པད་ལོའི་གཏམ་བརྒྱུད་ཁུངས་བྱངས་ནས། རོ་
 བོའི་ཆོས་མིན་གཞན་དཔེ་མི་བལྟའོ། དེ་ནི་དཔེ་མང་འཆོག་བྱས་བོན་ཆོགས་ན། ཁོན་
 པོའི་ཡ་བྱེད་གང་ཆོགས་གང་ཡང་བྱེད། འཇགས་ལ་ཐུག་ན་ཚུགས་ཟེན་གང་ཡང་མེད། ཁ
 དཔེ་མང་འདི་ཡང་བསྟན་པའི་རྒྱབ་ཤིས། ཁ(༡༡བ)ལམ་ཁྱུ་བྱུང་ན་སྒྲ་མ་མཆོན་ལྟ་
 གྱིས། སྒྲོན་གསལ་ཡོན་ཏན་སྒྲེལ་ལས་གོང་འཕེལ་ཡོང་། ཁོད་བྱུང་དཔེ་བལྟས་རང་
 ལ་ཉམས་གྲིབ་ཡོང་། ཁང་ཟག་ཉེས་པས་ཆོས་ལ་གན་གོས། ཁགའ་གདམས་པ་འདི་
 ཆོས་རྒྱས་ཆུང་ཟེར་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་མིན་རྟོགས་པ་བཟང་སྒྲུབ་ལ། ཉེས་གོས་ཉམས་
 མྱོང་དགེ་བཤེས་གཙུང་པ་རིན་པོ་ཆེ། ཡོད་གསུངས་ནང་རྒྱས་ཆེ། ཁལ་སྒྲིགས་དཀར་ཆུང་ནག་
 ཆེའི་དུས་ཡིན་པས། སྒྲོན་འབྲས། པས་རིགས་མཆོག་རྒྱུད་ནས་བམ་གཉིས་ཅམ། སྒྲོམ་
 ཐུགས་རྣམས་ལ་དགོས་གསུངས་འཆོག་མཛད་དེ། ཁང་ཁྱིམས་འཆལ་དང་རང་སྒྲུར་
 དད་གྲུས་ཉམས། ཁཆོག་གསུམ། ལ་མ་དད་བདུད་འཇུག་མྱུར་ཆེའི་རྒྱ། ཁཅིག་པོ་
 མཆོན་འགོས་རྒྱུ་གཅིག་ཁང་སྒྲོང་དང་། སྒྲངས་སྒྲན་རྒྱུ་ཉལ་རྩམ་དང་དམན་མར་
 འགོམ། ཐུག་གདུགས་མལ་རྫིང་ཉལ་དང་འདྲེ་གཞོད་འགོགས། ཁལ་ཁུར་མདོན་
 མཆོན་ཅན་འདོད་བདུད་འཇུག་རྒྱ། ཁདོག་དྲི་དང་སྒྲོད་ལྟོག་སྒྲོམ་ཆེན་རྣམས། ཁཉོན་
 མོངས་ཆུང་དུ་མ་སོང་ཞལ་མཐོང་ཟེར། ཁྱོགས་འབྲས་སྒྲོན་ཀྱིས་རྒྱགས་དང་མ་ཤེས་རབ་ལ་འབྱུང་འབྱུར་
 ཀྱི་འཕྲིན་མངགས་པ། འཕྲིན་ལྟོས་དང་དོ་ཆ་བཏང་ནས་སྒྲུང་། དེ་རྣམས་ནང་དུ་བདུད་རིགས་

ལྷགས་པའི་དྲགས། ། ། མ་སྒྲངས་ལྷ་ལོ་སྒྲོང་བསགས་དགེ་ཅ་ཟད། ། ཁྱི་དང་ཡི་དྲགས་
 སེམས་བཞིན་ལམ་དུ་སྒྲུ། ། ། ཁྱིམས་བསྐྱར་ཐེག་ཆེན་བཤེས་དང་དགོན་མཆོག་
 ལ། ། མཆོད་འབུལ་སྒྲོང་པ་སྒྲོང་རྗེའི་ཏིང་འཛིན་བསྒྲོམ། ། ཞབས་ཏྲིག་ཁྱོ་བོའི་བསྐྱུས་
 བས་སུམ་ཆ་གཉིས། ། བསྐྱར་བ་གཅིག་སྐྱབ་ལྷ་བཞུགས་གསུངས། ། སྒྲོང་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན། །
 ། ། སྒྲངས་པའི་ཕན་ཡོན་ཇི་བསམ་འགྲུབ་བྱ་བ། ། དད་གུས་ཆེར་འགྲོ་ལས་འབྲས་འཛེས་
 དུ་འགྲོ། ། དགེ་སྦྱོར་རིམ་འགྲོ་ཆོས་ལ་རེས་ཤེས་ཆེ། ། རྒྱལ་ཁྱིམས་དག་འགྲོ་མདོར་ན་
 རྣམ་བྱང་འཕེལ། ། ། ། བཤེས་གཉེན་མདོ་སྡེ་རྒྱུན་བཞིས་བརྒྱན་པ་དེ། ། སྒྲོན་པས་
 དབང་ལྷག་འབར་དང་མཆོག་འབྱུང་ལ། ། རྒྱུན་མཆོག་མེད་ན་གང་ཡང་བཤགས་དགོས་
 གསུངས། ། ། ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དང་ཉན་ཅིང་བཤད་པ་དང་། ། བསྐྱར་པ་མགོ་ལ་
 འཁུར་བའི་འདུ་ཤེས་བཅས། ། ཐེག་ཆེན་མདོ་སྡེ་བལྟ་ལྷགས་རྣམ་བཞིར་གསུངས། །
 དང་པོ་ཡོད་ན་ནོར་(༡༥ན)ཡང་ཕན་པ་སོགས། ། ཞི་མཆོ་དགེ་བསྐྱེན་གྱིས་རྒྱུང་ཅན་
 བཞིན། ། གཉིས་པ་བལྟ་དུས་གཅིང་སྒྲ་དད་གུས་བྱ། ། སྒྲ་བ་དག་ནས་སྐུལ་ཡོང་ཆོས་
 སྐྱར་མཐོང་། ། གསུམ་པ་གསུང་སྒྲོག་ཁྱི་བྱ་གཉའ་འཛིན་མིན། ། རང་དང་ཞལ་སྒྲོད་སྒྲོང་
 ལས་མི་དམའ་བར། ། གདན་དངས་སྒྲ་ཆོས་མེད་ན་ཐུན་མོང་དང་། ། སྒྲོན་གྱི་རྒྱ་མཐུན་
 ལྷ་སོགས་ཉན་དུ་འོང་། ། རྗེ་བོ་བོ་ཏི་ཏི་གནས་སྒྲ་བ་བཅས་གསུམ་གྱི་ལྷ་རྒྱས། ། བཞིན། ། བཞི་
 བ་ལག་ལེན་འདི་ཁོ་གལ་ཆེ་སྟེ། ། སྒྲོང་ལེན་ཤེས་འཕྲལ་འདེབས་དགོས་ཞང་བཙུན་ལེས་
 བཟ། ། བཞིན། ། སྒྲོང་དགོས་སྒྲམ་ནས་བལྟ་ལ་འདི་མི་ཡོང་། ། དེ་ལྟར་བཞི་དང་ཆོས་
 གུན་ཆོས་ཉིད་ལ། ། བབས་དང་འབབ་གཞིལ་གསུམ་གྱིས་བལྟ་བ་སྟེ། ། གནས་ལྷགས་
 གྲུབ་མཐའ་བྱང་སེམས་གཙོ་བོར་སྒྲོན། ། བལྟ་ལྷགས་གནད་དུ་སོང་བས་རྗེས་འཇུག་
 བཟང་། ། གདམས་ངག་དེ་བཞིན་དུ་ལྷགས་ལ་ཞོག་ཅིག་གསུངས། །

། ། ། ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་འཇུག་པའི་ཞལ་ནས། ། ཕན་བདེའི་

འབྲུང་གནས་བརྟན་པར་གཟིགས་པ་ཡི། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡུན་གནས་སྒོར་ལས་
 བཏབ། །བརྟན་དོན་གཤམ་ནས་རྒྱད་ལ་མ་སྒྲིམ་ན། །གཅིག་ཆོག་ཟེར་ཡང་གཅིག་བྱང་
 གཅིག་མི་ཡོང་། །དེ་ལ་ཉན་བསམ་སྒྲོམ་བཤད་མི་ཡང་བས། །དེ་འདྲི་བྲམ་སྐྱབ་
 རྒྱད་མེད་པའི་རྟགས། །ཡོངས་རྫོགས་ཐབས་དེ་རྩོམ་པའི་ལས་རིམ་ཡིན། །སྒོར་བས་
 སྒྲིང་ཡིག་ལྷག་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྷག་པའི་གཤམ་རབ་དང་། །ཞེས་སོགས། ཆོག་མཁན་བཅད་ཁྲུང་བྲངས་ནས། །
 སྒྲོང་གསུམ་གྱི་གཙོ་དོན་བསྐྱབ་པ་གསུམ། །སྒྲོང་བཅུད་འོད་ཀྱིས་མཆོན་པར་བྱེད་
 པས་ན། །རྒྱལ་ཁྲིམས་སྒྲོང་དེ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས། །གས་ཆག་ཅན་དང་ཁ་འཕྲེང་
 རྟོགས་པའི་སྒྲོན། །བྱབ་དོལ་མི་གཙང་སྒྲོན་བྲལ་བཞི་ལྷན་དགོས། །ཆོ་འདྲི་རྣམ་རྟོག་
 མགོ་གང་གོམ་གང་གིས། །མཐོ་འདྲོད་མཁྱོགས་འདྲོད་མི་མཉམ་པ་དང་མཉམ། །
 མཉམ་རྣམས་འོག་རྒྱུད་འདྲོད་པས་ཐོམས་ཐོམས་འཇུག །ཡོན་བདག་བྱ་ཆར་ཅི་སྟེ་
 ཆོ་འདྲི་ཡང་། །མང་བས་ན་གིས་བྱ་རན་མི་འབྲལ་ཁམ་ལུང་བས། །གསུངས། །ལོ་ལོན་
 གཅིག་ལ་བྱ་རྒྱུང་གཅིག་ཡོད་ཀྱང་། །འདྲི་རང་ཟེར་ནས་བསོད་ཉམས་རན་སོང་འཇུག །
 དེ་(༡༩བ)བས་རྣམ་རྟོག་གས་ཆག་ཅན་འདྲི་འི་རིང་། །མཁས་བཅུན་སྒྲོམ་ཆེན་འདྲ་བ་
 སུ་ལ་ཡང་། །ཆོས་ཀྱི་བཅུད་དེ་ཆགས་ཆོས་ཐབས་མི་འདུག་པས། །མི་རྟག་ངོ་གཤམ་
 གས་ཆག་མེད་པར་བྱ། །༥ །འདྲོད་པས་བསྐྱར་ན་ཁ་འཕྲེང་རྟོགས་པའི་སྒྲོན། །དེས་
 བར་འབྲུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ། །པོ་རྟོའི་མཁན་པོ་འབྲོམ་བྱ་གསུང་བའང་
 དེ། །༥ །རྒྱ་འབྲས་ལོག་པར་ལྷ་བ་བྱབ་དོལ་སྒྲོན། །གཉེན་པོ་ལས་འབྲས་མདོན་
 སུམ་མཐོང་འདྲ་དགོས། །ཆེས་ཕྱ་རྟེན་གྱི་རིམ་པས་མཐུ་ཆེ་བས། །མཐུ་ཆེན་ཆེད་
 རྣམས་སྐུ་ལ་ཤོག་བཅུག་པ་ལྟར། །བར་ན་གནས་མེད་ཡང་འགྲོར་མ་འབད་ན། །
 སྒྲིགས་དུས་རབ་བྱུང་ལུང་བརྟན་མི་བཟང་དགེ་བཤམ་རིན་པོ་ཆེས། །གསུངས། །དེ་བས་རྒྱུང་
 རུན་ཀྱང་སྒྲོང་སྐྱབ་དགོས། །༥ །ནན་ཏན་དེའང་རང་འདྲོད་བྲི་མ་ཅན། །གཉེན་

པོ་བྱམས་སོགས་གཞན་གྱི་རྒྱལ་ཕྱིར་བཞུགས། སྐྱོན་བྲལ་བཞི་ལྟ་ཆུང་ཁྱེད་ཀྱི་མཁས་ཀྱིས་
 བར་དག། འདྲོད་པ་བྱི་ཁག་མཐོང་འདྲར་འགྲོ་བཞི། མིང་ཡང་མེད། རྒྱལ་དག་དེ་ནི་
 སྐྱོན་འགྲུབ་བདེན་པ་འགྲུབ། བསོད་ནམས་ཆེ་ཞིང་མཐུ་ཆེ་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ། འགྲུབ་
 གཉིས་ཆེས་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཆོག་པ། གསུམ་པ་སྣ་ནམ་དོ་རྩེ་བྱ་ཡུལ་པ། མཐུ་ཆེན་
 རྣམས་སངས་ཀྱི་དགོས་སྤྱོད་བཞིན། དགོས་སྤྱོད་བཞི་སྤྱོད་རིམ་གྱོ་བྱིན་རྒྱབས་ཆེ། གདམས་
 གཞན་མི་དགོས་གསོལ་བཏབ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། སྤྱོ་ཆོས་འགྱོད་མེད་ལས་རུང་ངང་དུ་
 འགྱོ། ། ༥ ཆོན་གཅིག་བཀའ་གདམས་མེད་པའི་སེམས་འཛིན་ལ། ཟག་མེད་བདེ་
 འབྱམས་ཟེར་ཏེ་ཟག་བཅས་རྫོང་། གྲོགས་ཡོད་ཟབ་མོའི་ཏིང་འཛིན་སྐྱོན་མེད་དེ། །
 རོར་ལ་བདག་པོ་བཞིན་དུ་ཡར་སྐྱོད་དགོས། སྐྱོམ་ཆེན་བཞི་དང་རྣལ་འབྱོར་བྱ་གཅིག་
 ལ། བྱིར་གཤོར་བགེགས་སྣང་བྱུང་དང་བསལ་བ་བཞིན། ཏིང་འཛིན་དེ་ལས་བྱུང་
 བའི་ཤེས་རབ་འོད། ཡི་དམ་ཞལ་མཐོང་མཛོན་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་དང་། ཁྱད་པར་རང་སྤྱིའི་
 མཆོན་ཉིད་རིག་པ་འཆར། དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་སྐྱུན་སྦྲུལ་བ། བྱ་ཡུལ་གཙང་པ་
 རིན་ཆེན་གྲུང་ལུང་པ། སྤྱོད་ལུང་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་སྐབས་སུ་བབས། བདུད་གྱིས་
 འབྱེར་བའི་ཁྱེད་མེད་རོ་ཆའི་གཏམ། འབྲུག་ལྟར་སྐྱོག་ལ་རེ་བའི་(༡༩)སྐྱོ་སྤངས་
 བས། རྒྱལ་བའི་བཀའ་རྣམས་གདམས་པས་ལགས་ཕྱེ་སྟེ། བསྐྱེད་གསུམ་ལོར་གྱི་ནང་
 མཛོད་འཛིན་པར་ལྟ། གདམས་ངག་དེ་བཞིན་ཅིས་ཀྱང་བྱགས་ལ་ཞོག་གསུངས། ། །

༥ ཡང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེ་བྱུང་འདུག་པའི་ཞལ་ནས། འོ་སྐྱོལ་
 ཐོག་མ་མེད་ནས་མ་ཐར་བ། དགོ་བཤེས་མ་མཛལ་རོ་མ་ཤེས་པས་ལན། ཤེས་ཀྱང་
 བསྐྱེན་ཐབས་མ་མཛལ་འཁོར་བར་འབྱམས། ད་རེས་ཐོབ་མཛལ་སྐྱོན་མེད་ཤེས་དུས་
 འདིར། མང་པོ་མི་བཅའ་སྤྱོད་མ་བཟང་པོ་གཅིག་ བཅའ་རྟོག་སྤྱོད་དང་བསྐྱེས་ནས་
 ཆུང་བཞིན་བསྐྱེན། ཆོས་བཅུས་བསྐྱེན་ན་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ། གང་ཟག་གཅིག་ལ་

སྤངས་བཞིན་འབྱུང་བས་ན། སྐྱོད་པ་མེད་པའི་དང་པ་ཅན་གྱིས་བསྟེན། ཁེར་སྒྲ་མེད་
 པའི་ཟང་ཟིང་ཅན་གྱིས་བསྟེན། ཁྲི་མ་མེད་པའི་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱིས་བསྟེན། ཁྲོངས་
 པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་བསྟེན། ཁར་རྒྱལ་མེད་པའི་གུས་པ་ཅན་གྱིས་བསྟེན། ཁ་
 མོམ་ཉི་མེད་པའི་སྤྱི་ཁུ་ཅན་གྱིས་བསྟེན། ཁྲོངས་ཁེརས་མེད་པའི་མཉེན་ལྷག་ཅན་
 གྱིས་བསྟེན། ཁྲོ་བ་མེད་པའི་བཟོད་པ་ཅན་གྱིས་བསྟེན། ཁག་ཡོ་སྒྲ་མེད་པའི་དྲང་སྒྲམ་
 ཅན་གྱིས་བསྟེན། ཁམ་ལ་མེད་པའི་ལྷ་སྒྲ་ཅན་གྱིས་བསྟེན། ཁོར་བཟང་རྟག་དུ་རྩོ་
 འབྲོམ་སྒྲུན་སྒྲ་བཞིན། སྐྱོད་པ་མེད་པས་ཡུན་རིང་འགྲོགས་པ་ལས། བསྐྱབ་དང་མ་
 བསྐྱབ་ཡོན་ཏན་མང་པོས་གོས། གོས་སྒྲམ་མེད་ཀྱང་དྲི་དང་དྲི་འབྲུམ་བཞིན། རིན་
 ཆེན་འབྲོམ་སྒྲུན་དང་སྒྲུན་སྒྲ་སྒྲུ་ལྷ་བྱས་འབྲལ་མེད་བསྟེན་རུས་ཡོང་། རེ་མིན་རྟག་འགྲོགས་
 སྒྲུན་མཐོང་འབྲལ་སྟོང་འདོད། སྦྱིད་རྩོམ་ཀོགས་སྦྱང་མཉེད་སེ་རུར་གཤོར། སྒྲམ་
 བཟང་ལ་ཉེ་གནས་སྟོམ་མེད་མང་། ཉེ་སྦྱོ་རིང་གདུང་འབྱུང་བས་གང་འཆོམས་འཐད། ཉེ་
 གླུ་ཆོགས་བཞིན་སྐབས་སུ་སྒྲུན་སྒྲར་ཡོང་། སྤང་བས་པད་མོར་རི་བཞིན་གདམས་
 བསྟན་ཡོང་། སྤལ་དྲུང་གནས་བཞིན་དོན་མེད་མི་བྱ་གསུངས། ། ༥ རང་ལ་འཁོར་
 བསྒྲུར་རྒྱལ་སྦྱིད་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་། མ་ལུས་འབྲལ་རུས་རིག་འཛིན་སྟོམ་པ་སྟེ། །(༡༣བ)
 དཀོན་དཀའ་ཆེ་མཐོ་ལུལ་ན་བསོད་ནམས་ཆེ། ཁེམས་ལོག་གི་བ་བཞིན་འཁོར་ཡང་
 སྟོད་མིན་ཡིན། ཉེ་མ་ཉེན་གཅིག་ཞབས་ཏྲོག་སྟོན་པ་ཆེ། སྤལ་དུ་མནེམས་པའི་ཆེ་བ་
 སྟོད་ལུང་པ། ཁག་ཞན་ཡང་དགེ་བཤེས་གཙང་པ་རིན་ཆེན་བཞིན། འཛིན་མེད་ཅོར་
 གྱིས་སྒྲམ་བསྟེན་པར་བྱ། ། ༥ སྟོན་བས་དགའ་སྒྲམ་ཁྱོད་འདྲིར་ཆོས་བསྐྱབ་ནས། །
 མི་ཆེ་གྲགས་ཆེ་འཁོར་ཅོར་བསྐྱུ་སྟོམ་ན། ཐོས་བསམ་སྟོམ་ཅོར་ཅ་བ་དུག་ཡིན་ན། རེ་
 བྱང་ཐམས་ཅད་དུག་དུ་སྟོན་ཡོང་གསུངས། འོ་ན་བྱས་པས་དྲི་མེད་གཟི་བརྒྱུད་ཅན། །
 སྟོར་བ་བྱང་སེམས་དངོས་གཞི་དུག་ལྷན་དང་། རྗེས་ཤེས་གཞན་ཕྱིར་བསྟོ་ཞིང་རྒྱས་

བཏབ་པས། །རིམ་གྱིས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་བཤད་ལས་འགྲོ་ཡོང་། །སྒོམ་ཚུལ་མེད་
 བཤད་ལ་སའའི་ཁུར་ས་འདྲ། །སྒོམ་བཅས་དྲི་མེད་དགེ་བཤེས་ཁ་རུ་བཞིན། །གང་
 བྱས་དྲི་མེད་ལྷག་བསམ་ཅན་གྱིས་བསྟེན། །༥ །འབྲས་བུ་ཀུན་མཁུན་ཐོབ་པར་བྱེད་པ་
 ལ། །རྒྱ་ཡང་ཆོང་ལ་ས་མོར་གཤེས་རབ་དགོས། །ཁྱད་པར་དད་ཅན་བསམ་པ་འགྲུབ་པ་
 ལ། །མེད་ཐབས་མེད་པ་རྣམས་འབྱེད་གཤེས་རབ་སྟེ། །རང་གིས་གནས་མཐོང་གཞན་
 གྱིས་བགྱིར་མི་བཏུབ། །ཆོས་དང་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བྲལ་དང་། །ཤེས་རབ་སྟེ་ཡིས་
 སྤང་པ་ཅམ་གྱིས་དོན། །ཤེས་མེད་གཟའ་རུས་འགྲོགས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཤེས་རབ་
 ཆེ་བས་བྱ་བ་རྒྱུང་འདྲས་ཀྱང་། །དགྱེས་ན་དགྱེས་པས་ཆོག་པ་ཨ་ཏི་ཤའི། །ཐུགས་
 དགོངས་སྒྲུབ་རུས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་། །སྒྱུར་སྒྲ་སྟོང་ལུང་པ་བཞིན་བསྟེན་བྱ་
 རྣམས། །མྱོངས་མེད་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་བསྟེན་པར་བྱ། །༥ །ར་རྒྱལ་ཡོད་ན་ཐར་
 པའི་ལས་རྒྱ་བཅད། །དཔེར་ན་མཉམ་བབས་གཤོང་འབྱེད་སྟེང་དུ་སྒྲུལ། །དེ་བས་གང་
 གིས་ར་སྒྲུལ་མཐོ་མི་བྱ། །སྒྲུབ་དང་ར་རྒྱལ་མེད་པ་སྟོན་པ་བཞིན། །ལུས་ཀྱང་རྩེ་རྒྱུང་སོང་
 ཆོད་གྱིས་བསྟེན་པས། །སྟོན་པའི་ཡོན་ཏན་སྤངས་བྱུང་སྒྱུར་སྒྲ་བ། །མ་བྱས་མི་མཁུན་
 མེད་པ་སྟོང་ལུང་པ། །ཆོར་གཅོད་ཐབས་ལ་སའའི་པ་རྣལ་འབྱོར་བས། །འགྲོ་བའི་
 གཙུག་གི་རྒྱུ་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས། །སྒྲུགས་འཆང་གཅོང་པས་བྱ་བ་མཇལ་ཅམ་
 བས། །དྲིག་ཆ་ཡོངས་བཏབ་ར་རྒྱལ་རབ་བཅག་པས། །ལྷུང་དུ་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིང་རང་
 ཉིད་(༡༧ན)ལ། །ལུ་དུང་རྩེ་བྱུང་གཞན་ལ་རྩེ་རིང་ཐུ་ལ་བས། །གསུངས། །སྒྱུར་སྒྲར་སྒྲ་
 སྒོར་མང་བས་སྒྲུགས་བྱུག་ཀུན། །ཆེ་ཆེ་ཉམས་དོག་ཞན་ཞན་གཞོད་དོག་གསངས། །
 དག་དག་རྣམས་ལ་ཐོད་བཙུགས་གཤམས་བཏགས་ནས། །སྒྲུན་གསོལ་བྱེད་དེ་ཐུགས་
 དགོངས་ཅུད་མི་ཆོད། །སྒྲེལ་ཟེར་སྒྲུགས་ཟེར་ཏི་དགོས་པ་མེད། །སྒྲུག་སྒྲེལ་སྒྲུགས་ནས་
 སྒྲོས་སྒྲུག་ངོ་མཆར་ཆེ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཆོད་སྒྲོན་ཡོན་གང་ཡོན་པ། །སྒྲུན་དུ་གསོལ་

འཇིགས་པའི་ཉེན་ཆེ་གསུངས་པས་ན། །སྐྱབ་ཞུས་རྗེ་རྗེ་འཆང་དུ་བཏུ་བར་མཛོད། །
 ཐེག་པ་གཞན་ལས་ལྷག་པའི་ཐབས་མཁས་འབྲུལ། །ཡོད་ཅིས་བྱ་བའི་གནད་ཀྱང་
 འདི་ཡིན་ནོ། །འདི་འདྲ་བོར་ནས་སྒྲོ་གསུམ་བག་ཡངས་ལ། །སྤྱད་པས་མི་ཆོག་སྐྱབ་
 ཐོབ་ཁུར་འཛིན་པ། །སྒྲིགས་དུས་རབ་མོངས་ཁྲོད་དུ་དར་བྱགས་ནས། །རྒྱལ་བསྟན་
 རིམ་གྱིས་འགྲིབ་ཡོང་མི་འདུག་པས། །བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་རིགས་པའི་བསྟན་འཛིན་
 རྣམས། །ད་དུང་མཁུན་བཅེ་དྲག་པོའི་ལས་མཛོད་ཅིག །ཆོས་བཅུ་འདི་ནི་མདོ་རྒྱད་མ་
 ལུས་པ། །གཅིག་གིས་འཛིན་པའི་གདམས་དག་མཆོག་ཡིན་གསུངས། །འདི་ཅི་ནས་
 ཀྱང་བྱགས་ལ་ཞོག་གསུངས། ཨྲི། །

༥ ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཟུང་འཇུག་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། །ད་རེས་
 ཐོབ་མཇལ་སྒྲོན་མེད་ལན་གནོད་ཤེས། །རབ་བྱུང་ཆེ་དུམ་གཏན་གྱི་སོ་ནམ་བསྐྱབ། །
 དེ་དུས་མང་པོའི་རྟོག་རྗེས་མི་འབྲང་བས། །ཡོད་ཆེས་གདམས་རེར་བསྟུས་ནས་ཉམས་
 སུ་ལེན། །གཞུང་ཆེན་གདམས་པའི་སྐྱབ་བརྒྱད་སྟོད་ལུང་པས། །བཀའ་གདམས་ཆོས་
 འདི་གཤིན་རྗེ་གཤེད་དང་འདྲ། །དེ་ལྟ་གསུམ་ཕྱག་དྲག་གཤོག་ཅན་རྩལ་དུ་སྐྱབ། །
 འཇམ་དབྱེད་ལ་གཤོག་ཅན་གཞན་ལ་མ་མཐོང་སྒྲུང་ལས་གསུངས། ། ༥ ཆོས་ཀྱི་དུ་
 གསུམ་དང་པོ་གལ་ཆེ་སྟེ། །ཡོན་མཆོད་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་དང་མ་ཤེས་བྱུང་། །མི་རྟག་
 འཆི་བསྐྱེམ་འདི་ཡོད་མ་ཞི་ན། །སུ་ཡང་རུང་སྟེ་ཅི་བྱས་སྟེ་ག་བྱམ་ལགས། །དེ་བས་
 གཉེན་པོ་ཕྱི་ནང་མི་རྟག་ཀྱང་། །བསྐྱེམས་ནས་ན་འཆི་འབྱུང་རེས་ནམ་ཡོང་ན། །ཆོས་
 མིན་དགོས་མེད་སྟོ་བྱུང་སྟོ་སེངས་པ། །བྱུང་ན་ཆོས་ཀྱི་གཞི་རྩ་དང་པོ་ཡིན། ། ༥
 གཉིས་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བཤེས་མཇལ་བ་སྟེ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་(༡༥)རྣམས་དགེ་
 བཤེས་ལ་བརྟེན་སྟེ་སྟེ་གསུངས། །རྒྱ་འབྲས་ཆོས་གཉིས་དང་པོ་ས་ཐོན་བྱུང་། །
 སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་སྟེ་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་བརྒྱད་པའི་

གདམས་ངག་དང་། ཁྱིམ་རྒྱུ་ལས་གནང་བ་ཐོབ་པ་མཐོན་པར་ཤེས། ཁོ་པོས་བསྐྱུ་ལུང་གཅིག་གིས་ལུན་ཆོག་སྤྲོད་པར་། ཁྱིམ་ཆོད་རན་དུ་སོང་ཡང་སྒྲོ་སྒྲ་དེ། ཁོང་དུ་འབྱིད་ཤིས་སྒྲོ་མས་ཏོག་ཁྱད་པར་ཅན། ཁྱིམ་རྒྱུ་ལས་ཆོས་སྒྲོ་མཆོན་ཉིད་ལྟ་དུག་ལྟ། །
 ། གསུམ་པ་བྱང་སེམས་མེད་ན་འོག་འབྱུང་ནམས། རྒྱལ་མ་གཅིག་ཀྱང་མི་ཡོང་སེམས་དེ་ཡང་། ཅམ་ཅམ་གྱིས་མིན་ཀྱན་ལ་མཉམ་པ་ཉིད། རབ་བརྟན་ཆེན་པོ་གང་གིས་བསྐྱོད་མི་རུས། ཁྱིམ་རྒྱུ་ལས་ཆོས་ཉིད་ལྟ་དུག་ལྟ་གནས་པ། འདོད་པའི་ལ་ལོ་སྒྲུང་བའི་ཆོས་གསུམ་ཆར་། ། ། བར་དུ་པར་ཕྱིན་ཕྱག་དུག་བསྐྱུ་བ་ལྷགས་གསུམ། ཁོ་རེར་དུག་དུག་ཆར་བ་སྒྲུ་ཆེན་པོ་མདོ་གསུངས་ཟབ། རང་ཡང་ཐོག་མར་སྒྱིན་གཏོང་སྒྲོ་བ་ཤིས་ན། གང་གང་འདོད་ལ་མ་ཆགས་གཏོང་རུས་འབྱུང་། རང་རྒྱུ་ཆུད་གཞོན་སྒྱིན་པར་མ་བཤད་པས། ཁྱིམ་རུས་སྒྱིད་པར་ཁྱད་པར་དུག་ལ་བསྐྱུ་ལ། ། ། དེ་ནས་ཉན་ཆོད་སེར་སྒྲ་ཆེ་བ་ལ། ཁོ་ཅམ་ཐོས་འབྱུང་འབྱངས་དོམས་མི་བདུབ་པའི། ལི་དུགས་མིང་ཡང་སྒྲུ་སྒྲོང་སྒྲོད་དཀྱིས་གཏམ། རྒྱན་ལྷག་གཅོང་བས་གདམས་ངག་ཐེབས་སུ་རུང་། ། ། དཔལ་ལ་རིམ་པ་མཐོང་ན་འོར་ཆེ་འབུལ། གཞན་ལ་བྱུང་བེར་མི་ཆོག་མི་རིགས་ཡོང་། དེ་ལྟར་བསྐྱུ་བ་བསྐྱུ་ལ་བསྐྱུ་གས་བརྗོད་གདམས་པས་ཐོན། ། ། དགོ་ཅའང་སྒྱིན་ནས་འོག་བསྐྱུ་མས་དཀའ་ལས་བཟོད། སྒྲོ་སེམས་ཅེ་གཅིག་མི་དམིགས་དུག་ལྟ་བུ། རང་གིས་ཁས་བླངས་སོ་སོའི་གཞུང་བཞིན་བསྐྱུང་། ། ། གཡེལ་བ་བསྐྱུ་ལ་ཞིང་འཛེམས་ན་བསྐྱུ་གས་པ་བརྗོད། རྒྱུ་མ་ཁས་ནག་ཕྱག་བྱས་ཀྱང་མི་ཤོད་པའི། མི་རིགས་ཡོང་སྒྲེ་ཡི་རང་བསོད་ནམས་ཆེ། ། ། རྒྱ་ཆེ་དཔངས་མཐོང་སྒྱིན་ལས་ཆེས་ལྷག་པའི། ཁྱིམ་པ་བསྐྱུང་བསོད་ནམས་དེ་ཡང་སྒྱིན་སོགས་ཆར། ཁྱིམ་ཆུང་བསམ་མེད་སྒྲོ་འདས་བསམ་ཡོད་(༡༥བ)སྟ། མེད་ཀྱང་འདི་འཆོལ་ཡོད་ཀྱང་གཞན་མ་འཆོལ། ། ། སྒྲིགས་མའི་དུས་ཀྱི་བཟོད་ཀྱན་དུགས་བསྐྱུ་མས་འདྲ། བཟོད་

ཆོས་ཐོས་བྱེད་ཤོར་བ་གང་ལས་ལྟ། །གཞན་ཅི་བ་བཅག་ཤུལ་ཆོས་འདོད་ཚུན་བྱར་
 བཞིན། །གནོད་དུས་བཟོད་དགོས་ཤིང་བཟོད་ཅི་དགོས། །གནོད་པས་མི་ལུགས་
 ལན་སེམས་བཟོད་མཆོག་བསྒྲོམ། ། ༥ ། བསྒྲོམ་པས་མི་ལང་གཤིས་རན་བཟོད་ལ་
 བསྐྱལ། ། ༥ ། བསྐྱལ་བས་མི་ཆོག་བཟོད་ཆེར་བསྐྱགས་བཟོད་བྱས། །བྱས་པའི་བསོད་
 བསྐྱེད་སྒྲིམ་སྒྲིམ་དུག་དང་ལྟ། ། ༥ ། འཆི་རིས་ནམ་ཡོང་མི་གཤམ་སྒྲོམ་བཏང་ཆོས། །
 ཉིན་མཆོན་མེད་པར་སྒྲིམ་ཆེན་བྱར་འོག་བཅུག །མ་མགལ་སོས་བཏབ་ཤུགས་དུག་
 རྒྱན་བཟོད་པས་ནས། །སྒྲུབ་འཇུག་སྒྲུག་རུམ་པ་ལྟར་རང་ཉིད་བསྐྱལ། ། ༥ ། ཤར་ལངས་
 སྒྲོད་ཉལ་མ་བྱེད་དགོ་སྒྲོར་རེ། །ལག་སྒྲུལ་ཚུད་དུས་ཡོད་ཅིས་བཅོམ་ཞན་བསྐྱལ། །
 ༥ ། འགྲུས་ཆེན་རྣམས་ལ་ཆེ་བཟོད་དུག་ལྟ། ། ༥ ། མན་ངག་ཡོད་ན་བསམ་གཏན་
 རབ་ཏུ་འབད། །ཅུད་བསྒྲོམ་ལ་བཞེན་མི་ཉོག་རང་དུ་འགྲོ །མལ་ཆེར་ཁ་ར་མ་གུལ་
 སྒྲོམ་མི་ཡོང། །གདན་རུལ་རྩོམ་ཁ་བད་ཐིབ་བེ་བསྒྲོམ། །མི་སྒྲོད་བསྐྱལ་ཞིང་སྒྲོད་
 རྒྱགས་ཅི་ནས་བསྐྱགས། ། ༥ ། འཛམ་གླིང་མིག་འདོག་ལྟར་བསོད་ནམས་ལས། །
 གཅིག་གིས་གཅིག་ཏུ་ཚུལ་གཅིག་སྒྲོད་ཅིག་གཅིག །ཡིད་ལ་བྱས་ན་ཆེས་ལྷག་དགོ་ཅི་
 རྣམས། །གཞན་ཕྱིར་བསྒྲོ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་དུག་ཆར་བར་བྱ། ། ༥ ། རང་ཡང་ཐོས་བསམ་
 སྒྲོམ་གསུམ་འཛིན་སེམས་བྱེད། ། ༥ ། ཐོས་གར་བསྐྱལ་ཞིང་གཤམ་ཆེར་བསྐྱགས་པ་
 བཟོད། །བདེན་གཉིས་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་སྒྲིག་གཞོབ་གཏོང། །བསོད་ནམས་དེ་སྒྲིམ་
 ཆེ་འདིའི་རྣམ་ཉོག་བསྐྱར། །སྒྲོན་དུས་རྒྱ་བོད་འགྲོ་བཟོད་བཤད་སྒྲུབ་སྒྲེལ། །དེ་
 ཞོགས་རེར་སྒྲོད་ཤོར་ཅི་རེད་དག །ཨར་འཕྲིན་ལྟར་རྒྱས་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་མི་བཟོད། །
 འདི་སྒྲུལ་དགའ་སྒྲོའི་སེམས་གྱིས་ཅི་གཅིག་གཏོང། །སྒྲུ་མས་ཐིན་ན་གཅིག་ལ་ཕྱག་
 དུག་ལྟ། །ཐ་མར་སངས་རྒྱས་མཛད་པའི་གཞི་བདེན་གཉིས། །འཛིན་ཏེན་ཆོས་མཆོག་
 མན་ལ་སྒྲུར་བ་ཀུན། །རྫོབ་ཞེས་མི་བདེན་ཐོབ་གྱིས་རང་བཞིན་སྒྲིབ། །བདེན་པ་རྒྱུར་

[illegible]

རྒྱུ་ལྟ་བུ་འདྲི་བྱེད། ཁྱོད་ལ་མཁས་པ་ལྟེན་པའི་ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་འབྲས། འདྲི་ལ་ཆོས་མཐུན་
 མཛད། ཁ་རིག་མི་ཤེས་མགོ་འབྲུལ་པ་ཞེས། གཏི་མུག་མུན་པ་ལ་ལོར་རྒྱུ་ལྟེན་གཙོ་བོ་
 ཡིན། རབ་ཏུ་མི་འབྲུང་ཆེ་བད་མུན་པས་བསྐྱབ། བཟང་བསྐྱེད་པ། བོད་སངས་རྒྱས་ཏེན་
 གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར། རབ་བྱུང་བསྐྱུང་(༡༥)པ་མུས་བསྐྱེད་ཆོས་མི་བྱེད། མཆོག་
 གསུམ་མཆོན་ཏིང་མི་ཤེས་མུན་པས་བསྐྱབ། གཞན་ཡང་སྒྲེལ་སྒྲུང་འབྲིང་དག་སྒྲིག་
 རོ་མི་ཤེས། ཆེན་པོ་སྐྱུང་དགོས་རྒྱུས་མ་བེན་དང་། མདོར་ན་གདམས་ངག་མེད་
 པར་གང་བྱས་སྐྱབ། སྒྲུ་མ་བཤད་རྟེན་ལག་ལེན་མི་རྟེན་པ། ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྐྱབས་
 འགྲོའི་དུས་མིན་འདི་ཕྱེད་པས་གསུངས། ཟེར། དགག་བྱ་གཉིས་མེད་མི་ཤེས་མུན་པས་
 རྟོན་ལུང་པས་གསུངས། བསྐྱབ། སྐྱབས་མེད་རིག་འཛིན་བར་སྐྱུངས་ཕྱི་རོལ་གྱུར། འཆལ་
 ཉམས་འབྲེས་འབྲེར་ཕུར་འཆོ་ལས་ཐོས་ཆོས། ཆོས་མིན་ཟེར་བའོ་ཏེ་བས། གསུངས་ཨ་
 གནས་ཕྱོགས་གཅིག་སྐྱེན་སྐྱེས། གསུངས། རྒྱུ་ལྟེན་ལྟེན་ཕྱིར་སྐྱེན་བྱུང་ཞིབ་པར་
 བཛོད། རྩོ་ཤྱག་ལྟ་བུ་བཟོའི་ཕྱགས་རྒྱུས་ཕུར་འཆོ་ཞིག འདྲི་ན་བསྐྱེན་པ་གནས་པའི་
 འགྲོ་བ་དང་། ཆོས་རྒྱལ་མེད་པས་དག་བཤེས་ཡོད་གྱུར་གྱུར། རྒྱས་པ་རྒྱུང་བས་
 ཐམས་ཅད་འབའ་རྒྱག་སོང་། སྐྱུ་མཆེད་སྐྱོབ་མ་ཕུར་བ་ཅ་ལེ་བྱུང་། རྒྱ་གར་པའ་
 ཆོགས་ལོ་སྐྱོར་གསར་བཅུམས་རྣམས། གྲལ་འགྲིམས་བཏུས་ནས་བཀའ་བསྐྱེན་
 གདམས་ངག་དང་། མཐུན་ན་རྒྱལ་མཆོན་ཅེར་བཏགས་ཕྱག་མཆོད་ལུལ། སྐྱོབ་
 དཔོན་ཁྱིམ་བཀོད་ཡོངས་ཀྱི་ཆར་གཅིག་ཉན། དེ་ནས་འདི་ལ་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་
 མཆོམས་སྟ། ཉན་བཤད་སེམས་སྒྲོམ་གྱིས་ཞེས་དར་དུ་འཇུག མི་མཐུན་པ་ན་དེ་དང་
 བྱེད་མཁན་གཉིས། ཁྱི་ཡི་མཇུག་མར་བཏགས་ནས་འདོར་ཁུང་འབྱེན། བཀོད་དུས་
 འདི་ལྟར་བྱས་ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ། ཆོག་གྱུང་བསྐྱབས་འཇུག་བཀོད་རྣམ་དག་འདི། འ
 བོད་འདིར་ཡོད་ན་འདོར་རྒྱ་མང་རོ་གྲུང་བས། གསུངས། རྩོ་བོས་བཀའ་མངགས་ནང་

ལྟར་སྒྲིབ་ནས་གདམ། །དེ་དང་དེ་ལ་ཡི་རང་ལུ་ཆེན་འཕྱིབ། །བསྐྱར་ལ་ཡས་བབས་
སྒྲིབ་པའང་ལུ་བས་བསྒྲིབ། །རྒྱ་དེས་གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྟར་འགྱུར་བས། །གཡང་
ཁ་འདི་ལ་བག་ཡོད་ཅིས་མི་བསྐྱེན། །འཕོར་བ་ཟོ་ཆུན་འཕྱུར་ལྟར་རང་ཅག་རྒྱམས། །
སྐྱག་བསྐྱལ་འབའ་ཞིག་ལྟར་པོར་ཉག་ཏུ་འཕོར། །མཐའ་མེད་ནང་ནས་མཐའ་ཅན་མ་
བྱས་ན། །དཔྱལ་སོགས་ཡུལ་དེར་སྐྱག་བསྐྱལ་མི་བཟད་ཐོང་། །སྤར་ཐོང་ཉམས་བརྗེད་
གསུང་ཐོས་ཅམ་སོང་སྟེ། །ཕྱི་སྒྲིས་རྩ་ཆག་པ་བཞིན་ཐབས་གཞན་མེད། །རན་འགྲོ་
མེད་ན་སྐྱག་ཀྱང་མདུན་མ་ལེགས། །དེ་མིན་མི་གོ་མ་ཆོད་(༡༥)དབང་ཆེ་ཡང་། །ཤི་
ནས་འགྲོ་ས་དཔྱལ་བ་མིན་པ་མེད། །བདེ་འགྲོ་གསུམ་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཆེ། །
དེ་ལྟར་ཡོངས་ལ་རྟོག་དཔྱད་རེ་གྱིས་དང་། །སྒྲིས་ནས་འཆི་དགོས་ཤི་ནས་སྒྲི་དགོས་
ན། །སྒྲི་ས་རིགས་དུག་སྐྱག་བསྐྱལ་མིན་པ་མེད། །སྤར་པན་བདེ་སྐྱག་འོལ་འདྲར་སོང་
ཟེན་ཏེ། །དེས་རང་གིས་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་ན། །ཕྱིས་ནས་གཞན་གྱིས་ལམ་རྟོན་འདི་
མི་སྒྲིན། །༥ །དེ་ལས་གང་གིས་འདོན་ལུས་བྲལ་པ་བསྐྱེན། །གཞན་མིན་བཟང་པོ་སྤྱོད་
ཉིད་སྤྱོད་རྗེ་སྤྱོད་ལས། །བྱང་། །སྤྱོད་རྗེ་ཆུང་ན་ཐེག་པ་ཆེ་མི་རྒྱུན་སྐྱེས་གསུངས། །བཏུབ། །སྒྲིས་
ན་བསྐྱེད། །གསུམ་སྒྲིས། །གསུམ་བདེན། །བཞི་བདེན། །གཉིས་རྟོན་འཕྱེལ། །བཏུ་གཉིས་པར་སྒྲིན།
དུག །ལྟ་སྤྱོད་རྒྱུ་དག་ཞི་ལྟག་བྱང་འབྱེལ་རྒྱམས། །ཁྱུངས་དག་ལེགས་པར་མཁུན་པ་
ཉམས་སུ་བཞེས། །བྱགས་ལ་འཁྱུངས་པ་བརྟན་ཐོབ་བསྐྱར་པའང་ཟེད། །སྤོན་མཁས་དགོས། །
ཐར་འདོད་དེ་གཅིག་དང་པོ་འཆོལ་ཐབས་མཁས། །རྟོན་ནས་ཆུལ་བཞིན་བསྐྱེན་པ་
གསོལ་འདེབས་དགོས། །སངས་རྒྱས་རྒྱམས་ཀྱིས་ཤུག་ཕྱབ་པར་བསྐྱེན། །དེས་ཀྱང་
གཅིག་འདུན་མ་བྱུང་ཡི་དམ་ལྟར། །གང་གཅོད་པ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། །དེར་སྤོན་ཀྱང་དོན་
འགྱུར་གཅི་ཆེ་བས། །ཆོས་སྒྱུན་ལྟར་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་སུ་བྱོན། །དེས་ཀྱང་ཐོག་
མར་ཐུན་སོང་ཆོས་བཞི་གདམས། །སྤོད་དང་ལྟན་ན་རྩོམ་པོའི་ལམ་གྱི་བཏུད། །ཆང་ལ་

མཐོང་བསྟན་བསྟོན་གོ་རིམ་གཅིས། །སྒྲིབ་པའི་པར་ལ་ལུང་ཆོག་སྟེ་གསུང་། །ཅི་
འདྲི་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཐོ་བོས་གསུངས། །མ་རན་སེམས་བསྐྱེད་བྱས་པ་བྱ་གར་འགྲོ། །
མ་རན་དག་བཤེས་ལམ་ཁའི་ལུང་མ་འདྲ། །རང་གི་སྤང་གཉེན་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་
གཉིས། །གསུམ་གསུམ་བསྟུས་ནས་འདོད་ཆགས་མི་སྟུག་པས། །ཞེ་སྟང་བྱམས་པས་
གཏི་མུག་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས། །ཤེད་གཅོད་ཆར་གཅོད་ཟད་བྱེད་མེད་པར་བྱེད། །བརྒྱག་
བྱེད་སྟོང་བྱེད་མཐོང་བརྟུང་འབྱར་འཛོམས་གྱིས། །ཞེན་ཡུལ་སུན་ལྷུང་སྤྲུང་ཡང་སྒྲི་
མེད་བྱས། །ཐོག་མར་མི་དག་བརྟུང་དང་འདོད་ཡོན་ལྷའི། །གཉེན་པོར་དག་བརྟུང་འདོད་
པའི་ཉེས་དམིགས་བསྟོམས། །དབྱ་གནད་གཅིག་པ་ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་དགོས། །
ཉོན་མོངས་ཤེད་བཅད་(༡༥)རྣམ་བྱང་རྗེས་སུ་འཛིན། །འབད་བྱ་འབྲོས་ཐབས་ཐོས་
བསམ་ལ་སོགས་ཡིན། །སྟོན་འབྲོས། པས་རྗེ་བརྟུང་གསལ་བའི་ཤེས་རབ་ལ། །འབད་དུས་ད་རེས་ཁོ་
ནར་གསུངས། །འབད་དགོས་དཔེར་ན་མི་གཅིག་འབྲོག་ལམ་འབྱམས། །མིག་བྲལ་
སྟེ་ཐག་རྟེན་མེད་ནད་གྱིས་ཐེབས། །མུན་ཆར་གཏིབ་འབབ་གཟན་གཟན་སྟོག་ལ་
རུམས། །གཡང་སར་མའོན་ཕྱོགས་གོམ་པ་གང་དོས་ཀྱང་། །བརྟུང་ལིང་གནས་སུ་
གྱུར་ན་བདེ་བའི་སར། །གཅིག་ཏུ་འབྲོས་ཐབས་ར་མདའ་མི་འཆོལ་སུ། །དེ་བཞིན་
འཁོར་བའི་འབྲོག་དགོན་ལམ་འབྱམས་ནས། །རྒྱ་འབྲས་དེ་ཉིད་སྟོངས་པའི་རབ་རིབ་
གྱིས། །དོན་དམ་ཀྱན་རྗེ་བ་གཡས་གཡོན་མིག་དང་བྲལ། །སྟེ་བྲིད་མཆོན་ལྷན་གྲུ་མ་
མི་རྟེན་ཁར། །འདོད་པ་སྟོང་བའི་རྟེན་པོར་གྲོགས་ཀྱང་མེད། །ཆགས་སྤང་སྟོང་དང་རྒྱན་
རིང་གཏི་མུག་གི། །མུན་ཆེན་ནང་དུ་ཉེས་ལྷུང་ཆར་བཞིན་འབབས། །དག་བའི་སྟོག་གཅོད་
མི་དགའི་གཅན་གཟན་འཛོམ། །རན་སོང་གསུམ་གྱི་གཡང་ལ་མའོན་པར་ཕྱོགས། །བྲིད་
པའི་རྩེ་འོག་བརྟུང་ལིང་བྱེད་པས་ན། །རྒྱལ་འདི་རང་གཞན་སུས་ཀྱང་མི་བཟོད་པས། །
བདེ་སྟུག་མཉམ་པའི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོལས། །འདས་པའི་ཐར་ལའང་མི་གནས་བྱང་

ཆེན་བཤོད། ཆོག་བཤད་རིམ་གྱིས་དོན་ཐོག་འདི་སྐབ་ཅིག གདམས་པལ་དེ་བཞིན་
དུ་བྱུགས་ལ་ཞོག་གསུངས།

༥ ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་རིན་པོ་ཆེ་ཟུང་འབྲུག་པའི་ཞལ་ནས། མཐོང་
འགྱུར་སྒྲེ་འགྱུར་གཞན་འགྱུར་མ་རེས་ལས། གདམས་སྒྲིག་ཆ་སྤངས་ནས་དཀར་ཆ་
བསྐྱེད། ཞིང་བསམ་བསམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐོང་འགྱུར་གསུམ། རྒྱུགས་བཟང་
སུམ་ཅུའི་འཆོ་བས་རྒྱགས་མེད་ནས། གཉིས་ཀྱང་མི་གསོས་དགོར་དེ་གཉིན་དུ་སོང་། །
མི་རི་ནང་ན་བཀྲ་བས་བྱང་སེམས་དེ། གད་ཡོད་མི་ཤེས་དེ་ལ་མ་གཟབས་ན། མིག་
བལྟ་ལེགས་ཉིས་ཅུ་ཡང་ཕན་གོད་གཅོད་པ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། ཆེ། མཆོག་ཏུ་སྤྲོ་མར་
སྒྲིག་བསམས་ལུས་གྱུར་ན། སྟོབས་ཆེན་སྤྱི་མའི་མེ་ཏོག་མཐོང་ཆོས་ཤར། གྲུབ་
འདུལ་དགེ་རྒྱལ་བཅོན་ཁྱི་ཆང་རྒྱང་བཞིན། བཤམ་ལ་བ་ལ་ཕ་མ་གཅི་བའི་ཞིང་། གད་
བཞུགས་སྟེང་དུ་འང་མི་འགོ་རྒྱ་ཆོས་ལུགས། སྤྲོ་མཆོད་གཞན་ཡང་མི་འཆོལ་བྱུག་ཀྱང་
བྱེད། སྟོ་དུབ་མེད་པར་བསྐྱུངས་པའི་མ་རྒྱལ་ལ། བྱམས་སྤང་གང་(༡༥ན)བྱས་རྒྱས་
ན་རང་ལ་ཡོང་། མོན་བྱ་མི་རུང་སྟོབ་དཔོན་སྤྲོ་བ་ཀྱིས་གདམས་པལ་དེ་བཞིན་སྟོགས། གསུངས་
ལྟར་བྱ། གདེ་ཡང་དེ་བཞིན་དགོན་འབར་གཞོན་ལུ་མ། རྒྱལ་བ་པ་ལྟར་འཕྲལ་བཏབ་
འཕྲལ་དུ་སྒྲིན། མཆོད་སྦྱོར་སྤྲོ་མ་བསྟེན་དང་རབ་བྱུང་སོགས། གད་པ་ནམ་སྦྱིས་བྱེད་
པ་གདམས་པལ་ཡིན། རྒྱལ་བོ་གསེར་མདོག་བྱང་བ་དབང་ལྷུག་ལྟར། ཞིང་གི་སྟོབས་
ཀྱིས་མཐོང་ཆོས་སྟོང་བར་འགྱུར། སྟོང་བསམ་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་འབྲུག་ནང་འབྲུག་བྱས། །
ཆེ་འདིར་ལུས་མནར་ཆ་རྒྱན་ཐམས་ཅད་དང་། གཅེས་གཅེས་དགར་བསྐྱལ་ཡ་གའི་
མེ་ཏོག་ཤར། གད་སོགས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲང་ཐང་སྐྱུག་རུམ་པ། ཆོས་དང་སྤྲོ་མ་བསྟེན་
དུས་མ་འཛོམས་ཡང་། ཆོགས་གཉིས་ཅིས་རྫོགས་མ་གཏོགས་མི་དྲན་བས། རོན་
གཉིས་ལྟན་གྲུབ་དེ་འདྲ་མཐོང་ཆོས་སྟོང་། ། ༥ མང་གོམས་བསམས་བསམ་བྱུང་སྟོན་ལེ་

འབར་གཉིས། །འཆི་ཁར་ལུག་དམག་མཆོན་གཟུགས་སྤང་བ་བྱུང་། །དགེ་ཡང་ཆོས་
 དབར་ནལ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀྱིས། །ཆོ་སྟོང་ཆབ་བསྐྱལ་ཆོ་སྟོང་མར་འགྲེམས་བྱུང་། །
 སྟོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཆང་བའི་དགེ་སྲིག་ལས། །སྦྱིད་སྦྱག་མཐོང་ཆོས་མ་བྱུང་སྦྱེས་
 བས་མྱོང་། །ཆོས་རྒྱས་རུང་རྣམས་མི་བདེན་མི་ཟེར་བར། །སྤར་བྱས་སོ་སོར་མཆོང་
 བྱོད་ཡོད་པར་ལྷ། །སྟོན་དུས་བཅའ་ཟུང་དང་གོ་ཀ་ཡི། །དབུལ་གཉིས་སྒན་རྟོག་ཟུར་
 བྱོན་རྒྱ་འབྲས་ལ། །ཆོད་མ་མཁན་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གསུང་ཞིག་ །ཞིང་བསམ་དག་ན་
 དངོས་པོ་ཆེ་མི་དགོས། །མ་དག་དངོས་པོ་ཆེ་ཡང་རྒྱུར་པོ་འདྲ། །བསོད་ནམས་གང་
 བསགས་དམིགས་སུ་ཐེངས་པར་ལྷ། །རྩོ་བོའི་ཡོན་བདག་ལུང་བསྟན་བྱང་རྒྱུ་འོད། །
 བྱིམས་དག་གཅིག་ལ་འབྲས་བྱེ་གང་ལུལ་བས། །མངའ་འབངས་སྟོབས་ཆེ་བོད་ལ་
 བཀའ་དྲིན་ཆེ། །རྣམ་དག་བཞི་སྟེར་བསྟེན་བཀྱར་ཡོན་བཅས་ཀྱི། །རྣམ་སྟོན་འབྱུང་
 ཐོབ་བོད་ན་མི་འདུག་རྩོམས་གསུངས། །སྟོན་པས་འབྱུང་ཡོད་གསོལ་བས་མ་ཆོད་རྩོམས་
 གསུངས། །འོ་ན་འཕག་དེ་ཁོ་བཞི་ཞུས་པས། །གཅིག་དངས་བྱེད་གསུམ་པོ་འཆོལ་
 དཀའ་རྩོམས་གསུངས། །ལས་རུང་ཡུལ་གྱིས་མི་ཉམས་དྲི་མེད་དགོས། །དེ་ཀྱན་ཕྱི་ཉིད་
 སྦྱེས་ནས་མྱོང་འགྱུར་ལས། །གསུམ་ལས་གཅིག་(༡༥བ)གཉིས་མ་ཆང་ལས་སྦྱུད་པས། །
 འདི་ཕྱིར་མ་མྱོང་ལན་གངས་གཞན་མྱོང་འགྱུར། །སྟོད་བསགས་སྦྱང་གྱིས་དག་པ་མ་
 དེས་ལས། །སྲིག་ཀྱང་མ་དེས་དཀར་ཆ་མྱོང་དེས་བྱ། །གདམས་ངག་དེ་བཞིན་དུ་བྱགས་
 ལ་ཞོག་གསུངས་སོ། །

༥ ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རིན་པོ་ཆེ་ཟུང་འདུག་པའི་ཞལ་ནས། །བསྟན་
 དོན་དྲིལ་བས་བསག་སྦྱང་གཉིས་ལས་མེད། །སྦྱངས་ན་ཆོགས་རྩོགས་རྩོགས་ན་རྣམ་
 མཁེན་ཐོབ། །དེ་བས་ད་དེས་སྟོབས་བཞིས་སྲིག་སྦྱང་དགོས། །དེ་གཞི་བསམ་བྱེད་
 ཆོགས་པས་ཉི་བ་ལྷ། །སྟོན་གསུམ་ཉམས་དང་པ་མ་སེམས་དཔར་ཁྲོས། །ཞེ་སྤང་དག་

འབྲུག་རིམ་གྱིས་དང་པོ་གསུམ། །སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་དེ་ག་ཁྱད་གསོད་བྱེད། །
 གཅིག་ལས་མེད་ན་དཔལ་ཡང་འདུལ་བར་སྒྲ། །ཁྱིད་ཆོན་ཆེ་དང་འགྲེས་ན་འདུལ་དཀའ་
 བཞིན། །ཡན་ལག་འདུས་པ་རྩ་ལྟར་འདྲ་བར་གསར་ལྗགས་ནས། གསུངས། །བཅུ་ཆུང་སྐུ་
 ཅུའི་བར་འབྲིང་དེ་ནས་ཆེ། །དེ་ལྟར་ཆོགས་ཁྱིའི་འགྲོ་བས་འབྲལ་ལ་བཤགས། ། །
 གཞན་ཡང་བསྐྱབ་ལྡན་མདོ་སྤེལ་བས་དཀོན། །ཆོས་སྟོན་ཁྱད་བས་དེ་གེ་འདུན་ཡོངས་
 ཐབས་མེད། །རང་བསྐྱབ་མི་ལྡན་དད་ཟས་མི་འཇུ་སྟེ། །དེ་ལ་བྲིམས་ལྡན་བཀའ་རྒྱས་
 གྲོལ་ངེས་དགོས། །ལྡན་གྲོལ་ཡོད་ན་རི་ཐོས་མཆོ་བརྟུང་ཡང་། །རང་གཞན་ཆོགས་
 ཆོགས་སྒྲིབ་ཟད་ནམ་མཁུན་ཐོབ། །རང་རྟེན་ཆགས་བཞིན་གཞན་རྟེན་པ་དེ་ག་དང་། །
 རྒྱུད་ཉེས་མི་འགྲོགས་རྒྱ་མཆོ་རོ་བཞིན་དགོས། །དེ་སྐུ་ཤེས་བཞིན་བཤགས་བསྐྱེད་
 མི་བྱེད་པ། །དཔུལ་བར་མདའ་འཕངས་བཞིན་འགྲོ་ལས་བཞི་སྦྱང་། །གཉེར་མཁན་
 དབང་སྒྲུབ་མ་བྱས་དཔུལ་མིན་ཅེ། །བྱས་བསོད་ཆེ་བ་སྒྲུབ་སོགས་ཡོད་དེ། །ཐོས་
 ཁྱེར་བྱིན་ཏིབ་གཉེར་པ་རན་སོང་འགྲོ། ། ། གཞན་བསྐྱར་བཅུག་པ་རང་རྒྱུང་ལས་ལྷག་
 སྟེ། །སྒྲིམ་པ་པོག་ནས་བསྐྱབ་བྱ་མ་བྱས་ན། །སྒྲུང་སྒྲོན་སྒྲུ་ལ་རལ་གྱི་བསྐྱར་བ་འདྲ། །
 རང་གཞན་གཉིས་ཕུང་ནམ་སྒྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། །དབང་བསྐྱར་སྒྲུ་མ་རབ་འབྲིང་མ་མཐའ་
 ཡང་། །དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་དང་སྒྲུང་སེམས་དབང་ཐོབ་དགོས། །སྒྲོབ་མ་ཡང་རབ་དགོས་
 ངེས་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས། །འཛོམ་ན་སངས་རྒྱས་ལག་པས་བྱེད་འདྲ་སྟེ། །ཆོ་འདིའི་
 དཔོན་སྒྲོབ་དབང་བསྐྱར་དཔུལ་བར་འགྲོ། ། ། རྒྱུ་ཁྱེད་ཐ་མལ་ཤིན་ཏུ་འཛིག་(༡༩ན)
 ཉེན་ལྷུང་། ཆེ། །དད་གུས་རྒྱུང་ཤོས་སྒྲུབ་ཐབས་ཟབ་ཤོས་ལྟ། །དབང་ཆེ་མི་ཤེས་བྱས་
 རྒྱུང་བཀག་མི་བྱུང་། །དེ་ལྟར་མི་ཆོག་བྱས་བཤད་ཡོད་ན་སྦྱང་། ། ། རྒྱ་མར་སྤྱི་ག་
 བསགས་རྒྱལ་ཀུན་སྤངས་པ་སྟེ། །བྱུགས་རྒྱུད་འདྲ་ཡང་རང་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ། །ཡུམ་
 ཆེན་ཆོགས་བཞི་ཡན་ཆད་སྒྲུར་བཏང་སོགས། །བདེ་སྒྲུབ་མ་ཤེས་དམ་ཆོས་བརྟེན་མེད་

པོར། །གཅིག་ལ་མ་མགུ་བར་རྟེ་འདི་ཚེ་ཟེར། །ཚོགས་སྤྱི་ག་མཆོམས་མེད་ལྟ་བུ་བས་ཆེ་
 བར་སྒྲིབ་པས། གསུངས། །བཞུགས་ས་ཡུལ་བཞུགས་དགོངས་པ་སངས་རྒྱས་མཉམ། །
 ཟེར་བའི་གཏམ་ལྟར་ཡོང་བས་སྤྱི་ག་སྒྲིབ་དགོས། །ཡུང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། བསྟན་རན་རྒྱད་
 སྤྱི་ག་ཐབས་མང་དུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས། གསུངས། །རྒྱ་གར་གསེར་འོད་རྩོམ་ལྟར་བཤགས་
 མདོ། །ནལ་འབྱོར་དྲི་མེད་སྒྱུན་སྒྲིབ་རྒྱད་གཙོ། །ཏན་ཅག་མེད་པས་སྒྱུངས་ན་ཆོགས་
 མེད་སྒྲིབ་པས། གསུངས། །རྩ་མཁར་རང་བྱས་རང་གིས་བཅག་པ་ལྟར། །རང་སྤྱི་ག་རང་
 གིས་པམ་བྱེད་སྒྲིབས་བཞི་ལས། །རྟེན་སྒྲིབས་མ་ཞོར་རེས་པ་སྒྱབས་སྒྲིབ་བྲངས། །
 བསྒྲུང་སྒྱབས་བྱས་ན་པག་མོའི་རྟོགས་བརྗོད་བཞིན། །གཞན་ཡང་མེ་ཁྲེང་ལྟག་པ་
 བཅོལ་ན་ཡང་། །མཉམ་མེད་བདུན་ཤར་འདྲ་བའི་བྱང་སྒྲིབ་བསྒྲུང་། །གཉིས་པ་རྣམ་
 བར་སྒྱུན་འབྱེན་འབྱོར་བའི་སྒྲིབས། །དུག་སྒྲུལ་སྒྲུགས་སལ་འདོད་ལས་མི་ཞན་ན། །
 ཡུན་རིང་སྤྱི་ག་གར་མི་འདག་མེད་པས་ན། །པམ་སར་བསྐྱད་པས་མི་ཡོང་སྤྱི་ག་སྒྲིབ་
 སྒྲིབ་པས་གསུངས། སྒྲིབ། །དཔེར་ན་རྒྱ་རང་འདྲེས་བཀྲུས་ནས་དྲི་བྱུག་དང་། །དཔལ་སྒྲིབ་རྣམ་
 གནས་པམ་ལྟར་སྒྲིས་འདྲ། །ཚུལ་དེར་བགད་ཤོར་གྲལ་ཐོབ་དགའ་ཟེར་ལྟར། །རང་
 གི་རྣམ་རྟོག་གཞན་ལ་འགོ་བཟི་རུང་། །དཔལ་སྒྲིས་མི་འདྲ་པོ་ཡོང་བདེ་བ་པ་ཅམ། །ལ་
 བསད་དེ་ལས་འཇམ་སྒྲིབ་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས། དཔལ་སྒྲིབ་དུ་བཅུག །སྤྱི་ག་སྒྲིབ་འཆལ་
 ཉམས་སྒྲིབ་ཅིག་འདྲེ་མི་བྱ། །དཀར་པོ་ནག་ཁོང་ཕྱིན་དང་མ་ཅན་གཉིས། །དེ་བཞིན་
 གཅིག་གིས་ཡོངས་ཉམས་མཆོམས་ནང་དེར། །སྒྲིབ་ཉིད་སྒྲིབ་རྩེའི་ཉིད་འཛིན་མེད་
 ཐབས་མེད། །དེ་དུས་མི་རྟོད་སེར་ཁ་རེ་བཅོལ་དགོས། །མྱ་གུ་སྒྲལ་ཅན་གྱི་གཟུགས་པོ་རྟོ་
 བས་གསུངས། རང་ཟེའི་དུས། །ནགས་གསེབ་གྲོགས་(༡༩བ)སྤེལ་ཆོས་མགོ་འདོན་རེས་
 བྱས། །འདོད་ལུགས་མི་མཐུན་དགོངས་འཆོལ་སྒྲིབ་མི་རུང་། །དཔེར་ན་སྒྲིབ་རྒྱུ་ག་
 དུར་ཁ་ཆ་བཞིན། །ཉམ་ངའི་མི་ལམ་རན་རྟགས་བརྒྱུག་དགོས་སྒྲིབ་པས། གསུངས། །

དགོན་མཆོག་དགོང་འབགས་ལོག་འཇལ་དགོ་འདུན་དགོར། །གང་འབགས་དེར་
བསམས་ཐུག་པ་བསམ་གསུངས། ཆོས་ལ་འབྲི་སོགས་བྱ། །རིན་ཆེན་སྟོན་པ་པམ་སྦྱོར་སོ་སོར་
གསུངས། །འགྲོད་དྲངས་བཅས་མིན་སྟོམ་སེམས་སོར་ཁྱད་སྟོབས། །དེར་དུས་སྟིག་
སྦྱོར་ཁབ་མཆུ་བྱང་དང་འདྲ། །བཅུན་དེའི་མདོ་བཤད་ཉགས་ཐོན་སྦྱོར་དགོས་འདི་གཉིས་
སྦྱང་ལུང་པས། གསུངས། །སྦྱོར་མཐའ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཆོག་གཞན་མ་དགོ་བཤེས་ཡོད་སྟུག་ཤེས་
པས་གསུངས། དེས། །ཉམས་སོར་ཁྱད་ལུགས་སྟེ་པ་སོ་སོར་ཡོད། །ཞབས་མེད་མི་སྟེ་མཐུག་
གཙང་དགོ་བཤེས་གཙང་པ་རིན་ཆེན་གྱིས་གསུངས། དྲིན། །དགོ་སྦྱོར་ཅི་བྱེད་གཉེན་པོ་ཀུན་
སྦྱོད་སྟོབས། །མྱ་ཚུའི་རུལ་གངས་འཁོར་སྦྱར་སྦྱོར་བཤད་པ། །ཅག་ཡིན་གསུངས་དེ་
ནམས་སྦྱོར་བཤད་ཡིན། །བཤད་པའི་ལག་ལེན་ལྷུང་བཤགས་ཐོག་ལ་སྦྱིལ། །དགོས་དེས་
ཡོད་ན་སྒྲ་མའི་ཞལ་ནས་བརྒྱད། །བདེན་མཐོང་བར་དུ་ལྷུང་བཤགས་འདོན་དགོས་
སོ། །གདམས་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱགས་ལ་ཞོག་གསུངས་སོ། །

༥ ཡང་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཟུང་འཇུག་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། སྟོན་པས་
བསྟན་པའི་རིམ་པ་འདི་ལྟར་མཛད། །ཐུན་མོང་ཆོས་བཞིས་སྦྱོད་དུ་ལེགས་གྲུབ་ན། །
ཐོག་མའི་སྒོ་ལས་ཀུན་གཞིར་སྦྱབས་སྟོམ་འཛིན། །འདི་མེད་ཅི་མཐའས་མི་ནག་སྟོན་པས།
ལོ་རྒྱས་མཐའ། །འདོད་མང་འདུག་སྟེ་སྦྱབས་བསྐྱུང་སྟེ་ཡོད་སྟུན་སྟེ་ལུང་པས། གསུངས། །
ཆོ་འདིའི་ལས་ཞོར་སྦྱབས་སྟོམ་མགོ་མི་རིན་པོ་ཆེ་དེས་གསུངས། ཐོན། །དམ་པའི་སྦྱོན་སྦྱར་
འཛིག་རྟེན་སྒྲོས་བཏང་དགོས། ། ༥ དེ་ནས་ལས་འབྲས་ཉན་བསྒྲུལ་བསྟོན་ནམས་
བསགས། །མི་གང་བསྟོན་ནམས་མ་བསགས་གི་ན་འཕངས། །བསགས་པས་ཕྱིན་
དུག་འབྲས་བཅས་རང་གིས་འདུ། །དེ་ནི་འབད་མེད་ཡོ་བྱད་ཆགས་མེད་གཏོར། །མ་
བསགས་མི་འཛོམ་བྱུང་ཡང་གཏོར་མི་རུས། །བཏང་ཡང་ལན་འདོད་ཆུ་ལ་བྱེ་བཏབ་
བཞིན། །དང་པོ་དན་པ་བྱ་སྟུམ་མི་ཡོད་སྟེ། །མཐའ་མ་བཟང་དན་བསགས་རྒྱབ་ཡོད་

འབྱོར་ཆེན་པོའི་བཀའ་བཞུགས་བསྟོམས། །གཅིག་ལ་མ་ཆང་མེད་དེ་དཀའ་སྟེ་མ་ན། །ཡམས་
 ཏྲགས་བཞིན་མིན་དུས་བབས་གཅིག་ཆོད་འཆར། །ཏིང་འཛིན་སྒོ་བརྒྱ་སྟོང་ལྷག་དུག་
 ཅུ་བཤད། །ཆོག་མཁན་གཉིས་ཆེ་ཐང་ལྷོ་ཡོངས་པ་མཉམ་བཞིན། །ཉན་རང་སེམས་ལས་
 ཟུང་འཕགས་ཟུང་པར་ཅན། །བདེ་ལེགས་འབྱུང་གནས་རིམ་པ་གཞན་མེད་དོ། །
 གདམས་པ་(༡༠བ)དེ་བཞིན་དུ་བྲགས་ལ་ཞོག་གསུངས་སོ། །

༥ ཡང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱང་འཇུག་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། །སྟོན་པ་ལོ་
 བརྒྱད་ཆུང་ལྟོར་གོང་ལོག་གཉིས། །གཉིས་དང་བཞི་བསྟེན་བྱང་སྟོགས་རྩ་སྟེང་ན། །
 བཀའ་སྒྲུབ་ནན་མཐར་མཛོད་དུས་སྟུན་སྟེ་ལ། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོས་ཆེན་པོ་རྣམས་བདུན་
 བསྟུལ། །འདི་ནི་བྱམས་པས་མདོ་སྟེའི་རྒྱན་དུ་གསུངས། །ཐེག་པ་ཆེ་རྣམས་གདམས་
 པའི་མཐོལ་དུ་འཛིན། །དམིགས་སྒྲུབ་རྟོག་པ་བརྩོན་འགྲུས་ཐབས་མཁས་ཆེ། །སྦྱངས་
 པས་ཡང་དག་འགྲུབ་དང་འཕྲིན་ལས་ཆེ། །ཆོས་ནང་རྒྱན་དང་མིག་ནང་རྒྱལ་མི་ཤོང་། །
 དེ་བས་ཆོས་བཞིན་མར་གྱུར་དྲིན་ཆེ་བས། །ལྟོག་འཇུག་ཉན་མོངས་ཅན་མིན་པར་
 གདགས་བྱ། །སྟོན་སྟོང་གང་ཆེ་ངས་བྱ་བེར་འདྲ་ཞིང་། །ངན་སྐལ་ཆད་དོགས་དམ་
 བཅའ་བཤིག་པ་འདྲ། །སྟུག་ལ་སྒྲུབ་གཏོང་ཉལ་ཐོབ་བྱེད་འདྲ་རྣམས། །ལུན་སུམ་
 ཆོག་མཁན་ཀྱང་ཟུང་པར་སྟོང་རྩེ་རྩེ་ལས་གསུངས། །སྟུག་སྟོང་རྒྱལ་ལ་མ་བཟོད་ཁུར་ཁུར་
 བའི། །བྱམས་སྟོང་ལྷག་བསམ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་བསྟེད་དེ། །སེམས་ཅན་བྱང་རྒྱལ་
 ཡོངས་རྩོགས་དམིགས་པ་ཆེ། །ཆོ་གཅིག་ལུས་གཅིག་མི་དགོས་དབྱེག་གཉེན་བཞིན། །
 ལུན་མོང་བུན་མོང་མ་ཡིན་སྒྲུབ་པ་ཆེ། །ཕྱི་མར་གསུམ་ལུན་སྒྲུབ་པ་བཞི་ཡང་འདི་རྒྱལ་
 ཞེས་དང་བྱི་བརྟན་རིམ་དུ་གསུངས། །ཉན་ཐོས་བདག་མེད་གཅིག་རྟོགས་བཤད་པ་
 དེ། །ཆོག་མཁན་རྒྱ་རྒྱུང་བས་བདག་མེད་རྟོགས་རྒྱ་རྒྱུང་། །མཐོང་རྒྱལ་སྒྲུབ་ཁུར་རི་རི་
 ཟུང་ཅམ་འདིའི་སྟོང་དགེ་བཤེས་ཕྱག་དང་བས་ཞུས་ནས་སྟོན་པས། །གསུངས། །རིག་པས་དབྱུང་སྟོམ་ཏྲག་

ཆད་གོ་ལ་ས་གཉིས་གཙང་པ་རི་ཆེན་གྱིས། གསུངས། །དཔེར་ན་ལྷ་བཞེས་དྲི་གྲོང་གཟིགས་
 པ་བཞིན། །དྲི་ཟེའི་གྲོང་ཁྱིམ་བདེན་པར་མེད་པ་དེས། །སྤང་ཙམ་འབྲད་པའི་རེས་ཤེས་
 འདྲིན་ཐུབ་ན། །སྤྲོད་གསུམ་མི་རྒྱུད་ཡུང་འབྲུམ་ཆེ་བར། །རྒྱལ་གཅིག་སྤྲོད་དུ་རྒྱལ་སྤྲོད་
 བཞོད་པ་གོ། །འདི་ལ་བདེན་པ་སྤང་ཙམ་སྤང་མེད་གསུམ། །གཞན་དོན་སྤང་མེད་སྤང་
 ཙམ་རྟོག་པ་ཆེ། །རས་བོད་སྤུམ་སོང་མེ་ཤོར་ཕྱིར་བསྒྲོག་ལས། །ལྷག་བརྩོན་དྲག་པོ་
 ཉན་བོས་ལ་ཡང་ཡོད། །དཔེར་ན་ལོ་བརྒྱར་ཕྱག་འཆལ་བརྩོན་ཆེན་མིན། །དེ་བས་
 གཞན་དོན་ཕྱག་གཅིག་སྤྲོབས་ཆེ་བས། །ཆོས་འདི་མི་བྱེད་མི་ཤེས་པ་ལ་ཕྱག་བརྩོན་
 འགྲུས་བསྐྱོ་སྤོན་རྒྱ་ཆེན་ཐེག་ཆེར་(༡༡ན)བཤད། །སྤྲུམ་འདིར་མུ་སྤྲེགས་ཐེག་གསུམ་
 གཞན་མདོ་ལས། ལམ་འབྲོམ་སྤོན་པས། གསུངས། །སེམས་གཉིས་འབྲོམ་སྤོན་ལས་གསུངས། འཇམ་
 དབྱངས་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་ཏེ། །དང་པོ་བདག་ཉིད་བྱི་མཐར་གནས་པར་རྩོ་བོས་ལམ་
 སྤོན་ལས། གསུངས། །དེ་ནི་ཟིལ་གཞོན་དོ་རྩེ་ལྷ་བུའི་སེམས། །སྤྲོག་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་
 འཕེལ་འགྱུར་རྒྱབས་ཆེའི་སེམས། །བྱེད་རན་ཤུ་རིའི་བྱར་བྱུང་ཉམས་རྩལ་བསྟན། །
 དེས་ཀྱང་འཕེལ་འགྱུར་སྤྱོད་འཇུག་འདོན་པ་བསྟུར། །ཤིང་ཐུང་ཆེ་ལ་མེ་ཆེན་འབར་བ་
 ལྟར། །སེམས་ཙན་བྱང་རྒྱུ་དུས་ཆོགས་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། །ཆོགས་གཉིས་གྱིས་ནི་
 ལུས་སེམས་བདེར་འགོ་བས། །མི་ཁུམ་འཕེལ་བ་རིན་ཐེང་སྤྱོད་འཇུག་གསུངས། །སྤྲོད་
 ཉིད་གོ་བ་ལོག་པས་སེམས་ཉམས་ཀྱང་། །རི་བཞིན་རྟོགས་ན་འཕེལ་འགྱུར་སེམས་
 འགྲེལ་གསུངས། །ནམ་གྱི་འགྲུལ་པའི་ཆད་སྤང་མར་མེ་བཞིན། །བྱི་མཐར་གནས་བྱ་
 སྤུམ་ཡང་རང་སྤོན་ཐར། །ཐར་ཡོང་སྤུམ་ན་རང་སངས་རྒྱས་སུ་འགོ། །རང་འབྲིས་
 ཞུགས་ན་ལྷག་རྩིས་ལྷག་བསད་འདྲ། །མེ་རྒྱུད་རྒྱུད་གིས་གསོད་དེ་མེ་ཆེན་འབར། །སྤྱོ་
 ཆེན་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱུལ་ན་མཆོག་ཏུ་པན། །ན་ལ་བྱུང་པར་བརྩེ་བ་བྱ་བརྒྱུའི་མ། །ཆེ་ཡང་
 རྒྱུད་ལ་བྱམས་པ་གྲུང་ཆེན་བཞི། །དམན་ལ་ལྷག་པར་སྤྲོད་རྩེ་དེད་དཔོན་ལུགས། །

གཉིས་པ་འགྲོ་བ་སྒྲོལ་ལ་རང་གྲོལ་སྒྲོལ་ལྟར་འབྱུང་། དེ་ཕྱིར་མདོ་རྒྱུ་བརྒྱ་འབྱུང་པ་ལས་
 འབྱུང་འབྱུང་བཅོམ་པར་གསུངས། དེ་ཕྱིར་ན་ལོང་བས་ལམ་སྒྲོལ་མི་ལུས་པས། བོག་
 མར་རང་ཉིད་རྫོགས་བྱུང་ཐོབ་པར་བྱས། དེ་ནས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་འདོད་འདོད་ཆེན་
 ལུགས། སྒྲུབ་སྒྲུས་འདྲ་སྒྲོལ་ལྟར་ལྟས་སྒྲུས། གསུངས་པོ་ཉོས་སྒྲུལ་ལུགས་ལྟས་ལྟས་སྒྲུས་
 གསུངས། གང་ལྟར་སྒྲོལ་དེས་རྫོགས་བཅོམ་འབྱུང་ཆེ། ། ། འོ་སྒྲོལ་ཐབས་
 ཐལ་ཐོག་མེད་འཁོར་བར་འབྱུངས། གཞི་སྒྲུབ་ཐབས་མཁས་ཟེར་ཡང་སྒྲུག་ལོག་
 གཏས། འཆིང་བསྒྲུབ་ཐབས་ལ་མི་ཤེས་མ་བྱས་མེད། ཐབས་ལ་མི་མཁས་བྱུང་
 མེས་མ་ཉམས་འབྱུང་ཤིང་ཕྱིན་ལས། གསུངས། ཐབས་ཞེས་བྱས་ཀྱང་ཤེས་རབ་སྒྲེར་དུ་
 འབབས། མདོ་དང་འབྲུག་པ་ལས་གསུངས་པར་ཕྱིན་དུག འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་
 ཉམས་ལེན་ཐབས་མཁས་ཆེ། ། (༡༡) ། དེ་ལྟར་རྒྱ་དུས་ཆེ་ལྟར་སྒྲུབ་པས། ས་
 ལམ་རིམ་བཞོད་འབྲས་དུས་སྒྲུལ་ཤེས། འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་ཐོབ་པ་ཆོས་ཉིད་
 ཡིན། སྒྲུལ་དབྱེ་བ་དོ་བོ་གངས་རིས་དང་། མཉམ་རྟག་བསམ་པ་དུག་གིས་རྒྱས་པར་
 མདོ་རྒྱུ་ལས། གསུངས། མདོར་ན་དག་པ་གཉིས་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ། ཐོག་ཆེན་ཆོས་ལ་
 ལོངས་སྒྲོལ་རྫོགས་པའི་སྒྲུ། གཅིག་དུ་མི་སྒྲུབ་གཞན་དུ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ། སྒྲུ་གསུམ་གྱིས་
 བོ་དོན་གཉིས་སྒྲུབ་སྒྲུམ་ཆོགས། སྒྲུ་གསུམ་རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་སྒྲུ་འདྲ་བཞིན། སྒྲུ་མི་
 རྟེན་དང་བརྟེན་པ་ཡེ་ཤེས་ལྟས། སངས་རྒྱས་ས་ཀྱན་བསྐྱུས་པར་ས་མདོར་གསུངས། །
 ། དང་པོ་ཆོས་དབྱིངས་རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཡུལ། ། ། སེམས་ཅམ་ཡེ་ཤེས་ཕྱི་མ་བཞི་
 རིམ་བཞིན། ཀྱན་གཞི་ཉོན་ཡིད་ཡིད་དབང་གནས་འབྱུང་འདོད། དེ་ལྟ་མའི་ལུགས་
 ལ་དོ་གཅིག་ལྟོག་ཐ་དད། དང་པོ་མདོ་རྒྱུ་ལས། ས་གསུངས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ནི། རང་ཡིར་
 འཛིན་མེད་ཡུལ་ཡོངས་མི་འཆད་པ། རྟག་ལྟར་ས་སྒྲོལ་ཡུལ་ལ་མདོར་སྒྲོགས་མིན། །
 རྒྱུ་མི་འཆད་པས་མི་གཞི་གསུམ་གྱི་རྟེན། འབྱུང་ལྟར་འབྱུང་པའི་རྟེན་བྱེད་གདགས་

གཞི་ཡིན། གཟུགས་བརྒྱན་སྤྱང་ཕྱིར་མེ་ལོང་ལྟ་བུར་བརྒྱུད། ཡང་ན་གསལ་དྲངས་
མཐའ་དབུས་མེད་པ་ཡིན། ཆོས་དབྱིངས་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན། ཡིན་ཡང་
རྟོགས་དུས་དོ་བོ་གཅིག་ཡིན་གཙང་པ་རིན་པོ་ཆེས། གསུངས། ། ༥ བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་
བསྐྱེམས་ཐོབ་སྤྱུ་ཅན་ཏེ། མི་གནས་འདས་ཞུགས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན། བྱམས་
བྱགས་ལྟ་བུར་མོས་བཞིན་སྐྱེ་སྤྱོད་བྱེད། ཆོས་མཉམ་ཉིད་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་སྤྱོད་ལས།
མཉམ་ཉིད་གསུངས། ། ༥ ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བཞེད་ཅམ་གྱིས་མཐུན་འདུག རྟག་ཏུ་
མི་ཐོགས་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡིན། ཉིང་འཛིན་གཟུངས་གྱི་གཏེར་འདྲ་ཡོན་ཏན་ལྟར། །
རྒྱལ་བའི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་ནི། རིན་ཆེན་ས་གནི་ལ་སོགས་འབྱེར་
ཆོགས་སྟོན། བེ་ཆོམ་གཅོད་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་མཛད། མཉམ་ཉིད་གང་
ལས་མ་གཡོས་ཤེས་བྱ་ཀུན། མོ་སོར་མཐུན་པ་སྐྱེ་སྤྱོད་ལག་བཞག་དང་། གཟུགས་
ལ་མིག་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་རྒྱབས་བུལ་ལྟར། ལར་བལྟ་མི་དགོས་ཐམས་ཅད་རྒྱུར་ལ་
འཆར། རི་རབ་སྐྱ་ཆོགས་ཤེར་ཕྱིན་སྐྱ་ཆོགས་ཤེར་སྤྱོད་ལས། གསུངས། ། (༢༢༥) སོ་སོར་
མཐུན་ཕྱིར་རང་ཅག་དད་གུས་བསྐྱེམ། གསོལ་བ་འདེབས་ལ་གྲོགས་དུམ་ཡོད་ཅིས་
གདམས་རྒྱ་ལས། གསུངས། ཞིང་ཁམས་ཀུན་ཏུ་སྐུལ་སྐྱེ་སྐྱ་ཆོགས་ཤིང་། དབག་མེད་
གདུལ་བྱ་བསམ་ཡས་སྐུལ་པ་ཡིས། གཞན་དོན་ཀུན་སྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན། །
སྐུལ་དེ་རྟག་ཏུ་མཛད་པའི་བྱེ་བྱག་དང་། གྲངས་དང་ཞིང་གིས་རྣམ་ཀུན་བསམ་མི་
བྱུང་། ། ༥ ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སྐྱོབ་པའི་མཉམ་རྗེས་གྱིས། རྣམ་རྟོག་དྲི་མེད་བྱས་
བས་ཐོབ་པར་རྒྱུ་རྒྱ་ལས། གསུངས། སྐྱོབ་ལམ་གནས་སྐབས་ཐེག་ཆེན་སྡེ་སྟོད་འཛིན། །
བདག་གཞན་མཉམ་བསྐྱེམས་ཆོག་དོན་གཟུང་ཞིང་བསྟན། ཆོས་སྐྱབ་དོན་བྱས་བཞི་
པོ་འགྲུབ་བྱེད་རྒྱ། སྐྱ་གསུམ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ལྟར་འགྲུབ་པ་ཆེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་
དཀར་ཕྱིན་ལས་རྩོམ་ཏེ། ཉིང་བདུན་བཞི་གསུམ་གཉིས་གཉིས་རྩེ་བ། ཡོངས་ལ་ས་

གསར་ཐོར་བྱ་བཞིན། གཞན་གྱི་དོགས་མེད་མི་གནས་གསུང་གསར་སྒྲ། མིག་ལམ་
ལས་འདས་སྒྲ་གསར་ནས་སྤང་བཞིན། ལམ་ལུས་གཞིར་གྱུར་བྱས་ཐེ་ས་བཞིན་
ནོ། །འབད་ཚུལ་མེད་པར་བྱ་བྱེད་མཐོང་རྩལ་མེད་པས། དོགས་མེད་མཛད་པ་རི་ལྟར་
འཐད་སྒྲམ་པའི། གདུལ་བྱའི་ཐེ་ཆོས་བཅད་ཕྱིར་དཔེ་དགུ་པོ། ཡེ་ཤེས་སྒྲར་རྒྱན་
མདོ་དར་རྒྱད་གྲར་བསྒྲན། དེ་ལྟར་དཔེ་ལྟར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ཡིས། རྒྱལ་བའི་སྒྱུད་
ཡུལ་ཟབ་ཆེར་ཡིད་ཆེས་འཕྲུག། མདོར་ན་དོགས་མེད་བྱས་ཐེ་ལ་བརྟེན་ནས། དམ་
ཆོས་གསུངས་པས་སྒྲལ་ལྟར་བདེ་ལེགས་ཐོབ། སྒྲལ་མེད་དོན་དུ་མ་གྱུར་རང་གིས་
ནོར། སྒྱོན་ཆད་ནོར་གྱུར་བསམས་པས་སྤྲིག་ལས་ལྡོག། བྱིན་ཆད་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་
དད་སོགས་སྒྱུར། དེ་ལྟར་རང་ལ་བདེ་ལེགས་གང་གྱུར་ཡང་། དར་རྒྱལ་མི་བྱ་སངས་
རྒྱས་དྲིན་བསམས་ནས། རྒྱབས་སེམས་བྱེད་པ་འདི་བཤད་དགོས་པར་མཛད་གསུངས།
གསུངས། དྲི་མེད་སེམས་ལ་སྒྲ་ཤར་ཆོས་སྒྱོན་མཛད། ལྟན་གྲུབ་རྒྱན་མི་འཆད་འཕྲུག་
འཕྲིན་ལས་ཆེ། མདོ་དོན་འགྲེལ་པས་བཤད་པ་ཅུ་ལྟར་ན། གསུང་རབ་བཅུ་གཉིས་
ལ་དམིགས་དམིགས་པ་ཆེ། རང་གཞན་དོན་གཉིས་བསྐྱབ་པས་སྐྱབ་པ་ཆེ། བདེན་
པ་མདོན་དོགས་ཡེ་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ཆེ། བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་གྱས་ཏྲག་བཙོན་འགྲུས་ཆེ། །
འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་འཛིན་མེད་ཐབས་སྤངས་ཆེ། སྒྲོབས་སོགས་ཡང་དག་འགྲུབ་
པས་འགྲུབ་པ་ཆེ། ཡང་ཡང་མཛད་སྒྱོན་ཕྱིན་ལས་ཆེ་ཞེས་འབྱུང་། དེ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་
(༡༩ན)ཆེན་པོ་བདུན་ལྟར་ཕྱིར། བཤེག་པ་ཆེ་ཞེས་མིང་དོན་མཚུངས་པར་བཞེད། །
གདམས་རག་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ལ་ངེས་པར་ཞོག་གསུངས་སོ། །

འདི་ནི་བཀའ་རྒྱུས་གདམས་པར་ཤར་བའི་རག སྒྲོག་གསུམ་དྲི་མ་འབྲུད་པའི་རྒྱ་
བོ་ཆེ། རྒྱན་གྱི་ལག་ལེན་སེམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན། རང་རྒྱུད་དག་པས་འཛིན་ཅིང་
སྒྲེལ་བར་དེགས། གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོད་སྒྱིར་པོ་བསྐྱས་པའི་བཅུད། ཁང་ནས་རྟེན་

པའི་མི་ཟད་པའ་བདེའི་གཏེར། །འབྱུང་གནས་བདག་པོ་གཅིག་ལུ་དགེ་བའི་བཤེས། །
ཡིན་ནོད་དུང་སྒོ་ཐག་བཅད་ནས་བསྐྱུབ། །སྒྲེ་ཀུན་རྫོང་འབྲེམ་སྒྲ་མའི་བཀའ་དྲིན་གྱིས། །
རབ་ཏུ་བྱུང་ནས་སྙིང་རྩིས་རྒྱུད་གང་ཞིང་། །ཐབས་མཁས་སྤྱོད་པས་ལམ་མཆོག་མཐར་
ཕྱིན་ཏེ། །མ་ལུས་འགོ་བ་འདྲེན་པའི་སྒྲོན་ལམ་འདེབས། །དན་ཅི་དོ་བོ་ཡིན་ཚུལ་སྒྲ་བའི་
དང་སྤྱོད་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་གྱིས། །མཁུན་པས་གཟིགས་ཤིང་བརྟེ་བས་བསྐྱུངས་པས་
མཐུ་གྲུབ་གཞིན་ཏུ་སྒྲོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲོན་ལས། །བདག་གིས་ཀྱང་། །གནད་གཅིག་བསྐྱུབ་
པ་ལས་བྱུང་པའ་འདོད་ཐོག་ཏུ་བབས་པའི་རྩིས་འཇུག་རྣམས། །གང་ཡང་ཐབས་གཞན་
མེད་དོ་ཡང་དག་སྒྲ་མཆོས་འདིས་དགྱེས་པར་མཛོད་༥ ༥

༡༡། སྤྲུལ་མ་མཆོད་པ་རབ་འབྱམས་རྣམ་དག་བདེ་བའི་
འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ་བརྩོན་རྩེ་རྩེ། སྤྲོ་བཟང་ཡི་ཤེས་འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་ཆེར། །བསྟན་
ནས་མདོ་ལྷགས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལ། །ཞུགས་ནས་གདམས་དོན་རིན་ཆེན་དབང་གི་
རྒྱལ། །སྤངས་ནས་རབ་རྒྱས་འགྲོ་ལ་སྟེལ་བར་བྱ། །

༥། དེ་ཡང་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་རྒྱུ་བ་ཀྱིས། རིམ་ལྡར། མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤངས་ནས། །སྤྲུལ་མ་མཆོད་པ་
ཡང་དག་བརྩམས། །དེ་མཉེས་པས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་གྱི། །ཡེ་ཤེས་མཆོག་ནི་ཐོབ་པར་འབྱུང། །ཞེས་ལུལ་གཞན་གྲངས་མེད་པར་
དུས་བསྐལ་པའི་བར་དུ། གསལ་བྱུང་གི་བྱེ་མའི་རྩལ་དང་མཉམ་པར་མཆོད་པ་ལུལ་བ་ལས། སྤྲུལ་པ་སྤྲུལ་བྱུང་བྱེ་མཆོད་པ་
མན་ཡོན་ཆེ་བར་གསུངས་པ་ལྟར། ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕར་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་དུ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གནས་ཁར་བྱི་དོར་མོགས་ལེགས་པར་སྟོན་དུ་བཏང་ནས། བདེ་བའི་སྟོན་ལ་སྟོད་ལམ་གང་བདེར་
འཁོད་ནས་ཡི་དམ་གྱི་གསལ་སྤྲང་དང་ལྷན་པའི་ངང་ནས། མདུན་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་སྤྲུལ་གནས་ཀུན་འདུས་ཀྱི་ངོ་བོ་
དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་སྤྲུལ་འདི་ཉིད་དབྱེས་པའི་མདངས་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གསལ་བཏབ་སྟེ། སྤྲུལ་འགྲོ་ལེམས་བསྐྱེད་ཆོད་མེད་བཞི་
ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ལེམས་བསྐྱེད་བཅས་བྱ་བ་ནི།

༥། རབ་འབྱམས་རྣམ་དག་བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་གྱིས། །(༡༣)སྤྲོ་ཆོགས་སྤྲོ་སྤྲི་
བྱེད་པོ་སྤྲུལ་ལྟར། །ཡིད་ཆེས་སེམས་ཀྱིས་རྟག་པར་སྤྲུབས་སུ་མཆི། །ཀུན་ལ་ལན་
ཕྱིར་མཆོག་དེར་སེམས་ཀྱང་བསྐྱེད། །བཏང་སྟོམས་ས་གཞིར་བྱམས་པའི་བརྒྱན་དང་
བཅས། །སྟོང་རྗེའི་ར་བས་ཡོངས་སྟོར་དགའ་བའི་ཆལ། །འབྲལ་མེད་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་
ཆེན་རོ་ཡི་བཅུད། །ལྷུར་ལྷུར་ཐབས་མཁས་འབྲལ་གྱིས་སྟོང་བར་བྱ། །

ནང་མཆོད་མཆོད་གཏོར་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་ཆོགས་ཞིང་གསལ་གདབ་པ་ནི། ༥ རབ་རྒྱས་སྟོན་

ཤིང་འཁྱིགས་པའི་སྒྲིང་པོའི་དབུས། །འཛིགས་བྲལ་གདོང་ལྷན་བཏེགས་པའི་རིག་
ཆེན་མིར། །འདབ་ལྷན་ཉི་ཟླ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་སྒྲིང་། །སྒྲུབས་གཅིག་རྗེ་བཙུན་ཅ་
བའི་སྒྲུ་མ་མཆོག། །སྒྲོ་བཟང་གཞོན་ཏུ་གསུམ་ལྷན་འཛིན་པའི་སྒྲུ། །ཐུགས་ཀར་ཡེ་
ཤེས་འབྱུང་པ་རྗེ་རྗེ་འཆང་། །བསྟན་པའི་འོད་ཟེར་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་བའི་སྒྲུ། །བའི་ཆེན་
རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་བཟློག་བག་ཅན། །བརྒྱད་པ་གསུམ་དང་དངོས་པོ་བྲུ་བའི་སྒྲུ་མ་མཆོག་ལ། །
ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གསུང་སྒྲིས་དང་། །བསྐྱེད་མར་བཅས་པའི་གནས་གསུམ་
བྱིན་བརྒྱབས་པས། །རབ་(༡བ)འབྱམས་དག་པའི་རོ་བོར་ཡོངས་སུ་གྲུབ། །

དམ་ཡེ་དབྱེར་མེད་བརྟན་བར་གསལ་བའི། །སྒྲོས་མེད་ཆོས་སྒྲུའི་རང་དུ་རོ་གཅིག་གྱང་། །སྒྲོས་
བཅས་སེམས་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ། །དམ་ཆོག་པ་དང་དབྱེ་བ་མ་མཆོས་པར། །
འགྲོ་བའི་མཆོད་རྟེན་ཆེན་པོར་བཞུགས་སུ་གསོལ། །

ཆོག་གི་ཐོག་མར་དེ་ལ་ཐུག་འཆལ་བའི། །སྒྲོ་གྲོས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། །སྒྲིགས་
དུས་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་འཛིན་པ་ལ། །སྒྲིང་སྒྲོབས་སྒྲོན་པ་གཞན་ལས་རབ་རྒྱས་པར། །
མཐོང་ཐོས་དྲན་པས་སྒྲོ་གསུམ་གྲུས་ཐུག་འཆལ། །

མཆོད་པའི། །བྱི་ལྷར་སྒྲོད་བཙུང་རབ་མཛེས་བཞོད་པའི་ཆོགས། །ནང་དུ་ཐུགས་དང་
ཐུག་རྒྱས་བྱིན་བརྒྱབས་ནས། །གསང་བ་ལྷན་སྒྲིས་འདྲིན་པའི་ཐབས་མཐས་ཀྱིས། །
ཀྱན་ཏུ་དབྱེས་པ་བལྟས་པའི་མཆོད་སྒྲིན་འབུལ། །

བཤགས་པའི་རྒྱས་པར་ན། །མཆོས་འདིར་རིགས་ལུང་སྒྲིམ་བཟུང་དང་། །སྒྲིམ་གསུམ་སོ་སོའི་བཤགས་པ་དང་། །སྒྲི་
བཤགས། །ལྷང་བཤགས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེད་པའི། །དེ་མིན་དུས་ལྷར། །མི་ཤེས་མ་གྲུས་བག་མེད་ཉོན་
མོངས་ཀྱིས། །རང་བཞིན་སྒྲིག་དང་བཅས་འགལ་ལྷང་བ་ཡིས། །མཆོག་གི་དམ་ཆོག་
འགལ་ཉམས་རལ་བ་སོགས། །རྟེན་དུང་འགྲོད་སྒྲིམས་གཉེན་པོས་སོ་སོར་བཤགས། །

ཡི་རང་ནི། །རན་རུབ་ལྷན་པའི་སྒྲིག་རུམ་འདི་འདྲར་ཡང་། །སྒྲུ་རངས་དགར་པོའི་

ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཀྱང་། །མི་བསུན་ཁྱོད་བྱགས་ཉི་མ་ཁོ་ནའི་དྲིན། །མཆོག་དཔལ་ནམ་
དཀར་ཀྱན་ལ་རྗེས་ཡི་རང་། །

བསྐལ་བཞི། དང་པོར་ས་དང་ཆོ་(ནམ)གདུང་ཅན་ལ་ཆར། །སྒྲིན་བྱེད་མེ་དང་འབྲས་
བུ་མཐར་བྱེད་རྒྱང་། །ཀྱན་ནས་མཆུངས་པའི་ཆང་ལ་མ་ནོར་ལམ། །གནད་དུ་བསྐྱེན་
པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་དུ་གསོལ། །

གསོལ་བཞི། འཇིགས་པ་མེད་པ་རྩོུའི་ས་ཐོབ་ནས། །བསྐྱེན་འགྲོའི་དོན་ལས་
གཡེལ་བའི་སྐབས་མེད་ཀྱང་། །བདག་ཅག་མོས་རོར་འཆོམ་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲ། །
སྤྱི་མཐའི་བར་དུ་བརྟན་པར་བཞུགས་སུ་གསོལ། །

བཞུ་བཞི། རབ་དཀར་དགེ་མཚན་རི་སྟེང་མཆིས་པ་ཀྱང་། །བྲ་མ་ལྷ་ཡིས་འབྲལ་
མེད་རྗེས་འཛིན་ཅིང་། །གཅིག་ཏུ་ཡན་བདེའི་རོ་ལ་གཞིལ་བ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྷན་
རིང་མིན་ཐོབ་ཕྱིར་བཞུ། །

འདྲིར་མཆུ་རྒྱས་པ་ལུ་ནས། །གྲིང་བཞི་ཉི་ལྷས་བརྟན་པའི་རི་རབ་སོགས། །སྟོང་གྱི་ར་
བར་བཅུད་ཀྱི་ཡུང་ཁམས་མཛེས། །ཡང་ཆོ་དགའ་མའི་ཆོགས་དང་རིན་ཆེན་བདུན། །
འབྲས་མཐུན་རྒྱ་ལ་སྟོང་པའི་སེམས་ཀྱིས་འབུལ། །

ལྷ་བས་རྒྱས་འདེབས་པ་ཞི། དེ་ལྟར་ལེགས་ཆོགས་འགྲིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས། །བསོད་
ནམས་ཆོགས་རབ་བསྐྱེན་པ་མཐའ་དག་ཀྱང་། །རང་བཞིན་རོ་བོས་གྲུབ་པ་མ་མཆིས་
པར། །ཡང་དག་ལྷ་བའི་གནད་གྱིས་ཟེན་པར་བྱ། །

དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྟོན་ས་གསོལ་བ་འདེབས་ཅིང་གང་སྟེང་སྟོན་གྱི་གོགས་སུ་འཁྱེར་བ་ཞི། མ་གྲས་པ་
ནས་རྟོག་པ་བདུན་པའི་བར། །མཐའ་དག་འགག་ཅིང་གྲས་ནས་བྱང་འཇུག་གི་ཡོན་
ཏན་ལྷན་འགྲུབ་འགལ་རྒྱུན་ཉིར་ཞི་ཞིང་། །ཀྱན་ཀྱང་གོགས་སུ་འཁྱེར་བར་བྱིན་གྱིས་
རྒྱོབས། །

དེ་ལྟར་སྒྲིབ་ཆོས་རྒྱལ་(༥༧)ཆོག་སྐུ་རྒྱུད་ནས། རབ་གི་རྒྱུ་ཚུ་རྩ་པའི་ཐུ་མ་མཆོད་པའི་ཉིད་ནི། མདོ་རྒྱུད་
ནས་བཤད་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་དང་ལྟན་པས། སྐར་སྐུས་ཤོར་ན་མེད་པའི་ཁྱད་པར་དང་། འདྲ་པའི་སངས་
རྒྱུ་གཞན་གྱིས་དཔོན་སྐུ་མ་ལུལ་གྱི་བདག་ཅག་ལ་སྒྲིབ་དཔོན་འདིས་དཔོན་སྐུ་མཛད་པ་བཅས་ཅད་གྱིས་དོན་མཛད་པས།
མཆོག་ཏུ་བཀའ་རྒྱུ་ཆེ་པའི་ཁྱད་པར་དང་། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བ་སྐུ་མ་ལུས་པ་བཅས་མཐོང་དག་གཏུལ་བྱ་འདུལ་པའི་དགོངས་པ་གཅིག་
ཅིང་། བདག་ཅག་སྒྲིབ་དཔོན་འདིས་འདུལ་བ་སྐུ་མ་ལུས་པ་བཅས་སྐུ་མ་ལུས་པ་ལུས་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ།
ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟར་གྱི་དེས་པ་དྲུང་ཏེ་དེས་གཞན་ནས་མི་འཛོལ་པའི་སྒོ་ཡིང་བརྒྱུར་གྱི་སྒོ་ནས། དམིགས་པ་ཅེ་མ་དང་། སྒོ་
བཟང་ཆོས་དབྱིངས་མ་གང་མང་གིས་གསལ་པ་གདལ་པའི་མཐུང་། སྒོ་ལྟན་ཀྱན་ལ་བཟང་པོའི་བྱགས་རྗེས་
ཀྱང་། །ཡེ་ནས་དག་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཡིས། །ལུང་རྟོགས་བསྟན་པ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ་
ལ། །འགྲན་སྒྲུ་མེད་པར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །སྒོ་བཟང་བདེ་བ་མཆོག་གི་ཡེ་
ཤེས་གྱིས། །ངེས་དོན་བསྟན་པའི་གསང་བ་ཀྱན་འདུས་པ། །རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་འཛིགས་
མཛད་དོ་རྗེའི་སྒྲས། །རིགས་ཀྱན་བྱུང་པར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །དེ་ལྟར་
མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་མཆོལ་ས། །ལེགས་པར་འོངས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོར་བུའི་ཆོགས། །
ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་པུའི་རྒྱན་དུ་རབ་བསྐྱགས་པས། །རྒྱལ་ཀྱན་འདུས་པའི་གཙོ་ལ་གསོལ་
བ་འདེབས། །འགྲོ་བ་འདྲེན་བྱིར་སྡོམ་གསུམ་ཚུལ་བྲིམས་ལས། །ནམ་ཡང་འདའ་བ་
མེད་པའི་བསྐྱབ་གསུམ་གྱིས། །དུར་སྒྲིག་འཛིན་པའི་མཆོག་ཏུ་འོས་པ་ཡིས། །ཀྱན་གྱི་
སྟོན་པར་གྱུར་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །སྡེ་སྡོད་གསུམ་ལ་མང་དུ་བློས་པ་ཡིས། །ལེགས་
པར་དབྱུང་པས་གདམས་པར་ཤར་བ་ན། །ཚུལ་བཞིན་སྡོམ་པས་མཁས་གྲུབ་ཀྱན་གྱིས་
ཀྱང་། །གཙུག་གི་ནོར་བུས་མཆོད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །གང་གི་མཁའ་བཙུང་(༤༩)
ལྷས་པའི་དཔལ་ཡོན་གྱིས། །འཆད་ཅོད་ཅོམ་དང་དབང་བསྐྱར་མན་ངག་རྒྱུད། །བཤད་
སྒྲུབ་གང་ལའང་འབད་པས་མ་གོས་པར། །མདོན་སུམ་གསལ་བར་མཛད་ལ་གསོལ་
བ་འདེབས། །བསྟན་པའི་མིང་ཅམ་ལྷག་མར་གྱུར་པ་ན། །སྒྲིག་ལའང་མི་བཟོས་དམ་

ཆོས་འཛིན་པ་ཡིས། །འགྲོ་ལ་པན་བདེ་བསྐྱབ་པས་ཅོང་ཁ་པའི། །རྒྱལ་ཐར་བདག་
 གིར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །རྒྱལ་བས་མ་ཐུལ་ཆོས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པས། །མཐུན་
 པའི་གྲོགས་ལ་རེ་བའི་སེམས་དོར་ནས། །རང་གཞན་ལོག་པར་འགོད་པའི་དུས་ངན་
 འདིར། །བྱགས་རྗེས་ལྷག་པར་གཟིགས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བདག་ལ་ཞོར་སྤྱོད་
 སྒྱུ་པར་སྒྲིམ་ནས་ཀྱང་། །མདོ་སྒྲགས་བཤད་སྐྱབ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གཏད། །ཡུལ་
 དང་དུས་ཀྱི་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་། །སྐྱབས་གཅིག་བཀའ་དྲིན་ཅན་ལ་གསོལ་བ་
 འདེབས། །སྐྱ་གདུང་ཡུང་འབྱུང་ལྷུས་པ་སྟོན་ཕྱིར་དང་། །བསྟན་ལ་གཞོད་པའི་གདུག་
 འཛུབ་སེལ་བའི་ཕྱིར། །འོད་གསལ་ཆོས་སྐྱར་མདོན་སུམ་གཞིལ་བ་ན། །སྤྱར་ཡང་
 ཐུགས་མཆོག་བསྐྱེད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ད་དུང་འདི་ན་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །
 ལམ་བཟང་བསྐྱབ་ལ་མ་མཐའ་སྒྲོན་པ་ཅམ། །ཤུལ་ན་གནས་པ་མང་དུ་མཆིས་པས་
 བ། །སྤྱས་བཅས་རྒྱལ་བས་ཉེ་བར་བསྐྱལ་དུ་གསོལ། །དེང་དུས་སྤྲིགས་མའི་རང་
 མདངས་མེ་ལོང་ངོས། །ལོག་པའི་རི་མོ་བཀོད་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ། །མི་མཁས་
 ཁྱིས་པ་མདོན་སུམ་འབྱུལ་བའི་སར། །མཁས་སྒྲོམ་རྒྱན་པོས་བསྟེགས་པ་ཡེ་མ་མཆར། །
 འཇམ་དབལ་སྟོང་པོའི་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅིང་ཆར། །ལོངས་སུ་སྦྱོད་པའི་བསྐྱལ་
 བཟང་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །ཁྲིག་རྗེས་འཁྱིལ་བའི་ཟོག་ཆོས་བ་ཆའི་ཆུར། །ཆ་གདུང་སྒྲིམ་པ་
 སེལ་ཕྱིར་(༤བ)རེ་བ་མཆར། །མང་ཐོས་ཚུལ་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་བསམ་འཕེལ་ནོར། །
 གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་མཆོད་འོས་ཡོད་བཞིན་དུ། །དོ་ཆའི་གོས་མེད་ཅིང་སྦྱོད་ལྷུང་ལེན་
 པར། །བསྟན་འཛིན་གྲུབ་ཐོབ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་མཆར། །འདི་འདྲར་གྱུར་པའང་
 འཇམ་མགོན་སྤྱ་མ་ཡི། །བསྟན་ལ་ཞུགས་ནས་བསྟན་པ་ཉམས་པར་བྱས། །ཡ་རབས་
 ཁྲིམ་པའི་སེམས་སུན་འབྲིན་པ་ཡིས། །སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པས་
 ལེན། །ཀུས་ཤིང་བརྩོན་པ་ཆེ་བ་ལལ་ཆེར་ཡང་། །ཐོས་མེད་རྒྱ་འདོན་ཅམ་ལ་སྐྱབ་

པར་འབྱུང་། །མང་ཐོས་ཆོ་འདིར་ཞེན་ཅིང་སྤྲུགས་པ་འགས། །དམ་སྒྲིམ་མ་བསྐྱུངས་
 རུས་པ་མེད་པས་ལན། །དེ་ལྟར་ངན་རྟོག་རྒྱུད་གིས་རབ་གཡོས་པས། །བསྟན་པའི་ལྷ་
 ལམ་དྲི་མས་སྤྲུགས་པ་ན། །འགྲོ་ཀྱན་སྟན་པའི་ཁུར་གྱིས་ནོན་འགྱུར་བས། །ཡེ་ཤེས་
 སྤང་བས་གསལ་བར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཁྱོད་ནི་རྟག་པར་སྤྲུགས་རྗེའི་རྗེས་འགྲོ་ཞིང་། །
 བདག་ཀྱང་གཞན་ལ་རེ་བའི་སྒོ་སྤངས་ནས། །ཁྱོད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཡིད་གྱིས་གསོལ་
 འདེབས་ན། །སྤྱར་ཡང་སྤྱལ་སྤྱིའི་ཉིན་བྱེད་བསྟན་དུ་གསོལ། །གོང་མའི་རྣམ་ཐར་
 འཛིན་པའི་སྤྲིང་སྟོབས་དང་། །སྒོ་གྲོས་མཆོག་རྒྱ་རྒྱས་པའི་རྣམ་དབྱེད་གྱིས། །བསྟན་
 དང་འགྲོ་བའི་སྤྱིང་ལ་དབང་སྤྱར་བ། །ཀྱན་གྱིས་མངོན་སུམ་མཐོང་བར་མཛད་དུ་
 གསོལ། །དེ་ལ་ལོག་པར་འཁུ་བའི་རྒྱ་འཛིན་གྱིས། །ནམ་ཡང་གོས་པའི་མིང་ཡང་མེད་
 པ་དང་། །མཐུན་པའི་རྒྱན་དུ་རྒྱལ་བས་བསྤྲུགས་པ་རྣམས། །དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་
 འགྲུབ་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ཁྱོད་ལ་བསྟོད་པས་སྦྱེ་བ་ཀྱན་རྒྱ་ཡང་། །ཁྱོད་སྤྱུ་གཅུག་
 གི་རྒྱན་དུ་བསྟེན་བྱས་ནས། །ཁྱོད་གསུང་ཉན་ཅིང་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབ་པ་ཡིས། །ཁྱོད་
 སྤྲུགས་སྤྱིང་ལ་ཞུགས་པར་བྱིན་(ཤེས་)གྱིས་སྟོབས། །ལྷག་པར་བཟང་ངན་བདེ་སྤྲུག་ཅི་
 བྱུང་ཡང་། །ཟས་ནོར་གཉེན་གྲགས་ལུས་སྟོག་མཐའ་དག་གིས། །ཁྱོད་བསྟན་འཛིན་
 ཅིང་གཞན་ལ་འདོམས་པའི་ཆོ། །འགལ་མེད་མཐུན་འགྲུབ་བྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །
 གནས་སྐབས་མངོན་མཐོང་སྟན་ཆོགས་བསྐྱབ་པའི་ལམ། །འཇུག་ལྷག་གནད་གྱིས་
 དངས་པའི་ངེས་འབྱུང་དང་། །བགྲོད་ལམ་ཆེན་པོ་བྱང་སེམས་ལྷ་བའི་བར། །སྟན་ཐོག་
 འདི་ལ་སྦྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །དེ་ནས་གང་ལ་མཆོག་རྒྱ་བསྟེན་པ་ཡིས། །རྒྱུད་དོན་
 རིགས་ནས་དམ་སྒྲིམ་ལེགས་པར་བསྐྱུངས། །སྤྱིན་བྱེད་དབང་དང་གྲོལ་བྱེད་བསྦྱེད་
 རྗེ་གསལ་ལམ། །འབད་མེད་ལྷན་གྱིས་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །མགོན་ལ་བརྟེན་
 བས་དམ་པའི་གསུང་གི་བཅུད། །བྱན་མོངས་ལམ་གྱིས་བརྟེགས་པའི་ཐོག་པ་མཆོག་།

བཤད་དང་སྐྱབ་པས་ལྷ་སེར་ཅོད་པར་གྱི། །བསྟན་པ་འཕེལ་ཞིང་བྱས་པར་བྱིན་གྱིས་
སྒྲིབས། །

ཅུང་པར་དུ་སྐྱབ་པ་བྱེད་ཅེ་འཆར་དུ་བསྟན་ནས། བདག་གྲུང་སྐྱེད་ལ་སྒྲིབ་པའི་ནེན་ཅུང་པར་ཅན་འདི་ལྷ་བྱ་ཐོབ་
པའི་དུས་འདིར། ལུས་ལྡན་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ལམ་རྣམ་དག་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེད་དུ་འབྱས་པ་བྱུང་བྱུང་བྱུང་བྱེད་ཅེ་མཛོན་དུ་བྱེད་པས་
ན། ཐོག་མར་དེ་ལ་དབང་བར་བྱེད་པའི་དབང་བཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེལ་དུ་གསོལ་སྒྲུལ་པའི་འདུན་པ་བྱགས་དག་དང་ལྡན་པས།
སྐྱབས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལུས་ཁྱོད་དེ་ཁྱོད་གྲུང་སྐྱེད་ཅེ་ཅེ་འཆར། །དེ་ཕྱིར་བདག་གྲུང་
ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་ཀུན་དུ་པན་པའི་འབྱུང་གནས་འདིར། ལུས་ལྡན་ལམ་མཆོག་བསྐྱབ་
ལ་དབང་བའི་དབང་བཞི་རྫོགས་པར་སྐྱེལ་ནས་ནི། ཐབས་མཁས་འདོད་པས་དེ་ཉིད་
བྱང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཅེ་ཅེ་མཛད་དུ་གསོལ། །

ཞེས་ལན་གསུམ་གསོལ་བ་བདབ་པའི་མཐའ། ཆོག་རིམ་དང་མཐུན་པའི་དམིགས་པ་མ་དོར་ (47)པའི་རང་ནས་འདི་
ལྟར། ཟབ་ཡངས་གསོལ་བ་བདབ་པས་སྒྲུལ་ལྟའི། བྱགས་ལས་སྒྲེས་པའི་ལས་གྱི་སྒྲོབ་
དཔོན་གྱིས། རྒྱ་ཅོད་དོར་དྲིལ་མིང་དབང་སེལ་འཛིན་གྱིས། །བད་ལྷར་བཀོད་ལ་བུམ་པའི་
དབང་བསྐྱར་བས། །ལུས་སྒྲིབ་སྒྲུང་ཞེན་འབྱུང་པས་སྐྱེ་མཆོག་སྒྲིབ་། །བསྐྱེད་རིམ་
ལམ་དང་སྐྱེལ་སྐྱར་དབང་བར་བྱས། །སྒྲོམས་ཞུགས་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་མུངས་
བ་ལས། །ལས་རྒྱང་བྱིན་བརྒྱབས་དབྱེར་མེད་གསང་དབང་ཐོབ། །དག་སྒྲིབ་རྒྱང་
སྐྱགས་སོ་སོར་སྒྲུང་ཞེན་དག །གསུང་སྒྲིབ་སྐྱེ་སྐྱར་དབང་ཞིང་ལོངས་སྐྱེ་འགྲུབ། །ལུས་
ལས་གཉིས་པར་ཞུགས་པས་དགའ་བཞི་སྒྲིབ་། །ཤེས་དབང་ཐོབ་པས་ཡིད་སྒྲིབ་གང་
སྒྲུང་ཀུན། །བདེ་སྒྲིབ་འཆར་ལ་དྲི་མེད་ཡིད་དགར་རོལ། །འོད་གསལ་སྒྲོམ་ལ་དབང་
ཞིང་ཆོས་སྐྱེ་འགྲུབ། །ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་ཆོག་གིས་ངོ་སྒྲུབ་པས། །དབང་བཞི་ཐོབ་
ཅིང་སྒྲོ་གསུམ་བག་ཆགས་བསལ། །བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་རྫོགས་རིམ་བསྒྲོམ་ལ་
དབང་། །འབྲས་བུ་ཅེ་ཅེ་འཆར་ཆེན་མཛོན་དུ་བྱས། །རིན་ཆེན་བདུན་དང་འདོད་ཡོན་

བདེ་སྟོང་གི། ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོ་ཕུལ་བས་རང་འདྲ་ཞིག། ཀྲུ་ལ་ཐིམ་པས་བྱིན་པ་
བྱིན་བསྐྱབས་པས། གནད་དོན་རྒྱུ་ལ་མཐུ་དང་ལྷན་པར་གྱུར། །

གཏོང་འབྱུང་དང་ཆོག་པ་ལོང་པ་གསུང་བའི་སྟོན་མཚན་འདིར་བྱ་ཞིང་། དེ་ནས་བྱུང་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་
གདམས་དོན་དངོས་རྣམས། རོ་བོ་གྲངས་དང་གོ་རིམ་མ་ཆུག་པར་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་གནད་
དུ་འགྲོ་བའི་བྱིན་པ་ལུ་བ་ལྷན་ཅིག་དུ་བྱ་བ་ནི། བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྲུ་ལྷན་དམ་པའི་བཤེས། །
དོན་ཆེ་ཡིད་གཏོང་གུས་འཛིག་ལེགས་འཛིན་པས། སྦྱིར་བསྟན་དང་གུས་སྦྱིར་བས་
ལན་གནོད་དོན། སྦྱོང་ཚུལ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། རྟེན་འདིར་སྦྱང་
པོ་སྤང་བྱིར་(ལན)ངོས་བཟུང་ནས། གནས་མཐར་དོན་ཆེ་རྒྱ་འབྲས་རྟེན་དཀའ་བས། །
དགོས་ལུས་ཆེ་འདིར་ད་ནས་རྒྱུ་བ་བསམ་བཞིས། སྦྱིང་པོ་ལེན་འདོད་སྦྱེ་བར་བྱིན་
གྱིས་སྦྱོབས། རི་ལྟར་ལེན་ཚུལ་རྣམ་གཞག་ངེས་བསྐྱེད་ནས། མི་འཆིའི་ཕྱོགས་འཛིན་
ཀུད་པ་ཀྲུ་གི་སྟོ། །འཆི་བ་དྲན་པ་སྟན་ཆོག་པ་འབྱུང་གནས་གཞི། འངས་པ་བསྐྱེད་དེ་
བསྐྱོམ་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། ལམ་མཆོག་མ་བསྐྱབ་འཆི་བར་འཛིགས་པའི་སྟོ། །
བསྐྱོམ་ཚུལ་ཅུ་གསུམ་རྒྱ་མཚོ་དགུས་བཅིངས་པར། ཐག་བཅད་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་
རྒྱས་བཏབ་ནས། གཏན་བདེ་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། བྱི་མར་
དཔུལ་བ་དུད་འགྲོ་ཡི་དྲགས་གྱི། རྟུག་བསྐྱལ་ཡུན་རིང་ཤུགས་དྲག་ལ་སོགས་པ། །
ད་ལྟའི་ཉམས་ལ་དཔག་ནས་བསྐྱོམ་པ་ན། ཡིད་འགྱུར་སྦྱང་བ་ཐོན་པར་བྱིན་གྱིས་
སྦྱོབས། འཛིག་དང་རུས་ལྷན་ཤེས་ནས་དགོན་མཆོག་གསུམ། རི་ཅམ་སྐྱབས་སུ་
སོང་བའི་ཚུལ་བསམ་ནས། སྐྱབས་སུ་བཟུང་ཞིང་བསྐྱབ་ལས་མི་འདའ་བས། འཇུག་
སྟོང་མ་པར་ཀུད་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། ལས་ནི་ངེས་ཤིང་གང་ལས་འཕེལ་ཆེ་བ། མ་
བྱས་མི་ཐུད་བྱས་པ་ཀུད་མི་ཟ། འདོས་དང་སོ་སོར་བྱེ་སྟེ་བསྐྱུངས་པ་ན། ལུང་ལས་
ངེས་པ་རྟེན་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། བྱི་བྲག་རྣམ་སྟོན་ཡོན་ཏན་འབྲས་སུ་རྒྱ། བསམ་

ནས་འཇུག་ལྟོག་གནད་ལ་འབད་པས་ཀྱང་། འོངས་པར་གྱུར་ན་སྟོབས་བཞིས་སྤྲངས་
 པ་ཡིས། བདེ་ལེགས་ཅ་བ་ཚུགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། འདྲ་ལྷ་རྩེ་བུ་ལྷ་མོར་
 སྟོ་སྤྲངས་པས། བྱི་མའི་དོན་གཉེར་གཙོ་བོར་སྟེན་པ་ན། རབ་ཏུ་བཟོན་ནས་ལོག་
 རྟོག་བསལ་བ་ཡིས། གོང་མའི་ལམ་མཆོག་བསྐྱབ་པར་བྱིན་གྱིས་(༥)སྟོབས། རབ་
 བཟོན་དེ་ཡིས་བདེ་འགྲོར་འབྱིད་ན་ཡང་། འདྲ་བྱིད་མ་གྲོལ་ཡང་དག་བདེ་བ་མེད། འ
 སྤྲུང་ཡང་མི་འདོད་ངན་འགྲོར་ལྷུང་བས་ན། ཐར་པ་དོན་གཉེར་ཟེན་པར་བྱིན་གྱིས་
 སྟོབས། ལྷུག་བདེན་འབྲས་བུའི་ཉེས་དམིགས་སྒྲ་ཆོགས་པ། ཤེས་ནས་ཀྱན་འབྱུང་
 འཁོར་བའི་འཇུག་རིམ་ལ། མཁས་པར་བྱས་པས་བསྐྱོག་ལུས་མཐོང་བ་ཡིས། ཐར་
 འདོད་ནལ་མ་སྟེ་བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། བྱུང་པར་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་གཅིས་པའི་
 རོར། རྟོན་འབྲེལ་འབྱུང་ལྟོག་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། རྒྱ་མེད་ལོག་པར་ལྷ་བ་རབ་
 བསལ་ནས། འཁོར་བའི་གཞི་ཅ་ཆོད་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། ཆོད་ལྷན་ངེས་འབྱུང་བྱི་
 མ་མེད་པ་ཡིས། འདི་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་རྒྱལ་ལྷན་བྲིམས། ཡོངས་སུ་དག་པ་ལས་བྱུང་
 བསྐྱབ་གསུམ་གྱིས། དག་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། བསྐྱབ་གསུམ་
 དེ་ཡིས་ཞི་བདེར་གཞོལ་ལུས་ཤིང་། ལྟོག་པ་མེད་ཀྱང་བསྐྱལ་ནས་འཇུག་པ་བས། འ
 སྟོ་ལྷན་ཐོག་མར་ཐོག་ཆེན་གང་གི་ཡང་། འཇུག་སྟོ་གཅིག་ཤུར་ངེས་པར་བྱིན་གྱིས་
 སྟོབས། རྒྱ་རྒྱུན་བྱུང་པར་སྟོབས་གྱིས་དངས་པ་ན། དད་པས་ཐོབ་འདོད་སྟེན་པས་
 རང་དོན་ལ། ཞི་བ་རྒྱུང་པས་ཆོག་འཛིན་ལྟོག་ནས་ཀྱང་། ཤེས་སྤྱོད་ཅ་བ་ཚུགས་
 པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། ཐོག་ཆེན་ལམ་གྱི་ཅ་བ་སྟོང་རྗེ་དང་། གཞན་རྣམས་དེ་ཡི་རྒྱ་
 འབྲས་འགྱུར་རྒྱལ་ལ། མཐའ་ཡས་ལུང་རིགས་བསགས་སྤྱང་དུ་མ་ཡིས། འངས་པ་
 བཟོན་པོ་བསྐྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། ཐམས་ཅད་བདེ་འདོད་གཉེན་དུ་གྱུར་པས་
 ར། སྤྱི་བའི་གོ་རིམ་བཟུང་ནས་ཐམས་ཅད་ལ། ཆགས་སྤང་རིས་སུ་གཙོད་པའི་སྟོ་

བཀག་ནས། །བཏང་སྟོམས་ས་གཞི་བསྐྱབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །(ཡན)ཐོག་མ་མེད་
 བས་མ་རུ་མ་གྱུར་མེད། །དེའི་ཆེ་སྟོང་ནས་ཕན་བཏགས་གནོད་པ་སེལ། །ཉམས་ཐག་
 སྟོལ་བའི་ཁུར་ཆེན་འབབ་པས་ན། །རྣམ་གྲོལ་དྲིན་དུ་གཞོ་བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །
 བདེ་མེད་སྟུག་བསྐྱལ་མཐའ་ཡས་རིང་དུ་བསམ། །བྱམས་དང་སྟིང་ཇེ་མང་ལ་ཤུགས་
 དག་བརྟན། །ཕན་བདེ་བདག་གིས་བྱ་བའི་ལྷག་བསམ་གྱིས། །གཞན་དོན་དོན་དུ་
 གཉེར་བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །བྱང་རྒྱལ་ཡོན་ཏན་བསམ་པས་རང་དོན་ལའང་། །
 དགོས་པར་མཐོང་ནས་གཞན་སྤྱིར་དོན་གཉེར་བ། །སེམས་བསྐྱེད་སྟོམ་པ་བཟུང་དང་
 མ་བཟུང་གིས། །སྟོན་འཕྲུག་དབྱེ་བ་ཤེས་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །དཔྱལ་སོགས་སྐད་
 ཅིག་ཐོག་པའི་བྱང་སེམས་བར། །གཅིས་འཛིན་ཁྱོད་གྱིས་ཕན་པ་ལྟར་བཅོས་ནས། །
 སྟུག་བསྐྱལ་རབ་འབར་བདེ་བ་མ་རྩོགས་པས། །དགྲ་ཡི་མཐིལ་དུ་བཟུང་བར་བྱིན་
 གྱིས་སྟོབས། །བདག་ལྟར་གཞན་ལ་གཅིས་པར་བཟུང་བཡི། །རྗེས་སུ་ཞུགས་པ་ཆེ་
 རུང་རིམ་པ་ལས། །མཚོག་དང་པལ་གྱི་བདེ་བ་སྟེར་བས་ན། །རྩལ་འདིར་སྟོ་ཤུགས་སྟེ་
 བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །འཛིག་པའི་དགྲ་ལ་མཐུན་ན་འབྲལ་མི་ཡོད། །གཞན་གྱིས་
 བྱིན་པའི་ཆ་ལ་རང་འཛིན་ལྟར། །བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཐབས་རྩལ་རྒྱན་གོམས་ན། །
 རུས་པར་མཐོང་ནས་འཕྲུག་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །སྟོ་སེར་ཇི་བཞིན་བདག་གཞན་
 སོ་སོར་འཛིན། །གཞན་སྟུག་བསྐྱལ་བས་བདག་ལ་མི་གནོད་སྟུམ། །ཕན་རྒྱུན་བལྟས་
 བས་ཆོགས་རྒྱན་བཏགས་པ་ཅམ། །ཡིན་སྤྱིར་གོགས་གཉིས་སེལ་བར་བྱིན་གྱིས་
 སྟོབས། །སྐྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །བདག་ནི་ཤེས་བཞིན་རང་ལ་མི་
 བལྟ་བར། །གཞན་སྟུག་(ཡབ)བསལ་ཞིང་བདེ་བའི་མཚོག་སྟེར་བའི། །གསང་བའི་
 སྟོན་པར་འགྱུར་བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །དེ་ནི་རང་གཞན་སྤྱིར་ཆོགས་བྱིས་ཉེ་བས། །
 རང་གི་བདེ་དགོ་གཡོན་ནས་བཏང་བས་ཆོམ། །གཞན་གྱི་སྟུག་སྟུག་གཡས་ནས་སྤངས་

པ་ན། །གསང་བའི་འབྲུལ་འཁོར་འབྱེདས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །མདོར་ན་གང་
 བསམ་སྒྲོ་འདི་ཤར་བའི་ཐབས། །གང་སྒྲུང་སྒྲོ་འདི་འི་གྲོགས་སུ་འབྱེད་བཤུ། །སྒྲོ་
 གསུམ་འབད་པས་དུས་གསུམ་འདའ་བྱེད་པའི། །གསང་བའི་གདམས་པ་འབྲུལ་པར་
 བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཆེས་ཆེར་མ་བསྐྱེམས་ངང་གིས་འཇུག་པ་ན། །ཆོད་ལྷན་བྱང་
 སེམས་སྒྲིབ་པས་འབྲུག་པའི་དྲུང་། །གནས་བརྒྱན་མཆོད་བཤམ་གསོལ་བཏབ་སྐྱབས་
 སུ་འགོ། །སྐྱབས་སོང་བསྐྱབ་བྱ་འོད་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཆོགས་བསགས་སེམས་
 སྐྱངས་སེམས་བསྐྱེད་བྱང་རྒྱལ་བར། །མི་བཏང་སྒྲུལ་དུ་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་བྱ། །སྒྲོན་
 སེམས་བསྐྱབ་བྱ་མི་རུས་སེམས་ཅམ་བསྐྱེད། །ཆོ་ག་ཡང་དག་འབྱོར་པར་བྱིན་གྱིས་
 སྒྲོབས། །བསྐྱབ་བརྗོད་མན་དག་གནད་བསྐྱས་དངོས་གྲུབ་གཏོར། །སྒྲོན་སེམས་མི་
 གཏོར་འབད་པས་སྤེལ་བར་བྱ། །སེམས་ཅན་མི་སྤོང་ཆོགས་གཉིས་བསགས་པའི་
 མཐུས། །མི་ཉམས་རྒྱལ་བསྐྱབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཡུལ་ལ་བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱལ་
 དེགས་ནས། །ནག་ཆོས་སྤོང་དང་དཀར་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ཡིས། །གཞན་དུ་མི་འབྲལ་
 ཉམས་ན་བྱིར་བཅོས་ཀྱི། །ཐབས་རྒྱལ་སོ་སོར་བསྐྱེན་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །བཟང་
 བས་མི་ཆོག་ཐབས་དེ་བསྐྱབ་དགོས་པས། །གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་ཆང་ལ་མ་འོར་བཟུང་། །
 དང་པོར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲོབ་འདོད་སྐྱངས། །སྒྲོམ་བཟུང་རྒྱལ་བཞིན་འབྱུང་(པན)
 བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །གོ་བསྐྱེད་ལྷག་པས་བྱིན་དུག་བསྐྱ་གཞི་མཆོག་རྟེན་བྱ་ཡོངས་
 རྫོགས་ཐེག་ཆེན་ཐབས་ལྷན་བསྐྱབས། །སྤོང་གཉིན་འབྲུལ་གནས་རྗེས་མཐུན་གྲངས་
 དེས་ཀྱིས། །གདམས་པའི་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །སྒྲུ་མ་བྱུང་ན་བྱི་
 འབྱུང་བྱི་མ་མཆོག་ །དང་པོར་འཇུག་དང་ཞུགས་ནས་བྱ་བ་རྒྱལས། །སྒྲུ་སྒྲུ་རགས་དང་
 བྱི་མ་དཀའ་བས་བྱ། །དེ་བྱིར་གོ་རིམ་དེས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །གཏོར་ཆེ་དག་
 དང་ཀུན་བསྐྱངས་ལུས་དག་ལས། །འབྲས་བཅས་གོམས་པ་ཡོངས་རྫོགས་པར་བྱིན་

རྫོགས། །དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་གཏོང་སེམས་བསྐྱེད་སྤེལ་གྱིས། །སྦྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་
 ཤེས་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །སྤྱིད་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ཉེས་དམིགས་དང་། །
 བཏང་བས་རྟག་ཏུ་ཀྱན་ལ་ཕན་པ་བསམ། །བདག་ཀྱང་ཐུབ་པའི་རྗེས་སུ་དམ་བཅས་
 པས། །སྦྱོད་ཆེ་རིག་པས་འཇུག་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །རྟེན་དང་དངོས་པོ་ཆེད་དུ་བྱ་
 བ་དང་། །ཐབས་མཁས་བསྟོ་བ་རྣམ་དག་དམ་པ་དུག །སྦྱིན་ཆེ་ཡིད་སྤེམས་བཟོད་
 བཅོམ་གཅིག་ཤེས་གྱིས། །ཤིན་ཏུ་སྦྱོབས་དང་ལུན་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །ཐོས་
 སོགས་དགེ་ལ་གཞོད་འགྱུར་སོ་སོར་གསུངས། །ཆོས་སྟོན་ལས་སྦྱོབ་བསྐྱབ་གཞི་འཛིན་
 དུ་འཇུག །མི་དང་མི་མེན་འབྲུང་བའི་འཛིགས་ལས་སྦྱོབས། །སྦྱིན་པའི་རབ་དབྱེ་ཤེས་
 པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །ཞིང་བཅུ་དམིགས་པ་གསུམ་ལུན་སྦྱི་བྱེ་བྲག །མཆོག་འཛིན་
 ཁེངས་ཤིང་རྟེན་ཞུམ་རྒྱབ་གྱིས་བྱོགས། །ལན་རྣམས་བདུན་བྲལ་ལོག་བསམ་མེད་པ་
 སོགས། །གཏོང་བསམ་རྣམ་པར་དག་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །འབྲལ་དུ་མི་གཏོང་
 བསགས་ནས་སྟེར་བ་སོགས། །བཙོ་ལུས་མ་གོས་(ལ)ལ་ལུན་གྲོགས་ཀྱང་བྱེད། །ཡོ་
 བྱད་མེད་ན་སྦྱིན་འདོད་གཏམ་སྦྱ་སོགས། །བཟང་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་སྦྱིན་པར་བྱིན་
 གྱིས་སྦྱོབས། །ཕྱགས་སུ་ཕན་ན་བཏང་བྱ་གཞོད་ན་མིན། །དུས་དགོས་སྦྱོང་པོའི་སྒོ་
 རས་མི་རུང་བར། །རང་ལུས་བྱིན་ན་ལྷང་འགྱུར་སྐབས་མ་གཏོགས། །གཏན་དུ་དབང་
 བྱར་སྦྱིན་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །དུས་དང་ཡུལ་རྟེན་དངོས་དགོས་མི་རུང་ལ། །རུང་བ་
 གཏོང་ཚུལ་བཀྱེན་འབྱོར་ནང་འདོམས་ན། །འཇམ་པོས་བཀྱེན་འདོད་རྫོགས་བྱེད་ལྟ་
 ལུ་ཡིས། །བྱི་ཡི་དངོས་པོ་གཏོང་བར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །འདོར་རིས་བསམས་ཀྱང་
 གཏོང་བར་མ་རུས་ན། །སྦྱོང་བ་པོ་ལ་གསུམ་གྱིས་གོ་བར་བྱ། །མ་གོམས་རྒྱད་ཆགས་
 མ་མཐོང་གཉིན་པོ་བཞིས། །སྦྱིན་པའི་གོགས་ཀྱན་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །དབེན་
 པར་བསྐྱས་ནས་དཔག་མེད་བྱིན་པར་མོས། །མཐོན་པོར་སྦྱོན་དང་གནང་བཀག་ཤེས་

ནས་སྒྲིབ། །གཏོང་ཆོག་ཅ་བ་བྱང་སེམས་མ་ཉམས་པས། །སྒྲིན་པའི་པར་བྱིན་
 རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །སྒྲོང་སེམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གོམ་པར་བྱེད། །གཙོ་
 བོ་སྒྲིམ་བྲིམས་སྒྲོང་བདུན་ལཁོར་བཅས་གྱིས། །འགྲོ་ནམས་བརྒྱན་མྱིར་རང་གི་སྒྲོབས་
 བསྐྱེད་དེ། །འཇུག་ཐབས་ཚུལ་བཞིན་ལུས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དངོས་དང་ཐུན་
 མོང་བཅས་རང་སྒྲིམ་པའི་བྲིམས། །དག་ཆོས་བསྐྱེད་ཅིང་སྤེལ་བའི་སྤྱད་པར་བྱེད། །
 སེམས་ཅན་འདི་མྱིའི་དོན་ཀྱན་བསྐྱབ་པ་ཡིས། །སྒྲིམ་སེམས་ལུན་གྱིས་འགྲུབ་པར་
 བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དེ་ཆེ་རང་གི་ས་ལ་འགོད་པ་སོགས། །སྒྲིན་སོགས་དག་དང་དམ་པ་
 དུག་ལུན་བྱ། །སེམས་མཆོག་སྒྲོན་པའི་ཡུལ་དང་ཁྱད་པར་གྱིས། །(འཇ)ཚུལ་བྲིམས་
 པར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཁྱོ་སོགས་འགོག་པའི་སེམས་བདུལ་གཅིག་
 ཆོག་དེ། །བསྐྱེན་ན་ཀྱན་ཏུ་བདེ་བའི་ཕན་ཡོན་དང་། །ཁྱོ་བའི་ཉེས་དམིགས་མ་མཐོང་
 མཐོང་ཆོས་རྣམས། །ལུང་རིགས་དབྱུང་པས་བསྒྲུམ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །གཞོད་
 པར་བྱེད་པོར་རང་དབང་ཡོད་མེད་དང་། །གཞོད་པར་བྱེད་པའང་སྒྲོ་བུར་རང་བཞིན་
 དང་། །དངོས་ཀྱུང་གང་གིས་གཞོད་དང་བསྐྱུལ་བའི་རྒྱུ། །བརྟགས་ནས་ཁྱོ་བའི་བར་
 བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །མ་བཟོད་ཁྱོ་ན་འགལ་ཞིང་བྱིན་དུ་བཟ། །རྒྱ་སྒྲོན་སྒྲོན་མེད་ཁས་
 གུངས་བརྟག་པ་ཡིས། །ཁྱོ་བར་མི་བྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ཤིན་ཏུ་བརྩེ་བར་
 རིགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །བསྐྱོད་གྲགས་རྟེན་བཀྱར་ཕན་མེད་སྒྲོན་གྱི་ཆང་། །དེ་
 མྱིར་འདི་དག་ཉམས་པ་བྱིན་སྒྲོབས་སྙམ། །བརྟན་སྤྱད་མི་སྙན་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པ་ལ། །
 སྒྲོང་ནས་དག་འབདེ་བསྐྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དག་བོ་རང་གིས་བདེ་འབྱོར་རྟེན་
 པ་ལ། །མི་འདོད་རྒྱུད་ན་སྙམ་པའི་བསམ་རན་རྣམས། །རྒྱལ་སྤྱུང་རིགས་པས་བཀག་
 བས་གཞོད་བྱེད་ལ། །མི་སྙམ་བཟོད་པ་སྤྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཅ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱུལ་
 བཟོད་ལུས་སྒྲོན་པ་མེད། །རྒྱན་དུ་འབྱུང་བས་དང་ལེན་རིས་པར་དགོས། །མི་འདོད་ཆེ་

ན་ཐུ་མོའང་བཟོད་དགའ་བས། །གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་བསྒྲོག་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །
 ལྷག་བསྐལ་རང་གི་ཡོན་ཏན་ལྷ་དང་ལྷན། །དོན་ཆེན་འགྲུབ་པའི་དགའ་སྤྱད་བཟོད་པ་
 ཡིས། །དེ་ལས་ཤུགས་དྲག་དཔག་མེད་བསྒྲོག་རྩས་པས། །འཛིགས་མེད་སྙིང་སྙིང་བས་
 སྒྲེ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །རྒྱུང་(༧བ)ནས་གོམས་ན་སྒྲེ་སྤྱ་བཏན་པར་འགྲུབ། །འབྱུང་
 གཞི་བརྒྱད་ལས་བྱུང་བའི་ལྷག་བསྐལ་རྣམས། །སོ་སོའི་བརྩོན་འགྲུས་དགའ་བ་རྒྱ་
 ཆེན་གྱིས། །ངེས་པར་དང་དུ་ལེན་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཆོས་ལ་ངེས་པར་མོས་པའི་
 ཡུལ་བརྒྱད་པོར། །ངེས་པ་རྟེན་ནས་ཡང་ཡང་སེམས་པར་བྱ། །དེ་ཆོ་དུག་ལྷན་གཉིས་
 དང་དོན་བསྐྱུ་བཞིན། །བཟོད་པའི་ཡར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དགེ་བ་
 གཞན་བྱིར་མཛོན་པར་སྒྲོ་བ་སྟེ། །འདི་ཡི་དགེ་གཞན་འབྲས་བུ་མཐོང་བར་བྱེད། །ཡོད་
 ཀྱང་ཞན་པས་འབྲས་མཐོང་མི་མཛོན་པས། །སྟོབས་ལྷན་ཉམས་སྤུ་ལེན་པར་བྱིན་གྱིས་
 སྒྲོབས། །སྒྲོ་ལས་འདས་པ་ལ་ཡང་མི་ཞུམ་པའི། །སྟོན་འགྲོ་བྱ་མེད་གོ་ཆའི་བརྩོན་
 འགྲུས་གྱིས། །ཡང་དགེ་འགྲུབ་བྱིར་རིགས་པར་སྒྲོར་བ་ཡི། །བརྩོན་འགྲུས་རྣམ་གསུམ་
 རྩོམ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །བྱི་བཤོལ་རན་ཞེན་ཞུམ་པའི་ལེ་ལོ་སྟེ། །འཛིགས་སྤྱ་རན་
 འགྲོར་ལྷུང་ཞིང་རྟེན་དགའ་བསམ། །འདི་བྱིར་ཕན་པ་ཆོས་ལས་གཞན་བཀག་པས། །
 ལྷུང་དུ་ཆོས་ལ་སྒྲོ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །བདག་ནི་མཐུ་ཡོད་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་
 བཞིན། །གཏོང་བའི་དུས་སྤྱོད་ཆེ་དགའ་བ་མེད། །བདེ་བའི་རང་དུ་སྒྲུབ་ལས་མི་
 འདའ་བས། །དཔའ་ཞུམ་ཆོག་འཛིན་ནི་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །མོས་ནས་བརྩམས་པ་
 མི་ལྷོག་ར་རྒྱལ་གསུམ། །དགའ་བཞིན་ཞུགས་ལ་དགེ་བས་ངོམས་པ་མེད། །དུབ་ན་བྱི་
 བྱིར་དོར་བའི་ཐབས་མཁས་གྱིས། །མཐུན་རྒྱུན་དཔུང་ཆོགས་འབྱོར་བར་བྱིན་གྱིས་
 སྒྲོབས། །མཁས་པ་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་གཡུལ་འགྱེད་ནང་། །དན་མཆོན་བསྟེན་པས་
 རྒྱུང་དུའི་མ་མེད་པར། །ཆེན་(༡༠ན)པོའི་དམག་ཆོགས་བསྒྲོག་པར་བྱེད་པ་ཡིས། །

བརྩོན་འགྲུས་ལྟར་ལེན་བྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དེ་ལྟར་བརྩོན་པའི་ཤུགས་གྱིས་
 ལུས་སེམས་ལ། །དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ་དེ་དག་བསྐྱབ་པའི་ཚེ། །དྲུག་ལྡན་གཉིས་དང་
 རི་ལྟར་དོན་བསྟུ་བཞིན། །བརྩོན་འགྲུས་པར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །
 སེམས་གནས་ཅེ་གཅིག་དགེ་ལ་འཇུག་ཐབས་གྱིས། །བདེར་གནས་མགོན་བསྐྱབ་དོན་
 བྱེད་བསམ་གཏན་ནམས། །དྲུག་ལྡན་ཟུང་དང་འབྲེལ་བར་ཅི་རུས་བསྐྱབ། །བསམ་
 གཏན་པར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་རབ་འབྱེད་
 ཤེས་རབ་སྟེ། །འདི་ཡི་པན་ཡོན་བསྟགས་པ་སྒྲ་ན་མེད། །འདི་གཞན་ནམ་དག་མི་
 འགྱུར་མུན་པས་བཅོམ། །དེ་བྱིར་མང་ཐོས་ཚོལ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དེ་ཉིད་གནས་
 ལྟར་མཁས་ཤིང་བྱ་བ་རྟོགས། །དྲུག་ལྡན་གཉིས་གྱི་ཉམས་ལེན་ཚང་བར་བྱ། །སྟོན་
 པའི་རྟེན་དང་སྟོན་གནས་བསྐྱེད་ཐབས་གྱིས། །ཤེས་རབ་པར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱིན་
 གྱིས་སྒྲོབས། །ཟང་ཟང་བྱིན་དང་དོན་ནམས་སྟན་པར་སྟེ། །དེ་ལ་སྟོན་འཇུག་རང་ཡང་
 མཐུན་པར་སྟོབ། །དགའ་དང་ཤེས་བྱིར་འཇུག་དང་ཉན་བྱིར་བཞག །ངོ་བོ་རྒྱ་མཚན་
 དེས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །སྟོན་རུང་ཚོས་ལ་མོས་ཤིང་སྐྱབ་བརྟན་བྱེད། །གཏུལ་
 བྱའི་དོན་འགྲུབ་ཐབས་བཟང་འདི་ལ་བརྟེན། །རུང་ཟད་རྒྱས་པའི་མན་ངག་རི་བཞིན་
 དུ། །བསྟུ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། ། ༥ །ཁུད་པར་ཞི་ལྷག་
 པན་ཡོན་མཐོང་བཡིས། །མཐའ་ཡས་ཏིང་འཛིན་འདུས་པའི་གནད་འདིར་འབད། །
 སྐྱངས་པའི་ཅེ་གཅིག་ངང་དུ་རྟོག་དབྱེད་གྱི། །ཞི་ལྷག་ངོ་བོ་རྟོགས་(༡༠བ)པར་བྱིན་
 གྱིས་སྒྲོབས། །གཅིག་ལས་མེད་ན་དོན་རྒྱུ་སྟོབས་ཞན་པས། །རང་དབྱེད་གཞན་གྱི་
 གཡོ་མེད་གཉིས་ཀ་དགོས། །དབྱེད་མཐར་བྱངས་པའི་ཤིན་སྐྱངས་ཞི་གནས་རག །དེ་
 བྱིར་གོ་རིམ་དེས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །རྟེན་སྒྲ་གནས་ས་གྲོགས་བཟང་ལེགས་པར་
 ལྡན། །འདོད་རྒྱུང་ཚོག་ཤེས་བྱ་ཉུང་ཚུལ་བྲིམས་དག །འདོད་སོགས་སྐྱངས་ཤིང་སྐྱར་

བཤད་སྤངས་པ་ཡིས། །ཚོགས་དང་སྦྱོར་བ་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །སྦྱོང་པའ་
 བརྒྱད་དང་ཁྱད་རྒྱུང་ཆམ་པ་བ་ནས། །དད་འདུན་ཚུལ་བ་སྤངས་པས་ལེ་ལོ་འགོག།
 ཐོག་མར་ཡོན་ཏན་སེམས་པའི་དད་པ་ཡིས། །ཏིང་འཛིན་སྦྱབ་ལ་བསྦྱལ་བར་བྱིན་
 གྱིས་སྦྱོབས། །བྱབ་དང་སྤྱད་སྦྱོང་མཁས་དང་ཉོན་མོངས་སྦྱོང་། །སོ་སོར་ངེས་དང་མ་
 ངེས་རྣམ་གྲངས་ཅན། །སྦྱང་ངོས་རྣམ་པ་གཅིག་ལ་རག་རིམ་གྱིས། །སེམས་འཛིན་
 དམིགས་རྟེན་རྟེན་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །དེ་ལ་གསལ་ངར་གནས་པ་བརྟེན་པ་མེད། །
 བྱིང་སྒྲིམ་འབྲུལ་པའི་ལོག་རྟོག་སྦྱོན་བསལ་ནས། །ཐུན་ཚད་སྦྱོང་དང་བསྟུན་གིང་བར་
 ཆད་བསལ། །དན་པའི་སྦྱོང་ཚུལ་ཟིན་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །ཉོན་མོངས་རྣམ་
 གཡེངས་འཕྲོ་ཚོད་བྱིང་ཐུགས་ཀྱི། །མཚན་ཉིད་གཏན་པོར་དྲན་པ་བསྟེན་པའི་ངར། །
 གད་འགྱུར་བརྟགས་པས་བྱིང་ཚོད་སྦྱེ་གྲགས་ནས། །རིག་པའི་ཤེས་བཞིན་སྦྱེ་བར་
 བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །བྱང་ཆེ་མི་ཚུལ་སྦྱོང་བའི་འདུ་བྱེད་སེམས། །དག་འཇུང་ཡིད་འབྲུང་
 བསྟེན་ཞིང་རྒྱ་བཟུང་འགོག། །བྲལ་དུས་འདུ་བྱེད་སྦྱོང་བའི་བཏང་སྒྲིམས་གྱིས། །ཏིང་
 འཛིན་སྦྱོན་མེད་སྦྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །དེ་ལས་སྦྱེས་པའི་སེམས་གནས་དགུ་པོ་
 རྣམས། །ཐོས་བསམ་དྲན་ཤེས་བརྩོན་འདྲིས་དུག་གིས་འགྲུབ། །དེའི་ཆེ་(༡༡)ན་
 བསྒྲིམས་འཆད་འཆད་མེད་ལུན་གྱིས་གྲུབ། །བསྒྲིམ་པ་རྒྱན་དུ་བསྟེན་པར་བྱིན་གྱིས་
 སྦྱོབས། །ཅེ་གཅིག་པ་དེ་གིན་ཏུ་སྤངས་པའི་མཐར། །ཞི་གནས་ཡིད་བྱེད་ལུན་པའི་
 ཏྲགས་ཐོབ་པོ། །དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་ཐུན་མོང་བ། །གྲུབ་པའི་ས་འཚམས་ཟིན་པར་
 བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །དེ་ཅམ་མ་ཡིན་གཉིས་ལས་དང་པོས་བཞི། །གཉིས་པས་ས་གཞན་
 མེད་ཀྱང་ཐར་པ་སྟེར། །དེ་ལྟར་སྦྱི་ཡི་ཕྱག་རྒྱས་བཏབ་པ་ལས། །རྣམ་ཡང་འདའ་བ་
 མེད་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །ཁྱད་པར་ཞི་རག་ཐོག་མའི་སྦྱོན་དུ་དགོས། །ཐུན་འབྱིན་
 སྦྱོང་གཉེན་ཡིད་བྱེད་དུག་གི་མཐར། །འདྲོད་ལ་ཆགས་བྲལ་འབྲས་བྲུ་དངོས་གཞི་

ཐོབ། །ཞི་གནས་གདམས་དོན་རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། ། ། དོན་དེར་ངེས་དང་
གཞན་དུ་དང་བའི་དོན། །དགོངས་འབྲེལ་ཚུལ་ལས་སངས་གྲགས་རྗེས་འབྲངས་ཏེ། །
མཐོན་རིམ་པས་བཅའ་བའི་མཐའ་རྟེན་ནས། །དེ་ཉིད་ཆོས་སྐུར་འཇུག་པར་བྱིན་གྱིས་
སྒྲོབས། །བདག་ངོས་ལེགས་པར་མ་ཟིན་གཉིས་མོངས་འགྱུར། །རང་བཞིན་མེད་པས་
དེ་ལས་ཅི་ཡོད་ཟེར། །སྟོང་པར་རྟེན་འབྲེལ་འགལ་མེད་དབུ་མ་པའི། །ཁྱད་ཆོས་
གཅིག་པུར་མཐོང་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཁྱོད་གྱིས་ཁྱད་པར་མ་སྐུར་ཆོས་འདི་བཀག།
ཐ་སྙད་འདོད་དོ་སྙམ་ན་དེ་ཡང་མཚུངས། །རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཡོད་མེད་བཞི་བྱེད་
ནས། །ཚུར་སྒྱུར་བསྐྱོག་ནས་འཕེན་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དེ་ཉིད་དབྱུང་པས་མ་རྟེན་
རང་བཞིན་ལས། །སྐྱེ་བ་ཅམ་ལ་གཞོད་འདོད་དེ་ལ་གཞོད། །རང་གིས་བདེན་པས་
ཀུན་རྫོབ་འཛིགས་པ་མེད། །དབྱུང་པ་དོན་དང་ལྡན་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །གཟུགས་
སྤྲུལ་དབང་མཛོད་དེ་ཉིད་རང་(༡༡བ)མཚན་ལ། །ཚད་མིན་འབྲུལ་པའི་ཐ་སྙད་ཚད་
མས་གྲུབ། །འཛིག་རྟེན་ཤེས་ངོར་ཡང་ལོག་བདེན་བརྟུན་གཉིས། །ཐ་སྙད་ཚུལ་ལ་
མཁས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །བཞི་པོ་གང་ཞིག་དོན་དམ་པ་ལ་དགོས། །འདིར་ནི་
རྟེན་ནས་སྐྱེ་བས་སྐྱེ་བཞི་འགོག། །དེ་དག་གཞན་གྱིས་སུན་འབྱེན་མི་རུས་པར། །བསྟན་
པ་དེ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དངོས་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཅར་རང་
བཞིན་མེད། །མེད་དེ་སྒྲོ་གཞན་ཞིག་གིས་གྲུབ་གྱུར་ཁྱད། །རང་བཞིན་བཟུང་ན་ནོར་
མེད་ནོར་དུ་བཟུང་། །ཁྱབ་ཆེན་ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དངོས་པོ་
གསུམ་ལྡན་དེ་འདྲ་དགག་དགོས་ཁྱད། །བྲུབ་ཟིན་བཀག་པས་རྩ་བ་ལྡོག་མི་འགྱུར། །
འདུས་བྱས་གཉིས་མེད་བདེན་པ་རང་བཞིན་ཅམ། །ཁྱབ་ཆུང་ལོག་རྟོག་ནི་བར་བྱིན་
གྱིས་སྒྲོབས། །གཉིས་ལས་གཙོ་བོ་དགག་བསྐྱབ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད། །སྒྲོས་མིན་སྟོང་
ལུགས་འཛིན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །འཛིག་སྤྲུལ་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་ཤེས་པ་

ཡིས། །དགག་བྱ་རང་ངོས་བཟུང་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །གཏན་མེད་འདོད་བདགས་
 འགོག་ན་སྐྱར་མི་དགོས། །འཛིག་པའི་དོན་ལ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱར། །དོན་སྦྱོར་
 དབྱུང་པས་མ་གྲུབ་དོན་དམ་མེད། །བྱུང་པར་ནམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །
 ། །རྟགས་བྱུང་ཚད་གྲུབ་རང་རྒྱད་ཁས་སྒྲངས་ཅམ་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་འདོད། །དོན་
 དབྱུང་སྐབས་སུ་རང་བཞིན་མེད་བསྐྱབ་རང་རྒྱད་འགོག་ཅམ་ཐལ། །བདེན་གཉིས་
 དམ་བཅའ་མེད་འདོད་ཐ་སྟོད་རང་མཚན་ཁས་སྒྲངས་ནས། །མཐུན་གྲུབ་ཚུལ་གསུམ་
 རྟགས་གྱིས་སྐྱབ་འདོད་ཤེས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །གྲུབ་འདོད་དེས་ཀྱང་མ་ཤེས་
 པས་ན་རྟགས་སུ་དགག་པ་མེད། །འདོད་ཚིག་(༡༩ན)ངས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མ་ངས་གཞན་
 སེམས་མི་ཤེས་ཕྱིར། །བྱུང་པ་ཕྱོགས་བཟུང་མ་ཡིན་སྒྲངས་པས་གྲུབ་ལ་ཚད་མེད་
 པས། །གཞན་ཕྱོགས་མི་ཁེགས་རྒྱ་མཚན་ལོག་པར་ངས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །
 བརྟག་ནས་དང་པོ་མཚུངས་ཕྱིར་རང་བཞིན་མི་ཁེགས་རིགས་མ་ཡིན། །གཉིས་པ་
 དབྱུང་མེད་ཡོད་ན་དེར་ཡོད་དོན་གྲུབ་པ་ལ་དགོས། །དབྱུང་སྐབས་ཐ་སྟོད་ཕྱིར་དང་
 དོན་མེད་ཐལ་རང་མཚུངས་པས་ན། །སྒྲོབ་བྱུང་གི་བྱུང་པར་མི་རིགས་མཐོང་བར་
 བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དགག་སྐྱབ་ཡོངས་དག་མ་ཤེས་གཞན་ངོར་སྐྱས་པས་རང་ལ་
 གཞོད། །རང་ལ་མི་འདོད་གཞན་ངོར་སྤྱིད་ཕྱིར་དད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །བཞི་པས་སྒྲོབ་
 དཔོན་གཡར་བ་རྒྱ་བ་རང་གིས་དགག་ཕྱིར་དང་། །གཞན་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་བས་
 དོག་པ་སེལ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །སངས་རྒྱས་བྱེ་བྲག་དེས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྒྲ་ནི་མི་
 རྟག་དམ་འཆའ་ན། །ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་བྱུང་པར་དོར་ནས་སྦྱི་ཅམ་ཚད་མས་མཐུན་
 གྲུབ་དགོས། །དེ་བཞིན་བདག་གཞན་སྦྱེ་མེད་བསྐྱབ་ན་དབྱུང་གཞིར་གྱུར་པས་གྲུབ་
 ཚུལ་གཅིག །གང་ཡང་རང་མཚན་མ་འབྱུལ་རང་རྒྱད་འདོད་པ་ཤེས་པར་བྱིན་གྱིས་
 སྒྲོབས། །གཟུགས་སྦྱེ་མེད་དེ་ཡོད་ཕྱིར་མདུན་གསལ་བཞིན་ཞེས་གཟུགས་ཚོས་འཛིན་

པ་ཡང་། །འབྲུལ་མེད་རང་མཆོན་བརྟེན་པ་དེ་ལྟར་བདག་ལ་གྲུབ་དང་འགྲུབ་བྱེད་
 མེད། །བརྟེན་པ་དེའི་ཆོ་ལོག་རྟེན་རྟེན་ཆོས་ཉམས་གྱུར་རང་གིས་ཁས་སྤངས་པ། །རྟེན་
 རྟོན་ཐ་དད་དེའི་བྱིར་རང་དོན་མི་འཐད་རྟོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །གང་གིས་བྱུང་
 བར་མ་བྱས་པར་ཡང་སྒྲུ་དེས་གཉིས་(༡༩༧)ཀས་ཡོད་པར་འདོད། །གང་ཡང་མ་གྲུབ་
 གྱི་པ་མེད་པས་མི་མཐུན་དཔེ་འདྲ་ཡོད་མ་ཡིན། །གཉིས་ཀར་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ཡོད་
 གྱུར་མཐུན་གྲུབ་མི་དགོས་གཞན་གྲགས་ཅམ། །མཐར་གཏུགས་མདོན་སུམ་མི་འདྲ་
 འཛིན་རྒྱལ་གསུམ་ལ་མཁས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །གཞི་ཆོས་མ་གྲུབ་བསྐྱེད་བྱུགས་
 མེད་པས་ཡོད་བྱིར་རྟོགས་གྱུར་མེད་པར་འགྱུར། །གསུང་བྱིར་རྟོག་དོན་བྱིས་བརྟག་
 པས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཁས་སྤངས་འགྱུར། །རྟོགས་དོན་བདེན་གཉིས་གང་ཡང་མིན་ན་
 མ་གྲུབ་ཇི་བཞིན་འབྲུལ་མ་འབྲུལ། །གང་གིས་རྟེན་དོན་མིན་ན་མ་གྲུབ་མཆུངས་པ་
 མཐོང་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །སྒྲིབ་རྣམས་མ་ལུས་གཉིས་ཀས་རང་རྒྱུད་རྟོགས་གྱིས་
 བསྒྲུབ་འདོད་དེ་ལས་འབྱུང་། །པ་རོལ་དེ་འདྲས་ཆོག་གི་རང་ལ་མི་དགོས་མཆུངས་པར་
 ག་ལ་འགྱུར། །དཔེར་ན་རང་ལ་མི་བལྟས་མིག་གིས་གཞན་ལ་བལྟ་བ་རང་བཞིན་
 འགོག་རྟོགས་སོགས་རང་གིས་འདོད་གྱུར་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསྒྲོག་པར་བྱིན་གྱིས་
 སྒྲོབས། །གཞན་གྱི་གནོད་མེད་ཡུལ་ལ་མ་ཡིན་ཁས་སྤངས་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཅམ། །
 རྟོགས་དང་དགག་ཆོས་འགལ་བ་ཆད་མས་འཛིན་གྱུར་ཆད་མ་བསྟན་ནས་མིན། །གོས་
 ལ་སྒྲ་མའི་དྲི་ཞིམ་ལྟར་པར་ཐོག་མར་རང་ལྟར་གྲགས་པ་བཞིན། །བལྟ་བའི་རང་བཞིན་
 རང་ནས་དམིགས་བྱིར་བྱུང་པ་ངས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །གཞན་བསྐྱེད་མེ་ཡིས་
 རང་མིན་སྒྲུམ་ན་མེས་བསྐྱེད་རང་བཞིན་བཟུང་དགོས་ན། །གཉིས་ལས་མི་འདའ་གཉིས་
 བོ་ཁེགས་པས་བྱུགས་དང་བྱུང་བའི་རྒྱལ་འགྲུབ་པས། །དོན་ངས་རྗེས་དཔག་གཞན་
 གྲགས་སྒྱུར་དང་ཁས་སྤངས་རྟོགས་གྱིས་མི་འདོད་འཕེན། །དེ་(༡༩༨)ལྟར་ཐལ་རང་

ཕྱི་བའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །

༥ དེ་ལྟར་ཡབ་སྐུ་མཇུག་ལྷན་གཉིས་ལས། །ཐ་སྐྱོད་རང་བཞིན་མེད་ལ་
 རྣམ་གཞག་རྣམས། །ལེགས་པར་རུང་བའི་ཐལ་འགྱུར་ཕྱོགས་བརྒྱུད་ནས། །ཡང་དག་
 ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཤིང་རྟ་ཡན་ལག་རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད། །ཁུ་
 མ་གཅིག་འགྱུར་ཡན་གར་གདགས་མེད་འགྱུར། །གཞན་གྲགས་དཔེ་ལྟར་རྟེན་དང་
 བརྟེན་པ་མེད། །དོན་གཞན་བ་ལང་དག་དང་རྣ་བ་ལྟར། །ལྟན་པ་མ་རིགས་རང་བཞིན་
 ལྟན་ཕྱོགས་མེད། །གསལ་བུར་ཆང་ཆོགས་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཡན་ལག་ཅན་
 མེད་ཡན་ལག་ཆོགས་དབྱིབས་མེད། །འགལ་བས་ཆོགས་དབྱིབས་ཤིང་རྟར་འཛོགས་མི་
 རིགས། །མ་བསྐྱེགས་མེད་ལྟར་བསྐྱེགས་ཆེ་མེད་པར་འགྱུར། །བྱུང་གཞན་མ་དམིགས་
 བྱིས་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་མིན། །ཆོགས་རྣམས་མ་གྲུབ་དབྱིབས་སུ་འདོགས་མི་འཐད། །
 ཆོགས་དབྱིབས་ཅམ་འགོག་བྱུང་པར་སྐྱར་མི་དགོས། །བརྟེན་ནས་འདོགས་ན་བརྟེན་
 རས་སྐྱེ་བ་འཐད། །འདིས་ནི་བུམ་སོགས་རྩལ་རྣམས་འདུས་དབྱིབས་བཀག །དེ་ལྟར་
 རྣམ་བཟུན་དབྱུང་བས་མ་རྟེན་པས། །ཤིང་རྟ་བཏགས་ཡོད་རྟོགས་པར་བྱིན་གྱིས་
 སྒྲོབས། །དངོས་པོ་རང་བཞིན་ཆོལ་བས་མི་རྟེན་དང་། །ཐབས་གཞན་མེད་པས་བྱོད་
 ལ་མེད་པར་འགྱུར། །གནོད་མེད་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པས་ཉེས་མེད་ཚུལ། །ཤིང་རྟ་མེད་
 ཀྱང་ཡན་ལག་ཡོད་སྟུང་ན། །སྒྲུ་མ་ཆོག་ཐལ་བར་སྒྲུ་མ་ཆོལ་བཞད་གད་གནས། །ཡན་
 ལག་ཅན་མེད་ཡན་ལག་མེད་བྱིར་རོ། །ཤིང་རྟ་ཞིག་ཀྱང་འཕང་ཆོགས་དམིགས་སྟུང་
 བ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་སྐྱར་མཐོང་ཤིང་རྟའི་སྟུང་། །ཞིག་པ་དེའི་ཆེ་འབྲེལ་མེད་ཡན་ལག་
 མིན། །(༡༣བ)ཤིང་རྟའི་སྟོན་ནས་གཉིས་ཀ་མེད་ན་ཡང་། །འཕང་སོགས་རང་གི་ཆ་
 ལས་ཡན་ལག་ཅན། །ཆ་ཤས་དེ་རྣམས་དེ་ཡི་ཡན་ལག་སྟེ། །བྱོད་པ་མ་ལུས་སྤང་བར་
 བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཡན་ལག་ལ་བཞུགས་ཡན་ལག་ཀུན་དེ་བཞིན། །བྱེད་པོ་ཉེ་བར་ལེན་

པོའི་མིང་གིས་གྲུབ། །རྟག་ཆད་དགག་སྒྲ་བརྟག་པའི་རིམ་པ་ཡིས། །ལྟ་བ་ལྟར་དུ་རྟེན་
 པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཁས་སྒྲངས་དོན་མེད་བདག་ཉིད་མང་པོར་འགྱུར། །བྱ་བྱེད་
 གཅིག་འགྱུར་བྱས་ཐོས་མ་བྱས་པར། །སྦྱེ་བ་དཔྱད་པའི་ཆོག་གསུང་མི་འཐད་པས། །
 བདག་ལུང་གཅིག་ཕྱོགས་དགག་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །བདག་དེ་ལུང་པོའི་མཆོན་
 ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ལུང་ལས་གཞན་བདག་ཡོད་ན་དམིགས་པ་ལས། །མ་བཅོས་
 འཛིག་རྟེན་ཆད་མས་གཞོད་པ་ཡིས། །དོན་གཞན་ཐ་དད་དགག་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །
 དེ་ཡིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ལྡན་ཕྱོགས་མེད། །གདགས་གཞིར་གྱུར་པས་ཆོགས་རྒྱན་
 བདག་མ་ཡིན། །དབྱིབས་ནི་སེམས་བདག་མེད་འགྱུར་བརྟེན་ནས་བརྟགས། །དགག་
 ཕྱོགས་ལྟག་མ་ཁེགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཡོད་ཅམ་བདེན་ཁེགས་དོན་དམ་སྒྱུ་མ་
 དང་། །སྟོངས་བཞིན་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་སྒྱུ་མ་གཉིས། །ཕྱི་མར་སྒྲུ་མའི་དོན་ཡོད་ཕྱི་མ་
 རྟེ། །སྒྲུང་བ་འཛིན་དང་སྟོང་བ་དེས་པས་འགྲུབ། །སྒྲུང་སྟོང་མི་འགྲུབ་ཆད་མ་གཉིས་
 ཀ་དགོས། །མཉམ་གཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཤུལ་དུ། །རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ཅམ་གྱི་
 དོན་ལ་བསྐྱབ། །དབྱུང་པས་དེས་མེད་སྒྲུང་བ་བན་བཅན་འཆར། །དེ་འདྲའི་སྟོང་པས་
 རྟེན་འབྲེལ་བཞིག་པར་བྱེད། །སྒྲུང་སྟོང་སྟོབས་མཆུངས་དེས་པ་རྟེན་པར་བྱ། །འགལ་
 བར་སྒྲུང་ན་གཟུགས་བརྟན་དཔེར་སྒྲངས་ནས། །གང་ཟག་སྟོང་ཡང་ལས་ལ་སྦྱོད་པར་
 བསམ། །བདེའ་བྱང་སྦྱེས་བུས་གཟུགས་བརྟན་(༡༤ན)བྱད་བཞིན་དུ། །སྒྲུང་བའི་རང་
 བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྲུབ། །དེ་ཕྱིར་དཔེར་རུང་གཟུགས་བརྟན་བདེན་པར་
 འཛིན། །གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་ཟབ་མོའི་ཆོག་བརྗོད་ནས། །སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་འཆར་བར་བྱིན་
 གྱིས་སྒྲོབས། །ཡན་ལག་སྒྲུང་བྱ་བྱིང་རྟ་བྱེད་པོ་བཞིན། །ལུང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་ཉེ་བར་
 སྒྲུང་བྱ་ལ། །བདག་ནི་ལེན་པོ་བྱ་བ་བྱེད་པས་ན། །མིང་བྱད་དོན་ལ་སྒྱུར་བར་བྱིན་
 གྱིས་སྒྲོབས། །བདག་མེད་ནལ་འབྱོར་བ་དེས་བདག་གི་བར། །རང་བཞིན་ཁེགས་ཅིང་

ཐུ་མ་མཆོད་པ་རབ་འབྱུང་སྐྱེས་པ་དག་པ་དེ་པའི་འབྱུང་གནས། རིག་
 པ་གཞན་ལ་སྐྱུར་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བས། རྒྱུ་ལ་མཆོད་ཆོས་རྣམས་བདག་མེད་
 འདོད། རང་བཞིན་སྐྱེ་ན་རྒྱུ་ལ་བཏོས་མི་བཏོས། བཏོས་པར་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་
 གཅིག་ཐ་དད། རེ་རེ་བ་དང་བདག་གཞན་ཆོག་པ་ལས། སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་མཐའ་
 གཞན་སེལ་བར་འགྱུར། ལྷ་གྲུ་སྐྱུར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཐལ། རང་གི་གནས་སྐབས་
 བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་ཕྱིར། མཛོན་པར་གསལ་བའི་ལྷ་གྲུ་ཇི་བཞིན་ནོ། མ་ཁྲབ་ན་
 ཡང་སྐྱེ་བ་ཐུག་མེད་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་ད་དུང་སྐྱུར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་ཕྱིར། སྐྱེས་ཟིན་ས་
 བོན་རྒྱན་དུ་སྐྱེ་ན་ནི། ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་མི་རྟོག་དོ། གཞན་ཕྱིར་མེ་ལས་སྐྱུར་བ་
 འབྱུང་བར་ཐལ། ཐམས་ཅད་ལས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཡིན་མིན་རང་
 བཞིན་ཐ་དད་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མི་རུང་བ་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཆོ། རང་དབང་
 རག་མ་ལས་པའི་སྒྲུང་བ་འཆར། རང་གི་རྒྱུ་ལས་ཐ་དད་དེ་བཞིན་སྒྲུང་། སྒྲུང་ཚུལ་སོ་
 སོའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་ནི། སྐྱེ་དང་མི་སྐྱེའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་རུས། འབྱེད་ན་ཐ་
 དད་ཁྱད་པར་བྱེ་ཞིག་(༡༧བ)གོ། རང་བཞིན་གཞན་ན་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་མ་འགྱུར། རེས་
 བ་དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་དཔྱད་སྐབས་ཕྱིར། གཉིས་ལས་སྐྱེ་བར་གཉིས་ཀ་ཐོག་དུ་
 འབབ། སྐྱེ་དེ་ཐམས་ཅད་ན་ཡང་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་འགར་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
 ཐལ། རྒྱུ་མཆོད་དེ་རྒྱུ་བཏོན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་ཕྱིར་འཛིག་རྟོག་འབད་པའང་
 དོན་མེད་འགྱུར། རེ་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་མཐའ་བཞི་ཞིག་ས། རེ་ལས་རང་
 བཞིན་མེད་རྟོགས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ། ཁྱད་པར་རྟོག་ནས་འབྱུང་བས་སྒྲུང་བ་ལ། རེས་བ་
 རྟོག་ན་གོ་ལ་ས་གཅིད་པའི་མཆོག་ རེ་ཕྱིར་ལྷ་གྲུ་རང་དོས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་རྟོག་རྟོག་
 བས་འབྱུང་ཕྱིར་གཟུགས་བརྟན་བཞིན། ཆོས་རྣམས་རང་དབང་ཐུབ་པར་སྒྲུང་བ་ལྟར། རྒྱུ་
 བའི་དོན་དང་རྒྱུ་རྟོག་བཏོས་པ་འགལ། དོན་བྱེད་རྟོག་འབྱེད་པ་མཚུངས་

སྒྲིབ་པ་ལྟར་དུས་གཟུགས་བརྟན་ལ་ཇི་བཞིན། །ཁྱེད་ཀྱིས་ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་
ལོག་པར་སྒྲ། །བདག་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་བརྟོན་བྱེད། །རྟོན་འབྲེལ་མྱོད་དུ་
བྱུང་བའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས། །ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དེ་
ཉིད་དོན་མཐོང་གོམས་པས་འཇིག་ལྟ་བུ་སྒྲོག། །རྣམ་རྟོག་ཞི་བས་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་
མེད། །ཉོན་མོངས་སེམས་ལྡན་སྒྲོག་གསུམ་འདུ་བྱེད་རུབ། །སྐྱེ་བ་ཟད་པས་ཐར་པ་
འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཉན་རང་རང་གི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་ན། །དུས་རིང་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་
སུ་རྟོགས་པ་མེད། །དག་བཅོམ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇིག་བྱེད་བྲལ། །རིང་ནས་བཞག་
པའི་གཉིས་སྒྲུང་སྒྲུང་བྱིར་དུ། །ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཡོངས་རྟོགས་བསྒྲོམ་པ་ལས། །
སྐྱིབ་པ་ཀྱན་ལས་ངེས་གྲོལ་སངས་རྒྱས་ཐོག། །ཐོག་པ་གཉིས་ཀའི་ངེས་དོན་ལྟ་བ་
གཅིག། (༡༡ན)བརྟན་པའི་མྱོད་བྱུང་ངེས་པ་གཉིས་དྲུག་སྟེ། །ལྟ་བ་འཆོལ་དང་སྦྱོད་ལ་
སྒྲོབ་པ་ཡིས། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དེ་ལྟར་དམ་པར་
བརྟན་དང་མང་ཐོས་བཅའ། །རྒྱལ་བཞིན་སེམས་པས་ལྟ་བ་རྟོན་པ་ན། །ལྟག་མཐོང་
རྣམ་པར་རབ་འབྱེད་རྟོག་དཔྱོད་བཞི། །དེ་ཡི་སྒྲོག་གསུམ་མཆོན་མ་ལས་བྱུང་དང་། །
ཡོངས་སུ་ཆོལ་དང་སོ་སོར་རྟོག་ལས་བྱུང་། །མཆོན་ཅམ་འཇིན་དང་ངེས་བྱིར་གཏན་
ལ་འབེབས། །ངེས་ཟིན་དོན་ལ་སྒྲར་བཞིན་དཔྱོད་པར་བྱེད། །རྗེས་ཞུགས་དོན་དང་
དངོས་པོ་མཆོན་ཉིད་དང་། །ཕྱོགས་དང་དུས་དང་རིག་པ་ཆོལ་བ་དུག། །ཇི་བཞིན་ཁོང་
དུ་རྒྱུད་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ལྟ་བ་མ་རྟོན་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་པར། །སེམས་བཟུང་
གནས་ལུགས་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲ། །ཅིར་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པར། །ཤེས་ནས་
འཇིག་ན་ཁྱེད་ལྟ་མ་རྟོན་འགལ། །དེ་འདྲ་དགག་མཆོམས་མ་ཟིན་ཆད་ལྟར་འགྱུར། །
རྣམ་པར་དཔྱད་ན་སྒྲོས་བྲལ་ཡིན་བསམས་ནས། །དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་ན་ཡང་འཇིག་རྒྱལ་
དེ། །འདི་ཡིན་འདི་མིན་ངོས་བཟུང་བྲལ་བས་ན། །དེ་དང་མཐུན་འདུག་སྒྲིབ་ན་དབང་

གཤམ་དང་། །མུ་སྟེགས་གནས་པས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམས་པར་འགྱུར། །མཐུན་པ་དེ་འདྲ་
 གཞན་གྱིས་གཤམ་ཆོག་ན། །མུ་སྟེགས་བྱེད་སྟོགས་དེར་འགྱུར་བསྟོག་ཏུ་མེད། །དེ་དང་
 མི་འདྲ་རང་གིས་གཤམ་དགོས་ན། །དེ་གཤམ་ལྟ་བུ་རྟེན་པས་ཁས་སྒྲུངས་འགལ། །གང་དུ་
 རྟོག་ཀྱང་རྟོག་པས་འཆིང་འགྱུར་བས། །མི་རྟོག་ཅམ་འཛིག་གོལ་བྱེད་དེ་ལྟ་ན། །ཏུ་
 ཤང་ལུགས་ལ་སྟོན་འདོགས་མེད་པར་འགྱུར། །ཁོ་(༡༥བ)པོ་སྟོན་སྟོགས་སྟོད་པས་མི་
 འདྲ་ན། །དེས་ནི་ལྟ་བུ་སྟོམ་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ཡིན། །དེ་འདྲ་ངེས་པར་འདོད་ན་ཏུ་ཤང་
 ལས། །བྱེད་ནི་འགལ་བའི་ཁུར་གྱིས་ཞོན་པར་འགྱུར། །དེ་ཡི་རྗེས་སུ་སྟོགས་པ་ཁ་
 ཅིག་ནི། །ཡུལ་ལ་དབྱེད་ནས་འཛིན་པ་བསྟོག་པ་ནི། །སྟོས་པ་བྱི་ཆོད་ཡིན་པས་དང་པོ་
 བས། །སེམས་འཛིན་སྟོས་པ་ནང་ནས་གཅོད་པ་ཡིན། །དེ་བྱིར་ལུང་རིགས་རྣམས་ལ་
 སྟོང་བ་ནི། །ཐ་སྟོད་ཆོག་ལ་འབྱམས་པ་ཡིན་ཞེས་སྟེ། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་
 མཁས་པའི་གཞུང་། །ཐམས་ཅད་སྟོང་བའི་ལོག་རྟོག་ཐ་ཆད་དེ། །དེ་དོན་ལུང་དང་
 རིགས་པས་གཏན་འབེབས་བྱིར། །དེའི་ཆོ་ཡུལ་ལ་འཕྲོ་མེད་ཡིན་ཅུག་ཀྱང་། །དེ་ཅམ་
 ཞིག་གིས་བདག་མེད་དོན་རྟོགས་ན། །དང་པོའི་ལས་ཅན་རྣམས་ནི་སེམས་འཛིན་
 ལས། །གཉིད་འབྲུག་བརྒྱལ་ལ་རེ་ན་བཟང་བར་འགྱུར། །འདི་ནི་མཆོན་མོ་རྒྱས་མེད་
 ཐག་ཐུག་ཏུ། །སྟོན་པོ་ཡོད་མེད་འཛིགས་པ་སྟེས་པ་ན། །སྟོན་མེ་བཏོགས་ནས་
 འཛིགས་པ་མི་སེལ་བར། །སྟོན་པོར་མི་རྟོག་སེམས་བཟུང་བེར་དང་འདྲ། །གཞན་ཡང་
 གཡུལ་འགྱེད་ཆོན་མིག་བྱེད་ནས། །ལེགས་པར་བལྟས་པས་དག་པོ་གང་ན་བར། །
 མཆོན་འགྱེད་དཔའ་བོ་ལྟར་དུ་མི་བྱེད་པར། །དག་པོ་སྟོབས་ལྡན་མཐོང་ན་མིག་བཅུམས་
 བས། །སྟོད་པའི་སྤར་མ་འདྲ་བར་སྟོམ་རིམ་དང་། །འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་
 མདོ་ལས་གསུངས། །གཉིས་འཛིན་འབྲུལ་དང་དེས་བསྟེད་སྟུག་བསྟུལ་རྣམས། །
 བདག་འཛིན་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཐག་གཅོད་པའི། །ལུང་རིགས་ངེས་པ་དྲངས་ནས་

ལུའུ་པར་གོ། །དེ་དོན་གོམས་པར་བྱས་ནས་བསྒྲིག་པས་ན། །རྗེས་འབྲངས་རྣམས་
 གྱིས་དབྱད་ནས་འགོག་པར་མཛད། །(༡༢)སྟོང་ཉིད་བསྒྲིམ་ཆེ་རྟོག་པ་དག་དགོས་
 བ། །སོ་སྟེས་སྟོང་ཉིད་བསྒྲིམ་པ་བསྒྲིམ་བྱ་ལ། །སྟོ་ཁ་མ་བྱེགས་ན་ནི་བསྒྲིམ་པར་
 འགལ། །ཡང་ན་མཛོན་དུ་གྱུར་པས་འཕགས་པར་བཤམ། །དེ་དོན་མི་ཤེས་གཞན་ངོ་
 སྟོང་དགོས་ན། །སྟོབ་མས་མཛོན་སུམ་གྱུབ་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས། །རྗེས་དཔག་སྒྲིམ་
 བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་གཏམ། །དེ་འདྲ་རིགས་ཤེས་མདུན་དུ་མ་སྒྲུ་ཞིག་ །དེ་འདྲ་
 སྟོངས་པས་མཛོན་སུམ་རྟོགས་འདོད་ན། །དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་སྒྲུན་པོ་ཇི་འདྲ་ཡོད། །དེ་
 ལ་དེ་ཉིད་སྟོག་གྱུར་ཡིན་ན་ནི། །རྟོག་བྲལ་ཤེས་པས་འཛིན་འདོད་བཞད་གད་གནས། །
 སྟོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལྟ་བུས་ཀྱང་། །བདག་མེད་དོན་སྟོའི་རྩལ་ལས་མ་རྟོགས་
 པར། །དང་པོ་གསར་དུ་སྟོང་ཉིད་བསྒྲིམ་པ་ནས། །རྟོག་བྲལ་ཡིན་ན་མ་ལུའུ་འགྲུབ་
 སྒྲ་བས། །བདག་མེད་དོན་ལ་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་འགྱུར། །སེམས་བཟུང་ཙམ་གྱིས་
 བདག་མེད་བསྒྲིམ་འདོད་སོགས། །ལྟ་བའི་སྐད་གྱིས་སྟོང་པ་ཉམས་བྱེད་པ། །སྟོན་གྱི་
 མཁས་གྲུབ་རྣམས་གྱིས་དགག་པའི་གནས། །དང་སང་གྲུབ་ཐོབ་ཡིན་ཞེས་མང་པོར་
 བྲིམ། །དགག་པ་དང་པོ་རྟོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་རྟོང་ནས་མི་རྟོག་
 པར། །བཞག་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་བསྒྲིམ་ཞེས་སྒྲ། །འོ་ན་དེ་ཡིས་བྱང་རྩལ་སེམས་
 བསྒྲིམས་པ། །ངེས་དོན་ལྟ་བུ་བསྒྲིམ་པ་ཡིན་ནམ་ཅི། །དེའི་ཆེ་ལྟ་ཐོག་བཞག་པ་མིན་
 ལྷན་ན། །ངེས་ནི་མི་རྟོག་གང་བཞག་ཐམས་ཅད་གྱིས། །ཡང་དག་ལྟ་བུ་བསྐྱངས་པར་
 ཇི་ལྟར་འགྱུར། །རང་ལྷགས་ཅིར་ཡང་མི་རྟོག་ཞེས་པ་ནི། །མང་དུ་མི་དབྱེད་ཅེ་གཅིག་
 གནས་པར་བྱེད། །དགག་པ་གཉིས་པ་རྟོགས་པར་(༡༢)བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །དང་
 གཉིས་མི་འདོད་གསུམ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། །སོ་སོར་རྟོག་པའི་དབྱད་པ་སྟོན་བཏང་ན། །དེ་
 འོག་མི་རྟོག་གང་བཞག་སྒྲར་བཞིན་སྒྲ། །ངེས་ན་ལྟ་བུའི་དབྱད་པ་ཆར་རྗེས་སུ། །

གཉིད་འབྱུག་ལོག་པའི་མི་རྟོག་གང་ཡིན་ཀྱང་། །སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་
 བར་འགྱུར། །དབྱེད་པ་སྟོན་སོང་ལྟ་བུ་ཞུགས་མི་དགོས་ཕྱིར། །དབྱེད་པ་བྱས་ནས་ཅི་ཡང་
 མི་བསམས་པར། །གནས་པ་དེ་མིན་བྱ་ར་བྱེད་དགོས་སོ། །དགག་པ་གསུམ་པ་རྟོགས་
 བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །ཐུ་མ་གསུམ་པོ་མི་འདོད་ཁ་ཅིག་གིས། །སྟོང་ཉིད་ངེས་པའི་
 དོན་ལ་སེམས་བབྱང་ནས། །གཞན་དུ་མི་དབྱེད་འཛིག་སྟོམ་ཙམ་ཞིག་སྟུ། །འདི་ལ་
 དབྱེད་སྟོམ་སྟོང་ཚུལ་མེད་པས་ན། །ཞི་ལྷག་ཟུང་དུ་མ་འབྲེལ་བྱེགས་གཅིག་པ། །
 དགག་པ་བཞི་པ་རྟོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །བདག་མེད་དོན་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་
 དགོས། །ངེས་ཀྱང་མི་ཆོག་དབྱེད་དོན་བསྟོམ་པ་དགོས། །དེ་ལ་དབྱེད་འཛིག་བསྟོམ་པ་
 གཉིས་ཀ་སྟེ། །བདག་མེད་ལྟ་བུ་རྣམ་དག་ལྷག་མཐོང་རྒྱ། །དེ་གཏམ་མ་ཐོས་དེ་ཡི་
 གེགས་སུ་གསུང་། །དང་པོར་དབྱེད་ཀྱང་གཏན་ལ་ཡབ་ཟེན་ནས། །དབྱེད་ན་སྟོན་
 འགྱུར་དགོས་པ་གྲུབ་སྟུམ་ན། །གང་གི་ཆོ་ཡང་རྟོག་དབྱེད་མི་རུང་ཞིང་། །མཐོང་ནས་
 མཐོང་ཟེན་བསྟོམ་པ་དོན་མེད་འགྱུར། །ངེས་ན་ངེས་ཟེན་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་ཀྱང་། །
 རྒྱ་མཚན་དུ་མས་དབྱེད་སྟོམ་བྱས་པ་ན། །ཤུགས་དྲག་རྒྱུ་རིང་གསལ་དང་བརྟན་པར་
 འགྱུར། །དབྱེད་སྟོམ་ཁོ་ནས་ཞི་གནས་མེད་པར་བྱེད། །དེའི་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་ཡང་ནི་
 མི་སྟེ་བས། །ཐུར་གྱི་གནས་པ་དབྱེད་སྟོམ་གཉིས་ཀ་དགོས། །དེ་ལས་བདག་མེད་ཞི་
 ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་འགྲུབ། །དངོས་དང་དངོས་མེད་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར། །ངེས་པ་
 བསྟེན་དང་འཛིག་པ་རེ་མོས་ཀྱིས། །(༡༥)མི་རྟོག་ཡི་ཤེས་སྟེ་བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །
 རྒྱ་འབྲས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། །རྟོག་ལས་མི་རྟོག་འབྱུང་བ་འགལ་སྟུམ་
 བ། །གཙུབ་ཤིང་དབྱེད་ལས་མེ་འབྱུང་ཤིང་བསྐྱེད་བཞིན། །རྟོག་ལས་མི་རྟོག་འབྱུང་བས་
 རྟོག་པ་བསྐྱེད། །དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་མི་རྟོག་རྗེས་སུ་མཐུན། །གཞན་ཡང་དཔེ་དོན་ལུང་
 རིགས་དུ་མ་ཡིས། །ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཅོད་དང་སྤང་བར་བྱ། །མདོར་ན་ཐེག་ཆེན་

ཡང་དག་ལྟ་བུ་འདྲི་ཚུལ། སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་བཀའ་ལས་གཞན་མ་མཆིས། དེ་
 ལས་ཐོགས་མེད་རྗེས་སུ་འབྲང་ན་ཡང་། དགག་བྱའི་ཀུན་བརྟགས་གདགས་གཞི་
 གཞན་དབང་སྟེང་། བཀག་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ལ། དེས་པ་རྟེན་
 པར་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ། འཛིན་དང་སོ་སོར་དབྱད་ནས་བསྒྲུབ་པ་ཡིས། ཤིན་ཏུ་
 ཡ་མཚན་བསྐྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས། ལྷ་ར་ལྷ་ར་དེས་དོན་ལྟ་བུ་རྟེན་པ་དེས། ངར་
 སོགས་འཛིན་པ་གང་ལ་སྒྲེབ་པའི་གཞི། བདག་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་དབྱད་པའི་
 མཐར། དེས་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་འཛིན་པའི་འཛིན་སྒྲུབ་དང་། སོར་རྟོག་ཤེས་རབ་
 དབྱེད་པ་སྒྲེལ་མར་བྱ། དེའི་ཆོག་ནས་ཆུང་ན་འཛིན་སྒྲུབ་དང་། དེ་ཉིད་དེས་ཤུགས་
 ཞན་ན་དབྱད་སྒྲུབ་ལ། མང་དུ་བརྩོན་པས་ཞི་ལྷག་ཆ་མཉམ་བྱ། སྒྲོར་མཇུག་ཐུན་
 མཚམས་ཆུང་དུའི་སྐབས་བཞིན་དང་། ཞི་གནས་མན་ངག་ཐུན་མོང་ལྷ་ར་བཞིན་
 འབད། གཙོ་བོར་རང་ལ་གནས་པའི་མ་རིག་པས། རི་ལྷ་ར་བརྟགས་པའི་འཛིན་
 ལྷངས་སུན་ཐུང་ནས། ལྷོག་ཕྱོགས་སྟེང་པ་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་པ་ཡིན། ལྷ་མོའི་སྒྲོན་ཡོན་
 བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་ལ། བརྟེན་ཏེ་རང་གིས་བསྒྲུབས་ནས་ཤེས་པར་བྱ། (༡༥བ)
 གྲུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ནས་བརྒྱད་པ་ཡི། གཞུང་དང་གདམས་ངག་དགོངས་པ་
 མཐུན་པའི་གནས། སྒྲོང་ཚུལ་གནད་དུ་འགོ་བར་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས། རི་ལྷ་རི་སྟེང་
 དབྱད་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས། འྲངས་པའི་ཤིན་སྒྲུངས་སྒྲུས་ནས་ལྷག་མཐོང་ཐོབ། །
 དབྱད་པ་རང་གིས་རྩེ་གཅིག་འདྲེན་པ་འདི། སྒྲོན་དུ་ཞི་གནས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན། དེ་ལ་དབྱད་སྒྲུབ་ཞི་གནས་ཐོགས་སུ་འགོ་རི་ལྷ་རི་ལྷག་མཐོང་བསྒྲུབ་པར་
 འགོ་མི་འགོ་བདག་མེད་རྣམ་དག་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་མིན་ལས། དེ་གཞན་ནམ་མཁའ་
 སེམས་རིག་གསལ་དྲངས་ལྷན། ཡུལ་རྣམས་འཇམ་ཚོན་དུ་སྒྲུབ་གང་གཏད་ཞིག ལྷ་
 རགས་གང་ལ་བྱུང་ཡང་དཔུ་མ་པའི། དེ་ཉིད་རྟོགས་དང་སྒྲུ་མའི་དོན་ཡང་མེད། །

ཐོགས་རིག་བྲལ་དང་སྒྲུང་བ་ལམ་མེ་བའི། །གཉིས་ཆོགས་ཅམ་ལ་མཐོན་པོའི་མིང་
འདོགས་བྱས། །འཇའ་ཆོན་རེས་པས་སྒྲུང་སྒྲོང་རེས་པ་དང་། །ཐོགས་རིག་བཟུང་ན་
བདེན་པར་བཟུང་བར་འགྱུར། །ལྟ་བ་ནམ་དག་ནིད་ནས་མ་བཟེད་ན། །དེ་དག་སྒྲུ་མ་
ལྟ་བུར་འཆར་བའང་ཡོད། །བསྒྲོམས་པས་ལྷག་མཐོང་གྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །
སྒྲུང་གི་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་དབྱེད་པ་ན། །བཞི་པ་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་ཆེ་བུང་འབྲེལ་དེ། །
དབྱེད་འཛིག་རྩྱལ་བ་སོ་སོར་མི་དགོས་པར། །དབྱེད་པ་རང་དུས་གནས་ཆ་རང་གིས་
འདྲེན། །གནས་པ་དེ་ཡང་ཞི་གནས་བྱུང་པར་ཅན། །དེའི་ཆེ་གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་
བ་ནི། །དུས་གཅིག་མིན་གྱི་རྒྱན་གྱི་སྦྱོང་བའོ། །འོ་ན་ཞི་གནས་གྲུབ་ནས་དབྱེད་སྒྲོམ་
གྱིས། །གནས་ཆ་འགྲུབ་པར་སྒྲུང་བཤད་འགལ་སྒྲམ་ན། །དེ་ནི་ཞི་གནས་གྲུབ་དང་མ་
གྲུབ་གྱིས། །ཡང་ཡང་དབྱེད་མཐར་འཛིག་པའི་སྒྲེལ་མ་ཡིས། །ཞི་གནས་འགྲུབ་དང་
མི་འགྲུབ་བྱུང་པར་བསྟན། །(༡༥)གཞན་ཡང་ལྷག་མཐོང་ཉེ་བའི་དེ་མ་ཐག །དབྱེད་
སྒྲོམ་ཅེ་གཅིག་འདྲན་རྒྱས་ཡོད་པས་བསམས། །དེ་ཡིས་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་དྲངས་པ་
ན། །ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ནས་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའོ། །མི་རྟོག་ངང་ནས་དབྱེད་པའི་གཉིས་
ཆོགས་ལ། །འབྲུལ་པར་མི་བྱ་གཞུང་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན། །ཞི་ལྷག་བྱུང་དུ་འབྲེལ་
བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །སྒྲུང་ཡང་དོན་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་དང་། །དབང་རྩོན་ཆོག་ཏུང་དུས་
དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་འདྲིས་པར་རྒྱས་པ་རྣམས་ལ་འདི་ལྟར།

། །བསམས་སྦྱོང་དད་གྲུས་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡིས། །ལམ་གྱི་རྩ་བ་བཤེས་གཉེན་
བསྟེན་པ་དང་། །རང་གི་དལ་ཉེན་དོན་ཆེ་ནིད་དཀའ་བས། །སྦྱིང་པོ་ལེན་འདོད་སྦྱེ་
བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །རིང་དུ་མི་གནས་འཆི་བ་དྲན་པ་ཡིས། །ཆེ་འདི་དོན་གཉེར་བྱ་
བའི་ཕྱོ་བཤོལ་ནས། །འདི་ནས་ངན་འགྲོའི་སྤྲུག་བསྟུལ་བསམས་པའི་ཆོ། །བདེ་འགྲོ་
དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །འཛིགས་སྦྱོབས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྦྱབས་

འགྲོ་ཞིང་། །བསྐྱབ་ལས་མི་འདེལ་ལས་འབྲས་ཚུལ་ལ་མཁས། །སྟོབས་བཞིའི་ལས་
ལ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཡིས། །ཆུང་དུའི་ཆོས་སྒྲོལ་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །འཁོར་
བའི་ཉེས་དམིགས་འཆིང་བྱེད་ལས་ཉོན་ལྷམས། །སྟོབ་འདོད་བསྐྱེད་ནས་གོལ་བྱེད་
བསྐྱབ་གསུམ་དང་། །བྱེད་པར་སོ་སོར་ཐར་ལ་འབད་པ་ཡིས། །འབྲིང་གི་ཆོས་སྒྲོལ་
འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །རང་ཉིད་ཇི་བཞིན་མར་གྱུར་འགྲོ་བ་རྣམས། །དེ་འདྲར་
གྱུར་པ་ཡིད་ལ་མི་བཟོད་པའི། །ཀྱན་ལ་བུམས་དང་སྟོང་རྗེའི་རྩ་བ་ཅན། །བྱང་སེམས་
རྣམ་དག་སྟེ་བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །སེམས་དེ་ཆོགས་བཟུང་སྟེ་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས། །
འབད་པས་བསྐྱབ་ནས་སྐྱབས་ཆེན་སྟོད་པའི་ཆོགས། །ལེགས་པར་མཉན་དང་ཕྱོག་
འཇུག་ཤེས་པ་(༡༥བ)ཡིས། །སྟོབ་འདོད་དྲག་པོ་འབྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །འཇུག་
སྟོམ་སྤང་ནས་རང་གཞན་སྟོན་པར་བྱེད། །བྱེད་པར་རྩ་ལྷུང་འབྱུང་ན་སྟོག་གིས་བྱུ། །
ཟག་པ་ཆུང་དུས་མ་གོས་གོས་ན་ཡང་། །བྱིར་འཆོས་རྣམ་དག་བྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་
སྟོབས། །ལུས་སེམས་དཔེ་ལ་འཛོག་པའི་ཞིག་ནས་དང་། །དེས་པའི་དོན་ལ་དབྱེད་
པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས། །བྱེད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །ལྷུང་དུ་མ་
རོལ་བྱིན་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །འོག་མས་གོང་མར་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་པ་དང་། །གོང་
མ་ཐོས་པས་འོག་མ་གལ་ཆེ་བར། །མཐོང་ནས་ཆ་མཉམ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ལ། །
སྐྱབ་པ་གནད་དུ་འགྲོ་བར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་ལམ་གྱིས་རྒྱད་སྤྱངས་
ནས། །མཆོན་ཉིད་ལྷན་པའི་དོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་མཆོག །བསྟེན་ཚུལ་གྱི་རྩ་ལྷག་པའི་
སྟོང་སྟོབས་གྱིས། །མཆོག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །དེའི་ཆོ་
བཟུང་བའི་དམ་ཆོག་སྟོམ་པ་རྣམས། །ཤེས་པར་བྱས་ནས་ལེགས་པར་བསྐྱུང་བ་འདི། །
དངོས་གྲུབ་ཀྱན་གྱི་གཞི་མར་ཡིད་ཆེས་ནས། །ཤུགས་དྲག་རྒྱན་དུ་བསྟེན་པར་བྱིན་
གྱིས་སྟོབས། །རྒྱད་སྟེའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་རྟོགས་བྱས་ནས། །ལྷ་ཡི་འཁོར་ལོ་ཆང་

བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །གནས་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་དག་པར་སྦྱར་བྱེད་པའི། །རིམ་པ་དང་
པོ་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །དེ་ནས་དེ་ལ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་གྱིས། །དུས་ཀྱི་
བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས་ཅིང་མཐའ་ཡས་ཚོགས། །སྦྱར་དུ་རྩོགས་པར་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་
གྱིས། །རིམ་པ་གཉིས་པ་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །མདོ་སྤྲལས་ལམ་གྱི་གནད་
རྣམས་མ་ལུས་པ། །རི་བཞིན་རྩོགས་ནས་རྒྱལ་བཞིན་སྦྱབ་པ་ལ། །འགལ་སྦྱོར་ཉེར་ཞི་
མཐུན་སྦྱོར་ལྟན་གྲུབ་ནས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །

(༡༩༣)དེ་ནས་ཚོགས་ཞིང་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་འབྲོས་པ་ཀྱན་ཏུ་བྱུང་པས། རྫོང་གི་འཇིག་རྟེན་བཅུད་གི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་ཐིམ། དེ་རྣམས་རང་ལ་ཐིམ། ཚོགས་ཞིང་རྣམས་ཀྱང་མཐའ་ནས་རིམ་བཞིན་གཙོ་བོ་ལ་ཐིམ། རྫོན་གིང་གནད་ནི་
དང་བཅས་པ་ཡང་གཙོ་བོའི་གནད་ལ་བསྟུན་ནས་སྦྱར་ཡང་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེར་མོས་གྲུས་དག་པོས།

། རྫོང་བཅུད་དག་པ་རིམ་གྱིས་རང་ལ་ཐིམ། །ཚོགས་ཞིང་ཀྱན་འདུས་སྒྲོ་བཟང་
དོ་རྩེ་འཆང་། །དབྱེས་བཞིན་བྱོན་པས་སྦྱིང་དབུས་རང་སེམས་དང་། །དབྱེར་མེད་རྟག་
པ་རོལ་བའི་དགའ་སྟོན་སྟུལ། །

དེ་ལྟར་སྒྲ་མ་ལྟ་རང་གི་སྦྱིང་དབུས་མི་གིག་པའི་ཐིག་ལའི་ནང་དུ་རང་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བརྟན་པོར་བཞུགས་པར་
མོས་གིང་། ཐུན་རྩེས་མའི་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལྟ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་མ་ལྟ་འདི་ལས་ཕྱུང་ཞིང་སྦྱར་ཡང་སྒྲ་མ་ལྟ་འདི་ལ་ཐིམ་པར་བསྐྱོམ་
ནས་རྫོང་ལམ་ཐམས་ཅད་དུ་འདིའི་སྦྱང་བ་དང་མ་བྲལ་བར་བྱ་ཞིང་། བཟང་བུར་རྣམས་ཀྱང་བདུད་ཅིར་བསྦྱར་ཏེ། སྦྱིང་དབུས་
གྱི་སྒྲ་མ་ལྟ་ལ་འབྱུང་བ་དང་། གཉིད་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཡང་སྒྲ་མའི་ཐུགས་གཤི་ཐུགས་དོ་རྩེའི་ས་པོན་ལ་སེམས་བཟུང་སྟེ་འོད་
གསལ་འཛིན་པ་དང་། དེ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་ཡང་། ཐུགས་ལས་སྦྱེས་པའི་འཁོར་གྱི་ལྷ་མོ་རྣམས་གྱིས་སྒྲུ་གར་དང་རོལ་མོའི་རྒྱ་རྒྱ་
ཚོགས་གྱིས་འོད་གསལ་ལས་བསྐྱར་སྟེ། འགྲོ་བའི་དོན་ལ་བསྟུལ་ཞིང་འཇུག་པ་མོགས་མན་དག་གི་གནད་དམ་པ་རྣམས་ལ་
མཁས་པར་བྱས་ཏེ། རང་གིས་ཁས་སྐྱེས་པའི་སྦྱང་སྟོམ་ལ་གཅེས་སྦྱས་མཛད་པ་གཞིར་བཟུང་། འདི་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་
འབད་པས་རྒྱན་དུ་བརྩོན་ན། ལེགས་ཚོགས་གྱི་རྩ་བ་བརྟན་ཅིང་དཔལ་པོ་བ་རེས་པར་དོན་དང་རྣམ་པར་འགྱུར་པར་གདོན་མི་
ཟའོ། །མཇུག་ཏུ་དགེ་བ་རྣམས་འབར་རྫོང་དང་། ཐོག་མཐའ་བར་དགེ་མ་ལ་ཚོགས་པའི་སྟོན་པ་ཐུ་སྟོན་གྱི་རྒྱས་འདེབས་བྱ་

ཞིང་། མདོ་ར་ན་ལམ་རིམ་སྒྲིན་ལམ་གྱི་མཁུག་ཀྱང་།

༥ འདི་ལྟར་རང་གིས་འབད་པས་བརྩོན་པ་དང་། །དེ་ལ་གཞན་གྱིས་རྗེས་སུ་
ཞུགས་པ་སོགས། །གནས་སྐབས་འདོད་པའི་དབང་དུ་མ་སོང་བར། །མཐར་ཐུག་ཀྱིས་
བའི་དབང་པོ་(༡༩བ)འབྲུབ་པར་ཤོག །དེར་ནས་སྒྱེ་བའི་གནས་སྐབས་གང་དུ་ཡང་། །
མགོན་པོ་ཁྱེད་ཉིད་དབྱེས་པའི་བྱ་བ་ལ། །འཇུག་པའི་སྒོ་གྲོས་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པ་ཡིས། །
ཁྱེད་གསུང་དམ་ཆོས་མ་ལུས་སྒྲེལ་བར་ཤོག །ཚུལ་འདི་མཐོང་དང་ཐོས་པ་ཅམ་གྱིས་
ཀྱང་། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྒོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡི། །མདོ་སྒྲགས་བཤད་སྐབས་མ་ལུས་
འཛིན་ལུས་པའི། །དགེ་མཆོན་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་གྱུར་ཅིག །

ཅིས་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་མཁུན་བརྩོན་ལུས་གཉིག་ཏུ་བརྩམས་པའི་བདག་ཉིད་རིགས་བརྒྱའི་བྱུང་བདག་རྟོ་རྟེ་
འཆང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལྟར་དུར་སྒྲིགས་གྱི་རྣམ་པར་འོལ་བ་ཡོངས་རྫོགས་བརྩན་པའི་མངའ་བདག་དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་མཆོན་ནས་སྒྲོས་
ཏེ་བདག་གི་མཐོན་རིན་པོ་ཆེ་རྟེ་བརྩན་སྒོ་བཟང་ཡི་གེས་བརྩན་པ་རབ་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱེལ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱིས་མཐའ་བརྒྱན་པ་ཞིག་ལྟར་ན་ཞེས་སྤྱོད་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་དང་
སྒྲོབས་གྱི་རྩ་བ་བརྩན་པས་ཆོས་ཚུལ་གྱི་ལོ་འབྲས་དར་བ། །རྩན་མ་དགེ་སྤྱོད་དོན་རྩན་གྲགས་པ་དང་། །གཙང་དགེ་སྤྱོད་སྒོ་བཟང་
དཔལ་འབྱོར་གཉིས་ནས་རིང་དུ་བསྐྱུལ་ཞིང་། །ཉེ་ཆར་ལྷུབས་མགོན་པག་འཁྱིལ་མཆོངས་མེད་བྱི་ཆེན་མོ་མེན་མན་དེ་ཉིད་ལ།
རིང་མོ་ཞིག་ནས་ཀྱན་ཏུ་དགེ་བའི་ལེགས་བྱས་སྐྱར་ཐབ་དང་རྩན་པའི་འབྲེལ་བ་དུས་སུ་སྒྲིན་པའི་མཐུ་ལས། །དེར་འདིར་འཕྱིན་
ལས་གྱི་མཛད་བཟང་གེར་དུ་འདེགས་པའི་སྒྲིང་སྒྲོབས་གྱི་གོ་ཆ་སྤྱི་ཞིང་བརྩན་པའི་ཁར། །དང་དམ་གྱི་ས་གཞི་གཙང་མར་སྒོ་གྲོས་
གྱིས་འཇུག་པའི་རྩལ་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་སྒྲག་མཛོད་ཆེན་མོ་དུ་སྤྱུལ་བ་ཀྱང་གིས་འབྱུང་གནས་ནས་ཀྱང་། །ལྷུལ་བའི་བརྩན་པ་
རིན་པོ་ཆའི་གསོས་སུ་འབྱུར་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཤེས་པ་དྲངས་ཏེ་ནན་གྱིས་བསྐྱུལ་མ་མཛད་པ་བཞིན་དང་། །ལྷག་པར་རང་ཉིད་
ཀྱང་གཙིགས་ཏུ་དང་པའི་ལྷགས་གྱིས་དང་དུ་སྤྱར་ཏེ། །སྒྲིང་ཆོས་ལན་རྣམས་སྤྱེལ་ཆོད་ཁྱེད་མ་རྣམས་ལ་གཞི་བྱས་གིང་། །གསོལ་
འདེབས་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་རྗེ་སྤྱུལ་དེ་ཉིད་གྱི་སྐྱོ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་(༢༠ན)མཛོད་པ་མཐའ་དག་བརྩན་འགྲོ་ཁོ་ནར་ལན་པའི་
ཡོན་ཏན་དུ་རང་གི་མཛོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་རྣམས་གཞིར་བརྩུང་། །བདག་རྩ་ལ་སྒྲོག་ཏུ་སྤྱར་བ་རྣམས་ཀྱང་ལུང་རིགས་གྱི་ཆོད་

མ་གཞན་གྱིས་དོན་དེ་ལས་མི་འདུག་པར་མཐོང་ནས། དེ་ལྟར་བྱ་བ་སྤྲིན་ཅིང་། ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་སྒྲོང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟར་དེར་བྱས་ཏེ་
 བག་ཆགས་ཙམ་འཛོག་ཏུ་མེན་ཟེར་ནས་ཏུང་བལྟས་ཏུ་གསུམ་པེ་ཙམ་པ་ཡིན་སྟོན་བྱ་བྱེད་པ་མང་ཡང་། བག་ཆགས་ཙམ་འཛོག་
 པའི་ཐབས་ཀྱང་། ལམ་གྱི་ལུས་ཆར་ལ་དོ་བོ་གྲངས་དང་གོ་རིམ་མ་ཞོར་བ་ཞིག་ལ་གཙོ་བོར་བཟུང་ན། བཞག་པའི་བག་ཆགས་
 ཀྱང་ཆར་ལ་མ་ཞོར་བ་ཞིག་འབྱུང་གིང་། དེས་ཀྱང་སྒྲུབ་འབྲས་ལུ་མཆོག་བྱ་དག་བ་སྟེར་བ་ཡང་སྟེ། དེས་ན་འདིར་ནི་ལམས་གསུམ་
 འགྲོ་པའི་ཐུ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གར་ཙོང་པ་ཆེན་པོའི་བྱང་རྒྱུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲིབ་པའི་དོན་རྒྱུ་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཅད་ཆེན་
 མའི་གདམས་དག་དངོས་གྱིས་སྒྲོབ་པ་རྗེ་ལྟར་བགྱི་པའི་རིམ་པ་ནས་མགོ་བཟུང་སྟེ། ཅུ་བའི་ས་བཅད་རྒྱུ་མས་གཙོ་བོར་བྱས་ནིར་
 ཡན་ལག་གི་ས་བཅད་རྒྱུ་མས་ཀྱང་ལམ་ཆེར་མ་དོར་བར། རིམ་པ་དེ་བཞིན་བྱ་བ་གོ་དེ་ཙོང་། གཞན་ཡང་དབང་བཞི་ལེན་རྒྱལ་ལ་
 རོགས་པ་རྒྱུ་མས། སྒྲུབ་པ་མཐའ་ཡས་དུང་སྒྲིག་གར་རོལ་པར་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་ཆེན་པོ་རྗེ་པུ་ལྟོ་བློ་བཟང་དཔལ་
 ལུན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོ་ལས་དངོས་སྒྲུག་སན་པའི་ཞལ་གདམས་བྱིན་ཅན་རྒྱུ་མས་པགས་རིམ་ཙམ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་
 ལྟར་འགོད་པར་བགྱི་བ་པོ་ནི། རྗེ་པུ་ལྟོ་བློ་མ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་དང་། བཀའ་བྱིན་ལོན་ས་འཛོལ་བ་ཀུས་འབངས་
 སྒྲོབ་པའི་ཐ་གལ་སྟེན་ཆར་སྒྱལ་མིང་འཛིན་པ་སྒྲོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་གདན་ས་ཆེན་པོར་སྒྲུབ་དག་འཕེལ་གྱིང་
 ཐུ་མ་དེ་བྱུར་བའོ། །

༥ མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་དྲི་མས་སྒྲགས་པ་དང་། །བྱངས་དང་གོ་རིམ་མ་ངས་
 འཛོལ་བ་སོགས། །སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པ་ཡབ་སྐུ་སྒྲུན་སྒྲུར་བཤགས། །ལྷགས་བཤད་
 བྱང་རྒྱུབ་ལམ་གྱི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག། །༥་ཡུལ།

༡། །སྒྲ་མ་མཚོད་པའི་ཚོག་དང་པའི་ལྷོན་གིང་
ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་རུ་བྱེ། སྒྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སྣོད་པོའི་
བར་དུ་སྒྱབས་བཅོལ་ནས། །ཐོག་མཚོག་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ཁྱད་པར་བར། །
སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་སུ་གྲགས་པ་བྲི། །

དེ་ལ་འདིར་ཇི་སྟངས་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཆུང་ལས། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ཐབས་གྱིས་ནི། །སྒྲ་མར་གསོལ་
བ་འདེབས་ལ་བརྩོན། །སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལམ་གྱིས་ནི། །རྣམ་པར་མཁས་པས་མཐོང་
བར་འགྱུར། །

ཞེས་མཚན་ལྡན་གྱི་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་སྟོང་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་ཅིང་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་
མ་ལུས་པའི་གཞི་རྩ་སྟེས་བུའི་དོན་ཀྱན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྱུབ་པའི་ཐབས་གཅིག་ཕྱར་མདོ་རྒྱུད་དུ་སྒྲ་ནས་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་
བཀའ་རྒྱལ་པ་ལྟར་སྒྲས་བཅས་ཆུལ་བ་ཀྱན་གྱི་མཉེན་བརྩེ་རྣམས་པའི་རང་གཞུགས་བཀའ་བྲིན་མཚུངས་སྒྲ་མ་མཚོས་པ་རྗེ་བརྩོན་
ཅ་བའི་སྒྲ་མ་སྟོ་བཟང་རྣམ་གྲོལ་བ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་དང་གྲུས་གྱིས་བྱགས་མཉེས་པ་སྒྱུབ་པའི་ཆུལ་ཁྱད་པར་བ་མདོ་སྒྲགས་གྱི་
ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྒྱགས་པའི་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཉིན་རེ་བཞིན་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པས། ཐོག་མར་སྒྲ་མེད་གྱི་དབང་
མཚན་ལྡན་ཐོབ་པར་བྱས་དམ་ཚོག་དང་སྟོམ་པ་རྣམས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བ་གཞིར་བཟུང་ནས་དཔེན་པའི་གནས་སུ་བྱེད་ར་
ལེགས་པར་བྱས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆའི་སྒྲ་རབ་གནས་ཅན་ལ་(༡ན)སྟགས་པའི་སྒྲ་
གསུང་བྱགས་ཉིན་རྣམས་བཀའ། མཚོད་པའི་རྒྱས་དང་ཡོ་བྱེད་རྣམས་གཡོ་སྒྲུབ་མ་སྒྲགས་པར་ཅི་འབྱོར་བར་བཤམས་ཏེ་གཙོ་
བོར་རང་ཉིད་སྒྲ་མ་ལ་དང་གྲུས་གྱི་སྟོ་བྱགས་མ་ཉམས་པར་རུང་བའི་བརྟན་ལ་བདེ་བར་འཁོད་ནས་འདི་ལྟར་ཉམས་སུ་བྱུང་བར་
བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་བརྟན་གཡོ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱུང་བ་ནི།

རང་ཉིད་འཇིགས་བྱེད་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པར། །ཡུམ་བཅས་གསལ་བའི་

གནས་གསུམ་ཡི་གེ་ལས། འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྒྲོད་བཅུད་མ་ལུས་པར། ཤོག་པ་
ཅམ་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་གྱུར། ཁང་མཆོད་དང་མཆོད་གཏོར་དངོས་སུ་བཤམས་
ཡོད་ན་སྐྱེ་མཆོད་ཆེན་མོ་བདེ་སྒྲོང་དབྱེར་མེད་མའི་སྒྲོན་འགྲོའི་སྐབས་ལྟར་རམ་སྐྱེ་མེད་
སྒྱི་འགྲོ་དང་མཐུན་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས།

དེ་ནས་སྐྱབས་སེམས་ཆོད་མེད་བཞི་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཅས་བསྒྲུབ་པ་ནི། དཀོན་མཆོག་གི་
གསུམ་གྱི་ཅ་བ་སྐྱེ་མ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་བའི་བར་དུ་སྐྱབས་སུ་མཆི། འགྲོ་བ་མ་
ལུས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ། བདག་གིས་འགོད་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱེད་སྒྱིན་སོགས་
སྒྲུབ། ཅེས་སྐྱབས་སེམས་ལན་གསུམ་བཞི་དང་། འགྲོ་རྣམས་ཆགས་སྤང་མེད་པའི་བཏང་སྒྲོམས་
དང་། བདེ་ལྷན་སྐྱེ་བ་སྤུལ་བྱལ་སྒྲུམ་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ། དེ་ལྟར་གྱུར་ལ་དགའ་བ་ཆོད་
མེད་བསྒྲུབ། ལམ་ཟབ་རྣལ་འབྱོར་ཉམས་སུ་སྤང་བར་བྱ། ཞེས་པའང་ལན་གསུམ་བཞི་དང་།

དེ་ནས་ཆོག་ཤིང་(ཉལ)གསལ་གདབ་པ་ནི། མདུན་དུ་ལྷག་བསམ་འོ་འཆོ་འབྲིལ་བའི་
དབུས། དད་སོགས་དཔག་བསམ་ལྷོན་གྱིང་རྒྱས་པའི་ཅེར། མི་འཛིགས་གདོང་ལྡས་
བཏོག་པའི་རིན་ཆེན་གྱི། སྒྲོན་བྲལ་ཐབས་ཤེས་པ་སྤྲོ་ཉི་ལྷའི་སྒྲིང་། བཀའ་འདྲིན་ལྷ་
མེད་ཅ་བའི་སྐྱེ་མ་མཆོག་རྣམ་དག་དོ་བོ་ཉིད་ལས་མ་གཡོས་པར། སྐྱེ་གསུང་དངོས་
ཀྱི་མཛད་པ་སྒྲོན་བཞིན་དུ། ཆོག་ས་གསོག་ཞིང་གི་གཙོ་བོར་དབྱེས་བཞིན་བཞུགས། །
སྐྱེ་མདོག་དཀར་དམར་ཕྱག་གཡས་ཆོས་འཆད་དང་། གཡོན་པ་མཉམ་གཞག་བཅུད་
གང་ལྟར་བཟེད་བསྐྱམས། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་གསེར་མདོག་པན་ལྷ་གསོལ། །
ཞབས་ཟུང་དོ་རྗེའི་སྒྱུལ་གྱུང་མཛད་པ་ཡི། བྱགས་ཀར་སྒྲོན་པ་བྱུང་བདག་དོ་རྗེ་
འཆང་། དབྱིངས་འཁྱུད་ལྷན་སྐྱེས་བདེ་སྒྲོང་རོལ་པས་དབྱེས། རྣམ་མང་རྒྱན་སྐྱེས་
དར་གྱིན་བཟས་གྱུབས། མཆོན་དཔའི་དཔལ་འབར་འོད་ཟེར་སྐྱེ་ལྡས་བསྒྲུབ། ཤིན་
ཏུ་རྣམ་དག་སྤང་ལྷ་བདེ་གསེགས་ལྷ། ཁམས་བཞི་ཡུམ་བཞི་སྐྱེ་མཆོད་ཅ་རྒྱས་ཆོགས། །

སེམས་དཔའ་བརྒྱད་དངོས་དོ་རྩེ་མ་ལུས་འབྱུང་། །བ་སྤྱ་དག་བཅོམ་ཡན་ལག་ཁྱོ་བོ་
བཅུ། །འོད་ཟེར་ཕྱགས་སྒྲིབ་གནོད་སྒྲིབ་གསང་བ་དང་། །ཚངས་དབང་འཛིག་རྟེན་པ་
རྣམས་ཞབས་བྱེ་གདན། །ཕྱགས་ཀར་ལྷ་གདན་དོ་རྩེ་ཅེ་ལཱའི་ནང་། །ཉིང་འཛིན་
སེམས་དཔའ་རྩྱུ་ཡིག་འོད་ལུང་ཅན། །མདུན་ནས་མཐའ་བསྐྱར་དངོས་བརྒྱད་སྒྲ་མ་
དང་། །ཡི་དམ་སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་ཉན་རང་ཚོགས། །དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་བསྟན་
བསྐྱར་རྒྱ་མཚོས་བསྐྱར། །གནས་གསུམ་བྱིན་(༣)རྒྱབས་དམ་ཡེ་དབྱེར་མེད་ལྷུང་།

ལྷས་གསོལ་བྱེད་བར་སྒྲིབ་མཚམས་འདིར་བྱ། དེ་ནས་ཡན་ལག་བདུན་པ་མརྒྱལ་དང་བཅས་པ་འབུམ་བཞི། སྤྱས་
བཅས་རྒྱལ་བས་ཕྱག་མཚོད་བསྟོད་པའི་ཡུལ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་བྱེ་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་
གྱིས། །སྟོད་པ་སྟོན་མཛད་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་ལ། །ལྷག་པར་དད་པས་དུས་གསུམ་ཕྱག་
འཆལ་ལོ། །ཚོས་ཀུན་དག་པའི་དབྱེངས་བྱེ་དབང་ཕྱག་མས། །བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོར་
སྟོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས། །དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོ་སྟོ་བསྟུ་མཛད་པའི་གཞི། །སྒྲིབ་བྲལ་
ཚོས་བྱེ་སྤྱུ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཕྱགས་མཚོག་དྲི་མེད་འོད་གསལ་ནམ་མཁའི་ཁམས། །
སྤྱུ་མཚོག་མཚན་དཔེ་མཚར་སྟུག་དབང་པོའི་གཞུ། །ཟུང་འཇུག་སྤྱུ་གསུང་ཕྱགས་གསུམ་
དབྱེར་མེད་པའི། །ཁྱབ་བདག་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་
རང་གི་བདག་ཉིད་དུ། །རྟག་པར་ལྷན་པའི་གཞན་དོན་སེམས་པ་ཅན། །ཡེ་ཤེས་དོ་རྩེ་
ལས་བྱང་གཟུགས་བྱེ་སྤྱུ། །དཔལ་ལྷན་དོ་རྩེ་སེམས་དཔར་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །བཀོད་
ལེགས་ཡིད་འོང་བྱེ་རོལ་མཚོད་པའི་རྩལ། །ངོ་བོ་བདེ་སྟོང་རྣམ་པ་སྤྱ་ཚོགས་པའི། །ཁུ་
བཞི་ཉར་སྟོད་རོལ་མོ་འདོད་ཡོན་ལུས། །དབང་དུག་ཟག་མེད་བདེ་བས་ཚམས་པར་
བྱེད། །གང་གིས་མཚོད་ན་དངོས་གྲུབ་ལྷུང་བའི་རྩལ། །ཤ་སྟགས་བདུད་ཅིའི་སྟོར་བ་
བཅུད་ལེན་མཚོག། །བསངས་སྤྱངས་བསྐྱེད་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡིས། །བདེ་
བའི་གཞིར་ལྷུང་ཀུན་རྒྱས་བྱིར་འབུལ། །གཟུགས་མ་ལ་སྟགས་གསང་རྟེན་རིག་མའི་

ཆོག་ས། ། (༡༥) སྤུལ་བས་འདོད་ཡོན་ཡོངས་སྤྱོད་ཏིང་འཛིན་གྱིས། ། བདེ་བ་ཆེ་ལ་
 ཏྲག་ཏུ་རོལ་མཛད་པའི། ། སྤྱོས་བྲལ་དབྱེར་མེད་དེ་ཉིད་ཁོ་ནས་མཆོད། ། གཞན་ཡང་
 རྩས་སྤྲུགས་ཏིང་འཛིན་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ། མཆོད་མཆོག་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པས་ཏྲག་ཏུ་
 མཆོད། ། བདག་པོས་བཟུང་དང་མ་བཟུང་སྤོས་སྤྲང་སྟེ། ། ལུས་སྤྲོག་ཡོངས་སྤྱོད་རང་
 དབང་དངོས་སུ་འབུལ། ། དེ་ལྟར་མཆོད་བྱ་མཆོད་བྱེད་མཆོད་ལུལ་རྣམས། ། དམིགས་
 མེད་བདེ་བ་ཆེན་པོས་རྒྱས་བཏབས་ཏེ། ། རྩལ་གཅིག་སྟེང་དུ་རྩལ་སྟེང་གྲངས་མཉམ་
 པར། ། ཡིད་ཀྱིས་སྤུལ་ཏེ་ཕྱག་འཆོལ་མཆོད་ཅིང་བསྟོད། ། ཏྲག་ཏུ་རང་བཞིན་ཀྱན་རྟོག་
 གིས་དཀྱུགས་པས། ། བྱུང་པར་སྟོབས་ལྡན་སྟོག་ལྟར་མི་དགའི་ལས། ། བཀྱིས་དང་
 བཀྱིད་བསྐུལ་ཡི་རང་ཅི་མཆིས་པ། ། མཁུན་བཙུང་ལྷན་སྦྲར་འགྱོད་པས་བཤགས་གིང་
 སྟོམ། ། རང་གཞན་རྣམ་དཀར་དགའ་ལ་རྩེས་ཡི་རང་། ། ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཞིང་བསྐྱལ་
 བརྒྱར་བཞུགས་སུ་གསོལ། ། ཆོགས་གཉིས་ཅི་བསགས་དུས་ཀྱན་སྤྲ་མ་ལྟས། ། མཉེས་
 བཞིན་རྩེས་བཟུང་བྱུང་འཇུག་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ། ། ཡས་མས་རིམ་ཆགས་གསེར་གྱི་ས་
 གཞིའི་སྟེང་། ། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱབས་པས་ཁམས། ། རབ་འབྱིང་ཐ་རྣམས་
 རིམ་བཞིན་རི་རབ་དང་། ། རི་མཚོ་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྱན་ལྷགས་རིར་གྱུར། ། སྟོང་གསུམ་
 སྟོང་ཆེན་ཡངས་པའི་འཛིན་རྟེན་ཁམས། ། ལྟ་མིའི་གཙོ་བོ་ཆངས་དབང་འཁོར་སྐྱར་
 གྱི། ། འདོད་དགའི་དཔལ་དང་པལ་གྱི་དགའ་མཆོན་ཆོགས། ། མ་ལུས་དག་པའི་ཞིང་
 ཁམས་སྤོང་ཕྱིར་འབུལ། ། བགས་པ་ས་གཞི་རྒྱལ་ཆོགས་ལྷན་པོའི་ཅེར། ། མགོ་བོ་ཁང་
 བཟང་མིག་གཉིས་ཉི་ལྟ་དང་། ། ཡན་ལག་ཉིང་ལག་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྱན་(༧༩)བརྒྱད། །
 དབང་པོའི་མེ་རྟོག་ཁྲག་ཞག་རྒྱ་མཚོ་བཅས། ། བྱུང་པར་ལུས་གནས་ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་
 ཁམས། ། དབུ་མ་རི་རབ་ཅ་འདབས་གླིང་ཕྱན་བརྒྱད། ། རོ་རྒྱུད་ཉི་ལྟ་གནས་ཅ་ཉིར་
 བཞིའི་ལུལ། ། ཞེན་མེད་སྤུལ་བས་རྩོ་རྩེའི་གནས་ཐོབ་ཤོག །

དེས་དེས་ལྟ་རང་ལ་སྤྱང་ཆོད་ཀྱི་དྲིན་ཅན་ཅུ་པའི་སྤྱེལ་ཡི་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་དྲིན་རྒྱལ་ས་ལ་རྒྱ་མཚན་མཐའ་དག་གིས་
 རེས་ཤིང་ཉེད་པར་བྱས་ཏེ་དད་གུས་ཀྱིས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། ཟུང་པར་དུ་ཡང་སྤྱེལ་པ་དེ་ཉིད་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་།
 ཅུ་བ་གསུམ་དང་། རིགས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱབས་གནས་ཀྱིན་འདུས་སྤྱེལ་པའི་རྒྱལ་ལ་ཁ་ཙམ་ཆོག་ཙམ་ས་ཡིན་པར་གོ་
 པ་དང་དེས་ཤིས་རྒྱུ་དུ་བཅའ་ཏེ་གནས་སྤྱབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་རེ་ས་གཞན་ནས་མི་འཆོལ་བའི་སྤྱེལ་བ་སྤྱང་ཀྱི་སྒྲོན་ས་
 གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་ཉིང་ལ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་ཅིན་སྤྱབས་གྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོན་པ་དང་བཅས་པ་ནི།

དེས་འབྱུང་རྒྱལ་གྱིས་དགག་སྒྲུབ་གནང་གསུམ་གྱི། །བཅས་པའི་བྲིམས་ལྡན་རྣམ་
 དག་ལོ་བཅུ་ཡོན། །འདུལ་བའི་ཆོག་དོན་ལ་མཁས་པན་འདོགས་བཅོན། །བསྟན་པའི་
 ཅུ་བ་འཛིན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བདེ་གཤེགས་ཀྱི་བཟོད་པ་གཅིག་པའི་
 ལམ། །རིན་ཆེན་སེམས་མཆོག་ཐུགས་དམ་མཐིལ་མཛད་ནས། །སྦྱོང་བ་ཕྱིན་དུག་
 བསྟུ་བཞིའི་ཉམས་ཡོན་གྱིས། །རྒྱལ་བའི་གདུང་འཆོབ་འཛིན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
 དབང་ཐོབ་དམ་སྤྱོད་དེ་ཉིད་ཆོག་མཁས། །ནང་དུ་ལྟ་སྤྲུགས་བསམ་གཏན་ལ་གཞིལ་
 བས། །དག་མཚན་ཉིད་ཀྱང་གྱི་སྦྱོང་སོ་ཐར་མཐུན། །སྦྱོབ་དཔོན་དོ་རྗེ་འཛིན་ལ་
 གསོལ་བ་འདེབས། །སྤྱོད་གསུམ་སྦྱིན་ཞིང་དབང་བཞི་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱར། །མདོ་
 རྒྱུད་དགོངས་པ་མཐའ་དག་ལེགས་པར་བཤད། །ཟབ་རྒྱས་བདེ་སྤྲུག་རྟོགས་པའི་མན་
 དག་མཛད། །བཀའ་དྲིན་གསུམ་(༤བ)ལྡན་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །འགྲོ་བ་
 གང་ཞིག་ཐུགས་ལ་ཤར་ཙམ་ནས། །ཆགས་སྤང་བཏང་སྦྱོམས་སྦྱེ་བའི་གནས་མེད་
 པར། །བྱམས་དང་སྤྱིང་རྗེས་གཅིས་པར་སྦྱོང་མཛད་པའི། །ཐེག་མཆོག་ལུགས་སྤོལ་
 འཛིན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བདེ་གཤེགས་སྤྲས་བཅས་འགྲོ་དོན་ཅེ་གཅིག་ཀྱང་། །
 མགོན་སྤྱབས་རང་གིས་སྤངས་པའི་ཉམ་ཐག་ལ། །རྒྱལ་ཀྱིན་མཛད་པ་མ་ལུས་སྤྱབ་
 མཛད་པའི། །སྤྱབས་མཆོག་བཀའ་དྲིན་ཅན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཤིན་ཏུ་འདུལ་
 དགའི་ལོག་སྤྱབ་སྤྲིགས་མའི་དུས། །གནོད་བྱེད་དཀའ་སྤྱད་ཟབ་མའི་ཆོས་བཟོད་

པས། །ཁྱེན་ངན་ལམ་འབྱེད་པུལ་བྱུང་གདམས་ངག་སྟུལ། །སྟོགས་དུས་འགྲོ་བའི་
 མགོན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཁྱོད་རྗེས་འབྲུག་པའི་སྐལ་ལྷན་གདུལ་བྱུལ། །མཛད་
 མཆོག་གསུང་གིས་སྒྲུང་དོར་སྟོན་པ་དང་། །ཐུགས་གྱིས་བྱིན་བརྒྱབས་ལས་བཞིའི་
 འབྲིན་ལས་མཛད། །དོན་གཉིས་འདོད་དགུའི་གཏོར་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཆོས་
 ཀུན་མཁྱེན་ཅིང་འགྲོ་ཀུན་རྗེས་བཟུང་ནས། །གང་མཚམས་སྟོན་གྲོལ་མཛད་པ་མཐའ་
 ཡས་ཀྱང་། །ལན་དང་རྣམ་སྟོན་རེ་བ་ཁེངས་ཞུམ་བུལ། །མཁྱེན་བཙུ་ཅུས་པའི་གཏོར་
 ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །མགོན་ཁྱོད་བ་སྤྱད་ཐུགས་རྒྱུའི་ཆ་ཅམ་ཡང་། །མཐའ་དག་
 འགྲོ་ལ་ཕན་དང་བདེ་འདིའི་ཕྱིར། །ཐུགས་བསྐྱེད་རྒྱབས་ཆེན་ཆོགས་གཉིས་ལམ་
 ཞུགས་པའི། །རྒྱལ་སྐུས་དབའ་བོ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །འཆིང་བ་ཀུན་གྱིས་
 དམ་དུ་བཅིངས་པས་ཀྱང་། །གང་ཞིག་ཚུལ་བཞིན་བསྟོན་ན་ལེགས་ཆོགས་ཀུན། །བདེ་
 སླག་ཉིད་དུ་སྟེར་བའི་སྒོ་གཅིག་ལ། །མཚན་ལྷན་བཤེས་གཉིན་དམ་པར་གསོལ་བ་
 འདེབས། །དེ་ནས་ཐུགས་ཀའི་རྩྭ་ལས་འོད་(ལན)འཕྱོས་པས། །སྒྲུ་མ་ཡི་དམ་ཆོས་སྦྱོང་
 དགོན་མཆོག་གསུམ། །སྟུན་དངས་ཐིམས་པས་སྐྱབས་གནས་ཀུན་འདུས་ཀྱི། །གནས་
 གསུམ་རིགས་གསུམ་ལྷ་ཡིས་མཚན་པར་གྱུར། །རྒྱལ་ཀུན་མཁྱེན་བཙུ་ཅུས་གཟུགས་
 ལྷག་པའི་ལྷ། །སྟུན་རས་གཟིགས་དབང་འཇམ་དབྱངས་གསང་བའི་བདག་ །དབྱེར་མེད་
 གཅིག་གྱུར་ཅུ་བའི་སྒྲུ་མ་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་སྒོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབས། །མངས་
 རྒྱས་ཀུན་གྱི་དོ་བོ་སྒོ་བཟང་གསུམ། །དམ་ཆོས་ཀུན་གྱི་སྟོང་བོ་རྣམ་དག་དབྱིངས། །དག་
 འདུན་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་རིགས་གྲོལ་ལྷན། །སྐྱབས་གསུམ་ཀུན་འདུས་ཞབས་ལ་གསོལ་
 བ་འདེབས། །

མཚམས་འདིར་སྐྱབས་མགོན་སྒྲུ་མ་རིན་པོ་ཆའི་མཚན་ཐུགས་བརྒྱ་ཅུ་རེ་དང་། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་གཟུངས་དང་།
 དམིགས་བཙུ་ཅུ་མ་གང་སྟོགས་བཅས་བརྒྱས་མཐུན།

ཁྱོད་ནི་ཅ་བ་གསུམ་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །རིགས་བརྒྱ་རིགས་ལྟ་རིགས་
གསུམ་འདུས་པའི་སྒྲ། །རིགས་གཅིག་དབྱེར་མེད་ཁྱབ་བདག་དོ་རྩེ་འཆར། །མཛོན་
སུམ་གསལ་བས་ཡིད་ཆེས་མོས་གྲུས་ཀྱིས། །དེར་ནས་རི་སྒྲིང་བྱང་ཆུབ་སྤྲིང་པའི་བར། །
ཁྱོད་མིན་སྒྲུབས་གཞན་ནམ་ཡང་མི་འཆོལ་བས། །བྱིན་རྒྱབས་དངོས་གྲུབ་འབྲིན་ལས་
མཐའ་དག་དང་། །མགོན་སྒྲུབས་གཏན་བདེ་སྒྲུབ་གྲོགས་མཛད་དུ་གསོལ། །སེམས་
ཆོས་ལམ་འགོ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་ཞིང་། །ལོག་པའི་སློ་སྣ་མཐའ་དག་འགག་པ་དང་། །
བྱིན་ཅི་མ་ལོག་སློ་སྣ་མཐའ་དག་པ། །ལྷུར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བར་མཛད་དུ་གསོལ། །

མཆོམས་འདིར་ཞིང་འདི་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གིས་མཛུལ་བུལ་ནས།

ཁྱད་པར་སྒྲིགས་དུས་ཆོ་བྱང་འདི་ཉིད་ལ། །འབྲས་བུ་སྒྲུ་གསུམ་དབྱེར་(༥)མེད་
འགྲུབ་ངེས་ཀྱི། །གྲོལ་བྱེད་རིམ་གཉིས་རྣལ་འབྱོར་ཐབ་མོའི་ལམ། །སྦྱེ་ངེས་སྒྲིན་བྱེད་
དབང་བཞི་བསྒྲུར་དུ་གསོལ། །

ཆོགས་བཅད་ཐ་མའི་ལན་གསུམ་བརྗོད་པའི་མཐར། །སྒྲུ་གསུང་བྲགས་ལས་བདུད་ཅི་དཀར་དམར་
མཐིང་། །རིམ་དང་ཅིག་ཅར་བྱང་བཞིན་ཐིམ་པ་ལས། །སྦྱིབ་བཞི་དག་ཅིང་དབང་ཐོབ་
སྒྲུ་བཞི་འགྲུབ། །སྒྲུ་མ་གཉིས་པ་དབྱེས་བཞིན་ཐིམ་པར་གྱུར། །

དེ་ནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་ལ་སློ་སྦྱང་
ཞིང་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པའི་བྱིན་རྒྱབས་ཁྱབ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བྱ་བ་དང་། ཁྱད་པར་སྒྲུབས་སུ་
བབས་པའི་དམིགས་པ་འགའ་ཞིག་དང་བཅས་པ་ནི་དེ་ཡང་དོན་སྦྱི་ཙམ་ཡང་སློ་ལ་མ་
ཤར་བའི་ངག་འདོན་རྒྱུར་པ་དང་། ཆོག་གི་དོན་ཐུན་བུ་སློ་ལ་ཤར་ན་ཡང་ཡུར་བ་ལ་རྒྱ་
བྱངས་པ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཉམས་དང་མ་འདྲེས་པར་ཆོག་ལ་བྲིས་ནས་འདིའི་དོན་ནི་
འདིའི་སྒྲུམ་དུ་ཆོག་དོན་དོ་སྦྱོད་པ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐོག་མར་སྒྲུ་མ་དང་མཁས་
པའི་མདུན་སར་ཆོག་དོན་སྦྱོས་བཤད་ཀྱིས་མཐའ་དག་པར་གཏན་ལ་ཐབ་སྟེ། དེ་

ནས་ལྷན་ཐོག་ཏུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་གདམས་ངག་ལ་གེ་ཆོམ་མི་དགོས་པར་ནང་བྱན་
 རུང་པར་བྱས་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲོས་སྒྲར་བ་ན་མེས་སྒྲོས་བསྐྱེད་པས་དེམ་གྱིས་སྒྲོས་མེ་
 གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་སོང་བ་ལྟར་རང་གི་སྒྲོ་རྒྱན་སྒྲ་མས་ཉེར་ལེན་དང་། ཆོག་གིས་
 ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་སེམས་རྒྱན་སྒྲ་ཅིག་སྒྲ་མ་བཤེས་གཉེན་ལ་མ་དད་
 བའམ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རང་དུ་ཡོད་པ་གནས་གྱུར་ཏེ་སྒྲ་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་བཤེས་
 གཉེན་ལ་དད་གུས་སོགས་ལམ་དེ་དང་དེའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོམ་པ་
 བྱི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །

༥ ཡོན་ཏན་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བའི་སྒྲོ་གཅིག་ལ། །བཤེས་གཉེན་དམ་པ་བསྟན་
 སེམས་དགུ་བསྐྱེད་དེ། །རང་དབང་དོར་ནས་བཀའ་རྒྱུ་བ་ནན་ཏན་གྱིས། །ཐུགས་
 མཉེས་ཁོ་ན་བྱེད་པར་བྱོན་གྱིས་སྒྲོབས། །ལན་གཞོད་སྒྲ་དོར་རྒྱུ་བ་ལྷན་ཉེན་བཟང་
 འདི། །ཤིན་ཏུ་ཉེད་དཀའ་དོན་ཆེའི་རྒྱལ་བསམས་ནས། །སྤྲིག་སྒྲོད་བཏང་སྒྲོམས་
 (ལན)ལུས་པ་མི་བཟོད་པས། །དོན་ཆེན་སྤྲོད་པོ་ལེན་པར་བྱོན་གྱིས་སྒྲོབས། །ངེས་པར་
 འཆི་ཁིང་ནམ་འཆིའི་གདེངས་མེད་པས། །དོན་མེད་སྤྲིག་ལ་སྒྲོར་བའི་བསྐྱེད་པ་ལམ། །
 ཆོ་འདིའི་འདོད་པའི་སྒྲོགས་ལ་མི་བཟོ་བར། །དམ་ཆོས་འབའ་ཞིག་རྒྱུ་བ་པར་བྱོན་
 གྱིས་སྒྲོབས། །ལས་ངན་རྗེས་འབྱང་ངན་སོང་གསུམ་ལ་སོགས། །འཇིགས་པ་ཆེན་
 བོས་རྒྱབས་འཆོལ་སྒྲོ་སྒྲིས་ཏེ། །གཏན་གྱི་རྒྱབས་གསུམ་བསྐྱེད་མེད་ཡོན་ཏན་ལ། །ཡིད་
 ཆེས་རྒྱབས་སུ་འགོ་བར་བྱོན་གྱིས་སྒྲོབས། །བྱེད་པར་ལས་རྣམས་ངེས་ཤིང་འཕེལ་ཆེ་
 བ། །མ་བྱས་མི་སྤྲད་བྱས་རུང་མི་ཟ་བས། །དགེ་སྤྲིག་སྒྲོབས་ལྷན་འཇུག་སྤྲིག་ནས་
 བཅུམ་སྟེ། །བདེ་ལེགས་ཅ་བ་རྒྱགས་པར་བྱོན་གྱིས་སྒྲོབས། །སྒྲིན་སོགས་གྲོགས་གྱིས་
 བརྒྱན་པའི་རྒྱལ་བྱིས་སོགས། །སྒྲོན་ལམ་དྲི་མ་མེད་པས་མཆོམས་སྒྱུར་ཏེ། །སྒྲེ་བ་
 གུན་ཏུ་ལམ་མཆོག་རྒྱུ་བ་པ་ལ། །མཆོན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་ཆར་བར་བྱོན་གྱིས་སྒྲོབས། །

ལས་ཉིན་དབང་གིས་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོར་ལྷང་། །སྤྲུལ་ཡང་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
 འཁོར་བའི་ཚུལ། །དྲག་ཏུ་བསམས་པས་ཉིན་མཆོར་ཀྱན་ཏུ་ཡང་། །ཐར་འདོད་དོན་
 གཉིས་སྒྲེབ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །འཁོར་བའི་འདུ་བྱེད་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱན་གྱི་གཞི། །
 ལུན་ཆོགས་ཅི་མཆིས་འགྱུར་བའི་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། །དེ་བྱིར་ནམ་ཡང་འདོད་མེད་བཅས་
 མཆོམས་བཞིན། །ཚུལ་བྲིམས་ལུང་པོ་རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དཔལ་ལྷན་སྤྲུ་
 མའི་མགོན་དང་བཅས་བཞིན་དུ། །དབེན་གནས་བྲིམས་ལྷན་མཁས་མང་འདུས་པའི་
 སྡེར། །སྡེ་སྡོད་ཐོས་བསམ་སྒྲོམས་པའི་བྱ་བ་ཡིས། །བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོར་འཛིན་
 པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །གཟུར་གནས་སྒྲོ་བསྒྲེད་(༥བ)འགྲོ་ཀྱན་མར་གཤེས་གིང་། །རུས་
 ཆད་པན་བདེ་སྐྱབ་པའི་བྱིན་དྲན་ནས། །ལན་ལན་བྱིན་གཟོ་བྱམས་དང་སྦྱང་རྩེ་ཡིས། །
 གཞན་དོན་ཁུར་དུ་འབྱེར་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་རྒྱན་མི་ཆད་
 པའི་བྱིར། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་མི་བྱེད། །དྲག་ཏུ་ཡིད་ལ་གནས་
 པའི་དད་འདུན་གྱིས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་སྒྲེབ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །བདག་
 གཅེས་བཟུང་བས་ཐོག་མེད་ད་བར་འཕུང་། །གཞན་གཅེས་གོམས་ན་སྒྲེ་ཞིང་བདེ་
 ལེགས་འགྲུབ། །དེ་བྱིར་བདག་གཞན་སྤྲུལ་དུ་བསྐྱབ་འདོད་པས། །གསང་བའི་དམ་
 པ་སྦྱད་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །བདེ་འདོད་སྤེད་པས་དམ་དུ་བཅིངས་པ་དང་། །བདེ་
 མེད་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཀྱན་གྱིས་མནར་བཞིན་པ། །བདག་དང་འགྲོ་ཀྱན་དྲག་ཏུ་མཆུངས་
 པས་ན། །བདག་གཞན་མཉམ་སེམས་སྒྲེབ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །བདག་གཅེས་འདི་
 ཡིས་དྲག་ཏུ་དཔྱལ་བར་སྤྲུར། །དོན་གཅིག་སྐྱབ་ཀྱང་སྤྲིད་དང་ཞི་བ་ཅུམ། །གཞན་
 གཅེས་རྒྱལ་དང་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཁོ་ནའི་རྒྱ། །དེ་བྱིར་བདག་གཞན་རྩེ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །
 རང་གིས་རང་ཡང་རྒྱག་པའི་ཁོན་དྲན་ཏེ། །ལེ་ལན་བདས་གིང་ཁ་སྤྲོགས་མི་འཛིན་
 པར། །ཀྱན་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བའི་བསམ་སྦྱོར་གྱིས། །བདག་འཛིན་དགྲ་དཔུང་འཛོམས་

བར་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབས། །བདག་བདེའི་འབྱུང་ཁུངས་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས། །
 རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་འགྲོ་ཀྱན་འབའ་ཞིག་དགོངས། །བདག་ཀྱང་འགྲོ་བྱིན་ལྷག་པར་
 རྟེན་དུས་འདིར། །མ་རྒྱལ་གཅེས་པར་འཛིན་པར་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབས། །བདག་གཞན་
 ལྷོས་མེད་འབྲེལ་མེད་གོགས་བསལ་ནས། །རང་གི་ཁོན་དང་གཞན་གྱི་བྱིན་བྱུང་། །
 ད་ནི་རང་སྟོག་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བར། །(ལྔ)གཞན་གྱི་སྟོག་སྟུག་སེལ་བར་བྱིན་གྱིས་
 སྐྱོབས། །དེས་ན་རྗེ་བཙུན་སྤྱི་མའི་བྱིན་སྐྱབས་གྱིས། །མཁའ་མཉམ་སྟོད་བཙུན་སྟོག་
 སྤྱིབ་སྟུག་བསྐལ་ཀྱན། །བདག་ལ་སྤྱིན་ཞིང་བདག་གི་བདེ་དགེ་རྒྱལ་ས། །བཏང་བས་
 སྟོད་བཙུན་དག་པར་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབས། །རང་སེམས་སྤྱི་མ་ཡེ་ཤེས་མཁའ་འགྲོ་མས། །
 རང་ལུས་ཕྱེ་ནས་བདུད་ཅི་དཀར་པོ་དང་། །ཤ་ཁག་དམར་གྱིས་ཡས་མར་ཞིང་རྒྱལ་
 ལ། །མཆོད་སྦྱོར་ཟབ་རྒྱས་འགྲུད་པར་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབས། །འགྲོ་བའི་རང་བཞིན་ཚུལ་
 གསུམ་བསམས་ཤེས་པས། །འགྲོ་གང་མཐོང་ཐོས་བྱན་རེག་བྱུང་ཅམ་ན། །ཆགས་སྤང་
 ཡལ་བར་འདོར་བའི་གནས་མེད་པར། །སྤྱི་མེད་རྫོགས་བྱུང་སེམས་པར་བྱིན་གྱིས་
 སྐྱོབས། །དེ་ལྟར་སྦྱངས་པས་སྟོད་ལམ་དུས་ཀྱན་ཏུ། །དུག་གསུམ་སྟོག་སྟུག་བྱུང་ཡང་
 གོ་བཅད་ནས། །འགྲོ་ལ་བདེ་དགེ་བསྐྱེད་ཅིང་ཆོག་གིས་སྦྱངས། །གཏོང་ལེན་ལག་ཏུ་
 ལོན་པར་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབས། །བདག་ཉིད་ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། །སྟུག་
 བ་སྟུག་བསྐལ་མ་ལུས་བྲལ་བྱིར་ཁུར། །སྦྱིད་ན་བདེ་དགེ་མ་ལུས་རྫོགས་བྱིར་བསྐྱོ། །
 སྦྱིད་སྟུག་ལམ་འབྲེར་རུས་པར་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབས། །སྦྱོར་བ་བསགས་སྦྱངས་གདོན་
 བགོགས་ཆོས་སྦྱོང་ལ། །མཆོད་གཏོར་སྤུལ་ནས་ལམ་འགྲོའི་བྱིན་ལས་བཅོལ། །མི་
 འདོད་ཅི་བྱུང་ཤིན་ཏུ་འོས་སྟུམ་སྟེ། །རྒྱུན་རབ་གོགས་སུ་འབྲེར་བར་བྱིན་གྱིས་སྐྱོབས། །
 འཕེན་གོམས་ས་བོན་སུན་འབྱིན་སྦྱོར་ལམ་སྟེ། །སྦྱོབས་ལྟ་ཆོ་གཅིག་ཉམས་ལེན་ལ་
 དྲིལ་བས། །བདག་དུལ་ཡིད་བདེ་ཡངས་ཀྱང་སྦྱོངས་བྱུང་པའི། །འབྲོངས་དྲགས་ཆོད་

དུ་འབྱོལ་(ཡབ)པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །སྒྲོ་སྒྲོང་དཔལ་ཚིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཉམས་ལེན་
 རྣམས། །མཛོན་མཚན་ཆུང་ཞིང་ས་ཚོད་ཆེ་བ་ཡིས། །ཀྱུན་དང་མཐུན་ཞིང་ཀྱུན་ལ་ཕན་
 རུས་པའི། །དཔལ་པའི་རྣམ་ཐར་འབྱོངས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་
 རྒྱལ་པའི་གཞུང་ལས་ཀྱི། །བསྐྱབ་བྱའི་གནས་ལ་མཁས་ཤིང་སྒྲོ་སྒྲོངས་པས། །སྒྲིང་
 སྒྲོབས་རྒྱལ་སྐུ་སྒྲོམ་པ་ལེགས་བཟུང་སྟེ། །སྒྲོབས་ཆེན་སྒྲོད་ལ་འཇུག་པར་བྱིན་གྱིས་
 སྒྲོབས། །ཆོས་དང་མི་འཛིགས་ལུས་དང་ལོངས་སྒྲོད་དགེ། །ཆགས་མེད་གཏོང་སེམས་
 སྒྲེལ་བའི་བསམ་སྒྲོར་གྱིས། །དངོས་སུ་གཏོང་དང་མི་གཏོང་ཅི་རིགས་པའི། །སྒྲིན་པའི་
 ཕར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །གཞན་གཞོད་གཞི་དང་བཅས་ལས་ཡིད་ལོག་
 སྟེ། །སྒྲོམ་གསུམ་བཅས་པའི་མཚམས་ལས་མི་འདའ་བར། །དགེ་ཆོས་བསྐྱེད་དང་
 སེམས་ཅན་དོན་རྒྱལ་པའི། །ཚུལ་བྲིམས་ཕར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །རྟག་
 ཏུ་གཞོད་བྱེད་ལ་ནི་རི་མི་སྒྲུམ། །སྐྱུག་བསྐྱེད་དང་ལེན་ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་གྱིས། །རང་
 གཞན་མི་བདེའི་ཆོགས་ཀྱན་འགོག་རུས་པའི། །བཟོད་པའི་ཕར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱིན་
 གྱིས་སྒྲོབས། །སེམས་ཅན་སྐྱུག་བསྐྱེད་དུས་ཆོགས་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། །ཞུམ་མེད་ཤིན་
 ཏུ་དགའ་སྒྲོའི་གོ་གྲོན་ནས། །མཐུན་རྒྱུན་དཔུང་ཆོགས་ཐབས་མཁས་སྒྲོབས་བསྐྱེད་
 དེ། །བརྩོན་འགྲུས་ཕར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཚུལ་བྲིམས་ཏིང་འཛིན་རྒྱ་
 ཆོགས་ཚང་བ་ཡིས། །གང་ཤར་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་སེམས་ཉིད་ལ། །བྱིང་རྒྱུད་བྲལ་
 བའི་ཅེ་གཅིག་མཉམ་གཞག་གིས། །བསམ་གཏོན་ཕར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱིན་(པར)
 གྱིས་སྒྲོབས། །བདེན་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་མཁས་པའི་སྒྲོ་སྒྲོབས་གྱིས། །ལྟོས་མེད་རང་
 བཞིན་བྲལ་བའི་སྒྲོང་པ་ལ། །བྱ་བྱེད་རྟེན་འབྲེལ་མི་བསྐྱུ་ཀྱན་གཤམ་པའི། །ཤེས་རབ་
 ཕར་བྱིན་རྫོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །བདག་ཉིད་ཡོད་ན་སྤང་ལས་གཅིག་ཐ་དད། །
 གཅིག་ན་སྤང་པོར་འགྱུར་ཞིང་ཐ་དད་ན། །གསལ་བས་མཐོང་འགྱུར་གནད་བཞིའི་

དབྱུང་སྒྲོམ་གྱིས། །བདག་མེད་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཆ་བཅས་
 རྟོན་འབྲེལ་མདོན་སྐུམ་རིག་པའི་མཐུས། །རང་བཞིན་སྟོང་པར་ངེས་ཤིང་བདེན་པར་
 སྟང་། །གཉིས་ཆོགས་མཐའ་བྲལ་དབུ་པའི་ལམ་བཟང་གིས། །ཆོས་ཀྱན་སྐུ་མར་
 འཆར་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །སྦྱོར་པས་བསྐྱུས་པའི་ལམ་ལ་ཆོས་བཤད་ནས། །ཐེ་
 ཆོམ་ཀྱན་གསལ་ཤེས་བཞིན་སྐྱབ་ཏུ་འཇུག། །རང་ཡང་དེ་བས་ལྷག་པའི་དོན་མཐུན་
 གྱིས། །འགྲོ་དོན་རྣལ་མ་རྟུས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །མགོན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་སྡེ་རྒྱ་
 མཆོའི་བཅུད། །མཐར་ཐུག་སྤྱི་མེད་རྟོ་རྗེའི་དགྱིལ་ལམ་དུ། །དབང་བཞི་ཡོངས་
 རྟོགས་ཐོབ་ཅིང་ལམ་གྱི་སྒོག། །དམ་སྒྲོམ་གསང་བ་བྱུང་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཉིན་
 མཆོན་ཐུན་བཞིར་ཆོགས་གསོག་བསྐྱུང་ལམ་ལ། །བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་སྐྱབ་ཡན་ལག་
 བཞིས་བསྐྱུས་པའི། །རིམ་བུ་དང་པོའི་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །དགྱིལ་ལམ་
 ལས་ཀྱན་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །རྟོ་རྗེའི་ལུས་ཀྱི་གནས་གཡོ་བཀོད་པ་རྣམས། །
 རི་བཞིན་རྟོགས་ནས་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ལམ། །དབེན་གསུམ་རྒྱ་ལུས་འོད་གསལ་
 རྒྱུད་འཇུག་གིས། །ཆོ་(པ་)གཅིག་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དེ་ལྟར་
 མ་གྲུབ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་ན། །སྦྱེ་གནས་མཆོག་ཏུ་བསམ་བཞིན་སྦྱེ་བའམ། །སྦྱོབས་
 ལྟ་སྦྱར་བའི་འཕོ་བའི་མན་ངག་གིས། །རྣམ་དག་ཞིང་དུ་སྦྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །
 མདོར་ན་འདི་དང་བར་དོ་བྱི་མའི་མཐར། །སྐྱུ་མ་ལྟ་ཡིས་མཉེས་བཞིན་རྗེས་བཟུང་
 རྟེ། །གདམས་དོན་ཡོངས་རྟོགས་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པ་ཡིས། །སྐྱུ་མ་ལྟ་མཆོག་འགྲུབ་
 པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །སྦྱོབ་བྲལ་སྐྱུ་མ་མགོན་པོ་དབྱེར་མེད་ལ། །བདག་ནི་གུས་པས་
 དུས་ཀྱན་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་གིས་མར་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཉིན་
 མོངས་བར་ཆད་སེལ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཁྱུང་པར་སྐྱུ་མ་མགོན་པོ་དབྱེར་མེད་
 པར། །ཡིད་ཆེས་གསོལ་འདེབས་ཅེ་གཅིག་སྐྱབ་པ་ན། །སེམས་རྒྱུད་ནི་སོགས་གོགས་

སེལ་བོགས་འདོན་གྱི། །མན་ངག་ཞལ་གཤམ་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །དེ་ལྟར་
གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྤྱ་མགོན་ཉིད། །དགུས་པའི་ཉམས་གྱིས་ཞལ་བཞེས་མཛད་
བཞིན་དུ། །སྤྱ་མགོན་གཉིས་པ་སྒྲིབ་མཚམས་ཐིམ་པ་ལས། །ལམ་མཆོག་སྐྱབ་ལ་མཐུ་
དང་ལྷན་པར་གྱུར། །

དེ་ནས་ཆོགས་ཞིང་རྒྱམས་དང་རང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་སྒྲོད་
བཅུད་གཞན་རྒྱམས་རང་ལ་ཐིམ་ཆོགས་ཞིང་རྒྱམས་རིམ་གྱིས་འོད་དུ་ཞུ་སྟེ། ཅ་བའི་སྤྱ་
མ་ལ་ཐིམ་ཞིང་དེ་ཉིད་ལ་དད་གདུང་དག་པོའི་སྒྲོ་ནས། དཔལ་ལྷན་ཅ་བའི་སྤྱ་མ་རིན་
པོ་ཆེ། །བདག་གི་སྒྲོ་གསུམ་པད་སྤྱི་སྟེང་བཞུགས་ལ། །བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་ནས་
རྗེས་བཟུང་སྟེ། །སྐྱ་གསུང་ཐུགས་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྐྱལ་དུ་གསོལ། །

ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཅ་བའི་སྤྱ་མ་དེ་ཉིད་དགུས་བཞིན་དུ་རང་གི་སྒྲོ་བོ་ནས་ཞུགས་མགྱིན་བ་རྒྱུད་དེ་སྒྲིང་ཁའི་ཅ་
འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་རང་སེམས་དང་དབྱེར་མེད་དུ་བརྟན་(འན)པར་བཞུགས་པས་སྒྲོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཅིང་ཐུགས་ཡིད་
གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པར་བསམས་ནས་མཇུག་ཏུ་བསྒྲོ་སྒྲིབ་བྱ་བཞི།

དགེ་བ་འདི་ཡང་རྗེ་བཙུན་སྤྱ་མ་མཆོག་ །ཞིང་འདིར་སྐྱ་ཆེ་བརྟན་ཅིང་མཛད་
འཕྲིན་རྒྱས། །བདག་སོགས་ཁྱོད་རྗེས་ཁོ་ནར་ཞུགས་པ་ཡིས། །དཔོན་སྒྲོབ་བཤད་
སྐྱབ་མཐུན་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག །རིང་པོར་མི་ཐོགས་མགོན་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པའི། །སྐྱ་
གསུང་ཐུགས་གྱི་གསང་བའི་མཛོད་བཟུང་ནས། །འགྲོ་ཀྱན་རྗེས་འཛིན་ཐབས་མཁས་
སྟིང་སྟོབས་གྱིས། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མ་ལུས་འཛིན་པར་ཤོག །ཆེ་རབས་འདི་ནས་
སྐྱེ་བ་ཀྱན་ཏུ་ཡང་། །ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགེ་བའི་རྟེན་རྟེན་དེ། །ཁོང་ལ་མ་ནོར་ཐོས་
བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས། །ཟུང་འཇུག་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་ལྷུར་ཐོབ་ཤོག །

ཅེས་པ་དང་གཞན་ཡང་སྒྲོབ་ལམ་རྒྱལ་བ་ལྷན་བཅས་མ་སོགས་ཀྱང་བཏོན་ནས་བསྒྲོ་སྒྲིབ་གྱི་རྒྱས་འདེབས་བྱ་ཞིང་། དེ་
ནས་བྱོན་མཚམས་སུ་ཡང་སྤྱ་མ་ལ་དད་གུས་གྱི་སྒྲོ་ཐུགས་མ་ཉམས་པར་སྒྲོ་སྒྲིབ་ཆོགས་ནས་སྒྲོད་པས་མཉེས་པ་རྒྱབ་ཅིང་རང་རྒྱུད་

ལ་ཕྱིག་ལྷ་དང་གིས་གོས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིག་གྲོགས་མཛོད་པ་མོགས་མཛོད་ར་ཆ་པ་གིས་གཉེན་པ་སྟེན་རྒྱལ་གྱི་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་ཐམས་
ཅད་པ་སྟེན་ནས་ལག་དུ་ལེན་པ་ལས་སྤེལ་འདེད་པར་བྱའོ། །འདི་ལྷ་པ་སྟེང་ནས་ཉམས་སྤེལ་པར་འདོད་པས་ཐོག་མར་གཞུང་
ལུགས་ལ་སྐྱབས་ནས་མཐའ་བྱ་གཅིད་པ་དང་། ལྷག་པར་ནང་དོན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཉེ་བར། སྤྱི་ལོ་འདི་ལྷན་ལས། རི་ལྷ་པ་ནང་
དུ་ཉམས་གནས་པ། །བྱ་མའི་ཞལ་ལས་སྟེད་པར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་མཆོད་པ་ལྷན་གྱི་བྲམ་ལུན་རིང་དུ་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་
རང་གི་གང་གིས་རྒྱལ་ཉམས་ལེན་དུ་སྦྱོལ་པའི་དམིགས་པའི་གནད་འགག་རྒྱམས་ཞལ་ལས་གིས་པར་བྱེད་པ་གལ་ཆོད། །ཅེས་
སྐབས་གནས་ཀྱང་འདུས་ཀྱི་བདག་ཉིད། རྗེ་བཙུན་རྩ་པའི་བྲམ་ལུན་པོ་ཆེ་གྱི་བཟང་རྒྱལ་གྲོལ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་བརྟེན་
པའི་བྲམ་ལུན་ལ་འབྱོར་འདི་(༡༧)ནི་རིང་མོ་ཞིག་ནས་ངོས་རང་ལ་ཡང་འདི་ལྷ་པའི་ཚོགས་ཆ་ཆར་ཞིག་བྱང་ན་སྟམ་པའི་ཡིད་
འདུན་ཆེ་པའི་ཐོག་ཉེ་ཆར་སྐབས་མགོན་བྲམ་ལུན་པོ་ཆེ་རྩ་བྱེད་པའི་དད་སྟོབས་ཆོས་རྒྱལ་ལྷན་པ་སྟེད་ལྷན་ནང་པ་དངོས་གཞི་
པའི་ལུས་དགོ་རྒྱལ་མ་གྱོ་བཟང་དཔལ་མོས་ནན་གྱིས་བསྐྱལ་ཞིང་། ལྷག་པར་འདི་ཁའི་སྐབས་སྟེང་དགོ་འདུན་རྒྱལ་ལ་སོགས་
པའི་སྟེན་དང་སྦྱོར་བཟོད་པའི་དད་གུས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་ལན་ན་སྟམ་སྟེ། རྗེ་བཟང་བྱུང་དཔལ་དོ་རྗེ་འཆར་དངོས་སྐབས་
གཅིག་པག་འདྲིན་མཆོངས་སྐྱ་མ་མཆིས་པ་རྗེ་བཙུན་རྩ་པའི་བྲམ་ལུན་པོ་ཆེ་གྱི་བཟང་རྒྱལ་གྲོལ་པ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་ལྷ་ནས་དང་།
ཨེགས་དང་དཀྱིལ་འཕོར་བྱ་མཆོད་མངའ་བདག་རྗེ་བྲམ་ལུན་ཞིད་གཙུག་གྱུན་ཡོངས་རྫོགས་པ་སྟེན་པའི་མངའ་བདག་དོན་གྱི་
སྟེད་དུ་མཆོད་ནས་སྟེན་ཏེ་བདག་གི་མཁའ་རིན་པོ་ཆེ་སྐབས་གཅིག་པག་འདྲིན་མཆོངས་སྐྱ་མ་མཆིས་པ་རྗེ་བཙུན་གྱོ་བཟང་ལེ་
གིས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་དཔལ་བཟང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་པད་ལ་སྦྱི་བོས་ལུན་རིང་དུ་གཏུགས་གིང་ཐུགས་རྗེ་དང་བཀའ་འདྲིན་ཁོ་
ནས་འཆོ་པའི་མཐུ་ལས་ཁྱིན་སྐབས་ཀྱི་པགོ་སྐལ་ཐུན་པ་སྟེང་ལ་ཞུགས་པའི་ཉེ་གནས་ཀྱི་ཆར་གདོགས་པ་དུས་མཐའི་སྐལ་མིང་
འཛིན་པ་གྱོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སྟེན་ལས་ཀྱིས་རྗེ་བྲམ་ལུན་ལ་གསོལ་བ་ཡུན་རིང་དུ་བདའ་སྟེ་སྟེང་ཆར་རྒྱལ་རི་ཁྱོད་དུ་དྲ་
བས་སྐྱར་བའོ། །

མ་རྟོག་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཆོས་ཅི་མཆིས་པ། །བསྟན་དོན་རི་བཞིན་གཟིགས་པའི་མཁས་
གྲུབ་ལ། །མཐོལ་ལོ་བཤགས་སོ་ལེགས་བཤད་ཅི་མཆིས་པ། །ཕྱག་བྱར་འོས་པ་བྲམ་
པའི་རྒྱར་གྱར་ཅིག། །

༡༡། རྩོམ་རྒྱུ་རྣམས་འབྱོར་དང་སྒྲ་མའི་རྣམས་འབྱོར་
སྟགས་བཞུགས་སོ། །

སྒྲ་བཟང་བདེ་བ་མཆོག་གི་རྣམ་གྲོལ་ལམ། མཛད་སྟགས་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་
ཟུང་འཇུག་གི་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་བདེ་སྒྲག་འབྲུག་པའི་ཐབས། རྩོལ་མཛད་སྒྲུབས་
མགོན་རྣམ་གཉིས་སྒྲི་བོས་མཆོད། རྩོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ་བཟང་ལ། །
ཞུགས་ནས་རང་གཞན་པན་བདེ་འབྱུང་བའི་གནས། རྣམ་དག་དཔེ་ཆོག་སྟོམ་པར་
ཡིད་ཆེས་པའི། རྣལ་ལྷན་རྒྱུ་འཛིན་པའི་གདམས་ངག་འབྲི། །

དེ་ལ་འདིར་རྩོམ་རྒྱུ་རྣམས་འབྱོར་གྱི་ཉམས་ལེན་གཞུང་ཆེན་མོའི་དགོངས་པ་མན་ངག་གིས་བརྒྱན་པ་དམིགས་པ་གཙོར་
འདོན་གྱི་སྟོན་ཉམས་སྒྲུ་ལེན་པ་ལ། བཤད་བྱའི་གཞུང་འགོད་པ་དང་། གཞུང་དོན་ཉམས་ལེན་དུ་བསྒྲིགས་པ་གཉིས། དང་པོ་
ནི་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྣམ་བཤད་དངོས་བྱུང་སྟེ་མའི་སྟོམ་གཞུང་གི་དོན་བསྟུང་སྒྲུབས་སྟ།
དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་སྒྲ་མ་ལ་སྒྲུབས་སྟེ་འགྲོ་བར་བྱས་ནས། རང་ཉིད་ལྷོ་ལོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆེན་པོར་བསྟུང་ལ། རྟོ་རྟོ་དང་དྲིལ་
བུའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔྱད་ཏེ་གཞུང་ནས་རང་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་ཉེས་སྟོང་མཐའ་དག་
ལས་སྟོག་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་བསྟུན་ནས་སྒྲིན་པ་བཞིའི་སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ་ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི་ཐོག་མར་རྣམ་སྟངས་གི་དཔེ་ཆོག་རྒྱལ་ལས། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྒྲུབས་སྟེ་འགྲོ་བའི།

བདག་སྟགས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལྟལ་དུས་གནས་སྒྲུབས་ཀྱན་ཏུ་དགོན་
མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་བྱུང་པར་སྒྲུབས་གནས་ཀྱན་འདུས་གྱི་སྒྲ་མ་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་སྒྲུབས་སྟེ་མཆོད། བདག་སྟགས་སྟིང་ཞིའི་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲུབས་
པའི་མགོན་སྒྲུབས་དཔུང་གཉིན་དཔེ་ཆོག་དུ་གསོལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་(༡༩)དང་
ཆོགས་གྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྒྲུབས་སྟེ་མཆོད། བདག་གི་

སྤྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འབྲུབ་
པར་ཤོག །

སེམས་ལན་རྒྱལ་རྣམས་འབྱོར་པའི། བདག་གི་གཞན་དོན་དུ་རང་གི་རྩོགས་བྱང་འདོད་ནས་
རྒྱལ་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་གང་དང་འབྲུད་ཀྱང་མི་བདར་ཞིང་སྤེལ་བར་བགྱིའོ། །

མི་བསྐྱོད་པའི་དམ་ཚིག་བཞི་ལས། སྤྱོད་དཔོན་གཟུང་པའི་དམ་ཚིག་ནི། མཁྱེན་རབ་འཇམ་དབྱངས་
རིགས་བདག་རྩོམ་འཆང་། རྒྱགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྤྱོད་བཟང་གྲགས། །ཀྱུན་
གྱི་རོ་བོ་སྤྱོད་པ་རིན་པོ་ཆེ། །ཟུང་འཇུག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བཀའ་དྲིན་སྦྱོལ། །

སྤྱོད་ལ་མཁྱེན་རྒྱལ་རྣམས་འབྱོར་པའི། བདག་གཞན་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་ལོངས་སྤྱོད་དུས་
གསུམ་དགེ་ཚོགས་བཅས། །རིན་ཆེན་མཆོད་པར་བཟང་པོ་ཀྱུན་བཟང་མཆོད་པའི་ཚོགས་
བཅས་པ། །སྤྱོད་ལས་སྤངས་ནས་སྤྱོད་པ་ཡི་དམ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འབུལ། །རྒྱགས་
རྩོམ་དཔའ་གིས་བཞེས་ནས་བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ། །

དེ་མཇུག་དུ་མཆོད་ཐུགས་གང་མང་བསྐྱེད་ནས་སྤྱོད་པར་ལ་བསྐྱེད་རང་གི་སྤྱོད་གསུམ་དང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་གསུམ་
དབྱེར་མེད་དུ་བསྐྱོལ། དེ་ནས་མི་བསྐྱོད་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་དམ་ཚིག་དང་རྩོམ་པའི་དམ་ཚིག་ནི། རང་ཉིད་རྩོམ་
འཆང་དུ་གྱུར་པ་ལུས་དང་སྦྱོམས་པར་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཆེན་
ནི། དཔལ་དོན་གྱི་རྩོམ་པའི་དམ་ཚིག་དང་ཉིད་ལ་སྤྱོད་དེ་གཉིས་ཀའང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ནོ། །

དེ་ནས་དོན་གྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་མཆོད་པའི་དམ་ཚིག་ནི། ཕྱི་དང་ནང་དང་གསང་བ་དང་དེ་མོན་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱོད་ནས་རང་ལ་མཆོད་པར་བྱེད་ཅིང་།

དེ་ནས་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཕྱི་དང་གསང་བ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་(༡༧)དམ་ཚིག་འཛིན་པའི་དམ་ཚིག་གསུམ་
ནི། ཐེག་པ་གསུམ་དང་ཕྱི་བྱ་སྤྱོད་གསང་བ་རྣམས་འབྱོར་དང་། རྣམས་འབྱོར་ཆེན་པོ་སྤྱོད་
མེད་པ་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་ལ་མཁམས་པར་བྱས་ནས། རྣམས་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་དམ་

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥
 ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

དང་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་བརྟམས་སྒྲོད་ཀྱི་ཙ་ལུང་། གཉིས་པ་བདེ་གསེགས་བཀའ་
འདས་ཀྱི་ཙ་ལུང་། གསུམ་པ་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་ལ་བྱོས་ནས་ཉེས་པ་བརྗོད་པའི་ཙ་ལུང་།
བཞི་པ་སེམས་ཅན་ལ་བྱམས་པ་སྤང་བའི་ཙ་ལུང་། ལྷ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དོར་ཀྱི་ཙ་
ལུང་། རྒྱག་པ་ཆོས་ལ་སྒྲོད་པའི་ཙ་ལུང་། བདུན་པ་མ་སྤྲིན་པ་ལ་གསང་བ་སྒྲོགས་པའི་
ཙ་ལུང་། བརྒྱད་པ་ལུང་པོ་ལ་བརྟམས་གཏུང་གི་ཙ་ལུང་། དགུ་པ་སྟོང་ཉིད་ཟབ་མོ་སྟོང་
པའི་ཙ་ལུང་། བརྩ་པ་གཏུག་ཅན་ལ་ལུས་དག་གིས་མཛའ་བར་བྱེད་པའི་ཙ་ལུང་། བརྩ་
གཅིག་པ་སྟོང་ཉིད་མ་བསྐྱུངས་པའི་ཙ་ལུང་། བརྩ་གཉིས་པ་དད་སྐུ་འབྱེན་པའི་ཙ་
ལུང་། བརྩ་གསུམ་པ་དམ་ཆས་མི་བསྟེན་པའི་ཙ་ལུང་། བརྩ་བཞི་པ་བྱད་མེད་ལ་སྒྲོད་
པའི་ཙ་ལུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤང་བའི་དམ་ཚིག་ནི། གྲོག་གཙོད་པ། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ།
ལོག་པར་གཡེམ་པ། བརྟུན་ཆང་དང་བཅས་པ་དག་བསྟེན་གྱི་སྤང་བྱ་ལྟ་དང་། བྱ་བ་
མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བའོ། །

གཉིས་པ་བསྟེན་པའི་དམ་ཆོག་ནི། སྟོབ་དཔོན་རྩལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པ་དང་། གྲོགས་ལ་
བསྟེན་བཀའ་བྱ་བ་དང་། དགེ་བའི་ལས་ལས་བརྩ་ཡང་དག་པར་བསྟེན་པའོ། །

གཞུང་པ་སྤང་བའི་དམ་ཆོག་གཞན་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་རང་ལམ་ཁོ་ནས་བསྐྱོད་པར་འདོད་པ་
མི་བྱ་བ་དང་། འབྲས་བུ་སྤང་འདས་ཅམ་ལ་མི་ཆགས་པ་དང་། གཞན་(༣)དོན་དུ་
དཀའ་སྤྱད་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། ལམ་བཟང་སྤྱང་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་
གོ་ཆ་གྱོན་པ་དང་། དགོས་མེད་དུ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་སྟགས་ལ་མི་བརྟན་པ་དང་། ལྟའི་

སྒྲ་གཟུགས་ཚང་བར་བྲིས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྒྲ་མ་སོགས་ཀྱི་ཞོན་པའམ་ཞོན་པའི་
 ཆེད་དུ་བྲིས་པ་དང་། ཕྱག་མཆོན་དང་དེའི་ཆེད་དུ་བྲིས་པའི་རལ་གྱི་སོགས་མཆོན་བྱ་
 དང་། འཁོར་ལོ་སོགས་མཆོན་མ་དང་། མཆོད་རྩིས་རྟིང་པ་སོགས་དམན་མ་དང་
 བཅས་པ་དེ་དག་ལ་འགོ་མ་ཞིང་འགོ་མ་པའི་སར་དོར་བ་དང་བཅས་པ་སྤང་བའོ། །

ཐུགས་ཐུན་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱུ་ཀྱང་གྲངས་དང་ངོ་བོ་མ་རྟོག་བར་བྲིས་ཏེ་འདི་ལྟར། ཤེས་རབ་སྟོབས་
 ཀྱིས་ལེན་པ་དང་། །དེ་ཡི་བདུད་རྩི་སྟོབས་ཀྱིས་ལེན། །སྟོད་མིན་ལ་ནི་མི་གསང་
 དང་། །ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཅོད་པ་དང་། །དད་ལུན་ལ་གཞན་ཆོས་སྟོན་དང་། །ཉན་ཐོས་
 བར་དུ་ཞག་བདུན་གནས། །རྩལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱལ་བྱེད། །དད་པ་མེད་ལ་ཆོས་
 སྟོན་པ། །བསྟོན་སོགས་མ་དག་ལས་ལ་འཇུག །དགོས་མེད་སོ་བྱང་ལས་འདས་པ། །
 སྒྲ་མ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་བས་དང་འགལ། །

དེ་ནས་ལྟར་བ་གང་དག་གང་གིས་གོས་པ་རྣམས་དྲན་པར་བྲིས་ཏེ་བཤགས་པ་ནན་ཏན་བྲིས་ཐོག་བསྐྱེད་འདོད་བསྐྱེད་
 ཐབས་ལན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བསམས་ནས་སྒྲུབ་སེམས་དངོས་ནི། ཤེས་ཤིང་གྲུས་ལ་རྟག་ཏུ་བདག་ཉིད་
 མ་འབྲུལ་བར་བྲིས་ནས་ཉན་མོངས་པ་ངེས་པར་བཅོམ་སྟེ་རྩ་བའི་ལྟར་བ་རྣམས་ལྟ་ཅི་
 ཡན་ལག་གི་ལྟར་བ་སྒྲ་མོ་ཡང་འཇུག་པའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་སྟེ་སྤངས་པ་མཐར་བུག་གི་ཆེད་དུ་
 འབྱོལ་བར་བྱ། དེ་ལྟར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་ཏུ་གསོལ།

རྣམ་སྟངས་གི་དགོ་ཆོས་སྟེད་པའི་རྣལ་ཁྱེམས་བསྐྱེད་པའི་དམ་ཆོག་ནི། དགོ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་རང་
 རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱེད་ཅིང་སྟེལ་བར་བྲིས་ཏེ་གཞུང་ཆེན་མོ་མཐའ་དག་ཇི་བཞིན་
 དུ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པའི་སྒྲོ་གོས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། དེ་དག་ལ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་
 གདམས་(༡བ)པར་ཤར་ཏེ་ལག་ཏུ་སྤང་བདེ་བའི་ཐབས་མན་ངག་ཟབ་མོ་དང་ལུན་པ་
 དང་། བྱིན་སྒྲུབས་སྟོབས་ཆེན་རྒྱུད་པ་རྣམ་དག་དང་ལུན་པ་བཅས་གསུམ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་
 བས་རྟོགས་པ་མཐར་བུག་གི་ཆེད་དུ་འབྱོལ་བར་བྱ། དེ་ལྟར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་

བརྒྱུ་ཏུ་གསོལ།

དེ་ནས་རིན་འབྱུང་གི་སྒྲིན་པ་ནས་བཞིའི་དམ་ཆོག་བཞི་ལས། དང་པོར་ཐང་ཐིང་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ནི། ལུས་དང་
ཡོངས་སྒྲིན་བདེ་དགེ་གང་ལ་ཡང་མ་ཆགས་པར་གཞན་དོན་དུ་གཏོང་ཞིང་རྫོགས་བྱང་
ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་བརྒྱུ་མས་གིང་བསྡུ་བར་བགྱིའོ། །བྱང་སྒྲིན་མས་མི་འཛིགས་པའི་སྒྲིན་
པ་དང་བྱམས་པའི་སྒྲིན་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་ཕྱལ་དུ་ཕན་གཞོན་སྒྲི
ཆོགས་ལྟར་བྱེད་པར་སྒྲུང་བར་བྱད་མེད། ལུགས་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བས་བསྐྱུ་བའི་
ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་ལ་ཡང་བྱད་མེད། སེམས་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་བསམས་ན་བདེ་བ་འདོད་
ནས་སྤྲུལ་བསྐྱུ་ལ་གྱིས་མནར་ཞིང་ཆོས་ཀྱིས་ཐོངས་པས་ཉམ་ཐག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཡིན་པར་ཡང་མཚུངས། རང་གི་ངོས་ནས་བསམས་ན་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
མཚུངས་པས་ན་དེ་དག་གི་ཁུར་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་ཁྱེར་དགོས་པ་ལ་ཡང་བྱད་
པར་མེད། མདོར་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པ་གང་གི་སྒྲིན་པ་ཀྱང་ཉེ་རིང་གི་བྱད་
པར་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་མི་དམིགས་པས་ན་ཆགས་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་གང་
གིས་ཀྱང་མི་བསྒྲིན་པའི་བྱང་སྒྲིན་མས་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་མཆོག་གི་བདེ་བ་དམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་
མ་རུང་། ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩ་བ་སྤྱིར་རྗེས་བསྐྱེད་པའི་གཞན་ཕན་ཁུར་
འབྱེར་གྱི་ལྷག་བསམ་དང་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་བྲིམས་
གསུང་བའི་རྣམ་སྒྲུང་གི་དམ་ཆོག་ནི། སྤྲུལ་བསྐྱུ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་ལས་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་ཞིག་བྱུང་ན་ཅི་མ་རུང་གྲོལ་བར་གྱུར་ཅིག་། དེ་གཉིས་ཀ་བདག་གིས་ཅི་
ནས་ཀྱང་བྱ། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་གྱི་རུས་པ་ཐམས་ཅད་ཆེ་འདིར་
སྤྲུལ་དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྒྲུ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱུ་ཏུ་གསོལ། དེས་ན་བདག་
གིས་ཅི་བྱས་གང་བྱུང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ། །སྟོ་བཟང་(༤ན)མདོ་སྤྲུལ་

བདག་སྐྱབ་པ་སྤྲིའི་ཆེལ། །རན་རྟོགས་མུན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཟུམ་གྱུར་པ། །མཁའ་བཙེ་
ཉི་འོད་སྟོབས་ཀྱིས་ཞལ་སྤེལ་ནས། །རྣམ་གྲོལ་མཆོག་གི་དགའ་སྟོན་འབྱེད་པར་ཤོག །
ཐམས་ཅད་མཁའ་བ་སྟློང་རྗེས་བསྟོད་པ་ཡིས། །སྟོ་ཆོགས་མཛད་པ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་
ལགས་གྱུར། །རང་གཞོང་མ་དག་སྒྲུང་ཚུལ་གཟེར་ཆེ་བས། །གནས་ལུགས་དག་པའི་
དགྱིལ་ལའོར་མཛལ་བར་ཤོག །

ཅེས་མདོ་སྟོགས་ལམ་གྱི་གནད་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བླགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་གྱུར་པ་ཐུན་རྒྱལ་རྣལ་འབྱོར་དང་པ་ཆད་
ལུན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་པ་སྒྲིགས་མཛད་པ་མང་དུ་མཆིས་གྱུར་དོན་ཟབ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་དགའ་བ་བཙས་སྟོགས་དུས་ཀྱི་སྟོ་
ཆུང་བདག་དང་འདྲ་བ་གཞན་ལ་འད་པ་ན་ཕྱིར་དུ་དོན་ཆ་རྣམས་ཆོག་ལུགས་གི་སྟོན་མ་སྟོར་བདེ་བའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བཀོད་པ་ནི་སྟོང་
བ་བསམ་གཏན་པ་དབུ་མཛད་དགེ་སྟོང་འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་གཙུག་མཛད་རིའོད་འཛིན་པ་ཐུན་མོང་ནས་གྱུར་བསྐུལ་
མ་མཛད་ཅིང་། གཙུག་པོར་རང་ཡང་ལམ་མཆོག་འདི་འདྲ་བར་བག་ཆགས་བརྟན་པོ་འཛིན་ཕྱིར་དང་ལྷག་ཕྱིར་བྱུང་སྒྲུ་མ་རིན་པོ་
ཆའི་བཀའ་གནང་བ་ཐོབ་པ་བཙས་གེུ་ཆད་སྐུལ་མིང་འཛིན་པ་སྟོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སྟོན་ལམ་གྱིས་དང་བསམ་སྐྱུར་བའོ། །ཆད་
ལུག་ཞོར་འབྲུལ་མཆིས་ན་མཁས་བླ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པར་མཛད་དུ་གསོལ། ॥

༥ ཐུན་རྒྱལ་རྣལ་འབྱོར་རྣལ་བཟང་དགའ་རོལ་བཞུགས་སོ། ༥ སངས་བྱུང་ཆོས་ཆོགས་མ་བཏོན་ནས། བདག་
སོགས་འགྲོ་བ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་འདི་ནས་
བཟུང་སྟེ་རི་སྟོང་བྱང་ཚུབ་སྟློང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་
གསུམ་དང་བྱད་པར་དུ་ཡང་སྐྱབས་གནས་ཀྱན་འདུས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྟོ་བཟང་བྱབ་
དབང་རྟོ་རྗེ་འཆར་དངོས་རྗེ་བཙུན་སྒྲུ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡུག་འཆལ་ཞིང་མཆོད་དོ་སྐྱབས་
སུ་མཆིའོ། །བདག་ཅག་སྟོང་ཞིའི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྐྱུར་དུ་སྐྱབས་པའི་
མགོན་དང་སྐྱབས་དང་དཔུང་གཉེན་དམ་པ་སྐྱད་ཅིག་གྱུར་འབྲལ་བ་མེད་པར་མཛད་
དུ་གསོལ། །བདག་གིས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འདོད་ནས་སྐྱབ་པའི་སྟོ་
འདི་གང་དང་འབྲད་གྱུར་མི་གཏང་ཞིང་སྟེལ་བར་བསྐྱེའོ། །

མཁའ་འཇམ་དབྱངས་རིགས་བདག་དོ་རྗེ་འཆང་། །ཕྱགས་ཀར་ཡེ་ཤེས་
 སེམས་དཔལ་སྒོ་(༧)བཟང་གྲགས། །ཀྱན་གྱི་དོ་བོ་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །ཟུང་འཇུག་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བཀའ་བྱིན་སྦྱེལ། །བདག་གཞན་ལས་ཀྱི་བཀོད་འབྱོར་ཕུན་ཚོགས་
 དང་། །རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་གྱི་ཕྱགས་རྗེའི་རོལ་པ་རྣམས། །ཀྱན་བཟང་མཆོལ་མཛེས་པའི་
 རྒྱན་བྱས་ཏེ། །སྒྲ་མ་ལྟར་འབུལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་
 པས་རང་དང་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར། །བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་དོ་རྗེ་འཆང་དུ་གྱུར་བ་ཡུམ་དང་
 སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ཤེས་རབ་ཆེན་པོ་ནི་རིས་དོན་གྱི་དོ་རྗེ་དང་
 དྲིལ་བུ་སྟེ། བྱི་དང་། བྱ་དང་། གསང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རང་ལ་མཆོད་
 པ་བྱེད་ཅིང་ཐེག་པ་གསུམ་དང་། བྱེད་པར་དུ་ཡང་། བྱི་བྱ་སྦྱོད་དང་། གསང་བ་རྣལ་
 འབྱོར་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་སྒྲ་ན་མེད་པ་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་ལ་མཁའ་པར་
 བྱས་ནས་དེ་བཞིན་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་། རིགས་ལྟ་སྤྱིའི་རྩ་བའི་དམ་ཆོག་ལ། དང་
 པོ་སྒྲོབ་དཔོན་ལ་བརྟམས་སྦྱོད་ཀྱི་རྩ་ལྟར། གཉིས་པ་བདེ་གཤེགས་བཀའ་འདས་ཀྱི་རྩ་
 ལྟར། གསུམ་པ་དོ་རྗེའི་སྒྲ་ལ་ཁྲིས་ནས་ཉེས་པ་བཟོད་པའི་རྩ་ལྟར། བཞི་པ་སེམས་
 ཅན་ལ་བྱམས་པ་སྦྱོང་བའི་རྩ་ལྟར། ལྟ་བུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དོར་གྱི་རྩ་ལྟར། དུག་པ་
 ཆོས་ལ་སྦྱོད་པའི་རྩ་ལྟར། བདུན་པ་མ་སྦྱིན་པ་ལ་གསང་བ་སྦྱོགས་པའི་རྩ་ལྟར། བརྒྱད་
 པ་ལུང་པོ་ལ་བརྟམས་གཏུང་གི་རྩ་ལྟར། དགུ་པ་སྦྱོང་ཉིད་ཟབ་མོ་སྦྱོང་བའི་རྩ་ལྟར།
 བརྩ་བ་གཏུག་ཅན་ལ་མཛའ་བར་བྱེད་པའི་རྩ་ལྟར། བརྩ་གཅིག་པ་སྦྱོང་ཉིད་མ་བསྐྱངས་
 པའི་རྩ་ལྟར། བརྩ་གཉིས་པ་དད་སུན་འབྱིན་པའི་རྩ་ལྟར། བརྩ་གསུམ་པ་དམ་རྩལ་མི་
 བསྟན་པའི་རྩ་ལྟར། བརྩ་བཞི་པ་བུད་མེད་ལ་སྦྱོད་པའི་རྩ་ལྟར་དང་བཅས་པ་རྣམ་པར་
 དག་པར་བྱ་ཞིང་། ཡན་ལག་གི་དམ་ཆོག་ལ། སྦྱང་བའི་དམ་ཆོག་དང་བསྟན་པའི་དམ་
 ཆོག །སྦྱོང་བའི་དམ་ཆོག་གཞན་བསྟན་པ་རྣམས་དང་། ཤེས་རབ་སྦྱོབས་གྱིས་ལེན་པ་

དང་། །དེ་ཡི་བདུན་ཅི་སྟོབས་གྱིས་ལེན། །སྟོན་མིན་ལ་ནི་མི་གསང་དང་། །ཆོག་གས་
 གྱི་ནང་དུ་ཅོད་པ་དང་། །དད་ལྡན་ལ་གཞན་ཆོས་སྟོན་དང་། །ཉན་ཐོས་ནང་དུ་ཞག་
 བདུན་གནས། །རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་འབྱོར་ར་རྒྱལ་བྱེད། །དད་པ་མེད་ལ་ཆོས་སྟོན་པ། །
 བསྟེན་སོགས་མ་དག་ལས་ལ་འཇུག། །དགོས་མེད་སོ་བྱང་ལས་(༥ན)འདས་པ། །སྤྱི་
 མ་ལྷ་བཅུ་ཉི་ལྔ་བས་དང་འགལ། །ཞེས་སོགས་སྟོམ་པོ་རྣམས་ཀྱང་བསྟུང་། །བསྟུང་
 བའི་ཚུལ་ནི། ཤེས་ཤིང་གུས་ལ་བདག་ཉིད་མ་འབྱུང་བར་བྱས་ནས། ཉན་མོངས་པ་
 དེས་པར་བཅོམ་སྟེ། སྤངས་མཐར་ཐུག་གི་ཆད་དུ། འབྱོལ་བ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱ། དེ་
 ལྟར་བྱེད་ཅུས་པ་སྤྱི་མ་ལྷ་ས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། དགེ་བའི་ཆོས་མཐའ་དག་ཀྱང་
 བསྟུས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྟེད་ཅིང་སྟེལ་བར་བྱས་ཏེ། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཆད་དུ་
 ཁྱོལ་བ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱ། དེ་ལྟར་བྱེད་ཅུས་པར་སྤྱི་མ་ལྷ་ས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་
 གསོལ། ལུས་དང་ལོངས་སྟོན་དང་། བདེ་དགེ་གང་ལ་ཡང་མ་ཆགས་པར་གཞན་
 རོན་དུ་གཏོང་ཞིང་། རྟོགས་བྱང་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་དུ་བརྩམས་ཤིང་བསྟོ་བར་བགྱིའོ། །
 སེམས་ཅན་གང་ལ་ཡང་ཉེ་འདྲ་མེད་པར་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཆུངས་པས་ན།
 འདི་ཐམས་ཅད་མཆོག་གི་བདེ་བ་དམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་དང་ལྡན་པ་
 ཞིག་བྱང་ན་ཅི་མ་རུང་། ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག །སྟུག་བསྟུལ་རྒྱ་འབྲས་གྱིས་བཅིངས་པ་
 ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཞིག་བྱང་ན་ཅི་མ་རུང་། གྲོལ་བར་གྱུར་ཅིག །དེ་གཉིས་བདག་
 གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱ། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་བྱིན་དང་གསང་གསུམ་གྱི་ཅུས་པ་ཐམས་ཅད་
 མཛོན་དུ་གྱུར་ནས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་སྤྱི་མ་ལྷ་ས་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་
 གསོལ། དེས་ན་བདག་གིས་ཅི་བྱས་གང་བྱང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའོ། །འདི་ཡི་
 དགེ་བས་མཐའ་ཡས་འགྲོ་བ་ཀུན། །ཐེག་མཆོག་དགེ་བའི་བཤེས་གྱིས་རྗེས་བཟུང་
 བས། །རྣམ་དག་དམ་ཆོག་སྟོམ་པས་རྒྱུད་སྤངས་ཏེ། །ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་རིམ་གཉིས་

མཐར་སོན་ཤོག །ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་དམ་ཆོས་ཀྱི། །རྒྱལ་བའི་དགོངས་
པ་ནི་བཞིན་འཛིན་པ་ལ། །བར་དུ་གཙོད་པའི་མིང་ཡང་མེད་པ་དང་། །མཐུན་པའི་རྒྱུན་
རྣམས་བདེ་སྒྲག་འབྲུག་པར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་སྒྲ་མ་ལ་དང་གྲུས་བརྟན་པོ་ཐོབ་ནས་དཔེར་པའི་རི་རྒྱལ་དུ། ཆོས་འཕྱུད་ཀྱི་གཡེར་བས་མ་གོས་པ་རྒྱལ་ལ་
བརྟན་པ་བུ་དོར་གནས་སྒྲ་མ་གྲོ་བྱས་ཆོས་འཕེལ་དང་། རྒྱུས་ལུ་མཆོག་གི་ཆོས་ལུགས་ལ་དང་འདྲུན་བརྟན་པོ་ཐོབ་པར་རྒྱུད་
དགོ་སྒྲོང་དག་དང་རྒྱུན་(༥༧)ལམ་བཅས་རྣམས་གསར་ཐུགས་ཀྱི་དམ་ཆོག་སྒྲོམ་པའི་བསྐྱོད་པས་དཔེ་གསལ་ཁ་ལོང་པའི་བྱུན་
དྲག་ནུལ་འཕྱོར་མདོར་བསྟུན། ཆོག་ལུག་གོ་བདེ་བ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟུན་པར་མྱ་མའི་ཉེ་གནས་པ་ཀེའུ་ཚང་རྒྱལ་མིང་པས་
དང་བས་རྒྱུར་བཤོ། ॥

༥ ། རྒྱ་མའི་རྒྱལ་འཕྱོར་བྱིན་རྒྱུའམ་རྒྱུར་འཕྱག་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །རང་ཉིད་ཡི་དམ་ལྟར་གསལ་གྱི་
བོ་རྒྱ། །སྒྲ་ཆོགས་པ་རྒྱ་ཉི་ཟེའི་གདན་སྟེང་དུ། །རྩེ་བཅུན་སྒོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲོན་
ལམ་དཔལ། །སྒྱུབས་གནས་ཀྱི་ཁྱི་རོ་བོར་དབྱེས་བཞིན་བཞུགས། །སྒོ་གསུམ་གྱིས་
པས་བྱག་འཆལ་མཆོད་པ་འབུལ། །སྤྲིག་ཀྱི་བཤགས་ཤིང་དགོ་ལ་རྩེས་ཡི་རང་། །
ཆོས་འཁོར་བསྟུན་ཞིང་བརྟན་བཞུགས་གསོལ་བ་འདེབས། །བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཡོངས་
བསྐྱོད་མཐུན་འབུལ། །རང་སེམས་ལོག་པ་ལང་ཤོར་རྒྱུན་བཅད་ནས། །ཡང་དག་ལམ་
གྱི་རིམ་པར་འཕྱག་པ་ལ། །བྱི་ནང་འགལ་རྒྱུན་ཉེར་ཞི་གང་ཤར་ཀྱི། །མཐུན་རྒྱུན་
གོགས་སུ་འབྱེར་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །སྒོ་བཟང་གྲགས་པའི་ཆ་ལུགས་འཛིན་པའི་
སྒྱ། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ལེགས་བཤད་སྟོན་པའི་གསུང་། །སྒོན་ལམ་བདེ་བ་
ནི་བཞིན་སྒྱུབ་པའི་བྱགས། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་སྒོ་གསུམ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །

དེ་ནས་བདུད་རྩི་འབེབས་རྒྱུད་སྤང་འབྲེལ་བར། ཨོ་ཨུམ་ཀུ་རུ་བཟླ་རྩ་ར་སུ་མ་ཉི་མ་རྒྱ་གྲོ་ཁ་བྱ་ཉི་
རྩ་ན་སི་རྩི་རྩི་རྩི། ཅེས་པའི་མཆོན་ཐུགས་ཅི་རུས་བརྒྱས་མཐར། བསྟེན་དང་མ་བསྟེན་ལེགས་ཉེས་
དབྱེད་པའི་མཐུས། །ཡོན་ཏན་བཀའ་བྱིན་བྱུང་པའི་དད་གྲུས་ཀྱིས། །རྟེན་དང་བཀྱར་

སྟེ་འགའ་བསྐྱབ་ནན་ཏན་ལ། །འབད་པས་ཁྱོད་རྗེས་འཇུག་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །
 ཏེན་བཟང་དོན་ཆེ་ཉེད་དགའ་འཛིག་སྤྲོ་བས། །རན་འགྲོའི་འཛིགས་སྟོབས་རུས་པའི་
 སྟོབས་འགྲོ་དང་། །ལས་འབྲས་ཕྱ་ཞིབ་བསམས་པའི་སྤྱང་དོར་གྱིས། །ལམ་གྱི་ཏེན་
 མཆོག་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །འཁོར་བའི་སྟོན་དང་ཅ་བ་ཅད་ཆོད་པས། །ངེས་
 པར་ལེགས་པའི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་སྟོ། །བཅོས་མིན་སྟེས་ནས་རྣམ་དག་ཚུལ་ཁྲིམས་
 གྱིས། །བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །དེ་ནས་རང་དང་གཞན་
 ཞེས་ཏེན་མོངས་གྱིས། །དབྱེན་བཅོས་མ་གཏོགས་ཉམ་ཐག་འགྲོ་བ་ཀྱན། །མར་གྱུར་
 བཅེ་བས་བསྐྱངས་(ལན)པའི་དྲིན་དྲིན་ནས། །སེམས་བསྐྱེད་སྦྱོད་ལ་སྟོབ་པར་བྱིན་
 གྱིས་སྟོབས། །ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་། །དམིགས་པ་ལྷག་པར་
 མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་གཉིས། །ཟུང་འཇུག་ཐུན་མོང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། །འབྲུལ་མེད་
 ངེས་པར་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །ལུང་དོན་ལུང་གིས་བཤད་ཅིང་བསྐྱབ་པའི་
 ཆོ། །རིགས་དང་རིགས་མིན་འབྱེད་པའི་རྣམ་དབྱེད་གྱིས། །གཞན་གྱིས་གཞན་དུ་དགྱི་
 བར་མི་རུས་པའི། །རང་གིས་རང་ཚུགས་ཟེན་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །དེ་ལྟར་གསོལ་
 བཏབ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིས། །མ་བཅོས་གདན་གསུམ་ཆང་བའི་སྟོང་དབུས་སུ། །
 སྤྱོད་མ་རང་སེམས་རྒྱལ་པོར་རྟག་བཞུགས་ནས། །དོན་གཉིས་སྟོབ་ལ་མཐུ་དང་ལྡན་
 པར་གྱུར། །

ཅེས་པ་འདི་ནི་འབྲས་སྤྱངས་གཅིང་པ་མཁན་ཆེན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱོད་པོ་ཆེ་དང་། ལྷག་
 ཆོས་འཁོར་གྱིང་གི་གྲ་བགྲས་རྣམས་ནས་ངོས་རང་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱོད་མའི་རྣམས་འབྱོར་
 རྒྱན་འབྱོར་བྱས་ཆོག་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་གསུང་དོར་ཡསྤྱོད་མའི་ཉེ་གནས་པ་གེུ་ཆང་
 སྤྱལ་མིང་འཛིན་པས་ལོག་པའི་བསམ་པ་བྲིལ་གྱིས་མནན་ནས་སྤྱར་བའོ། །ཡིག་པ་ནི་དག་
 ཚུལ་ཡེ་ཤེས་འབྲིན་ལས་སོ། །

བཟང་རྣམ་གྱི་ལ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། ཐུན་གཅིས་ལྷན་འབྲེལ་གྱི་གསོལ་འདེབས་ཆོག་ཏུ་དོན་ཚད་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཅན་
 གིས་བསྐྱེད་མ་མཐོང་པ་ལྟར་ཡག་ཏུ་ཚོད་སྒྲུལ་མིང་པ་སྟོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སྟོན་ལམ་གིས་སྒྲུ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་དང་
 བས་སྐྱར་བཞོ། ॥

༥ སྒྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་བཞུགས་སོ། ། ༥ འདིར་སྒྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་མདོར་བསྐྱས་ཉམས་སྤེལ་བར་འདོད་པས།
 གནས་ཁང་བྱི་དོར་བྱས་སྒྲུག་ཕུང་ཕྱགས་གྱི་རྟེན་བཀྲམ། མཆོད་པ་ལེགས་པར་བཤམས་རང་ཉིད་སྟན་བདེ་བ་ལ་རྣལ་དང་མཐུན་
 བར་ལམོད་ནས་སྒྲུ་མ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་གསུམ་སོགས་དགེ་སེམས་ཁྱེད་པར་ཅན་བསྐྱེད་དེ།

མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་སངས་ཁྱིལ་དང་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གཅིག་སྟོབ་བཟང་ཐུབ་དབང་
 རྟོ་རྟེ་འཆང་། རྣམ་གྱོལ་འཕྲིན་ལས་འོད་ཟེར་ལུང་པོ་ཅན། སྒྲུབ་སྒྲུབ་གནས་ཀྱན་འདུས་
 དགེས་བཞེན་བརྟན་པར་བཞུགས། སྤྱིད་པར་རྟག་ཏུ་འཁོར་བའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །
 མཐུ་ལྷན་ཁྱེད་གྱིས་ངེས་པར་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །འགྲོ་བའི་རེ་སྟོང་རྫོགས་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་ཏུ། །སེམས་བསྐྱེད་རྒྱལ་གྲས་སྟོད་ལ་འཇུག་པར་ཤོག །འགྲོ་ཀྱན་ཆགས་སྤང་
 བུལ་བའི་བཏང་སྟོམས་དང་། །བདེ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དང་ལྷན་པ་དང་། །སྤྱག་བསྐྱེད་
 ཀྱན་འབྱུང་འཁོར་བ་ལས་གྱོལ་ནས། །བདེ་(ཡན)བ་མཆོག་དང་ནམ་ཡང་འབྲེལ་མེད་
 ཤོག །མི་ཕྱེད་དད་པས་ཡིད་རབ་བསྐྱེད་པ་ཡི། །རྟག་ཏུ་སྟོག་སུམ་གྲུས་པས་ཕྱག་
 འཆོལ་ཞིང་། །ཆགས་བུལ་བདེ་བ་ཆེ་ལ་ལོངས་སྟོད་པའི། །དབང་པོ་ཆོམ་ཕྱེད་མཆོད་
 ཆོགས་མ་ལུས་འབུལ། །ཐོག་མེད་དུས་ནས་སྤྱིད་པར་རྒྱ་བན། །བྱས་བསགས་སྤྱིག་
 ལྷང་ཅི་མཆིས་འགྱོད་ཅིང་བཤགས། །རང་གཞན་དགེ་ལ་དཔུལ་པོས་གཏིར་རྟེན་
 བཞེན། །བསམ་བ་ཐག་པས་རྗེས་སྤྱི་རང་དོ། །པན་བདེའི་གཞིར་གྱུར་ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱར་བའི་ཕྱིར། །ཕྱི་རན་མི་འདེའ་བརྟན་པར་བཞུགས་སྤྱག་སོལ། །དགེ་ཀྱན་བདག་
 སོགས་སྒྲུ་མས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །དམ་ཆོས་འཛིན་ཅིང་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོ། །རི་
 རབ་སྤྱིང་བཞེ་ཉི་ལྷས་བརྟན་པ་ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཆོ་གྲུས་པས་འབུལ་ལགས་

ན། །རན་རྟོག་འགག་ཅིང་བཟང་རྟོག་སྒྲིབ་དང་། །ཕྱི་ནང་བར་ཆད་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་
སྒྲོབས། །

དེ་ནས་དམིགས་བརྟེན་མ་གང་མང་མན་ངག་བཞིན་བཏོན་ནས། སྒྲོ་བཟང་ཐུགས་ནི་ནམ་པར་གྲོལ་གྱུར་
གྱང་། །ལུས་ཅན་སྤྱིད་པའི་བཙོན་རར་ཚུད་པ་རྣམས། །བདེ་ཆེན་ཐར་པའི་ལམ་དུ་
འབྲིད་པའི་བྱིར། །རྣམ་རྟོལ་བསམ་མི་བྱལ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །སྐྱེ་ནི་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་སྒྲུ། །གསུང་ནི་སྤང་དོར་ཐམས་ཅད་སྟོན་པའི་གསུང་། །
ཐུགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་ཐུགས། །མགོན་ཁྱེད་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས། །རྡོ་བོ་ལྷག་པའི་ལྷ་དང་དབྱེར་མེད་པར། །རྣམ་པ་རུར་སྒྲིག་འཛིན་
པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི། །གང་འདུལ་རྒྱལ་ཀུན་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་མཛད་པའི། །རྒྱལ་
ཆབ་དམ་པ་ཁྱེད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །རྡོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་སྟིགས་མའི་མགོན་དུ་ཤར། །
རྒྱལ་བ་ཀུན་ལས་ལྷག་པའི་ཞིང་གི་མཆོག་ །དངོས་གྲུབ་ཀུན་གྱང་ཁྱེད་མཉེས་རྗེས་
འགྲོ་བར། །བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །གང་གིས་དྲིན་གྱིས་
བདེ་ཆེན་ཡེ་ཤེས་གྱང་། །སྟིགས་དུས་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་སྦྱེལ་མཛད་པའི། །དཀོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་རྩ་བ་སྤྱོད་ལྷ། །སྐྱབས་མགོན་བཀའ་དྲིན་ཅན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
གཞན་ལ་ལྷག་པར་སྟོང་བརྟེན་འཛིན་པམ་པ་དང་། །གཞན་ལ་ལྷག་པར་སྐྱེ་བཞིའི་ལག་ལེན་
སྦྱོར་བ་སྟེ། །གཞན་འདུལ་(ལྔ)ཐབས་མཁས་མཐུ་དང་ལྷན་པ་ཡིས། །གཞན་དོན་
འབའ་ཞིག་གཞོལ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །རབ་འབྱིང་ཐ་མའི་གདུལ་བྱ་མ་ལུས་པ། །
ནད་དང་སྒྲན་ཤེས་དམ་ཆོས་སྒྲན་སྦྱོར་གྱིས། །སྤྱིད་པའི་ནད་བརྒྱ་དྲུང་ནས་འབྱིན་མཛད་
པའི། །བཤེས་གཉེན་སྒྲན་པ་ཆེན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །སྟོང་རྗེའི་སྟོབས་བསྐྱེད་
བཟོད་པའི་གོ་གྲོན་ནས། །ཤེས་རབ་མཆོན་ཆས་འཛིགས་རུང་སྟིགས་མའི་དུས། །
བདུད་བཞིའི་གཡུལ་འབྲུག་འཛིག་པ་སེལ་མཛད་པའི། །བཤེས་གཉེན་དཔའ་བོ་ཆེན་

པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །ལོག་པའི་ལམ་ཞུགས་གར་འགྲོའི་གཏོལ་མེད་པར། །ངན་
འགྲོའི་གཡང་ཁ་འགྲིམ་པའི་དམུས་ལོང་རྣམས། །ཐུགས་རྗེས་བཟུང་ཞིང་སྒོ་མིག་
འབྱེད་མཛད་པའི། །བཤེས་གཉེན་ལམ་སྟོན་ཆེན་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །སྒྲ་མ་རིན་
ཆེན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད། །སྟོན་བསགས་བསོད་ནམས་མཐུ་ལས་མཛལ་བ་ན། །
གཙུག་གི་རྒྱལ་དུ་གྲུས་པས་མཆོད་པ་ཡི། །མཆོག་ཐུན་འདོད་དགུའི་དངོས་གྲུབ་སྟུལ་
དུ་གསོལ།

བར་འདིར་མཆོན་སྐུགས་རྣམས་མན་དག་དང་མཐུན་པར་འདོན་ཞིང་། དེ་ནས། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པའི་སྐུག་
ལུས་ར་རྒྱལ་དང་། །བཀའ་སྒོ་མི་བདེ་སྐྱོན་ཀ་འཆོལ་བ་སོགས། །སྟོན་འདོགས་སྤངས་
ནས་ལམ་གྱི་སྒོག་གཅིག་ལ། །སྒྲ་མའི་རྒྱལ་འབྱོར་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །མི་
ལུས་རིན་ཆེན་རྟེན་དཀའ་དོན་ཆེ་ཡང་། །སྦྱར་དུ་གི་ནས་ངན་འགྲོར་སྒྱུ་ངེས་པས། །དེ་
ཡི་འཇིག་སྦྱོབ་སྦྱབས་འགྲོ་ལས་འབྲས་ཀྱི། །སྒྲ་དོར་ཚུལ་བཞིན་སྦྱབ་པར་བྱིན་གྱིས་
སྦྱོབས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་སྐུག་བསྐྱེད་བརྒྱ་ཕྱག་གིས། །རྟག་རྟ་མནར་ཡང་ཡིད་
ལ་མི་བསྐྱོན་པའི། །བདེ་མེད་མིད་པའི་འཆིང་བ་གྲོལ་བྱེད་ལམ། །བསྐྱབ་གསུམ་རྒྱལ་
མཆོན་འཛིན་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །ཐོག་མེད་འཁོར་བར་མ་གྱུར་སེམས་ཅན་གྱི། །
རྟག་རྟ་མན་བདེ་སྦྱབ་པའི་བྱིན་ལན་དུ། །བྱམས་དང་སྟིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱང་ནས། །
རྒྱལ་ཕྱིས་སྦྱོད་ལ་འཇུག་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །བྱད་པར་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི་གནས་
ལུགས་ལ། །རྩེ་གཅིག་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་རྒྱལ་འབྱོར་གྱིས། །མདོ་སྐུགས་ལམ་གྱི་
རིམ་བཤམ་ལུས་པ། །སྟོན་ཐོག་གཅིག་རྟ་འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱོབས། །མདོར་ན་
མགོན་ཁྱོད་ཚུལ་བཞིན་བསྟོན་(པན)པ་ནི། །ལེགས་ཆོགས་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་པའི་སྒོ་
གཅིག་ལུ། །ཡིད་ཆེས་དད་པས་སྟིང་དབུས་སྦྱོར་འདྲེན་ན། །རྟག་རྟ་འབྲེལ་མེད་མགོན་
སྦྱབས་མཛད་དུ་གསོལ། །

ཞེས་གསེལ་བ་བཏང་བས་སྒྲུ་མ་སྒྲིབ་དབྱངས་སྒྲོན་དྲངས་ཏེ་རང་སེམས་དབྱེར་མེད་དུ་བཏྲན་པར་བཞུགས་ནས་རྒྱུད་
 ཕྱིན་ཕྱིས་རྒྱུད་ས་པའི་མོས་པ་བྱ། དག་བ་འདི་ཡིས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། སྦྱོལ་བ་ཀུན་ཏུ་སྒྲུ་མའི་ཞབས་
 དྲུང་དུ། བེག་མཆོག་ཆོས་ཀྱི་དཔལ་ལ་ལོངས་སྤྱད་པས། སྒྲུ་མེད་རྫོགས་པའི་བྱང་
 རྒྱུ་ལྷུང་ཐོབ་ཤོག སྤྱབ་པའི་བསྟན་པ་མ་ལུས་རི་བཞིན་དུ། འཛིན་ཅིང་སྦྱོལ་ལ་སྒྲུ་
 བྲལ་ཅོང་ཁ་པའི། བཞེད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ཡི། བཤད་དང་སྒྱུབ་
 པས་དམ་ཆོས་འཛིན་པར་ཤོག འདཔལ་ལྷན་སྒྲུ་མ་ཟུང་འཇུག་དོ་རྩེ་འཆང་། སྦྱོལ་
 བྲལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ལས་མ་གཡོས་པར། གཞན་དོན་གཞུགས་སྒྲུ་ལུན་རིང་ཞབས་བརྟན་
 ཅིང་། འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཤོག །

ཅེས་རྩེ་བཙུན་སྒྲུ་མ་སྒྲོ་བཟང་ནམ་གྲོལ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་བརྟེན་བའི་སྒྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གསེལ་འདེབས་དང་འབྲེལ་བ་
 འདི་ནི་སྒྲོམ་བཙུན་རྩེ་ཕྱོད་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དགའ་ལྷན་ཐེ་པོ་སྒྲུ་མ་པའི་སྒྲུ་དང་ལྷན་མ་དགོ་སྒྲོང་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཟང་པོ་ནས་ཡང་
 ཡང་བསྒྲུལ་དོར་སྒྲུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་གནས་པ་ཀེའུ་ཚང་སྒྲུ་མ་མིང་པས་དྲུང་བས་སྒྲུར་བའོ། །

༥ སྒྲུ་མ་ཆོད་ཕྱིན་རྒྱུད་ས་གཏེར་མཛོད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ༥ སྒྲུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་མདོར་བརྟེན་སྒྲོམ་རྒྱུ་ནི།
 རྒྱུབས་སེམས་ཆད་མེད་བཞི་སྒྲོམ་པ་ཕྱོད་དུ་བཏང་ནས། ཆོགས་ཞིང་གསལ་གདབ་པ་ནི། མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་སྒྲུ་
 ཆོགས་རྒྱུན་ལྷན་གྱི། སེང་ཁྲི་པད་རྒྱར་རྩ་བའི་སྒྲུ་མ་མཆོག རྩེ་བཙུན་སྒྲོ་བཟང་
 འཇམ་དབྱངས་སྒྲོན་ལམ་དཔལ། ཆོས་གོས་གསུམ་གསེལ་བདག་ལ་དབྱེས་བཞིན་
 བཞུགས། དེ་མདུན་སེང་ཁྲི་པད་རྒྱ་སོ་སོའི་སྤྱིང་། བམས་ཅད་མཁྱེན་གཟིགས་
 བསྟན་པའི་ཉི་མ་དང་། ཁྲི་ཆེན་རྣམ་གཉིས་གྲུབ་དབང་སྒྲོ་བཟང་མཆོག། ཡེ་ཤེས་
 བསྟན་འཛིན་སྒྲུ་མའི་ཆོགས་རྣམས་བཞུགས། གཡམས་གཡོན་རྒྱུ་དང་མཐའ་བསྐྱོར་
 བརྒྱད་པ་གསུམ། ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཉན་རང་དང་། འདཔལ་བོ་མཁའ་
 འགྲོ་བསྟན་བསྐྱུང་རྒྱ་མཆོའི་ཆོགས། ཡེ་ཤེས་པ་དང་དབྱེར་མེད་(པལ)བརྟན་པར་
 བཞུགས། །

ཡན་ལག་བདུན་པ་མཐུན་དང་བཅས་འབྲུལ་བའི། སྒོ་གསུམ་དང་གུས་ཚང་བའི་ཕྱག་འཆའ་
ཞིང་། ཁྱིའི་འཕྲོ་རྒྱུ་དང་མཐུན་པའི་སྒྲུལ་མཆོད་ཆོགས་འབྲུལ། སྒྲིག་ལྟར་བཤགས་
སྒོམ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡི་རང་། བསྐྱུལ་ཞིང་གསོལ་འདེབས་བྱུང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྒོ། །
རི་རབ་སྒྲིང་བཞི་སྒྲིང་ཕྱན་རིན་ཆེན་བདུན། གཤེར་ཆེན་བུམ་བཟང་ཉི་ཟླ་ལ་སོགས་
པའི། སྒོ་ད་བཅུད་དཔལ་འཕྲོ་རྒྱུ་མ་ལུས་ཞེན་མེད་སྒོས། ལུལ་བས་རྣམ་དག་ཞིང་
ལ་སྒོ་ད་པར་ཤོག །

གསོལ་འདེབས་ནི། རྒྱལ་ཀྱང་མཁུན་བཅེ་རུས་གཟུགས་ལྟག་པའི་ལྷ། སྒོ་བཟང་
འཇམ་པའི་དབྱངས་ཞེས་རབ་གྲགས་པའི། ལུང་རྟོགས་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྒོན་
ལམ་ཅན། རྒྱུ་བཅུན་ཅུ་བའི་སྒྲུ་མར་གསོལ་བ་འདེབས། སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྷན་
བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཡིས། མི་ཤེས་མུན་སེལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་ལས། རྣམ་པར་རྒྱལ་
བའི་ཀྱང་མཁུན་ཁང་བཟང་དུ། འགྲོ་ཀྱང་འཕྲིད་པར་མཛད་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
ཆོས་ཀྱི་ཁྱིའི་ལ་ཞབས་བྱུང་མི་གཡོ་བར། བྱུང་ཆུབ་དོ་རྒྱུ་མཆོག་གི་སྒྲུ་བརྟེན་ནས། །
དག་ལ་དབང་བསྐྱུར་དམ་ཆོས་འཕེལ་མཛད་པའི། ཡོངས་འཛིན་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས། མཁུན་རབ་སྒོ་ཡི་བུམ་པ་བཟང་པོ་ལས། རྣམ་གྲོལ་འཆི་མེད་
བདུད་ཅི་ཡོངས་ལ་སྒྲིན། ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཅན། བྱུང་བའི་
དབང་ཕྱག་གཉིས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཅན་སངས་རྒྱུས་མ་ལུས་པས། །
གང་འདུལ་སྒྲུ་ཆོགས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུར་བསྟན་ནས། བདག་སོགས་འགྲོ་ཀྱང་ཆོས་
སྒྲོབ་མཛད་པ་ཡི། དྲིན་ཅན་སྒྲུ་མ་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཇོ་ཞུ་གྲུ་རུ་བཟོ་རྒྱ་
ར་སུ་མ་ཏི་མཐུ་རྒྱ་པ་པོ་རྒྱ་ན་སི་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ ཇོ་ཞུ་གྲུ་རུ་བཟོ་རྒྱ་ར་སུ་མ་ཏི་བྱི་མན་ཤ་ས་
ན་སུ་རྒྱ་ཏི་ཀ་བི་རྒྱ་ཡེ་སི་རྒྱ་རྒྱ་ ཇོ་ཞུ་གྲུ་རུ་བཟོ་རྒྱ་ར་བོ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ལ་སི་རྒྱ་རྒྱ་ ཇོ་
ཞུ་གྲུ་རུ་བཟོ་རྒྱ་ར་མ་གྱི་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ལ་སི་རྒྱ་རྒྱ་ ཇོ་ཞུ་གྲུ་རུ་བཟོ་རྒྱ་ར་སུ་མ་ཏི་བྱི་མན་ཤ་

སྒྲིབ་ཀྱི་ཀྱི། ལོ་ལྷ་གྲུ་རུ་བཟླ་རྩ་རྩྭ་ལ་ས་རྩ་རྩྭ་སྒྲིབ་ཀྱི་ཀྱི།

མཆོམས་འདིར་བླ་མ་སོ་སོའི་མཆོན་ལྷགས་རྣམས་མན་དག་བཞིན་བཏོན་ནས། ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཤར་སྒོམ་བྱ་(༧༢)

བཞི། ཡོན་ཏན་ལྷག་པར་མཐོང་བའི་དད་པ་དང་། །བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མོས་
གུས་གྱིས། རྟོན་དང་བཀའ་སྟེ་བཀའ་བཞིན་སྦྱབ་པ་ཡི། །བཤེས་གཉིན་ཚུལ་བཞིན་
བསྟན་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱབས། །དེས་དལ་འབྱོར་རྟེན་བཟང་ཐོབ་གྱུར་གྱང་། །ཤིན་ཏུ་
དོན་ཆེ་རྟོན་དཀའ་འཛིག་སྦྱ་བས། །སྦྱབས་འགྲོ་ལས་འབྲས་བསམ་པའི་བླ་དོར་
གྱིས། །རན་འགྲོའི་འཛིགས་ལས་གྲོལ་བར་བྱིན་གྱིས་སྦྱབས། །རང་ཉིད་ཁམས་གསུམ་
མཐོང་མན་གར་སྦྱིས་གྱང་། །ཉོན་མོངས་ལས་དབང་སྟུག་བསྐལ་གཏན་ཆགས་པས། །
འཁོར་བའི་གནས་ལས་ཐར་འདོད་ཤུགས་དྲག་གིས། །ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་བསྐྱང་
བར་བྱིན་གྱིས་སྦྱབས། །གཏན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པའི་ལམ་རྟོན་གྱང་། །རང་ཉིད་
གཅིག་མཐར་བྱེད་པ་ཁྲེལ་བོར་བས། །གཞན་དོན་ཁུར་དུ་འབྱེར་བའི་ལྷག་བསམ་
གྱིས། །བྱང་ཚུབ་སེམས་མཆོག་འབྱོངས་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱབས། །རྣམ་དག་སྒྲོན་པས་
བྱང་ཚུབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱང་། །སྦྱོད་པ་དང་བྲལ་ཆོགས་བྱང་མི་འགྲུབ་པས། །བྱིན་
དྲག་བསྐྱབ་པའི་སྦྱི་དང་བྱེད་པར་དུ། །ཞི་ལྷག་བྱང་དུ་འབྲེལ་བར་བྱིན་གྱིས་སྦྱབས། །
ཐུན་མོང་ལམ་སྦྱངས་པ་རོལ་བྱིན་གྱུར་གྱང་། །འགྲོ་ཀུན་ཡུན་རིང་སྟུག་བསྐལ་མི་བཟོད་
པས། །སྦྱོབ་དཔོན་མཆོག་ལས་དབང་ཐོབ་དམ་སྒོམ་བསྐྱང་། །རིམ་གཉིས་རྣལ་འབྱོར་
འགྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱབས། །དེ་ལྟར་ཅེ་གཅིག་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐར། །
ཆོགས་གྱི་ཞིང་ཀུན་ཅུ་བའི་བླ་མར་ཐིམ། །དེ་ཉིད་སྟོང་གའི་དབུས་སུ་སྦྱུར་དངས་པས། །
རང་སེམས་དབྱེར་མེད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པར་གྱུར། །

མཇུག་ཏུ་རྗེས་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་ནི། ཆོ་གཅིག་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་ལུས་བླ་མ་ལྟའི། །རྣལ་
འབྱོར་ཆོང་ལམ་མོར་འདིར་འབད་པས། །བདག་སོགས་འགྲོ་ཀུན་སྦྱེ་བ་ཀུན་ཏུ་ཡང་། །

དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཉེས་བཞིན་ཆེས་འཛིན་ཤོག། ཉེ་ཡིས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་གདམས་
པའི་དོན། མཐའ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱིས། རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་མ་
ལུས་འཛིན་པ་དང་། སྤྱི་མཐོན་ཆོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སྦྱར་བོའི་ཤོག། བསྟན་འཛིན་
ཆོག་པ་རྣམས་ཞབས་བརྟན་མཛད་འཕྲིན་རྒྱས། མདོ་རྒྱུད་(༧བ)གདམས་པའི་མཆོག་
ཏུ་གཟིགས་པ་བཞིན། ལེགས་པར་འདོམ་མཛད་དགེ་ལུན་རིང་ལུགས་མཆོག།
ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་ཤོག།

ཅེས་དོས་རང་གཅོ་བོར་བྱས་ཤིང་པར་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་གཟིགས་ཆེན་བོ་དང་། བྱི་ཆེན་དོ་ཆེ་འཆར་བྱང་ཆུབ་ཆོས་
འཕེལ། བྱི་ཆེན་དག་དབང་ཆོས་འཕེལ། རྒྱལ་དབང་སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བཟང་རྣམས་ཀྱིས། ཆེ་སྤྱིར་སྤྱོད་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་ལེ་གསེས་
བསྟན་འཛིན་བཅས་ཆོག་པ་ཞིང་དུ་འཁོད་པའི་སྤྱི་མཐོན་ལྟོས་ལྟོས་དོན་ཆེད་མདོར་བསྟན་འདི་ལྟར་དགོས་ཞེས། དད་བརྟན་ལུན་
པ་དག་འཕྲན་མོག་པོ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་དག་དབང་སྤྱོད་བཟང་ཞིང་ལུན་པ་སྤྱོད་རྒྱལ་མིང་པས་རི་བོ་དགེ་ལུན་རྣམས་
པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིར་དུ་སྦྱར་བའོ། །

༡༡། །བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་དམ་པ་རིན་ཆེན་
 དབང་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་
 རྒྱལ་བསྟན་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གྲུ་རྒྱ བསྐལ་བཟང་རྣམ་འདྲན་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལས། །སྙིང་སྟོབས་
 མཆོག་གྱུར་ཤུག་སེང་གེ་ཞེས། །སྟན་པའི་བ་དན་དཀར་པོས་འཛིག་རྟེན་ཀྱན། །བྱུང་
 མཛད་འདྲན་པ་མཆོག་དེས་དུས་ཀྱན་སྟོངས། །ལྟ་ཆོས་བདུན་ལྟ་མན་དག་ལོར་བུའི་
 འབྲེང་། །མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་སྤང་བྱ་ལ་བརྒྱས་ནས། །སྐལ་ལྷན་གདུལ་བུའི་
 སྙིང་གི་གཅེས་ལོར་དུ། །སྦྱོར་མཁས་ལུལ་བྱུང་ཡབ་སྐས་བྱག་གི་ཡུལ། །བསེལ་ལྷན་
 ལྟོངས་འདིར་རྒྱལ་བསྟན་སྙིང་པོ་མཆོག་ །ཆང་ལ་མལོར་གསེར་ཁྱེད་འཆང་བའི་ལྷགས། །
 སྤེལ་མཛད་འཇམ་མགོན་སྒྲ་མའི་བཀའ་དྲིན་ལ། །བསམ་གྱིན་ལག་པད་སྙིང་གའི་ངོས་
 སུ་ཟུམ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་ཀྱན་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་མཆོན། །བཤད་སྐབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
 མཆོན་འཛིན་པའི་རྗེ། །སྐལ་ལྷན་ཐར་པའི་ཁང་བཟང་ཉམས་དགའ་བར། །འབྲིང་
 མཛད་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་དེར་སྙིང་ནས་དད། །མགོན་དེའི་བྱགས་ཀྱི་སྐས་མཆོག་ལྷ་
 མེད་པ། །སྟན་བརྒྱད་གདམས་པའི་འདོད་རྒྱུ་འབད་མེད་དུ། །སྟོལ་མཛད་རིན་ཆེན་
 དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ཞེས། །མཆོན་མཆོག་དོན་དང་ལྷན་པའི་མགོན་དེས་སྟོངས། །གང་གི་
 སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་མཛད་པའི་ཚུལ། །ངོ་མཆར་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱལ་གྱི་གངས་ལས་ཀྱང་། །
 འདས་པས་བདག་ལྟའི་སྟོ་ཡིས་མཐའ་དག་ལ། །གསལ་བར་བརྗོད་པའི་གོ་སྐབས་ག་
 ལ་མཆིས། །འོན་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ལས་རྒྱ་ཐིགས་བཞིན། །ཆ་ཤས་ཅམ་ཞིག་རང་གཞན་

རྗེ་བཙུན་སྤྲུལ་དམ་པ་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་རྒྱལ་བསྟན་ཉིན་བྱེད།

ཐམས་ཅད་ཀྱི། །དད་པའི་བསོམས་སུ་སྒྲོ་སྒྲུར་རབ་སྤངས་ཏེ། །སྤྱིལ་བས་དད་ལྡན་
ཆོག་ས་རྣམས་ཉན་པར་རིགས། །

དེ་ལ་འདིར་བདག་ཅག་རྣམས་ལ་ཐུགས་རྗེ་དང་(༡ན)བཀའ་དྲིན་མཚུངས་སྒྲུ་མ་
མཆིས་པ་དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཆོན་ནས་སྒྲོས་ཏེ་རྗེ་བཙུན་སྤྲུལ་དམ་པ་རིན་ཆེན་དབང་
རྒྱལ་ཞེས་བཅས་རང་གི་ཉེས་པ་ཕྱ་མོས་ཀྱང་མ་གོས་ཞིང་རྒྱལ་བྱིས་ཀྱི་དྲི་བཟང་མངར་
པོ་ཐུལ་བའི་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ། གཅེས་འཛིན་གྱི་དཔུང་ཆོག་ས་པམ་པར་བྱས་
ནས་ཅི་མཛད་གཞན་དོན་དུ་གཞོལ་བའི་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ། ཐ་མལ་གྱི་སྤྲང་ཞེན་
སོགས་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་ཏེ་གང་སྤྲང་བདེ་སྤྲང་དུ་འཆར་བའི་རིག་པ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ།
ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་མཐའ་དག་ཐུགས་ཉམས་སུ་བསྟར་བས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྲོད་ལ་
རང་གིར་སྤྲོད་པའི་གྲུབ་པའི་དབང་ཐུག་ཆེན་པོ། རང་ཉིད་གང་དུ་གཤེགས་པའི་ས་
དེར་ལུས་ཅན་མཐའ་དག་དཀྱི་བར་མཛད་པའི་ས་མཁན་ནམ་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་
འདི་ཉིད་ཀྱི་གསང་བ་མྱད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མཐའ་དག་པ་ནི་བཛྲོད་པར་ག་
ལ་ལུས། འོན་ཀྱང་ཞིང་མཆོག་དམ་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་ས་བོན་བསྐྱུན་པ་ཆུང་
མི་ཟ་ཞིང་འབྲས་སུ་མཐུ་ཆེ་བར་གསུངས་པས་ན། དྲིན་ཅན་ཅུ་བའི་སྤྲུལ་བཀའ་དྲིན་
མཚུངས་སྒྲུ་མ་མཆིས་པ་འདི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རགས་རིམ་ཅམ་བཛྲོད་པ་ཡང་
རང་ཉིད་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་སྤྲུབས་ཆེན་གསོག་ཅིང་དད་ལྡན་གཞན་ལའང་ཐར་
བའི་ས་བོན་བརྒྱ་ཕྱག་འཛིན་པར་མཐོང་ནས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་རྟོགས་པ་བཛྲོད་
པ་ལ་སྒྲོ་དགས་བཞུགས་སོ། །

དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ནི་སྤྲོན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་འགོ་བ་ཀྱན་ལ་མ་སུ་གཅིག་
པ་ལྟར་བརྟེ་བའི་སྤྲོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་བསྐྱལ་ཏེ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་སྤྲོད་པ་རྒྱ་མཆོ་
ལྟ་བུ་ལ་ཞུམ་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པས་(༡བ)ཞིང་ཁམས་མཐའ་ཡས་སུ་མེད་པར་གང་

ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྒྲུལ་པའི་སྒྲོས་གར་སྒྲ་ཚོགས་པས་ལུས་ཅན་བགྲང་བ་ལས་བཞུལ་
བ་སྒྲིན་ཅིང་གོལ་བར་མཛད་པ་གོར་མ་ཆག་ཞིང་། ཟུང་པར་དུས་གྱི་མཐའ་འདིར་ལེགས་
ཉེས་འབྱེད་པའི་སྒྲོ་གོས་གྱི་མིག་དང་བྲལ་ཞིང་སྒྲུང་དོར་གོ་ལོག་ཏུ་སྒྲིད་པའི་འགྲོ་བ་
རྣམས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་དགྱི་བ་དང་། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་སྐྱབས་
བརྒྱན་གྱི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་སྒྲོངས་སྤེལ་བའི་བྱིར་དུ་བསམ་བཞིན་སྤྱིད་པ་བཟུང་
བའི་ཚུལ་ནི། འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པརྟའི་འདུལ་ཞིང་བསེལ་ལྡན་ར་བ་དཀར་པོས་
འཁོར་ཡུག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཤུར་རྒྱལ་བོད་ཅེས་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་གཅིང་ཕྱོགས་གྱི་སའི་
ཆ་རྒྱལ་ཅེ་སྒྲ་ཕུ་ཞེས་དགེ་བཅུའི་འབྲས་བུ་གཡུར་དུ་བའི་ཡུལ་དེར། ཉ་ཅང་དབུལ་
ཕྱག་གི་མཐའ་དང་བྲལ་ཞིང་ཡ་རབས་དམ་པའི་ངང་ཚུལ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བའི་
ཡབ་བསོད་ནམས་སྤྱན་ཚོགས་དང་། ཡུམ་དཔོན་ས་བུ་བྲིད་གཉིས་གྱི་སྤྲས་སུ་རབ་བྱུང་
བཅུ་གཉིས་པའི་སྒྲོ་རན་ཞེས་པ་ཕྱགས་བྱ་ལོ་ལྟས་བཟང་པོ་དང་བཅས་སྐྱབས་པ་ལྟམས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྗེ་འདིའི་ཡབ་དེ་ནི་རང་བཞིན་བཟང་ཞིང་ཆོས་ལ་གྲུས་པ་ལྟག་པར་འཕགས་
མཆོག་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཤིན་ཏུ་དད་པ་ཞིག་ཡོད་པར་སྣང་སྟེ། ཞོགས་རེ་བཞིན་ཐོ་
རངས་ཕྱགས་རྗེའི་པོ་བསྟོད་ཉེར་གཅིག་རེ་ཆག་མེད་ཞལ་འདོན་མཛད་ཅིང་། ཞིང་
གཤེགས་ཁར་ཡུམ་དེས་དེད་འཇུག་རྣམས་ལ་ཞལ་ཆེམས་ཞིག་གནང་དགོས་ཞུས་པར།
ཁྱོད་འཆོན་ཆོད་འདི་ཅུམ་ལ་མ་སྤེབས་བར་དུ་མཉམ་སྟོད་གྱི་འཕྲོས་པ་གཏང་བ་ཐམས་
ཅད་ཁ་ཆེམས་ཡིན། ད་འཆི་ཁར་ཁ་མ་མང་ཟེར་བ་ཡིན་གསུངས་ནས། ཆོ་འདིའི་
གཉེན་ཉེ་དུ་འཁོར་ལོངས་སྒྲིད་གང་ལ་ཡང་ཆགས་པ་མེད་པར་འཆི་ཁར་ཕན་པ་ཆོས་
འབའ་ཞིག་གོ་སྟམ་དུ་དགོངས་ནས་ཐོག་སྟེང་དུ་ཕེབས་ཏེ་འཕགས་མཆོག་ཕྱགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་ལ་གསོལ་བ་ཕྱགས་བྲག་ཏུ་འདེབས་པ་དང་བཅས་པོ་བསྟོད་གསུང་བཞིན་དུ་
བདེ་བར་ཞིང་གཤེགས། ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་རིང་ཕྱགས་དམ་ལ་དགྲོང་རིར་བཞུགས་

པ་ཀུན་གྱི་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་(༣༥)གྱུར་པ་སོགས་མཛད་པ་རོ་མཆར་བ་དེ་ལྟ་བུ་
བརྟན་པ་ནི། གང་ཞིག་རྟག་ཏུ་ཐོ་རངས་ལངས་ནས་གྱས་པ་ཡི། །སྒྱུན་རས་གཟིགས་
ཀྱི་དབང་པོ་ཡིད་ལ་སེམས་བྱེད་ཅིང་། །བསྟོད་པའི་མཆོག་འདིས་དག་ཅིང་གསལ་བར་
བསྟོད་བྱེད་ན། །ཞེས་སོགས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་ཡོན་སྦྱི་དང་འཆི་
ཁར་འཕགས་མཆོག་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་སོགས་དགོས་དོན་མཐའ་
ཡས་པ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་འདི་ལྟར་རོ་ཞེས་ཀུན་ལ་འདོམས་པ་
དང་བསྐྱལ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་ཞིང་། སྒྲ་མ་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱང་སྦྱ་
ཆོའི་མཛུགས་ཏུ་འཕགས་པ་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་གནས་བྱེད་པར་
ཅན་སྟེ་གདོང་འགོང་པོ་རིར་གཏན་ཆགས་པར་བཞུགས་ནས་བརྟན་འགྲོའི་དོན་ཀྱི་
ཆེན་པོ་མཛད་ཀྱི་བྱུང་བ་སོགས་དེ་དུས་ངང་ནས་ཡབ་སྐུ་གཉིས་ཀ་འཕགས་མཆོག་
ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་བྱིན་གྱིས་སྐབས་པ་གདོན་མི་ཟེམ། །ཡུམ་དེ་ཡང་ཆོས་སྤང་གིན་ཏུ་
དཀར་བ་ཞིག་སྟེ། དམ་པ་འདི་སྦྱོན་རྒྱུད་ཅུང་དུས་སྒྲ་མ་ལྟགས་ཟམ་པ་ལྟགས་འཇུགས་
རྒྱུའི་ལྟགས་སྟོང་ལ་ཕེབས་པར་ཡུམ་འདིས་ལྟགས་སྟེ་གང་ཡོད་ཞལ་འདེབས་སུ་འབུལ་
བ་དང་བཅས་དམ་པའི་བང་དུ་འཁྱེར་ནས་ཕྱག་དབང་ཞུར་ཕེབས་པ་ན། སྒྲ་མ་དེས་
དམ་པ་འདི་ལ་སྦྱོན་ཆེར་གཟིགས་ནས་ཡུམ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་བུ་འདི་ཆོས་བཅོལ་ན་ཆེ་རིང་
ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲ་ཞེས་གསུངས་འདུག །དེ་ནི་སྒྲ་མ་དེ་འབྱུང་
འགྱུར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ལུང་
བརྟན་པར་ཡང་གནང་ལ། ལར་ནས་དེ་དུས་དམ་པ་འདི་སྦྱོན་གིན་ཏུ་ཕྱ་ནང་རི་ལྟར་
སྒྲ་བ་ཆོས་པ་གིན་ཏུ་ཕྱ་ཡང་རང་འོད་ཀུན་ཏུ་འཕྲོ་ཞིང་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་བ་
མིག་ལྟར་ཀུན་གྱི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལྟར། བྱིས་པ་ཐ་མལ་རང་ག་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་
ཀྱང་རིང་དུ་བསྐྱངས་ཏེ་སྦྱི་དང་སྦྱི་བར་དམ་པའི་ཚུལ་ལ་རིང་དུ་འདྲིས་པའི་རང་རྟགས་

སུ་སྐྱ་གསུང་བྱགས་གྱི་མཛད་པ་ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དུ་མ་(༡༧)ངས་ངས་བྱགས་
 གྱིས་རང་ཆས་སུ་སྒྲིན་པས་ཀྱང་དཔོགས་པར་རྒྱས་པས་གང་ལྟར་ཀྱང་སྐྱ་ཆེ་འདིར་
 རྒྱལ་བྱིས་ཆས་པར་དག་ཅིང་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་ནས་གྲུབ་འབྲས་
 གྱིས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲི་ལེགས་པར་འགྲིགས་པར་
 ཟུར་ཏེ། དེ་ནས་བྱིས་གྱི་གནས་ནི་སྐྱལ་ནག་པོའི་གདེངས་ཀའི་གྲིབ་བསིལ་ལྟར་མཐོག་
 རྒྱུང་ཞིང་ཉེས་པ་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
 རྟོག་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་གཞི་རྟེན་དུ་གཟིགས་ནས། ད་ནི་བདག་བྱིས་
 བྱིས་ཁྱིམ་མེད་པར་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང་ངོ་སྟུམ་
 དུ་དགོངས་པ་དང་། སྒྲིན་གྱི་བྱགས་བསྐྱེད་སྒྲིན་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་སོགས་བྱི་
 བྱང་གི་རྒྱུན་ཀྱན་ལེགས་པར་ཆང་བའི་མཐུ་ལས་དགྲུང་ལོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་
 གསུམ་པའི་རང་ཞལ་གསར་དུ་ངོམ་པ་མེ་ཡོས་ལོ་འདུལ་འཛིན་ཀྱན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་སྟང་
 རྒྱུད་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་མཆོན་ཅན་ལས་དགེ་བསྟན་རབ་བྱུང་དགེ་རྒྱལ་གྱི་སྟུམ་པ་
 བཅས་ལེགས་པར་ཞུས་ཏེ་མཆོན་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་ཞེས་གསོལ། བླང་འདས་སོ་
 དུག་སོགས་དགེ་རྒྱལ་གྱི་བཅས་པའི་མཆོམས་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བས་རྒྱལ་བྱིས་ཆས་
 གྱི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེར་གཅེས་སྤྲས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་མཛད་པ་གཞིར་བཟུང་། ཡོན་ཏན་
 ཀྱན་གྱི་བྱི་མོ་ཡི་གེ་འབྲི་གྲོག་དང་འདོན་ཆོས་བྱགས་འཛིན་སོགས་ལ་ཆེད་དུ་འགྲུས་
 པར་མཛད། བྱད་པར་མདོ་སྟགས་གྱི་གཞུང་ལུགས་མཐའ་དག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱངས་
 པས་མཁས་པའི་ཕུལ་དུ་བྱིན་པར་ཟུར་ནས། འདུལ་འཛིན་ཆེན་པོ་ཉེ་བར་འཁོར་དང་
 སྒྲི་ཀྱན་ནས་མཆུངས་པ་སྟང་བརྒྱུད་མཁན་པོ་རིན་ཆེན་མཆོན་ཅན་གྱི་ཞབས་བྱུང་ནས་
 བསྟན་པར་རྫོགས་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་དངོས་པོ་ལེགས་པར་བཞེས་ཏེ་དུར་སྤྲིག་འཛིན་པ་
 ཀྱན་གྱི་བྱུ་མཆོག་ཏུ་མདོན་པར་བཞེངས། ཉེས་བརྒྱུ་ལྟ་བུ་ཅུ་གསུམ་སོགས་བཅས་

གྲུབ་པའི་རྟེན་གསུམ་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་འབྲེལ་བར་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ཆེན་
འགྲུབ་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་རྒྱལ་ཆེན་དང་། བཀྲས་ལྷན་དུ་འདྲེན་གཞིགས་(༤བ)
པའི་ཆེན་རིན་པོ་ཆེར་མཇུག་ཏུ་དང་རྟེན་གསུམ་རྣམས་ལ་མཆོད་འབུལ་ཐུགས་སྦྱོར་
སོགས་ལེགས་པར་མཛད།

དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་རྟེན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཞན་གང་ཡང་མེད་
པར་བྱས་ཏེ་སྒྲུ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བྱུང་དུ་ཕྱེབས་བཞེད་གྱི་ཤུལ་ལམ་
རིང་པོར་དཀའ་སྤྱད་ཁྱད་དུ་བསད་ནས། གོམ་པ་རེ་རེ་བོར་བའི་ཆོན་འང་ཐར་པའི་ས་
བོན་བརྒྱ་ཕྱག་འཛིན་བཞིན་དུ་ཕྱེབས་པས་ནམ་ཞིག་ན། བསམ་གཏན་སྒྲོམ་པའི་
གནས་གྱི་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་འཛིན་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོས་གཅིག་ཏུ་སྤྱངས་པ་ལྟ་བུའི་
མང་ཡུལ་སྤྱིད་གྲོང་རི་ཁྲོད་ཞེས་དགའ་ལྡན་ཆོས་གྱི་ཞིང་ས་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་
པའི་དབེན་གནས་དེར་མི་ཡམ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཞལ་མི་གཉིས་པའི་ཡོངས་འཛིན་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཞབས་བྱུང་དུ་ཕྱེབས་མ་ཐག་ཐུགས་བརྩེ་བས་མཉེས་བཞིན་དུ་
རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བཞེད། ད་ནི་རྟེན་པའི་མཆོག་ལེགས་པར་རྟེན་དོ་སྙམ་དུ་ཐུགས་ལ་
དགའ་བ་དང་སྦྱོར་བ་ཆེད་མེད་པ་འབྱུངས་སོ། །

དེ་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་དངོས་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་མཇུག་པའི་
དུས་འདིར་རང་གིས་རང་མ་བསྐྱས་པ་བྱས་ནས་ཆོ་འདིའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་
བཏང་སྟེ་བསྐྱལ་མང་སྟོང་དུ་མཆོན་ཅོམ་ཡང་ཐོས་པར་དཀའ་བའི་ཆོས་བྱང་ཆུབ་ལམ་
གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོ་ཅེ་ཆེག་སྤྱིལ་ཞིག་བྱེད། དེ་ཡང་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་
བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་གཙོ་བོར་བྱེད་དགོས་
པར་གཞིགས་ནས་སྒྲུ་མ་རིན་པོ་ཆེར་མ་དད་པ་དང་མ་གྲུས་པའི་ཆ་ཕྱ་མོ་ཅོམ་ཡང་མེད་
པར་སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པར་

མཛད་པས་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཐུགས་གཉིས་ཏུ་མཉེས་ནས་མཛོད་དཔོན་བྱེད་དགོས་
བཀའ་ཕེབས་པ་བཞིན་ཉིན་མོ་གསོལ་ཆས་དང་མཚན་མོ་མནལ་གཟིམས་པའི་ལོང་
མེད་པའི་ཆོད་ཅམ་དུ་མཛོད་དཔོན་གྱི་ཞབས་ཞུས་མཛོན་སྒྲ་མའི་བྱ་བ་གང་སྦྱར་གཡོ་
ཟོལ་གྱི་རིགས་ལྟ་མོ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་ཞེ་ཐག་པ་ནས་སྒྲུབས་པར་མཛད་པས་སྒྲ་མ་
རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་སྒྲས་གྱི་བྱ་བོར་བཟུང་ནས་ལམ་རིམ་(༡༣)སྟོ་སྟོང་རྒྱད་ཕྱེ་བཞིའི་
དབང་དང་རྗེས་གནང་སོགས་མདོ་སྒྲགས་གྱི་ཆོས་ཚུལ་སྦྱིད་དང་། བྱད་པར་འཇམ་མགོན་
རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་སྟན་བརྒྱད་གྱི་མན་ངག་རྣམས་པ་བཟང་གིས་བུ་ལ་འདོམས་པ་
ལྟར་ལན་གཅིག་མིན་པར་འཕངས་མེད་དུ་སྦྱལ་བས་ཐུགས་གྱི་བུམ་བཟང་ཡོངས་སུ་
གང་བར་གྱུར་ཅིང་། རི་ལྟར་ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་ཆ་གས་ལྟ་མོ་ཅམ་ཡང་འདོར་དུ་མེད་
པར་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་ཏེ་ཐོ་བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་གྱི་རྣམ་ཐར་ཐོས་བསམ་
སྒྲུབ་གསུམ་སྟབས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པར་མཛད། བྱད་པར་དུས་གསུམ་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་
བཀོད་པ་གཅིག་པའི་ལམ་པོ་ཆེ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟིང་པོའི་ཡང་
སྟིང་པོ། ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་གྱི་བཞེད་སྟོལ་དྲི་མ་མེད་པ་མཉམ་མེད་ཐོ་བོ་ཆེན་
པོ་ཡབ་སྐུས་དང་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཐུགས་གྱི་བརྒྱད་བྱུང་བའི་མན་ངག་བྱུང་
རྒྱུ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཆེ་རྒྱུད་དང་། བདེ་ལམ་སྦྱར་ལམ་ཞལ་ལུང་སོགས་ལམ་རིམ་སྟོ་
སྟོང་གི་སྟོར་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲུབས་པ་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་མགོ་བཤེས་
གཉིན་བསྟན་ཚུལ་ནས་མཐུག་མི་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཐུག་གི་བར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་
ལ་དམིགས་སྟོར་དེ་དང་དེའི་ཐད་གྱི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་རྣམས་རྒྱད་ལ་མ་སྦྱེས་གྱི་
བར་དུ་དེ་དང་དེར་དམིགས་སུ་ག་པའི་སྒྲུབ་པ་ནན་ཏན་དང་། དེའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲ་མ་ལྟ་ལ་
གསོལ་འདེབས་ཐུགས་དྲག་དང་ཆོགས་བསགས་སྦྱིབ་སྟོང་སོགས་ལ་དཀའ་སྦྱད་དུ་
མའི་སྟོ་ནས་ཉིན་མཚན་ཁོར་མོ་ཡུག་ཏུ་བརྩོན་པ་དང་། བྱད་པར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱད་

ལ་སྐྱེ་བའི་རང་གིས་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་སྒྲུ་མའི་མན་ངག་རང་ལ་གཙོ་བོར་
བསྟེན་དགོས་པར་གཟིགས་ནས། ལམ་རིམ་གྱི་བྲིད་ལུང་སོགས་ཀྱང་ལན་ཅིག་ལན་
གཉིས་མིན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསན་ཞིང་། གསན་རེས་བཞིན་སྒྲུར་དང་མི་འདྲ་
བའི་གོ་བ་དག་ཐུགས་རྒྱན་འདུལ་བའི་ཐབས་ལུ་དུ་བྱུང་བ་དུ་མ་རྟེན་པར་མཛད་
ནས་དེ་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བར་མཛད། གཞན་དུ་ན་དེར་(༥བ) དུས་
ལམ་རིམ་པར་སྒྲིལ་བ་འགའ་ཞིག་ལམ་གྱི་བྲིད་ལན་གཅིག་གཉིས་ཙམ་ཞུས་སྒྲུ་མས་
ལམ་གྱི་གོགས་སེལ་བོགས་འདོན་དང་མན་ངག་གི་སྟོང་པོ་ཇི་ལྟར་གསུངས་དུན་པའི་
ཡུལ་དུ་འང་མེད་པར་བྱས་ནས་ཞག་ཤས་བར་སྒྲིལ་བའི་ཚུལ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས་པས་ཡར་
བསྐྱེད་གང་ཡང་མ་བྱུང་བར་བརྟེན་དེ་འདི་ལས་ཟབ་པ་གཞན་ཞིག་ཡོད་དམ་སྟུམ་པའི་
ལོག་རྟོག་གིས་ར་ལྟོགས་རྩ་ཟན་གྱི་ཚུལ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཅིང་མཐའ་འཇུག་
དེར་སྒྲུ་གཅིག་ཀྱང་མཐར་མི་འབྲོལ་བ་མང་དུ་འགྱུར་བས་དེ་དག་གི་ངང་ཚུལ་རྒྱང་
རིང་དུ་དོར་ནས། བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་རང་ལ་ལོང་བས་ཤིག་ཟིན་གྱི་ཚུལ་དུ་
སྐྱབ་པ་མཐར་འབྲོལ་མཛད་པས་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ཐུགས་རྒྱན་ལ་
སྐྱངས་པ་བཞིན་དུ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་གོ།

དེའི་ཚུལ་ཡང་རྗེ་འདིས་དུས་ཤིས་སྒྲོབ་མ་འགའ་ལ་ལམ་རིམ་གྱི་བྲིད་གནང་སྐབས་
འདི་ལྟར་གསུངས་འདུག་པས་ཀྱང་ཤེས་ཏེ། རང་ཅག་རྣམས་ཆོ་བུང་འདི་ལ་ཆོས་བྱང་
ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོང་པོར་བྱེད་དགོས། དེ་མིན་ཡི་དམ་གྱི་
ལྟའི་ཞལ་མཐོང་བ་སོགས་བྱུང་ཀྱང་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་བཤེས་གཉེན་དགོན་
པ་པས་སྒྲེལ་བྱུར་པ་ལ་གསུང་ཚུལ་སོགས་གསུངས་ནས་རང་ཅག་ཐམས་ཅད་ཤེས་
ཤེས་དང་ཡོད་ཡོད་མང་པོ་ཆོ་བམས་ཅད་བཞག་ནས་ཆོས་འདི་རང་ལ་ཐོས་བསམ་
སྒྲིལ་གསུམ་བར་མ་ཆད་པར་བྱེད་དགོས། སྟོན་བྱོན་པའི་རྒྱལ་བ་སྐུ་བཅས་ཐམས་

ཅད་ཀྱང་སངས་ས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་རང་ལ་ཐོས་བསམ་
 གློམ་གསུམ་བར་ས་ཆད་དུ་མཛད་པ་གསལ་གྱིན། དེས་ན་རང་རེ་ཆོ་ཡང་ཆོ་འདི་དང་
 བྱི་མ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་འདི་རང་ལ་ཐོས་བསམ་གློམ་གསུམ་བར་ས་ཆད་དུ་བྱེད་སྒྲམ་
 པའི་སྒྲོན་འདུན་ཚུན་ཆད་བྱེད་དགོས། བདག་རང་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་སྒྱབ་ས་མགོན་བླ་
 མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་གཅིག་ཕུའི་སྐུ་མདུན་ནས་བདེ་ལམ་གཅིག་ཕུའི་བྱིད་ཀྱང་
 ལྟ་བུ་སྒྲོར་བོ་བ་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་རྩེ་སྒྲ་མ་འདིའི་རྣམ་པ་ཐར་པ་མང་(༥ན)དུ་བརྗོད་མེད་དགོས་ཏེ། བདེ་
ལམ་གཅིག་ཤུའི་ཁྲིད་ལན་དེ་ཙམ་གྱི་བར་ནན་ཏན་གྱིས་གསུམ་པའི་ཚུལ་ལ་བསམ་
ཀྱང་ངོ་མཚར་བ་དང་ཆེས་མྱད་དུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཐར་དུ་གོ་བར་འགྱུར་ཞིང་། བདག་
ཅག་རྩེས་འཇུག་རྣམས་ལ་འང་ཆོ་བྱང་ལུག་མཇུག་ལྟ་བུ་འདིར་བྱ་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་
བཏང་ནས་འབད་འབད་དུང་དུང་གིས་སྒྲུབ་པ་བྱེད་ས་རང་དེ་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
འདི་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་ལན་གཅིག་ལན་གཉིས་མིན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདོམས་པར་
སྒྲུང་བས་རྩེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུའི་རྣམ་ཐར་གཙང་མ་རྣམས་ལག་ལེན་
ལ་ཅི་ཐེབས་དང་མ་མཐའ་སྟོན་གནས་སུ་བྱ་བར་རིགས་སོ། །རྩྱ་རི་སོགས་ཀྱི་གནས་
སྟོར་ལ་ལན་གཉིས་ཙམ་ཐེབས་པས་སྒྲ་མའི་སྐབས་གཙང་ནས་བྱང་ཆུང་གནམ་མཆོ་
སོགས་མཇུག་ཏེ་རྩྱ་སྐྱེང་རྒྱལ་བའི་དབེན་གནས་སུ་ཐེབས་སྒྲ་ཤས་བར་བྱག་མཆོད་
བསྟོར་བ་སོགས་ཆོགས་གསོག་སྐྱིབ་སྐྱོང་གི་དུས་འདྲའ་བར་མཛད། དེ་སྐབས་རྩྱ་སྐྱེང་
སྒྲ་མ་སྒྲགས་རམ་པ་བཞུགས་པའི་དུས་ཡིན་པ་བཅས་ལམ་རིམ་སོགས་བཀའ་ཆོས་
ཤན་བུ་གསུམ་ཞིང་། དེ་སྐབས་གསོལ་ཆས་བཞེས་སུ་ཤིན་ཏུ་བགྱེན་པས་ཉིན་གཅིག་
སྒྲ་མའི་གསུང་ཙམ་ནས་ཀྱང་བྱུང་མགོ་གང་ཙམ་མཆོད་དགོས་པའང་བྱུང་འདུག །ཡང་
ཉིན་གཅིག་གྲིང་སྟོར་ལ་ཐེབས་པར་ཁང་པ་གཅིག་གི་འོག་ན་བྱང་མེད་རྒྱང་པ་ལྟ་བོ་

གཅིག་འགྲོ་མ་བྱུང་བར་ལག་པ་གཡབ་གཡབ་བྱེད་པ་གཟིགས་པ་ན་དེར་བྱོན་ནས་
 ཁྱོད་ཅི་བྱེད་གསུང་བར་མོས་ར་ཆབ་བསངས་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་། རྒྱུ་པས་འགྲོ་
 མི་བྱུང་པ་འདྲུག་ཟེར་བར་དེ་མ་ཐག་བཅེ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བཟོད་རྒྱལ་མེད་པ་འབྱུངས་
 བས་ཁྱོད་རང་ངས་རྒྱབ་ཏུ་འཁུར་གསུང་སྒྲིབ་ཏུ་བསྐྱམས་ཏེ་སྒྲོར་ལམ་གྱི་ཕྱིར་བསྐྱལ་
 བས་ཆབ་བསངས་བྱེད་ཏུ་བཅུག་ཡང་རང་གནས་སུ་བསྐྱལ་བ་སོགས་རྩ་སྒྲིང་ཏུ་བཞུགས་
 རིང་ཉིན་རེ་བཞེན་དེ་ལྟར་མཛད། དེ་དག་ལ་སྒྲ་མས་ཡང་བ་དང་སྒྲུག་བྱོ་བའི་རྣམ་པ་
 ཡེ་མེད་པར་བྱགས་བཅེ་བས་གྲོགས་མཛད་པ་ནི་དུས་སྐབས་ཀྱི་ཏུ་བྱང་སེམས་གྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་(༥བ)ལྟ་རགས་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བའི་རང་རྟགས་སོ། །རྩ་སྒྲིང་ནས་
 བྱོན་ཁར་སྒྲ་མ་སྒྲགས་རམ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་མཛེལ་ཁར་ཐེབས་པས་སྒྲ་མས་བསྐྱང་མདུད་
 སེར་པོ་གཅིག །གྱི་རྒྱུང་གཅིག །རྩོ་རྗེ་བྱིལ་བུ་དཔུལ་འོ་གཉིས་བཅས་གནང་བར་རང་
 རང་ལ་གང་ཡང་འབུལ་རྒྱ་མེད་པས་དཔུལ་འདི་པར་བཞེས་དགོས་ཚུལ་ཞུས་ཀྱང་། ད་
 རེས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་ཞིག་ཡོད་པས་ཁྱོད་རང་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་ཁྱེད་དགོས་སྒྲར་
 རིང་རང་གཉིས་ལྟར་བའི་སྒྲོན་ལམ་བྱེད་གསུངས། དེའི་ཆོ་རྗེ་སྒྲ་མ་འདིའི་བྱགས་ལ་
 འདི་ལྟར་དགོངས་པ་བྱུང་སྟེ། སྒྲ་མ་འདི་དགོངས་པ་ཟབ་པས། བསྐྱང་མདུད་སེར་པོ་
 གནང་བ་འདི་ཕྱི་འདུལ་བའི་ཀྱན་སྒྲིང་རྣམ་པར་དག་པ་དང་མ་བུལ་བར་གྱིས་ཞེས་པ་
 དང་། གྱི་རྒྱུང་གནང་བ་འདི་གེས་རབ་གྱི་མཆོན་རྩོན་པོས་བདག་འཛིན་གྱི་རྩ་བ་ཆོད་
 ཞེས་པ་དང་། རྩོར་བྱིལ་གནང་བ་འདི་ནང་བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་གི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་
 མ་བུལ་བར་གྱིས་ཞེས་པའི་བརྟུང་གོ་ཞིང་། དཔུལ་གནང་བ་ཡང་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་
 རྒྱུན་འཛོམས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་གནང་བར་གོ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཏུ་ལེགས་པ་བྱུང་
 སྟམ་པ་བྱུང་ཞེས་གསུངས། དེ་ནི་ནང་མདོ་སྒྲགས་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་
 བའི་དབང་གིས་ཆོས་རྒྱལ་བཀའ་འབུམ་གྱི་ལོར་བཟང་གི་བརྟུང་དགོལ་བའི་ལེའུ་ལས་

རྩི་ལྟར་འབྱུང་བ་ལྟར་བྱི་རོལ་སྒྲར་སྤྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་ཉིད་སྐྱབ་པ་ལ་
བསྐྱལ་བའི་རྒྱུན་འབའ་ཞིག་ཏུ་གཟིགས་པ་དང་། ལྷག་པར་བཤེས་གཞིན་བསྟན་ཚུལ་
ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་དབང་གིས་སྤྱ་མས་ཆོས་གསུངས་པ་རྣམས་མན་ངག་ཏུ་གོ་བར་
མ་ཟད། སྐྱུ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་མཛད་སྦྱོང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདམས་པའི་མཆོག་
ཏུ་གཟིགས་པར་ངེས་སོ། །

དེ་ནས་མལ་གྲོ་བརྒྱད་འོལ་ཁ་དང་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཞིབ་
པར་མཇུག། ལམ་གྲོགས་གྲུ་གཟུགས་ཞིག་བྱུང་བ་དང་ལྷན་ཅིག་རྩ་རིར་ཕེབས་བཙོང་
ཁ་ལྷག་ཏུ་ཞག་གསུམ་བཞུགས་དེ་ནས་གཉལ་བརྒྱད་དེ་ལྟོ་བྲག་བྲོགས་སུ་ཕེབས། དེ་
སྐབས་གསོལ་རྩ་བཞེས་རྒྱ་ཡེ་མེད་པར་བསེ་བས་རྩ་ཡོང་ཟེར་བ་གསན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་
བསེ་བའི་(ལན་མེ་)ཏོག་གི་རྩ་སྐལ་བས་རྩ་བ་གང་ཙམ་ཡང་བཞེས་ཉན་མ་བྱུང་། དེ་གང་
ཡིན་མི་གཞན་ལ་དྲི་བ་མཛད་པས་བསེ་བའི་རྩ་བ་རྟོ་དགོས་ཟེར་བས་ལམ་གྲོགས་དང་
རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་བཞད་ཆ་ཤོར་བ་བྱུང་། ལྟོ་བྲག་ཏུ་བཞུགས་རིང་མ་རྒྱན་ཞིག་ལ་གནས་
ཚང་གཡར་ནས་བཞུགས་པས་མ་དེས་དགོ་སྦྱོང་ཁྱེད་ཀྱི་སྦྱོང་སོགས་གཞན་དང་མི་
འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་ཞེས་ཤིན་ཏུ་གྲུས་པར་བྱས་ཞིང་། ཉིན་གཅིག་ལམ་གྲོགས་དེ་མེད་
པའི་སྐབས་ཤིག་། དགོ་སྦྱོང་ཁྱེད་སྤར་ཕན་དགོན་མཆོག་གི་བྲགས་རྩེས་སྦྱོན་འགལ་
མ་བྱུང་བ་འདུག། ཁྱེད་རང་གི་ལམ་གྲོགས་འདི་རྒྱུན་ཆེན་ཡིན་འདི་དང་མཉམ་འགྲོགས་
གྱིས་ཕེབས་ན་ཁྱེད་རང་བསད་ཡོང་ཞེས་ཞུས་འདུག་པས། དེ་མ་ཐག་དམ་པ་འདི་ཡང་
འཇིགས་ཞུམ་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་སྤར་ཕན་སྦྱོན་རང་མ་བྱུང་བ་ནི་སྤྱ་མ་དང་དགོན་མཆོག་
གི་བྲགས་རྩེར་ངེས། ད་འདི་དང་ལྷན་ཅིག་བྱིན་ཆེ་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་དང་ལྷུང་
བཟེད་མཁར་བསིལ་རྣམས་འཕྲོག་ནས་ང་རང་བསད་ན། ང་རང་ཡང་རྟེན་བཟང་པོ་
འདི་དོར་དགོས་ཞིང་། ཁོ་རང་ཡང་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་རྣམས་སྦྱིན་མནག་དཀའ་བ་བྱུང་བར་

འགྱུར་བས་ང་རང་གཉིས་ཀ་ལ་མི་ལེགས་དགོངས་ནས་ད་བྱེད་རང་གར་འགྱེད་སར་
ཕེབས། ད་ཕྱོགས་འདིར་རེ་ཞིག་བར་སྡོད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་རྩ་མར་ཕྱན་
བྱ་ཡོད་པ་བསྐྱར་ནས་གཏོང་བར་མཛད། དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་བོ་མི་བསུན་པ་དང་སྐྱེ་བས་
ནས་ཐག་རིང་གི་སར་ཕེབས་ཀྱང་ཉེས་སྒྲོན་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་བའི་ཅི་མཛད་ཐམས་
ཅད་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གསོལ་འདེབས་དང་སྒྲོ་གཏད་ལིང་བསྐྱར་གྱི་སྒྲོ་
ནས་མཛད་པས་ན་སྐྱབས་འགྱེད་ཕན་ཡོན་སྤྱི་དང་བྱུང་བར་གནས་སྐབས་བསྐྱར་བའི་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞེས་པ་དེ་དུས་དེར་བྱུང་བར་ངས་སོ། །

དེས་ན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཁྱིམ་པ་དང་གཉིས་
སུ་མེད་པར་སྐྱགས་རྩས་སྒྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པའི་བསྐྱར་བའི་ཁྱིམ་པོ་མགུལ་དུ་འདོགས་
བའི་ངལ་བ་དོར་ནས་དམ་པ་འདིའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ཅི་བྱེད་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་(ཡབ)
ལ་སྒྲོ་ལིང་བསྐྱར་གྱིས་བསྐྱབ་ན་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འགྱུ་
བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཀུན་ལ་ཐལ་མོ་སྐྱར་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །དེ་ནས་ལྟོ་བྱག་
མཁར་ཆུ་དང་གོ་བོ་ལུང་སོགས་གནས་ཐམས་ཅད་མཇལ་ཞིང་གོ་བོ་ལུང་དུ་ཡུམ་བདག་
མེད་མའི་ཆང་ཆང་མཛད་ས་དེར་རུབ་གཅིག་བཞུགས་ཤིང་རྩི་མི་ལའི་སྐྱབ་ཕྱག་ཏུ་འང་
ལྷ་གཅིག་ཙམ་བཞུགས། དེ་དག་གི་ཆོ་ཁྱིམ་བལྟས་བྱུང་བར་ཙན་མང་དུ་བྱུང་ཞིང་།
སྐར་ལྟོ་བྱག་དུ་འགྱོ་མ་སྒྲོང་གོང་དུ་རུབ་གཅིག་མནལ་ལམ་དུ་ལྟོ་བྱག་གི་གནས་ཐམས་
ཅད་དུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཁྱིམ་བྱུང་བས་དུས་ཕྱིས་ལྟོ་བྱག་ཏུ་སྐྱབས་སྐབས་སྐར་ཁྱི་ལམ་དུ་
གསལ་བ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་འདུག་པས་ངོ་མཆར་བ་བྱུང་ཞེས་རྩི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ལས་བྱུང་
ངོ། །

དེ་ལྟར་གནས་དེ་དག་ཏུ་གནས་གཟིགས་དང་བྱགས་སྒྲོན་གྱི་མཆོམས་སྒྲོར་སོགས་
ལེགས་པར་མཛད་ནས་གཙང་ཕྱོགས་སུ་ཕེབས། གནས་སྒྲོར་ཕྱི་མ་དུས་ཕྱིས་དགོན་

མེད་པའི་ཁས་ཉེས་དམིགས་འབྱུང་པའི་ཚུལ་བཀའ་ནན་ཆེན་པོ་གནང་གི་ཡོད། རས་
 གྲང་སྤྱོད་པའི་བཀའ་ནམས་སེམས་ལ་བཞག་ནས་གནས་སྒྲོལ་སོགས་གར་ཕྱིན་གྲང་ཕྱི་
 གྲོལ་ཁ་ཟས་སོགས་བཅས་པ་བྱུང་དུ་བསང་མ་སྤོང་གསུངས་འདུག་པས་གྲང་གེས་སོ། །
 དེ་ལྟར་སྤྱིད་གྲོང་དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་བར་སྤྱོད་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱོད་མ་དུན་
 དུ་བཅར་མར་བཞུགས་ནས་སྤྱོད་མའི་ཞབས་འདེགས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་སོགས་བྱང་
 ཚུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་ཆོང་པ་ཁེ་དཔོགས་ཆོལ་བ་ལྟར་ཐབས་སྣ་ཆོགས་
 པའི་སྒྲོ་ནས་འགྲུམ་པར་མཛད། དེ་ནས་སྤྱོད་མ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་
 ཐེབས་སྤྱོད་པས་མར་ལམ་གཞིས་ཅེའི་ཞོལ་དུ་འབྱུག་ཙམ་ཐེབས་པས་རྗེ་འདིའི་ཡུམ་
 གཤེགས་ནས་སྤྱོད་མ་ཆེད་དང་ཆ་མོ་ཡོད་པ་ནམས་ས་མ་ཟེན་པར་གྲོང་བར་དུ་གིན་ཏུ་
 ཉམ་ཐག་པ་དང་བཅས་སྒྲོ་ཙམ་སྤྱོད་པ་གཟིགས་པ་ན་རྗེ་འདིའི་བྱགས་ལ་ངེད་ཆོ་ནང་
 གཅིག་གི་མི་ལ་སྤྱིད་སྤྱུག་འདི་འདྲ་ཡོང་བ་ཡང་། འདི་ཆོའི་ཁ་ཐབས་ལ་བལྟས་ན་ང་
 རང་སངས་རྒྱལ་བའི་ཆོད་ཙམ་དུ་འདུག་དགོངས་ནས་དེ་དག་ལ་སྤྱོད་རྗེ་དང་སྤྱོད་མ་
 ཡོངས་(༥བ)འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དྲིན་དུན་པའི་དབང་གིས་སྤྱོད་ཆབ་མང་དུ་གོར་
 བ་བྱུང་། ད་འདི་ཆོལ་ཆོས་བཀྱིས་བྱས་ན་དེ་ནི་འདི་ཆོས་མི་བྱེད་གཞན་ནི་བྱེད་ཐབས་
 དང་བལྟ་དགོངས་ནས་གནས་སྤྱོད་པས་དེར་རྗེ་ཉིད་ལ་དདུལ་ཚག་དང་ར་མར་སོགས་གང་
 ཡོད་ནམས་གསོལ་རས་གནང་ནས། སྤྱོད་པ་དང་ཆོ་ཆོས་འདྲ་དུན་བྱུང་ན་ང་གང་ཡོད་
 གྱི་སར་གོག་པན་ཐོག་ཕྱན་བུ་ཡོང་གསུང་ཞིང་། ད་ནི་ལྟོས་བཅས་འདི་ཆོལ་བལྟས་
 གྲང་སྤྱོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་མི་བྱེད་རི་གི་དགོངས་པ་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པས་རྒྱུན་
 དེ་དག་གྲང་ཆོ་འདིའི་དབྱེ་འདུལ་གཉེན་སྤྱོད་གི་རྒྱུར་མ་བཏང་བར་རང་ཉིད་སྤྱོད་པ་
 ལ་བསྐྱལ་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་གོ་བར་མཛད། སྤྱོད་མ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་
 འཛིན་དུ་ཐེབས་ནས་གྲང་ལོ་བདུན་ཙམ་གྱི་རིང་ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གིས་ཞབས་

འདེགས་སྐྱབ་པ་ལྟར་ལེན་མཛད་པ་སོགས་སྒྲུ་མ་བསྟན་ཚུལ་གྱི་ཐད་ལ་སྐུས་ཀྱང་
 འགྲན་དུ་མེད་པ་བདག་དང་བདག་འདྲ་བས་ནི་རྗེས་སུ་ཡིད་རང་བ་ཙམ་ཡང་བྱ་བར་
 དཀའ་བའི་མཛད་པ་མྱད་དུ་བྱུང་བ་མངའ་བ་ཞིག་ལགས་ཞིང་། བཤེས་གཉེན་བསྟན་
 ཚུལ་རང་ལ་སྐྱབ་པ་གཙོར་འདོན་མཛད་པས་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་
 དམིགས་སྒྲོར་འདི་ཁད་སྟེང་དུ་སྤངས་པ་བཞིན་དུ་བྱགས་རྒྱད་ལ་འབྱུངས་པ་ཞིག་འདྲ་
 ཡང་རྗེ་སྒྲུ་མ་འདི་ནི་བུ་མ་ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་མི་མངོན་པར་
 སྟེང་པ་ཁོ་ན་མཛད་པས་ཞིབ་ཅིང་གསལ་བར་བརྗོད་པ་རྩོག་ལ་ཐོག་འོན་ཀྱང་དུས་
 གྱིས་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་ཟུར་ཙམ་བྱུང་བ་ལ་དཔགས་ན་སྒྲུ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
 ཆེའི་ཞབས་འདེགས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་པར་རྟེན་ཉམས་རྟོགས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་
 རྟགས་མཚན་མང་དུ་བྱུང་བར་ངས་ཏེ། རྗེ་འདིའི་དངོས་སྟོབ་བཞི་སྟེ་སྟོབ་དཔོན་པ་
 བཤེས་གཉེན་དཔལ་འབྱོར་རྗེ་འདིའི་ཞབས་བྱུང་བསྟན་ནས་བཞུགས་སྐབས་དང་
 འདུན་འགྱུར་མེད་ཀྱིས་ཅི་གསུང་བཀའ་བཞིན་སྐྱབ་པར་བརྟེན་ལུབ་གཅིག་མི་ལམ་དུ་
 རྟོགས་ཀྱུན་མེ་འབར་བས་བསྐྱེད་པ་སོགས་འཛིགས་སྤང་གིན་ཏུ་ཆེ་བ་གཉིད་སང་
 རས་ཀྱང་ཞག་ཤས་བར་ཡང་ཡང་དཀྱིལ་བཞིག་(ལེན་)བྱུང་བ་རྗེ་ཉིད་ལ་ཞུས་པར། རྗེ་
 འདིའི་ཞལ་ལས། དེ་དགའ་རབ་ཡིན་པར་འདུག་སྒྲུ་མའི་གཞིག་བྱས་པས་ལས་སྐྱབ་
 ཅུང་ཟད་དག་པའི་རྟགས་སུ་འདུག། །ངས་ཀྱང་སྒྲུ་མའི་ཞབས་འདེགས་སྐྱབ་པ་གཙོ་
 བོར་བྱས་ཞིང་སྐབས་ཞིག་བྱགས་དམ་རྟེན་གས་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་
 ཐང་གསུམ་པོ་དེ་ངད་རང་གཅིག་ཤུས་བཞེངས་དགོས་བཀའ་ཐེབས་པ་བཞིན་ལགས་
 པར་བཞེངས་ནས་སང་ཉིན་འབུལ་རྒྱའི་ལུབ་མོ་མི་ལམ་ལས་རྟོགས་ཐམས་ཅད་མེ་
 འབར་བས་བསྐྱེད་ཅིང་འཛིགས་སྤང་ཚད་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དང་། གཞལ་མེད་ཁང་
 ཆེན་པོ་ཞིག་འདུག་པ་དེའི་རྩར་སྐབས་མགོན་སྒྲུ་མ་རིན་པོ་ཆེ་བྱོན་ནས་ང་རང་ལ་

འདིར་ཤོག་ཅིས་ཕྱག་བརྒྱུངས་ནས་ཐེན་པར་མཛད་པ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་། སང་ཉིན་སྤྱི་མ་
 རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ལས་འདི་སྒྲོར་ལ་མི་ལམ་རིམ་འདྲ་བྱུང་གསུང་བྱུང་བ། རིམ་ལྔ་བྱུང་བ་
 རྣམས་ཞུས་པས་དེ་འདྲ་ཞིག་རང་ཡོང་གསུངས་མཉེས་མཉེས་མཛད་ཅིང་གཞན་ཡང་
 བདག་ཅག་ཆོས་སྤྱི་མའི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་ཞུ་དེར་སང་གི་སྤྱི་མ་ཆོས་ཁག་པ་ཡིན།
 དེ་དུས་ངེད་ཆོས་སྤྱི་མའི་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་ཞུ་ཉིད་ཀྱིས་ལག་པ་ཟད་ནས་དཔུང་པར་སྤྱོད་བས་
 བའི་ཆོད་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་བྱ་བ་གཞན་མ་སྤྱོད་ཀྱང་སྤྱི་
 མས་ཕྱགས་རྗེས་འཛིན་པ་ཞིག་བྱུང་ཞེས་གསུངས། དེ་ནས་སྤྱི་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་
 ཆེ་འཕྲིན་ལས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་རྗེ་སྤྱི་མ་འདི་ལ་ཡང་ཕྱགས་ཅིས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་འདུག་
 ཅིང་། རྗེ་འདིའི་ཕྱགས་ལ་ཡང་ད་ལྟ་སྤྱི་མ་འདི་ལྟ་བུ་བསྟེན་དུ་ཡོད་སྐབས་བསྟེན་ཚུལ་
 རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་བྱ། མཐར་སྤྱི་མ་འདི་དང་བལ་བའི་སྐབས་ཞིག་བྱུང་བར་གྱུར་
 ན་ནི་བྱ་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་གཤོལ་ནས་དབེན་པའི་གནས་སུ་ཆོ་འདི་སྤྱོད་བྱུང་གི་
 སྤྱི་མ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སྤྱི་མ་པ་ནར་མར་ཡོད་པའི་ཐོག་སྤྱི་མའི་ཕྱགས་
 རྗེས་རིམ་བྱེད་དུ་ཕེབས་རྒྱ་བྱུང་བ་དང་བསྟུན། སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེར་རིམ་བྱེད་དུ་ཕེབས་རྒྱུའི་
 མཛལ་ཞུ་མཛད་པས་སྤྱི་མའི་ཞལ་ལས་འོ་དགེ་སྤྱོད་རང་དུ་ལམ་རྒྱུན་རན་གོགས་ཤར་
 གྱིས་ཆོ་མཇུག་སྤྱི་མ་པ་(༧བ)ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱ་བྱུང་བ་སྤྱི་མའི་ཕྱགས་རྗེ་ཡིན་བསམས་
 གྱིས་ལ་ཆོ་འདིའི་ལྟ་གོས་གཏམ་གསུམ་ལ་མ་བལྟ་བར་གྱུ་བ་པ་མཐར་ཐོན་བྱེད་དགོས་
 ད་རེས་བྱེད་རང་གི་བསམ་དོན་འགྲུབ་སོང་ཞིང་ངེད་ལ་ནི་ལག་ཐོགས་ཆོ་བས་སྤྱོད་
 བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་བ་འདུག། །ད་བྱེད་འགྲོ་ཆག་ཉལ་འདུག་གི་སྤྱོད་ལམ་ཐམས་
 ཅད་སྤྱི་མ་སྤྱོད་ཁར་བསྒྲམས་ལ་མ་བརྗེད་པར་བྱེད་དགོས་ངས་ཀྱང་སྤྱོད་འཇུག་བྱེད་
 གསུང་ནས་ཕྱགས་ཤིན་ཏུ་ཕྱིར་བའི་རྣམ་པ་མཛད་ཅིང་། རྗེ་སྤྱི་མ་འདི་ཡང་ཡབ་སྐུས་
 འབྲལ་མི་ཡོད་པའི་ཉམས་ཀྱིས་སྤྱོད་མཆི་མས་གང་བཞིན་དུ་ཕེབས། དེ་ནས་གྱུ་བ་

དབང་སྐྱོང་རྩི་ལ་རིན་པོ་ཆེར་འགྲོ་སྔོན་སྐྱོར་གྱི་གསུང་རྟགས་ཞུས་པར་ཡར་ལུང་གི་འགོད་
པོ་རི་འདི་ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་གནས་ཡིན་པས་ཁྱོད་རང་དེར་
བསྐྱེད་ན་ཡོང་བ་འདྲ། ལར་ནས་ཆེ་འདི་སྒྲོས་བཏང་ན་གར་བྱིན་ཀྱང་སྒྲིད་ལ་ཆེ་འདི་
སྒྲོས་མ་བོངས་ན་ཅི་བྱས་སྟུག་པ་ཡིན་པས་དེ་སེམས་ལ་ཞོག་གསུངས། རྩི་འདིས་ཀྱང་
སྒྲོ་མའི་བཀའ་བཞིན་དུ་ཐུགས་རྩི་ཆེན་གྱིས་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་ལྟར་བཟེད་
མཁའ་བསེལ་སོགས་དང་འཆོ་ཆས་ཕྱན་བུ་ཡོད་པ་རྣམས་སྒྲེལ་མི་དགོས་པ་གཅིག་དང་
བཅས་དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཐུགས་ཡིད་ལེགས་པར་འཕྲོག་པས་དབྱེས་པའི་ཉམས་
དང་བཅས་པའི་ཆེན་ཤུ་གྱི་སོགས་དམ་པ་དུ་མས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་དབེན་གནས་
ཁྱོད་པར་ཅན་སྟེ་གདོང་དགོན་གསར་རི་ཁྱོད་དུ་ཞབས་སོར་བཀྲ་ཤིས་གྱི་རེ་ཁས་མཚན་
པ་མཛོན་པར་བཀོད་པ་ན་ཕྱོགས་དེར་གནས་པའི་ལྷ་སྤྱད་ཀར་ཕྱོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་
ཨེ་མ་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་མགོན་དང་བཅས་སོ་ཞེས་དགའ་བའི་ཅ་ཅ་སྒྲོགས་པར་གྱུར་
ཏོ། །དེ་ནས་ཞབས་བྱི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ལམ་གྱི་ལམ་ཆས་དང་། དཔལ་ལ་སྟོས་པ་
ཞོ་དུག་ཡོད་པ་དེ་གནང་ནས་ཕྱིར་སྒྲོག་མཛད། ལྷ་ས་ནས་ཕེབས་ཁར་སྒྲོ་སྟེན་མཁའ་
པོ་སྐལ་བཟང་བུ་མས་པ་ལགས་གྱིས་ཁྱོད་རང་ཕྱོགས་དེར་བཞུགས་རིང་ཡར་ལུང་བསམ་
བདེ་ནས་ཕུལ་ཆོག་པ་བྱས་ནས་གསོལ་ཞིབ་ཕྱན་ནས་འབུལ་རྒྱ་ཡིན་ཞུས་པར། དེ་
རིགས་གཏན་ནས་མི་ཞུ་གསུངས་ཀྱང་ནན་(༡༠ན)ཆེ་བར་བརྟེན་ཅམ་ཁལ་དུག་ཞུ་རྒྱ་
མཛད་པ་བཞིན་བསམ་བདེ་ནས་ཉན་ལན་ཞུ་མི་བྱུང་བར་ཅམ་ཁལ་གསུམ་ད་ལམ་ཞུས་
ཆོག་པ་དང་གསུམ་ལོ་འཁོར་མཚམས་སུ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན་ཅིང་གཞན་ལ་གང་ཡང་ཞུ་དགོས་
མེད་གསུངས་ཀྱང་བསམ་བདེ་ནས་དད་འབུལ་གྱི་ལོ་ལོ་བཞིན་གསོལ་ཞིབ་དེ་ཅམ་རེ་
ཆག་མེད་ཕུལ་བར་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤིས་པར་མཛད་ནས་ལྷ་རེར་གསོལ་ཞིབ་བྲེ་བཞི་
རེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་མཛད་ཅིང་། ར་དང་ལྔ་གཉིས་ཆ་སྟོ་མས་པར་ཞིབ་མོར་བྱས་ཤིང་།

དེ་ནས་མཁེད་ཆོད་ཅམ་རེ་བཏབ་པ་དང་། རེ་དཀའ་སྒྲིབ་ནས་ཕྱང་ཟད་རེ་བཏབ་པ་
 དང་། རེས་འགའ་ཅམ་ཅི་ཡང་མེད་པར་མཐུན་གྱི་འབྲུག་ནས་ཞིབ་མོར་བྱས་པ་ཕྱང་ཟད་
 བཏབ་པ་ཅམ་གྱིས་བཏུང་བའི་གོ་བཅད་དེ་རྒྱང་འཛིན་ཅམ་གྱི་འཆོ་བ་དཀའ་བྱབ་ལ་
 བརྟེན་ནས་དཀའ་སྒྲིབ་དྲག་པོའི་སྒྲོ་ནས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཅམ་གྱི་བར་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་
 མཐར་ཐུན་པ་མཛད་ཅིང་། རྗེས་སོར་བསམ་བཏུང་དེའི་སྒྲིབ་དངོས་སོགས་དང་འདུན་ཅན་རེ་
 གཉིས་ཐེབས་མི་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་མི་སྤངས་ཡང་བྱགས་ཐུང་མེད་པར་རི་དྲགས་དམན་
 མ་བཞིན་དུ་གཡང་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱངས་ཏེ་སྤྲེལ་འི་བཀའ་བཞིན་དུ་བྱགས་དམ་བུན་
 བཞིའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཐང་ལྟོད་མེད་པར་གཞོལ་བས་གངས་ཅན་གྲུབ་དབང་ཀྱན་གྱི་
 ཡང་ཅེར་སོན་པར་མཛད། དེ་མཆོམས་ཞིག་ཏུ་རྗེ་འདིའི་དངོས་སྒྲོབ་དགོ་སྒྲོབ་སྒྲོ་
 བཟང་བཀྲ་ཤིས་རྗེ་འདིའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་པར་དེ་སྐབས་གསོལ་ཆས་ཏུ་ཅང་དགོན་
 པ་རང་མེད་ཀྱང་ན་བཟའ་ཞོར་ཉན་གཏན་ནས་མེད་པར་སྒྲིབ་གཟན་དང་སྒྲིབ་གཡོག་སྒྲིབ་
 གཤམ་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་པོར་སོང་གཤིས་སྒྲིབ་ཤ་པལ་ཆེར་ཐལ་མར་མཐོང་བར་བརྟེན་
 དགོ་སྒྲོབ་སྒྲོ་བཀྲས་སེམས་ཀྱིས་མ་བཟོད་པར་གནས་སྐབས་ཁོ་རང་ལ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཞིག་
 ཡོད་པ་དེ་ལུ་བས་ཐལ་དུ་སྒྲིབ་གཡོགས་སུ་ཅེམ་ནས་མཉེས་བཞིན་དུ་མཆོད་པར་མཛད།
 ཉིན་གཅིག་ཅེ་ཐང་དུ་སྒྲིབ་བདག་ཞིག་གི་སྒྲིབ་བསྐྱེད་ལ་གདན་དྲངས་ནས་སྒྲིབ་ཡོན་
 ལ་ཐེར་མ་སྒྲིབ་ཏུ་ཅང་རང་མེད་པ་ཞིག་ལུ་བ་ཡང་རི་བྱོད་དུ་ཐེབས་ཐལ་དགོ་སྒྲོབ་
 སྒྲོ་བཀྲས་(༡༠བ)སྒྲིབ་ཟུང་སྒྲིབ་ཤམ་ཆོམ་བཅུགས་པར་གནས་པ་བཅུ་བདུན་ལས་མ་
 བྱུང་ཀྱང་དེ་ཁ་མཆོད་པར་མཛད། ཡང་གཞན་ཞིག་གིས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ལེགས་པ་ཞིག་ལུ་
 བར་འདིང་ལ་ལེགས་དྲག་པས་རི་བྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོགས་གདན་ཁ་གཡོགས་ལ་གཏོང་
 དགོས་ཞེས་དེར་གཏོང་བར་མཛད། སྐབས་འགར་བཞེས་ཤིང་བྱུང་བས་བཞེས་སྒྲོད་
 ཐེར་མ་མེད་ཀྱང་ཅོལ་སྒྲིབ་མ་མཛད་པར་ཆོག་ཤིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྗེ་བུམ་གྱི་ཞབས་ར་

ཞིག་གི་ནང་དུ་མཆོད་པར་མཛད། ཉིན་གཅིག་ཆེ་ཉིད་ལ་དད་འདུན་འགྱུར་བ་མེད་པ་
 ཅེ་ཆོག་མ་པའི་སྤེལ་རྣམ་རྒྱལ་ལགས་གསོལ་མར་ཕྱན་བུད་དགས་ལ་ཞིབ་བཅས་འབུལ་
 ཏུ་ཕེབས་པར་ཆེ་འདིས་གསོལ་ཇ་ཞིག་ཞུས་ཇུ་བུམ་གྱི་ཞབས་རའི་ནང་དུ་བཞེས་ཤིང་
 ཕྱན་བུ་ཡོད་པ་སྒྲགས་ནས་ཞུས་པར་འདི་ལྟ་བུའི་སྐྱེ་ཆེ་སྒྲོས་བཏང་གི་དམ་པ་འདི་འདྲ་
 ཡོད་པ་ཡང་སྙམ་དུ་དད་འདུན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཞིང་དེའི་སང་ཉིན་རང་གསོལ་སྤེར་ཐ་
 སྒྲག་ཞིག་ཀྱང་འབུལ་དུ་བཏང་། དེ་མཚུངས་སྐྱེ་འགག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ནང་ལོག་
 ལ་སྒྲ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་གདན་ཅི་གདན་མཐར་སོང་སྐྱུར་བ་ཞིག་
 མཆོད་བཞུགས་པར་དགོ་སྒྲོང་སྒྲོ་བཟང་དོ་ཆེ་ནས་སྐྱེ་འགག་གཅིག་ཕུལ་བ་བཞེས་
 ནས་སྒྲོད་འགག་རྒྱུད་པ་འདི་རྒྱལ་བཤམས་དགོས། སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞུགས་གདན་
 ཡིན་གསུང་བར་དགོ་སྒྲོང་སྒྲོ་བཀྲས་ཀྱིས་གསོལ་རས་ཞུས་ནས་དད་རྟེན་དུ་ཉར་བ་
 ཡིན་འདུག །སྒྲ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ཁར་
 ཡང་ཆེ་སྒྲ་མ་འདི་ལ་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་བཅེ་བས་ད་ནི་ཡོད་རན་ཞེས་པའི་བདེའ་ཆོན་དུ་
 ཇ་ཐུན་ཞིག་བསྐྱུར་གནང་མཛད་འདུག་ཅིང་དེ་སྐབས་མཆོན་ལྟས་ཀྱང་ངན་ཅམ་བྱུང་
 བར་རྟེན་ཕྱན་བུ་སྐྱེ་མདུན་དུ་བཅར་བས་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེས་ངས་ལན་བསྐྱུར་བ་འཕྲོད་
 བྱུང་ངམ། ད་ལམ་བཀའ་ཆོས་འདིའི་རིང་ལ་བསྐད་ན་ཡོང་ཞེས་པ་དང་ཐུགས་ལ་
 བཅར་རྒྱུའི་བཀའ་སྒྲོབ་ཀྱང་མང་དུ་སྒྱུལ། དེ་ལྟར་ཆེ་སྒྲ་མ་འདིས་འཇམ་མགོན་སྟན་
 བརྒྱད་གྱི་མན་ངག་ལ་སྐྱབ་པ་དར་ལ་དྲག་ཅིང་རྒྱན་རིང་བར་མཛད་པས་ལམ་ཐུན་མོང་
 དང་ཐུན་མོང་མ་(༡༡)ཉིན་པ་རྣམས་ལ་རྩོལ་བཅས་རྩོལ་མེད་གྱི་མྱོང་བ་རིམ་གྱིས་
 ཐོན་ཏེ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་གདེང་དང་ལྷན་པར་གྱུར་པ་ན་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་གཞན་
 ལ་འང་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅི་རྒྱ་ཆེར་འབྱེད་པར་མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་དགོ་སྒྲོང་སྒྲོ་བཟང་
 བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་ཞུས་ངོར་ཐུག་ཆེན་ཅུ་བ་རྒྱལ་བའི་གཞུང་ལམ་གྱི་བྲིད་དང་ནམ་མཁའ་

དང་མཉམ་པ་ལུའུ་ཤོག་དང་བཏང་གི་ཟེར་བར། ཁོང་རང་གི་སྤྲུ་དང་སྤོག་ལ་ཡང་མ་
གཟིགས་པར་གསེར་བཅལ་བས་སྤྲུ་གཟུགས་ཙམ་རྟེན་ཀྱང་དབུའི་ཚོད་ཙམ་མ་རྟེན་
བས་ད་དུང་རྒྱལ་པོ་དེས་མ་བཏང་བར་བརྟེན་ལྷ་སྤྲུལ་ཡེ་ཤེས་འོད་བཟུགས་པའི་བཙོན་
ཁང་གི་གྲ་མིག་ཆུང་དུ་ཞིག་འདུག་པ་དེའི་ཐད་དུ་བྱོན་ཏེ་གྲ་མིག་དེ་ནས་གཟིགས་པས།
སྤྲུལ་ནི་སྤྲུ་བརྟེན་ལ་གསོལ་ཆས་ཀྱང་མེད་པའི་དབང་གིས་སྤྲུ་གཟུགས་དང་ཕྱག་ཞབས་
ཐམས་ཅད་སྒྲེམ་ཤིང་སྤྱོ་སེང་ངེ་བ་ཡི་དྲུགས་མངོན་སུམ་འདྲ་བར་གཟིགས་པ་ན་དར་
ཅིག་དཔྱད་མེད་དུ་བརྒྱལ། དེ་ནས་བརྒྱལ་བ་སངས་ཀྱང་གསོལ་ཆས་ནི་གང་ཡང་ལུ་མ་
སྤྲུབ་ཅིང་། གསུང་འདར་བ་དང་བཅས་སྤྲུལ་ལགས་ངས་ཁ་སང་ནས་རྒྱལ་པོར་དགོངས་
པ་ཞུས་པར། གསེར་སྤྲུ་གཟུགས་དང་མཉམ་པ་ལུའུ་ཤོག་དང་བཏང་གི་ཟེར་བྱང་
བས་གསེར་བཅལ་བས་སྤྲུ་གཟུགས་ཙམ་རྟེན་ཀྱང་དབུའི་ཚོད་ཙམ་མ་རྟེན། ད་དུ་
ཙམ་ཞིག་བྱང་ན་རྒྱལ་པོས་བཏང་ཡོང་བས་དེའི་བར་དུ་ཐུགས་སེམས་སྣོད་པར་བཟུགས་
མཛོད་ཞུས་པར་སྤྲུལ་སྤྲུ་གསུང་འཛར་ཞིང་ཐོས་མི་ཐོས་ཞིག་གིས་བྱེད་བཀའ་དྲིན་ཤིན་
ཏུ་ཆེ། རྒྱལ་པོ་ངན་པ་འདི་སྤོན་སྤོན་ལམ་ལོག་པའི་མཐུ་དང་། ང་རང་གིས་ལས་ངན་
བསགས་པ་གཉིས་འཛོམ་པས་བྱེད་ཀྱི་གསེར་ཕུལ་ཀྱང་གཏོང་མི་ཉན། ང་ཚོས་བྱིར་
སྤོག་གཏོང་བ་ལ་མི་འགྲོད་པས་ང་རང་བཙོན་ནང་འདིར་གི་ཆུག་ལ་བྱེད་ཀྱི་གསེར་རྣམས་
ཀྱིས་ཇོ་བོ་རྒྱ་གར་ནས་གདན་འགྲོངས་པ་ཞིག་མཛོད་དེས་ངའི་བསམ་པ་འགྲུབ་པ་
ཡིན་གསུངས་པའི་ཐད་དུ་སྤྲེཐས་པ་ན་འང་ཇེ་སྤྲུལ་འདིས་སྤྲུན་ཆབ་མང་དུ་མཛོད་ནས།
འོ་སྤར་རྒྱལ་པོ་གྲང་དར་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་(༡༢)སྤྲུབས་ཆངས་
སྤྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་མིང་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བྱས་དུས་མགོན་པོ་སྤྲུན་རས་གཟིགས་དངོས་
རྒྱལ་བ་འབྲོམ་སྤོན་པ་དང་། ལྷ་སྤྲུལ་ཡེ་ཤེས་འོད་དང་བྱང་ཆུབ་འོད་ཁུ་དབོན་གིས་
སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་དོན་དུ་སྤྲུ་དང་སྤོག་ལ་ཡང་མ་གཟིགས་པར་དཀའ་བའི་ལས་

འདི་འདྲ་མཛད་དགོས་བྱུང་བ་ལ་བསམ་ན་དེ་རང་ཚོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་
 མཛེལ། ལམ་མ་ནོར་བར་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་དང་ཕྱད། འཇམ་མགོན་རྒྱལ་
 བ་གཉིས་པའི་སྟན་རྒྱུད་ཀྱི་མན་ངག་གསེར་སྤངས་བཙོ་མ་ལྟ་བུ་འདི་འདྲ་ལ་ཉམས་
 ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཡིད་པའི་དུས་འདིར་བསོས་དལ་དུ་ཡིད་བདེ་བར་བསྟན་ན་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་
 ཞལ་ནས། རིག་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚྲོངས་པ་བཞིན་བདག་ནི་སེམས་ཡེ་མེད་པར་གྱུར་པའོ་ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་དལ་འབྱོར་དོན་མེད་དུ་འགྲོ་བས་ན་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་མ་སོང་བར་བྱང་
 རྒྱུ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲོ་ལེགས་པར་སྤངས་ཏེ་ཕྱི་འདུལ་བའི་ཀྱན་སྦྱོད་རྣམ་པར་དག་
 ཅིང་བཅས་མཆོམས་ཕྱ་མོའང་ཁྱད་དུ་བསོད་པ་སྤངས་ནས་ཟབ་མོ་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རིམ་
 གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་ཉིན་མཆོན་མེད་པར་གནས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དལ་འབྱོར་དོན་
 ལྟར་རང་ཟེར་བ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་འབད་དགོས་གིང་། ཆེད་དུ་དབེན་
 པའི་རི་ཁྲོད་དུ་བཞུགས་མཁན་ཆོས་ཆེ་འདིའི་བྱ་བྱེད་དང་གཉེན་ཉེ་ལཁོར་གྱི་འཆོ་སྦྱང་
 སོགས་དོན་མེད་ཀྱི་ལས་མང་པོ་བྱེད་པ་སྤངས་ཏེ་འདོད་རྒྱུང་ཆོག་གཤེས་མཛད་ནས་སྒྲུབ་
 པ་ཏུར་བསྐྱེད་མ་བྱས་ན། ལྟ་སྒྲ་མ་ཡེ་གཤེས་འོད་དང་བྱང་རྒྱུ་འོད་ཁྱད་བོན་གཉིས་
 གཅིག་སྤུའི་བཀའ་དྲིན་འཇལ་མི་ཐུབ་པ་འདུག་ཅེས་ནན་ཏན་ཆེན་པོས་སྟུན་ཆབ་དང་
 བཅས་འདོམས་པར་མཛད། དེ་དག་གི་ཆེ་སྟུན་ཆབ་ནར་མར་མཛད་པ་ཡང་རྒྱ་མཆོན་
 གང་ཡང་མེད་པའི་ངེས་འབྱུང་སྒྲ་སྤྱད་དང་། ཆོས་དང་ནོར་བུ་རྗེ་བའི་སྒྲན་པོ་སྟོང་ཁམས་
 ཅན་ཟེག་རྩའི་སྦྱོད་པས་རང་གཞན་གྱི་མགོ་བོ་རྗེ་མཁན་གྱི་ལཁོར་ལོ་ལྟར་བསྒྲོར་བའི་
 བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་སྦྱོད་དང་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་མི་མཆུངས་པར་སྟོན་བྱོན་པའི་
 དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་(༡༡)དོན་དུ་ལུས་སྟོག་ཡལ་བར་དོར་ནས་
 དཀའ་སྦྱད་སྟོང་རུས་རི་ལྟར་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་བྱན་དང་། དེར་དུས་
 ཀྱི་སྒྲོ་བོ་པལ་ཆེར་སྒྲུང་དོར་གོ་ལོག་ཏུ་སྦྱོད་པའི་ཚུལ་ལ་བྱགས་ཡིད་བྱུང་སྟེ་སྟུན་ཆབ་

མཛད་པ་དང་། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་བདག་དང་བདག་འདྲ་བའི་བྱེད་པོ་ཆོས་རྒྱས་མཁན་
རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་གྱིང་པོ་འདི་ཐབས་རྒྱལ་ཇི་ལྟ་བུས་འདུལ་བར་བྱ་སྟམ་དུ་སྐབས་
འགར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་པན་ཡོན་སོགས་གསུངས་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད།
སྐབས་འགར་འཁོར་བ་དང་རན་སོང་གི་སྟལ་བསྟལ་སོགས་བསྟན་ནས་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་
དུ་འཇུག་པ་སོགས་ཐབས་སྟེ་ཆོགས་མཛད་པར་མངོན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་པ་
འདིའི་གསུང་གི་བདུད་ཅི་མྱོང་བའི་སྒྲོ་བ་བུའི་ཁྱོད་ན་སྐད་ཅིག་ལ་སྒྲོ་སྟེ་འགྱུར་ནས་
མིག་ནས་མཆི་མ་འབྱུང་ཞིང་སྟོ་གསུམ་ཆོས་བཞིན་དུ་སྒྱུད་པ་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ལྟར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཕྱལ་དང་ཡུན་དུ་སྟེན་པའི་མཛད་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དེ་
ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་འཛིན་ཏེན་དུ་བྱོན་ཀྱང་དེ་ལས་ལྟག་པ་བསྟན་དུ་མེད་པས་རྗེས་
འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྗེ་སྤྲུལ་འདིས་ཇི་ལྟར་གདམས་པའི་རྒྱལ་ལས་ནམ་ཡང་མི་
འདའ་བ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱ་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་རྗེ་སྤྲུལ་འདིས་འབྲུངས་རབས་
ཀྱན་ཏུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྐབས་གནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་བྱུང་པར་མེད་
པར་གོང་དུ་བཀྱར་ཏེ་འོག་ནས་འགྲོ་བ་རྒྱལ་སེད་པར་མཛད་པས་བྱིས་པ་རྒྱུད་ལྟན་
ཆད་ལའང་ཞེ་ས་ཁོ་ན་མཛད་ཅིང་གནས་ག་འདྲ་ཞིག་ཏུ་བཞུགས་ཀྱང་ཉེ་འཁོར་ན་
གནས་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་མི་ཐང་བའི་རིགས་དང་། འགྲེས་པ་མེ་གཏོང་རྒྱལ་ལོན་མི་བྱུང་
པ་དང་སྐྱན་ལོང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ལོན་པ་དང་མེ་གཏོང་བའི་གྲོགས་སོགས་སྤྲུལ་རང་
ནས་མཛད་ཅིང་། ནད་པ་ཉམ་ཐག་པ་བདག་མེད་རྣམས་གཟིགས་པ་ན་རྒྱ་གར་ན་
གསེར་སྒྱུད་ནས་ནད་པ་ཉེ་བ་རེད་གསུངས་ནས་བསྟོ་ཆས་ནད་གཡོག་སྐྱན་བཅོས་རིམ་
གྲོ་སོགས་གང་དགོས་ཐམས་ཅད་སྤྲུལ་རང་ནས་གནང་། ལྟག་པར་དགོན་གསར་
མཐེལ་གྱི་གྲོགས་ལྟག་ལྟ་མོ་རལ་གཅིག་མ་གནས་ས་ཞིག་ཡོད་པ་(༡)ནད་ཨ་ཁྱི་
མིག་ལོང་བ་གཅིག་ཡོད། དེ་ལྟ་མོ་རལ་གཅིག་མའི་སྐུལ་པ་ཡིན་ཞེས་དེ་ལ་གསོལ་

ཆས་ཐམས་ཅད་འབུལ་བར་རི་བོད་པ་རྣམས་གཏོང་བར་མཛད་ཅིང་བཞུགས་མཁན་
 མེད་སྐབས་སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་འབུལ་བར་མཛད། དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྷ་ལྷན་ཕྱོགས་
 སུ་བཀའ་ཆོས་གསན་པར་ཕེབས་ཁར་ཨ་ཁི་དེ་སྒྲིན་བདག་བསམ་བདེ་ལ་གསོ་དགོས་
 དང་འདི་གྲོངས་ན་དཔུ་ཐོད་དེ་ཉར་དགོས་བཀའ་མངགས་མཛད་དེ་བསམ་བདེར་གཏོང་
 བར་མཛད། བསམ་བདེ་ནས་ཀྱང་བཀའ་ཕེབས་བཞིན་ཉར་ནས་གསོལ་ཆས་སོགས་
 མི་དམན་པ་ཞུས་རེ་ཞིག་སོང་ནས་གྲོངས་པ་ན་དཔུ་ཐོད་དེ་ཉར་ནས་སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེ་
 ཕེབས་སྐབས་ལུལ་བར་དེ་ལ་རང་བྱོན་དང་ཐོད་དཔུད་སོགས་གིན་ཏུ་ལེགས་པ་འདུག་
 ཅས་བདུད་ཅི་རིལ་བུ་སྐྱབ་སྒྲོད་ཏུ་བཞེས་ནས་གིན་ཏུ་གཅེས་སྤྱོད་སུ་མཛད། དེ་སྐབས་
 ལྷ་ལྷན་ཕྱོགས་སུ་གནས་གཟིགས་མཆོད་འབུལ་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་མཛད་ཅིང་། ལྷག་པར་
 ར་སྒྲིང་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་རྩེ་བཙུན་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་དཔལ་བཟང་
 པོ་དང་། སྤྱི་རོ་རྩེ་འཆང་རྒྱ་མཆོ་མཐའ་ཡས་པ། སེར་སྒྲིང་མཁན་བུར་སྒྲོ་བཟང་ཐུགས་
 རྩེ་སོགས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཏུ་མའི་ཞབས་རུལ་སྒྱི་བོར་བསྟན་
 ནས་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་
 རྒྱ་མཆོ་སོགས་སྤྱི་མ་མང་པོའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ལུང་དང་། རྒྱབ་ཐབས་རྒྱ་མཆོ་སོགས་
 རྩེས་གནང་གི་རིགས་རིམ་ལྡན་གསལ་སྒྲིན་དང་སྤྱོད་དོན་ཀྱན་གསལ་གྱི་བཤད་ལུང་
 སོགས་དབང་ལུང་མན་ངག་མཐའ་ཡས་པ་ལོ་གསུམ་ཅུ་གྱི་རིང་གསན་ནས་མདོ་
 རྒྱགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ཀྱན་ལ་ཐོས་པ་རྒྱ་མཆོའི་པ་རོལ་ཏུ་སོན་པར་མཛད་དེ་གདམས་
 པའི་རྒྱ་བོ་མ་ལུས་པ་མགོན་པོ་གང་གི་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོར་རོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་
 པས་མདོ་རྒྱགས་གདམས་པའི་གཏོར་མཛོད་སྐལ་ལྷན་སྒྲི་བོའི་སྒྱི་ནོར་དཀྱིལ་ལའོར་
 རྒྱ་མཆོའི་བྱེད་པོར་མདོན་པར་བཞེངས་པར་གྱུར་ཏོ། །

དེ་ནས་ལྷ་ས་ནས་རིམ་གྱིས་དོལ་གསུང་རབ་གླིང་ཏུ་ཕེབས། སེར་སྒྲི་མང་(༡༣བ)

པོ་དཔལ་པོའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིས་ཆོས་པར་མཛད། སྒྲུབ་ཡང་དགོན་གསལ་དུ་ཕྱེས་སུ་
 ཉན་སྒྲུབ་བཞིན་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞིལ་བཞིན་པར་བཞུགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་སྒྲུབ་མ་ཡོན་ཏན་
 དར་རྒྱས་ལགས་དང་། སྒྲུབ་དབང་ཕྱག་སྒྲོ་ལུ་ཆོག་པའི་རི་ཁྲོད་པ་སྒྱིད་གེ་སྒྲོང་སྒྲོ་
 བཟང་བཀྲ་ཤིས། དོན་གྲུབ་ཆོས་འཕེལ་སྒྲོ་ལུ་ཐོག་སྒྲོ་ལུ་འགྲེལ་པ་བཞི་
 སྒྲུག །བདེ་མཆོག་སྒྲུབ་དོན་ཀྱན་གསལ། རྫོགས་རིམ་རིམ་ལུ་གསལ་སྒྲོན། སྒྲུབ་
 ཐབས་བརྒྱ་མཆོ་སྒྲུབ་ཐང་བརྒྱ་ཅུ་སྒྲོ་ལུ་སྒྲུབ་སྒྲོ་ལུ་ཕྱིད་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་གནང་བར།
 འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲུག་གི་ལེའུ་བརྒྱད་པའི་མཆོམས་སུ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དུས་སྒྲུབ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུ་
 གཞུགས་ཤིན་ཏུ་མ་བདེ་ཙམ་བྱུང་བར་སྒྲུབ་པའི་ཞལ་ནས་ཆོས་འདི་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་
 ཡུལ་དུ་འང་གནམ་ལ་ཉི་ལྷ་རྒྱུ་གཉིས་ས་ལ་གསལ་བ་རྒྱུ་གཉིས་སུ་གྲགས་ཤིང་
 ཤིན་ཏུ་དགོན་ལ་བཀའ་གཉན་པར་བྱེད་པས། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུད་པ་ལས། རིན་
 ཆེན་ཆོས་ཀྱང་དགོན་ལ་རྟག་ཏུ་འཛོལ་མང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བར་ཆད་མང་ཞིང་
 ལྷག་པར་ཆོས་ལུ་བ་འདི་རྒྱམས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་དཔལ་སེལ་གྱི་སྒྲོན་ཕན་ལུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་
 འདྲ། སྒྲུབ་སྒྲུབ་མགོན་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོས་འབྲས་སྒྲུངས་སུ་འགྲེལ་པ་བཞི་སྒྲུག་
 གནང་སྒྲུབ་དཔལ་སེལ་གྱི་སྒྲོན་ཞིག་གི་སྒྲུབ་སྒྲུང་ནས་རྒྱད་གཞུང་ལེའུ་དགུ་པའི་མི་
 བསྐྱེད་སངས་རྒྱུ་ཞིང་དག་ཏུ། རྒྱལ་བའི་གསུ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་མཆོམས་
 སུ་ལུས་ནས་སྒྲུ་ཞི་བར་གསེགས་པ་ཡོན་འདུག་པས་ཆོས་སྒྲོང་ལ་ཐུགས་རྟགས་ལུ་
 དགོས་གསུང་ནས་ཕྱལ་དུ་ལུས་པར་བྱིར་ཕྱེས་སུ་དུག་ཅུ་མ་གང་མང་དང་ཆ་གསུམ་
 བཅས་སྒྲུབ་དགོས་ཕྱེས་པ་ལྟར་ཉི་མ་བཞུད་མཆོམས་སུ་ཆ་གསུམ་བཏང་བར་དེ་
 དུས་རི་ཁྲོད་པ་རྒྱམས་དགོང་མའི་ཆོག་པའི་ཡོད་ཀྱང་དཔལ་སེལ་གྱི་སྒྲོན་ཕན་ཙམ་ཡོད་
 གསུངས་པའི་དགེ་སྒྲོང་དེ་ཆ་གསུམ་གྱི་བགེགས་འགྲུགས་མཆོམས་སུ་སྒྲོ་ནང་དུ་ཉིག་
 དེ་ཡོངས་པ་སྒྲུབ་མ་ཡོན་ཏན་དར་རྒྱས་ལགས་ཀྱིས་གཟིགས་པར་བརྟེན་ཐེ་ཆོས་སྒྲུས་

ནས་དེའི་སངས་ཉིན་དག་སྒྲོང་ཁོང་ལ་མདང་དགོང་ཇའི་སྐབས་ཁྱེད་གང་དུ་ཕེབས་དྲིས་
 (༡༧ན)པར་གར་ཡང་མ་བྱིན་ཆོག་ས་རང་ལ་ཡོད་ཟེར་བས་ཤིན་ཏུ་ཡ་མཚན་པ་བྱུང་།
 དེའི་སངས་ཉིན་སྤྱི་མ་ཡོན་ཏན་དར་རྒྱས་ལགས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་ཆབ་གསང་ལ་ཕེབས་སྐབས་
 སྤྱི་པའི་འདོགས་བྱི་ཤོར་བར་ཁོང་འཇིགས་ནས་བྲོས་པས་སྤྱི་པའི་གཟིམས་སྒྲོའི་ཡ་ཐེས་
 ལ་དབྱུང་བས་ནས་ཁྱེད་མང་པོ་བབས་པར་སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷགས་ཆབ་གནང་བས་
 ཁྱེད་ཆད་ནས་སྒྲོན་འགལ་ཆེ་བ་རང་མ་བྱུང་། དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་དམ་སེལ་གྱི་སྒྲོན་ཕྱན་
 ལས་ཀྱང་སྤྱི་པའི་སྒྲུ་ཆེ་དང་གོགས་ཚངས་སྒྲོད་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལའང་གཞོད་ཆབ་ཆེན་
 པོར་འགོ་ཞིང་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉམས་ཉོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་ཅན་སྒྲེ་
 བ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བགེགས་སུ་འགྱུར་ན། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 བྱི་སྤྱི་མ་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་གནད་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པར་བྱས་ཏེ་ཉེས་པའི་དྲི་མས་མ་གོས་
 པར་མཛད་པའི་སྒྲོན་སྒྲུལ་འདི་དག་ལ་བྱན་ཤིས་ཀྱི་བྱ་ར་བརྟན་པོས་སྒྲོག་གསུམ་གཡོ་
 མགུལ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱི་པའི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཅི་
 ཡོད་ཀྱིས་འབད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

དེ་ནས་སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱུན་དངས་ཞིང་འགྲེལ་བ་བཞི་སྟག་གི་འཕྲོས་དང་། སྤྱི་མ་
 དོན་ཀྱན་གསལ། རིམ་ལྡན་གསལ་སྒྲོན་བཅས་ལ་མཐའ་དུག་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་རྒྱས་
 པ་དགོང་མོ་གསུང་ཆོས་འཇུག་ཏུ་སོ་སོའི་དོན་བསྟུ་སོགས་ཀྱང་ལེགས་པར་སྟུལ། དེ་
 ནས་སྐྱབ་ཐབས་བརྒྱ་ཅུ་དང་རྒྱ་མཚོ་སོགས་གནང་ཞིང་ཐམས་ཅད་རྫོགས་མཚམས་སུ་
 ད་ལམ་ཆོས་འདི་རྣམས་ལམ་དུ་སོང་བའི་གཏང་རག་ཏུ་ཆོས་བསྐྱུང་སྤྱི་སྤྱིར་ལ་བསྐྱང་
 འཕྲིན་གནད་སྤྱིར་མཛད་དགོས་ཞེས་མཆོད་གཏོར་སོགས་ལེགས་པར་བཤམས། ད་
 ང་རང་རྣམས་ལ་སྐྱང་རྗེས་གཞན་མེད་པས་ཆོས་གོས་རྣམ་གསུམ་ལེགས་པར་བྱོན་
 དགོས། མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྒྲོང་རྣམས་ལ་འདི་ལས་ལྷག་པའི་སྐྱང་རྗེས་མི་དགོས་ཤིང་

བར། རི་སྒྲིབ་དུ་ཡིགས་བཤད་ལས། མཁས་པ་མཁས་པའི་ནང་ན་མཛོས། །སྒྲིབ་པོས་
 མཁས་པ་རི་ལྟར་གོ། འཛན་དན་གསེར་ལས་རིན་ཆེ་བ། །སྒྲིབ་པོས་སོལ་བར་བྱས་ལ་
 ལྟོས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲིབ་མ་ཡོན་ཏན་དར་རྒྱས་ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་(༡༥ན)སྒྲིབ་
 པོའི་ཁ་བཤད་ཀྱི་རྗེས་སུ་མ་འབྲང་བར་མི་ཆོག་པ་ཟེར་བ་གྱིས། ང་ལ་ནི་སྒྲིབ་མ་འདི་
 ལས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་མེད་དུང་སྒྲིབ་མ་འདི་དང་མི་འབྲལ་བར་ཤོག་གསུངས་ནས་སྒྲིབ་
 མའི་ཞབས་ལ་སྒྱི་བོས་རེག་ཅིང་བཞེས་ཅན་ནང་གི་གསོལ་ཆས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་
 བྱིན་རྟེན་དུ་བཞེས་པར་མཛད། སྒྲིབ་མ་དབང་ལྷག་ལགས་བྱིས་སུ་དྲགས་གྲའི་མཁན་པོ་
 མཛད་དགོས་བྱུང་ཞིང་གྲ་ཆེད་བྱོགས་ཐེབས་སྐབས་ཏྲ་དང་སྒྲིབ་ཆས་བཟང་པོ་སྤྱད་ནས་
 ཐེབས་དགོས་པར་ལམ་བར་དུ་དགོ་སྒྲོང་ཞབས་ཐང་བ་ཆོས་གོས་དང་ལྷུང་བཟེད་མཁར་
 གསེལ་བསྐྱམས་པ་དབུ་ལ་བཞུ་ཞུ་འེ་བཞེས་ནས་ཐེབས་པ་མཛལ་བའི་ཆེ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོན་
 ཞིང་ལས་ངན་ང་འདྲ་བ་བྱུང་བས་བསྐྱགས་པའི་དྲང་སྒྲོང་གི་སྒྱུད་ཚུལ་རྣམ་པར་དག་པ་
 འདི་ལྟ་བུ་བྱེད་རྒྱ་མེད་པར་ཆ་ལྷགས་འདི་འདྲ་བྱེད་དགོས་པ་ཨང་སྒྲིབ་དུ་མཆི་མ་ཤོར་
 བའང་བྱུང་འདུག་ཅིང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར་དྲགས་གྲའི་སྒྲིབ་མ་དགོངས་པ་ཞུས་ནས་
 གང་དུ་ཐེབས་ཀྱང་ཆོས་གོས་གསུམ་དང་ལྷུང་བཟེད་མཁར་གསེལ་སོགས་དང་མི་འབྲལ་
 ཞིང་ཞབས་ཐང་ཁོ་ནས་བྱ་བ་ཏང་གི་སྒྱུད་ཚུལ་བཟུང་ནས་ཐེབས་པར་མཛད་ཅིང་ང་
 འདི་འདྲ་ཡོང་བ་སྒྲིབ་མ་རིན་པོ་ཆེ་དབང་གི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན་ཞེས་ཡང་ཡང་
 གསུང་། དགོ་བཤེས་འདི་གཉིས་ལ་སྒྲིབ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ཤིང་བྱགས་སྒྲིབ་ཀྱི་
 དྲངས་མར་བཟུང་བ་དང་། ཁོང་རང་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་རྗེ་སྒྲིབ་མ་འདི་ལ་དད་འདུན་འགྱུར་
 བ་མེད་ཅིང་སྒྲིབ་མའི་ཡང་ཅེར་སོན་པ་ཞིག་གོ། །དེ་དག་གི་སྒྲིབ་རྣམས་སུ་ལྟ་ལྟར་དུ་
 ལན་འགའ་ཞིག་ཐེབས་ཞིང་། ལན་སྒྲིབ་མ་ཐེབས་སྐབས་སྒྲིབ་མ་ལྷན་རིང་ཅམ་བཞུགས་
 པས་དེར་གྲུས་ཐུན་སོགས་སྒྲིབ་བྱ་མང་པོར་རྒྱན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་འདོད་ཆོས་ཉེ་

ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་དང་ཆོད་བང་། མ་ཉིད་བཞུས་ལུང་། འགའ་ཞིག་ལ་དགོ་
 བསྟན་རབ་བྱུང་དགོ་ཚུལ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་སོགས་སྟུང་ཞིང་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་
 གྲང་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་རྒྱས་པར་སྟུང་། ཅེ་གསོལ་དཔོན་བྱམས་པ་ལགས་ནས་ཞུས་ཏེ་
 དབུས་བསྟོད་ཨེ་མི་བསམ་འགྲུབ་ཆོས་གླིང་དུ་འདུས་སྟེ་དང་སྟོགས་འདུས་བཅས་བརྒྱ་
 སྟོར་ལ་འདུལ་བ་ལམ་རིམ་སྒྲ་མ་ལུ་བཅུ་བ་སྒྲ་མཆོད་སོགས་ཀྱི་(༡༤ན)ལའི་ད། གསང་
 འདུས་འཛིགས་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་དབང་དང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལའི་ད། ཞལ་བཞི་སོགས་
 ཆོས་སྟོང་མང་པོའི་རྗེས་གནང་དང་འདོན་ཆའི་ལུང་བཅས་གནང་། ། འབྲས་སྤྱངས་མི་
 ཉག་དགོ་སྟོང་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་མངའ་རིས་ཁམས་ཆོན་དུ་
 འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་དང་། གནས་ཅེ་ལྷིང་མ་བཅས་ཀྱི་བཤད་ལུང་རྒྱས་པར་སྟུང་། དུས་
 དེར་ཅེ་གསོལ་ཐབ་པ་ཡེ་ཤེས་སྤུང་ཆོགས་སྟུང་འཁོར་རྣམས་རྗེ་འདྲིའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་
 རས་འབྲལ་མེད་བསྟན་ཅིང་ཉེར་མཐོའི་ཡོ་བྱད་གང་ཡོད་སྒྲ་མར་སྟུང་ཉེ་ཀྱན་སྤངས་
 མཛད་པ་ཞིག་གོ། །དེ་མཆུངས་དགོ་སྟོང་རིན་ཆེན་བསྟན་འཛིན་དང་། བཞི་སྟེ་དཔོན་
 སྟོབ་བཤེས་གཉིན་དཔལ་འབྱོར་གཉིས་གྲང་དམ་པ་འདྲིའི་ཞབས་ལ་གཏུགས་ནས་ཅི་
 གསུང་བཀའ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པར་མཛད་པས་ཐུགས་བརྩེ་བས་རྗེས་སུ་བཟུང་ནས་དམ་
 པའི་ཆོས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གྲང་མང་དུ་སྟུང་། ལྟ་ལྟར་དུ་ཕེབས་པ་ལན་གསུམ་པའི་སྐབས་
 དགའ་ལྟོ་དུ་ཕེབས་ནས་གསེར་གདུང་རིན་པོ་ཆེར་མཆོད་འབུལ་དང་ཐུགས་སྟོན་
 རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། བྱི་ཆེན་དོ་རྗེ་འཆང་ངག་དབང་སྟན་གཤམ་རིན་པོ་ཆེས་རྗེ་འདྲི་
 པའ་ལྟ་སྟེ་རིང་གཅིག་གནང་ནས་ད་རེས་གནས་འདྲིར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལེགས་
 བཤད་མད་དུ་བྱུང་བ་སྟུགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་རྒྱས་པ་ཞིག་ཅིས་གྲང་ནས་གནང་
 དགོས་ཞིང་དེས་མཆོན་རྗེ་སྒྲ་མའི་མདོ་སྟུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་སྟོང་སྟེལ་
 བར་མཛད་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་ནན་ཆེར་ཕེབས་པར་བརྟེན་མདོ་སྟུགས་ཡོངས་སུ་

རྫོགས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོས་དབུས་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོར་
 རྒྱགས་རིམ་ཆེན་མོའི་བཤད་ལུང་རྒྱས་པ་དང་གཞན་ཡང་འདོད་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱ་
 ཆེར་སྟུལ། ཆེ་མཆོག་གླིང་དུ་འདྲ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེར་མཆོད་འབུལ་དང་ཕྱགས་སྒྲོན་སྒྲུབས་
 ཆེ་བ་མཛད་ཅིང་། རྒྱབས་མགོན་སྟུལ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆོགས་དབུས་སྟུན་འདྲེན་ཐོག་སྒྲ་
 མཆོད་དང་འབྲེལ་བའི་ཞབས་བརྟན་ལེགས་འབུལ་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། ཆོགས་པར་ཡང་
 མང་འབྱེད་སྟེ་འབུལ་གྱ་ཞོམ་པ་དེ་(༡༥བ)མཚུངས་སྟེ་དྲོང་བསམ་གཏན་གླིང་རྒྱབ་
 སྟེ་མ་ལག་དང་བཅས་པ་དང་སྤྲད་རྒྱུད་བཅས་ལའང་མང་འབྱེད་རྒྱ་ཆེར་སྟུལ། བྱང་ཅེ་
 མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཞུས་ངོར་བདེ་མཆོག་ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་སྟུ་གོན་དང་བཅས་
 བའང་ལེགས་པར་སྟུལ། ལྷ་ལྷན་དགའ་ལྷན་གླིང་དུ་སྒྲ་མ་དགེ་རྒྱན་སྟོ་བཟང་རྣམ་
 གྲོལ་ལགས་ནས་ཞུས་ངོར་སྟེས་རབས་སོ་བཞི་པའི་བཤད་ལུང་རྒྱས་པ་དང་། ཕྱག་
 ཆེན་གསོལ་འདེབས་སུ་འཇུག་རྒྱའི་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསོལ་འདེབས་ཆོགས་བཅད་ཀྱང་བཀའ་
 ཅོམ་གནང་། ལྷ་ལྷན་སྐར་མ་ཤར་ཆེན་དུ་བཞུགས་སྐབས་སྐབས་གཅིག་སྒྲ་མ་དགེ་
 རྒྱན་སྟོ་བཟང་རྣམ་གྲོལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་གྲུས་ཕྱན་ལྷན་ཅིག་མཛལ་ཞུར་ཕྱིན་པར་ཡར་
 མ་ཞུས་པར་དབྱེས་བཞིན་དུ་སྒྲ་མཆོད་ཀྱི་མན་ངག་ཞལ་ཤེས་དབེན་ས་སྟན་བརྒྱུད་ཀྱི་
 བཤད་སྟོལ་མ་ཉམས་པར་སྟུལ་ཞིང་ཕྱན་ལའང་གྲུ་ས་ནི་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་བས་
 དགོས་འདོད་ཐོས་བསམ་གྱི་ཞོར་བྱ་ལེན་པ་ལ་མཁས་ཤིང་བསྐྱུང་སྟོམ་ལས་མི་གཡེལ་
 བར་མ་བྱས་ན་གྲོགས་ངན་གྱིས་ཡིད་སྟོད་པས་སྐར་འབྱོད་ཚང་ཆེན་པོ་བརྟལ་དགོས་
 པ་ཡོང་ཞེས་པན་ངེས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་སྐབས་སུ་བབས་པ་མཐའ་དག་པར་སྟུལ་ཞིང་། སྒྲ་
 མ་དགེ་རྒྱན་ལགས་རིན་པོ་ཆེར་གང་ལ་ཡང་ཆགས་ཞེན་མེད་པའི་པན་སེམས་རྣལ་མ་
 རྒྱན་འབྱོངས་སུ་མཛད་དགོས་ཚུལ་བཅས་བཀའ་སྟོབ་མཛད། གཞན་ཡང་འདི་དག་གི་
 རྣམ་ཐུང་དོལ་གསུང་རབ་གླིང་འདུས་སྟེ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ལན་ལྔ་ཅུ་མ་ཐེབས་

ནས་ཚོགས་པ་དང་ཕྱོགས་འདུས་བཅས་དྲུག་བརྒྱ་སྟོར་ལ་འདུལ་བའི་བསྐབ་བྱ་ལམ་
 རིམ་སྒོ་སྒྲོང་སྒྲ་མཚོད་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་དང་རྗེས་གནང་སོགས་འདོད་ཆོས་ཀྱི་
 རིམ་པ་རྒྱས་པར་སྦྱུལ་ཞིང་མང་པོ་ཞིག་ལ་དགེ་བསྟན་རབ་བྱུང་དགེ་ཚུལ་བསྟན་རྗེ་གས་
 སོགས་དང་སེར་སྒྲ་སྒྲོང་ཐུག་ཀྱལ་བར་ཆོད་བང་དང་མ་ཁིའི་བཞུགས་ལུང་བཅས་སྦྱུལ་
 བ་སོགས་ཕྱེ་འདོར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱར་བར་མཛད་དོ། །

དེ་མཚུངས་ཞོལ་སྤྱད་ཕྱེ་བ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་སྒོ་བཟང་ཆོས་
 འཛོམ་འཁོར་བཅས་ལ་(༡༥ན)འདོད་ཆོས་མང་དུ་གནང་། ཕྱེ་གནས་གསར་པ་དགེ་
 སྒོང་ཡེ་ཤེས་དགེ་ལེགས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་གོང་དཀར་བཤད་སྐབ་གླིང་
 འདུས་སྒྱི་ལ་འདུལ་བའི་བསྐབ་བྱ་དང་། བདེ་ལམ་གྱི་འབྲིད་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཅས་
 པ། འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་གསུམ་མའི་དབང་དང་སྒྲ་མ་མཚོད་པའི་འབྲིད་བཅས་སྦྱུལ་།
 ག་ནང་འབྲས་མོ་བས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་བྱམས་པ་གླིང་འདུས་སྒྱིར་བདེ་ལམ་གྱི་
 འབྲིད་སེམས་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ་དང་། ཀུན་རིག་གི་དབང་ཆེན་རྗེས་གནང་འགའ་
 ཞིག་བཅས་གནང་། ཡར་སྟོད་ལྟན་པོ་སྒྲོང་ཕྱེ་བ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་དར་རྒྱས་
 གླིང་པ་སོགས་སེར་སྒྲ་མང་པོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་དང་མ་ཁིའི་བཞུགས་ལུང་བཅས་
 སྦྱུལ་། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ཕྱེ་བ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་རྒྱལ་གཙུག་ལག་ཁང་
 བྱམས་ཁང་ཕྱེ་སྟོད་འཛོན་པ་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་འདུལ་བ་དང་ལམ་རིམ་གྱི་འབྲིད་སེམས་
 བསྐྱེད་དང་བཅས་པ། གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དབང་བསྐྱེད་རྗེ་གས་ཀྱི་འབྲིད་།
 འཇམ་དབྱངས་ཆོས་བསྐྱར་། སྤར་ཐང་བརྒྱ་ཅ་ལྟེ་བྲག་སྟན་བརྒྱད་སོགས་རྗེས་གནང་
 གི་རིམ་པ་མང་པོ་དང་བརྒྱད་སྟོང་པའི་བཤད་ལུང་སོགས་འདོད་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱ་
 ཆེར་སྦྱུལ་། ཉི་གླིང་མཁན་པོ་སྒྲ་མ་ཞབས་དྲུང་ལགས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་
 འོལ་ཁ་ཉི་གླིང་ཚོགས་པ་དང་སྐབ་གནས་ཁག་གི་སྒྲོང་བ་པ་རྣམས་དང་ཕྱོགས་འདུས་

བཅས་དགེ་འདུན་བརྒྱ་ཕྱག་བཀལ་བར་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ། བདེ་ལམ་གྱི་འབྲིང་
 སེམས་བསྐྱེད་དང་བཅས་པ། གསང་འདུས་དང་འཛིགས་བྱེད་གྱི་དབང་དང་རིམ་གཉིས་
 གྱི་འབྲིང་མདོར་བསྟུན། རྣམ་རྒྱལ་ལྷ་བཙུན་གྱི་དབང་ཆེན་དང་། སྐྱེས་རབས་སོ་
 བཞི་བའི་བཤད་ལུང་རྒྱས་པ། སེར་སྐྱ་སུམ་བརྒྱ་སྟོར་ལ་ཆོ་དབང་དང་མ་ཁིའི་ལུང་
 སོགས་འདོད་ཆོས་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་སྟུལ། དེ་དུས་ཉི་གླིང་གྲུ་ཆང་དུ་གཞི་གསུམ་
 གྱི་བཤད་ལུང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། སྤར་ནས་དེ་ཁར་གསོ་སྦྱང་མ་ཆག་པར་མཛད་
 རྒྱུ་མེད་པར། རྗེ་སྤྲུལ་པ་ཉིད་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པར་(༡༥)དགོངས་ནས་བསྐྱོར་
 འབུལ་མི་གང་བྱུང་ཐམས་ཅད་བསགས་པར་མཛད་དེ། སྤར་ནས་གསོ་སྦྱང་མ་ཆག་
 པར་མཛད་རྒྱུའི་ཐེབས་སུ་འབུལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཉི་གླིང་གྲུ་དམངས་དང་ཞབས་བྱུང་
 མཁན་པོ་དགེ་སྦྱོང་སྦྱོ་བཟང་སྦྱོན་པ་ཐུན་མོང་ནས། ཉི་གླིང་ཆོགས་དམངས་ལ་མགོན་
 པོ་ཞལ་གྱི་རྗེས་གནང་ཞིག་གནང་དགོས་གསོལ་བ་ནན་ཆེར་བཏབ་པས། འདི་གིན་ཏུ་
 གཉན་པར་གང་བྱུང་བྱས་ན་མི་ཡོང་། བྱེད་རང་རྣམས་བྱས་ཆོག་མེན་བསྐྱང་མ་ལ་ཞུས།
 ངས་ཀྱང་བཏག་པ་བྱེད་གསུངས་ནས་དེའི་རུབ་མོ་ཐོ་རངས་ཆ་ལ་གཉིད་ཟ་མ་ཟེར་
 ཞིག་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་འཛིགས་པ་ཞིག་འོང་ནས། མགོན་པོ་ཞལ་གྱི་རྗེས་གནང་ལ་
 འཛིགས་པ་རང་བྱེད་མི་དགོས་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་བ་ནས་སད་པ་དང་། ད་ལམ་རྗེས་
 གནང་འདི་བྱས་ཀྱང་སྦྱོན་རང་མེད་པ་འདྲ་བསམ་པ་བྱུང་། ཁོང་རང་རྣམས་གྱི་བསྐྱང་
 མ་དགེ་བསྟན་པར་ཞུས་འདུག་པར། དགེ་བསྟན་ཆེན་པོས། ད་ལམ་ཆོས་འདི་ལ་བར་
 ཆད་མི་ཡོང་ངས་ཁས་ལེན་ཅིང་མཛད་ཆོག་པ་ཡོད་གསུངས་འདུག་པ། ཆ་མཐུན་པའི་
 ཆོགས་དམངས་གང་ཡོད་ལ་ཞལ་གྱི་རྗེས་གནང་བྱས་ཀྱང་། སྦྱོན་འགལ་ཆེ་རིགས་གང་
 ཡང་མ་བྱུང་ཞེས་སྤྲུལ་པ་རང་གི་ཞལ་ནས་གསུངས། དེ་མཚུངས་ཆོས་ལུང་། རྒྱ་བཟང་།
 རྒྱ་སོག་། ལྷ་སྤྱིང་། བསམ་གླིང་གཟིམས་ཁང་གོང་། རིན་ཆེན་སྒྲིང་བཅས་སྐྱབ་སྤེ་སོ་སོ་

ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་སོ་སོའི་གནས་ལུ་བྱོན་ནས་འདོད་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་གང་
 དགོས་འཕངས་མེད་དུ་སྒྱུ་ལ་ཞིང་། གནས་དེ་དག་དུ་མཆོད་འབུལ་དང་ཐུགས་སྒྲིབ་
 གྱུར་བྱ་ཆེ་བར་མཛད། དེ་ཞོར་རོང་ཆ་དཀར་དབུ་མཛད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་
 ཆོགས་པ་དང་ཐུགས་འདུས་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་དབང་དང་མ་ཉིའི་བརྒྱས་
 ལུང་། རྗེས་གནང་གི་རིམ་པ་འང་མང་དུ་སྒྱུ་ལ། དུས་ཕྱིས་དགོན་པ་གསར་གྱི་རི་བོ་དྲོད་
 འདི་བཞིན་ས་མཐོ་བའི་ཁར་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུ་ན་སྒྲིབ་པ་དང་དོན་གཉིས་ཅན་མང་དུ་འདུས་
 པ་རྣམས་འགོ་འདུག་བདེ་བའི་བྱུང་དང་བཅས་དད་ལྡན་རྣམས་ནས་ཅེ་ཐང་རྒྱུད་པའི་
 རི་བོ་དྲོད་བཀའ་གདམས་ཆོས་རྫོང་འདིར་སྤོ་གནང་མཛད་དགོས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་།
 སྤྱིར་ན་ཅེ་ཐང་(༡༥ན)རྒྱུད་པ་འདི་བཞིན་ལྟ་བུ་གཙང་བར་མ་ཟད་རྗེ་ཉིད་ལ་ཡང་དད་
 འདུན་གྱི་ཅེ་ཐང་ལ་དང་། ལྟག་པར་རི་བོ་དྲོད་བཀའ་གདམས་ཆོས་རྫོང་འདི་ཡང་མདོ་
 རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་གནས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། བཞུགས་
 ཡུལ་གཞིམས་ཤག་གྱུར་སྒྱུ་བ་བརྩོན་དགེ་སྤྱོད་བཀའ་གྱི་ཤིས་ཀྱི་སྤྱིལ་བུ་འདི་བཞིན་གྱི་ཅེ་
 འབྲེལ་ཆེ་ཞིང་དགེ་སྤྱོད་འདི་ཡང་རྗེ་འདི་བསམ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཡུན་རིང་བསྟེན་
 ཅིང་དད་འདུན་འགྱུར་བ་མེད་པ་སོགས་གང་སྤྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་འཛོམས་པ་བཅས་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས་ནས་སྤོ་བར་བཞེད་པ་ན། དགོན་གསར་འདི་བཞིན་པཎ་ཆེན་ཤུག་ཕྱིས་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་བྱུང་པར་ཅན་ཡིན་ཞིང་། རྗེ་ཉིད་གྱུར་གནས་དེར་གྲུབ་པ་
 བརྟེས་པ་སོགས་ལ་དགོངས་ནས་གཙུག་ཁང་གི་ཐུག་དང་རྒྱལ་མཆོན་སྒྲོ་ཡོལ་ཤམ་བུ་
 དར་ཆེན་སོགས་གསར་རྗེས་ཐོག་སྒྱུ་བ་སྟེར་བསྟེན་བཀའ་དང་སྤྱོད་འཇགས་རྒྱ་ཆེར་
 མཛད་ནས་གནས་དེར་སྤྱོད་ཡང་དགའ་ལྡན་སྒྱུ་བ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟེན་པ་ཆེས་ཆེར་དར་
 བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཆ་མཐའ་དག་ནས་སྤྱིགས་པར་མཛད་དེ། རྗེ་ཉིད་ནང་འཁོར་རྣམས་
 དང་བཅས་སྤྱང་ལོ་ལྷ་བ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉིད་ལཱའི་ཉིན་དགོན་གསར་ནས་བྱོན་ཞིང་།

ཆོས་རྫོང་སྤྱོད་བ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱུ་རིང་པོ་ནས་སེར་སྤྱོདས་ཕེབས་བསུ་དང་
བཅས་སྤྱོད་དངས་ཏེ་བཀའ་གདམས་ཆོས་རྫོང་དུ་ཞབས་ཀྱི་བསྐྱོ་བཀོད་ནས་རི་བྱོད་དེ་
ཡང་ངེས་པ་དོན་གྱི་མཚན་དོན་དང་ལྡན་པར་མཛད་དོ། །དེ་སྐབས་སྤྱིར་ན་ཆར་ཚུ་དགོན་
པ་དང་། ནང་ཚན་དུས་ཚོད་དང་བཅས་ཚུ་དགོན་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་གཟིམས་སྤྱིལ་ལགག་
དུ་ཚུ་མིག་གསར་པ་ཞིག་སྤྱོ་བྱར་དུ་བྱུང་བ་དེ་གཟིགས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས། ཚུ་
ཤིང་འཛོམ་པའི་དགོན་པ་ལྷ། ལའོར་གཡོག་གསོལ་བརྗེད་དེ་ཐལ་གསུངས་ཤིང་། དེ་
ནས་བཟུང་རྒྱན་གྱི་གསོལ་ཚུ་ཐམས་ཅད་ཚུ་མིག་དེ་ཁ་ནས་བཞེས་ཆོག་པ་བྱུང་ཞིང་ད་
ལྟ་ཡང་ཡོད་པ་སྤྱོ་བོ་ཀུན་ཡ་མཚན་ཆེ་བར་བྱེད་དོ། །

དེ་ཡང་ཐོག་མར་འདུ་ཁང་དུ་ཕེབས་ནས་ཕེབས་སྟོན་རྒྱ་ཆེར་བཤམ་པའི་ཐོག་རི་
བྱོད་འདུས་སྤྱི་(༡༥བ)སོགས་ནས་མཚུལ་རྟེན་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་འབྲལ་བ་དང་།
རྩི་ཉིད་ནས་ཀྱང་མང་འབྱེད་སོགས་ལེགས་པར་སྦྱལ། དེ་ནས་གཟིམས་ཤག་ཏུ་ཕེབས་
དའི་ཉིན་མོ་འདུ་ཁང་གི་བཞུགས་ཁྱིའི་སྤྱོད་དུ་སྤྱ་མ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་སེན་གང་པོ་
གཅིག་གོག་འདུག་པར་སྤྱ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་གནས་ཚུལ་ཞུས་པ་ན། འོ་ད་ངའི་སྤྱང་པོ་
འདི་རི་བྱོད་འདི་ཁ་རང་ལ་བཞག་དགོས་པ་ཡིན་འདུག་གསུངས། རི་བྱོད་སྤྱི་ནས་རྒྱན་
པར་སྤྱ་སྤྱལ་གཅིག་སྤུལ་ཆོག་པ་ཞུས་པར་ང་རང་ལ་དགོར་གྱིས་ཆོག་པ་འདུག་པས་སྤྱལ་
བ་གཏན་ནས་མི་ཞུ། འཛོ་ཆས་ཐུན་བྱ་ནི་བསམ་བཏེན་ནས་གནང་གི་འདུག་གསུངས་
ཀྱང་། སྤྱོད་བ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མགྱིན་གཅིག་ཏུ་འབྲལ་དཔང་ཆེར་མེད་ཀྱང་རྟེན་
འབྲལ་གྱི་ཁྱད་དུ་ཅི་ནས་ཀྱང་བཞེས་དགོས་ཚུལ་ནན་གྱིས་ཞུས་པ་ན་རི་བྱོད་འདུས་སྤྱིའི་
དགོངས་བཞེད་ལྟར་བཞེས་པར་མཛད། དེ་ནས་མི་རིང་བར་སྤྱབ་བཙོན་དགོ་སྤྱོད་ཡེ་
ཤེས་ཐུན་ཆོགས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར། དགོ་སྤྱོད་གི་བསྐྱབ་བྱའི་སྤོམ་ཆོག་
སྤྱོད་ནས་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་རྒྱས་པ་དང་། བདེ་ལམ་གྱི་འབྲིད་སེམས་བསྐྱེད་དང་

བཅས་པ་སྟེ། བཞི་ལྟེ་དཔོན་སྒྲོབ་དགེ་སྒྲོབ་བཤེས་གཉིན་དཔལ་འབྱོར་ནས་གསོལ་
 བ་བཏབ་པ་ལྟར་སྒྲོབ་སྒྲོབ་བདུད་ཅིང་སྒྲིང་པོའི་བཤད་ལུང་དང་། དགའ་ལྷན་ཕྱག་རྒྱ་
 ཆེན་པོའི་སྒྲིན་འགྲོའི་ལམ་ལྟར་ཆེན་བཞི་དང་བཅས་པ་སྟེ། སྒྲར་ཡང་སྒྲར་བཙོན་དགེ་
 སྒྲོབ་ཡེ་ཤེས་ལུན་ཆོག་སྟེ་ལམ་ལྟར་རྣམས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་དགའ་ལྷན་
 ཆོས་ལམ་སྒྲིང་གི་འདུ་ཁང་དུ་ཀུན་རིག་དང་ཕྱག་སྒྲིང་ཆེན་པོའི་དབང་ཆེན་མ་ཁྱིའི་
 བཞུས་ལུང་དང་བཅས་ལེགས་པར་སྟེ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འཕྲིན་ལས་རྗེ་རྒྱལ་སྟེ་
 སོང་བས་དབང་ལུང་མན་ངག་རྗེས་གནང་སོགས་ཁྱུ་མཁན་མང་བར་བཏེན་གཟིམས་
 ཤག་རྒྱུ་སྒྲིན་བྱུང་བར་བཟོ་བཅོས་གནང་བཞིན་གྱི་ཆོས་སྒྲོབ་ལ་ལུང་ཁྱུ་མཛད་པར་
 ཕྱག་སྒྲིང་བཞིན་མཛད་ཆོག་པ་བབ་པ་བཅས་ཤིང་ཆ་དང་ས་ཡག་སོགས་དགའ་
 ཆོས་གྲུ་ཆང་ནས་སྒྲུ་ཁ་ཁྱུ་ཞིང་དོ་རྣམས་གྲུ་ཆང་གི་གྲུ་གཞིན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁྱིའི་ཉེ་
 འདབ་ནས་ཞག་གཉིས་གསུམ་རིང་བསགས་པར་(༡༩ན)མཛད། སྒྲིན་བདག་བསམ་
 བདེ་ནས་ཀྱང་ལས་མི་བཅུ་བདུན་ཙམ་དང་ཤིང་ཆ་ཡང་མང་ཙམ་ལུ་ནས་ལུ་དུ་
 གཟིམས་ཤག་རྒྱ་ཆེ་རུ་གཏོང་བར་མཛད་ཅིང་ལས་མི་དང་བཟོ་དཔོན་རྣམས་ཀྱང་སྒྲུ་
 ལྟོས་ཆོས་པར་མཛད། དེ་ནས་མཉམ་མེད་རྩོམ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་
 པའི་གནས་ལྟེ་ཤེས་པ་སོགས་སྒྲར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་རྣམས་ཀྱིས་གར་ཡང་མི་ཕྱིན་པར་ད་
 རྒྱུང་རབ་རྒྱུ་བྱུང་ལ་ཡི་དམ་ཕྱག་སྒྲིང་ཆེན་པོ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་ལྟེ་
 འབའ་ཞིག་སྒྲོམ་ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་དང་མཐུན་པར་དམ་པ་འདི་ཉིད་ལའང་གྲོང་བཞོལ་
 གྲུབ་དབང་ཆེན་པོ་ནས་ལུང་བསྟན་པ་ལྟར་དང་། གནས་འདིར་ཡང་བསྟན་འགྲོའི་དོན་
 རྒྱ་ཆེར་སྟེ་ལ་བ་དང་། འཕགས་མཆོག་ཕྱག་སྒྲིང་ཆེན་པོའི་སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲུབ་པར་གནས་
 པའི་ལམ་སྒྲོལ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ། ཨོ་ནས་བཟོ་བོ་མཁས་པ་སྒྲུལ་པ་
 འདྲ་བ་ཞིག་བོས་ལྷ་གཅིག་གི་ཁོངས་ལ་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་སྒྲིང་ཆེན་པོ་ཕྱག་སྒྲིང་སྒྲུབ་

འདབ་མ་དུག་པ་དང་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཆར་གྱི་རྒྱན་གྱིན་ཏུ་རིང་
 བ་བབས་པ་དང་། དེའི་འཁོར་ཡུག་དུ་འཇམ་ཁ་དོག་སྣ་ལུ་ཟུག་པ་སོགས་ལྟས་རོ་
 མཆར་ཅན་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་བྱུང་བ་ནི་མོངས་ཞེན་དང་སྒྲོ་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་
 པར་ཀྱན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་གསལ་བ་ལྟར་དང་། དེར་མ་ཟད་རབ་གནས་མ་མཛད་གོང་
 ཅམ་དུ་སྒྲུ་མ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་མནལ་ལམ་དུ་རི་བློད་ཀྱི་གཤམ་ནས་ཡར་རྟེན་པ་མང་པོ་
 ཞིག་ཐེབས་ཀྱི་འདུག་པར་སུ་ཡིན་སྟམ་ནས་བལྟས་པས་རྒྱལ་བ་འཇམ་དབྱངས་རྒྱ་མཆོ་
 ཡིན་འདུག་རི་བློད་ཀྱི་འདུ་ཁང་དུ་ལམ་སང་ཐེབས་སོང་བར་མཛལ་ཁ་ལུ་དགོས་བསམ་
 བས་ཕྱིན་པས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་བཞུགས་མི་འདུག་ཕྱགས་རྗེའི་སྐུ་དེ་ཁྱ་ལམ་མེར་
 བཞུགས་འདུག་པ་ཞིག་མིས་བྱུང་དེའི་རང་ལ་གཉིད་སང་པ་དང་སེམས་ལ་སྒྲོ་བ་ཆེན་
 པོ་སྐྱེས་ཞིང་། ད་སྐུ་འདི་ལ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་རེད་རབ་གནས་མ་
 བྱས་ཀྱང་ཆོག་པ་འདྲ་སྟམ་པ་བྱུང་གསུངས། ད་ལྟར་འཕགས་པའི་སྐུ་བརྟན་བྱིན་ཆེན་
 རོ་མཆར་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་གསལ་དུ་བསྐྱེན་ནས་སྒྲོ་འགོ་སྐུ་དང་བྱེ་བྱག་ཡུལ་ཕྱོགས་དེར་
 འབྱུང་འབྱུར་གྱི་འགོ་(༡༠ན)བརྒྱམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕྱགས་སྒྲོན་གྱི་འཆམས་སྒྲོར་རྣམ་པར་
 དག་པ་མཛད་པ་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། རྗེ་སྒྲུ་མ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ལས་སྐྱིར་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་
 རྒྱུངས་འདི་འཕགས་པ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་ཀྱི་འདུལ་ཞིང་ཡིན་པར་མ་ཟད། འཕགས་
 པས་ཐོག་མར་མའི་འགོ་བ་སྐྱེལ་ས་ཡང་རི་འདི་ཡིན་ཞིང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཐོག་མ་
 དང་ཆོས་ཀྱི་དབུ་ཐོག་མར་བརྟེན་ས་ཡང་ཡུལ་ཕྱོགས་འདི་ནས་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་པར་
 བྱུང་དབང་གྲོང་རྫོལ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཀྱང་ང་ལ་གནས་འདིར་སྔོན་གསུངས་པ་བཞིན་སྒྲུ་
 མའི་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས་པས་རི་བློད་པན་རྒྱན་གཉིས་ཁར་དགེ་སྐྱོར་གྱིན་ཏུ་འཕེལ་
 བར་བྱུང་། བྱུང་པར་རི་བློད་འདིར་སྐྱར་ནས་དུས་ཆེན་བཞི་ལ་སྐྱུང་གནས་མ་ཆག་པར་
 མཛད་མུས་བཅས་ཕྱགས་རྗེའི་སྐུ་འདི་ཕྱགས་དམ་རྟེན་དུ་འབྲེལ་གྱིན་ཏུ་ཆེ་བ་བྱུང་བས་

བསམ་དོན་འགྲུབ་ཅིང་སྐལ་བ་བཟང་བར་བྱུང་དུང་ཀྱང་ལོ་ལྟར་བཞིན་སྐྱུང་གནས་
མ་ཆག་པར་མཛད་དགོས། རས་ཀྱང་བཟན་པ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱི་དང་ལྷག་
པར་སྐྱུ་འདིའི་སྤྱན་སྐྱུང་གནས་མཛད་པ་ནམས་སྤྱོད་ཅི་དགོས་སྐྱུ་འདི་མཐོང་ཐོས་
དམ་རིག་གི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རན་སོང་དུ་མི་འགྲོ་ཞིང་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྗེས་
སྐྱུ་འཛིན་པ་དང་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ་དང་རུབ་ཕྱོགས་བདེ་བ་ཅན་སོགས་ལ་སྐྱུ་བའི་སྤྱོན་
ལམ་གྱི་འཆམས་སྤྱོད་ཡང་དག་བགྱིས་ཡིད་ཅིང་། ཆོས་སྤྱོད་རྒྱལ་ཆེན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
འགྲུབ་པའི་འཕྲིན་བཅོལ་དང་བཅས་གཉེར་དུ་གཏད་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཞིང་སྤྱོན་
ཆོག་ཀྱང་མཛད་སོང་བས་བཀའ་བསྟུང་ཡང་ཁོང་རང་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་། །

དེས་ན་རྗེས་འཇུག་ནམས་ནས་ཀྱང་རབ་སྐྱུ་འདིའི་དུང་དུ་སྐྱུང་གནས་བརྒྱ་སྟོང་
སོགས་གྲངས་བསོག་དང་དེ་མིན་དུས་ཆེན་སོ་སོར་སྐྱུང་གནས་མཛད་པ་དང་། མ་
མཐའང་ལོ་ལྟར་སྐྱུང་གནས་ཆར་རེ་ཅམ་མ་ཆག་པ་མཛད་ནས་རྒྱན་དུ་བྱས་མཆོད་སྐྱོར་
བ་སོགས་ལ་འབད་བ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་བསྡེ་སྤྱོན་ནམ་པར་དག་པས་ཁ་བསྐྱུར་ནས་
རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱུར་འགྲོ་ངེས་མཛད་དགོས་ལ། སྤྱོད་མན་རེ་གཉིས་ནས་སྤྱོན་ལམ་ནམ་
པར་(༡༠བ)དག་པ་འདེབས་མ་ཤེས་ཀྱང་ཡིད་སྦྱོབ་དང་ཞུམ་པར་མི་བྱ་སྟེ་གྲུབ་དབང་
དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱུགས་སྤྱོན་རི་ལྟར་མཛད་པ་ལྟར་བདག་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་ཤོག་
སྙམ་པ་བྱས་ན་དེ་ལས་ལྷག་པའི་བསྡེ་བ་སྤྱོན་ལམ་མི་དགོས་པ་གོང་གི་རྒྱལ་དེ་དག་
ལས་ཤེས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱལ་བཞིན་ལྟན་པས་སྤྱོན་པ་འགྲུབ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་དེ་ནས་
བཟུང་སྐྱུང་གནས་སོགས་དར་རྒྱས་ཆེ་ཞིང་རྗེ་འདི་གཞན་དོན་དུ་གཤེགས་ཆར་ནས་ཀྱང་
དག་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་གྱིས་སྤྱ་མའི་དགོངས་རྫོགས་སུ་དམིགས་རི་ཁྲོད་པ་བརྒྱད་
ཀ་ནས་ལོ་ལོ་བཞིན་དུས་ཆེན་བཞེར་སྐྱུང་གནས་ཆག་མེད་མཛད་རྒྱའི་ཐེབས་སུ་ཏྲི་སྐྱང་།

ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་སྒྲིབ་འཇགས་མཛད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ལོ་རེ་བཞིན་སྒྲིབ་གནས་གཏོང་
 མི་མང་དུ་འདུ་ཞིང་། སྐྱབས་ལུ་ཡང་དུས་བབ་རྣམས་ལ་ཞལ་མདངས་འགྱུར་བ་
 དང་མཆོད་མེ་འཛིན་པ་སོགས་ཡེ་ཤེས་པ་དངོས་སུ་བཞུགས་པའི་དྲགས་མཆོན་གསལ་
 བོར་སྒྲིབ་བཞིན་དུ་འགོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བཞུགས་སོ། །རྒྱུན་དུ་ལོ་ལྟར་ཆོ་
 འབུལ་སྒྲུབ་པར་རི་ཁྲོད་གོང་འོག་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་པ་རྣམས་དང་ཅེ་ཆོགས་པ། རི་བོ་
 ཆོས་གླིང་། དར་རྒྱས་གླིང་། མངའ་རིས་གྲ་ཆང་། རོང་ཆ་དཀར། ཆོས་འཁོར་རྒྱལ།
 ཅེ་བཅས་ལྷ་མཆོད་པ། རོལ་གསུང་རབ་གླིང་། དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་བ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་
 གསལ་དོན་གཉིར་ཅན་རྣམས་ལ་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ལམ་རིམ་སྒོ་སྒྲིབ་བསྐྱོད་
 རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་འབྲིང་། སྐྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། སྐྱེས་རབས་སོ་བཞི་པ་སོགས་ཀྱི་
 བཤད་ལུང་སོགས་འདོད་ཆོས་ཀྱི་རིམ་པ་ཆད་མེད་དུ་སྐྱུལ་ཞིང་། ལྷག་པར་ལོ་རེ་
 བཞིན་དབྱིད་དུས་བདེ་ལམ་གྱི་འབྲིང་སེམས་བསྐྱོད་དང་བཅས་པ་ལལ་ཆེར་ཆག་མེད་
 གནང་ཞིང་། དགོ་བསྐྱེན་རབ་བྱུང་བསྐྱེན་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཁུ་མི་བྱུང་ཆོ་འདི་
 དགའི་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་བསྐྱེན་པའི་ཞབས་འདེགས་
 ཀྱང་ཆོ་གོས་ཡིན་པས་སྐལ་པ་བབ་ཞེས་དགུས་བཞིན་དུ་སྐྱུལ་ཞིང་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་
 རྣམས་ཀྱང་ལེགས་པར་བྲིད་པར་མཛད། ཐ་ན་ཆོ་དབང་བྱབས་བྱས་ཁུ་མི་ཡན་ཆད་
 ལའང་ཁ་ཡར་བལྟ་བའི་ཐབས་སུ་མི་དགོ་བཅུ་སྒྲིང་གི་རྒྱལ་བུ་སྐྱེས་བསྐྱུང་དགོས་(༡༡ན)
 རྒྱལ་སོགས་ཐུགས་བརྟེན་བས་འདོམས་པར་མཛད་པ་སོགས་འབྲེལ་ཆད་དོན་ལྡན་དང་།
 དེ་ཡང་དབྱར་དུས་ལལ་ཆེར་གསུང་ཆོས་ཀྱི་དུས་འདའ་ཞིང་། དགུན་དུས་དང་རྒྱུན་
 པར་བཀའ་ཆོས་གནང་མི་དགོས་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱུ་མཆོམས་འབའ་ཞིག་དང་།
 དེ་དག་གི་སྐྱབས་ཀྱང་གསུང་ངག་བཅད་ཁོན་མཛད་ཅིང་རྒྱུན་དང་སྐྱུ་མཆོམས་ཀྱི་སྐྱབས་
 ཐམས་ཅད་ནམ་བྱེད་ཡོལ་ཅམ་ནས་བཞེངས་ཏེ་ཐོར་ཐོར་དུ་ཞིག་བཞེས་ནས་ཐུགས་

དཔལ་ལ་འགྲུས་པར་མཛད་ལ། དེ་ཡང་ལོ་དང་ཟླ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་ཆེ་རིལ་པོར་
 མཐར་འཁྱོལ་བར་མཛད། རྒྱན་དུ་ཡི་དཔལ་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ལ་མཛད་དང་ཞལ་འདོན་
 གངས་ཇི་ཙམ་སོང་སོགས་རྒྱན་པར་སྐྱེ་ཞབས་སུ་བཅར་བའི་ཉེ་གནས་རྣམས་ཀྱིས་
 གྲངས་མི་ཤེས་པར་མཛད་པ་སོགས་བུམ་ནང་གི་མར་མེ་བཞིན་དུ་མངོན་ཆུང་གོ་ཆོད་གྱི་
 རྒྱལ་དུ་རྩི་བོ་བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལྷག་དང་བཅས་པ་བདག་གིར་
 མཛད། དད་ལྡན་སེར་སྐྱ་གི་གསོན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དངོས་གང་ལུ་བ་རྣམས་གྲང་ལན་
 གསུམ་དགོ་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་བར་མཛད་ཅིང་། དགོན་གསར་དུ་བཞུགས་སྐབས་ཟླ་རེ་
 བཞིན་སྤྱི་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱ་མཆོད་ཉིན་རེ་ཁྲོད་པ་རྣམས་ལ་རྩ་ཐུག་
 གསུམ་རེ་དང་། ཟླ་བ་ལྷ་པའི་སྐྱ་མཆོད་ཆེན་མོར་ཉིན་འབྲོངས་ཐོག་སྤྱི་མ་མཆོད་པ་
 ཆོགས་དང་བཅས་པ་དང་། གསོལ་ཆོགས་ཐོན་ཕྱལ་སེར་སྐྱ་མང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་
 བྱས་པ་དང་སྐྱ་ཡོན་ཀུམ་རེ་ཁ་བཏགས་རེ་བཅས་ཆག་མེད་དང་། དུས་ཕྱིས་བཀའ་
 གདམས་ཆོས་རྫོང་དུ་ཐེབས་ནས་རེ་ཁྲོད་གོང་འོག་གཉིས་ཀར་གོང་གསལ་སྐྱ་མཆོད་
 རྣམས་སྐྱ་ཆེ་དེའི་རིང་ཆག་མེད་མཛད། ཆེ་མཆོག་གླིང་དུ་དགོ་འདུན་རྣམས་ལ་མང་
 འགྲེད་དང་བཀའ་ཆོས་གྲང་མང་དུ་སྐྱལ་ཞིང་ཆོགས་གདན་རྣམས་གྲང་དོལ་སྐྱ་སྐྱ་ཐུག་
 ག་སྐྱ་གིས་གཏུམས་ནས་འབུལ་སྒྲོར་མཛད། དད་ལྡན་དགོ་སྒྲོང་ཡེ་ཤེས་འཕྲིན་ལས་
 ལའང་ཁྲོད་རང་གི་སྐྱ་མ་བུ་རྣམས་ཆུད་ཟོད་དུ་མ་གཏོང་བར་ཆེ་མཆོག་གླིང་དུ་ཀ་བུམ་
 ལུ་ཞེས་བཀས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་འབུལ་སྒྲོར་བྱས། ཆེ་མཆོག་གླིང་སྐབས་མགོན་མཆོག་
 སྐྱལ་རིན་པོ་ཆེར་དབུ་ཞུ་སྐྱ་ཤམ་སྐྱ་ཆོས་རྣམས་ཅེ་ཐང་དུ་སྐྱར་(༡༧)མ་གྲགས་པ་ལྟ་
 བུ་དགོས་རྒྱལ་བཀའ་མངགས་དང་། སྐྱ་ཟླམ་དང་སྐྱ་གཟན་རྒྱ་ཡང་དོལ་སྐྱ་མ་ཅེར་
 སོན་དགོས་རྒྱལ་ཞལ་བཀོད་ཐོག་ཆོས་གྲང་དབྱེར་ཐོན་ཡོང་བ་མཛད་ནས་འབུལ་གནང་
 མཛད། དགའ་ཆོས་དུའང་གསར་བ་འདུས་པའི་སྐྱ་བརྟན་ལི་མ་བྱིན་ཅན་དང་། ཐུག་

དཔེ་འགའ་ཞིག །སྐྱབ་མཆོད་ཀྱི་གཏོང་བེབས་བཅས་སྒྱུར་འཇག་བསྐྱངས། སྐབས་
 ཤིག་དགའ་ཆོས་འདུལ་བ་དུ་མཆོད་འབུལ་པེབས་སྐབས་ཆོགས་གདན་ནམས་མི་དབང་
 གི་དུས་སུ་བཞོས་པ་དེ་ལས་བཞོམ་ཁན་གདན་ནས་མ་བྱུང་བས་ཏ་ཅང་རྒྱལ་པོར་སོང་
 བ་གཟིགས་པས་དགེ་འདུན་གྱི་ཆོགས་གདན་འདི་འདྲ་ཡག་པོ་མ་བྱུང་གསུངས་ནས་
 ལོ་དེ་ཁའི་ནང་དུ་དོལ་སྒྲུལ་དམར་པོ་བརྒྱུ་མ་ཟིན་ཅམ་ཅོལ་སྐྱབ་མཆོད་ནས་དགེ་འདུན་
 ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་གྱི་ཆོགས་གདན་ནང་སྒྱུར་བྱིང་བ་ཤ་སྟག་བྱས་ནས་གཡོག་པར་མཛད།
 ད་དུང་དེས་མ་འདངས་པར་སྒྲུ་མ་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་སྐུ་གཟན་སྐུ་ལྷག་ལེགས་པ་གཉིས་
 གསུམ་ཅམ་བཤིགས་ནས་གཏོང་ས་འདི་ཡིན་ཞེས་གཏོང་བར་མཛད། དེ་ཞོར་ཆོས་
 གའི་མཁན་པོའི་བཞུགས་གདན་དང་། གཞུང་སྒྲིའི་དགེ་བསྐྱོས་ཀྱི་གདན། གཉེར་ཆང་
 དང་ཕྱག་མཛོད་ཀྱི་གདན་སོགས་ཀྱང་གསར་རྗེས་མཛད། ད་དུང་བཞུགས་གདན་འོག་
 ཏུ་ཤིང་བྲི་མེད་ན་རུལ་ཉིན་ཆེ་ཞེས་གཉེར་ཆང་སྡེ་བ་ཕྱག་མཛོད་ལ་དཔུལ་སྒྲང་བཅུ་དང་
 སྐུ་འདྲ་ལི་མ་གཅིག་གོས་ཆེན་གྱི་ལ་ཤགས་ཁ་བཏགས་ཕྱི་མཛོད་བཅས་གནང་ནས་
 བཀའ་མངགས་མཛད་པ་ལྟར་སྡེ་བ་ཕྱག་མཛོད་ཀྱིས་ལྟར་ཞོར་གྱིང་ནས་ཤིང་འདྲེན་
 པར་མཛད་ནས་ཤིང་བྲི་བཞོ་བཀོད་ལུལ་དུ་ཕྱིན་པ་གསར་བསྐྱུན་ཐོག་ལུལ་དུ་འབུལ་
 སྒྱུར་དང་ཞལ་གྱོ་ཉིན་འབྱོངས་ཐོག་གསོལ་ཆོགས་སུ་ཤ་འབྲས་བཅས་དང་། སེར་སྐུ་
 མང་ཅམ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོགས་འཁོར་སོགས་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། རྟེན་འབྲེལ་
 བྱུང་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཤད་ལུང་དང་ཕྱག་དཔེ་རེ་ཡང་གསོལ་རས་དང་
 དགེ་འདུན་རེར་སྐུ་འབྱེད་ཀྱི་ལམ་རེ་དང་བསོད་བཏགས་རེ་བཅས་གནང་། དེ་ཞོར་རི་
 ཁྲོད་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་གདན་དང་། སྒྲུ་མའི་བཞུགས་གདན་མགོན་གདན་སོགས་གང་
 ཡོད་ཁ་གཡོགས་གསར་རྗེས་དང་ཤིང་བྲི་སོགས་ཀྱང་གྲ་ཆང་ནང་བཞུག་(༢༩ན)གསར་
 བཞོམ་ཛད། དེས་མཆོན་དགའ་ཆོས་གྲ་ཆང་ལ་ནི་ཕྱགས་ཅིས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་། ཆོས་

དང་ཟང་ཟིང་གང་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་བཀའ་དྲིན་སྤྲོ་ན་མེད་པས་སྦྱོར་བར་མཛད་ཅིང་གྲུ་
 ཚང་སྦྱི་ནས་ཀྱང་བཀའ་དྲིན་བསལ་བྱིར་གྲུ་མང་མཇལ་ཞུའི་ཐོག་མཆུལ་རྟེན་གསུམ་
 དང་དདུལ་སྤང་ལྟ་བུ་ཐམ་པ། ཐེར་མ་དམར་སེར་སོ་སོ་ནས་བྲག་གཉིས་རེ་ཁ་བཏགས་
 བྱི་མཛོད་བཅས་འབུལ་གནང་དང་། ད་ནས་བཟུང་གྲུ་ཚང་ནས་སྦྱ་སྒྲལ་གཉིས་རེ་ཕུལ་
 ཆོག་པ་ཞུས་པར། གྲུ་ཚང་སྦྱི་ནས་དེ་ལྟར་གནང་བ་ཐུགས་རྗེ་གིན་ཏུ་ཆེ། དགོ་འདུན་
 ལ་ཆོགས་གདན་འབུལ་རྒྱ་བྱུང་བ་ནི་ར་རང་གི་དོན་ཡིན་ཞིང་བསམ་དོན་འགྲུབ་སྟེང་
 བས་རྒྱར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་བྱུང་། ད་ར་རང་ནི་གི་གསོན་གྱི་དཀོར་རྣམས་འཇུན་དེས་
 ཆོག་དགོ་འདུན་གྱི་སྒྲལ་བ་གཏན་ནས་མི་ལྟ། དགོ་སྦྱོར་འདི་ཡང་ཁོ་རང་གི་ཆོས་ཐུབ་
 ན་ལྟང་ཅམ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁོ་རང་གི་འདོད་ལུས་དད་སྦྱོར་མཛོད་གསུང་ནས་དགོ་
 སྦྱོར་གསོལ་དཔོན་ལགས་གྱི་སྦྱ་སྒྲལ་བཞེས་གིག་དངོས་འབུལ་རྣམས་ཀྱང་གྲུ་ཚང་ལ་
 ཐར་ཕུལ་བ་དང་རྒྱར་གནང་བ་གཉིས་གོ་མི་མཚུངས་པ་འདུག་པས་ཁ་བཏགས་འདི་
 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁྱད་དུ་ཞུ་ཞིང་གཞན་མ་ཚང་མ་པར་འབུལ་དགོས་ཞེས་བྱིར་འབུལ་
 མཛད། མདོར་ན་རྗེ་སྤྲུལ་འདིས་དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ནས་ཞེ་དགྲུའི་བར་ལོ་ཉེར་
 བདུན་རིང་སྤྲུལ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་བྱུང་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཅི་གསུང་བཀའ་
 བཞིན་སྦྱབ་པའི་སྦྱོ་ནས་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་སྟན་བརྒྱད་གྱི་མན་དག་
 ཡོངས་རྫོགས་གསན་པར་མཛད། དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་དྲུག་ཅུའི་བར་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་
 དང་ཡང་ཐུག་པར་མེད་པར་སྦྱབ་པ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཡང་འཁྱུངས་རབས་ཀྱན་
 ཏུ་དེས་འབྱུང་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་ལ་ཉམས་ལེན་ཆོག་སྦྱིལ་དུ་མཛོད་
 པས་དེ་དག་གི་རྟོགས་པ་རང་ཆོས་སུ་མངའ་བའི་དབང་གིས་རྗེ་འདིའི་ཞལ་མཇལ་བ་
 དང་ཆོས་འབྲེལ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲད་ཅིག་ལ་སྦྱོ་སྦྱ་མི་འགྱུར་བ་མེད་པས་དེ་དག་
 གི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་བག་ཆགས་སྤྲོ་མོ་མི་ཐེབས་པ་མི་སྤྲིད་པ་ནི་མདོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་

འདྲ་སྒྲིབ་པ་འདི་ལ་དེ་འདྲ་བྱས་པ་མི་དྲན་ཡང་ཆེ་རབས་སྒྲ་མ་རྣམས་སུ་ལས་ངན་བསགས་
 བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་འདྲུག་གསུངས། ཡང་རེས་ཅན་དེར་སངས་སྤྲིགས་མའི་དུས་ཀྱི་
 སྒྲིབ་མ་འགང་ཆེན་ཆོའི་ཕྱེད་སྒྲིབ་(༡༩ན)ཀྱིས་སྒྲ་མ་ལ་ཡང་བར་ཆད་འདི་འདྲ་ཡོང་བ་
 རེད། ཁོ་རང་ཆོ་དམ་ཆོག་ཉམས་པས་དོ་རྗེ་དཔལ་བར་འགྲོ་དགོས་པ་ཐེ་ཆོམ་མེད། ཅེ་
 ལུང་དང་པོ་སྒྲ་མ་ལ་སྒྲིབ་མཁན་བདུད་རེ་གཉིས་མ་གཏོགས་ག་ལ་ཡོང་། བདེ་གསེགས་
 བཀའ་འདས་དང་དོ་རྗེ་སྤྲོན་ལ་བྲོ་བ། གསང་སྒྲོགས་སོགས་གཞན་རྣམས་ལ་སྤྲོད་བ་
 གང་ཡང་མི་གཏོང་བར་རྩིས་མེད་དུ་བོར་བས་མཛོ་སྒྲིལ་གཡང་ལ་སྒྱུར་བ་ཤིས་ཀྱི་ཡོང་
 བ་རེད་གསུངས། ཡང་རེས་འགའ་ནད་གཞི་འདི་འདྲ་བྱུང་ན་གཏོང་ལེན་ཁོ་ན་ཕྱེད་པ་
 ལས་ཕྱེད་རྒྱ་གཞན་མེད་པར་ཡང་དེ་ཆེ་གསུངས། ཡང་རེས་ཅན་བྲོད་རང་ཆོ་ལ་མན་
 ངག་མང་པོ་སྤྲོར་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ད་རང་དགོངས་པ་ཁྱས་སོང་གསུངས་པ་སོགས་གསུང་
 གོ་རྒྱུ་ཅན་མང་པོ་ཐེབས་འདྲུག་ཅིང་དེ་དག་ཀྱང་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོད་ལ་བཅང་
 རྒྱུའི་མན་ངག་ཤིས་སྤྲོད་ཀྱི་སྤྲོད་རོ། །ལུག་ལོ་སྒྲ་བ་དང་པོའི་ནང་ནས་མི་བཞུགས་པའི་
 དགོངས་པ་གཏད་ནས་སྤྲོད་འགག་རྒྱན་དུག་མ་མང་པོ་ཆོམས་པར་མཛད་དེ་དགའ་
 ཆོས་ཕྱག་མཛོད་ལགས་ལྟ་སར་ཐེབས་ཞོར་དུ་ལྟ་ལྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་པལ་ཆེར་ལ་
 སྤྲོད་འགག་རྒྱན་དུག་མ་རེ་དང་ཁ་བཏགས་ཕྱི་མཛོད་རེ་འབུལ་རྒྱ་བསྐྱར་ནས་སྒྲིབས་
 འཇུག་ཁྱེད་ནང་དང་། དགའ་ཆོས། ཅེ་ཆོགས་པ། རི་བོ་ཆོས་སྤྱིང་། དགོན་གསར་རི་
 བྲོད། གསུང་རབ་སྤྱིང་སོགས་ཉེ་ལའོར་དགོན་ཁག་རྣམས་ལ་མང་འབྱེད་དང་ཐུགས་
 དམ་རྟེན་གས་ཕྱག་དཔེ་ཅི་རིགས་འབུལ་སྒྱུར་གནང་རྒྱས་མཆོན། ལྟོ་ཁ་ཁུལ་དང་།
 འོལ་ཁ་ཁུལ་གྱི་དགོན་ཁག་ཡོངས་རྫོགས་དང་ཆོས་ལའོར་རྒྱལ་བཅས་ལ་མང་འབྱེད་
 རྒྱ་ཆེར་སྤྲོད་ཉེ་སྤྲོབས་ལུང་དང་པོ་དཀར་པོ་ས་བོན་གྱི་སྤྲོབས་ནི་འདི་ལྟར་རོ་ཞེས་
 མཁས་སྒྲུན་ཀུན་ལ་འདོམས་པར་མཛད་ཅིང་། གཟིམས་སྤྱིལ་ཕྱི་ནང་དུ་མེ་ཏོག་སྒྲ་

ཆོག་མཁན་འདི་བས་པར་མཛད་འདུག་པར་མེ་ཏོག་མགྲིན་པ་རེ་རེ་ནས་མེ་ཏོག་གཉིས་
གསུམ་རེ་ཤར་བ་བྱུང་ཞིང་། ཅེ་ཆོག་མཁན་དག་སྤོང་ཕུན་ཆོག་སྒྲིབ་མཆོ་ལ་ཤིང་མུ་རན་
མེད་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་རྒྱུ་འབྱེད་ཤོག་གསུངས་ནས་བཞེས་པར་མཛད། དེར་
བརྟེན་སྤོང་བ་ལ་(༡༩བ)ཆེར་གྱི་ཡོད་ལ་མེ་ཏོག་འདི་དག་ལེགས་ཅིང་ཤིང་མུ་རན་
མེད་པ་བཞེས་པ་སོགས་གང་སྤྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་པས་ད་རང་སྤྱ་མ་རིན་པོ་ཆེ་
དྲངས་བསྐྱེད་ཡོང་བ་འདྲ་སྟམ་པ་བྱུང་འདུག་ཅིང་། ཅེ་ཆོག་མཁན་སྤོང་དཔོན་དག་སྤོང་རིན་
ཆེན་དོན་གྲུབ་ལགས་ཅེ་འདི་ལ་དད་འདུན་ཆེ་བ་བཅས་མངའ་རིས་གྲུ་ཆང་གི་སྤྱ་མ་
ལེགས་པ་ལགས་སུ་ཤིང་མུ་རན་མེད་ལེན་པ་མཛད་ཚུལ་སོགས་ཞུས་ནས་ལེགས་ཉིས་
གང་ཡིན་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར། སྤྱ་མ་ལེགས་པ་ལགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱ་མ་རིན་པོ་ཆེས་དེ་
ལྟར་མཛད་པ་དེ་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་ཡིན་འདྲ། ད་བདེ་བ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ལ་
ཁྱོད་རང་ཆོ་མུ་རན་བྱེད་དོན་མེད་ཅེས་པའི་བརྗེ་ཡིན་པར་འདུག་གསུངས་ཞིང་དེ་དོན་
ལྟར་བསྐྱེད་བབ་ཀྱང་ཇི་ལྟར་སོང་། དེ་ནས་སྤྱེལ་ལོ་རྒྱ་བ་དང་པོའི་ཆོས་གཅིག་གི་
ཞོགས་པ་གསུང་གོགས་དག་སྤོང་དོན་གྲུབ་ཆོས་འཕེལ་དང་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་བྱིས་ས་
གཉིས་དང་བཅས་ཅེ་ཉིད་ནས་ལྟ་མོའི་ཆོས་གཏོར་འབུལ་བར་མཛད་ཅིང་། ཆོས་
གཏོར་གྲུབ་ཐུལ་དག་སྤོང་སྤོང་བཀྲས་ལགས་མཛལ་ཞུར་ཐེབས་པར་ད་ཡག་པོ་བྱུང་ལྟ་
མོའི་ཆོ་གར་གདངས་དབྱངས་གང་ཡོད་བཏང་། འཕྲིན་བཅོལ་ཁོ་ཐག་ཆོད་པ་བྱས་
ཡོད་གསུངས་ཤིང་དེའི་ཉིན་མོ་ཞལ་མདངས་ལེགས་ལ་གསོལ་ཆས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་
ལེགས་པར་བཞེས་པ་སོགས་བསྐྱེད་དྲངས་པ་ལྟ་བུ་མཛད། ལོ་རེ་བཞིན་ལོ་གསར་
ཆོས་གཅིག་གི་ལུབ་མོ་གཅིག་གི་ཐུགས་དམ་བརྟག་པ་མཛད་གྱི་ཡོད་པར་བརྟེན་ཆོས་
གཉིས་ཀྱི་ཞོགས་པ་དག་སྤོང་སྤོང་བཀྲས་ལགས་ཀྱིས་མདང་ཐུགས་དམ་བརྟག་པ་ཇི་
ལྟར་བྱུང་ཞུས་པར་དེ་གྱི་མི་ལམ་ལ་ང་རང་གི་ཡོ་བྱད་གང་ཡོད་ནམས་སྤྱི་ཕྱིར་འདོན་

པ་ཞིག་མིས་བྱུང་གཞན་གང་ཡང་མ་བྱུང་གསུངས་པར། ཉེ་གནས་རྣམས་ཀྱང་དེ་འདྲ་
 ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་མི་ཡོང་ལས་ཆེ་སྟེ་མ་དུ་སེམས་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་གྱུར། དེ་ནས་
 ཟླ་བ་དེའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་བཅུ་སྟུ་བལྟམས་པའི་དུས་ཆེན་གྱི་ཉིན་ཅེ་ཐང་དགའ་ཆོས་
 པའི་གྲ་རིགས་བདུན་ཅུ་ལ་བསྟེན་རྫོགས་གྱི་སྟོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སྟུལ་ཞིང་དེ་
 སྐབས་བསྟེན་བབས་གིན་ཏུ་ཕྱི་བར་ཡོད་ཀྱང་བསྟེན་(༡༧ན)པའི་ཕྱི་རྗེས་ལ་དགོངས་
 ནས་བསྟེན་པའི་བྱ་བ་རང་བཟེར་བ་དེ་འདི་ཆོ་ཡིན་ཞེས་དགུས་བཞིན་དུ་ལས་གྱི་ཆོག་འདི་
 སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཆ་ཤ་མོ་ཅུ་ཡང་ཆད་ལྷག་མེད་པར་མཛད་ནས་
 ད་སྐལ་བ་གིན་ཏུ་བཟང་བར་བྱུང་ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱི་ཞིང་ཞིབ་པར་སྟུལ།
 ཆོ་འདི་ལ་བསྟེན་རྫོགས་སྟེར་བའི་རྗེས་མ་འདི་ཡིན་ཞེས་ཐུགས་སྦྱོར་གྱི་འཆམས་སྦྱོར་
 རྣམ་པར་དག་པ་མཛད། ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་གསེས་སྦྱོར་སྟུ་མདུན་དུ་ཆོགས་དགོས་སམ་
 ཞུས་པ་ན། ད་སྦྱེ་བ་འདྲིར་གསེས་སྦྱོར་གི་རྗེས་མ་ཡིན་པས་ཅི་ནས་ཀྱང་འདི་གར་ཆོགས་
 དགོས་ཕྱི་མ་ཐན་པའི་ཆོས་དེ་འདི་ཡིན་དེ་ཐུག་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་འདུག་ཀྱང་གངས་ཆོ་
 བྱེད་དགོས་ཞེས་གསུངས་ནས་གངས་ཆོ་མཛད་ཅིང་ཆོས་སྒྲགས་དང་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་
 འཆད་རྒྱ་སོགས་ཀྱང་རྗེ་ཉིད་ནས་ཆད་ལྷག་མེད་པར་དགུས་བཞིན་དུ་གནང་ནས་ད་
 འདི་ཁའི་སྟུ་ལ་གི་རྒྱ་བྱུང་ན་སྐལ་བ་བཟང་གསུངས་པ་སོགས་སྟུ་ཆོའི་མཐར་ཡང་
 མཛད་པ་སྟུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་བསྟེན་པ་ནི། ཕྱི་རབས་གྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་འང་
 སྦྱིད་སྟུག་མཐོང་མན་ན་གི་རྒྱེན་ངན་ཅི་བྱུང་ཡང་གཞི་གསུམ་གྱི་ཐུག་ལེན་སོགས་འདུལ་
 བའི་ཀུན་སྦྱོད་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམས་ཡལ་བར་མི་འདྲོར་བར་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐིལ་
 དུ་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་བརྟེན་བ་ཆེན་པོས་འདོམས་པར་སྤྱང་ངོ། །

ཆོས་ཉིར་དུག་གི་ཉིན་དེ་རིང་འདུཁང་དང་འདི་ཁ་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་སྟུ་མདུན་བཅས་
 ལ་མཆོད་པ་སྟུ་ལྔ་ཆར་དུ་དངར་བ་བཤོམས་ལ་སང་ཉིན་གྲུ་མ་རིན་པོ་ཆའི་སྟུ་མཆོད་

ཉིད་བདུན་གྱི་ཉིན་དག་སྒོར་སྒོར་བཀྲས་ལགས་སྐྱེ་མདུན་དུ་བཅར་ནས་སྐྱེ་ལམས་
 རི་འབྲ་ཡོད་དང་། ད་བསྐྱེན་གཞིར་ཕན་ཐབས་རི་ལྟར་(༡༧བ)བྱེད་དགོས་ཞུས་པར་
 ར་ཆ་ནི་གང་ཡང་མི་འདུག་གཞན་ནི་སྐྱུག་པ་དེ་ཁ་རང་རེད་དེ་ནད་ལ་ཕན་ཐབས་གང་
 ཡང་བྱེད་རྒྱ་མེད། རའི་ཕུང་པོ་འདི་རི་འདི་ཁའི་སྤྲོད་དུ་མེ་ལ་བསྐྱེད་གས། དག་སྒོར་
 རྒྱམས་ཀྱིས་རྒྱད་ཆག་གསུམ་པ་དང་ཤེས་རབ་སྤྲོད་པོ་གང་མང་གསུངས་ན་དེས་འགྲིགས།
 དཔེ་ཆ་རྒྱམས་དག་འཆོས་གྲུ་ཆོད་དུ་ཕུལ། འདུ་ཁང་དུ་རེད་ཀྱི་འབྲ་སྐྱེ་བཞེངས་པ་
 སོགས་གཏན་ནས་མ་བྱེད། བྱོད་རང་གི་ཤག་རྩ་རྩུང་དུ་ཞིག་བཞེངས་རྒྱ་ཡིན་ན་བཞེངས་
 གསུངས། དེའི་ཆེ་དག་སྒོར་སྒོར་བཟང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་ཉེ་གནས་རྒྱམས་ཀྱིས་མིག་མཆི་
 མས་གང་བཞིན་དུ་སྤྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་རབ་རྩ་ཞབས་པད་ཡུན་རིང་དུ་བརྟན་པ་ཞིག་ཐུགས་
 རྩེས་གཟིགས་དགོས་རྒྱུ་ཡིད་དང་། དེ་ལྟར་ཅི་ནས་ཀྱང་ཞབས་པད་མ་བརྟན་ཆེ་བདག་
 ཅག་དད་འདུན་སྒོར་མ་རྒྱམས་ཀྱིས་མཆོན་མ་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐུགས་དམ་
 སྐྱབས་འོག་ནས་འདོར་བ་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་སྐྱེ་སྐྱེ་བྱི་མ་ཡང་ཉེ་ལའོར་རྩད་གཅོད་
 བདེ་བ་ཞིག་རྩ་ཕེབས་ནས་རྩེ་སྤྲ་མ་ཉིད་དང་དབྱེར་མེད་ཞིག་ཡོང་བའི་ཞལ་བཞེས་
 ཐུགས་རྩེས་གཟིགས་དགོས་ཞེས་གསོལ་བ་ཕུར་རྒྱུགས་སུ་བརྟབ་པ་ན། དབྱེས་བཞིན་
 དུ་ཡང་སྒོན་ལམ་དེ་ཁ་འདེབས་ཀྱིན་ཡོད། སྐྱེ་བ་བྱི་མ་གར་འགྲོའི་བརྟོལ་མེད་ཀྱང་
 འདི་སྐྱོར་ལ་ཆོས་སྒྱུར་ཆེན་པོར་ཡུང་ཁྱའི་ཐོག་གང་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ན་དེས་མཐུས་
 འགྲོ་གསུངས།

དེ་ནས་ཆོས་ཉེར་བརྒྱད་ཀྱི་ཞོགས་པ་དགེ་སྤྲོད་སྤྱོ་བཀྲས་ལགས་སྐྱ་མདུན་དུ་བོས་
ནས་ཁོང་དང་དགེ་སྤྲོད་འཇམ་དབྱངས་རྩལ་བྱིམས་བཅས་ལ་བསྟོ་རྟེན་འབུལ་སྐབས་
སྒྲ་མ་འདི་ལ་འདི་ཕུལ་ཞེས་བཀའ་མངགས་དང་བསྟོ་ཡིག་དུའང་སྒྲ་མ་རིན་ཆེན་ཟེར་
བ་གཏན་ནས་མ་འབྱ། དགེ་སྤྲོད་རིན་ཆེན་སྐྱོ་བ་ཕྱི་མ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པའི་བཟན་པ་
དང་མཇལ་བའི་སྐབས་འཇུག་མཛད་དགོས་ཞེས་བྲིས། འདི་ཁའི་ཉི་འཁོར་གྱི་གྲ་ཚང་
རྣམས་འདི་ལ་འདི་བཀྲིས་གཞན་དངོས་ཆས་རྣམས་བསམ་བདེ་རུ་དཔོན་དང་དགའ་
ཆོས་ཕྱག་མཛོད་ལགས་གཉིས་བཀའ་གྲོས་ཀྱིས་ཕྱག་ལས་གནང་ན་དེས་འགྲིག། ་ང་
ལ་དངོས་ཆས་ཆེར་མེད་ཀྱང་དགེ་སྤྲོད་འདི་ལ་ཟོས་པའི་ཁག་ཡོང་བས་ཁོ་རང་ལ་སྟེར་
དགོས་པར་(༡༧ན)ཐོགས་རིགས་འདུག་ན་བྱིན། ང་གི་བའི་འཇུག་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་
རིང་ཕུང་པོར་བསྐུལ་བསྐྱོད་གཏན་ནས་མ་གཏོང་མདུན་དུའང་མི་གཅིག་ཀྱང་མ་གཏོང་
ཁྱོད་རང་རྣམས་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་ཀུན་རིག་སོགས་ཐོན། ཕུང་པོར་རིགས་
ལ་གཡོག་པ་སོགས་ཆོས་བརྒྱད་རིགས་གཏན་ནས་མ་བྱེད། གཞན་མ་དེ་ཁ་ཡིན་གསུངས།

དེའི་སང་ཉིན་ནམ་ལང་ཙམ་ལ་དགེ་སྤྲོད་སྤྱོ་བཀྲས་ལགས་འབོད་མི་བྱུང་བལ་སྐྱ་
མདུན་དུ་བཅར་བར་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱན་ཆེར་གཟིགས་ནས་ཙང་མི་གསུང་བར་བཞུགས་
གིང་དེ་ཁའི་ཕུ་ལ་སྐྱན་བཅུ་མ་ནས་བཞུགས་པ་ན་དགེ་སྤྲོད་སྤྱོ་བཀྲས་ལགས་ཀྱིས་སྒྲ་
མ་མཆོད་པ་ཞིག་བཏང་ན་ཞུས་པར་དཔུ་འདུད་ཙམ་གནང་བ་དང་བཅས་དེ་མ་ཐག་
ཞལ་འཇུ་མ་མེ་ཞིག་མཛད་ནས་ཁུ་པ་བྱིམ་དུ་འགྲོ་བ་བཞིན་དུ་དགྲེས་པའི་ཉམས་དང་
བཅས་དགུང་ལོ་དོན་གཉིས་པ་རྩ་སྟེལ་ལྷ་བ་དང་པོའི་དགུ་སྐྱར་གནམ་གང་གི་ཉིན་
གཟུགས་སྐྱའི་བཀོད་པ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་བསྐྱས་ཏེ་འོད་གསལ་སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་ངང་དུ་
ཞག་བདུན་གྱི་རིང་ཕྱགས་དམ་ལ་བཞུགས་གིང་། དེའི་རིང་དགེ་སྤྲོད་བཅུ་ཕྱག་ཙམ་
ཆོགས་ནས་བདེ་གསང་འཛིགས་གསུམ་གྱི་དབང་ཆོག་དང་རྒྱུད་གཞུང་ཀུན་རིག་སོགས་

དང་འབྲེལ་བར་མཆོད་པའི་བྱེ་བྲག་ཆོད་མེད་པས་མཆོད་ཅིང་། དགའ་ཆོས་གྲ་མང་
དང་བསམ་བདེ་སྐྱེ་ལའོར་སོགས་དད་ལྡན་སེར་སྐྱ་གྲངས་ལས་འདས་པ་ལ་སྐྱེ་གདུང་
གདུང་མཇལ་སོགས་འདོད་མུས་བཞིན་གནང་། ཞག་བདུན་སོང་ནས་སྐྱེ་གདུང་རིན་
པོ་ཆེར་བྱས་གསོལ་སོགས་ལེགས་པར་གསོལ་ཏེ་དད་ལྡན་སློབ་བུ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་
རྗེས་སྐྱ་ཆོགས་པ་ཐོགས་ནས་སེར་སྐྱེར་དང་བཅས་གདན་དྲངས་ཏེ་ཞུགས་སུ་ལུལ།

དེའི་ཆོ་ནམ་མཁའ་ལས་འཇའ་ཁ་དོག་སྐྱ་ལྔ་པ་བྱག་པ་སོགས་ལྟས་ངོ་མཆར་ཅན་
མང་དུ་བྱུང་ཞིང་། སྐྱེ་རུས་མེ་མ་བཞེས་པ་རྣམས་ལ་རུས་ཆོག་ལེགས་པར་མཇོད་ནས་
འགའ་ཞིག་དད་འདུན་ཅན་རྣམས་ལ་དད་རྟེན་དུ་བུལ་བར་པལ་ཆེར་ལ་སྐྱེ་འབྲ་དང་
ཡིག་འབྲུ་སོགས་ཀྱི་རང་བྱོན་མང་ཞིང་། ལྷག་པར་དགེ་སློང་དོན་གྲུབ་རྒྱ་མཆོར་བྱུང་
བའི་དབུ་ཐོད་ཆལ་ལུ་(༡༥བ)ཞིག་ལ་རང་བྱོན་རྒྱངས་ནས་བལྟས་ན་བདེ་མཆོག་གསང་
འདུས་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲ་བ་མཐོང་སྒྲུང་སྐྱ་ཆོགས་འབྱུང་བ། དྲུང་ནས་
མཇལ་བའི་ཆོ་ཨ་རང་བྱོན་འབུར་དུ་དོད་པ་གིན་ཏུ་གསལ་བ་ཡོད་པ་སྦྱིན་བདག་དབང་
ལྡན་གྱིང་པ་ནས་བཞེངས་པའི་ལྷོན་གིང་རྒྱ་གཙང་ལས་གྲུབ་པའི་གདུང་ཁང་མཆོད་
རྟེན་གྱི་བུམ་པའི་སྒོ་བྱིམ་ནང་ན་བཞུགས་པ་ད་ལྟ་ཡང་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་དང་།
སྐྱེ་རུས་གཞན་རྣམས་ལ་འང་སྐྱེ་བར་མང་དུ་བརྒྱབ་ནས་གོང་གསལ་བྱགས་རྟེན་གིང་གི་
མཆོད་རྟེན་དང་། བྱེའི་ས་འབུམ་ཆེན་མོ་གསང་བ་སྐྱུན་གྱི་ནང་བཞུགས་སུ་བཞུགས་
གིང་། གསུང་རྟེན་ལུར་ལྷོག་སྐྱེལ་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེས་གསོལ་རས་གནང་བའི་ཡུམ་རྒྱས་
འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལ་སྦྱིན་བདག་བསམ་བདེ་ནས་འཁུར་བཞེས་ཀྱིས་གླེགས་གིང་
གླེགས་ཐག་གཏོང་དར་ཀྱན་དགའ་ར་བ་སོགས་སྐྱས་ལེགས་གསང་བཅོ་དང་བཅས་
འབུལ་སྦྱོར་དང་། རི་ཁྲོད་སྦྱི་ནས་ཀྱང་འདུ་ཁང་བཅོ་སྦྱོར་དང་ཆབས་གཅིག་བྱགས་
རྗེའི་སྒྲུང་བརྟན་བྱིན་རྒྱབས་ཅན་གྱི་བཞུགས་གནས་ཀྱང་ལེགས་པར་བསྐྱུན་པས་མཆོན་

རྩེ་གྲུ་མ་ཉིད་ནས་ཞལ་བཞོད་རྩི་ལྟར་མཛད་པ་རྣམས་ཚེ་ལུས་མེད་པར་མ་བཟད་གཞན་
ཡང་དགོངས་པ་རྩོགས་ཐབས་བྱི་རིམ་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྒྱུ་བ་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ལྟར་རྗེ་འདི་འོ་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་རྗེ་གསལ་ནས་ཞི་བར་གཤེགས་པའི་
ཚུལ་བསྟན་ཡང་། རིང་མོ་ཞིག་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་བྱགས་བསྐྱེད་རྗེ་ལྟར་མཛད་
པའི་དོན་བཞིན་བསྟན་འགྲོའི་དཔལ་དུ་ཡང་གྲིད་མཆོག་གི་སྐུ་ལྟ་སྐུར་ཡང་བྱོན་པའི་
ཚུལ་ནི་རྗེ་སྤྱ་མ་ཉིད་དང་གང་གིས་བརྟེན་པའི་ཆོས་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྐུ་ལྟ་སྐུའི་
འབྲུངས་ཡུལ་སོགས་གསལ་བར་ཡུང་བསྟན་པར་མངོན་ཏེ། རྗེ་འདི་དགོངས་པ་གཞན་
དོན་དུ་གཤེགས་པར་ཉེ་བ་ན་བསྟན་པའི་གནད་མ་རྟོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནས་གྲུབ་
མཐའི་བྱོགས་འཛིན་གྱིས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བསྟན་པ་ལ་མ་གྲས་པའི་རྣམ་
འགྲུར་དང་རྗེ་ཉིད་རང་ལ་ཡང་བཀྱར་ཞུས་བྱེད་པ་གསལ་བ་ན་དེ་དག་ལ་བྱགས་བཅེ་
བས་མ་བཟོད་པར་ད་ལམ་འདི་དག་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་ཞིག་མི་ཡོང་བ་འདུག་པས་སྐྱེ་
བ་རྗེས་མ་(༡༦ན)ཕན་ཐོགས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཞེས་དངོས་སུ་གསུངས་འདུག་པས་
སྐུ་ལྟ་སྐུའི་འབྲུངས་ཡུལ་ཡུང་བསྟན་པར་སྒྲུང་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་
གྲིང་འདུས་སྐྱེ་ནས་བསམ་ཡས་ཆོས་སྦྱོང་ཆེན་པོར་སྐུ་ལྟ་སྐུའི་སྒྲོར་གྱི་ཡུང་བསྟན་ཞུས་
པའི་ཕྱིར་ཐེབས་སུ་འབྱུག་སུམ་གྱི་སྐུ་ལྟ་སྐུ་འབྱུང་ཞེས་ཡུང་བསྟན་པ་ལྟར་དུས་གཅིག་
ལ་སྐུ་ལྟ་སྐུ་གསུམ་བྱུང་བའི་གཅིག་དོལ་གསུང་རབ་གྲིང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཤིང་།
གཅིག་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་གྲིང་དུ་གདན་འདྲེན་ཞུས། གཅིག་ནི་རི་བོ་བདེ་ཆེན་གྱི་
སྐུ་ལྟ་སྐུ་འདི་བཞིན་ཡིན་ནམ་ཞེས་བརྒྱུད་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་མཐུན་པར་གྲིང་བས་
དེ་ཐམས་ཅད་སྐུ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་སྐུ་ལྟ་པར་བེ་མི་ཆོས་ཞིང་། ལྷག་པར་དགའ་ལྡན་
ཆོས་འཁོར་གྲིང་དུ་བཞུགས་པའི་སྐུ་ལྟ་སྐུ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི། རྗེ་གོང་མའི་བཀའ་བཞིན་
རི་ཆོས་ཆོས་སྦྱོང་ཆེན་པོར་བཀའ་ཡུང་ལན་ལྔ་ཞུས་པའི་དང་པོའི་ཕྱིར་ཐེབས་སུ་ཡང་།

སྤྱིད་ལུའུ་མེད་བྱ་ལོའི་ནང་དུ་ཡོང་ཞེས་པ་དང་། གཉིས་པའི་སྐབས་ཡར་ལུང་རང་དུ་
 ཡོང་ཚུལ་དང་། གསུམ་པའི་སྐབས་ཉེ་ལོར་ན་ཡོད་ཅེས་པ་དང་། བཞི་པའི་སྐབས་
 སྤར་ཆོས་འབྲེལ་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་དང་། ལྷ་པའི་སྐབས་རག་ཅིས་སུ་ཡོད་
 ཅེས་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་པ་བཞིན། སྤུལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཚུ་བྱ་བྱ་བ་༡༡ཆོས་
 གཅིག་གི་ཉིན་རོ་མཆར་བའི་བལྟས་བྱུང་བར་ཅན་དུ་མ་དང་བཅས་སྤྱི་བལྟམས་ཤིང་
 གསུང་སྒྲིས་རེ་གཉིས་གནང་བྱུང་ཙམ་གྱི་དུས་ནས་སྤྱི་བྱུང་དགའ་ལྡན་ཆོས་འཁོར་
 སྤྱིད་ཞེས་པ་དང་འགོང་པོ་རི་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུང་བ་དང་། གསོལ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་
 འཕྲིན་ལས་གྱི་མིང་ནས་འབོད་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱུང་འདུག །ཁམས་པའི་
 སྤྱི་མ་གྱུ་བ་ཐོབ་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྤུལ་སྤྱི་འབྲུངས་སའི་ཁང་པའི་སྒོ་བྱུགས་དང་། བཞིན་
 རས་ལ་མེ་བ་ཡོད་པ་སོགས་གསལ་བར་ལུང་བསྟན་པས་མཆོན་ལྷ་སྤྱིའི་ལུང་དང་རྟགས་
 མཆོན་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བརྟེན་དགའ་ཆོས་འདུས་སྤྱི་དང་རྗེ་གོང་མའི་ཉེ་གནས་སོགས་
 རི་ཁྱོད་སྤྱོད་བ་བ་བུན་མོང་དང་སྤྱིན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱགས་འདུན་ཅེ་གཅིག་
 (༥༦)བས་དགའ་ཆོས་ཕྱག་མཛོད་ལགས་བརྒྱུད་མྱེ་རག་ཅིས་པར་སྤུལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་
 འདི་བཞིན་བདག་ཅག་གི་སྤྱི་མ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིའི་སྤྱི་བ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་པ་ལྷ་
 སྤྱིའི་ལུང་གིས་ཟིན་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་གསལ་དང་བཅས་གོང་མའི་གདན་སར་སྤྱོད་དངས་
 ཆོག་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་ནན་ཏན་གྱིས་ཞུས་ཀྱང་། མྱེ་རག་ཅིས་པར་བྱས་
 གཅིག་ཕུ་དེ་ལས་མེད་པར་བརྟེན་ཞལ་བཞེས་གཏན་ནས་མ་གནང་བར་བྱ་བཅས་བྱལ་
 བ་ལྷ་བུས་ཆོས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་སྤྱོད་འདྲན་ཞུས་ཐོག །མྱེ་རག་ཅིས་པར་འབྲུངས་པའི་སྤུལ་
 སྤྱི་དེ་བཞིན་གཏན་ནས་མི་གནང་བ་འདུག་པས། རོལ་གསུང་རབ་སྤྱིད་གི་སྤུལ་སྤྱི་དེ་
 ཡང་གོང་མའི་སྤྱི་གསུང་བྱགས་གང་རིགས་ཀྱི་སྤུལ་པར་ངེས་པ་བཅས་དེ་ལ་གདན་
 འདྲན་ཞུས་ན་ཞེས་ཞུས་པར་ཆོས་སྤྱོད་ཆེན་པོས་ད་དུང་ཐབས་རྣམ་གང་ཟབ་བྱས་ནས་

རག་ཅིས་སུ་འབྲུངས་པ་དེ་ཁ་གདན་འདྲན་དགོས། པ་མ་སོགས་ཀྱིས་གདན་ནས་མ་
སྤྲད་ཆེ་འདི་ནས་རྗེས་གོམ་གྱི་འཕྲིན་ལས་བྱེད་ཅིས་ཆར་གཅོད་རྗེས་འཛིན་གྱི་རྟགས་
མཆན་གསལ་བར་ངོས་པའི་དོ་རྗེའི་བཀའ་ལྟར་འབྱུང་བ་མེད་བསྟུན་བཞག། ཡབ་ཡུམ་
རྣམས་ཀྱང་ལྷགས་གཉིས་གང་སར་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་མཆོག་ཏུ་ཡངས་པ་བཅས་
དེ་མ་ཐག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་དོན་བཞེན་མ་འབྱུངས་པར་རི་ཁྲོད་དང་དགའ་ཆོས་
དབུ་སྤྱི་གཉེར་ཆར་བཅས་དང་། བསམ་བདེ་ནས་སྡེ་རུ་དཔོན་ལགས་བཅས་ཐེབས་
ནས་ངོས་འཛིན་ཞུས་པར་ཡང་གོང་མའི་སྤྱི་སྤྱུལ་འབྲུལ་མེད་དུ་ངེས་ཤིང་དེ་པར་
གྱུར་ཅིང་། རྗེ་རག་ཅིས་ནས་ཀྱང་ཐོག་མའི་རྟེན་འབྲེལ་གོ་མ་ལོག་པ་དགོས་པར་
དགོངས་ནས་ངོས་འཛིན་དུ་ཐེབས་མི་ཆར་མར་ཞབས་ཏོག་དང་མགུལ་དར་སོགས་ཀྱི་
ཆེར་སྤྲུལ་ཏེ་རེ་འབྲས་ལག་ཅེར་སོན་པར་མཛད།

དེ་ནས་འདུལ་འཛིན་ཀྱང་གྱི་གཙུག་རྒྱན་མཁན་ཆེན་ཐོགས་མེད་རྒྱ་མཆོ་དཔལ་
བཟང་པོར་དབུ་ཕུད་ཕུལ་ཏེ་དུར་སྤྲིག་གི་རྒྱལ་མཆན་འཛིན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་གཙང་
མ་བདག་གིར་བཞེས་ནས་ཐོགས་མེད་བཤད་སྐྱབ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཆོ་ཞེས་མཆན་
གསོལ། མི་རིང་བར་དགའ་ཆོས་སུ་ཆིབས་བསྟུ་སོགས་རྟེན་(༡༧ན)འབྲེལ་གང་
ལེགས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་ནས་འཇུག་སྒོ་ཡང་འབྲལ་དུ་མཛད། བྱ་ཆར་སྤྱི་ནས་ཀྱང་
སྐྱབས་རྗེ་གོང་མའི་བཀའ་དྲིན་བསམ་བྱིར་ཆོགས་ཀྱི་གྲལ་མགོར་བཞུགས་དགོས་ཚུལ་
དང་། སྤྱི་སྤྱུལ་ལས་སྡེ་ཆེ་གྲ་པ་དེ་འདྲའི་ཉིས་སྤྱུལ་ཕུལ་ཆོག་པ་སོགས་ཞུས་ཤིང་། དེ་
མཆུངས་གཟིམ་ཤག་ཀྱང་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲུལ་བ་སོགས་སྤྱི་ཞུ་བཀྱར་བསྟོ་
སྤྱན་མེད་པས་མཆོད་ཅིང་། སྤྱུལ་སྤྱི་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ནི་སྤྱན་ཕྱ་ཡང་བགྲེས་གཞོན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཞེས་མཁས་ཤིང་གྲུས་ཞབས་ཆེ་བ་སོགས་དམ་པས་བསྟགས་འོས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་རང་ཆས་སུ་མངའ་བར་མ་ཟད། ད་ལྟ་ཡང་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་

བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྒྲིམ་མཆོག་ཆེན་པོར་སོན་པའི་ཆེད་དུ་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་
ཐེམ་སྒྲིམ་ལ་མངོན་པར་འཛིན་པ་བཞིན་པར་བཞུགས་སོ། །

སྤྱིར་ཡང་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེ་བྲི་ཆེན་དག་
དབང་སྟན་གྲགས་བསམ་ཡས་རབ་གནས་ལ་ཕེབས་སྐབས་དག་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་བཞེས་
སོ། །

སྤྱིར་པ། རིན་ཆེན་སེམས་མཆོག་སྤྱིར་བའི་གདམས་པའི་ལུལ། རྟེན་ནས་རྒྱལ་
སྤྱིར་སྤྱིར་བའི་རྒྱ་མཆོ་ཆེར། དབང་བསྐྱར་རྒྱལ་བའི་གདུང་ཆོབ་ཆོས་ཀྱི་རྩེ། མཚུངས་
མེད་སྤྱི་མ་མཆོག་དེར་སྤྱིར་ཡང་འདུད། གང་གི་གསང་བ་གསུམ་གྱི་མཛད་པའི་ཚུལ། །
མཐའ་དག་སར་གནས་དཔའ་བོའི་ཆོག་གིས་ཀྱང་། རི་བཞིན་བརྗོད་པའི་གོ་སྐབས་
མ་མཆིས་ན། སྤྱི་ཚུང་བདག་ལྟས་བརྗོད་པར་ག་ལ་རུས། འོན་ཀྱང་མགོན་དེའི་མཛད་
པའི་ཆ་གས་ཅམ། ཉམས་སུ་ལེན་དང་མཐོང་ཐོས་དྲན་ཅམ་ཡང་། གཏན་བདེའི་
འབྲས་བུ་སྤྱིར་བའི་རྒྱར་མཐོང་ནས། བྱི་རབས་གདུལ་བྱའི་ཆོག་ལ་སྤྱིར་བྱིར་བྱིས། །
དེ་ལས་འོངས་པའི་རྣམ་དཀར་ལུང་པོའི་མཐུས། རྒྱལ་བསྟན་སྤྱིར་བོད་པའི་ཆེད་རྒྱལ་བ་
དང་། བསྟན་འཛིན་སྤྱི་དང་མགོན་དེའི་མཆོག་སྤྱིལ་ཆེ། ཞབས་བཏར་འཕྲིན་ལས་མི་
ཉམས་འཕེལ་གྱུར་ཅིག བདག་ཅག་དད་ལྡན་སྤྱི་བ་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཆེ་རབས་
ཀྱན་རུ་མགོན་དེས་རྩེས་བཟུང་ནས། དལ་རྒྱལ་(༡༧)གདམས་པས་བདག་རྒྱུད་
ཡོངས་སྤྱིར་ཏེ། རིང་མིན་སྤྱི་བས་བཙུ་མངའ་བའི་དཔལ་ཐོབ་ཤོག། །

ཅེས་རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དམ་པ་ཤེས་པ་ལྟེན་མཚུངས་མེད་རིན་ཆེན་དབང་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་བ་རྒྱལ་བསྟན་
ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཅེ་ཐང་རྒྱུད་པ་གྲུ་ཆོང་གི་བྱ་རིགས་དང་སྤྱི་བས་ཆོས་རྒྱལ་ལྟན་པའི་ཆོད་སྤྱིར་བ་པོ་དམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
དོན་སྤྱིར་བླ་མ་སྤྱི་བཟང་བཟྱ་གིས་ལགས་དང་། དགེ་སྤྱིར་སྤྱི་བཟང་ཆོས་བཟང་། དགེ་སྤྱིར་དོན་བྱུང་རྒྱལ་མཆོན་བཅས་ནས།
ཁེ་སྤྱི་ལྷན་གནས་བླ་མ་པཤེས་གཉེན་དཔལ་འབྱོར་ལགས་ཀྱིས་མཛད་པ་དང་། བླ་མ་སྤྱི་བཟང་བཟྱ་གིས་ནས་རྗེ་བཙུན་བླ་མ་

༡༡། རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་དང་ཀྱན་གཞིའི་
 ཅུ་འགྲོལ་གྱི་དཀའ་གནས་གསལ་བྱེད་ཉི་ལྔ་བྱང་འཇུག་
 ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ན་མོ་གུ་རུ་བྱང་རྩྭ་ཡ། རྩེ་བཙུན་སྒྲ་མ་མཁུན་བཙེ་རུས་པའི་མངའ་བདག་རྣམས་
 ལ་མཆོད་དོ་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །དུས་རྣམ་ཀྱན་ཏུ་བྱབ་བསྟན་སྒྲིང་པོའི་
 ཡོངས་སྒྱུད་ཀྱི་སྐལ་བཟང་འདི་དང་མི་འབྲལ་བར་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ།

ཤེས་བྱའི་གནས་དང་གནས་ལུགས་གཟིགས་པའི་མཁུན་བཙེ་རབ་འབར་ཞུགས་
 ཀྱིས་བགྲང་ཡས་བསྐལ་བར་བཞུ་བྱུག་ལས། རྣམ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་འགྲོ་བའི་མཆོད་
 སྒྲིང་ཆེན་པོར་ལྷན་གྲུབ་བདེ་གཤེགས་བཙུན་ལྷན་བྱབ་དབང་ལྷ་ཡི་ལྷ། གང་གི་ཞབས་
 ཟུང་སྒྱི་གཙུག་ཁོར་བུའི་ཏོག་མཛེས་འཛིག་རྟེན་མེས་པོས་ཀྱང་ནི་རྟེན་དཀའ་ལན་ཅིག་
 ཙམ། །བདག་སོགས་སྒྲིང་དབུས་འབྲལ་མེད་རབ་བཀོད་དགོ་ཆོགས་རྣམ་བཀྱས་མཆོད་
 དོ་མི་ཤེས་རིམས་ནད་ལུན་པ་སོལ། རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྩོགས་རྟེན་འབྲེལ་རིགས་
 ལ་མ་ཇི་བཞིན་གསལ་མཛད་ཀྱུ་སྒྲུབ་འཕགས་པ་ལྷ། །བྱང་འཇུག་དགའ་བ་ཡོངས་
 འབྲེལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་དཔལ་ལྷན་ལྔ་གྲགས་ཞི་བ་ལྷ། །མི་པམ་ཞལ་བཙུད་
 རབ་ཐུང་ཐོགས་མེད་སྒྱུ་མཆོད་སྒོ་བརྟན་ཕྱོགས་སྤྱང་ཆོས་གྲགས་སོགས། །ཐེག་ཆེན་
 རྣལ་འབྱོར་སྒྱུད་པའི་བཀའ་སྟོལ་འཛིན་པའི་ལུང་བསྟན་ཐོབ་རྣམས་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །
 འཕགས་ལུལ་མཁས་གྲུབ་ཀྱན་གྱི་བཞེད་གཞུང་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་འབྲེལ་འོ་མའི་མཆོ། །
 བྲ་མཛངས་སྒོ་གྲོས་སྐྱབས་བསྐྱབས་མཁས་མཐའ་བྲལ་སྒྲིང་པོའི་བཙུད་བཟང་སྤང་། །
 འབྲལ་མེད་གཏན་བདེའི་དགོ་སྟོལ་བྱེ་མཛད་རྒྱལ་བ་གཉིས་པར་ཡོངས་གྲགས་པ། །

འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་པ་གྲུས་པས་བསྟོད་ཅིང་ལུང་རིགས་དར་མའི་དགེ་ལེགས་སྟོལ། །
གང་གི་རིང་ལུགས་དག་དབང་སྟན་གྲགས་མཁན། །དོན་གྱི་འབྲས་བཟང་བལྟ་བས་
མི་ངོམས་པ། །ཐུགས་མཆོག་དཔལ་གྱི་བེ་རྒྱུ་ཡོངས་བསྟེལ་ཏེ། །ཆོས་སྦྱོར་བྱམས་པ་
རྒྱ་མཆོ་བཅས་ལ་འདུད། །ཤེས་བྱ་མ་ལུས་རྣམ་རིག་ཙམ་གྱི་ལུགས། །ཤིན་ཏུ་དཀའ་
གནས་ཡིད་ཀུན་གསལ་བྱེད་དང་། །བདག་སོགས་(༡༣)ཀུན་གྱི་བྱན་པ་གསོ་བའི་
ཕྱིར། །སྤྱོད་པའི་གསུང་བཞིན་ཅུང་ཟད་འདིར་བཤད་བྱ། །

དེ་ལ་གངས་ཅན་གྱི་ལྷོངས་འདིར་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་མ་ལུས་པ་འདུས་པའི་
བདག་ཉིད་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་
མཆོན་ཅན་གཅིག་ཤུ་གང་གིས་སྟོགས་དུས་སུ་ཡང་ཐར་འདོད་མ་ལུས་པ་ལ། རྒྱལ་
བའི་བཀའ་སློལ་མཐར་ཐུག་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་ཀུན་གྱིས་རྒྱལ་བའི་
གསུང་རབ་རྣམས་ལ་དྲང་ངེས་འབྱེད་ཚུལ་རི་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བའི་འགྲེལ་བྱེད་གཅིག་
ཤུ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྟོང་པོ་ནི་སྤྱོད་པའི་དམ་པ་སྟོན་པ་ཁོ་
ནའི་ལུགས་སུ་མཛད་ནས། དེང་སང་ཡང་བསྟུས་ཆོན་པ་ཡན་གྱིས་ཀྱང་ཐར་པའི་ལམ་
སློལ་ནི་འཛིག་ཏེན་སྤྱོད་པ་ཞོར་དུ་འབྱུང་བའི་ཐར་པ་རང་བྱུང་ཙམ་དུ་མི་སྤྱོད་པར་ཁུངས་
ཡོད་ཀྱི་ལུང་བསྟན་ཐོ་རེ་བ་རེ་ཡང་བྱེད་ཤེས་པ་འདི་བྱུང་བས། གཟུར་གནས་སྟོ་ལྟ་
ཀུན་གྱི་ཁྱོད་དུ་ངོ་མཆོར་དང་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ། གཞན་དུ་ན་ལའོར་བའི་ཁྱོད་དུ་
ལའོར་བ་ངོ་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱིས་དོན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ལྟ་ནི། དེ་
འདའི་མིང་ཙམ་ཡང་ན་བའི་ཉི་ལའོར་དུ་གྲགས་པ་འབྱུང་དཀའ་སྟེ། མཁས་པ་དང་
གྲུབ་ཆེན་གང་གི་མིང་འཛིན་པ་ཙམ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་དོན་ལ་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་
རྟེན་གངས་ཙམ་ཡང་ཐུགས་ཀྱི་སྟོད་ལུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་སྟོགས་དུས་ཀྱི་རང་རྟགས་
བསྟན་པ་འདི་དག་གི་སྟོད་ཚུལ་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་ཡང་ཡིད་དང་

ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནས་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཅུ་བ་རང་འགྲེལ་གྱིས་བརྒྱན་པ་མཛད་དེ། རང་ཅག་མ་རིག་པའི་མུན་ཁྲོད་དུ་ཚུད་པ་
 ཀུན་ལའང་རྣམ་རིག་ཅམ་གྱི་བཀའ་སྒྲུབ་ལ་བལྟ་བའི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་མིག་དང་ཐར་པའི་
 གསོས་སྒྲུན་ཆེན་པོ་སྦྱོར་པར་མཛད་ནའང་། དཔལ་མོ་ཆེས་འདྲིའི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་
 གྱི་དོགས་གཅོད་ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་པར་སྒྲུབ་ཞིང་། རེ་གཉིས་དོན་གཉེར་སྒྲོ་གྲོས་གྱིས་
 (༡བ)བརྒྱན་པ་འགའ་ལ་ཡང་མཐའ་ཆོད་ངེས་པའི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཆོལ་བ་ལ་
 གཅོར་འདོན་མེད་པར་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཆོག་འཛིན་སྦྱོར་ཅམ་སྟོང་པོར་བྱེད་པ་ལ་ཕན་
 འདོད་ཀྱི་རེ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། བྱེད་པར་བདག་སོགས་རྣམས་ཀྱི་འདྲེན་པ་སྒྲུན་
 མེད་པ་རྒྱལ་བ་དོ་རྩེ་འཆང་དངོས་རྩེ་བཅུན་སྒྲོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་དཔལ་
 བཟང་པོ་དང་། དོན་གྱི་སྤྲད་དུ་མཆོན་ནས་སྒྲོས་ཏེ་སྒྲུབས་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྩེ་རྩེ་བཅུན་
 སྒྲོ་བཟང་བསྟན་པའི་དབང་ལྷག་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། མི་འབྲོག་
 པའི་མཁུན་རབ་དང་ཐུགས་རྩེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངའ་བས་གདུལ་བྱ་བགྲང་བ་ལས་
 འདས་པ་ལ་ཐར་པའི་ལམ་མ་ནོར་བ་གསལ་བར་མཛད་པ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཆེན་ཡོངས་
 འཛིན་ངག་དབང་སྟན་གཤམ་དང་། ཡོངས་འཛིན་ཁྲི་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཆོས་འཕེལ་བཅས་
 ཀྱི་བཀའི་གནང་བ་སྦྱོ་བོས་ནོད་ཏེ། ཅུ་བའི་འབྲུ་འགྲེལ་དང་། རང་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་
 བཤད་ལྟར་གཞུང་གི་དཀའ་གནད་རྣམས་རང་སྒྲོས་གང་སྒྲོབས་གྱིས་འབྲི་བ་ལ།

སྤྲད་ཀྱི་དོན། གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་
 དང་། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་སྒྲས་རྣམས་གཤེགས་པའི་ཤུལ། །ལེགས་གསུངས་ལེགས་
 ལམ་རིམ་བཞིན་ཐུགས་ཚུད་ནས། །མ་ནོར་མ་འདྲེས་རྩོགས་པར་སྟོན་མཛད་པའི། །
 མཁས་པའི་མཁས་པ་དེ་ལ་མགོས་ཐུག་འཆལ། །

ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱང་། འོན་ནི། འོན་མོངས་པ་དང་གེས་བྱའི་སྒྲིབ་
པའི་དགྲ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་བཙེམ་ལུན་འདས་དང་། རྒྱལ་བ་དེ་ཡི་
བྲམ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གང་ནས་གཤེགས་པའི་བལྟལ་ལམ་ཆེན་པོ། རྒྱལ་
བས་ལེགས་པར་གསུངས་པ་ཇི་སྟེད་ཅིག་འབྱུང་བའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྲུབ་མཐའ་སྒྲ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་གསུང་རབ་ལ་དྲང་ངེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་ཡོད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཇི་བཞིན་དུ་
ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛད་ནས། རང་ཉིད་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ་ཞེས་པ་ལྟར། རྣལ་
བ་དང་ལུན་པ་རྣམས་ལ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ལུགས་རྣམས་རང་རང་གི་རྩ་(༣༣)བའི་
འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་ཇི་བཞིན་ལས་མ་ཞོར་ཞིང་མ་འདྲེས་
པར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲུས་པ་
དང་བཅས་པས་ལུང་ལོད་པར་བྱེད་པའི་མཁས་པའི་མཁས་པ་སྤྱི་མ་འཇམ་དཔལ་
དབྱངས་དང་རེད་མདའ་བ་གཞོན་ཅུ་སྟོ་གྲོས་སོགས་ལ་བདག་སྟོ་བཟང་གྲགས་པས་
ཡན་ལག་གི་མཆོག་མགོ་བོས་བརྟུང་དེ་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་གྲུས་པས་ཐུག་འཆལ་ལོ་
ཞེས་པའོ། །

དེ་ཡང་གཞན་ལ་ལམ་སྟོན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། གང་བསྟན་རྒྱ་དེ་རང་གིས་
ཐོག་མར་མཐའ་ཚོད་པ་ཞིག་ངེས་པར་བྱས་ནས་གཟོད་བསྟན་པར་བྱ་ཡི། དེ་ལས་
གཞན་རང་གི་མི་ཤེས་ཀྱང་ཤེས་ལོའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་རྣམས་མགོ་བསྐྱར་ཏེ་རྟེན་པ་
བསྐྱུད་པ་ནི། བསྟན་པའི་མིག་རྩ་བ་ནས་འདོན་པར་བྱེད་པའི་ཐུར་མ་ཐོགས་པའི་
གཤེད་པོའོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ཉིད་ལས། རི་བཞིན་ཐུགས་རྒྱད་ནས། །མ་ཁོར་མ་འདྲིས་
རྩོགས་པར་སྟོན་མཛད་པའི། །ཞེས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

འད་ཉིད་འཆད་པོ་གཞན་ལས་བྱུང་ཞུགས་པ་ཞིག་འདོད་ཕྱིན་རྒྱལ་བའི་གསུང་

རབ་གྱི་དྲང་ངེས་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་འབྲེད་ཚུལ་མ་འདྲེས་པར་མཆེན་པ་ནི་ངེས་པར་
དགོས་ཏེ། རྗེ་ཉིད་གྱིས། བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་དབྱེད་གྱིས། །སྤྱོད་ལྷ་
མེད་འདོད་རྣམས་གྲུས་པས་ཉོན། །ཞེས་པ་དང་། འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང་། ལེགས་གསུངས་
ལེགས་ལམ་རི་བཞིན་ཐུགས་ཚུད་ནས། །ཞེས་པ་ནས་མཁས་པའི་མཁས་པ་ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་གྲུབ་བོ། །

གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ། དགོས་པ་བརྗོད་པ་དང་། བཤད་པར་
དམ་བཅའ་བ་དངོས་དང་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི།

རྣམ་རིག་གཞུང་གི་ཤིན་རྟུ་དཀའ་བའི་གནད། །ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་གསལ་བར་
བསྟན་པ་དང་། །བདག་ཉིད་དྲན་པ་གསོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འོ་ན་ཁྱོད་གྱིས་འདི་བརྒྱམས་ན་དགོས་པ་མེད་པ་ནི་
རིགས་པ་སྤྱོད་པའི་གཏམ་མ་ཡིན་པས་ཡོད་དགོས་ལ་དེ་ཡང་བརྗོད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན།
བརྗོད་པ། རྣམ་རིག་པ་སྟེ་སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཡིད་དང་
ཀུན་གཞི་ནི་(༣བ)རིགས་ལམ་ལ་མ་སྤྱངས་པ་རྣམས་ལྟ་ཞོག །རྟོག་གོ་ལ་ཤིན་རྟུ་འདྲིས་
པ་དག་གིས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་། དེ་མ་རྟོགས་ན་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་རྣམ་
པར་འབྲེད་པའི་སྒྲོ་འགག་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་སྟོན་བྱོན་པའི་བོད་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་
གྱིས་ཀྱང་འདི་གསལ་བར་བྱེ་ནས་བཤད་པ་མི་སྣང་བས་དེ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་དང་། བདག་ཉིད་གྱི་དྲན་པ་གསོ་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྒྱམ་མོ་ཞེས་པའོ། །

དེ་ཡང་འདིས་བསྟན་བཅོས་བརྒྱམས་པའི་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་ཏེ། ཡིད་
ཀུན་གྱི་རྣམ་གཞག་གསལ་བར་བསྟན་པས་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་མཐའ་ཆོད་པར་
ངེས་པ་ནི་དགོས་པ། དེ་ལས་ཆོལ་བ་བཞི་དང་། ཡོངས་ཤེས་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པར་
རིག་པ་ཙམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གསལ་བར་རྟོགས་པ་ཉིད་དགོས། ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་

ནལ་འབྱོར་སྒྲིབ་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནས་གསལ་བྱེད་ཅི་ཟླ་བྱང་འཇུག །

གནས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ། ཉིང་དགོས་དགོས་པ། དགོས་པ་
བསྟན་བཅོས་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ནི་འབྲེལ་བའོ། །

དེ་ཡང་ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་ཞེས་པས་བརྗོད་བྱ་དང་། ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནད་
གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་། ཞེས་སྒྲེལ་བས་དགོས་པ་བསྟན་ཅིང་། ཉིང་དགོས་དང་།
འབྲེལ་བ་ནི་ལུགས་ཀྱིས་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ན་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སམ་གཞན་
གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིན་ཞེ་ན། དམ་པ་བར་མ་ཆད་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་
གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གྱི། རང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
སྒྲ་མའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་འདིར་བཤད་བྱ། །

ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་
པ་ལ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་གསུམ་སྟེ་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པ་དང་།
ཡི་དམ་ལྟའི་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནད་བ་ཐོབ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་
བཟུང་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པའོ། ཞེས་པའི་དོན་ལྟར། སངས་
རྒྱས་ནས་བཟུང་དམ་པ་བར་མ་ཆད་པའི་མན་ངག་དང་ལྡན་པ་ནི་སྒྲ་མའི་གསུང་ལ་
བརྟེན་ནས་འདིར་བཤད་བྱ་ཞེས་པས་གོ་བར་རུས་སོ། །

རྩོམ་པར་དམ་བཅས་པའི་དགོས་པ་ནི། བརྩམས་པ་མཐར་དབྱུང་བའི་(༤ན)ཕྱིར་
དུ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། སེམས་ནི་རྒྱ་དང་ས་དང་རྫོ་བ་ལ། །རི་མོར་བྲིས་པ་དེ་
འདྲར་རིག་པར་གྱིས། །དེ་ནང་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དང་པོ་ནི། །མཆོག་སྟེ་ཆོས་འདོད་
རྣམས་ལ་ཐ་མ་ལགས། །ཞེས་དང་། དམ་པ་མང་པོ་ཁས་འཆེ་མི་བྱེད་ལ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་དོན་ལྟར་བཞེད་ནས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ། རྩོམ་པར་རིག་པ་ཅམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྟོལ་དུས་ནམ་གྱི་

ཆེ་བྱང་བ་དང་། གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པར་རིག་པའི་
ལུགས་ཀྱི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་དེ་དུས་གང་
ནས་བྱུང་། སྒྲིབ་འབྱེད་པ་པོ་དེ་ཡང་སྤྲིག་སྒྲིམ་ན། དེའི་ལན་དུ།

སྒྲིབ་པའི་དམ་པ་ཐེག་པ་མཆོག་ །འཛིན་པར་ལུང་བསྟན་འཕགས་པ་གྲུས། །ཐེག་
མཆོག་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་རྗེས། །ལུང་བསྟན་བརྟེན་པའི་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། །སྒྲིབ་
གཏོང་།

ཅེས་པ་འདི་བྱུང་། དོན་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པ་འབྱུང་བ་མཐའ་གཉིས་བུལ་བར་
སྟོན་པའི་སང་གའི་ང་རོས། བྱིས་པ་རྒྱབ་དོལ་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་སྒྲིམ་གཉིས་འབྱུང་
ཆོགས་ཀྱི་དོན་སྟོང་ལྟོག་མར་འབྱིན་པར་མཛད་པའི་སྒྲིབ་པའི་དམ་པ་བྱབ་པ་སངས་རྒྱས་
བཙུམ་ལུན་འདས་ཀྱིས། འཕགས་པ་ལྟར་གཤེགས་པ་ལས། །མགོན་པོ་ཕྱ་ངན་
འདས་འོག་ཏུ། །འཛིན་པར་སྤྲུལ་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། བདེ་
གཤེགས་ཕྱ་ངན་འདས་འོག་ཏུ། །ཚུལ་རྣམས་འཛིན་པར་འབྱུང་བ་དེ། །དུས་དག་
འདས་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན། །སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ཤེས་བྱོས། །སྒྲོ་བྱོགས་རྟེན་ཏའི་ཡུལ་
དུ་ནི། །དགེ་སྦྱོང་དཔལ་ལྷན་ཞེས་གྲགས་པ། །དེ་མིང་གྲུ་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། །ཡོད་དང་
མེད་པའི་བྱོགས་འཛིག་བྱེད། །ང་ཡི་ཐེག་པ་འཛིག་རྟེན་དུ། །སྒྲུ་མེད་ཐེག་ཆེན་རབ་
བཤད་ནས། །རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བསྐྱབས་ཏེ། །བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། །ཞེས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྒྲིབ་འབྱེད་པར་ལུང་བསྟན་པའི་འཕགས་པ་གྲུ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཐེག་
པ་མཆོག་རྒྱས་པར་མཛད་པའི་རྗེས་སུ། འཇམ་དབྱང་ཕ་རྩ་རྒྱུད་ལས། ཐོགས་མེད་ཅེས་
བྱའི་དགེ་སྦྱོང་ནི། །བསྟན་བཙུན་དེ་ནི་དོན་ལ་མཁས། །མདོ་སྟེ་ངེས་དོན་དྲང་བའི་
དོན། །རྣམ་པ་མང་པོར་རབ་ཏུ་འབྱེད། །འཛིག་རྟེན་རིག་པ་(༤བ)སྟོན་བདག་ཉིད། །
གཞུང་འབྱེད་ངང་ཚུལ་ཅན་དུ་འབྱུང་། །དེ་ཡི་རིག་པ་གྲུབ་པ་ནི། །སྤྲུལ་པའི་ཕོ་ཉ་མོ་ལོ་

ནལ་འབྱོར་སྒྲིབ་པ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་གནས་གསལ་བྱེད་ཅི་ཟླ་བྱུང་འདུག །

ནི་དབྱངས་མ་དམར་མོ་ཡིན་པར་དྲགས་པོ་དག་གྱགས་ཀྱིས་གསུང་། ཞེས་བརྗོད། །དེ་ཡི་སྒྲགས་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་
ནི། །སྒྲོ་ནི་བཟང་པོ་སྒྲེ་བར་འགྱུར། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་བུའི་ཕྱིར། །མདོ་ཡིས་
དེ་ཉིད་དོན་སྤྲད་བྱེད། །ལོ་ནི་བརྒྱ་དང་ལྷ་བཅུར་འཛོ། །དེ་ལུས་ཞིག་ནས་ལྷ་ཡུལ་
འགྲོ། །ལའོར་བ་རྣམས་སུ་ལའོར་བ་ན། །ཡུན་རིང་བདེ་བས་རྗེས་སྤྱོད་ནས། །བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་མཐར་གྱིས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་
བརྟེས་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས། །མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་དེས་བར་འགྲེལ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་ལེགས་པར་གཏོད་ནས། །རྒྱལ་བའི་
བཀའ་ལ་བྱང་དེས་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་རྒྱལ་གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་ཤིན་ཏུ་དར་ཏེ་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་པལ་ཆེ་བ་དག་གིས་བྱང་། ཐེག་
པ་ཆེན་པོ་བཀའ་མིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྒྱུར་པ་མི་འདེབས་སོ། །

འོ་ན་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་གཏོད་པའི་སྒྲོན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་
ཇི་ལྟར་གནས་ཤིན། དེ་ཡི་སྒྲོན་དུ་ནི། །མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་དབུ་མའི་རྒྱལ་ཁོ་
ནར་གནས་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲོན་དུ་དབུ་མ་ཉིད། །

ཅེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་བ་ལ། །སེམས་ཙམ་གྱི་ལྷ་
བ་དང་། དབུ་མའི་ལྷ་བ་གཉིས་སུ་དེས་ལ། དེ་ཡི་སྒྲོན་དུ་དབུ་མའི་ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་བྱེ་བྱིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྒྲོལ་འབྱེད་ཐོགས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། །མིང་ཙམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་མདོར་
བསྟན་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་སྒྲོན་སྒྲུས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཆན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དགུ་དང་གཅིག་སྟུང་འདོད་པ་དགག། །དོན་
རྣམ་བཞི་ཡིས་ཀུན་གཞི་དང་། །ཉོན་མོངས་ཙན་ཡིད་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་པ་འདི་བྱང་། རོན་ནི་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱང་། གང་ན་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་དོ། །གང་གིས་ན། མཚན་ཉིད་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་།
གངས་མང་བ་ཚོགས་དགུར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཉུང་བ་ཚོགས་གཅིག་ལུར་འདོད་
པ་དགག་པ་སྟེ་དོན་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་(༥ན)སྟོན་ས་སོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་སྟོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད་བཤད་པ། དེ་
སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བཤད་པ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དགུར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། གཅིག་
ལུར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལའང་ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། ཉོན་
ཡིད་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་དབྱེ་བའི་སྟོན་ས་མདོར་
བསྟན་པ་དང་། དམིགས་རྣམ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཚན་ཉིད་གཉིས་ལས་ཀུན་གཞི་ནི། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །མཚན་
ཉིད་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །

ཅེས་གསུང་། རོན་ནི་གོང་དུ་ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། ཉོན་ཡིད་གྱི་
མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་གཉིས་ཡིད་ཅེས་པ་དེ་ལས། དང་པོ་ཀུན་གཞིའི་མཚན་ཉིད་
དེ་ལའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། མཚན་པར་བྱ་བ་ཀུན་གཞི་དེ་ལ་ཡང་ནི་
རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་གཉིས་
སུ་དབྱེ་བ་ཡིད་པ་དེ་ཡི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་རྣམ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། སྦྱིར་བསྟན་པ་
དང་། རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་རྟེན་གྱུར་ཀུན་གཞི་ནི། །དོན་དང་སེམས་ཅན་བག་ཆགས་ལ། །རྣམ་པར་
རིག་པ་མི་རིག་པ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་རིག་ལ་སོགས། །ལྔ་ཉིད་དང་ལྔ།

ཞེས་པའི་རྟེན་པ་བྱེད་དང་ལྔ་བྱང་། རོན་ནི་ཀུན་གཞི་དེ་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་

དབྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དེ་ལ། རྟེན་དུ་གྱུར་པ་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་ནི།
 དམིགས་རྣམ་ངོ་བོ་གྲོགས་ཏེ་བཞིས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དམིགས་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་
 རོན་ལྡ་དང་། སེམས་ཅན་ཞེས་པ། སངས་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅན་ཞེས་པའི་སེམས་ཅན་
 ནི་མ་ཡིན་གྱི། ཉེ་བར་ལེན་བྱ་མིག་སོགས་རྟེན་བཅས་གྱི་དབང་པོ་སེམས་ལྡན་ལྡ་དང་།
 ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་བདག་དང་དེའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཀུན་ལ་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་སྒྲིབ་པ་ཉགས་
 པའི་ངོ་བོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྟེ་ཉེ་བར་ལེན་བྱེད་མངོན་བརྗོད་གྱི་བག་ཆགས་དང་།
 བྱི་སྒྲོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་དང་། བྱང་དབང་རྟེན་ཁོག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས། དེ་
 (ལབ)ཡང་སུམ་ཅུ་པ་ལས། དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས། རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་
 པ། རྟག་ཏུ་རིག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། རིག་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་པར་ལྡན། རྟེན་ལ་
 ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ། རྟེན་ནི་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན། རིག་ལ་སོགས་པའང་དེ་
 བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་དང་རོན་འབྲེལ་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་ན། ལེན་པ་དག་དང་
 ཞེས་པའི་དག་གཉིས་ཆོག་ཡིན་པས་ཉེ་བར་སྤང་བྱ་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྡ་དབང་
 རྟེན་དང་བཅས་པ་ལུས་གྱི་རྣམ་རིག་དང་། ཉེ་བར་ལེན་བྱེད་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་
 བག་ཆགས་ནི་བག་ཆགས་གྱི་རྣམ་རིག་སྟེ་ལེན་པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་སོགས་རོན་
 ལྡ་དང་བྱི་སྒྲོད་གྱི་འཇིག་རྟེན་ནི་གནས་དང་རོན་གྱི་རྣམ་རིག་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་
 དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་དམིགས་ཡུལ་སྒྲོད་བཅུད་དེ་དག་རྣམ་པར་རིག་པ་སྟེ། མངོན་
 སུམ་དུ་སྤང་ཡང་རང་གིས་ཀྱང་མི་རིག་པ་སྟེ་མི་ཤེས་ལ་རྗེས་སུ་ཡང་ངེས་པར་འབྲེན་
 མི་རུས་པའོ། །

འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་བཅད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན་
 དབང་རོན་བག་ཆགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། དེའི་དམིགས་པར་
 གྱུར་པའི་མིང་གཞིའི་ཡུང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་ནི་ལེན་པ་དག་དང་གནས་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན། སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོ་
གྲོས་བརྟན་པས། དེ་ལ་ནང་གི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ཀྱན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་བག་ཆགས་དང་། གནས་དང་བཅས་པའི་དབང་པོའི་གཞུགས་དང་མིང་
ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱན་གཞིའི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་ཡིན་ན་དབང་པོ་སེམས་
ལྷན་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
པའི་རྒྱད་ཀྱི་མིག་དབང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་
ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེའི་སྣང་བའི་
དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞུགས་སུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཞུགས་སུ་
གྱུབ་པའི་ཆ་དེ་ཡང་གང་ཟག་རང་གི་ཤེས་པ་ལ་གཞུགས་སུ་སྣང་བ་ཅམ་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་ཕྱི་རོལ་ནས་གྱུབ་པའི་གཞུགས་མེད་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱད་(༥ན)ལ་རྣམ་ཤེས་
ཆོགས་དྲུག་མེད་ཅིང་། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་ལ་དེ་སྣང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས། འོ་ན་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན། ཡིད་དང་ཀྱན་གཞི་གཉིས་པོ་གང་རུང་
ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་བདུན་
ཡིད་ལ་དེ་སྣང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཕྲེན། གཞན་ཡང་སེམས་མེད་ལྗེའི་སྐབས་ཀྱི་
དབང་པོ་ལྟ་དང་། གཞུགས་ཁམས་པའི་སྣ་ལྟའི་དབང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན་དུ་གཞུང་
ནས་འཕྲེན་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་ན། དེའི་དངོས་

ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བཅེར། དེ་ལ་ཡང་སྒྲོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཉོན་མོངས་
 མངོན་གྱུར་བ་མ་སྤངས་པའི་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་
 གང་ཡང་མི་རྒྱུ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་དོན་རྣམས་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་ནས་འཕེན་མོད།
 འོ་ན་དེ་འདྲི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ལྗེའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ལྗེ་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱི་འཕེན་ཚུལ་དེ་འཐད་པ་གང་ཞིག། །དེའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལྗེ་ཟེར་ན་ཆོས་
 མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མིག་ཤེས་མི་རྒྱུ་བའི་སྐབས་སུ་དབང་པོ་ལ་
 གཟུགས་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེལ་ལ་སོགས་པ་ནི་ནང་དུ་ཁང་བྱིས་ཀྱི་
 གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ཡང་དེ་ལ་ལྟ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོན་ཡིན་གྱི། བལྟ་བ་མེད་པའི་ཆོ་
 ཡང་བཀྲ་ལམ་མེར་ཡོད་སྟམ་པ་ནི་རང་ཉིད་ཐོག་མེད་ནས་བྱི་ལོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་
 པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པར་བྱེད་གྱི། དོན་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གཟུགས་སོགས་སྒྲོན་ནས་གྲུབ་གྲུབ་པ་ཞིག་ཕྱིས་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱིས་གཟུང་བར་འདོད་པ་ནི། བྱི་དོན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་ཡིན་གྱི།
 རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་མི་འཐད་དོ། །

རང་ལུགས་ནི་ཀུན་གཞིའི་དམིགས་པ་ལ། སྤང་བའི་དམིགས་པ་དང་། མི་སྤང་
 ཡང་དེ་མི་དམིགས་(༥བ)པར་བཞག་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཡང་དེའི་དངོས་ཀྱི་
 དམིགས་པ་དང་། བརྒྱུད་པའི་དམིགས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་རྒྱ་
 བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་དོན་རྣམས་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་སེམས་མེད་ལྗེ་དང་། དེ་ལས་
 གཞན་དབང་ཤེས་མི་རྒྱུ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་འཛིན་གོ། རྣམ་པ་ནི་གོང་དུ་
 སྒྲོས་པ་ལྟར་རམ་ཡང་ན་ལུས་དང་ལུས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་དེ་དག་སྤང་ཡང་རང་
 གིས་ཀྱང་མི་རིག་པ་སྟེ་མི་ངེས་ལ། རྗེས་སུ་ངེས་པ་ཡང་འབྲེན་མི་རུས་པའོ། །ཞེས་
 བརྟན་པ་ལ་རྩ་བ་འདི་དང་། སུམ་རྩ་བ་གཉིས་ཀར་རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིག་པ་ཞེས་

འབྱུང་། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག །དབང་དོན་བག་ཆགས་གསུམ་པོ་སྣང་ཡང་རང་གིས་ཀྱང་མི་ངེས་
ལ། རྗེས་སུ་ངེས་པ་ཡང་འདྲེན་མི་རུས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། བག་
ཆགས་ཀྱན་གཞི་ལ་མི་སྣང་བ་འོག་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐོག་བསུས་
ལས། དབང་དོན་སོགས་ལ་རྣམ་རིག་གི་མིང་གིས་གསུངས་པ་ནི། དེ་དག་གེས་པ་
ཡིན་ཞེས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟར་རང་ཅག་རྣམས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དབང་དོན་རྣམས་ལ་
ངོས་ན་ཡོད་པ་དང་། དེ་འཛིན་གྱི་གེས་པ་རྣམས་ཚུར་ངོས་ནས་ལར་ལྟ་བུ་ལྟ་བུའི་
རྣམ་པར་སྣང་བ་འདི་ལྟར་དུ་མེད་གྱི། རང་འཛིན་པའི་གེས་པ་ཉིད་དེ་དང་དེར་སྣང་
བས་ཆོས་རྣམས་རང་འཛིན་གེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅུ་ཟད་དོ་ཞེས་གོ་བའི་ཕྱིར་དུ་
དེ་ལྟར་གསུངས་པར་གེས་པར་བྱའོ། །

ངོ་བོ་ནི་མ་སྒྲིབས་ལ་དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་འང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། འཁོར་
རེག་པ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ། རིག་པ་སྟེ་ཆོར་བ། འདུ་གེས། སེམས་པ་སྟེ་སེམས་བྱུང་ལྟ་
ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ། དེ་ཡང་འདིའི་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ནི་བདེ་སྟག་གང་ཡང་
མ་ཡིན་པའི་བཅང་སྟོམས་སུ་གེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།
ལུང་དུ་མ་བསྟན་རེག་ལ་སོགས། །ལྟ་ཉིད་དང་ལྟན་ཞེས་པ་དང་། སུམ་ཅུ་བ་ལས་རྟག་
ཏུ་རེག་དང་ཡིད་བྱེད་དང་། །རིག་དང་འདུ་གེས་སེམས་པར་ལྟན། །དེ་ལ་ཆོར་བ་
བཅང་སྟོམས་ཏེ། །དེ་ནི་མ་སྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན། །རེག་ལ་སོགས་པའང་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས།

འདིའི་རྒྱང་བ་ཕྱི་མའི་དོན་ནི། འདིའི་འཁོར་གྱི་རེག་པ་སོགས་ལྟ་ཡང་མ་སྒྲིབས་
ལ་ལུང་(ཡན)དུ་མ་བསྟན་པའི་ཀྱན་གཞི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་པར་བྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ། བག་ཆགས་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་

དོན་བཤད་པ། དབང་དོན་སོགས་དམིགས་པར་འཛོག་པའི་དོགས་པ་བཅད་པ། དངོས་
 ཀྱི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པ་ཡང་དམིགས་པར་བཤད་པ། རོ་བོ་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད།
 གྲོགས་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད། སྒྲ་བཤད་པ། འདུག་ལྡོག་གི་དུས་བསྟན་པ་དང་བདུན་
 ལས། དང་པོ་ནི།

ས་བོན་གྱི། །དབང་གིས་གནས་དོན་ལུས་སུ་ནི། །སྤང་བྱིར་དམིགས་པ་དག་ཏུ་
 འདོད། །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། རྣམ་སྤྲིན་དང་རྣམ་ཡིད་ཀྱི་དེ་ཉིད་དེ་གཅིག་དང་། རྣམ་
 ཡིད་ཀྱི་གཞན་ཏེ་ཐ་དད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བག་ཆགས་དེ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་དམིགས་
 པར་རི་ལྟར་འགྱུར་སྟམ་ན། ས་བོན་གྱི་དབང་གིས་རྣམ་སྤྲིན་དེ་གནས་དབང་རྟེན་དང་།
 དོན་ཡུལ་ལྟ་དང་། ལུས་དབང་པོ་ལྟའི་སེམས་ཅན་སོགས་སུ་སྤང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
 རྟེན་དམིགས་པ་དག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡུལ་ལྡོག་གིང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འགྲོ་
 སྤང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བྱུང་བའི་ལྡོག་གིང་དམིགས་པར་འཛོག་པ་ལྟ་སུ་ཡིན་གྱི། དེ་
 སྤང་བའི་རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་རང་འགྲེལ་ལས། ས་བོན་དེ་སྤང་ནས་
 ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཡང་། དེའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་དེ་གནས་དབང་རྟེན་དང་
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ། འགའ་ཞིག །དེའི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་དེ་ལ་
 གནས་དབང་རྟེན་དང་ཞེས་ལ་སྒྲ་དགོས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཀུན་གཞི་ལ་
 དབང་དོན་ལུས་སོགས་སུ་སྤང་མོད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་གནས་གཞིའི་སྒྲ་མེད་པར་
 འགྲེལ་ན་གོ་བ་གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། བྱིན་གི་སྒྲོད་བཅུད་སྤང་བ་འདི་དག་རང་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་
 པ་དང་བྱད་པར་དུ་ཀུན་གཞི་ཉིད་དེ་དང་དེར་སྤང་བར་གོ་བའི་བྱིར་དེ་ལྟར་གསུངས་
 པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཀུན་གཞི་ཉིད་གནས་དོན་ལུས་

སོགས་སུ་སྒྲུབ་བས་བག་ཆགས་སུ་མ་བྱེད་དབང་དོན་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པར་བཞག་
དགོས་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་ཡང་ཁམས་དང་ས་ཐམས་ཅད་དུ་ངེས་སམ་ཞེན། མ་
ངེས་ཞེས་བསྟན་པ་ལ།

ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་དག་ལ་ནི། རྣམ་ཤེས་ལྡེ་ཡིས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། །བྱག་
(ཡབ)པས་ཐ་སྙད་འདོགས་པས་ན། །ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་ངེས་པ་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་དབང་དོན་དམིགས་པར་འཛིན་པ་དེ་རང་ཁམས་གསུམ་
ལས་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་པོ་དག་ཏུ་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་
དབང་དོན་དེ་དག་མི་སྒྲུབ་སྟེ། ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་དབང་དོན་དེ་དག་ལ་ནི་མིག་གི་
རྣམ་ཤེས་སོགས་རྣམ་ཤེས་ལྡེ་ཡིས་འཛིན་པར་བྱེད་ཅིང་། བྱག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱིས་འདི་ནི་གཟུགས་སོ། །འདི་ནི་དབྱིབས་ལེགས་ལ་འདི་ནི་མི་ལེགས་ཞེས་སོགས་ཐ་
སྙད་སྟེ་ཆོགས་འདོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །ཞེས་རང་སྟོགས་བསྐྱབས་ནས།
ཕྱོག་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ལྟ་མིན་ན་གཟུགས་མེད་པ། གཟུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མ་འདས་དང་། གཟུགས་
ཅན་ས་རུ་ཐལ་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་ལ་གཟུགས་སུ་སྒྲུབ་བ་ལས། ཁ་གཏོགས་ཕྱི་རོལ་
མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་དབང་དོན་མི་སྒྲུབ་པ་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་འོ་ན་གཟུགས་མེད་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཀྱི་
འདུ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པར་ཐལ། བྱིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ལ་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་
དངོས་པོ་གསལ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཟུགས་མེད་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་
ཅན་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཀུན་གཞི་ལ་གཟུགས་ཅན་མཆོན་ཉིད་པ་དངོས་སུ་
སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་འོག་མ་གཉིས་ན་ཡང་། གཟུགས་ཀྱི་

འདུ་ཤེས་ལས་མ་འདས་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱི་ས་པར་འཛིག་པའི་དོན་རང་རྒྱད་
 གྱི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སུ་སྤང་བ་ཙམ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་
 ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་མེད་པའི་བྱིར། འདིར་རང་གི་འགྲེལ་པར། འོ་ན་གཟུང་བྱ་གཅིག་
 ཉིད་ནམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཆར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་ཤེས་པ་ལ་གང་སྤང་བ་དེའི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཤེས་པ་གཉིས་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་ན་གཟུང་ཆ་ཐུན་
 མོང་བ་མི་སྤྲོད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ་ཤེས་པ་ལ་གང་སྤང་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དམ། དེ་
 ལས་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི་ནམ་པར་དཔྱད་པ་ན་ཡིན་གྱི་དེའི་ཆེ་
 བོ་ཐུན་མོང་བ་ཁས་མི་ལེན་ལ་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་དོན་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བ་
 འདོད་ཀྱང་དེ་ཤེས་པའི་(ཤ)བདག་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དེ། གཞན་དུ་ན་ཡུང་པོ་ལྷའི་ནམ་
 གཞག་འཛིག་པ་དང་། སྒྲིབ་པ་དང་། དུང་གི་སེར་པོ་སོགས་དང་། མི་ལམ་གྱི་ཡུལ་
 ནམས་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་སྒྲིལ་གསལ་བྱེད་པའི་རོ་བོར་ཐལ་བའི་
 བྱིར་རོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་ཁོང་ན་གནས་པའི་དོགས་པ་བསུ་བ་
 དང་། དེ་ལ་ལན་གདབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་གཟུང་བྱ་སྒྲིན་པོ་ལྷ་བྱ་གཅིག་ཉིད་
 ལ་ལྷས་བྱིན་དང་། མཆོད་སྒྲིན་གཉིས་ཀྱིས་དུས་མཉམ་དུ་ལྷས་པའི་ཆེ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 སྒྲིབ་འཛིན་མིག་གི་ནམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཆར་འགྱུར་ལ་དེ་ལྷར་འདོད་ན་ཤེས་པ་ལ་
 གང་སྤང་བ་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་
 གཉིས་ཀྱང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེ་འདོད་ན་གང་ཟག་དེ་གཉིས་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་
 འགྱུར་བས་ན། གཟུང་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བོང་བའི་རྩ་ལྷར་མི་སྤྲོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་
 ལ་ལན་གདབ་པ་ལ། དོགས་པ་དེའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ཤེས་པ་ལ་གང་སྤང་བ་དེའི་བདག་
 ཉིད་དུ་འདོད་པ་དང་། གཟུང་བྱ་དེ་ཤེས་པ་དེ་ལས་གཅིག་དང་། ཐ་དད་དེ་རྗེས་གཞན་
 དུ་མ་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྷས་བྱིན་དང་། མཆོད་སྒྲིན་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་བྱ་ཐུན་མོང་

བ་སྒྲིབ་པོ་ལྟ་བུ་ལ་དུས་མཉམ་དུ་ལྟས་པའི་ཆོ་ལྟས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་གང་སྒྲུང་བའི་
 ཆ་དེ་མཆོད་སྒྲིབ་ལ་མི་སྒྲུང་ཞིང་། མཆོད་སྒྲིབ་ལ་གང་སྒྲུང་བའི་ཆ་དེ་ཡང་ལྟས་བྱིན་ལ་མི་
 སྒྲུང་ལ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་གཟུང་བྱ་ཞིག་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་
 དབྱུང་པ་ན་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་དབྱུང་པ་དེའི་ཆོ་མི་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་ཆ་ཐུན་
 མོང་བ་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེ་ལྟར་མ་བཟླས་ཤིང་མ་དབྱུང་པའི་དོན། སྒྲིབ་པོ་ལྟ་བུ་དེ་
 ལྟས་བྱིན་དང་། མཆོད་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བས་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུང་
 ཆ་ཐུན་མོང་བར་འདོད་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བ་དེ་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀྱི་
 མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་མི་འདོད་དོ། །དེ་དག་གི་དོན་མདོར་བསྟུན། དོན་དམ་
 དབྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མས་བལྟ་བུ་ཐུན་མོང་བ་མི་རྟོན་ཀྱང་། ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་རྟོན་
 ཅེས་པ་ཡིན་འདྲའོ། །དེ་ལས་གཞན་ཤེས་པ་གང་སྒྲུང་བ་ཤེས་པ་དེའི་ངོ་བོ་འཕམ་དེ་ཉིད་
 དུ་(པ)འདོད་ན། འོ་ན་གཟུགས་སོགས་སྤང་བོ་ལྟའི་རྣམ་གཞག་འཛིག་པ་སྟེ་མི་
 འཐད་པར་ཐལ། མིང་ག་ཞིའི་སྤང་བོ་ལས་གཞན་གཟུགས་སྤང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་སྒྲིབ་ཤིང་འཛིག་སྒྲུང་གི་མིག་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲིབ་ཤིང་དང་། དུང་དཀར་སེར་པོ་
 དང་། མི་ལམ་གྱི་གྲང་པོར་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱང་རྣམས་སྤང་བར་ཐལ། དེ་དག་རང་
 འཛིན་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག་ །ཤེས་པ་ལ་གང་སྒྲུང་བ་ཤེས་པ་དེའི་བདག་ཉིད་
 དམ་དེ་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་གཟུགས་སྤང་སོགས་སྤང་བའི་ངོ་བོར་ཉེ་
 སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་རམ་སེམས་སྤང་བ་སོགས་གཞོད་བྱེད་མང་ངོ་། །འདི་ལ་མཐའ་
 དབྱུང་པ་དྲུ་དཀར་པོའི་འཕྲེང་བ་སྟོགས་ལ་མགུལ་རྒྱན་ལས། ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་
 ལྟར་བཟླས་ཤིང་དབྱུང་ནས་འཇུག་པའི་སྐབས་ན་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་བ་མི་འཆར་
 བར་སོ་སོའི་གཟུང་ཆ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་འཆར་བའི་རང་རང་ལ་གང་འཆར་བ་དེ་
 ཉིད་ཤེས་པ་སོ་སོའི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་

དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་དཀའ་འགྲེལ་ལས་
གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལའང་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་ཤིང་། གཞན་
ཡང་། འདིའི་ཐད་དུ་འགྲེལ་བྱེད་ནམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གོ་དཀའ་བར་བྱུང་ངོ་། །

དེས་ན་ཁོ་བོའི་འགྲེལ་ཚུལ་འདི་ཡང་རྗེའི་དགོངས་པར་སོང་མ་སོང་མཁས་པ་
ནམས་ཀྱིས་དབྱེད་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པས། དོན་དཀའ་བ་ལ་
བདག་འདྲའི་སྒོ། །འབྲུལ་མི་སྤྱད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཅི་སྟེ་མིན་ན་གཞན་དུ་གྱིས་
གསུངས་པ་ལྟར། དོགས་པ་ཆོད་ངེས་པའི་ཆོས་སྒྲིན་སྟུལ་བར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསོལ་
བ་འདེབས་སོ། །གོང་དུ་ལྟས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་གང་སྒྲུང་བའི་ཆོ་མཆོད་སྒྲིན་ལ་སྒྲུང་
ན་ཤེས་པ་གཉིས་རྩེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་དེ་ཉིད་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་
མི་འཐད་ཅེས་པ་ལ། མཁས་པ་འགའ་ཞིག་ །གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ།
གཞན་གྱི་སེམས་གསལ་བར་སྒྲུང་ངམ་མི་སྒྲུང་། མི་སྒྲུང་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་མངོན་
སུམ་ཡིན་པས་རྟོག་མེད་ལས་འོས་མེད་ལ། དེ་ནི་རང་གི་ཡུལ་དོན་སྒྲི་དང་མ་འདྲེས་
བར་གསལ་སྒྲུང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་འདོད་(ལེན)དེ། གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཅན་སྒྲོ་
གང་། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་མེད་འདོད་ཅེས་པས་གྲུབ་བོ། །སྒྲུང་ན་དེ་འདྲའི་མངོན་ཤེས་དེ་
ལ་སྒྲུང་བའི་གཞན་གྱི་སེམས་དེ་མངོན་ཤེས་དེ་དང་། རྩེས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་ཏེ།
དེ་གཉིས་རྩེས་སུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ །དེ་གཉིས་རྩེས་ཐ་དད་གྱིས་སྒྲོང་པའི་བྱིར། དེ་
འདོད་ན་གང་ཟག་དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དེ་འདྲའི་མངོན་ཤེས་དང་དེ་ལ་སྒྲུང་
བའི་གཞན་གྱི་སེམས་གཉིས། རྩེས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་གང་ཟག་གཉིས་
རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མིག་ཤེས་གཉིས་རྩེས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་
པའི་དབྱེད་པ་འདི་ནི་གྱི་ནའོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཤེས་པ་དེ་གཉིས་རྩེས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱུད་གཅིག་མི་དགོས་

ཟེར་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་
 སྐྱེ་བའི་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་རིག་པའི་དབང་ལྷན་གྱིས་ལན་ཇི་ལྟར་མཛད་པའི་ཡི་གེ་
 ཅམ་ཡང་མ་མཐོང་བའི་བབ་ཅོལ་ལོ། །འོ་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་འདི་ལ་ལན་ཇི་ལྟར་གདབ་པ་
 བཛྲོད་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན། བཛྲོད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལ་མདོ་སྡེ་པས་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་
 དང་། དེ་ལ་ལན་ཇི་ལྟར་མཛད་ཚུལ་ཤེས་ན་རྟོགས་པར་སྤྲུབ་ས། དེ་བཤད་ན། མདོ་
 སྡེ་པས་དོགས་པ་སྐྱེ་ལྷགས་ནི། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་ཡིན་པས། ཡུལ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་ནི་འཛིན་དགོས་ལ།
 དེ་ལྟར་འཛིན་ན་གཟུང་བྱ་པ་རོལ་གྱི་སེམས་དེ་རང་གི་ཤེས་པ་དང་། རྣམ་གཅིག་ཏུ་
 གྲུབ་ན་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་མི་འཐད་པས་ངེས་པར་གཟུང་བ་དོན་གཞན་
 དུ་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཛིན་ན་དེ་
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ་སྒྲུབ་པ་སྟེ། དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས། གལ་ཏེ་
 གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་ན་ནི་དེའི་གཟུང་བ་
 དོན་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །མི་ཤེས་ན་ནི་དེ་དག་ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་
 ཡིན། ཇི་ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མི་འཛིན་པར་ཡང་འགྱུར། འོ་ན་ཏེ་
 འཛིན་ན་ནི་ཇི་ལྟར་ཚད་མ་ཡིན་ཞེ་ན་ཞེས་གསུང་། དེའི་ལན་དུ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་
 པ་མ་སྤངས་(༧༧)པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་
 སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་མི་འཛིན་ཡང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་དེའི་ཁྱད་
 པར་དག་བའམ་མི་དག་བ་དང་ཡུལ་ཇི་ལྟར་འཛིན་ཚུལ་སོགས་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་དེ་
 ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རང་ཉིད་དང་འབྲེལ་བའི་གཟུགས་སོགས་མཐོང་བའི་
 མངོན་སུམ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་པར་བསྟན་པ་ལ། གནས་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་
 རྣལ་འབྱོར་པ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

གཞན་གྱིས་སེམས་ཤེས་པ་ཡང་། བ་སྟོད་ལ་བསྐྱུ་བ་ཉིད་གྱིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་
 མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཆོད་མ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་
 རོ་བོ་དངོས་སུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། དེ་འབྲེལ་
 མངོན་ཤེས་དེས་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རོ་བོ་རྗེན་ཆར་དུ་གཟུང་བ་མིན་ཡང་། ནལ་འབྱོར་
 སྟོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་བྱད་པར་ཇི་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ནི་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཕྱིར་
 མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། རང་གི་ལས་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་
 མཐུས། རང་གཞན་ལ་འབྱུང་རྒྱུའི་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དོན་རྣམས་མི་ལམ་དུ་སྣང་བ་ཡང་
 དེའི་བྱད་པར་གསལ་བར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། དོན་དེའི་རོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་མ་
 ཡིན་ཀྱང་། དེ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་བཞིན་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། ནལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་
 དེ་དག་ལ་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་གི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་གསལ་བར་
 སྣང་བར་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ལས་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་གྱིས་སྟོབས་ཀྱི་མི་
 ལམ་བདེན་པ་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གལ་ཏེ་མངོན་ཤེས་དེས་གཞན་
 གྱི་སེམས་དངོས་སུ་མི་འཛིན་ན་དེ་ཇི་ལྟར་དེའི་རྣམ་པ་གསལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་སྟུམ་ན།
 དེ་ནི་སྟོམ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་ཇི་
 ལྟ་བུ་བཞིན་མཆོངས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དུ་སྒྲེབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནི་དེ་ལ་གསལ་བར་སྣང་
 བའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་མེད་ཅེས་བསྟན་པ་ལ། དེ་དག་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་
 ཤེས་པ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་སེམས་སྣང་བ་དེ་དང་རྣམ་པ་
 མཆོངས་པ་ཁོ་ན་ཤེས་པ་ལས་གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བར་(༡༠ན)ངེས་པ་
 གཟུང་ནས་བ་སྟོད་འདོགས་སོ། །མངོན་སུམ་འདི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་གསལ་བར་
 སྣང་བའི་ཕྱིར་དང་མི་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར་ཆོད་མ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་དོ་ཞེས་གསུངས། དེའི་
 གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གཞན་གྱི་སེམས་རྟོགས་ཚུལ་ནི་གཞན་གྱི་

སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྗེན་ཆར་དུ་སྒྲུང་ནས་རྟོགས་པ་མིན་ཀྱང་། རྣམ་འབྱོར་གོམས་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་རིམ་ཞིན་མཆུངས་
པའི་ངོ་བོར་སྒྲུས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་གཞན་གྱི་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་དེ་དང་རྗེས་གཅིག་
ཡིན་ཀྱང་། གཞན་གྱི་སེམས་དངོས་མིན་པས་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་མེད་དོ། །

འོ་ན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཀྱན་གཞི་ལ་དབང་དོན་མི་སྒྲུང་ན། བག་ཆགས་དམིགས་
པར་འཛོག་པའི་དོན་སྒྲུར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡང་འཛོག་ཚུལ་མེད་པས། དེ་ལ་དམིགས་
པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་སྤྲོད་པར་འགྱུར་རོ་
ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། ཐེག་བསྟུན་ལས། འདས་སོགས་དེ་བཞིན་མི་ལམ་དང་། །
གཟུགས་བརྟན་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ཡང་། །དམིགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །དེ་ནི་
དམིགས་པར་རུང་བྱེད་རོ། །ཞེས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་དམིགས་པའི་སྟོབས་ཁོ་ན་ལ་
ལྟོས་མི་དགོས་ཤིང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་ཀྱན་གཞི་ནི་དམིགས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མ་
ཡིན་གྱི། ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རི་སྤྲོད་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནས་མ་གཤིའི་བར་དུ་རྣམ་
སྒྲིན་དུ་གྱུར་ནས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་གོ། །ཐེག་བསྟུན་གྱི་ལུང་གི་དོན། འདས་
སོགས་འཛོན་པའི་ཤེས་པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་མིན་གྱི། སྒྲུང་བའི་དམིགས་
པ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཡོད་མེད་ལ་མི་ལྟོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འོ་ན་ཀྱང་གཟུགས་མེད་
ཀྱི་ཀྱན་གཞི་ལ་དམིགས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོན་བརྗོད། བདག་ལྟ། སྤྲོད་པའི་
ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་སོགས་ལས་དབང་དོན་ལུས་སོགས་སུ་སྒྲུང་རུང་ཡིན་པས།
བག་ཆགས་དེ་རྣམས་དེའི་དམིགས་པར་འཛོག་སྟེ། དཔེར་ན། རས་སོགས་འབྱུང་སྒྱུར་
ངམ་མཛོད་ན་གནས་པའི་ནས་དོག་སྐམ་རྒྱུ་ལ་བ་དེ་བྱིས་རྒྱུ་དང་ཕྱད་ན་སྒྱུ་གུ་བསྐྱེད་
ཅིང་། ད་ལྟ་སྒྲེ་རུང་ཡོད་པས། ལྷ་(༡༠བ)གྱུའི་རྒྱར་འཛོག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་འདྲ་ཀྱན་གཞི་གཅིག་ལ་སྟོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་

སྤང་ངམ་ཞེན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་ལ།

འོག་ན་འང་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ནི། ཀུན་གཞི་ལ་ནི་སྒྲོན་དང་བཅུད། བམས་
ཅད་སྤང་ན་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི། ལྟ་ལ་འང་དཔྱལ་སྤང་འབྱུང་བ་དང་། དཔྱལ་བ་ལ་
ཡང་ལྟ་ནམས་ཀྱི། སྒྲོན་བཅུད་སྤང་བ་འབྱུང་བ་དང་། བམས་ལ་ནམས་ལ་བསྐལ་བ་
ཡི། ཡུལ་སྤྲོ་ཚོགས་པ་སྤང་བར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གཟུགས་མེད་དུ་མ་ཟད་ཁམས་འོག་མ་གཉིས་སུ་འང་
སེམས་ཅན་གཅིག་གི་ཀུན་གཞི་ལ་ནི་སྒྲོན་དང་བཅུད་བམས་ཅད་སྤང་བ་མ་ཡིན་གྱི།
གལ་ཏེ་སྤང་ན་འོ་ན་དཔྱལ་བ་པར་མ་ཟད་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་ཚོས་ཅན། སྒྲོན་
ལ་འང་དཔྱལ་སྤང་མཚན་ཉིད་པ་འབྱུང་བ་ཐལ། སྒྲོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་སྒྲོན་བཅུད་བམས་
ཅད་སྤང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དཔྱལ་བ་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་ལ་སྟག་བསྟལ་གྱི་གདུང་བ་
ཡོད་པར་ཐལ། སྒྲོན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་སྤྲེད་གི་དཔྱལ་སྤང་མཚན་ཉིད་པ་སྤང་བའི་ས་བོན་
སད་པའི་ཕྱིར་རོ། མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཀུན་གཞི་དེ་ལ་དཔྱལ་སྤང་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་
ལ། དེ་འབྱུང་བ་བག་ཆགས་སད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། འདིར་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་
གཉིས་ཀར། མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ཡི་གེ་ཆད་པར་མངོན་ནོ། མ་ངེས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ་ཀུན་གཞིའི་སྤྲེད་གི་བག་ཆགས་སད་པའི་སྤང་བ་ཡིན་ན་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་
ཕན་གཞོད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སྤང་བ་ཙམ་གྱིས་
བདེ་སྟག་ཏུ་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་མིར་མ་ཟད་དཔྱལ་བ་པ་ལ་ཡང་ལྟ་
དང་མིའི་སྒྲོན་བཅུད་མཚན་ཉིད་པ་སྤང་བར་ཐལ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དཔྱལ་
བ་བས་ཀྱང་ལྟ་མིའི་བདེ་བ་སྤྱིང་བར་ཐལ། དེའི་ཀུན་གཞིའི་སྤྲེད་གི་བདེ་འགྲོའི་སྤང་
བ་མཚན་ཉིད་པ་འབྱུང་བའི་ས་བོན་སད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟགས་ཁྱབ་སྟབས་ཚུལ་གོང་
གིས་རིགས་འགྲེ། གཞན་ཡང་མངོན་གཤམ་སོགས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ནམས་མ་

ཟད། དེ་འདྲའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པའི་ཐ་མལ་པ་རྣམས་ལ་འདྲ་གནས་དང་དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་
པའི་ཡུལ་སྤངས་སྤྲོ་ཚོགས་(༡༡)ན་སྤངས་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཏུ་ཅང་
ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ལྟ་ལ་དཔྱལ་སྤངས་འབྱུང་བ་དང་། དཔྱལ་བ་པ་ལ་འདྲ་བའི་འགྲོའི་སྤངས་བ་
འབྱུང་ཡང་། དེ་ཡིས་ཕན་གཞི་དུ་འགྱུར་མི་དགོས་ཏེ། ལྟ་རྣམས་ལ་དཔྱལ་བའི་སྤྲོད་
བཅུད་སྤངས་བ་ནི་དེ་རྣམས་སྤངས་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་པའི་སྤངས་བ་
ཡིན་གྱི། སྤྲོད་བཅུད་དེ་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སད་
པའི་སྤངས་བ་མ་ཡིན་པས། དེ་དག་སྤངས་བས་སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་གདུང་བ་ཡོད་མི་དགོས་
ལ། དེ་བཞིན་དུ་དཔྱལ་བ་པ་སོགས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ་ཞེས་ཟེར། འཐད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུའི་གཟུགས་དང་བརྗོད་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ལྟས་བྱིན་
དང་མི་མཛའ་བའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་རྩར་སྟན་པར་ཐལ། དེ་དག་ཁྱོད་
དང་མཛའ་བའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་རྩར་སྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ག་ཞན་ཡང་གྲང་
བའི་རིག་བྱ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྲང་བས་ཉེན་པའི་མི་ལ་ཕན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཆ་བས་ཉེན་
པའི་མི་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱོག་སྟེ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་གཟུགས་
སོགས་ཡུལ་འགའ་ཞིག་རིགས་མཐུན་པའི་འགྲོ་བ་འགའ་ལ་ཕན་པར་མཐོང་ལ་འགའ་
ལ་གཞི་དུ་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་སྤངས་བ་ཅམ་ལས་མ་
གཏོགས་པའི་སྤྲོད་བཅུད་གང་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་མཚན་
ཉིད་པ་སྤངས་ཅམ་གྱིས་ཕན་གཞི་དུ་འགྱུར་གྱི་སྤྱོད་འགྱུར་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །

ག་ཞན་ཡང་མི་ལྟ་བུའི་ཀུན་གཞི་ལ་དཔྱལ་བའི་སྤྲོད་བཅུད་སྤངས་བ་དེ་དཔྱལ་བ་
ལ་ཇི་ལྟར་སྤངས་བ་ལྟར་སྤངས་བ་མི་སྤངས་། མི་སྤངས་ན་དེ་དག་ལ་དཔྱལ་སྤངས་མཚན་ཉིད་
པ་འདོད་པ་ཉམས་ལ། སྤངས་ན་དེ་འདྲའི་སྤངས་བ་དེ་དཔྱལ་བའི་ལས་དབང་གིས་སྤངས་བ་

མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལུགས་བསྐྱེད་པ་མ་གཞི་སྤྱི་ཡིས་བྱས། །མེ་ཆོག་གས་
 དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེས་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྤྲིག་སེམས་བྱུང་བར་བྱབ་པས་
 གསུངས། །ཞེས་སོགས་ལུང་དང་རིགས་པས་གཞོད་ལ། ཡང་མིའི་ཀུན་གཞི་ལ་སྒྲོད་
 རི་ལྟར་སྒྲུང་བ་ལྟར། དཔྱལ་བ་པ་ལ་ཡང་སྒྲུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་དེ་འདོད་(༡༡བ)
 ན་ཐེག་བསྐྱེད་ལས། ཡི་དྲགས་དུད་འགྲོ་མི་རྣམས་དང་། །ལྟ་རྣམས་རི་ལྟར་རིགས་
 རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་དད་བྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །
 །ཞེས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་དོ། །ཁ་ཅིག །དེ་ནི་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་
 དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་ཀུན་གཞིའི་སྒྲུང་བ་གཉིས་མི་གཅིག་གོ་ཞེ་ན།
 དབང་ཤེས་ལ་དོན་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་ཉིད་ཀུན་གཞིའི་གཟུང་ཆ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་དུ་སྒྲུང་
 བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲུའོ་ཞེས་དང་། རྣམ་ཤེས་ལྟ་ཡིས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། །ཞེས་
 སོགས་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །འདིར་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་འགར་དེ་ཉིད་ཀ་ཞེས་
 དང་། དཔེ་ལ་ལར་དེ་གཉིས་ཀ་ཞེས་འབྱུང་བའི་སྒྲ་མ་ནི་ཡུལ་གྱི་སྐད་རིགས་དེ་ག་རང་
 ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཡུལ་སྐད་ཞིག་ཡིན་འདྲ་ཞིང་། བྱི་མ་ནི་དཔེ་མ་དག་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ།

གསུམ་པ་ནི། །འོ་ན་ཁམས་འོག་མ་ན་སྒྲོད་བཅུད་རི་ལྟར་སྒྲུང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ།
 །དངོས་སུ་རང་གི་དབང་དོན་ནོ། །བརྒྱད་ནས་དེ་ཡི་ཆོགས་དུག་གི་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་
 བར་གང་རུས་པ། །ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འང་འཛོག་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དངོས་སུ་རང་གི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། དེའི་ཡུལ་གཟུགས་
 གླ་སོགས་དོན་ལྟ་དང་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟའོ། །བརྒྱད་ནས་ནི་རྟེན་དེ་ཡི་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོགས་དུག་གམ་ཅི་རིགས་པའི་ཡུལ་དུ་སྒྲུང་བར་གང་རུས་པ་དེ།
 རྟེན་དེའི་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འང་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དབང་ཤེས་རྒྱ་བའི་སྐབས་
 ཀྱི་དབང་དོན་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་རྟེན་དེའི་ཀུན་གཞིའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་།

དབང་ཤེས་མི་རྒྱ་བའི་སྐབས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་དང་། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་བ་
གང་ནུས་པ་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འང་འཛིག་པ་ཡིན་ཞེས་སྤྱིར་བཏང་ནས་དམིགས་ཀྱིས་
བསལ་བ་ལ།

དབང་དོན་ལས་གཞན་དུག་པའི་ཡུལ། ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། །དུག་
པ་བཏགས་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ཀུན་གཞི་བཟུང་འཛིན་གྱིས་དབེན་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཆོགས་དུག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་
འཛིག་ན། འོ་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་
དོན་ས་དང་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་འཛིག་གསུང་ཞེ་ན། ཀུན་གཞི་
རྒྱད་ལྔ་གྱི་མིག་སོགས་དབང་(༡༩ན)པོ་ལྟ་དང་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྟ་དང་བདག་
ལྟའི་བག་ཆགས་སོགས་ལས་གཞན་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ས་བཅུ་དང་ལམ་
ལྟའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་སོགས་སྒྲིབ་བཏགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་
ཅན། ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ནི། དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་འདི་
ནི་འདི་འོ་ཞེས་སོགས་སྒྲིབ་བཏགས་ནས་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཅམ་དང་། ཀུན་གཞི་ནི་འདི་ན་
འདི་འོ། །འདི་ནི་གཞན་ནོ་ཞེས་སོགས་ཐ་སྙད་སྒྲིབ་ཆོགས་འདོགས་པའི་འདུ་ཤེས་བཟུང་
འཛིན་གྱིས་དབེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །འདིར་དཀའ་འགྲེལ་དུ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་
ཡུལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། འདས་སོགས་སྒྲིབ་བཏགས་རྣམས་
ནི་ཀུན་གཞིའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འགྲེལ་མཛད་རྣམས་ཀྱང་དེ་
ལྟར་གསུངས་མོད། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་རང་མཚན་པར་
འདོད་ཕྱིན། ཀུན་གཞི་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་གིས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་
བཏོན་པའི་ཆོ་དེའི་དག་ཏུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་ངེས་པར་
འདོད་དགོས་ལ། དེའི་ཆོ་དེ་འདྲ་བ་དེ་ཁོ་རང་གི་ཀུན་གཞིའི་དངོས་ཀྱི་དམིགས་པར་

འཛོག་དགོས་ཏེ། དངོས་སུ་རང་གི་དབང་དོན་ནི་ཞེས་པས་གྲུབ་ཅིང་། གལ་ཏེ་སངས་
རྒྱལ་གྱི་རག་ཏུ་གྱུར་པའི་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལ་དགོངས་ཞེས་གྱུར་བཅོད་
མི་རུས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་
གསུངས་པས་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་རུས་པར་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱ་དགོས་
པའི་དོན་ཞིག་ཡིན་པར་འདུག་པས་དེ་མི་འཐད་ལ། དེས་ན་དེའི་བཅོད་བྱའི་དོན་
དགག་སྒྲུབ་གནང་གསུམ་གྱི་བཅས་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛོན་གྱི་སྒྲོ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་
དང་། བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་
ཡུལ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་འདི་པས་གསུང་རབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྡན་མིན་འདུ་
བྱེད་དུ་འདོད་པ་འདྲ་སྙམ་སྟེ་དབྱེད་དོ། །

བཞི་པ་ངོ་བོ་དེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པ་ལ། གལ་ཏེ་ཀུན་གཞི་དེ་ལ་དགོ་མི་
དགོ་གང་ཡང་མི་འཛོག་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་སྒྲིབ་ལུང་(༡༡བ)མ་བརྟན་དུ་ཅིས་
དེས་ཤིན།

བག་ཆགས་བསྒྲོ་གཞི་ཡིན་ཕྱིར་དང་། །དགོ་དང་མི་དགོ་མཛོན་གྱུར་དང་། །རྒྱད་
གཅིག་ལ་ནི་འདུག་པའི་ཕྱིར། །མ་བསྒྲིབས་ལུང་མ་བརྟན་དུ་གྲུབ། །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། རྟོན་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ཆོས་ཅན། ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་
གོགས་མི་བྱེད་ཅིང་ཉོན་མོངས་པ་སོགས་ཀྱིས་མ་སྒྲིབས་པས་མ་བསྒྲིབས་པ་དང་། དགོ་
མི་དགོ་གང་ཡང་མིན་པའི་ལུང་མ་བརྟན་དུ་གྲུབ་སྟེ། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་བག་
ཆགས་ཐམས་ཅད་བསྒྲོ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དགོ་སེམས་དང་མི་དགོ་བའི་
སེམས་མཛོན་གྱུར་དང་། རྒྱད་གཅིག་ལ་དུས་མཉམ་དུ་ནི་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་སྒྲིབ་པ་དང་མི་དགོ་བ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་སྟོང་བྱེད་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་
དང་དགོ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྒྲོ་བའི་གཞིར་མི་རུང་ཞིང་། དགོ་

སེམས་མངོན་གྱུར་དུ་སྒྲེ་བའི་སྐབས་མི་རྟེན་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་མི་བྲིད་ལ། དགེ་བ་
ཡིན་ན་མི་དགེ་བའི་ས་བོན་བསྒྲོ་བའི་གཞིར་མི་རུང་ཞིང་། མི་དགེ་བའི་སེམས་མངོན་
གྱུར་དུ་སྒྲེ་བའི་སྐབས་མི་རྟེན་པས་ངན་སོང་དུ་སྒྲེ་བ་དང་དགེ་ཙུང་ཆད་པ་སོགས་མི་བྲིད་
པས་ན། མ་སྒྲིབས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་གྲོགས་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་ལ། གོང་དུ་བྱོད་གྱིས་ལྷ་ཉིད་དང་ལྷན་
ཞེས་འཁོར་སེམས་བྱུང་ལྷ་ར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ལས་ཡིན། ཡུལ་ངེས་ལྷ་སོགས་ཀྱང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལྷ་ར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པའི་བྱིར།

ལུང་མ་བསྟན་དང་མི་གསལ་བྱིར། །རེག་སོགས་ལྷ་ར་ངེས།

ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱི་འཁོར་རེག་
སོགས་སེམས་བྱུང་ལྷ་པོ་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། བྱོད་སེམས་གང་ཞིག་མ་སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་
བསྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་དང་ཙུང་ཉོན་དུག་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་རྣམས་མི་
འབྱུང་ཞིང་། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་ཡང་རང་གིས་ཀྱང་མི་ངེས་ལ། རྗེས་སུ་ངེས་
པ་འདྲེན་པ་སོགས་རང་ཡུལ་གསལ་བར་གཅོད་མི་རུས་པའི་བྱིར་ན་ཡུལ་ངེས་ལྷ་དང་།
གདགས་གཞི་གཏི་མུག་དང་ཤེས་རབ་སོགས་མེད་པའི་བྱིར་བཏགས་ཆོས་གཉིད་ལ་
སོགས་པའི་གཞན་འགྱུར་བཞི་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཀྱན་གཞི་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱི་འཁོར་
དུ་ཀྱན་འགོ་ལྷ་ནི་ཡོད་དེ། (༡) རོན་པ་ནི་སེམས་བྱུང་ཀྱན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་
དང་། སེམས་ཀྱན་ལ་བྱོང་བ་བདེ་སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡོད་པའི་བྱིར་དང་། ཡུལ་
གྱི་སྒྲུ་རིས་གཅོད་པ་དང་། སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བ་དང་། རང་གི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་
གཏོད་པ་ནི་སེམས་ཀྱན་ལ་མཐོང་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་འདྲེས་པར་སྒྲུང་
བ་ཅུམ་ལ་འདུ་ཤེས་ཞེས་བཏགས་པ་ཅུམ་ལས། འདི་ནི་འདིའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་
ཡུལ་གྱི་སྒྲུ་རིས་འབྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། གོང་དུ་ཀྱན་གཞི་བཀྱར་འཛིན་གྱིས་དབེན་བྱིར། །

ཞེས་པས་གྲུབ་པོ། །འོ་ན་ཀུན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་དེ། ཟློང་བ་གསུམ་ལས་གང་
ཡིན་ཞེ་ན།

ཚོར་བ་ནི། །བར་མའོ། །

ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཚས་ཅན། ཟློང་གྱི་འཁོར་གྱི་ཚོར་
བ་དེ་བདེ་སྤྱག་གང་ཡང་མིན་པའི་བར་མ་ཟློང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཟློང་གྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་
བ་ནི་དམིགས་ལ། བདེ་སྤྱག་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ན་ཅི་འགལ་
ཞེ་ན། འདི་ལྟར་འདིའི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡོད་ན་བསམ་གཏན་བཞི་བ་ཡན་ཆད་
ཚོར་བ་བདེ་བའི་སར་འགྱུར་ལ། དཔུལ་བ་ན་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་བདེ་བ་ཡོད་པར་འགྱུར་
རོ། །གལ་ཏེ་གདུང་བ་ཡོད་ན་བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་སྤྱག་
བསྐྱལ་འཕེན་བ་དང་། གཟུགས་མེད་ལྟ་བུ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་ས་པར་འགྱུར་རོ། །ཁོ་ན་
རེ། དེ་ཅི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་རེས་འགལ་བདེ་བ་
འབྱུང་། རེས་འགལ་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་བཞིན་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་དུ་
གྱུར་ཆེ། འདིའི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་བདེ་བ་འོང་ལ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་
རྣམ་སྤྲིན་དུ་གྱུར་ཆེ་འདིའི་འཁོར་དུ་སྤྱག་བསྐྱལ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་
དུ་གྱུར་ཆེ་འདིའི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་འོང་བ་ཅི་འགལ་སྟུམ་ན། དེ་མི་འཐད་
དེ། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་ཚོར་བ་བདེ་བ་སྐྱེས་ནས། ཡང་དེའི་མཇུག་ཐོགས་
སུ་ཚོར་བ་སྤྱག་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་ནི། རྣམ་ཤེས་སྤྲི་མ་ཕྱི་མར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྲི་མའི་
ཚོར་བ་བདེ་བ་ཕྱི་མའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དུ་འགྱུར་འགོ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་
འདྲ་བ་གཉིས་གཅིག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་གཅིག་(༡)འབྱུང་བ་དང་། ཚོར་བ་ཡང་
རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སྤྱིར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
ནི་རི་སྤྱོད་གནས་མ་འགྱུར་གྱི་བར་རིགས་འདྲ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་ཅིང་། དེའི་

འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དེའི་འགལ་བ་སྤང་མི་རུས་སོ། །

ཁོ་ན་རེ་དཔུལ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དཔུལ་བ་བ་ཡིན་པས་
དེས་དཔུལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཉམས་ལ། དེ་ལྟར་ན། འདིའི་འཁོར་དུ་ཆོར་བ་སྤྲུག་
བསྐྱེད་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་མ་ན། འོ་ན་དཔུལ་བ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
དེ་དམིགས་རྣམ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
སྤྲུལ་ཅུ་པ་ལས་རྣམ་པར་རིག་པ་མི་རིགས་པ། ཁྱེད་དང་། ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཡུལ་
ཕྱི་བྲག་ཏུ་གསལ་བར་གཙོད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ངེས་ལྷ་མི་འབྱུང་ངོ་། ཁྱེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལོ། །

འོ་ན་དཔུལ་བའི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་སྤང་བར་ཐལ། དེའི་
དཔུལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་བདེ་སྤྲུག་སྤང་བ་
དང་། དེས་བདེ་སྤྲུག་སྤང་བ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མི་འདྲ་སྟེ། དེས་བདེ་སྤྲུག་སྤང་ན་དེ་མིས་
གདུང་གང་རུང་གི་ངོ་བོར་སྦྱེས་དགོས་ལ། དེ་ལ་སྤང་བ་ཙམ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། གཞན་ཡང་དགེ་སློང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་དགེ་སློང་དུ་ཐལ།
དཔུལ་བ་བ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དགེ་སློང་རྒྱན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
དེ་ཡང་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྒྱན་གཞོན་དང་སྤྲོ་ར་
ལག་ཆོས་འདྲོད་པ་བྱོད་ནི་སྤྱོད་མེད་པའི་རྣམ་རིག་པའི་ཤིང་རྩེའི་སྒྲོལ་འབྱེད་མཁན་
པོ་གཉིས་པ་ཞིག་གོ། དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན།
དེས་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སྤྲུལ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། ཅུ་བ་ཟུར་
དུ་བཀོལ་བ་དང་། ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་སྤྲུལ་ཅུ་པ་སོགས་རྣམ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་
ཐམས་ཅད་དང་རོ་ཁུར་བ་ལྟར་རྒྱབ་སྤྱོད་དུ་ཤེས་པར་བྱོས་ལ་ཕྱིན་ཆད་གཞུང་དེ་དག་

ལ་ལྟ་རྟོག་ལེགས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་གདམས་སོ། །

དེས་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་གང་(༡༧ན)ཟག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། དེ་ལ་སྒྲིབ་པ་ལགས་
དང་། དཔུལ་བ་བ་སོགས་འདོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་ལགས་གཉིས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ལ་འཛོག་ལ། བདེ་འགྲོ་བ་དང་རན་སོང་བ་སོགས་
ནི། དེའི་བདེ་སྲུག་སྦྱང་བ་སོགས་ལས་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་ནི། ཁོ་ན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཀུན་གཞི་ཞེས་བསྟན་པའི་དོན་གང་
ཞེན།

འདི་ལ་བདག་ཏུ་ནི། །སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞིའོ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཉོན་ཡིད་གྱིས་ཀུན་གཞི་འདི་ལ་དམིགས་ནས་འགྲོ་བ་
ལྟའི་སེམས་ཅན་ཀུན་འདིར་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞི་ཞེས་བྱ་སྟེ།
བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་གཞི་ནི། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བདུན་པ་འཇུག་ལྷོག་གི་བྱུང་པར་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་
དུས་ཇི་སྟོན་དུ་འཇུག་ཅིང་། ལྷོག་ཅེ་ན།

ལྷག་མ་མེད་དང་དྲོ་རྩེ་ལྟའི། །བར་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འཇུག །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་
མེད་མུང་འདས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་དྲོ་རྩེ་ལྟའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཤེས་བྱའི་
སྒྲིབ་པ་མ་སྒྲོངས་ཀྱི་བར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་ས་རྒྱུན་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཇུག་
ཅེས། འཇུག་ཚུལ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། ལྷོག་ཚུལ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའོ། །རང་རེའི་
ཡིག་ཆའི་ཆོག་ཟུར་འགའ་ཞིག་ན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་
གསུངས་ལ། པཎ་ཆེན་བསོད་གྲགས་སོགས་ཀྱི་གསུང་ཟིན་ལས་དེ་ལྟར་ཐོན་པའང་
འདི་ལ་དགོངས་སམ་དཔྱོད་ལ། འགའ་ཞིག་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་གཞི་ཡོད་

ཀྱང་། འཛོག་བྱེད་གཉིས་ལྟན་གྱི་ཀྱན་གཞི་མེད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དག་
བཅོམ་ལ། ཀྱན་གཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
པའི་དོན་དུ་འཆད་མོད། དགོངས་པར་མ་སོང་སྟེ། འདི་ལྟར་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ལ་
འཛོག་བྱེད་གཉིས་ལྟན་གྱི་ཀྱན་གཞི་མེད་དེ། འཛོག་བྱེད་གཉིས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
པར་སོང་ཞིང་། དེ་ལྟར་ན་དྭགས་ནམ་ངེས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱུང་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡང་འགའ་ཞིག་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ལ་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཀྱང་།
འཛོག་བྱེད་གཉིས་ལྟན་གྱི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་ཅེས་(༡༧བ)ཟེར་མོད། ཀྱན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་འཛོག་བྱེད་གཉིས་འཕགས་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་མ་བཤད་
ཅིང་། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་གང་ལས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བས་མཆེ་བཟང་གི་སྟངས་ཀ་
ལ་སྒྲུལ་གྱིས་བྱེད་པར་སོང་ཞིང་། རང་གི་ནང་ཆ་རང་ཉིད་གྱིས་ཕྱིར་འདོན་པའི་སྒྲུབ་
པོ་བྱེད་ལ་དགག་སྐྱབ་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེས་ན་འདིར་བཤད་པ་ནི། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་
ཤེས་སམ་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་རྒྱུན་དུས་གང་གི་བར་དུ་འཇུག་ཅིང་ལྷོག་པའི་
ཚུལ་བསྟན་ལ། དེའི་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དག་བཅོམ་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ནི། ཀྱན་གཞི་
གཉིས་ཀྱི་འཇུག་ལྷོག་གི་ཚུལ་བསྟན་པའི་བྱེད་པར་འབྱེད་དགོས་སོ། །

དེ་ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཀྱན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་མེད་ཀྱང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཅིང་། དེ་
གཉིས་སྟར་གྱི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་རྒྱུན་ཡིན་ཀྱང་ཀྱན་གཞི་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཀྱན་གཞིའི་
རྣམ་ཤེས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྒྱེ་སྤྱིད་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་
ནས་རི་སྤྱིད་མ་གྱིའི་བར་དུ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་རྒྱ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་དུ་འཇུག་
ཅིང་། འཇུག་ཤེས་རྣམས་ནི། ཚུལ་ས་རྒྱ་བས་འབྱུང་བ་བཞིན་རང་རང་གི་ཡུལ་དང་
ཕྱད་པ་ལས་སྒྲོ་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སུམ་ཅུ་པ་ལས། དེ་ནི་རྒྱུན་འབབ་རྒྱ་བོ་

བཞིན་ཞེས་དང་། ཡང་གསེགས་ལས། ཀུན་གཞིའི་ཚུ་བོ་དེ་བཞིན་དུ། །སྣ་ཚོགས་
 ཡུལ་གྱི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱེད། །རྣམ་ཤེས་སྣ་ཚོགས་བྱ་བས་རྣམས། །གར་བཞིན་རབ་དུ་
 འབྱུང་བར་འབྱུང་ཞེས་གསུངས། སྤྱི་བ་རྒྱུད་ནས་འཇུག་ཚུལ་ནི། ལས་སྣ་མས་འཕངས་
 པའི་རྣམ་པ་ཟད་ནས་གི་བ་དང་། ཡང་སྤྱིད་པར་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་ནས་སྣ་མའི་དགོ་
 མི་དགོའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་དུ་གྱུར་ནས་ཇི་སྤྱིད་མ་གིའི་བར་དུ་འཇུག་ཅིང་གི་བ་དང་
 ཡང་སྤྱིད་པར་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་ནས་སྣ་མའི་དགོ་མི་དགོའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་དུ་གྱུར་
 ནས་ཇི་སྤྱིད་མ་གིའི་བར་དུ་འཇུག་ཅིང་གི་བ་དང་ཡང་སྤྱིད་པར་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་ནས་
 ཇི་སྤྱིད་གནས་མ་གྱུར་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་ལ་གཏན་ནས་
 རིགས་ཆད་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི་གནས་གྱུར་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
 སུམ་ཅུ་པ་ལས། ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས། །བག་ཆགས་བཅས་པ་སྣ་མ་
 ཡི། །རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ཟད་ནས་གཞན། །རྣམ་སྤྱོད་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
 (༡༥ན)གཞན་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཇུག་པའི་ཚུལ་བཞི་དང་། ཐོག་པའི་
 ཚུལ་གཅིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། ཞིབ་པར་བསྟུ་བ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་ལ་རྒྱ་མཆོན་ཅིའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ། མིག་སོགས་
 ཀྱང་རྣམ་སྤྱོད་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ནི་མ་སྤྱིབས་ལ་ལུང་དུ་མ་
 བསྟན་པ་དང་། ཆོ་ཇི་སྤྱིད་པར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པ་དང་། དགོ་མི་དགོས་
 འཕགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་སྟེ། ཟུང་པར་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས།
 དེ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་འཁོར་བཅས་ལས་གཞན་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 ཡིན་ཏེ་རྣམ་སྤྱོད་དགོ་བ་ཡིན་ན། དགོ་བའི་རྣམ་སྤྱོད་དུ་འགལ་ཏེ། དགོ་བ་ནི་མི་དགོ་
 བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། མི་དགོ་བ་ནི་དེའི་མི་མཐུན་སྟེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་
 འབྲས་འཆོལ་བར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་སྤྱོད་དགོ་བ་ཡིན་ཡང་སྤྱོད་དེ་

ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་དེའི་སྒྲིན་མེད་དེ། དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པ་ན་དགེ་བ་
 ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྒྲིན་དུ་གྱུར་པ་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན་ཞེས་
 རྣམ་པར་སྤྱེ་ནས་འཛོག་པས། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་
 སོགས་ཀྱིས་སྒྲིན་མེད་ཅེས་པས་ཀྱང་ལན་མ་ཐེབ་སྟེ། འོ་ན་བདེ་འགྲོའི་རྟེན་ལ་མི་དགེ་
 བ་འགག་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ལ་དེ་སྒྲིབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་
 དགེ་སེམས་སྐད་ཅིག་ཀྱང་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པས་མི་དགེ་བ་སྒྲིབ་པའི་སྐབས་མི་
 རྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ངན་སོང་གི་རྟེན་ལ་དགེ་སེམས་སྒྲིབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེ་འགྲོའི་སྒྲིབ་པ་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་མངོན་
 དུ་འགྱུར་བ་དང་། བདེ་འགྲོར་སྒྲིབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་དགེ་ཅ་ཆད་
 པའི་གང་ཟག་ལ་དགེ་སེམས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པ་སོགས་གཞོད་བྱེད་མཐའ་ལས་
 པ་མཐོང་བས་རྣམ་སྒྲིན་མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བརྟན་དུ་གྱུབ་བོ། །ཆེ་ཆི་སྲིད་པར་འཇུག་པ་
 དགོས་ཏེ། བར་སྐབས་སུ་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྒྲིན་ལྷོག་ན་ངེས་
 པར་མ་གྱི་བར་སྒྲིབ་བྱང་བའོམ་ཡང་(༡༥བ)ན་དེའི་ཆེ་གི་བར་འགྱུར་ལ། ཐེག་བསྐྱས་
 སུ་ཡང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྣམ་པར་གཤམ་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་ནི་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་མ་
 གཏོགས་པ་གཞན་དུ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། དེས་ན་མིག་
 སོགས་ནི་མ་གྱི་འོང་དུ་ཡང་ལྷོག་པར་མཐོང་བའི་རྣམ་སྒྲིན་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་
 བོ། །འདིར་ཁ་ཅིག་རྣམ་སྒྲིན་བྱེད་པར་གསུམ་ལྟར་ལ་ཀུན་གཞི་འཁོར་བཅས་ལས་
 མིག་སོགས་མི་འཛོག་ཀྱང་། སྒྱིར་མིག་སོགས་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིན་པལ་བ་ཡིན་གསུང་མོད།
 རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་དུ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི། མ་སྒྲིབ་ལ་ལུང་མ་བརྟན་པ་དང་། ཆེ་
 ཆི་སྲིད་ཀྱི་བར་རྒྱུན་མ་འཆད་པར་འཇུག་པ་དང་། སྒྲིན་ཀྱི་དགེ་བའོམ་མི་དགེ་བས་
 འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་སྟེ་བྱེད་པར་གསུམ་དང་ལྟར་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས།

དེ་ཀུན་གཞི་འཁོར་བཅས་ལས་གཞན་པ་ལ་མི་རུང་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་།
 འོག་ཏུ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་མ་གཞིའི་གོང་ཏུ་ཡང་སྒྲིག་པར་མཐོང་བའི་བྱིར། དེ་
 དག་ནམ་སྤྱིན་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པས་འཕེན་བྱེད་ཀྱིས་འཕངས་
 བའི་ནམ་སྤྱིན་ལ་གཙོ་བོ་ལ་གཉིས་བྱེད་ནི་འབྲད་པར་མི་སེམས་སོ། །འདིར་འགྲེལ་
 བྱེད་ནམས་ཀྱིས་ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ། ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་ལྟ་
 བའི་གཞིར་མ་སྤངས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་ཅིང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྐྱན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་
 བའི་ནམ་སྤྱིན་གང་ཞིག །རང་གི་གོགས་ཀུན་འགྲོ་ལྟ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་ཤེས་
 པ་ཆ་ཕྱ་བའི་དམིགས་ནམ་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་ཞིང་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་
 གནས་གྱི་བར་རྒྱུ་ཆགས་སུ་འབྱུག་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་གཙོ་བོའི་ནམ་རིག་གི་
 ཤེས་པ་དེ་ཞེས་གསུངས། ཇི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལ་བརྟགས་ན། གོང་ཏུ་བཤད་པའི་
 དམིགས་ནམ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངེས་པ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་
 ཀྱི་ངོ་བོ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་སློ་ཡིས་མཆོན་པར་འགྱུར་བས། དེ་དག་ལ་ཀུན་གཞིའི་ནམ་
 ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་མིང་གིས་བརྟགས་པ་ཡིན་ནམ་སྤྱིན་ཞིང་། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ཀྱིས་
 བཤད་པ་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་མེད་དོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ཡིད་ལུས་ནམ་
 སྤྱིན་གྱི་འབྲས་བུར་མི་བཞེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དཔེ་(༡༥ན)སོགས་ཀྱང་
 རྣམ་སྤྱིན་མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ལ་ནམ་སྤྱིན་གྱི་མིང་གིས་བརྟགས་ནས་གསུངས་པ་མང་
 ཏུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་བཤད་པ་ལ་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།
 ཁྱེད་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི། འོ་ན་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ནམ་སྤྱིན་གྱི་ཀུན་
 གཞི་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
 བརྟེན་པ་ས་བོན་ཀུན་གཞི་ནི། སྒྲོ་བར་བྱེད་པས་སྒྲོ་གཞི་ལ། །འགག་ལ་སྒྲོན་དུ་

ཐྱོགས་པའི་ཆོ། །བཞག་པའི་རྒྱས་པའོ། །

ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བདུན་གྱིས་བསྒྲོ་བའི་
གཞི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ། སྒྲོ་བྱེད་རང་ཉིད་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཐྱོགས་པའི་ཆོ།
དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱིས་ས་བོན་བཞག་པའི་རྒྱས་པ་ཞིག་ལ། བརྟེན་པ་
ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་ཚོགས་དྲུག་གིས་ནི་དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་
གསུམ་གའི་བག་ཆགས་འཛིག་ལ། ཉོན་ཡིད་ཀྱིས་ནི་ལུང་མ་བསྟན་ཁོ་ནའི་བག་ཆགས་
འཛིག་གོ། སྒྲོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཚོགས་བདུན་དུ་རི་ལྟར་ངེས་ཤིང་། སྒྲོ་བྱེད་ཚོགས་བདུན་
དང་། བསྒྲོ་བར་བྱ་བ་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་དང་། བསྒྲོ་གཞི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
གཉིས་པན་ཚུན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་རྟག་ཏུ་སྒྲུབ་བ་སྟེ། འཇུག་ཤེས་རྣམས་
གྱིས་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་གི་ས་བོན་རྟེང་པ་གསོ་བར་བྱེད་པས་དེ་འབྲའི་ཀྱན་
གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆའི་བདག་ཀྱིན་བྱེད་ལ། རང་གི་ས་བོན་གསར་པ་འཛིག་པས་དེའི་
རྒྱའི་ཀྱིན་བྱེད་དོ། །ཀྱན་གཞི་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། འཇུག་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུན་འཇུག་པར་
བྱེད་པས་དེ་དག་གི་རྒྱ་བྱེད་དོ། །

འོན་རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པ་སེམས་ཅམ་པ་བཞེད་དམ་སྟམ་ན་བཞེད་པར་གསལ་
ཏེ། ཐེག་བསྟུས་ལས། ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་
ཆོས་དེ་དག་དུས་མཉམ་དུ་གཅིག་གི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གཅིག་འགྱུར་བ་རི་ལྟར་བལྟ་ཞིན།
དཔེར་ན་མར་མའི་མེ་ལྷེ་འབྱུང་བ་དང་། སྒྲིང་པོ་ཚོག་པ་པན་ཚུན་དུས་མཉམ་པ་དང་།
མདུང་བྱིམ་ཡང་དུས་མཉམ་དུ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ནས་མི་འགྲེལ་བ་བཞིན་དུ་འདིར་
ཡང་གཅིག་གི་རྒྱ་ཉིད་དུ་གཅིག་འགྱུར་བ་བལྟ་ཞེས་གསུངས་(༡༥བ)ཤིང་། ཡང་དེ་
ཉིད་ལས་རི་ལྟར་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་པར་

ཤེས་པའི་རྒྱའི་རྒྱུ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་པར་བཞག་སྟེ། རྒྱའི་རྒྱུ་གཞན་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྩེ་ཉིད་ཀྱི་རང་འབྲེལ་ལས་ཀྱང་། དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་བཤད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གོང་གི་
མདུང་བྱིས་ཞེས་པ། མདུང་གིར་གསུམ་ཅེ་མོ་བཏུད་དེ་བྱེད་དུ་སྤྱང་བ་ལ་ཟེར་ལ། དེ་
རྒྱུ་ས་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་ནས་གནས་ཀྱི། གཅིག་མེད་ན་འབྲེལ་བ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་
པའོ། །དུས་མི་མཉམ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཆེ་བྱི་མའི་ཀུན་གཞི་རྒྱུ་སྤྱོད་
ཀྱི་ཆ་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་ཡང་འཛོགསོ། །དེ་ཡང་རྟེན་དེ་དང་སྒོ་བྱེད་གཉིས་སྒྲེ་འགག་
ལྟར་ཅིག་དུ་བྱས་པས་སྒོ་བར་བྱེད་དེ། དཔེར་ན། ལྷ་མའི་མེ་ཏོག་སྟེ་རྩ་ཏིའི་མེ་ཏོག་
དང་ཏིལ་གཉིས་ལྟར་ཅིག་ཆོགས་ཏེ་སྒྲེ་འགག་བྱས་པས་བྱིས་མེ་ཏོག་དེ་མེད་ཀྱང་དྲི་
རྩེས་སུ་འདུག་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །འདྲིར་བཀྲ་གིས་ལྷན་པོའི་པར་དུ་སྤྱུ་ཞེས་འབྱུང་
ལ། འབྲས་སྤྱངས་ཀྱི་པར་དུ་སྤྱུ་མ་ཞེས་འབྱུང་བས་སྤྱུ་མ་ནི་པར་མ་དག་པའོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། བསྒོ་གཞིའི་བྱུང་པར་བཤད་པ། དེ་
ལ་བསྒོས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། དེ་རྟེན་དང་རྩེས་གཅིག་ཐ་དང་གང་
ཡིན་དབྱེད་པ། བག་ཆགས་དག་སོགས་གང་ཡིན་དང་། བག་ཆགས་འཛོགས་ཚུལ་
བཤད་པ། བརྟེན་པ་ས་བོན་ཀྱི་ཀུན་གཞིའི་སྒྲེ་བཤད་པ། འདུག་ལྟོག་གི་དུས་བསྟན་
པ་བཅས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་བག་ཆགས་བསྒོ་བའི་གཞི་དེ་ལ་རི་ལྟ་བུ་
དགོས་ཤིང་།

སྒོ་གཞི་ནི། །བརྟེན་ལུང་མ་བསྟན་སྒོ་བྱ་བ། །སྒོ་བར་བྱེད་དང་འབྲེལ་པ་དང་། །
མཐའ་གཅིག་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། །བྱུང་པར་ལྟ་དང་ལྟར་པའོ། །

ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། བག་ཆགས་སྒོ་བའི་གཞི་དེ་ལ་བྱུང་པར་ལྟ་དང་ལྟར་པ་
ཞིག་དགོས་པ་ལས། བརྟེན་པ་སྟེ་རིགས་འདྲའི་རྒྱུ་ཆད་པ་མེད་པས་རྒྱུ་ཆགས་པ་

ཏིལ་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ལྟ་བུའི་མི་བརྟན་པ་སྟོ་(༡)ཡོན་གཞིར་མི་རུང་
སྟེ། མི་བརྟན་པ་ལ་བག་ཆགས་འཆགས་སུ་མི་འདོད་ཅིང་། གལ་ཏེ་ཆགས་སུ་ཆུག་
ཀྱང་ཟོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཆོག་ས་བདུན་དང་གཟུགས་སྟོ་གཞིར་
འདོད་པ་བསལ་ཏེ། དབང་ཤེས་ལྟ་ནི་རེས་འགའ་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱི། ཏྲག་པར་མི་འབྱུང་
ལ་དུག་པ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་། རི་སྐད་དུ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འབྱུང་བ་ནི། ཏྲག་
ཏུའོ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ལ། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམ་གཉིས་དང་། །སེམས་མེད་
གཉིད་དང་བརྒྱལ་མ་གཏོགས། །ཞེས་སེམས་མེད་ལྟེན་གནས་སྐབས་སུ་མི་འཇུག་པ་
དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱང་། འཛིག་ཏེན་འདས་པའི་ལམ་ན་མེད། །འགོག་པའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་ནའང་མེད། །ཅེས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
གི་སྐབས་སུ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་ཀྱང་གཟུགས་མེད་དུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་གཞི་ཡང་སྟོ་གཞིར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། དག་བཅོམ་ཉིད་ནས་དེ་ལྟ་གོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རི་སྐད་སྟོ་བྱེད་ཡོད་ཀྱི་བར་རྒྱན་འཇུག་པས་ཆོག་པའི་
ཕྱིར་དང་། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུ་ལའང་ཀུན་གཞིའི་རྒྱན་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་། འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བག་
ཆགས་སྟོ་གཞིར་མི་རུང་བར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། འབེན་
མ་མཐོང་བར་མདའ་རྟེན་པ་སྟེ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་འཇུག་པ་དགོས་ཞེས་མ་སྒྲིམ་སམ།
ཁྱོད་ལྟར་ན། འོན་དེ་རིང་གི་ཀུན་གཞི་ཆོས་ཅན། བག་ཆགས་བསྟོ་གཞིར་མི་རུང་
བར་ཐལ། སང་ཉོན་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདིར་དཔེ་རྣམས་ལས།
བསྟན་ལུང་མ་བསྟན་བསྟོ་བྱ་བ། །ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་ར་མགོ་དང་ས་མགོ་ནོར་བར་

མདོན་ནོ། །དགེ་མི་དགེར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དྲི་ཉ་ཅང་ཞིས་
 པ་དང་མི་ཞིས་པ་ལ་དྲི་གཞན་བསྒྲོལ་མི་ལུས་ཀྱི། དྲི་མཉམ་པ་ཏིལ་ལྟ་བུ་ལ་དྲི་གང་ཡང་
 སྒྲོལ་ལུས་པ་ལྟར། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བའི་ས་བོན་སྒྲོལ་འི་
 གཞིར་མི་རུང་ལ། དྲི་མཉམ་པ་ཏིལ་ལྟ་བུའི་ལུང་མ་བསྟན་ནི་དགེ་མི་དགེའི་ས་བོན་སྒྲོ་
 བའི་གཞིར་(༡༥)རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་དགེ་མི་དགེའི་སེམས་ཉ་ཅང་གསལ་བ་
 དང་མི་མཐུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བའམ་ཉོན་མོངས་
 ཅན་སྒྲོ་གཞིར་མི་རུང་བར་བསྟན་ནོ། །འགའ་ཞིག་གིས་གོང་དུ་བག་ཆགས་བསྒྲོ་གཞི་
 ཡིན་ཕྱིར་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བསྒྲུབས་པ་མ་
 ཡིན་ནམ། འདིར་སྒྲོས་ཏེ་བརྗོད་ཅི་དགོས་ཤི་ན། གོང་དུ་བག་ཆགས་སྒྲོ་གཞི་ཡིན་
 ཕྱིར་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མ་བསྒྲུབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ངོ་
 བོར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་བརྟན་ལུང་མ་བསྟན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་བག་ཆགས་
 སྒྲོ་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བསྒྲུབས་པ་མ་ཡིན་གྱི་བག་ཆགས་སྒྲོ་གཞི་ལ་
 རྒྱད་རྒྱན་ཆགས་སུ་འདུག་པའི་བརྟན་པ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སོགས་ཁྱད་པར་ལྟ་
 དང་ལྟན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ནས། དེ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་ལྟ་དང་ལྟན་པ་ནི་རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལས་གཞན་ལ་མ་མཐོང་བས། དེ་ཁོ་ན་བག་ཆགས་སྒྲོ་བའི་གཞིར་
 དེས་པར་བྱེད་པས་སྒྲོས་པའི་སྒྲོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བསྒྲོ་བར་བྱ་བ་ལུས་པ་སྟེ་མི་
 ཏྲག་པ་ལ་སྒྲོ་ལུས་ཀྱི། །འདུས་མ་བྱས་ལ་སྒྲོ་མི་ལུས་སོ། །འདིས་ནི་འདུས་མ་བྱས་སྒྲོ་
 གཞིར་མི་རུང་བར་བསྟན་ནོ། །གོང་དུ་བརྟན་པ་དང་དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་
 པའི་ལུང་མ་བསྟན་ཞིག་སྒྲོ་གཞིར་བསྟན་པས། དེ་ལྟར་ན་འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཤིག་
 དགོས་སམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསྒྲོག་པའི་ཕྱིར། སྒྲོ་བྱ་བ་ཞེས་གསུངས། སྒྲོ་བར་བྱེད་
 པ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བདུན་གང་རུང་དང་། སྒྲོ་གཞི་རང་ཉིད་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲེ་འགག་

བྱེད་པའི་འབྲེལ་བ་དང་ལྷན་པ་དགོས་ཀྱི། དུས་མི་མཉམ་པའི་རྣམ་ཤེས་སྣ་མའི་བག་
 ཆགས། རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་ལ་སྒྲིམ་ཅིང་། དུས་མཉམ་ཡང་རྒྱད་གཞན་གྱི་རྣམ་ཤེས་
 གྱི་བག་ཆགས་རྒྱད་གཞན་གྱི་ཀྱན་གཞིའམ་རྣམ་ཤེས་ལ་སྒྲིམ་ཅིང་། དེས་
 བྱེད་པའི་ལྷན་པ་གང་ཡིན་པའི་བག་ཆགས་སྒྲིམ་གཞིར་མི་རུང་བར་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་སྒྲིམ་བྱེད་
 ཆོག་པ་བདུན་གྱིས་རང་ཉིད་འགག་པ་ལ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཆེ་བག་ཆགས་དངོས་
 སུ་སྒྲིམ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་དང་སྒྲིམ་གཞིའི་ཀྱན་གཞི་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་སྒྲིམ་ནས་དེ་
 འདྲའི་སྒྲིམ་བྱེད་ནས་(1)པའི་འགག་པ་དང་མཉམ་དུ་དེ་འདྲའི་སྒྲིམ་གཞི་ཡང་འགག་པའི་
 འབྲེལ་བ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དགོས། ཞེས་པའོ། །རྣམ་གྲུངས་སམ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་མ་
 ཡིན་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྣམ་སྒྲིམ་གྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་
 པའི་རེག་པ་སོགས་ནི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པས་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟེན་དུ་
 གྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདིས་ཀྱན་གཞིའི་འཁོར་རྣམས་སྒྲིམ་གཞི་ཡིན་པ་བསལ། གལ་ཏེ་
 ཀྱན་གཞིའི་འཁོར་གྱི་རེག་པ་སོགས་ཀྱིས་རང་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་སྒྲིམ་མི་སྒྲིམ་ན།
 ཁ་ཅིག་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྒྲིམ་དགོས་ཞེས་དང་། འགའ་ཞིག་དམིགས་རྣམ་ཤིན་ཏུ་
 མི་གསལ་པའི་བྱིར་མི་སྒྲིམ་ཞེས་པའི་ལུགས་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ལྟར་བཞེད་དེ། དེ་དག་
 བྱེད་པའི་ལྷན་པ་འཕངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེས་འཕེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་
 བྱི། །ས་བོན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་དེ་ལྟར་ན་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་
 གྲུང་སྒྲིམ་དགོས་ན་རང་ཉིད་ལ་རང་གིས་བྱེད་པ་མི་འཇུག་ཅིང་། དེ་ལས་གཞན་ཡང་མེད་
 པས་སྒྲིམ་གཞི་མི་རྟེན་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་བསྒྲིམ་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་དུག་ཏུ་དབྱེ་བ།
 གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བཞི་ཚན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བཅས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། བག་
 ཆགས་སྒྲིམ་པའི་གཞི་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། དེ་ལ་བསྒྲིམ་པའི་བག་ཆགས་ལ་དུ་ཡོད་ཅིན།

ཕྱི་དང་ནང་དང་མི་གསལ་བ། །གཉིས་དང་ཀུན་རྫོང་ཉིད་དང་ནི། །དམ་པའི་
དོན་དེ་དེ་དག་ཀུན། །ས་བོན་རྣམ་པ་དུག་ཏུ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། ས་བོན་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བས་དང་། ལུང་ལའི་རྩ་བ་ལྟ་བུ་
ཕྱིའི་ས་བོན་དང་། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལྟ་བུ་ནང་གི་དང་། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་རྣམ་བྱང་རམ་དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་མི་གསལ་བའི་ཕྱི་ནང་གི་ས་བོན་གཉིས་
དང་། ཕྱི་ཀུན་རྫོང་པའི་ས་བོན་དང་། ནང་དོན་དམ་པའི་ས་བོན་ཏེ་ས་བོན་གྱི་རིགས་
དེ་དག་ཀུན་བསྟར་ན། རྣམ་པ་དུག་ཏུ་འདོད་པར་བྱའོ། །སྐབས་འདིར་ཀུན་གཞི་རྩ་བའི་
འབྲུ་འགྲེལ་འགའ་ཞིག་ལས་འབྲུ་དང་རྩ་བ་དང་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་སོགས་རྒྱད་ཀྱིས་ས་
བསྟར་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཕྱིའི་ས་བོན་དང་། རྒྱད་ཀྱིས་བསྟར་པ། ས་བོན་ཐམས་ཅད་
པའི་རྣམ་ཤེས་(༡༥བ)ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་ས་བོན་རྣམས་ནང་གི་ས་བོན་དང་། ཕྱི་ནང་གི་ས་བོན་
དེ་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་ན། དགེ་བར་མི་གསལ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་
བོན་དང་། མི་དགེ་བར་མི་གསལ་བའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ས་བོན་ཏེ་ས་བོན་མི་གསལ་
བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་ཞེས་མི་གསལ་བ་གཉིས་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ས་བོན་གཉིས་ཀ་དགེ་
བར་མི་གསལ་བའི་ཆ་ནས་གཅིག །མི་དགེ་བར་མི་གསལ་བའི་ཆ་ནས་གཅིག་སྟེ་
གཉིས་འཛོག་པར་མཛད་མོད། མི་གསལ་གཉིས་ཞེས་པའི་མི་གསལ་བ་ནི་ཀུན་བྱང་
རམ་དགེ་མི་དགེར་མི་གསལ་བ་ལ་བྱེད་ལ། གཉིས་ཞེས་པ་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ས་བོན་
གཉིས་ལ་འཛོག་དགོས་ཏེ། རྫོང་ཉིད་ཀྱི་དཀའ་འགྲེལ་དུ། མི་གསལ་བ་ནི་ལུང་མ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་བྱང་གི་མི་གསལ་བའམ།
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མི་གསལ་བའི་དོན་
བཤད་ནས། གཉིས་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན། གཉིས་ནི་ཕྱིའི་ས་བོན་དང་། ནང་གི་
ས་བོན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བཤད་སྐར་ལས་ཀྱང་། མི་གསལ་བ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་

པའོ། །གཉིས་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་འཕྲིན་ལྗོངས་ཀྱི་གཉིས་ནི་དག་པ་དང་མི་དག་པའི་
 མི་གསལ་པའོ། །ཞེས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གཉིས་ཞེས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
 ཤེས་ལ་ཀུན་ཉོན་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་གནས་པས་ཀུན་ཉོན་དང་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྱུར་པ་
 གཅིག་དང་། རྣམ་བུར་གི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་གནས་པས་རྣམ་བུར་གི་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྱུར་
 པ་གཅིག་དང་གཉིས་ལ་འཛིན་སྟེ། དཔལ་དུ་ལས། ཡང་ན་འབྲས་སུ་དང་རྒྱ་སྟེ་དེ་
 གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པ་ཡང་གཉིས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་འདྲི་དངོས་
 བོས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་བུར་བའི་ཆོས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་
 གསུངས། དེས་ན་མི་གསལ་བ་གཉིས་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ས་བོན་ནི་ཕྱི་
 རང་གི་ས་བོན་ལས་ཟུར་དུ་མེད་ཀྱང་། རོ་བོའི་སྒྲོན་མ་མི་གསལ་བ་གཉིས་དང་། མ་
 བརྟགས་མ་དབྱེད་པའི་སྒྲོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ས་བོན་དང་། བརྟགས་ཤིང་
 དབྱེད་པའི་སྒྲོ་ལ་ལྟོས་ནས་ནང་དོན་དམ་པའི་ས་བོན་འཛིན་པས་ན་ཕྱི་མ་གཉིས་(143)
 སྒྲོ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་སྤང་ཆད་གྲགས་ཆད་
 ཅུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནས་དང་རྩ་བ་སོགས་ལས་ས་བོན་ཞེས་གྲགས་ཀྱང་། དོན་དུ་ན་
 ཀུན་གཞིའི་སྟངས་གི་བག་ཆགས་རྣམས་སྒྲིན་པའི་དབང་གིས་ནས་ཀྱི་སྒྱུ་གྱུ་དང་། ལྷན་
 ལ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཕྱི་
 རོ་ལ་ནས་གྲུབ་པའི་ནས་དང་རྩ་བ་སོགས་ལས་སྒྱུ་གྱུ་ལ་སོགས་འབྱུང་བར་མི་སྲིད་པས་
 ལེགས་པར་དབྱེད་ན་འབྲས་སུ་རྣམས་ཀྱི་ས་བོན་མཐར་གཏྲགས་ན་ཀུན་གཞིའི་ས་
 བོན་གྱི་ཆ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །སེམས་ཅུམ་པའི་ལུགས་འདིར་སྒྲོན་པོ་རང་འཛིན་
 ཆད་མ་དང་རྣམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་སྒྲོན་པོ་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་
 ཅུམ་དུ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་མ་ཡིན་དགག་ཞིག་
 འདོད་དགོས་ཚུལ་སོགས་དབྱེད་པར་བྱ་རྒྱུ་མང་ཡང་། ཞིབ་པར་ལྟར་སྒྱུ་རིན་པོ་ཆའི་

གྲུབ་མཐའ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱས་དང་། དྲིང་སང་གི་མཚན་ཉིད་པ་དག་གི་སྒྲིབ་
མི་ཆུད་པའི་གཏམ་གསར་པ་མང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ལ་རྒྱ་ས་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པས་བྱབ་ཀྱང་རྒྱ་ས་གཅིག་གིས་མ་བྱབ་སྟེ། ལུས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་
ལུས་པའི་དོན་སྦྱི་གཉིས་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་ཚད་མ་རིགས་ཀྱན་སོགས་ལས་
བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ།

གཞན་ཡང་མངོན་བརྗོད་བདག་ལྟ་དང་། སྤྲིད་པའི་ཡན་ལག་བག་ཆགས་གསུམ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། མངོན་པར་བརྗོད་པ་སྟེ་མིག་མིག་ཅེས་དང་། གཟུགས་
གཟུགས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བརྗོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་དང་། བདག་
ཏུ་ལྟ་བའི་བག་ཆགས་དང་། སྤྲིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་གསུམ་དུ་དབྱེར་ཡོད་
ཅེས་པའོ། །དེ་ལ་བག་ཆགས་དང་པོ་ནི་འཛིན་བྱེད་ཚོགས་དྲུག་ལས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནས་
འཛིན་ལ། བ་སྟངས་སྟངས་ཚོགས་འདོགས་པའི་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལོ། །འདི་ལ་སྒྲིབ་
པའི་བག་ཆགས་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་དེ། ཡིད་ཤེས་ཡུལ་སྟངས་ཚོགས་ལ་འཕྲོ་བའི་ས་བོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཐེག་བསྐྱུས་ལས། (༡༥བ)དེ་ལ་ལུས་དང་ལུས་ཅན་དང་ཟ་བ་
པོའི་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལ་ཉི་བར་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་
ཡིན་པ་དང་། དུས་དང་གྲངས་དང་ཡུལ་དང་བ་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་མངོན་པར་བརྗོད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ངོ་། །ཞེས་
རྣམ་རིག་བཅོ་ལྔའི་དང་པོ་དགུ་མངོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་།
དེ་དགུའི་ནང་དུ་དབང་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཞེས་ཇི་
ལྟར་བརྗོད་པར་རིགས་ཤི་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ས་བོན་ཞེས་པ་ནི་གཙོ་
བོའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདིར་བསྟན་པ་ནི་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་གིས་བསྐྱུས་

པའི་རྣམ་རིག་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་། འདི་ནི་ལུས་སོ། །འདི་ནི་ལུས་ཅན་ནོ་ཞེས་
སོགས་པ་སྟེ་འདོགས་པའི་ཀུན་རྟོག་གི་རྣམ་རིག་ནི་མཐོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་
ལས་འབྱུང་གི། གཞན་གཉིས་ལས་མི་འབྱུང་ལ། ལུས་དང་ལུས་ཅན་ལ་སོགས་འདི་
དག་ཀྱང་། ཀུན་རྟོག་དེའི་ཡུལ་ཡིན་པ་ལ་བསམས་ནས་མཐོན་བརྗོད་ཀྱི་བག་ཆགས་
ལས་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །བདག་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་ནི་ཉོན་ཡིད་མཆུངས་ལྡན་
དང་བཅས་པས་བཞག་པ་སྟེ། འདི་ནི་བདག་གོ། འདི་ནི་གཞན་གོ། འདི་ནི་བདག་
གི་འོ། །འདི་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་གྱི། བདག་གི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་བདག་དང་
གཞན་དུ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་འབྱུང་བའི་ས་བོན་ཏེ། འདི་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་
བག་ཆགས་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་དེ་འཛིག་ལྟ་འདི་ལས་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །སྤྱིད་པའི་ཡན་
ལག་གི་བག་ཆགས་ནི་འཕེན་བྱེད་དག་བའམ་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱིས་བཞག་པའི་བག་
ཆགས་ཏེ་བདེ་འགོ་སོགས་དང་། སྤྱི་བ་དང་འཆི་བར་སྒྲུང་བའི་རྣམ་རིག་འབྱུང་ཞིང་།
འདི་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་བག་ཆགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། འདི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་ལས་རྣམ་སྒྲིན་
འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་བཞི་ཚན་གཉིས་སུ་དབྱེ་བའི་དང་པོ་ནི།

ཐུན་མོང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་དང་། ཆོར་དང་བཅས་དང་ཆོར་མེད་པའི། ས་བོན་
རྣམ་བཞི།

ཞེས་རྒྱུ་པ་བྱེད་དང་གསུམ་(༡༠ན)གསུངས། གོན་ནི། ཐུན་མོང་བ་སྟེ་ལས་
མཐུན་པར་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བ་བྱི་སྟོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་དང་། ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ལས་མི་མཐུན་པ་བསགས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་
འབྲུབ་པའི་ས་བོན་དང་། ཆོར་བ་དང་བཅས་པ་སྟེ། སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་ནང་གི་བཅུད་
འབྲུབ་པའི་ས་བོན་དང་། ཆོར་བ་མེད་པ་བྱི་སྟོད་འབྲུབ་པའི་ས་བོན་ཏེ་བྱི་མ་གཉིས་

གོ་རིམ་སྒྲིག་པ་ནི་སྤྲུལ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་གཉིས་ལས་ལོགས་
སུ་མེད་དོ། །

བཞི་ཚན་གཉིས་པ་ནི།

གནས་ངན་ལེན། །ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་དང་སྤྱད་ཟིན་དང་། །མ་ཟིན་པ་དང་བཞི་རུའང་
གསུངས། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ས་བོན་ལ་དུག་ཚན་སོགས་སུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད།
ཅུ་ཉེན་དང་ཉེ་ཉེན་སོགས་གནས་ངན་ལེན་གྱི་ས་བོན་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཚོས་དགོ་
བ་དད་སོགས་ཀྱི་ས་བོན་གིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་། སྤྱད་ཟིན་པ་སྟེ་རྣམ་པར་སྤྲིན་ཟིན་པ་
དང་། སྤྱད་མ་ཟིན་པ་སྟེ་རྣམ་པར་སྤྲིན་དགོས་ཀྱི་ས་བོན་ཏེ་བཞི་རུ་ཡོད་པར་གསུངས་
སོ། །སྤྱད་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་དོན་ལ། །ལ་ཅིག །སྤྲིན་ཟིན་པ་ནི་བག་ཆགས་གསར་པས་
གསོ་བ་བྱར་མི་རུས་པས་ན་སྤྱད་ཟིན་པ་དང་། སྤྲིན་མ་ཟིན་པ་ནི་བག་ཆགས་གསར་
པས་གསོ་བར་བྱར་ཡོད་པས་ན་སྤྱད་མ་ཟིན་པར་འཛིག་གསུང་མོད། ཐེག་བསྐྱེས་ཀྱི་
དགོངས་པ་མིན་པར་རྗེ་ཉིད་གྱིས་བཞེད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་རྟེན་དང་རྩལ་གཅིག །ཐ་དད་གང་ཡིན་བཤད་པ་ལ། །ཁོ་ན་རེ། དེ་
ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་སམ་ས་བོན་དེ་རང་གི་རྟེན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྩལ་གཅིག་
ཐ་དད་གང་ཡིན་ཞེན།

བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྟེན་ལས་ནི། །རྩལ་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡང་མིན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིའམ་ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་
བག་ཆགས་དེ་ཡང་། རྟེན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལས་ནི་རྩལ་གཅིག་དང་། རྩལ་ཐ་དད་
པ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་མཛད་ནས། དེ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་
བསྟན་པ་ནི།

ས་བོན་དམིགས་རྣམ་ཡིད་པ་དང་། འགྲོ་བ་ལྷ་ཡིས་ས་བོན་རྣམས། འཆོལ་བ་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། །ཁམས་ཀྱང་འཆོལ་བྱིང་(༡༠བ)གཅིག་ཉིད་མིན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གུན་གཞིའི་སྤྱི་བཟའ་ཆགས་དང་གུན་གཞི་གཉིས་
 རྩམ་ཡིད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་ལ་སྒྲིན་ཅི་ཡིད་ཅེན། སྒྲིན་གསུམ་སྟེ་འདི་ལྟར།
 བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་གུན་གཞི་ཆོས་ཅན། བྱིད་ལ་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ཡིད་པར་ཐལ།
 རང་གི་རྟེན་གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་རྩམ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིང་། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་
 འགྲོ་བ་ལྷ་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ས་བོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། དཔར་ཚུན་འཆོལ་བ་སྟེ། ལྷའི་
 འགྲོ་བ་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་དེ་དཔུལ་པའི་འགྲོ་བ་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་སོགས་སུ་འགྱུར་
 བར་ཐལ། དེ་རྣམས་རང་གི་རྟེན་གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སྒྲིད་ཅིག་མ་རྩམ་ཆ་ཤས་འབྱེད་
 དུ་མེད་པ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིང་། འོ་ན་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 དང་། མཆོད་སྒྲིན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྩམ་གཅིག་
 གམ་ཐ་དད། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཀྱང་རྩམ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཡིད་ཀྱི་
 རྣམ་ཤེས་དང་རྩམ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་
 ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ལ། བདག་ཉིད་
 གཅིག་ལ་རྩམ་ཐ་དད་ཡིན་པ་ནི་མོ་ཤམ་གྱི་བུ་དང་མཚུངས་སོ་སྟུམ་ན། དོགས་པ་དེའི་
 སྒྲིན་མེད་དེ་ལྷའི་སྒྲིབ་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་དང་རྩམ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་གུན་གཞིའི་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་མིའི་སྒྲིབ་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་གཉིས་རྩམ་གཅིག་ཡིན་
 བ་ལྟ་མིའི་སྒྲིབ་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་གཉིས་འཆོལ་བར་འགྱུར་ལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 ལ་རྩམ་ཆ་ཤས་འབྱེད་དུ་ཡིད་པས་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྩམ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་
 ཆ་གང་ཡིན་པ། མཆོད་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྩམ་གཅིག་མིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་
 སྒྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་རྩམ་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཆ་གང་ཡིན་པ་དེ། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྣམ་

ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་མེད་ལ།
 ཀུན་གཞི་དང་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། ལྷའི་ས་བོན་དང་རྫས་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཀུན་གཞི་ཡིད་
 བ་ཀུན་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་མིའི་ས་བོན་ནི་ཡོད་དགོས་ཏེ། དེ་འགྲོ་བ་ལྷའི་ས་བོན་འཛིན་
 པའི་(༡༧)ཀླུ་སྒྲིན་གྱི་ཀླུ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་འདོད་ན་དེ་འདྲའི་ཀུན་གཞི་
 དང་། དེའི་སྟེང་གི་མིའི་ས་བོན་གཉིས་ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་འདོད་ན་དེ་
 འདྲའི་ལྷ་མིའི་ས་བོན་གཉིས་ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཡིད་གྱི་ཀླུ་ཤེས་དེ་ཡིད་གྱི་ཀླུ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་
 ཡིད་གྱི་ཀླུ་ཤེས་དང་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། ཡིད་གྱི་ཀླུ་ཤེས་དེ་ལྷས་བྱིན་གྱི་ཡིད་
 གྱི་ཀླུ་ཤེས་གྱི་ངོ་བོར་མ་གྲུབ་པས་དེ་དེ་དང་རྫས་གཅིག་མིན་ནོ། །

འདིར་རྗེ་ཉིད་གྱི་འབྲེལ་བའི་དབེ་ཀླུ་མས་ལས། རི་ལྟར་ཞེ་ན། རྟེན་གཅིག་ལ་
 འགྲོ་བ་ལྷའི་ས་བོན་ཡོད་པ་དེ་དུས་མཉམ་དུ་ནི་ཡོད་དགོས་ལ་དེ་དག་ཀྱང་རྟེན་དེའི་
 ཀུན་གཞིའི་ཀླུ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་རྫས་གཅིག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་
 སྐད་ཅིག་དེ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་ན་ས་བོན་ལྷ་པོ་དེ་རྫས་ཆ་ཤས་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
 ཏེ། ཤེས་པ་ཆ་མེད་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་
 མ་ཐག་ཏུ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། རྟེན་གཅིག་ལ་འགྲོ་བ་ལྷའི་ས་བོན་ཡོད་པ་དེ་དུས་མཉམ་དུ་ནི་
 ཡོད་དགོས་ལ་དེ་དག་ཀྱང་རྟེན་དེའི་ཀུན་གཞིའི་ཀླུ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་
 རྫས་གཅིག་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཤིང་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་ཆ་ཤས་མེད་པས་ན་ས་བོན་ལྷ་
 པོ་དེ་རྫས་ཆ་ཤས་མེད་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པ་ཆ་གཉིས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ཤེས་པ་ཆ་མེད་ཅེས་པ་དང་ཤེས་པ་ཆ་གཉིས་ཞེས་པ་གཉིས་
 མི་འདྲ་བ་མ་གཏོགས་ཐམས་ཅད་འདྲ་བར་ལན་གཉིས་བསྐྱས་པ་ནི་དབེ་ལྷག་པར་
 སེམས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་དེས་ན་རྗེ་སྤྱོད་གསལ་
 བ་རྣམས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་འདོད་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་རྗེས་གཅིག་
 དང་ཐ་དད་བརྟགས་པའི་སྤྱི་རྗེས་ཀྱིས་པོ་སྤྱང་བར་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་དང་། རྗེས་གཅིག་
 ཏུ་ཁས་སྤངས་ནས་ཆ་གཉིས་འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ན་ཡན་ལག་དང་། ཡན་ལག་
 ཅན་གཉིས་རྗེས་གཅིག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་རྣམས་སོ། །ཞེས་པ་དང་
 འགལ་ལོ་ཞེ་ན་ལུང་སྤྱོད་མའི་དོན་ནི། དཔེར་(༡༧)ན་ཁང་ཆུང་ཀ་བཞི་མ་ཞིག་གི་ནང་
 ཏུ་ཀ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་དེའི་ནང་གི་ཤར་ངོས་ཀྱི་ཀ་བ་སོགས་ཤེ་རེ་ནས་དེའི་ནང་གི་ཀ་
 བའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་གི་ཀ་བ་དེ་དེའི་ནང་གི་ཤར་ཀྱི་ཀ་བ་སོགས་ལ་བྱུང་
 པའི་སྤྱི་ཡིན་མོད། སྤྱི་རྗེས་པའི་འདོད་པ་ལྟར་དེའི་ནང་གི་ཤར་ཀྱི་ཀ་བ་སོགས་ལ་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་དེ་རྗེས་ཡོད་དང་། ཤར་ཀྱི་ཀ་བ་སོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་
 གང་ཡིན་རུབ་ཀྱི་ཀ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་སོགས་དང་། དེའི་ནང་གི་ཀ་བ་བཞི་ལས་
 གུད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དེ་སྤྱོད་དུ། དེའི་ནང་གི་ཀ་བ་རྣམས་དེའི་ནང་གི་ཀ་བ་དང་
 རྗེས་གཅིག་ན་ཀ་བ་ཀྱན་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། རྗེས་ཐ་དད་ན། དེའི་ནང་གི་ཀ་བ་
 རྣམས་དེའི་ནང་གི་ཀ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱི་རྗེས་པོ་སྤྱང་མི་རྣམས་པ་དང་། ལུང་བྱི་
 མའི་དོན་ནི། དཔེར་ན། གཟུགས་ལྟ་བུ་བྱུང་པ་དང་རྗེས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པའི་དངོས་
 པོར་འདོད་ནས། ཡང་དེ་ལ་ཀ་བ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཆ་དང་མི་འགྲོ་བའི་ཆ་གཉིས་
 འདོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ན་ཡན་ལག་ཅན་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུ་རང་གི་ཡན་ལག་ལག་པ་
 དང་རྗེས་གཅིག་པའི་དངོས་པོར་ཁས་སྤངས་ནས་ཡང་དེ་ལ་ཆ་གཉིས་ཡོད་ཅིས་པ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་མི་རྣམས་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྟེ། ཁམས་ཀྱང་འཆོལ་བ་སྟེ་
 གཟུགས་ཁམས་ལྟ་བུའི་ལྟའི་རྣམ་སྤྱོད་འགྲུབ་པའི་ས་བོན་འདོད་པའི་ཀྱན་གཞི་ལ་
 བཞག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཁམས་ཀྱི་སར་གཏོགས་པར་ཐལ། རང་གི་རྟེན་འདོད་

ཁམས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་དང་རྩ་ས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་པ་
དུ་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་ས་ཡོད་ཀྱི་གཅིག་ཉིད་མིན་ཞེས་པའོ། །ཡང་རྩ་ས་ཐ་དང་
ནང་གཞོད་པ་འདི་ལྟར་ཡོད་ཅིས་བསྟན་པ་ལ།

རྟེན་གཅིག་ལ་ནི་ཀུན་གཞི་གཉིས། །ཡོད་པར་འགྱུར་བས་སོ་སོ་མིན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་ས་བོན་དེ་གཟུགས་དང་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་མ་
ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མེད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་ས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་
ཚོགས་བདུན་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་འགོག་པའི་སྒྲིམས་
འཇུག་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟེན་(༢༩ན)
གཅིག་ལ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་སོ་སོར་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་
གཅིག་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྩ་ས་ཡོད་ཀྱི་ཐ་དང་སྟེ་སོ་སོར་མིན་
ཞེས་པའོ། །ཁོ་ན་རེ་མ་རེས་ཏེ་སེམས་གཅིག་ལ་འཁོར་སེམས་བྱུང་དུ་མ་འབྱུང་བ་དང་།
ཀུན་གཞི་དང་ཚོགས་བདུན་མཉམ་དུ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུད་དུ་མར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་
ཡང་། སེམས་བྱུང་རྣམས་ནི་གཙོ་སེམས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པ་དང་། ཚོགས་
བདུན་ཀྱང་ཀུན་གཞི་གཅིག་ལ་བལྟོས་ནས་འཇུག་ལ། ཀུན་གཞི་ནི་བརྟན་པ་རང་
དབང་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་
དང་། དེའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་གཉིས་ཇི་ལྟར་གནས་ཞེན།

དེས་ན་རྟེན་ལས་དེ་ཉིད་དང་། །གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། །བཏགས་ཡོད་
ཅོམ་དུ་གནས་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་ཕྱོགས་གཉིས་གང་དུ་ཁས་སྤངས་ཀྱང་རིགས་པས་གཞོད་པ་དེའི་ཕྱིར་བག་

ཆགས་དེ་རང་གི་རྟེན་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། རྩིས་ཡོད་ཀྱི་དེ་ཉིད་དང་། རྩིས་ཡོད་
 ཀྱི་གཞན་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པར་གནས་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བཏགས་ཡོད་
 ཅུང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོར་ན་བག་ཆགས་དང་དེའི་རྟེན་གཉིས་རྩིས་ཡོད་ཀྱི་
 གཅིག་མ་ཡིན། རྩིས་ཡོད་ཀྱི་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་གི་རྟེན་
 དང་རྩིས་ཡོད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་ན་ངེས་པར་དོན་གཅིག་དུ་འགྱུར་བ་ལ་དགོངས་ནས།
 ས་བོན་དམིགས་རྣམ་ཡོད་པ་དང་ཞེས་དང་། ཁམས་འཆོལ་བའི་ཐད་དུ་དཀའ་འགྲེལ་
 ལས། གསར་དུ་བཞག་པའི་ས་བོན་དེ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས། སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་
 པས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྩིས་སུ་གྱུབ་པས་ཁྱབ་པ་བཞེད་ཅིང་། ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆེད་
 དངོས་པོ་ལ་རྩིས་སུ་གྱུབ་མ་གྱུབ་གཉིས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྩིས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་
 འདི་སྐྱུ་མཆེད་དངོས་པོ་ལ་རྩིས་བཏགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་
 འདུས་བྱས་སུ་བཞེད་ལ་རྩིས་སུ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གོང་དུ་དེ་ཉིད་
 རྩིས་གཅིག་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་གཞན་གྱི་(༢༡བ)ཆོས་སྐད་
 འཁྱགས་པས་ན་རང་སྐད་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ་ཞེས་གསུངས་
 གྱུར་། ཆོག་ཟེན་ལ་བཏགས་ན་དེ་འདྲ་ཞིག་འདུག་མོད། རྩིས་དགོངས་པ་ནི་གིན་ཏུ་
 རྟོགས་པར་དཀའ་ཞིང་འགྲེལ་པའི་ཆོག་གྱུར་བརྒྱུད་བས་ཐག་བཅད་མ་སྐྱ་བར་ད་དུང་
 ཞིབ་ཏུ་སེམས་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །རྩིས་ཡོད་ལ་སྐྱས་བརྗོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན། དོན་བྱེད་
 ལུས་པའི་རྩིས་ཡོད། རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྩིས་ཡོད། བརྟན་པ་མི་འགྱུར་བའི་རྩིས་ཡོད་
 དང་གསུམ་ཡོད། དང་པོ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གཅིག་ །གཉིས་པ་དང་རྩིས་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་
 རྣམས་དོན་གཅིག །

གསུམ་པ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་འགོག་བདེན་སོགས་ལ་འཛོག་

ཅིང་། བཏགས་ཡོད་ལ་ཡང་རྟོགས་པས་བཏགས་ཅམ་གྱི་བཏགས་ཡོད། གདགས་
གཞི་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་བཏགས་ཡོད། རང་ཉིད་གཟུང་བ་ཆོས་གཞན་གཟུང་བ་ལ་
བལྟོས་དགོས་པའི་བཏགས་ཡོད་དང་གསུམ་ཡོད། བྱིས་དང་བཏགས་ཡོད་དོན་གཅིག་
གོ། །དེ་ལྟར་ཡང་བསྟུ་བ་ལས། གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བལྟོས་
ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་མི་བརྟེན་པར་རང་གི་མཆོད་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་
པ་དེ་ནི་མདོར་ན་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་རིགས་པར་བྱའོ། །གང་ཅི་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་
ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བལྟོས་ཤིང་། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་
མཆོད་ཉིད་འདོགས་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཏགས་པའི་ཡོད་པ་ཡིན་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་རང་ཉིད་གཟུང་བ་ཆོས་གཞན་གཟུང་བ་ལ་བལྟོས་དགོས་མི་དགོས་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཛོག་ལ། དེ་ཡང་གང་ཟག་ལྟ་བུ་བཏགས་ཡོད་དང་། དབང་པོའི་སྤྱོད་ལུ་ལ་
དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་དང་། སྒྲ་དང་དྲི་རོ་རིག་བྱ་རྣམས་རྫས་ཡོད་དང་། ཤེས་པ་ཐམས་
ཅད་རྫས་ཡོད་ཡིན་ཞེས་མཐུན་པར་གསུངས་ཀྱང་། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱར་གྱུར་པའི་
གཟུགས་ལ་རྫས་བཏགས་གཉིས་ཡོད་དེ་སྒྲོན་པོ་ལྟ་བུ་རྫས་ཡོད་དང་རིང་བྱང་ལྟ་བུ་
བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཏེ། རིང་པོ་ལ་བལྟོས་ནས་བྱང་བྱང་། བྱང་བྱང་ལ་བལྟོས་ནས་རིང་
པོ་འཛོག་པས་བཏགས་ཡོད་ཡིན། རིག་བྱ་ལ་ཡང་གང་དྲོ་ལྟ་བུ་རྫས་ཡོད་དང་། ལུས་
པ་ལྟ་བུ་བཏགས་ཡོད་ཡིན། ཤེས་པ་ལ་ཡང་ལྟང་སྒྱུ་རིན་པོ་(༡༩ན)ཆེས། ཚུགས་བྱལ་
ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་རྫས་ཡོད་ཡིན་གསུངས་པས། ཚུགས་མི་བྱལ་པ་ཁྱོ་བ་ལའོན་འཛོན་
འཛོག་པ་ཐུག་དོག་རྣམ་འཛོན་རྣམས་ཁོང་ཁྱོ་ལ་བཏགས་པ་དང་། སེར་སྒྲ་རྒྱགས་པ་
གོད་པ་རྣམས་འདོད་ཆགས་ལ་བཏགས་པ་དང་། འཆབ་པ་གཡོ་སྒྱུ་གཉིད་སྒྱགས་
རྣམས་གཉི་སྒྱག་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་པས། ཤེས་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་མང་དུ་ཡོད་དོ། །
བཏགས་ཡོད་ལ་ཡང་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་རྟག་

པ་ཐམས་ཅད་འཇོག་གསུངས་ཀྱང་། གང་ཟག་གི་རང་ལྗོག་བདགས་ཡོད་ཡིན་ཀྱང་།
གཞི་ལྗོག་ལ་རྩ་ས་ཡོད་འོང་སྟེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་རྩ་ས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་
ལྟར་བཤད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་འདི་སྒྲུབ་དུ་དོགས་ཏེ། ཚུགས་བྱལ་གྱི་ཤེས་པ་རྣམས་རྩ་ས་
ཡོད་ཡིན་ན། དེ་རྣམས་རང་རྒྱ་བྱལ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་དུ་འགྱུར་ཏེ་རྩ་ས་ཡོད་དང་རང་
རྒྱ་བྱལ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་སྒྲུབ་སྒྲིམ་གྱིང་། དེ་རྣམས་རྩ་ས་ཡོད་དུ་
འདིར་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྣམས་རང་རྒྱ་བྱལ་པའི་རྩ་ས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་
རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་རྣམས་
བདག་གིས་སྟོང་པའི་དོན་གཞན་པ་ཡང་མི་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེན་མི་རྟོག་པ་མ་གྲུབ་
སྟེ། དེ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་། དེ་རྒྱུད་ལ་ལྟན་པ་པོའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱལ་
པའི་རྩ་ས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞིབ་པར་ལུང་སྒྲུ་རོལ་པའི་དོ་རྩེས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལས་ཤེས་པར་བྱོས་
དང་རོ་མཛར་བ་མང་དུ་འབྱུང་རོ། །

བཞི་པ་བག་ཆགས་ཀྱི་རོ་བོ་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་ལ།

འཇོག་བྱེད་དགོ་སྟངས་གང་ཡིན་ཀྱང་། །བཞག་པའི་བག་ཆགས་ལུང་མ་བསྟན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་
གསུམ་པོ་གང་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་བཞག་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་ནི་འདྲ་བར་ལུང་
མ་བསྟན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། མ་བསྒྲིབས་ལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚིག་གི་ལྟག་མའོ། །ཁོ་ན་
རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།
ལུང་དང་འགལ་བ་ནི་ཀུན་ལས་བདུས་ལས་(༢༣བ)རྩེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དགོ་བ་གང་
ཞེན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོ། །ཞེས་འཇོག་བྱེད་དགོ་བས་བཞག་པའི་བག་
ཆགས་རྩེས་འབྲེལ་གྱི་དགོ་བ་དང་། ཡང་རྩེས་སུ་འབྲེལ་བའི་མི་དགོ་བ་གང་ཞེན། དེ་

དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོ། །ཞེས་མི་དགེ་བའི་བག་ཆགས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་མི་དགེ་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། དགེ་མི་དགེའི་བག་ཆགས་
རྣམས་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྤྱོན་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྱོན་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །
ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དགེ་མི་དགེའི་ས་བོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་
མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། རྒྱ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ལ་འབྲས་བུ་དགེ་མི་དགེར་ལུང་དུ་བསྟན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་ཐོབ་ནས་མ་བཏང་གི་བར་དུ་དགེ་བ་རྒྱུན་ཆགས་སུ་མི་འབྱུང་
བར་ཐལ། ཆོགས་དུག་འགག་པའི་ཆོ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་།
དེ་དགེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ།

དགེ་དང་མི་དགེ་མཆོན་ཉིད་པར། །འདོད་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མིང་། །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། བྱེད་ཀྱིས་ལུང་དང་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་བསྟན་པ་
དེས་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ཀུན་ལས་བདུས་
ལས། བག་ཆགས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་མི་དགེར་གསུངས་ཀྱི། དགེ་མི་དགེ་མཆོན་ཉིད་
པར་མ་གསུངས་ལ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་སོགས་དགེ་སོགས་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་
རྗེས་འབྲེལ་གྱི་གཞུགས་ཀྱང་། གཞུགས་མཆོན་ཉིད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་
གཞུགས་མིང་ན་གཞུགས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ན་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་གཞུགས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ན་གཞུགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྱོན་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་
པར་ཐལ། ཞེས་པ་ལ་ཡང་བཏགས་ཏེ། རྣམ་སྤྱོན་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞེས་
པ་ཡིན་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་འཛོག་བྱེད་དགེ་མི་དགེས་འཕངས་ཟིན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྤྱོན་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ། ཞེས་པ་ཡིན་ན་མ་ངེས་ཏེ། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
གཤམ་སྐད་ཅིག་མ་སྤྲུལ་ཡང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་

པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(༡༧ན)ནམ་སྤྱོད་རྒྱ་ཅི་མི་དག་དང་ཞེས་པས་ཀྱང་མི་གཞོད་
 དེ། རྒྱ་སྤྱོད་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཐུན་མི་བསྐྱེད་པར་ཐལ་
 བས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། བག་ཆགས་དེའི་རྒྱ་མཐུན་འབྲས་རྒྱམས་བག་ཆགས་དེ་ཉིད་
 འཛིག་བྱེད་དང་མཐུན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཙམ་གྱིས་རྒྱ་མཐུན་པའི་དོན་ཚང་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་
 པ་རྒྱ་ཆགས་སུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། འཆལ་བྱིམས་ཀྱི་རྒྱ་
 སྤྱོད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སྤྱོད་སྤངས་པའི་སྤྱོད་པ་ཡོད་པར་བཞག་རྒྱས་ལ།
 དེ་ནི་སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བག་ཆགས་དག་
 མི་དག་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ལ། ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་མེད་དོ། །འདིར་
 དགའ་འགྲོལ་གྱི་དཔེ་རྒྱམས་ལས། གཞན་དུ་ན་ཀྱང་གཞི་རྒྱུ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲན་ཅིག་མ་སྤྱོད་
 མ་ཡང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི་དགག་ཚིག་ཆད་པར་གསལ་
 ཏེ། དེ་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འདོད་པས་དེ་མི་འདོད་པའི་ཐལ་བར་འཕངས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ།
 པ་རོལ་པོས་ཀྱང་འདོད་པའི་ལན་འདེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལྷ་པ་བག་ཆགས་འཛིག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་བག་ཆགས་དེ་དག་ཀྱང་གཞི་
 ལ་གདོད་ནས་གནས་པ་ཞིག་གསལ། འཛིག་བྱེད་ཀྱིས་གསར་དུ་བཞག་པ་ཞིག་གསལ། དེ་
 ལ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཅེ་ན།

བག་ཆགས་འཛིག་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། །ཚིས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྤྱོད་མེད་བསྐྱེད། །
 དེ་དག་གཉིས་ཀར་འདོད་པའོ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྒྱ་ལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་དཔོན་རྒྱམས་ལ་ལྷགས་
 གསུམ་བྱུང་། འདི་ལྟར་སྤྱོད་དཔོན་ཚིས་སྤྱོད་དང་། དོན་གསང་མཁན་པོ་རྒྱམས་ཀྱིས་
 བག་ཆགས་རྒྱམས་ནི་སྤྱོད་ལ་མི་བསྐྱེས་པར་ཚིས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཅིང་།
 འཇུག་ཤེས་རྒྱམས་ཀྱིས་རྟོག་པ་གསོ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་དང་། སྤྱོད་དཔོན་སྤྱོད་འོད་

སོགས་ཀྱིས་ནི། སློབ་ཀྱིས་གསར་དུ་བཞག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གནས་
 བ་མེད་པར་འདོད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ནི་བག་ཆགས་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་
 གནས་པ་དང་། གསར་དུ་བཞག་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་གསུམ་
 ལས། འདིར་ཕྱི་མ་གཟུང་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཟག་མེད་གྱི་ས་བོན་ནི། འཛིག་བྱེད་
 (༡༧བ)ཀྱིས་གསར་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་གདོད་མ་ནས་ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པ་
 ཞིག་སྟེ། འདི་ལ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཟག་མེད་གྱི་ས་བོན་ཐོས་
 སོགས་ཀྱིས་བསོས་བདེ་བ་ན་དེ་རྒྱས་འགྱུར་དང་། རང་བཞིན་གནས་རིགས་གཉིས་
 ཀར་འདོད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཐོས་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་ཞེན། སངས་རྒྱས་དང་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དང་ཕྱད་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ལྟ་བུ་
 རྣམས་ཐོས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་
 ཞེས་བྱ་ཞེན། འཛིག་བྱེད་ཀྱིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་དང་པོ་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་
 གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སྟེ་མཆེད་དུག་གི་བྱེད་པར་ཞེས་བྱ་ཞེན། རང་གང་གི་
 རྒྱུད་ལ་ལྟན་པ་དེའི་སྟེ་མཆེད་དུག་གཞན་གྱི་སྟེ་མཆེད་དུག་ལས་བྱེད་པར་དུ་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཐུན་ནམ་རིགས་མཐུན་གྱི་ས་བོན་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་གཉིས་ནི་
 འཛིག་བྱེད་དག་མི་དག་ལྷང་མ་བསྟན་གསུམ་གྱིས་གསར་དུ་བཞག་པ་ཡིན་པས་ཆོས་
 ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་འཛིག་བྱེད་ཀྱིས་གསར་དུ་བཞག་མ་བཞག་ལ་
 ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དང་། གསར་དུ་བཞག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། ཐོག་མ་
 ཡོད་མེད་ལ་དབྱེ་ན། རིགས་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་ལ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ས་བོན་དང་།
 རིགས་མཐུན་གྱི་ས་བོན་གཉིས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་མཐུན་བསྐྱེད་པ་ན་དེ་ཡང་། རྒྱ་
 མཐུན་གྱི་ས་བོན་ལས་བྱུང་གིང་། དེ་འདྲའི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ས་བོན་སྐྱེ་མ་དེ་བསྐྱོ་མཁན་
 ཡང་དེའི་སྟོན་གྱི་རྒྱ་མཐུན་གྱི་ས་བོན་ལས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཐོག་མ་མི་རྟོག་པའི་རིགས་

མཐུན་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་། འཛོག་བྱེད་དག་མི་དག་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་
གསར་དུ་བཞག་པའི་རིགས་མཐུན་གྱི་ས་བོན་གྱི་ཐོག་མ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་
དུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། རྩེ་
བྲག་ལ་ཐོག་མ་མེད་ན་འཁོར་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་མ་བཞག་པར་འགྱུར་
རོ། །དེས་ན་རིགས་མཐུན་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ས་བོན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ཐོག་མ་མེད་ལ།
རྩེ་བྲག་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱིར་འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མ་མེད་ཀྱང་། རྩེ་བྲག་
ལས་བྱེད་གྱི་ཉེར་ལན་གྱི་ལུང་པོ་ལྟ་བུ་(༡༧ན)འཁོར་བ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་
བཞིན་ནོ། །

དུག་པ་སྒྲ་བཤད་པ་ལ། བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཀྱན་གཞི་
ཞེས་བྱ་ཞེན།

ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཐམས་ཅད། །རྒྱུའམ་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་སྤྱ། །སྤྱོར་
བའི་ཕྱིར་ན་ཀྱན་གཞིའོ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྤྱིར་ཀྱན་གཞི་ཞེས་འབྱུང་བ་ནི། འདིར་ཆོས་ཀྱན་སྤྱོར་
བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། རྩེ་བྲག་དུ་ཀྱན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ལ་ཀྱན་གཞི་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཀྱན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་དེ། ཉོན་མོངས་པའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་
དང་། ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྤྱི་བའི་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། ཀྱན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུའི་དངོས་པོར་འདིར་སྤྱོར་བའམ། ཡང་ན་
དེ་དག་འདིའི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འདིར་སྤྱོར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀྱན་གཞི་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །དེ་ཡང་བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀྱན་གཞི་དེ་ཀྱན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་རྒྱུའི་རྒྱུན་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་དེ་དག་གི་ས་བོན་ཡོད་པས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་དེ་དག་འབྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

བདུན་པ་ལྷོག་དུས་ནི། ཉེན་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་ཀུན་གཞི་དང་བཞེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་ཇི་ཅམ་འདུག་ཅིང་། ཇི་ཅམ་ནས་ལྷོག་ཅིང་།

དེ་ཕྱིར་དབང་ཐོབ་དག་བཅོམ་ལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་མེད་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་ལ་ཀུན་གཞིར་འཛོག་པའི་རོན་ཀུན་ཉོན་གྱི་ཆོས་ཀུན་རང་གི་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་རམ། རང་ཉིད་དེ་དག་གི་རྒྱུའི་དངོས་པོར་སྦྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་དང་། རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་ཀུན་གཞི་ཀུན་གཞིར་འཛོག་པའི་རོན། འགྲོ་བ་ཀུན་འདིར་ཉོན་ཡིད་གྱིས་བདག་ཏུ་སྦྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་སྤར་འདི་ལ་བདག་ཏུ་ནི། སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་གཞིའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་སྦྱར་ཐོབ་པའི་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དང་། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་ཉེན་རྣམ་སྒྲིབ་དང་། བཞེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞི་གཉིས་པོ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་དེ་གཉིས་ཀུན་གཞིར་འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་སྤར་བཤད་(༢༥བ)པ་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

དེས་ན་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཇི་ཉིད་གྱིས། དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དང་། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཀུན་གཞི་ས་བོན་གྱི་ཆ་མེད་ལ། སྦྱིར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་ཀུན་གཞིར་འཛོག་བྱེད་གཉིས་པོ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། མངོན་པ་ཀུན་བདུས་གྱི་ལུགས་ལ་ཡང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཉོན་མོངས་སྤང་བར་འདོད་པར་ཐལ། བསྟུ་བ་དང་། ཐེག་བསྟུས་གྱི་ལུགས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདྲི་མི་ལྟ་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་
བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཅིག་ཅར་སྒྲོང་རོ། །ཅིག་ཅར་དག་བཅོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ལྷོག་ཆུལ་ཐེག་བསྐྱུས་
སོགས་དང་མི་མཐུན་པས་དེ་ལས་གཞན་དུ་བྱེད་དགོས། བག་ཆགས་གསུམ་གྱི་ལྷོག་
ཆུལ་ནི། སྤྱིད་པའི་ཡན་ལག་གི་བག་ཆགས་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་མ་བྱུང་བར་དུ་འཇུག་
ཅིང་། དེ་བྱུང་བ་དང་ལྷོག་པ་ཡིན་ལ་བདག་ལྷའི་བག་ཆགས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
སྒྲོས་པའི་བག་ཆགས་ནི། དངོས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མ་བྱུང་གི་བར་དུ་འཇུག་ཅིང་དེ་ནས་ལྷོག་
གོ། །དག་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སྒྲོས་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་ན་ལྷག་མེད་མུང་འདས་ཀྱི་བར་འཇུག་ཅིང་དེ་ནས་ལྷོག། ཐེག་ཆེན་གྱི་ནི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ནས་ལྷོག་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆེམས་དང་། དམན་པའི་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་མེད་ན། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་མེད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་བདུན་ཡིད་དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་
རྣམ་ཤེས་ཡོད་པས་སོ། །དེས་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཉིད་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་གི་བར་
ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་སྤངས་པ་ན་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སུ་
འཛོག་(༥༦)པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ཀུན་གཞི་ཡོད་ལ་འཇུག་ཤེས་མེད་
པའི་ལུ་ནི་སངས་མེད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྟའོ། །འཇུག་ཤེས་ཡོད་ལ་ཀུན་གཞི་མེད་པའི་
ལུ་ནི་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆེམས་དང་དག་བཅོམ་པའི་གནས་སྐབས་སོ། །གཉིས་ཀ་
ཡོད་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་སངས་ཡོད་ཀྱི་དུས་སོ། །

གཉིས་ཀ་མེད་པ་ནི། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་

དུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཉེན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བརྟེན་པ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་ངེས་པར་འབྱུང་བས། དེ་དག་ལ་ས་བོན་གྱི་ཀུན་གཞིའི་མཆོད་ཉིད་གྱི་མིང་གིས་བདགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་གྱི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པ་ལ། དམིགས་རྣམ་བཤད་པ། རོ་བོ་ངེས་པ། གྲོགས་ངེས་པ། འཇུག་ལྷོག་གི་དུས་བསྟན་པ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི་འོ་ན་ཉོན་ཡིད་གྱི་མཆོད་ཉིད་དེ་རིམ་བུ་ཞེན།

ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་མཆོད་ཉིད་ནི། ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་ཆ་ཉིད་ལ། བདག་ལྟ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ཉོན་ཡིད་གྱི་མཆོད་ཉིད་བཤད་པ་དེ་ལ་ནི་དམིགས་རྣམ་རོ་བོ་གྲོགས་དང་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དམིགས་པ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས། རྣམ་པ་དེ་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བདག་ཏུ་སྒྲུབས་པའོ། །དེ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་སྒྲུང་ནས་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་ཡིད་ལ་བདག་ཏུ་འབྱུལ་བ་སྒྱུ་བས་དེ་ཡུལ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རོ་བོ་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་ཉོན་ཡིད་དེ་དགོ་སོགས་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཡིན་ཞེན།

བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཉོན་ཡིད་དེ་རང་གི་འཁོར་ཅུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞིས་རྟོག་རྟོག་པོར་བྱས་པས་ན་བསྐྱབས་པ་དང་། དགོ་མི་དགོར་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་མཐོང་བས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་ཀྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་མ་བསྐྱབས་པ་དང་། ཉོན་ཡིད་ལ་བསྐྱབས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། དང་པོས་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་མི་བསྐྱབ་ཅིང་། བྱི་མས་བསྐྱབས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཉོན་ཡིད་མ་སྦྱངས་པར་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པ་ལ་བསམས་

ནས་ཐར་པ་ལ་(༥༦)བསྐྱབས་པས་ན་བསྐྱབས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེས་གསུངས།

འོ་ན་འཕགས་པའི་ཡིད་དགེ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གཡེང་བའི་ཆར་གྱུར་པ་
རྣམས་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ལ་བསྐྱབས་
པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པ་མཁས། བསོད་ནམས་དང་མི་གཡོ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། བསྐྱབས་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐར་པ་ལ་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་མ་སྦྱངས་པར་ཐར་པ་
མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིའི་བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་ཀྱི་དོན་ཆོས་རང་ཉིད་
གཞན་གྱིས་ཚུར་བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་ཡིན་གྱིས། དེས་གཞན་ལ་བསྐྱབས་མ་བསྐྱབས་
ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་དེ་དགེ་མི་དགེར་འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་ཅི་འདི་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཡིན་ན་མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བའི་སེམས་སོ་སྐྱེ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་
འབྱུང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འདི་འཕགས་ལམ་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་དྲག་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་གྲོགས་ངེས་པ་ལ། འོ་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།

རིག་དང་ཆགས་སོགས་དགུ་ཁོ་ན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ལ་དགུ་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། རིག་པ་
སོགས་ཀྱན་འགྲོ་ལྟ་དང་། ཆགས་སོགས་ཏེ་འདོད་ཆགས། མ་རིག་པ། ད་རྒྱལ།
བདག་ལྟ་བཞི་སྟེ་དགུ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་ལྟར་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདིའི་འཁོར་གྱི་
ཆོར་བ་དེ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་སོ་སྐྱེ་ལ་ཡིད་བདེའམ་ཡིད་མི་
བདེ་གཏན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆོར་བ་བདེ་བའི་ས་པར་
འགྱུར་བ་དང་། མནར་མེད་དུ་འང་ཡིད་བདེ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། བདེ་བའམ་སྐྱག་བསྐྱལ་དུ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་དགའ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
གསུངས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ཀྱི་དགའ་རྣམ་ཡིན་གྱི་ཆོར་བའི་དགའ་རྣམ་མིན་ནོ། །ཁ་

ཅིག་འདིའི་འཁོར་ལ་དགུར་མ་ངེས་ཏེ། འདིའི་འཁོར་དུ་རྣམ་གཡང་། བག་མེད་པ།
 རྟོན་པ། མ་དད་པ། ལེ་ལོ། རྒྱལ་པ་སྤེ་དུག་སྣན་པས་བཙེ་ལུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་
 ཞེ་ན། དེ་ལྟར་འབྱུང་མོད། རྣམ་གཡང་ནི་འདིའི་འཁོར་གྱི་ར་རྒྱལ་ལ་བཏགས་པ་དང་།
 བག་མེད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་། གཏི་ལུག་ལ་བཏགས་པ་དང་། རྟོན་པ་ནི་འདོད་
 ཆགས་ལ་བཏགས་པ་དང་། མ་དད་(༡༧)པ། ལེ་ལོ། རྒྱལ་པ་གསུམ་ནི་གཏི་ལུག་
 ལ་བཏགས་པས་དེ་དག་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལས་རྫས་ཟུར་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཉེས་པ་མེད་དོ། །གཞན་ཡང་འདིའི་འཁོར་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་འདོད་
 ཆགས་སོགས་བཞིར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཐེག་དམན་སྒྲོབ་པ་མཉམ་
 གཞག་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཉོན་ཡིད་མིན་ཀྱང་དེའི་འཁོར་དུ་ཆགས་སོགས་དང་
 མིང་སྟོགས་མཚུངས་པ་བཞི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་དག་སེམས་བྱུང་ར་གཅིག་གི་ནང་དུ་མ་
 འདུས་པའི་ཕྱིར་མ་བགངས་པ་ཡིན་ནོ། ཅི་ཉོན་ཡིད་འདི་རྟེན་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེའི་
 སར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། སུམ་ཅུ་པར་གང་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡི་འོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

འོན་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་འདོད་པ་ལ་ཆགས་
 པ་དང་བྲལ་བ་མི་སྤྱད་པ་དང་། འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་གིས་འདོད་པའི་
 འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན་ཉེས་པ་མེད་དེ། འདོད་པའི་སོ་སྐྱེ་འདོད་པ་
 ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། གཙོ་བོར་འབྲིག་པའི་ཆགས་པ་དང་། འདོད་
 ཡོན་ལུ་ལ་ཆགས་པ་སོགས་སྤང་བ་ལ་བྱེད་ལ། ཕྱིར་མི་འོང་གིས་འདོད་པའི་ཉོན་
 མོངས་སྤངས་ཞེས་པ་ནི། འདོད་ཉོན་དགུ་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་དུག་པའི་འཁོར་དུ་
 འབྱུང་གི་བདུན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་ལ་དེ་འདྲའི་ཐ་སྣད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་འཇུག་ལྟོག་གི་དུས་བསྟན་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉོན་ཡིད་འཇུག་ལྟོག་གི་དུས་

གང་ཞེ་ན།

འགོག་པ་མཉམ་གཞག་གནས་སྐབས་དུས། །དབང་ཐོབ་དག་བཅོམ་མཐར་
བྱག་གོ། །

ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། འདི་ལྷོག་པའི་དུས་ལ་གནས་སྐབས་རེས་འགའ་བའི་
ལྷོག་དུས་དང་། མཐར་བྱག་གཏན་དུ་ལྷོག་པའི་དུས་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་པ་
འཕགས་པ་འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་དུས་དང་། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
མཉམ་གཞག་གི་དུས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི་དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་དང་། ཉན་རང་དག་
བཅོམ་པའི་དུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་སུམ་རྩ་པ་ལས། དག་བཅོམ་མེད། །འགོག་པའི་
སྒྲིམས་པར་འཇུག་ན་མེད། །འཛིག་རྟེན་འདས་པའི་ལམ་ན་(༡༧བ)མེད། །འདི་ནི་
གྱུར་པ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་དང་། ཀྱན་བཏུས་ལས། དེ་ཡང་ལམ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་།
འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་ཁྱགས་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ས་མ་གཏོགས་པར་དགོ་བ་དང་
མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་དང་། གང་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དུག་པོ་རྣམས་འགགས་མ་ཐག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ་ཞེས་གསུང་། དེ་ལྟར་བྱས་
ན་སེམས་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཡིད་དེ་ལ་ངར་སེམས་པའི་ཡིད་དང་། དེ་མ་ཐག་
པའི་ཡིད་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཡིད་དང་། ཕྱི་མ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་
པའི་ཡིད་ཅེས་བྱ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་གཞན་ལ་མ་སྟོས་པར་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་
རྣམ་སུ་ཡོད་པ་དང་། ཚོགས་དུག་ལས་གྱུད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དང་པོས་ནི་
ཚོགས་དུག་མཆན་མ་ལ་འཆིང་བའི་གནས་བྱས་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཐག་པ་དང་བཅས་
པར་བྱེད་ལ། གཉིས་པས་ནི་ཚོགས་དུག་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་ནས་རང་འགགས་
སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་མ་སྟེ་བའི་གོ་འབྱེད་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མས་བསྐྱེད་ལ།

སྤྱི་མཐུན་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་དབང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་དང་། དག་
བཅོམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་དུས་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་གྲུལ།
དེའི་དུས་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་དག་གིས།
མཉམ་ཉིད་ཡི་ཤེས་ཐོབ་པར་གྲུལ། ཉོན་མོངས་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ།

ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འཛིན་བྱེད་པའི། གང་ཟག་འཛིན་པ་ལོག་གྱུར་གྱང་། དེ་ཡི་
རིགས་ཅམ་ཡོད་ཕྱིར་དང་། ཆོས་འཛིན་སྦྱང་རུས་པ་ལོག་ཕྱིར། ཡིད་ཤེས་མེད་དང་
མཉམ་པ་ཉིད། ཐོབ་པའི་རྒྱུན་གཉིས་རིང་དུ་སྤྱང་། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གང་ཟག་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་
འཛིན་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལོག་པར་གྱུར་གྱང་། དེའི་རྣམས་
རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་གསལ་རིག་ཅམ་གྱི་ཡིད་ཡོད་པས་ཡིད་ཤེས་མེད་པའི་རྒྱུན་མེད་ལ།
ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བསྦྱང་པའི་རུས་པ་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར་མཉམ་ཉིད་ཡི་ཤེས་ཐོབ་
པའི་རྒྱུན་གཉིས་རིང་དུ་སྤྱང་རོ། །

འོ་ན་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདུན་ཡིད་དེ་ཟག་བཅས་(༡༥ན)ཟག་མེད་གང་ཞེ་ན།
ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་སློབ་དཔོན་ལ་ཅིག་གིས། དེའི་ཆོ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱི་འཛིན་ལྟ་
སྟགས་བཞི་འགགས་ནས་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོར་གནས་པའི་བདུན་ཡིད་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་
བྱེད་པའི་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ཡིན་ཞེས་འདོད་གྱང་། རང་ལུགས་སློབ་དཔོན་
གཞན་གྱིས་བཞེད་པ་ལྟར་བདུན་ཡིད་འདི་ལ་གང་ཀུན་གཞི་ལ་བདག་ཏུ་བརྟམས་ནས་
ཉོན་མོངས་བསྦྱང་པའི་རུས་པ་གཅིག་དང་། བསྟན་སྟོན་ཆོགས་འདོགས་པའི་ཡིད་ཤེས་
སྦྱོར་བའི་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཤེས་སྦྱོབ་བསྦྱང་པའི་རུས་པ་གཅིག་
དང་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། བདུན་ཡིད་ཉོན་མོངས་ཅན་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པས།
ས་བརྒྱད་པ་ཡན་དང་དག་བཅོམ་ཐོབ་ནས་ལྡན་གྱང་། ཆོས་སུ་འཛིན་པ་སྦྱང་པའི་རུས་

པ་མ་ལོག་པས་དེའི་ཆེ་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པའི་སྒྲིབ་མེད་དེ་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དྲི་མ་
མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་ལས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྒྱད་ཀྱི་བདུན་
ཡིད་དེ་ཆོས་འཛིན་སྒྲིབ་པའི་རྒྱས་པ་ལ་ཟག་པར་བྱས་ནས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟག་
བཅས་ཡིན་ནོ། །

ཡང་ན་འདི་ལྟར་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་སྐབས་སུ་ནི་བདུན་
ཡིད་དེ་ཉོན་མོངས་པ་བཞིས་རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པ་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་
ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་རྒྱས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་དང་འཁོར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་སོགས་བཞི་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་ལྟ་བ་སོགས་བཞི་དང་མཚུངས་ལྟར་དུ་འཇུག་ལ། བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་
དུ་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ནི་ཐོག་དམན་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་ཏུ་བདག་མེད་
པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་འཁོར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་སོགས་དང་མཚུངས་
ལྟར་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་མ་བཅས་པས་དེ་ལ་ཟག་
པར་བྱས་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
འཇུག་པས་འཁོར་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་སོགས་དང་མཚུངས་ལྟར་དུ་འཇུག་
པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་ནོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་(༡༥བ)པ་
ཞིག་ཡིན་ན་མཉམ་གཞག་གི་ཆེ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཆར་མི་འཇུག་པས། འཁོར་
ཀྱན་འགྲོ་ལྟ་ལས་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྟ་བ་སོགས་དང་
མཚུངས་ལྟར་དུ་མི་འཇུག་པས་བདག་འཛིན་གཉིས་ལ་ཟག་པར་བྱས་པའི་ཟག་པ་དང་
མ་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཟག་མེད་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་རི་ལྟ་བུ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་
ཡེ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་སྒྲིབ་དམ་མི་སྒྲིབ། སྒྲིབ་ན་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་མ་རྣམས་བག་ཆགས་

སྒོད་ཡུན་རིང་བས་མཐུ་ཆེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་རྒྱལ་ས་དེ་ལས་མཐུ་རྒྱུ་དུང་འགྱུར་བ་
 དང་། བག་ཆགས་སྒོ་གཞི་ལ་ལུང་མ་བརྟན་དགོས་ཞེས་སྒྲུབ་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞན་
 གྱིས་འགལ་བ་བསྒྲིག་མི་དགོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སུན་ཐུང་བ་ཡིན་ལ། མི་སྒོད་ན་
 སྟོབས་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེན། རི་
 སྐད་བཤད་པའི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་བྱོགས་དང་པོ་ནི་མི་འདོད་ལ། གཉིས་པ་ཁས་
 གྲུང་བར་བྱའོ། །འོན་ཀྱང་སྟོབས་སོགས་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲོན་ནི་མེད་དེ། ས་
 བཅུའི་རྒྱན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆེ་ཟག་མེད་གྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་
 པ་ཅིག་ཅར་དུ་རྒྱས་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྟོབས་སོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 ཐམས་ཅད་གྱི་རིགས་འབྲས་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་འཇུག་པས་ན་རྒྱ་མེད་དུ་ག་ལ་འགྱུར།
 ཡང་ན་སྟོབས་སོགས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་ས་པན་རྒྱུན་རྒྱུན་དང་། རྒྱུན་ཅན་དུ་འགྱུར་
 བའི་བྱིར་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །འདིར་དཀའ་འགྲེལ་དུ་རྩ་བ་དྲངས་
 པ་ལས། ཡི་ཤེས་མེད་དང་མཉམ་པ་ཉིད། ཐོབ་པའི་སྒྲོན་གཉིས་རིང་དུ་སྤངས། ཞེས་
 འབྲུང་བ་ནི་མ་དག་པའོ། །ཉོན་ཡིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
 ལྷ་བ་སོགས་བཞི་པ་དང་། ཉོན་ཡིད་གཉིས་རྟེན་མཆུངས་པ་དང་། དམིགས་པ་མཆུངས་
 པ་ཡིན་པས་མཆུངས་ལྷན་དུ་འཛོག་པ་མ་གཏོགས། རྒྱལ་བ་ལྷ་མཆུངས་མ་ཡིན་ཏེ།
 ཡིན་ན་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་ཆོས་བདག་གི་རྒྱལ་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཉོན་ཡིད་ལ་
 མཆོན་མའི་སྒྲོས་པ་མ་ལུས་པ་འབྲུང་བའི་ཡིད་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་རྩ་བ་ཡོད་པས། ཉོན་
 མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ལྷ་བ་སོགས་ཀྱང་རྩ་བ་དེ་(༡༧)ལ་འཇུག་པས་དེ་གཉིས་
 མཆུངས་ལྷན་དུ་བཞག་སམ་སྟམ་སྟེ་དབྱེད་དགོས་པ་ཞིག་གོ །

དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་རོ་བོ་སྒྲོའི་ཡུལ་དུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་
 མཆོན་བྱེད་དམིགས་པ་སོགས་བཤད་ནས། གཉིས་པ་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་གནས་

སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བསྟན་པ་ནི། འདི་ལྟར་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཅིས་བྱ་བ་འདི་ནི་བྱིས་རང་དགར་འདོད་རྒྱལ་དུ་བཏགས་པ་ལས་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ལས་མི་འབྱུང་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར་མི་འདོད་དོ་སྟུང་ན། དེ་ཡོད་ཅིས་བསྟན་པ་ལ།

ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡིས། །རྣམ་ཤེས་དུག་ལས་ཐ་དད་པའི། །ཡིད་དང་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས། །ཡོད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་ལྟན་པས། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དུག་ལས་ཐ་དད་པའི་ཉོན་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་སྐྱབ་བྱེད་ལ་ལུང་དང་རིགས་པ་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་གྱི་དབྱེ་བས་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་གྱི་དབྱིངས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ན་འགོ་ཀུན་དང་། །མྱ་ངན་འདས་པ་འང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་དང་། ཆོས་ཀུན་ས་བོན་ཐམས་ཅད་པ། །རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་ཀུན་གཞི་སྟེ། །དེ་བས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། །དམ་པ་དག་ལ་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ལ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱན་བཞིན་འབབས། །བདག་ཏུ་རྟོག་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། །འདི་ནི་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་སྟབས་ལྟར་བསྟན། །ཞེས་དང་། ལང་ག་ཤིགས་ལས། སེམས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། །ངར་སེམས་པ་ན་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རིག་པ་གང་། །དེ་ནི་འཇུག་པའི་རྣམ་ཤེས་འདོད། །ཅིས་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་གྱི་ལུང་ནི་སྤར་ལང་ག་ཤིགས་ལས། ངར་སེམས་པ་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་དེ་དང་། གཞན་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ལས། རེས་(༡༩༧)འགའ་ནི་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་སྟེ་

ཡིད་དང་ངོ་། །རེས་འགའ་ནི་གཉིས་དང་སྟེ་ཡིད་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
ངོ་། །རེས་འགའ་ནི་འབྲུག་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདུན་ག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲུག་སྟེ་
ཞེས་དང་། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་གཞི་ལ་གནས་པའི་ཡིད་སྦྱངས་པས་
ན་ལོངས་སྒྲིབ་རྩོགས་པའི་སྒྲུ་ཐོབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་རྒྱན་སྒྲུག་པོ་
བཀོད་པ་སོགས་ལས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་འདིའི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །
གཉིས་པ་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། ཉོན་ཡིད་ཀྱི་སྒྲུབ་
བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

རྣམ་འབྱོར་སྒྲིབ་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས། །སྒྲུབ་བྱེད་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ། །
གསུངས་ཀྱང་ལེན་དང་དང་པོ་གསལ། །ས་བོན་ལས་དང་ལུས་ཚེར་དང་། །སྟོམས་
འབྲུག་འཆི་འཕོ་མི་རུང་བ། །བརྒྱད་དུ་འདུས་ཕྱིར་འདིར་བཤད་བྱ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྣམ་འབྱོར་སྒྲིབ་པའི་གཞུང་ཐེག་བསྟན་ལས་རིགས་པ་
ལྟ་དང་། ལུང་པོ་ལཱི་རབ་དུ་བྱེད་པར་རིགས་པ་བཞེད་དང་། སའི་བསྟོན་འགྲེལ་དུ་ལུང་
གི་སྒྲུབ་བྱེད་བཅུ་བདུན་དང་། རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། རྟེན་འགྲེལ་མདོ་འགྲེལ་
དུ། ཐེག་བསྟན་གྱི་རིགས་པ་འགའ་ཞིག་དྲངས་པ་དང་། ས་སྟེ་སོགས་ལས་སྒྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་རིགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་ཀྱང་། ཀུན་བདུས་སུ་བཀོད་ནས་སྒྲུབ་པ་ནི། རྣམ་
པར་རེས་པ་བསྟུ་བར། ལེན་དང་དང་པོ་གསལ་བ་དང་། །ས་བོན་ལས་དང་ལུས་ཚེར་
དང་། །སེམས་མེད་སྟོམས་པར་འབྲུག་པ་དང་། །དེ་བཞིན་འཆི་འཕོ་མི་རུང་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པ་ཀུན་བདུས་འགྲེལ་པར་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་ན། ལུས་
ཉི་བར་ལེན་པ་མི་སྤྲིད་པ་དང་། གཞོད་ས་འབྱུང་བ་མི་སྤྲིད་པ་དང་། གསལ་བར་
འགྱུར་བ་མི་སྤྲིད་པ་དང་། ས་བོན་ཉིད་མི་སྤྲིད་པ་དང་། ལས་མི་སྤྲིད་པ་དང་། ལུས་ཀྱི་

མྱོང་བ་མི་སྤྲོད་པ་དང་། མེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་མི་སྤྲོད་པ་དང་། རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་འཆི་འཕོ་བ་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་རིགས་པ་བརྒྱད་དུ་
 འདུས་(༣༠ན)པའི་ཕྱིར་རིགས་པ་བརྒྱད་པོ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་རིགས་པ་དང་པོ་
 བོ། འདི་ལྟར་ལུས་ཉི་བར་ལེན་པར་མི་རུང་བར་བཤམ། ཆོགས་དྲུག་གིས་ལུས་ལེན་པ་
 མི་འཐད་ཅིང་། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་མེད་པས་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་
 མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་དྲུག་གིས་ལུས་ལེན་པ་མི་རིགས་ཏེ། ལུས་ལེན་བྱེད་ནི་རི་སྤྲོད་
 ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ནས་མ་གཤིའི་བར་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འཇུག་པ་གཅིག་དགོས་ལ།
 ཆོགས་དྲུག་ནི་ནང་གི་དབང་པོ་དང་ཕྱིའི་ལུས་དང་། ལྟ་འདོད་སོགས་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་
 དབང་གིས་སྒྲིབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་གྲུབ་ཟེན་པའི་འོག་ཏུ་ད་ལྟ་པའི་རྒྱན་ཉི་
 བར་གནས་པ་ལས་འབྱུང་གི་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉིང་མཆོམས་
 སྒྱུར་བའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན། དང་པོར་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་པས་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དགོས་པ་ལས། དེ་དག་ལ་དགེ་མི་དགེར་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡོད་པས་དེ་ལུས་ལེན་བྱེད་དོ་
 ལྷམ་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཆར་གྱུར་པ་ནི་རི་སྤྲོད་མ་གཤིའི་
 བར་འཇུག་དགོས་པ་ལས། འཇུག་ཤེས་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་ནི་བར་སྐབས་སུ་
 ལྷོག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་ན་ལུས་ཐམས་ཅད་
 ལ་བྱབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། ཆོགས་དྲུག་ནི་གནས་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལུས་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པ་མིན་ལ། གལ་ཏེ་ལུས་ཤེས་ཀྱི་གནས་ལུས་དབང་གིས་ལུས་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པས་དབང་པོས་ཟེན་ནོ་ཞེན་ཡང་། ལུས་དབང་དང་ངེས་བྱ་གང་
 འཕྲོད་པའི་གནས་དེར་ལུས་ཤེས་སྒྲིབ་པ་ཡིན་གྱི། གང་མ་ཤད་པའི་གནས་དེ་ཤེས་པས་
 མ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ལུས་ལྷག་མ་རོ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཆོགས་དྲུག་ནི་ངེས་འབྱུང་།

རེས་མི་འབྱུང་བས་ཆོ་གཅིག་ལ་ལུས་མང་པོར་ལེན་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཆོགས་དུག་
ལུས་ལེན་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ཅིང་། ལུས་ལེན་པར་དམིགས་པའི་ཀུན་གཞི་ཉིད་ལུས་
ལེན་བྱེད་དུ་ལས་སྒར་བར་བྱའོ། །

རིགས་པ་གཉིས་པ་རྣམ་(༣༠བ)ཤེས་དང་པོའམ། གཞོན་མ་འབྱུང་བ་མི་སྤྱིད་པ་
ནི། ཁོ་ན་རེ་ཀུན་གཞི་འདོད་པ་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་རྣམ་
ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་གཞི་རྒྱུ་དུ་འཇུག་ལ་
འཇུག་ཤེས་ཀྱང་རེས་འགའ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས། འདི་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མི་
འདོད་ན། འདི་ལྟར་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ཡུལ་དུག་ལ་མཐོང་འདོད་ཉན་འདོད་
སོགས་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ཏེ་རིང་མེད་པ་ན། ཐོག་མར་རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་
བར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དབུལ་ན་
གང་གི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་འདོད་པ་དང་། དེའི་སྒྲུ་ཉན་པར་འདོད་པའི་ཡིད་བྱེད་ཏེ་
རིང་མེད་པར་ཡོད་པ་ན་གང་བྱུང་བ་དང་གང་གི་གཟུགས་མཐོང་བའི་མིག་ཤེས་དང་།
དེའི་དབྱངས་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་གཉིས་ལྟ་བུ་དུས་གཅིག་དུ་འབྱུང་དགོས་པ་ལས་དེ་
མི་འབྱུང་བར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
བུ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་འབྱུང་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་
ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ནི་གནས་མ་ཡིན་ཅིང་། སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན་
མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་
གསུམ་ལ་གསལ་བར་འབྱུང་བ་མི་རུང་བ་ནི། འདི་ལྟར་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་
ཡུལ་འཛིན་པའི་ཡིད་ཤེས་ཏྲོག་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲུར་སྒྲུར་བྱེད་པའི་ཡིད་
ཤེས་ཏྲོག་པའི་རྒྱ་བ་གཉིས་ལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་
ན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཡིད་ཤེས་ཏྲོག་པའི་རྒྱ་བ་གསལ་བ་ཡིན་

གཟུགས་སྒྲི་སོགས་སུ་སྒྲར་བའི་རྣམ་རིག་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ།
 ཤེས་པ་གཅིག་ལ་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ལས་འདི་དག་མི་འབྱུང་ཞིང་། རྣམ་ཤེས་དུ་མ་ཅིག་
 ཅར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཞི་པོ་ལ་ལས་ཞེས་པ་ནི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ལ་ལས་
 ཞེས་པ་དེ་མ་ཡིན་གྱི། བྱེད་པ་དང་ལས་ཞེས་པའི་ལས་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བཞི་པོ་དེ་
 ཀུན་གཞི་མི་འདོད་པ་ལ་མི་རིགས་གྱི། ཀུན་གཞི་འདོད་པ་ལ་ནི་རིགས་ཏེ། སྒྲོན་དང་
 གནས་གྱི་རྣམ་རིག་དོན་དང་སེམས་ཅན་དུ་སྒྲར་བ་ནི་ཀུན་གཞི་དང་། བདག་ཏུ་སྒྲར་བ་
 ནི་ཉོན་ཡིད་དང་། ཡུལ་དུ་སྒྲར་བ་འཇུག་ཤེས་བྱ་གསེ། དེ་རྣམས་དུས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་བྱུག་པ་ལུས་གྱི་(༡)བ་མི་སྤྱིད་པ་ནི། ཚུལ་
 བཞིན་ནམ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའམ་མཉམ་པར་བཞག་མ་བཞག་ལ་སོགས་པའི་
 སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལུས་ལ་ཁུབ་པར་སྐྱེ་བའི་སྤྱིད་བའམ་ཆོར་བ་དེ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ།
 དེ་འབྲུའི་ཆོར་བའི་ཏེན་ཀུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པ་བདུན་པ་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་མི་རུང་བ་ནི། འདི་ལྟར་འདུ་ཤེས་མེད་
 པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་དེ་
 རྣམ་ཤེས་གྱིས་ལུས་བོར་བར་ཐལ། ཆོགས་བྱུག་འགག་ཅིང་ཀུན་གཞི་མེད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན་དེ་དང་གི་བ་གཉིས་གྱི་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ན། དེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ལུས་
 ལས་མ་འདས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་མི་གསལ་
 བ་དང་བཅས་པས་རྣམ་ཤེས་དང་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཡང་མི་འཐད་དེ། ཏེན་
 ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ན་དབང་ཡིད་རྣམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་པའི་རིག་པ་དེ་ལས་ཆོར་
 བ་དང་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བས་འདི་ལ་འདུ་ཤེས་ཆོར་འགོག་གི་སྟོམས་འཇུག་ཅིས་པ་མི་
 འཐད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་ཁྱོད་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཀུན་གཞི་
 ཡོད་ན་ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་འབྱུང་བས་འདུ་ཤེས་ཆོར་འགོག་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་

ཞེན། འབྲུག་ཤེས་ལམ་གྱི་ཆོར་འདུ་ནི་རྒྱ་བ་རགས་ལ་ཀུན་གཞིའི་ལམ་གྱི་ཆོར་འདུ་
ནི་དམིགས་རྣམ་མི་གསལ་བས་སྟོམས་འབྲུག་གཉིས་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

རིགས་པ་བརྒྱད་པ་འཆི་འཕོ་བ་མི་རུང་བ་ནི། ཀུན་གཞི་མེད་ན་འཆི་འཕོ་བར་མི་
རུང་སྟེ། རྣམ་པར་ཤེས་པས་ལུས་འདོར་བ་ལ་འཆི་བ་ཞེས་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཀུན་གཞི་
མེད་པས་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་འདོར་དགོས་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འཆི་བ་ན་དྲོད་རིམ་གྱིས་
སྤྱད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ལུས་འདོར་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་ནས་
སྤྱད་པ་དེ་ནས་དྲོད་སྤྱད་པར་འདོད་དགོས་ན་དེ་འདྲ་ཀུན་གཞི་ལས་ཡིད་ཤེས་ལ་མི་
རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་གནས་པའི་རྣམ་ཤེས་ལ་
རུང་གི་ཡིད་ཤེས་ལ་མི་རུང་བའི་བྱིར། འདིར་དཀའ་འགྲེལ་དུ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་
ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པར་གནས་ཤིང་། ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཕྱོགས་ནས་སྤྱད་པ་མེད་
པའི་(༡༡ན)བྱིར། ཞེས་པ་ཡང་དུག་པ་ཡིད་ཤེས་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་དོན་དུ་
མི་གཟུང་བར་མཐུག་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་དང་སྒྲེལ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་རིགས་
པ་དང་པོ་དང་། བཞི་པ། དུག་པ། བདུན་པ། བརྒྱད་པ་སྟེ་ལྟ་ནི་ཀུན་གཞི་མེད་པ་ལ་
སྟོན་བརྗོད་ནས་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་དངོས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་གསུམ་པ་ལྔ་པ་གསུམ་ནི།
ཀུན་གཞི་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་རྩོད་
སྒྲེང་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ལུང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟེ་སྟོད་ལས་འབྱུང་
བ་སྤྱར་བརྗོད་ཟིན་མོད། དེ་ལས་གཞན་ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོད་ལས་མི་འབྱུང་ངམ་ཞེན།
དེ་ལྟར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ནི། ཐེག་དམན་གཙུག་ལག་རྣམས་སུ་ཡང་། ཀུན་
གཞི་རྩ་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་། འཕོར་བ་ཇི་སྟོན་སྤྱད་པོ་དང་། སྟོན་པའི་ཡན་ལག་དག་
གིས་བསྟན། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལྟར་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟེ་སྟོད་ལས་

ཤེས་བྱའི་གནས་དང་། ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་བ་སྟོན་གྱིས་བསྟན་པར་མ་ཟད།
 ཐེག་དམན་གྱི་གཙུག་ལག་རྣམས་སུ་ཡང་རྣམ་གྲངས་གཞན་གྱིས་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་
 ཐེག་བསྟན་སུ་དྲངས་པའི་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པའི་ལུང་ལས། ཟླེད་གྲུ་ཀུན་གཞི་ལ་
 ཀུན་དུ་དགའ་བ། ཀུན་གཞི་ལ་དགའ་བ། ཀུན་གཞི་ལས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་
 སོགས་རང་མིང་གིས་བསྟན་ཅིང་། དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆེར་སྡེ་པའི་ལུང་ལས་ཅུ་བའི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། དེས་ཀྱང་དེ་ཉིད་བསྟན་ནོ། །ས་སྟོན་སྡེ་པའི་ལུང་ལས་
 ཀྱང་། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པའི་ལུང་པོ་ཞེས་འབྱུང་སྟེ། རྣམ་གྲངས་དེས་ཀྱང་དེ་བསྟན་པ་
 ཡིན་ལ། གནས་བརྟན་པའི་ལུང་ལས། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་པ་དང་
 བློ་སྟོན་པ་དང་། གསོ་བ་དང་བློ་སྟོན་པ་དང་། བདུན་པ་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། །
 ཞེས་པས་ཀྱང་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཀུན་གཞི་
 བསྟན་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པར། བསྟན་འདི་འདི་ལྟར་གཞན་ན་མ་མཐོང་ལ། །
 འདི་དག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་རྒྱར་མཐོང་བས། །(༡༩བ)གནས་བརྟན་པར་བྱང་
 རྟགས་གང་ཡིན་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་བཀའ་འདོད་དོ། །ཞེས་ཤེས་བྱའི་
 གནས་སོགས་གནས་བརྟན་པའི་སྟོན་སྟེ་རྟགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་ཀྱང་
 བསྟན་ཅིན། ཉེས་པ་མེད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྟོན་ལས་ནི། སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ཅས་
 སོགས་རྣམ་གྲངས་གཞན་གྱིས་བསྟན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྟོན་ལས་ནི། ཤེས་བྱའི་
 གནས་ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་པོར་རྫོགས་པར་བསྟན་ཅིང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་དེ་ལྟར་
 མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་བསྟན་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པར་བསྟན་མི་
 དགོས་ལ་བསྟན་ན་ཉེས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །བསྟན་མི་དགོས་ཏེ་ཤེས་བྱའི་གནས་
 ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་པོར་བསྟན་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཕྱ་ཞིང་ཕྱ་བ་བརྗོད་བྱུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་

འོ་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་སྒྲིལ་ལས་དེ་ལྟར་རྣམ་གྲངས་གཞན་གྱིས་བསྟན་ན་ཉན་ཐོས་

ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་སྒྲུབ་རྣམས་མདོ་དོན་རིམ་ལྔ་འབྲེལ་ཞེན།

དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཀུན་གཞི་ལ། དབྱིག་ཤེས་མིའུ་ཐུང་དབྱངས་སྒྲིགས་གསུམ། །
རིམ་བཞིན་ཕུང་པོ་ཆོར་བ་དང་། འཛིག་ལྟ་གསུམ་ལ་དགོངས་ཞེས་འདོད། །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་དུ་ཀུན་གཞི་དེ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་
བསྟན་པ་དེ་ལ། བཅུན་པ་དབྱིག་ཤེས་དང་། མིའུ་ཐུང་དང་། དབྱངས་སྒྲིགས་གསུམ་
གྱིས་རིམ་བཞིན་དུ། དང་པོས་ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་དགོངས་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲེ་དགུ་
ཀུན་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད། གཉིས་པས་ཟག་བཅས་
ཀྱི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ལ་དགོངས་ཞེས་དང་། གསུམ་པས་འཛིག་ལྟ་ལ་དགོངས། ཞེས་
འདོད་དོ། །

འོན་དེ་དག་གིས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཡང་རུང་ངམ་ཞེན།

ཐེག་པ་འོག་མའི་ལུགས་ལ་ནི། རྒྱལ་དེ་མི་རུང་མེད་མོད་ཀྱི། ཐེག་ཆེན་པ་
རྣམས་ལུང་དེའི་དོན། ཀུན་གཞིར་འདོད་པ་ཆེས་བཟང་སྟེ། ཀྱང་ཕྱིར་དབྱིག་ཤེས་
སོགས་ཀྱི་ནི། བཀྲལ་བ་སྒྲོན་དང་ལྡན་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་དམན་རྣམས་ཀུན་གཞི་བསྟན་པའི་སྡོད་མ་ཡིན་
པས་ཐེག་པ་འོག་མའི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་བཀྲལ་རྒྱལ་དེ་མི་རུང་བ་
མེད་མོད། ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་སུ་འདོད་པ་
ཆེས་བཟང་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། དབྱིག་ཤེས་མིའུ་ཐུང་སོགས་ཀྱིས་བཀྲལ་བ་
ནི་སྒྲོན་དང་ལྡན་(༡༡བ)ཞིང་། ཀུན་གཞིར་འདོད་པ་ནི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། སྒྲོན་
དང་རིམ་ལྔ་ལྡན་ཞེན། ཀུན་གཞི་ཞེས་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཅིང་། ཉར་ལེན་གྱི་ཕུང་
པོ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བའི་ངན་འགྲོ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་དེ་ལ་དགའ་
བ་མ་ཡིན་གྱི་དེ་དང་བྲལ་བར་འདོད་དོ། ཆོར་བ་བདེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་

བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་དང་། གོང་མ་ལ་མེད་ཅིང་མི་མཐུན་བསམ་དེ་དག་སྒྲིབ་
བར་མི་རིགས་ལ། འཛིག་ལྟ་ཡང་ཆོས་འདི་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་སྒྲིབ་
བར་མི་རིགས་སོ། ། གུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་རིགས་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་ན། ། མ་འདྲེས་པ་ཡི་མ་རིག་དང་། ། ལྡེ་པོ་དག་དང་
འདྲ་བ་དང་། ། སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། ། དེས་ཚིག་མེད་པའི་སྒྲིན་དུ་
འགྱུར། ། འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྒྲེས་པའི་རྒྱན། ། དར་འཛིན་མེད་པའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར། །
དར་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་འཐད་ཕྱིར། ། ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་ཤེས་
པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་མེད་ན་འདི་ལྟར་མ་འདྲེས་པ་
ཡི་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་བསྒྲིབས་པ། དགོ་མི་དགོ་
ལུང་མ་བཟླན་གྱི་སེམས་རྣམས་འབྱུང་བའི་སྒྲུབས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཞིག་ནི་ཡོད་ལ། ཉོན་
མོངས་ཡིན་པས་ཀུན་གཞི་དང་ནི་མཚུངས་ལྡན་མི་རུང་ཞིང་། འཕགས་ལམ་མ་སྒྲེས་
ཀྱི་བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ཚིགས་དུག་དང་ཡང་མཚུངས་ལྡན་མི་རུང་ངོ་། ། དེས་ན་
ཉོན་ཡིད་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་དགོས་པ་ལས་ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་འདྲེས་
པའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། ། མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནི་རྟོན་ཉོན་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
པས་ན་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བཤད་དོ། །

རིགས་པ་གཉིས་པ་ལྡེ་པོ་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་སྒྲིན་ནི་ལྟར་ཡོད་ཅི་ན། འདི་ལྟར་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྡེ་པོ་དག་ལ་འདས་པའི་རྟོན་འདས་མ་ཐག་པའི་ཡིད་རེ་དང་ལྡན་
ཅིག་འབྱུང་བའི་རྟོན་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རེ་ཡོད་པ་ལྟར། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ལྟན་

(༣༧) ཅིག་སྒྲིབ་པའི་རྟེན་དབང་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་ཡིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འགོག་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལ་བྱེ་བྲག་གསུམ་བྱང་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་ཆོགས་
 གྲུག་འགགས་པ་འདྲ་ལ་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་ལྟར་ན་འདུ་ཤེས་མེད་
 པའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་ངའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། བདག་ལ་ཆགས་པ་རྣམས་ཡོད་པས་
 མ་ཞི་བ་དང་། འགོག་སྟོམས་དེ་དག་དང་བྲལ་བས་ཞི་བར་འཛིག་པ་ཡིན་ལ་ཁྱོད་ལ་
 ཉོན་ཡིད་མེད་པས་དེ་འདྲའི་ཞི་མ་ཞིའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ས་དང་
 ཡིད་བྱེད་ཐ་དད་པའི་བྱང་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ཙམ་ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་
 དེས་ཞི་མ་ཞིའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲེ་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སོ་
 སོར་ཡོད་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཡང་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་ལ་ངའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཞི་བ་ཡིན་པས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 གཡང་ས་ལྟར་མཐོང་ནས་སྤངས་པ་ཡིན་ལ། ཆོགས་གྲུག་འགགས་ཙམ་གྱིས་སྤངས་པ་
 ཡིན་ན་འགོག་སྟོམས་ཀྱང་སྤངས་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཉོན་ཡིད་མི་འདོད་
 པ་ལ་དེ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་མཐའ་ཡས་སོ། །

རིགས་པ་བཞི་པ་ནི་ཉོན་ཡིད་མེད་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལ་ངར་
 འཛིན་མེད་པའི་སྒྲིབ་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེར་སྒྲེ་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས། ཇི་སྲིད་འཆི་
 སེམས་མངོན་དུ་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ཆོགས་གྲུག་འགག་ཅིང་ཉོན་ཡིད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གལ་ཏེ་ངར་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཡོད་པའི་ངར་འཛིན་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་ཀྱང་མི་
 རིགས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་མི་འདོད་ན་ཀུན་གཞི་ཡང་མི་རིགས་པས་བག་ཆགས་སྟོ་གཞིར་
 ཡིད་ཤེས་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ་དེ་ནི་མེད་ཅིང་། གཟུགས་སྤང་བག་ཆགས་སྟོ་གཞིར་
 མི་རུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྒྲིབ་པ་རྣམས་ལ་ངར་འཛིན་མེད་དོ་ཞེ་

ན། འོ་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་མི་ཁོམས་པར་གཟིགས་ནས་སྤར་བར་མི་
འགྱུར་ཏེ། འགོག་སྒྲུམས་བཞིན་ནོ། །

རིགས་(༡༧བ)པ་ལྟ་བུ་ནི། གལ་ཏེ་ཉོན་ཡིད་མེད་ན་རྟག་ཏུ་ངར་སེམས་པའི་
ཕྱིར་ཡིད་དོ་ཞེས་པའི་ངེས་ཚིག་འདི་རྣམ་ཤེས་གང་ལ་ཡང་མི་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ།
དབང་ཤེས་ལ་ངར་སེམས་པ་མེད་ལ། ཡིད་ཤེས་ལ་ངར་སེམས་པ་ཡོད་ཀྱང་རྟག་ཏུ་
ངར་སེམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རིགས་པ་དྲུག་ལ་ངར་འཛིན་པ་རྣམས་པ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་ཅེ་ན། ང་སྦྱིན་
པ་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དག་བ་དང་། ང་སྒྲོག་གཅོད་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་མི་དག་བ་དང་།
ང་བྱས་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ངར་འཛིན་ཡོད་ལ།
དེ་ཡང་ཉོན་ཡིད་ཡོད་ན་རུང་གི། མེད་ན་མི་རུང་སྟེ་ངར་འཛིན་མི་དག་བ་དང་མཚུངས་
པར་ལྟན་ན་དགོ་སེམས་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དང་དུས་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་།
དེ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཉོན་ཡིད་མི་འདོད་པ་
ལ་གཞོད་པ་མཐའ་ཡས་པ་འབབ་པས་ན་ཉོན་ཡིད་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དགྲུང་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་ཕྱོགས་སྒྲ་མ་བརྗོད་པ་
དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

བདུན་པ་ལེན་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། །རྟག་གཞི་གསུམ་དུ་འཆད་པ་དང་། །དགྲུ་པ་
དྲི་མེད་རྣམ་ཤེས་སུ། །འདོད་པ་ཡང་དག་བདེན་པའི་ལུགས། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲོབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་
དངས་མང་ཉུང་དུ་འདོད་པ་རྣམས་སྐྱེའི་སྒྲོབ་དཔོན་ལེན་ཚོག་གས་རྫོགས་གསལ་དུ་
གྲགས་པས་སྐྱོན་ག་གི་འབྲེལ་ཆེན་དུ་བཞོད་པ་ལྟར། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲོབ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཁོ་ན་འདོད་ལ། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་སྟེ་སོགས་

ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་གསུམ་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་གཉིད་ཅེ་ནི་དེ་
བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཏེ། འདི་ལ་སེམས་ཞེས་བྱ་ཡང་
དམིགས་པ་ཅན་ནི་ས་ཡིན་ལ། མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ནི་དང་སོགས་དགེ་བ་
དང་ཆགས་སོགས་མི་དགེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་ཏེ་དམིགས་པ་ཅན་
ཡིན་ལ། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིད་དང་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་(༣༥ན)འགལ་བ་མེད་ཅེས་བཤད།

གཉིས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ཡང་དག་བདེན་པའི་ལུགས་ནི། རྣམ་པར་ངེས་པའི་མཛོད་
ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དགུའི་དོན་མཛོད་དེ། མིག་
གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་དུག་གི་སྟེང་དུ་བདུན་པ་ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ།
ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོ་ནས་
སྒྲོབ་པ་དང་ལྡན་གྱི་ཆོས་འཛིན་དང་མི་ལྡན་པས་ངེས་པར་སངས་རྒྱས་སུ་མི་འགྲུབ་པ་
དང་། བརྒྱད་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་ཡང་དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ནི་སངས་
རྒྱས་འགྲུབ་པར་ངེས་པ་དང་། གཉིས་པ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་ཀུན་གཞི་ནི་བསྟན་བཅོས་
དབུས་མཐའ་རྣམ་འབྱེད་རྒྱ་ནག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས། དབང་པོ་དོན་དང་བདག་རྣམ་
རིག་ །སྟེང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས། །དེ་དང་འབྲུབ་པར་རབ་ཏུ་སྒྲེ། །ཞེས་འབྲུང་བ་
ལ་བརྟེན་ནས། །ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ལ་དམིགས་པར་འདོད་པ་དང་། གསུམ་པ་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་གཞི་འདི་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱལ་རྣམ་པ་
བཞི་འབྲུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་
མིན་ཞེས་སྒྲོ་བརྟེན་གྱི་གཞུང་ལ་བརྟེན་ནས་གསུམ་དུ་འཆད་པ་དང་། དགུ་པ་བྱི་མེད་
རྣམ་ཤེས་ཞེས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དོན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་
དང་པོ་དམིགས་བྱ་ཡུལ་ཏེ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སོགས་པའོ། །

གཉིས་པ་དམིགས་བྱེད་ཡུལ་ཅན་ཏེ། གཞོན་པ་ནས་རིག་པ་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་རྣམ་ཤེས་ཚྭས་དགུར་འདོད་པ་དང་། གསུམ་པ་
སྒྲིབ་དཔོན་བྱ་ན་ཅང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ཕྱེན་ཆོག་གིས་རྣམ་ཤེས་ཚྭས་བརྒྱད་དུ་
འདོད་ལ། བཙུམ་ལུན་རིགས་རལ་གྱིས། ཚྭས་དགུར་འདོད་མཁན་ཕྱེན་ཆོག་ཡིན་
ཞེས་པ་མི་འཐད་དེ། ཕྱེན་ཆོག་རྒྱ་ནག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་ཡང་དག་
བདེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་རྒྱ་གར་བ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་ལས་ཚྭས་དགུར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི།
ཚྭས་བརྒྱད་(༣༥བ)དག་ལས་ལོག་པ་ཡི། །གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཡོད་མུར་ན། །
རྟག་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚྭས་དགུར་འདོད་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་མེད། །
ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། རྣམ་ཤེས་ཚྭས་བརྒྱད་ལས་མང་བ་ཚྭས་དགུར་
འདོད་པ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་མེད་ཅིང་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཡོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཡོད་ཅེ་ན། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཚྭས་བརྒྱད་པོ་དག་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་བའི་དགུ་པ་དྲི་མེད་རྣམ་ཤེས་
ཞེས་བྱ་བའི་གཙོ་བོའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་གྱུར་ན་དེ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པས་ན་རྟག་པ་
ཡིན་ལ། དམིགས་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཡང་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་
ན་རྟག་པའི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་མི་འཐད་དེ།
གཞུགས་དང་ལུན་མིན་ཡིན་ན་དམིགས་བྱེད་དུ་འགལ་ཞིང་། སེམས་བྱུང་ཡང་མིན་ལ།
སེམས་སུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། ཚྭས་བརྒྱད་དུ་མི་འདུ་བའི་རྣམ་ཤེས་འདོད་པ་ལ་ལུང་
རིགས་གྱིས་སྒྲིབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་རྣམ་ཤེས་ཚྭས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། རྟགས་སྒྲུ་མ་བཞེད་པ་
དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི།

ཡོད་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དབང་དུག་གི། རྟེན་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་ཆོ། །སོ་སོའི་མིང་དུ་

བཏགས་པ་ཅམ། །བམ་ཟེའི་ཚམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་ནི། །བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་མདོ་ལས་
ཀྱང་། །གཅིག་ཕུར་གསུངས་དང་ནམ་ཤེས་དུག །ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཡིན་གསུང་བྱིར། །
ཤེས་ཀུན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཕུ་ལ། །

ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བྱང་སེམས་གཅིག་ཕུར་སྒྲུབ་ན་ཤེས་པ་ཀུན་ཡིད་
ཤེས་གཅིག་ཕུ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཁང་པ་བུ་ག་མང་པོ་ཡོད་པར་མར་མེ་བཏག་པ་བཞིན།
ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཉིད་དབང་པོ་དུག་གི་རྟེན་ལ་སོ་སོར་རྒྱ་བའི་ཆོ་སོ་སོའི་མིང་དུ་བཏགས་
པ་ཅམ་ཡིན་ལ། ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། བམ་ཟེའི་ཚམས་ལས། རིང་དུ་འགོ་བ་གཅིག་
ཕུར་རྒྱ། །གདུལ་བར་དཀའ་བའི་སེམས་འདུལ་བྱེད། །དེ་ནི་བམ་ཟེངས་བཤད་དོ་
ཞེས་དང་། སྒྲེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཚོགས་དུག་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཚོགས་དུག་ཡིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་དུ་
གསུངས་པའི་བྱིར། ལོ་ཞེས་(༣༥ན)པ་ནི་མ་རངས་པའོ། །དཀའ་འགྲེལ་གྱི་དཔེ་
རྣམས་སུ་བཞི་པ་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བཞི་རུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་ཞེས་དང་། ཞེས་གཅིག་
ཕུ་རྒྱ་སྒྲེས་ཞེས་པ་རྣམས་མ་དག་པ་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་ཞེས་གཅིག་ཕུ་རྒྱ་ཞེས་སེམས་དེ་
གཅིག་ཕུར་གསུངས་པ་དང་། ཞེས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ།

ལུང་དོན་གཞན་དུ་རྟུས་བྱིར་དང་། །དབང་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲོག་གྱུར་དང་། །
འདས་དང་མ་འོངས་འཛིན་འགྱུར་བྱིར། །ཚོགས་གཅིག་འདོད་པ་སྟན་སྒྲུལ་ལོ། །
ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བྱོད་ཀྱིས་བམ་ཟེའི་ཚམས་སོགས་ཀྱིས་ལུང་གིས་ཤེས་
པ་ཀུན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཕུར་བསྟན་ཞེས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ལུང་གི་དོན་ཡང་
གཞན་དུ་བཤད་པར་རྟུས་པའི་བྱིར་དང་། ཤེས་ཀུན་ཡིད་ཤེས་གཅིག་ཕུ་ཡིན་ན་དབང་
ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞལ་བུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་དང་། འདས་མ་འོངས་སོགས་སྒྲོ་

བདག་ས་ཀྱི་ཡུལ་རྣམས་ཀྱང་འཛིན་པར་འགྱུར་བས། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་གཅིག་པུ་འདོད་
 པ་ནི་སྔོན་གྱི་སྐྱེ་པར་གནས་པའི་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྱུལ་དུ་བདག་ས་པ་བཞིན་སྒྲིབ་བདག་ས་ཁོ་
 ར་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིད་ཤེས་ལ་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཆ་འབྱེད་པས་སྒྲིབ་
 མེད་ཅེས་ཀྱང་བརྗོད་མི་རུས་ཏེ། དབང་ཤེས་དང་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་རྟོག་
 པ་དང་། རྟོག་པ་དང་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྟོག་མེད་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ལུང་
 ལས་གཅིག་པུ་རྒྱ་ཞེས་པ་ཡིད་ཤེས་ལ་དགོངས་ཤིང་ཡིད་དབང་པོ་ལའི་སྒྲིབ་ཡུལ་ལ་
 རྒྱ་བ་དང་། ཡིད་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པར་གསུངས་པ་ནི། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་འཛིན་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འགོ་བ་དང་ནང་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་
 མཐུས་བྱེད་པའི་དོན་དང་། ཚོགས་དུག་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིབ་མཆོད་དུ་གསུངས་པ། སྒྲིབ་མཆོད་
 བཅུ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ལ་སྒྲིབ་མཆོད་གཞན་དུ་གཞན་ཏུ་མེད་པས་ཡིད་ཀྱི་སྒྲིབ་མཆོད་དུ་
 བཞག་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །

ཞར་བྱུང་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་ནི།

དེ་ཕྱིར་ཡིད་ཆེས་ལུང་རིགས་ཀྱིས། གྲུབ་པ་རྣམ་ཤེས་བརྒྱད་ཡིན་ཕྱིར། །གསང་
 བའི་གནས་ལ་མི་ཞུས་པའི། །མཁས་པས་བརྒྱད་ཉིད་འདོད་པར་བྱ། །

ཞེས་(༥༦བ)གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་ཤེས་གངས་མང་ཉུང་དུ་འདོད་པ་ལ་
 ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བའི་གནས་
 ཟབ་མོ་ཀྱན་གཞི་དང་། རྣམ་པར་རིག་པའི་ལྟ་བུ་ལ་མི་ཞུས་པ་སྟེ་མི་སྒྲིག་པའི་མཁས་
 པས་ཚོགས་བརྒྱད་ཁོ་ནར་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་
 ལུང་དང་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཞི་པ་རྣམ་ཤེས་གངས་ཉུང་བར་ཐལ། ཚོགས་གཅིག་ཏུ་
 འདོད་པ་དགག་པ་ལ། དངོས་དང་། གྲུབ་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ཞེས་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་

འདོད་པ་དགག་པའི་གྲུབ་དོན་དུ་བཤད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་གྲངས་མང་བ་ཚོགས་
དགུར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། གྲངས་ཉུང་བ་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་
གཉིས་ཀའི་གྲུབ་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་གཅིག་པུའི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན་ནི།

ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས། །གསལ་བར་སྟོན་འདི་མཁས་མཚོག་
ནམས། །རི་ལྟར་བཞེད་བཞིན་སྒྲུ་མ་ཡི། །གསུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁམས་པ། །སློ་
བཟང་གྲགས་པས་སྦྱར་བ་ཡི། །དགེ་དེས་བྱུང་བ་སྟན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལྟར་ཡིད་དང་ཀུན་གཞིའི་དཀའ་བའི་གནས་གསལ་
བར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི། འཕགས་ལུལ་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའི་རྩལ་སྒྲུབ་ལ་
མཁས་པའི་མཚོག་ནམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་རི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ། རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་
མཉའ་བ་སོགས་སྒྲུ་མ་དུ་མའི་གསུང་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱལ་ཁམས་པ་སྟེ་ཆོ་འདི་སློས་
བཏང་ནས་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་ཏུ་ཉལ་ཞིང་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་གནས་པའི་དགེ་
སློང་སློ་བཟང་གྲགས་པ་ཞེས་བགྱི་བས་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྦྱར་བའི་དགེ་བ་དེས་
བྱུང་བའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་
གྱུར་ཅིག་ཅེས་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་དུ་བསྟོ་བའོ། །

སྒྲུས་པ། རྣམ་རིག་གཞུང་གི་རྩ་གཏེར་བསྐྱབས་པ་ལས། །ལེགས་ཐོན་གནས་
བཙུའི་རྣམ་གཞག་ཡིད་བཞིན་ནོ། །ཡབ་རྗེ་སྒྲུ་མས་ལུང་རིགས་རྒྱལ་མཚན་ཅེར། །
བཀོད་ཆོ་དབྱེད་ལྟན་དགའ་བའི་ཅ་ཅོ་འཆོར། །མི་ཤེས་ནད་སེལ་ལེགས་བཤད་སྟན་
གྱི་མཚོག་ །ཏ་ལའི་དུག་ཏུ་མཐོང་བའི་སྒྲུན་པོའི་(༣༥)ཚོགས། །མགྲུབའི་གཏམ་དུ་
འོས་པ་མ་ཡིན་ཡང་། །མཁས་དབང་ཡོངས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་འཇུག་པའི་དབྱིད། །འདི་
ལྟའི་ལེགས་བཤད་ནོར་བུའི་མེ་ལོང་གིས། །གསལ་བར་མཚོན་ཆོ་སེམས་ཀྱི་གསང་

བའི་གནས། ཁག་ལོག་དྲི་མས་སྒྲགས་པ་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱོས་བསམ་རྒྱ་མཚོར་ཅི་
དགར་འཇུག་པར་རིགས། ཁྱེ་ཕྱིར་རྣམ་རིག་གཞུང་གི་ཚུགས་ཆེད། ཁཉིད་ཟབ་ཅི་
བཞིན་བདག་འདྲས་དཔོག་མིན་གྱར། ལྷ་ལམ་མཐུབ་པོ་བརྟེན་སྒྲིབ་པ་བཞིན། །
རེ་ལཱའི་སྒྲིབ་བས་སྒྲགས་ཅམ་མཚོན་པའི་དགེས། ཁྱོས་མེད་ནས་འོངས་ཟག་མེད་འབྱུང་
རུང་གི་ཀྱན་གཞིའི་བྱང་ཚོས་རང་བཞིན་གནས་པའི་རིགས། ཁྱེ་ཉིད་ཐོས་བསམ་
སྒྲིབ་པས་རྒྱས་འབྱུང་ཏེ། རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་བཞེད་དོན་ལྷན་གྲུབ་ཤོག བྱང་པར་
དོན་གཉིས་སུ་མཚོགས་འབྱུང་བའི་སྒྲིབ། ཁྱོས་མཚོགས་རིགས་གྱི་རྣམ་པ་བརྟེན་བཞིན་
དུ། བརྟེན་གཡོའི་དངོས་པོ་ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཀྱན། ཁྱེན་དང་བརྟེན་པའི་ཀྱན་གཞིའི་
རྣམ་འབྱུལ་ལས། གཞན་དུ་ཆ་མེད་རྟུལ་བཅེགས་གོང་ལུ་མོགས། དོན་གྱིས་སྒྲིབ་
པའི་རྣམ་རིག་ཅམ་གྱི་ཚུལ། ཚུལ་བཞིན་རྟོགས་ཤིང་ཐབས་ཤེས་ལམ་གྱི་འགྲོས། ལ་
བཅུའི་མཉམ་རྗེས་བཞུད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག། །

ཅེས་རྟུལ་འབྱུང་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་དང་ཀྱན་གཞིའི་ཚུལ་གྱི་དཀའ་གནད་གསལ་བྱེད་ཉི་ལྔ་ལྟར་འཇུག་ཅེས་
བྱ་བ་འདི་ནི་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་དེ་པོ་མེ་རུང་ལྟ་མ་ཕུམས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་ལྟ་ནས་གྱི་རྒྱ་
འགྲེལ་སྒྲགས་པ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གྱིས་ཤིག་པའི་ཤུའི་གནད་པ་སྤུལ་བ་དང་། རྒྱུ་ལས་གཅིག་ཤིག་འདྲིན་མཚུངས་རྒྱ་མ་མཚོས་པ་
རྗེ་བླ་མ་མིང་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་ཡོངས་རྒྱོགས་བརྒྱན་པའི་མཐའ་བདག་དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་མཚོན་ནས་སྒྲིབ་ཏེ་བདག་གི་མཐའ་རིན་པོ་
ཆེ་རིགས་ཀྱན་བྱུང་བདག་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་རྗེ་བརྟན་སྒྲོ་བཟང་པོ་ཤེས་བརྟན་པ་པལ་རྒྱལ་དཔལ་བཟང་པོ་མོགས་སྒྲུ་མ་དམ་པ་
མང་པོས་བཀས་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན། བཀའ་བཞིན་རྒྱུ་པ་མཚོན་པའི་མཚོགས་དུ་བསམ་ནས་ཤུའི་ལུང་སྒྲིབ་པོས་མགོན་ཏེ། རུང་
འཇུག་སྒྲུ་མ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱུ་ལས་འོག་དུ་རྒྱུད་ནས་ཕྱུན་རིང་ལན་ཞིང་ལུགས་རྗེ་དང་བཀའ་འདྲིན་ཁོ་ནས་འཛོལ་སྒྲུ་
མའི་ཉེ་གནས་པ་ཀུན་མཁུན་རྒྱལ་བའི་འཛིན་པ་སྒྲོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲིབ་ལམ་གྱིས་སྒྲུ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་ལས་ཐོས་
པའི་(༡༧༥)མཐར་ཤུལ་གཞི་བུས་རྗེ་ཡེ་ལྷན་གྱི་གསུང་རྣམས་ལ་ཞིང་དུ་བརྟེན་ཏེ་དྲུག་པ་ཆེན་པོས་རྒྱུང་པའི་ཡིག་པ་ནི་
དཔེར་ན་པ་དགེ་སྒྲིབ་རྣམ་རྒྱུ་པ་གྱི་ཤིས་ཀྱིས་བཞུགས་པོ། །།བཀྲ་ཤིས།

༣༧། །བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲོན་འགོ་སྦྱར་བའི་ཆོས་དྲུག་
གི་འཁྲིད་ཡིག་ཆེན་མོ་འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་མའི་
དགོངས་ཀྱན་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

ཐུབ་དབང་རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་མ་དམ་པ་
ནམས་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡན་ལག་མཆོག་གིས་ཕྱག་བགྱིའོ། །ཆོ་རབས་གྱི་རོ་བོ་
ཀྱན་ཏུ་རྗེས་སུ་གཟུང་དུ་གསོལ།

མད་བྱང་བྱམས་དང་སྒྲིང་རྗེའི་ཆུ་ཁྲུང་འབུམ། །གཅིག་ཏུ་འབྱེད་པའི་ཕྱགས་བསྐྱེད་
ཀྱི་མཆོ་ཆེ། །སྦྱི་རྒྱའི་དགེ་ལེགས་འདོད་འཛའི་གཞིར་གྱུར་པའི། །འབྲེན་མཆོག་ཐུབ་
དབང་ལྷན་པོ་ལ་ཕྱག་འཆོལ། །རྒྱལ་ཚབ་ས་བཅུའི་དབང་ལྷན་མི་ལམ་མགོན། །རྒྱལ་
བའི་ཡབ་གཅིག་གཞོན་ནུའི་སར་གནས་དང་། །རྒྱལ་བའི་ལུང་བཞིན་གིང་རྟའི་སྒོལ་
ཆེན་པོ། །འབྲེད་འཛིན་འགོ་བའི་རེ་སྒྲོང་ཆོགས་ནམས་རྒྱལ། །ཐེག་མཆོག་ལམ་གྱི་
གཏེར་མཛོད་གསེར་གླིང་པ། །ཟབ་རྒྱས་གདམས་པའི་མཛོད་འཛིན་ལུལ་བྱུང་ཞབས། །
གངས་ལྗོངས་འགོ་མགོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་སོགས། །འཕགས་བོད་བསྐྱར་བའི་
སྒྲོན་མེ་ནམས་ལ་འདུད། །ཁྱད་པར་རྒྱལ་བ་ཀྱན་གྱི་སྒོ་གྲོས་ལ། །མཁས་བཅུན་བཟང་
པོའི་དཔལ་དུ་སྦྱོར་ཏེ་ཞེས། །གྲགས་དཀར་སྤྱིད་གསུམ་ཁྱོན་ལས་ཡོངས་བརྒྱལ་བའི། །
ཀྱན་མཁུན་ཅོང་ཁ་པ་དེར་སྦྱིང་ནས་དད། །དཔལ་སྤྱུག་ཐོག་མའི་མགོན་དང་ཉི་མའི་
གཉེན། །རྟོག་བྲལ་དྲུང་བའི་ཡིད་མཆོ་གངས་བཞིན་དུ། །གཅིག་དང་དུ་མའི་(༡༣)སྦྱ་
འཕུལ་རོལ་གར་གྱིས། །བསྐྱེད་ལམ་སྒྲོན་རིན་ཅན་སྤྱོད་མ་ནམས། །གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་

མཆོད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ། ཁོང་ལ་མ་ནོར་བྱང་རྒྱལ་བའོད་བྱེད་ལམ། སྦྱོར་དངོས་
 མཐུག་གི་ཐོག་མ་གཙོར་བྱས་པའི། ཉམས་ལེན་འདི་གོ་སྤྱོད་མའི་གསུང་བཞིན་སྟེ། །
 དེ་ལ་འདིར་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲིབ་འགྲོ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་སྦྱོས་ཏེ་
 བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཁུངས་བཅུན་པའི་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་ཆོག་དངོས་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་མ་གསེར་གྱི་དང་པོ་ནི་ལྷན་ཐར་སྦྱོར་པའི་ཆོས་དྲུག་ཅེས་བྱ་
 པ། རྩོམ་པ་བཞུད་པའི་མན་ངག་འདི་ནི་ལས་དང་པོ་པ་ཅམ་གྱི་སྒྲིབ་འགྲོའི་ཆོས་
 རྒྱུད་པ་མིན་ཏེ། སྒྲིབ་བྱོན་པ་ཏེ་གྲུབ་ཀྱིན་གྱི་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ། མདོ་སྤྲུལ་ས་
 གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས། སངས་རྒྱལ་བར་འདོད་ཕྱིན་ལས་དང་པོ་པའི་དུས་ནས་
 འགོ་བརྒྱུ་མས་ཏེ་བར་མ་ཆད་པར་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སངས་རྒྱལ་པ་ལ་ཉེ་བའི་དུས་སུ་
 ཡང་ངེས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པ་ཞིག་སྟེ། རྩོམ་པ་རྩོམ་པ་ལས། སྤྱོད་པ་རྩོམ་པ་
 མཆོད་ཅིང་། །བདུན་པོ་ནི་ལྷན་པར་དག་པ་བྱ། །བྱང་རྒྱལ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་། ཆོ་གཅིག་སངས་རྒྱལ་འགྲུབ་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པ་ལྟར་སྤྱོད་པའི་ལས་ནས་ཀྱང་།
 སེམས་ཅམ་ནམ་བུ་ལ་(ཉམས་པར་)དང་། ལྷན་པར་ལྷན་པར་བསྐྱོར་པས་ཀྱང་སྦྱོར་དུ་
 འཛང་མི་རྒྱ། སྦྱོར་དུ་འཛང་རྒྱལ་བར་འདོད་པས་ཆོས་སྦྱོད་ཡན་ལག་བདུན་པ་ལ་བསྐྱེད་
 པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་མདོ་སྤྲུལ་གྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་མཐའ་དག་
 དང་། དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མན་ངག་ལས་མགྱོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་ཤིང་། བདག་
 ཅག་གི་སྒྲིབ་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་། བྱམས་པའི་ལུང་ལུང་གི་སྤྱོད་པའི་ཐོག་མར་གསུང་
 སྐབས་ཐུག་གཡས་པ་བརྒྱུད་ཏེ་ས་གཞི་རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱེད་
 ཅིང་། རྒྱལ་སྤྱོད་ཆོག་གིས་མཆོད་པ་དང་། གདན་བཤམས་པ་སོགས་མཆོད་པ་དང་
 བཀྱར་བསྐྱོད་ཐུན་སུམ་ཆོག་པ་མཛད་པའི་སྒྲིབ་བྱང་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་ཐར་དེ་དག་རྩོམ་
 འཐུག་གསུང་བྱེད་ཏེ་ཉམས་ལེན་འདི་འདྲ་བ་ལ་ངེས་པར་གོ་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྟག་དུས་ཀྱང་། ཆོས་འཕགས་མཆོད་པའི་བྱིར་ཉེ་འདུག་གི་
 རྒྱལ་མི་ལང་བའི་བྱིར་ཆག་ཆག་གི་ཆུད་པག་ཆོད་དུ་མར་དཀའ་བྱུང་གིས་བཅའ་བ་ན་
 བདུད་གི་བྱིན་བསྐྱབས་གིས་ཆུ་མ་ཉིད་པར་རང་གི་རྩ་ལས་ཐུག་གཏར་ཉེ་ཆག་ཆག་
 མཛོད་པ་སོགས་གིས་སྒྱུར་ཆོས་གི་ལག་ལེན་འདི་ལ་ངེས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་ནི་འབྲེལ་ཆེ་
 ཞིང་སྐྱབས་སུ་བབས་ཏེ། ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ནི་ཤིང་བྱིན་གི་སྐྱས་དོན་མཛོད་པར་
 རྟགས་པའི་རིམ་པ་དང་། དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་གི་རིམ་པ་ཆོང་ལ་མ་ལོར་བར་སྟན་
 ཐོག་གཅིག་ཏུ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་ཉམས་སུ་སྒྲངས་ཆོག་པའི་ཐོབ་མཁུ་ངག་ཡིན་པས་སོ། །
 བྱང་པར་དུ་ཡང་ས་ལམ་གྱི་རྟགས་པ་བྱང་པར་ཅན་ཇི་བཞིན་སྒྲེ་མི་སྒྲེ་ནི་སྒྱུར་ཆོས་གི་
 ཉམས་ལེན་འདི་ཇི་(ནུ)ཀྱས་སུ་སོང་མ་སོང་ལ་རག་ལས་པ་ནི། དཔེར་ན་རང་ཅག་
 གིས་སྒྱུར་བ་བསག་སྒྲངས་ལ་ནན་ཏན་མེད་པར་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་འགའ་རེ་ལ་
 བརྩོན་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་བར་ཆད་གིས་འབྱེད་ཞིང་། ཅུང་ཟད་རྒྱན་འཕུད་བྱུང་
 པ་རྣམས་ལའང་རྟགས་པ་ཇི་བཞིན་མི་སྒྲེ་བ་དང་། ཡོ་བྱད་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་སེམས་
 དཔའ་ཆེན་པོ་སོགས་ལམ་ལ་བསྐྱབ་མཁས་པ་རྣམས་གིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལུས་དང་ཡན་
 ལག་འབྲུམ་ཐུག་བརྒྱ་སྟོང་ལ་སོགས་པར་སྒྲུལ་ཏེ་ཞིང་ཐམས་ཅད་དུ་བྱོན་ནས་རྒྱལ་བ་
 རྣམས་ལ་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་མཆོད་པ་སོགས་སྒྱུར་ཆོས་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད་པས་མཉམ་
 གཞག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་པར་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སོགས་རང་གི་གོང་མའི་ས་ལམ་རྣམས་
 ཀྱང་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་མཛོད་དུ་མཛོད་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་ད་ལྟ་ཆོས་འདི་འདྲ་ལ་ཐོས་བསམ་བསྒྲུབ་པ་བྱེད་དུ་བྱུང་བ་ལ་སྒྲ་མའི་དྲིན་
 དུ་བལྟས་ནས་དགའ་དད་མི་འགྱུར་བ་མ་བྱས་ན། དེང་སང་ཆོས་པར་རེ་བར་ཕལ་ཆེར་
 སྒྲིབ་བསགས་བསོད་ནམས་གི་བསགས་རྒྱུ་ཆུང་བས་ཐོག་མར་མཇུག་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་
 དང་གདམས་ངག་ཀྱང་ཉོན་མོངས་རྣམས་སངས་རྒྱ་བ་དང་ལམ་གྱི་གྲོགས་སུ་དགོས་

ཤིང་། ཐོས་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྟོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རྣམས་བྱེད་རྒྱུ་མང་
བར་མཐོང་ནས་དེས་པར་མི་དགོས་པའི་མུར་ལམ་བྱེད་པར་ཅན་ཡོད་ཟེར་བའི་བསྒྲུ་
ཁྲིམ་མཐོན་གྱི་དབང་དུ་འགྲོ་བ་མང་ཞིང་། དེ་རིགས་ནི་གཞན་ངོར་ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་
གསུམ་དང་ལུག་སྒྲིལ་དག་སྒྱུར་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཕྱབ་(༡༧)ལ་ཅུང་ཟད་བརྟེན་པས།
དེར་སང་གི་སེར་སྒྲུ་ཙམ་ཚུང་རྣམས་དེ་ལ་ངོ་མཆར་ཅན་དུ་མཐོང་ནས་རང་གི་བྱེད་
ལུས་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བརྟེན་པའི་དགོ་ཅ་བྱེད་པར་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཉམ་ཚུང་
དུ་མཐོང་ནས་མེད་པར་བྱེད་པས་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་གཞོད། དེ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱ་བ་
ལ་ལམ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་གསུམ་རིམ་གྱིས་དགོས་པར་སྟོན་པའི་
གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོ་འདིའི་རྒྱུན་སེལ་རིམ་གྱོ་ཙམ་
ལ་དགོས་ན་མ་གཏོགས་སངས་རྒྱས་སྐུ་བ་ལ་དགོས་མེད་དུ་བཏང་བས་བརྟན་པ་ལ་
གཞོད་ཆབ་ཆེ། རང་ཉིད་ཀྱང་རྒྱུད་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་འཛིན་ཙམ་ལ་ཕྱག་ཆེན་ངོ་སྟོན་
དུ་གོ་ནས་དེ་འདྲའི་གདམས་ངག་ཟུར་བ་རེ་ལ་སྟོང་རུས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ལའོར་བ་
ལས་གྲོལ་ཞིང་སྒྱུར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་རེ་ནས་རས་རྒྱང་སོགས་དཀའ་ཕྱབ་བྱེད་
པ་ནི་ཕྱལ་ངལ་བ་ཆེ་ལ་ཕྱགས་དོན་ཚུང་བས་རང་ཉིད་ལ་ཡང་གཞོད་ཆབ་ཆེ་སྟེ། འདི་
ལྟར་རྒྱལ་བས་ལུང་དང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་བྱུ་བ་དུ་མས་གཞུང་དང་མན་ངག་ཏུ་བྱས་ནས་
བཀའ་སྒྲུལ་བ་ནི་མཁྱེན་པས་གཟིགས་ཤིང་བཅེ་བས་མ་བཟོད་པར་མཛད་པ་ལགས་
ཤིང་། བདག་ལྟ་བུས་ནི་བཅེ་བས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པ་མ་ལགས་ཀྱང་། ཆགས་སྤང་
གིས་ཕྱོགས་རིས་བགྱིས་པ་མིན་པས་དྲང་པོའི་གཏམ་ཡིན་ཚུལ་ནི། ད་ལྟ་རང་གཞན་
ཀྱི་འདོད་ཡོན་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པའི་ཕྱོགས་ན་འང་མེད་པའི་སྟོན་ལམ་ཙོག་བྱུ་ལ་བརྟེན་
པའི་སེམས་དམིགས་པ་ལ་ཡུད་ཙམ་གནས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། དེའི་ཉམས་སྤང་
ཐུན་བྱ་རེ་ལྟ་ཞོག་འདོད་ཡོན་མཐའ་དག་ལ་ཡིད་ལོག་པའི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་བསམ་

གཏན་དང་། བསམ་གཏན་ལས་སྒྲིམ་པའི་རྟོག་དབྱེད་དགའ་བདེས་ཡིད་བསྐྱོད་པ་
སོགས་བསམ་གཏན་ལའང་སྒྲོན་དུ་མཐོང་བའི་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་མཐར་
ཐུག་སྤྱིད་ཅེའི་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུའི་
ཡོན་ཏན་མངོན་གཤམ་སྒྲུ་འབྲུལ་མཆོན་ཉིད་པ་ཐོབ་ཀྱང་། མུ་སྟེགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་ལྷག་སྒྱུད་
སོགས་བཞིན་དུ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་(༧ན)འཛིན་པ་ལ་ཅི་ཡང་མ་གཞོད་པས་
སྒྱིར་འཁོར་བའི་རྒྱ་དང་བྱུང་པར་དུ་སྒྲུར་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་འབྲུགས་
ཏེ་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་ཀྱི་བར་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་ནི། བདག་ཅག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུན་
མོང་གི་སྒྲོན་པ་གྲུའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མདོ་སྟེ་ལས་བཀའ་སྒྲུལ་པ། རི་སྐད་དུ།
འཛིན་རྟོན་དག་ན་ཉིང་འཛིན་སྒྲོམ་བྱེད་ཀྱང་། །དེ་ནི་བདག་ཏུ་འདུ་གཤམ་འཛིན་མི་
བྱེད། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་བྱིར་ནི་རབ་འབྲུགས་ཏེ། །ལྷག་སྒྱུད་ཀྱིས་ནི་ཉིང་འཛིན་འདིར་
བསྒྲོམ་བཞིན། །གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་བདག་མེད་སོ་སོར་རྟོག་ །སོ་སོར་དེ་བརྟགས་གལ་ཏེ་
སྒྲོམ་པ་ནི། །དེ་ནི་མྱ་ངན་འདས་ཐོབ་འབྲས་བུའི་རྒྱ། །རྒྱ་གཞན་གང་ཡིན་དེ་ནི་ཞིར་མི་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་རང་གི་བསམ་ཚིད་ལ་རང་གི་སྒྲུ་མ་ཚིད་ལྷན་དང་ད་ལྟ་རྩོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་
བུར་ཐུག་སྒྲོར་མཆོད་པ་སོགས་ལུལ་ཏེ་རང་དབང་དོར་ནས་དེའི་དགོ་བ་འབྲས་བུ་དང་
བཅས་པ་བྱེད་ཀྱིས་གཤམ་སྒྲུམ་པ་ལྟ་བུ་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པའི་དགོ་བ་དམིགས་
བསལ་འགའ་རེ་མ་གཏོགས། དེས་འབྱུང་བྱུང་སེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་པོ་
གང་རུང་གིས་མ་ཟིན་པའི་དགོ་བ་ལས་ཆེར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱར་
འགྲོ་དགའ།

དེས་ན་འཁོར་བ་ལས་དངོས་སུ་གོ་ལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྒྲིན་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དེས་འབྱུང་ཡན་ལག་དང་བཅས་

ལམ་གསུམ་པོ་དེ་ཡང་སྒྱུར་བའི་ཆོས་དུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཁོང་ནས་འཕྱོན་པ་
 ཞིག་བྱུང་ན་ལམ་མ་ཞོར་བ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་མཐུན་ཅིང་དམ་པ་གོང་མའི་བྱུགས་
 རྒྱུད་ལ་འབྲུངས་པ་འདྲ་བའི་ཁྲུངས་བྱབ་པ་ཞིག་ཡིང་། ཆོས་མི་བྱེད་ན་འཛིག་རྟེན་རྒྱུ་
 པོའི་ལྷགས་རང་བཟུང་ན་རང་གཞན་ལ་གཞོན་ཆབ་རྒྱུ་ཞིང་། ཆོས་པ་དང་སྒྲོམ་ཆེན་
 ཞིག་བྱེད་ཕྱིན་སྒྱུར་ཆོས་སོགས་ལམ་བཟང་འདི་ཁོ་ན་ལ་(༧༧)འཇུག་པར་རིགས་སོ། །

- 258 -

བདུད་ཅི་འབེབས་སྒྱུངས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྒྲུབ་པ་
དང་། ཟུང་པར་དུ་གསོལ་འདེབས་ལམ་མཆོག་སྒྲོ་འབྱེད་ཀྱི་དམིགས་སྒྲོར་གྱི་སྐབས་
དང་། ཕྱིན་རྒྱབས་དབང་ཞུའི་དམིགས་སྒྲོར་དབེན་སའི་ཞལ་གཤམ་རྣམས་ནི་ཕྱིན་རྒྱབས་
ཀྱི་ཚན་ཀ་ཆེ་ཞིང་དམ་ཆོག་དང་འབྲེལ་ཆེ་བས་གིན་དུ་བཀའ་གཉན་པའོ། །

འདིའི་སྐབས་འགྲོའི་སྐབས་ཀྱང་སྐབས་འགྲོའི་རྒྱ་གཉིས་ཆང་བའི་སྒྲོ་ནས་སྐབས་
འགྲོ་གནད་དུ་གང་འགྲོ་བྱེད་པ་ལས། ཆོགས་ཞིང་ལྟར་མདུན་དུ་སྐབས་ལུལ་ངེས་པར་
གསལ་འདེབས་མི་དགོས། དེའི་ཕྱིར་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་ཡང་སྐབས་ལུལ་གསལ་
འདེབས་དངོས་སུ་མ་གསུངས། བདུད་ཅི་འབེབས་སྒྱུངས་སོགས་དང་འབྲེལ་བས་བདེ་
སྒྱུར་དུ་གསལ་ཁ་མཛད། (༡༣)སྐབས་འདིའི་མཆུལ་ཡང་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་སྒྲུབ་
ཆོས་དུག་པ་དང་། བདེ་སྒྱུར་ལྟར་ན་སྒྲུབ་ཆོས་ལྟ་བུར་མཛད་པ་དང་། འཇམ་དབལ་
ཞལ་ལུང་ལས་སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་མཆོད་པའི་སྒྲ་འདྲན་དུ་མཛད་པ་སོགས་ཅུང་མི་འདྲ་བ་
དང་། ཟུང་པར་དུ་འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་ལས་བཤེས་གཉན་བསྟན་ཚུལ་ལམ་གྱི་ཐུན་
འགྲོ་དང་། སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་སྐབས་སེམས་བཤེས་གཉན་བསྟན་ཚུལ་གྱི་ཡང་ཐུན་འགྲོར་
མཛད་པ་དང་། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཡང་གསང་སྔགས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲོར་སྒྲོས་པ་ཅན་
མི་བྱེད་གསུང་བ་དང་། དེའི་སྐབས་སེམས་ཀྱི་བར་དུ་དོན་ཆེན་པོའི་གསོལ་འདེབས་
མཛད་པ་དང་། ལམ་རིམ་གྱི་ས་བཅད་དུ་སྒྲུབ་ཚུལ་མདོར་བསྒྲུས་ཏེ་བསྟན་པ་ཞེས་པ་
བཤེས་གཉན་བསྟན་ཚུལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་ཉམས་ལེན་དངོས་གཞི་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད་
ནས་སྒྲུབ་ཆོས་རྣམས་སྐབས་དེར་མཛད་སྒོལ་དང་། ཟུང་པར་ཆོགས་ཞིང་སྐབས་མདུན་
ཀྱི་ནམ་མཁར་བྲུ་མ་བྱུང་དབང་དོ་རྗེ་འཆང་དུ་བསྐྱེད་པ། བད་སྔོང་གི་སྟེང་དུ་ཆོགས་
ཞིང་དཀྱིལ་ལའོར་བའི་ལྟ་ལྟར་བཀོད་པ་སོགས་སྔགས་ཀྱི་གན་གོར་བས་སྐབས་འདིར་
དེ་ལྟར་མི་བྱུང་བར་གནས་གཡོ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཅིང་ཆོགས་ཞིང་རྣམས་མགྲོན་ཐབས་

སུ་སྤྱན་དྲངས་ནས་ས་གནིའི་སྤྱང་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་བང་རིམ་གྱི་དབྱིབས་ལྟ་བུར་བཞུགས་
 བར་མཛད་པ་དང་། ཚོགས་ཞིང་དུ་ཡང་ཉམས་ལེན་བྱིན་རྒྱབས་བརྒྱད་ཟུར་དུ་མ་མཛད་
 གྲང་། རྗེ་སྐུ་ཁང་པས་ཐུབ་དབང་གིས་བྱམས་པ་དང་འཇམ་དབྱངས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་
 པ་ནས་རྩ་བའི་སྤྱ་མའི་བར་རང་གི་སྤྱ་མ་གོང་མས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་སོགས། མདོར་
 བ་ཆོས་བརྒྱད་མ་ཉམས་པར་བར་མ་ཆད་དུ་བྱོན་པ་ཀྱན་ལ་ཉམས་ལེན་བྱིན་རྒྱབས་
 བརྒྱད་དུ་འཛོག་པར་གནང་། བདེ་མུར་དུ་ཡང་བརྒྱད་པ་འདི་སྦྱིར་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་
 བརྒྱད་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཐིག་ལེ་བཅུ་དྲུག་གི་བརྒྱད་རིམ་ཡིན་པས་དེའི་དབང་ཆ་དང་
 ལྡན་མ་ཐོབ་ན་བརྒྱད་པ་གསུམ་ལྡན་མི་ཡོང་བ་འདྲ་ཞེས་སྤྱ་མ་གོང་མ་རྣམས་གསུང་
 ཞེས་བདག་གི་སྤྱ་མ་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཞིང་། བདེ་(༡༧)མུར་སྐབས་ཉམས་ལེན་
 བྱིན་རྒྱབས་བརྒྱད་པ་དང་མདུན་གྱི་ཐུབ་དབང་གི་བར་སྟོད་དུ་སྟོབ་དཔོན་ཞུ་དེ་བ་
 སོགས་སྤྱ་བརྒྱད་དུ་མི་གསལ་བའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་ཆད་ལྡན་རྣམས་བཀོད་གྲང་
 ཚོག་གསུངས། ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་རྩལ་ལ་ཡང་ཚོགས་ཚོགས་པ་ལྟར་གདོང་
 གྲལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཁོད་པ་དང་། སྤྱ་འདྲ་བསྒྲིགས་པ་ལྟར་ཐམས་ཅད་རང་ལ་
 ཞལ་བྱོགས་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་ཚོགས་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཐུབ་དབང་ལ་ཞལ་
 བྱོགས་པར་སྒྲིམ་རྩལ་གསུམ་ཀ་རུང་ཡང་ཞལ་རང་ལ་བྱོགས་པ་རུང་བཟད་འཆར་བདེ་
 གསུངས། ཞལ་ལུང་དུ་ཚོགས་ཞིང་སྤྱན་འདྲེན་གྱི་མཛུག་ཏུ་བྱས་ཁང་བསྐྱེད་ནས་བྱས་
 གསོལ་མཛད་པ་སོགས་འབྲིད་རྩལ་མཐུན་པ་དང་། འགའ་ཞིག་མི་འདྲ་བ་ཕན་བྱ་རེ་
 ལ་སྟེད་བཏགས་ནས་ཞལ་ལུང་གི་འབྲིད་རྩལ་དེ་དག་ལམ་རིམ་ཆེ་རྒྱུད་དང་མི་མཐུན་
 པའི་ཟུར་གྱི་ཁྲིད་རྩལ་དུ་གོ་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འགོག་པ་མི་རིགས་ཏེ། རྗེ་རིན་པོ་
 ཆེས། ཁྱེད་དཀའ་བཞི་པ་ལ་དངོས་སུ་རྟེན་སྐལ་དུ་གནང་བའི་ལམ་རིམ་གྱི་ཟིན་བྲིས་
 ཞིག་དང་། ཞལ་ལུང་འདིའི་སྟོན་དུ་ཡོར་བ་སྟོས་ཁ་ནས་བྱུང་བའི་ཟིན་བྲིས་གཅིག་

དང་། སྐྱེ་ཞབས་གྲུ་ཚང་རྟིང་པའི་གྲུ་རིགས་སྒོ་བཟང་འཇམ་དབྱངས་ཟེར་བའི་ཟིན་
བྲིས་གཅིག་དང་། འཇམ་དབལ་ཞལ་ལུང་འདི་བཞི་པོ་ལུ་དག་མེར་བ་ལྟར་འདུག་པས་
བྲིད་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་རྗེ་རང་གི་སྐྱེ་དུས་ནས་ཡོད་ཆོད་འདུག་ཅིས་ལུ་ལྟོག་བྲམས་
པ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་སུ་གསལ་བ་དང་བཅས། མདོར་ན་ལམ་རིམ་ཆེ་བ་
ལས། འོན་ཀྱང་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཉམས་ལེན་དུ་འབྱེར་གཤམ་པ་བྲིད་མཐའ་རུ་
གནང་བས་སྒྲོང་རྒྱ་ཉི་བར་བསྐྱས་པ་རེ་ཡང་གུད་དུ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་
པའི་བདེ་ལུ་དང་ཞལ་ལུང་སོགས་འབྲིད་ཚུལ་ཁུངས་དག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་། གཙང་
ཞེན་དང་དབྱས་ཞེན་ལྟ་བུའི་རང་གི་སྒོ་སྒྲོན་གྱིས་ལམ་གྱི་གངས་འབྲེན་ཚུལ་དང་། གོང་
འོག་གི་རིམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་རེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲིད་རིམ་དེ་རྣམས་ནང་པན་ཚུན་
དུ་འགལ་བྱ་ལྟ་བུར་མི་བཟུང་ཞིང་། འོན་ཀྱང་དེ་དག་གི་(༥ན)གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་
འབྲིད་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར་དང་དགོས་པ་རྣམས་གཤམ་པར་བྱས་ནས། རང་གི་འབྲིད་རིམ་
གང་ལ་བྱེད་པ་དེ་ལ་སྒོ་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་གལ་ཆེའོ། །

༥ གཉིས་པ་ཉམས་ལེན་དངོས་བཤད་པ་ལ། སྒྲུབ་ཆོས་དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེའི་
རྒྱན་ལས། སྒོ་ལྡན་གང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཡུལ། །ལེགས་པར་རྟེན་དང་གནས་བཟང་དང་། །
ས་བཟང་བ་དང་གྲོགས་བཟང་དང་། །རྒྱལ་འབྱོར་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ལྡན། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་སྐྱབ་པ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ལམ་གནས་ནི། ཟས་གོས་ལ་སོགས་
པ་ཆོགས་མེད་པར་རྟེན་པས་རྟེན་སྤྲུལ་དང་། མི་དང་མི་མིན་གྱི་གཞོད་པ་མེད་པས་
གནས་བཟང་བ་དང་། བད་མི་བསྐྱེད་པའི་ས་ཡིན་པས་ས་བཟང་བ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་
དང་ལྟ་བ་མཚུངས་པའི་གྲོགས་དང་ལྡན་པས་གྲོགས་བཟང་བ་དང་། ཉིན་མོ་སྐྱེ་བོ་
མང་པོ་མེད་ཅིང་མཆོན་མོ་སྐྱེ་ཆུང་བས་ལེགས་པར་ལྡན་པ་སྟེ་ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་ཞིག་
གིན་དུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ནས་ཆོས་རྣམས་སྒྲོན་དུ་ཡིད་འགྲོ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་ལྟར།

ཀྱན་སྒྲོང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་ན་གད་བདར་བྱེད་པའང་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོང་པར་འགོ་
 ལ། དེ་མིན་སྒྲོ་རང་དགའ་བས་བྱས་ན་ལས་ཐ་མར་འགྱུར་བས་བདག་གིས་གནས་
 ཁང་འདིར་འདུག་ནས་གཞུང་དང་སྤྱི་མཐོང་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སུ་བྱ་བ་གཞན་
 སྤངས་ཏེ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གི་ཅི་ནས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ། དེའི་
 ཕྱིར་དུ་གནས་ཁང་གི་དོར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བྱས་ན་འཕགས་པ་ལམ་རྒྱུ་གི་རྫོགས་
 བརྗེད་ལྟར་སྤྲིག་སྒྲིབ་སྒྲོང་བའི་མཆོག་དང་ཞིང་སྒྲོང་དུ་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་ཡང་འདི་
 ཕྱིའི་ཕན་ཡོན་རང་གཞན་གྱི་སེམས་དྲང་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ལུང་ཕྱན་ཆོགས་ལས་
 གསུངས་པ་ལྟ་དང་བཅས་ཕན་ཡོན་རྣམས་དྲན་པར་བྱས་ཏེ་མི་འདོད་པའི་བྲལ་ཆོས་སུ་
 མ་སོང་བར་དགའ་བཞིན་གྱས་པའི་སྒྲོང་ལམ་གྱིས་ཐོག་མར་རྒྱལ་མི་ལང་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་
 གཙང་མས་ཆག་ཆག་གདབ། དེ་ནས་རང་གཞན་གྱི་སྤྲིག་སྒྲིབ་ཉག་(༥)ཉིལ་རྣམས་
 དུགས་པའི་མོས་པ་དང་བཅས་བྱེད་པར་བྱ། དེ་ནས་དྲི་བཟང་བའི་ཕྱིར་དྲི་བཟང་གི་རྒྱས་
 ཆག་ཆག་འདེབས་པ་སོགས་ལྟོགས་ན་སྒྲིབ་ནས་གྲ་བསྒྲིགས་ཏེ་ཉིན་རེ་བཞིན་དེ་ལྟར་
 བྱ། དེ་མིན་ཡང་གད་བདར་ཅམ་མ་ཆག་པར་བྱས་ཏེ་རང་གཞན་གྱི་སྤྲིག་སྒྲིབ་མང་པོ་
 དག་སོང་སྐྱམ་པའི་དགའ་བ་ཡང་བསྒྲུམས། རང་ཉིད་རྫོགས་པ་མཐོ་ཉམས་ཀྱིས་གད་
 བདར་སོགས་གཙང་སྒྲུ་ལ་མི་བརྩོན་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། རང་གི་སེམས་གྲིབ་ཀྱིས་ལོན་
 བས་ནད་མང་བ་དང་། དགེ་བའི་དམིགས་པ་མི་གསལ་བ་སོགས་འབྱུང་ཞིང་རང་ཅག་
 རྒྱུ་པ་ལ་གསར་དུ་རེ་བ་རྣམས་མི་དགོས་གྲུབ་པ་ཐོབ་ཟིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་ཀྱང་
 རང་གི་རྒྱུ་གནས་ལྟ་ཞོག །གཞན་དུ་ཕྱིན་པའི་གནས་སུ་ཡང་སྒྲིབ་མ་ཐག་གད་
 བདར་སོགས་གཙང་སྒྲུ་མཛད་སྒྲུལ་ནི་རྫོགས་ཀྱིས་རེ་གྲིང་གི་གྲུབ་ཐོབ་རྣལ་འབྱོར་
 པ་གཉིས་མཇལ་བའི་ལོ་རྒྱས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

སྐྱེ་གསུང་བུགས་ཀྱི་རྟེན་དགམ་པ་ཡང་། མེད་དུ་མི་རུང་བའི་འབྲལ་སྤང་བུབ་

པའི་དབང་པོའི་སྐྱེ་དང་། བྱམས་འཇམ་དབྱངས་སོགས་ཆོས་འདིའི་སྤྱོད་བརྒྱུད་དུ་གསལ་
 བ་དང་། ཆོགས་ཁིང་སྐྱབས་ཡུལ་དུ་འོས་ངེས་སོགས་མ་གཏོགས་ལྟ་དང་འདྲེ་ནོར་ནས་
 དབང་བསྐྱེད་ནོར་སྐྱབས་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་ཡུལ་ལྟ་གཞི་བདག་སོགས་ཡིན་ཟེར་བའི་འདྲེ་
 རན་གྱི་གཟུགས་འཆང་ཁིང་རྟེན་གསལ་མང་ན་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་ཡང་གཞོད་ཅིང་། སྤལ་
 དུ་དེའི་རང་མདངས་ཀྱིས་ད་ལྟ་ཉན་མོངས་ཀྱིས་སེམས་རྒྱུད་འབྲུག་པ་མ་ཞི་བའི་སྟེང་
 དུ་ཆེས་ཆེར་རབ་དུ་འབྲུགས་ཏེ་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལྟ་ཞོག །ཡ་རབས་ཀྱི་མི་གཤམ་ནས་བྱུང་
 བ་ཞིག་ཡོད་ངེས་པས་དེ་ལྟར་མི་བྱ། ཡི་དམ་ཆོས་སྦྱོང་སོགས་ཀྱང་སྤྱི་མ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་མདངས་ཡིན་པས་སྤྱོད་ཐག་ཆོད་ན་སྐྱེ་རྟེན་ངེས་པར་བཅའ་
 མི་དགོས། རང་གི་མཆོད་རྟེན་དུ་ཕེབས་པ་དང་། རང་ཉིད་དེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་
 བ་འདྲ་ཡིན་རུང་ཡི་དམ་གྱི་སྐྱེ་རྣམས་དམ་ཉམས་སོགས་ཀྱིས་མི་མཐོང་སར་མི་མངོན་
 པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས། སྐྱེ་གསུང་བྲགས་རྟེན་རྣམས་ཀྱང་འཆལ་ཉམས་ཀྱི་ལག་ནས་
 (ལྟ་ན་)དངོས་སུ་བྱུང་བ་སོགས་ལ་འཇམ་དགོས་པ་ནི་དགེ་བཤེས་གཙང་པས་ཀྱི་རྟོག་
 ཀྱི་ཕྱག་དཔེ་གཡར་ནས་ཕྱིར་སྒྲོག་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །མཆོད་རྟེན་རབ་
 གནས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་པའི་སྐྱེ་གཟུགས་དབུས་བཞུགས་དང་། དེའི་གཡས་གཡོན་
 དུ་བྱམས་འཇམ་དབྱངས་སོགས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཉན་རང་རྣམས་
 ཀྱི་སྐྱེ་བཞུགས། སྟེང་གི་བང་རིམ་དུ་རྩོམ་འབྲོམ། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ་སོགས་ཆོས་འདིའི་
 ཅ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་དབྱམས། འོག་དུ་སྐྱེས་སུ་གསུམ་གྱི་ཆོས་སྦྱོང་ཡེ་ཤེས་
 མགོན་པོ་དང་། རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་ཐོས་སྤྱེས། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་རྟེན་ཡོད་ན་
 དེར་བཞུགས། གཞན་ཡང་མཆོམས་བཅད་དངོས་མིན་ཡང་ཕྱོགས་བཞིར་མཐོ་བཅིགས་
 ནས་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་བསྐྱེད་དང་། དེ་མིན་ཡང་སྒྲོ་བྱུང་སོགས་གང་འོས་སུ་མཐོ་གཅིག་
 ལ་རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་སྤྱེས་བསྐྱེད་ནས་རྟག་དུ་བཞུགས་པར་མོས་ན་བར་ཆད་ཆུང་ཁིང་།

ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་བ་སོགས་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བྱ། ལྷག་པར་བཤེས་གཉེན་མདོ་མེ་
ལ་བཅོལ་བའི་དུས་ཡིན་པས། རང་གི་གཞུང་གདམས་རག་ཏུ་གོ་ནས་ཡོད་ན་གཞུང་
དང་གདམས་རག་ཆོད་ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་དབང་པོ་མཆོག་དམན་སྲུང་གྱུར། སོ་
མེད་ཀྱང་རྟོལ་གྱི་འབྲང་འབྲང་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ཞིག་འབྲལ་
སྤང་ལྟར་ཉར་ནས་ངེས་པར་བལྟ་རྟོགས་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། གཞི་ནས་སྤྱོད་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་དགམ་ཟེར་བའི་དོན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་རྟེན་སྤྱོད་ཀྱི་
བཟང་བ་དང་། བྱིས་ལེགས་པ་རྣམས་ལ་ཐོག་གི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཉོ་ཆོད་འབྲལ་རྟེན་
བྱེད་པ། སྤྱོད་ནས་འཛོག་པ་དང་། ཞན་པ་རྣམས་ལ་བརྟམས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་
གལ་དུ་ཡང་མི་ཚུད་པ་སོགས་མ་གུས་པ་སྤངས་དེ་སྤྱོད་གསུངས་ཤིང་ལས་བགྱིས་པ་
སོགས་མཐའ་དག་ལ་ཡང་བསམ་སྦྱོར་དད་གུས་ཀྱིས་མཆོད་ཡུལ་དུ་རྒྱུན་དུ་ལེགས་
པར་དགམ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། བྱང་བཏང་གྲོ་བུར་འགོ་འདུག་གི་གནས་སུ་སྤྱོད་པ་
འགྲིག་ན་སྤྱོད་པའི་(ཡབ)མཚུལ་ཞེས་བྱ་བ་བཤམས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྲེགས་སུ་གང་འོས་
ཀྱི་སྤྱོད་དུ་འབྱུང་དང་རྟོ་དཀར་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་དགུའམ་ལྟ་བུ་བཞུགས། དེས་སྤྱོད་པ་
དང་ཆོགས་ཞིང་རྣམས་བྱན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་སྤྲེགས་ལྟར་ན་ལྟ་སོགས་ལ་བསྐྱེད་ཀྱང་
རུང་ངོ་། །

༥ སྦྱོར་ཆོས་གཉིས་པ་ནི། རང་གི་སྤྱོད་གནས་སུ་མཆོད་པ་གང་འབྱོར་དངོས་སུ་
བཤམས་དགོས་ཏེ། མཆོད་པ་མེད་པ་དད་པ་མེད་པའི་རྟགས་ཡིན། དད་པ་མེད་པ་
ཆོས་མེད་ཅིང་མི་འབྱུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་སྤྱོད་སྤྲེགས་ན་རང་གི་ཡོ་བྱད་
གསུམ་གཉིས་མཆོད་སྤྲེགས་སུ་དངོས་སུ་གཏོང་། ཡོ་བྱད་མེད་པ་དང་ཡོད་ཀྱང་སྤྱོད་པ་
གོམས་རིང་མཆོད་པ་ཆུང་དུ་ལ་ཡང་མ་བརྟམས་པར་ཡོན་ཆབ་དང་མཚུལ་འབྲལ་བ་ནས་
བརྟམས་ཏེ། ཡོ་བྱད་ཀྱི་སྤྱོད་གཙིག་ཆོས་སྤྲེགས་སུ་ངེས་པར་འགོ་བར་བྱེད་དགོས་ཏེ།

ཕྱག་མཆོད་སོགས་ལ་མི་རེ་བར་སྒྲོམ་དང་འབྲས་བུ་ལ་རེ་བ་ནི་རང་དང་རང་གི་སྤྲུམ་གཉིས་ཀ་ཆོས་རྒྱས་རྒྱུ་བས་ནོངས་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ཁོ་བོ་ནི་འདི་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་ཆུབ་མི་རེ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི་ཆོས་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་རྒྱུང་བའི་ཅལ་ཅལ་ལོ་ཞེས་མདོ་སྡེ་དགོན་མཆོག་སྤྱིན་གྱི་ལུང་དང་བཅས་གསུངས་སོ། །

རང་ཉིད་ཞིང་དང་དངོས་པོའི་སྒྲོན་ས་སྒྲོབས་ཆེ་བ་དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་སྤོམ་ཞིང་། འབུལ་ཆས་མེད་ན་ལོག་འཆོ་དང་གཡོ་སྒྱུས་མ་སྒྲགས་པར་དད་པ་ཁོ་ནས་སྤྱིན་བདག་འབྱོར་ལྡན་ནམས་ལ་མཆོད་པའི་ཕན་ཡོན་བརྗོད་ནས་སྤྲོད་པ་སོགས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་བཅལ་ནས་འབུལ། དེ་ཡང་སྐབས་སུ་མ་བབས་པ་དང་། སྒྲོམ་པ་དང་སྒྱུབ་པ་ལ་གནོད་ཚབ་ཆེན་པོས་པར་བཅལ་མི་དགོས་ཏེ་རྒྱ་དང་མི་ཏོག་སོགས་བདག་པོས་མ་བཟུང་བ་དང་། ཡིད་གྱི་སྒྱུལ་ཞིང་གཞན་གྱིས་དངོས་སུ་སྤུལ་བ་ལ་ཡི་རང་བཀྲིས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་ཅིང་ཡོད་བཞིན་དུ་གཏོང་མི་ནུས་པ་ནི་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། མཆོད་པ་ཡང་དངོས་པོ་ལ་མ་ཐོགས་རང་གི་དད་པ་ལ་ཐོགས་པ་ཡིན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མདོར་ན་མཆོད་པའི་རྒྱ་སྒྱུབ་པ་དང་དངོས་སུ་འབུལ་བའི་དུས་དང་། ལུལ་ནས་དགོ་བ་(༥ན)བསྟོ་བའི་དུས་སོགས་བསམ་སྟོར་གང་ལ་ཡང་རང་སྒྲོན་གཡོ་ཐབས་ཀྱིས་མི་མངོན་པར་བྱེད་པའི་གཡོ་དང་། ཡོན་ཏན་མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་ལྟར་སྒྲོན་པའི་སྒྱུ་སྟེ་གཡོ་སྒྱུ་གཉིས་དང་། རང་ལ་རྟེན་པ་འདོད་ནས་གཞན་ལ་ཁ་སྐྱོ་སྐྱོ་བྱེད་པའི་ཁ་གསག་དང་། ར་མར་འདོད་ནས་ང་ལ་ར་མར་མེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་གཞོག་སྤྲོད་དང་། སྤར་དཔུལ་བྱིན་ནས་རྒྱུར་གསེར་འདོད་པ་དང་། སྟེ་ལེན་ངོ་འཛིན་ཅུང་ཟད་གྱིས་དེ་ལས་ལྟག་རེ་བ་དང་། ད་ལོ་སྤྱིན་དུ་རེ་ནས་ན་ནིང་གི་ར་མར་བྱིན་པ་དེས་ཕན་ཐོགས་པོ་ཐོགས་པོ་བྱུང་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་རྟེན་པས་རྟེན་པ་འཆོལ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་མི་སྟེར་

ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གྲུས་པ་ཆེན་པོས་བྱེད་པ་གལ་ཆེའོ། །དངོས་སུ་མཆོད་པ་
འབྲུལ་བཤམས་ཀྱི་སྐྱབས་འདིར་སྐྱབས་འགྲོའི་ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ། གཉིས་པ་བཀའ་
དྲིན་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་དྲན་པས་དྲུས་རྟག་རྟུ་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་། བཟའ་བ་དང་
བཅའ་བའི་ཡུད་ཀྱང་དཔུལ་བ་ཞེས་གསུངས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་གཞུང་
བཤད་མན་ངག་དང་བཅས་པ་སྦྱི་དང་། ཟུང་པར་དུ་མཆོད་པ་བརྩུ་བོ་དེས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
མཆོད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆོད་པའོ། །དེ་དག་གི་མཆོད་པའི་ཆེ་ན་
དགོན་མཆོག་གསུམ་གང་རུང་ལ་ཆུང་རུ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་དཔག་རྟུ་མེད་པ་འབྱུང་
བའི་བསམ་པ་ནི་དྲག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་མཆོད་པ་བྱ་བ་བརྩུ་དང་བྱེད་པའི་
བསམ་པ་དྲུག་བཅས་བྱང་སའི་མན་ངག་དེ་ནམས་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་གིན་རྟུ་གལ་
ཆེ་ཞིང་། གཞན་ཡང་རང་ཅག་དད་པ་ཆུང་ཞིང་མི་བརྟན་པས་མཆོད་པ་ལ་མི་བརྩོན་
པའི་དྲུས་ཤས་ཆེ་བས་རྒྱན་པར་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལས། དཔེར་ན་ཞིང་ས་གིན་རྟུ་གཤིན་
པ་གཅིག་ལ་ས་བོན་འདེབས་དྲུས་སུ་མ་བཏབ་པར་ལུས་པ་འབྲན་དེ་ལྟར་འཛིག་མི་
ཡོད་པ་ལྟར་ཞེས་སོགས་དང་། ཞིང་གི་མཆོག་ལ་ཐ་མལ་པའི་ཞིང་གི་མཐོང་ཅམ་ཡང་
མེད་པ་འདི་ཞེས་པ་ནས། ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་མན་ངག་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་
སོགས་འཛིག་མི་ཡོད་པའི་གསུང་གི་ཆོག་ཟུར་འདི་ཅམ་རེ་སྟོ་ཐོག་ནས་ཐོན་པར་བྱས་
ཏེ་ཡང་ཡང་བསམས་(༥ན)པས་ཡིད་བསྐྱལ་བ་ནི་གནད་ཆེ་ཞིང་། དེ་ལྟར་གསུང་རབ་
ཐམས་ཅད་གདམས་ངག་རྟུ་མ་ཤར་ཡང་སྟོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གཅིག་གོགས་སུ་
གཅིག་འགྲོ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱབས་འདིར་ཡང་བཤད་མ་ཐག་པའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གི་
ལུང་འབྲེན་དང་། དེ་དག་ལ་རྟོག་དབྱེད་གྱིས་བཤད་པ་ཡན་བྱ་ཞུ་གིས་ན་གོ་དེས་སྟོང་
གསུམ་ལ་ཕན་ཆ་ཆེ་ཡང་མི་གིས་པས་ཆོད་གཟུང་། ཟུང་ཟད་གིས་ཀྱང་ཡི་གེ་མང་བས་
འཛིགས་གིང་ལྟག་པར་འཛིག་རྟེན་ཞོར་འབྱུང་གི་ཆོས་ལ་རེ་ནས་བེད་བྱས་ལག་མཐིལ་

ཅམ་ལ་ཐུགས་གཏོད་པ་རྣམས་མི་དབྱེས་པས་འཇུག་སྒྲིབ་ཀྱི་ཅམ་ལས་མ་བཞེད་པའོ། །
 ། སྒྲིབ་ཆོས་གསུམ་པའི། ཐོག་མར་སྟན་གྱི་འོག་ཏུ་ས་དཀར་གྱི་རྩོམ་རྩེ་གྱུ་གམ་
 མམ་གཡུང་དུང་ཆོས་སྒྲིབ་དུ་འབྲི་ཞིང་། དེའི་སྟེང་དུ་རྩ་ཀྱུ་ཤེས་དུར་བ་མ་འཛིངས་
 བར་རྩེ་མོ་ནང་དུ་བསྟན་ནས་འཛིག་པའི་ཐུག་སྒྲིབ་ནི་སྒྲིབ་བྱུང་སྟན་པ་རྣམས་གྱི་བདུན་
 བཞི་བཏུལ་ནས་བྱང་ཆེན་མཛོན་དུ་མཛད་པའི་གནས། ས་པལ་པས་མི་ཐེག་པས་རྩོ་
 རྩོམ་གདན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་། གཡུང་དུང་ནི་རྩོམ་ཆོན་དོན་ཡིན་ཞིང་།
 ཀྱུ་ཤེས་ནི་གཙང་ཞིང་དགེ་བ་དང་། དུར་བས་ནི་ཆོད་སྐྱབ་པ་ཡུན་རིང་བ་སོགས་རྟེན་
 འབྲེལ་གྱི་བྱུང་པར་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་རང་ཉིད་གྱིས་རྩ་ཆོད་གི་བྱེད་བཀྱ་གིས་
 ལས་རྩ་བཞེས་ཏེ་སྟན་དུ་བཏིང་བའི་རྣམ་ཐར་སོགས་ལ་རྩེས་སུ་སྒྲིབ་པ་དང་། སྐྱུངས་
 པའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་གཞི་རིམ་བཞིན་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། གཞོན་
 ལུ་མ་བདུན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་རབ་བྱུང་རྣམས་གྱིས་རུང་ཞིང་བདེ་
 བ་སྟན་ལ་སོགས་པ་ཡང་རྩ་སོགས་གང་བྱུང་གིས་བྱེད་པའི་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ལ་
 སྐྱུངས་པར་འགྱུར་རོ། །དགེ་ཚུལ་སྒྲིབ་རྣམས་ལ་བྱི་སྟན་ཆེ་མཐོ་དང་། སྒྲིབ་བལ་འབལ་
 ཞིག་ཆ་གཉིས་དང་། །དུག་དང་ཞེས་པའི་སྟན་ལས་གྱུར་པའི་ལྷུང་བ་བཞི་བསྐྱེད་པའི་
 མི་རུང་བའི་སྟན་དང་། མིག་ནད་ཅན་ལ་དོམ་ལྷགས་སོགས་(འབ)དམིགས་བསལ་
 འགའ་རེ་མ་གཏོགས་གཅན་གཟན་གདུག་ཅན་གྱི་པགས་རིགས་སོགས་གཏན་ནས་མི་
 ལྷིང་ཞིང་། རུང་བའི་མལ་སྟན་ཡང་ཆེ་ཆད་སྒྲིབ་དུ་བྱུང་ལྷ་དང་ཆུང་ཆད་བྱུང་ལྷ་
 གསུམ། དེའི་བར་ནི་འབྲིང་ཆད་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྟན་གྱུ་བཞི་སོགས་ཆད་དང་
 ལྷན་པ། སྟན་དེ་གཉིས་སོ་སོའམ་མལ་སྟན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟན་དུ་བྱས་ཀྱང་རུང་
 ཞིང་། གང་ལྟར་རྒྱབ་རུང་ཟད་མཐོ་བར་བྱས་ལ། གདིང་བ་སྟན་མ་ཡིན་ཡང་དེའི་སྟེང་
 དུ་གདིང་བ་བཏིང་། དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སྟན་གྱི་སྟེང་དུ་བཞུགས་ནས།

བསྐལ་མང་རྟེན་དཀའི་བྱང་ཆུབ་པ་ཐོབ་བར། །སྟན་འདི་ལས་ནི་སྒྲུལ་སྒྲིད་མི་བྱའོ། །
 ཞེས་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་མཛད་ཅིང་། རང་ཅག་སྟིགས་དུས་ཀྱི་སྒྲེ་བོ་རྣམས་སྟོང་
 སྟོབས་དང་ཆོས་ལ་སྐལ་བ་ཞན་པས་དེ་ལྟར་མི་རུས་ཀྱང་། མན་ངག་ལས། ཆོས་ལ་
 ཡར་བསྐྱེད་བརྟན་པ་མ་ཐོབ་བར། །སྒྲ་མ་གྲོགས་གནས་འདི་ལས་འདའ་མི་བྱ། ཞེས་
 པ་ངག་ཏུ་བརྟོན་ནས། ལམ་གྱི་རིམ་པའི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་མ་ཐོབ་བར་དུ་མཚན་
 ལུན་སྒྲ་མ་དང་། གྲོགས་དང་། གནས་དང་། གནས་ཁག་འདི་ལས་འདའ་བར་མི་བྱའོ་
 སྟམ་དུ་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་རེ་སྟན་ལ་འདུག་དུས་སུ་ངས་པར་བྱ་དགོས་པ་ནི། ཅ་
 བའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་གདམས་ཡིན་ལོ། །དེ་ནས། ཀྱང་པ་ལག་པ་སྟེད་པ་གསུམ། །
 སོ་མཆུ་ལྟེ་རྣམས་བསྟོམས་པས་བཞི། །མགོ་མིག་ཕྲག་པ་དབུགས་དང་བཞི། །རྣམ་
 པར་སྤང་མཛད་ཆོས་བརྒྱད་ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་ལམ་སྟོམ་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྒྲིད་ལམ་ཆོས་
 བརྒྱད་ལུན་འདི་གལ་ཆེ། དེ་ཡང་སྟོམ་རིམ་བར་ཐ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀྱང་པ་སྒྲིལ་
 ཀྱང་ངམ་སྒྲིལ་ཀྱང་ཕྱེད་པ་བྱ། མིག་གཉིས་ཏ་ཅང་གདང་ཅུ་མ་མིན་པར་སྤྱ་ཅེར་གཏད་
 པ། ལུས་ཏ་ཅང་རྒྱབ་མདུན་དུ་མི་དགེ་མི་སྒྲུབ་པར་དྲང་པོར་བསྐྱངས་ལ་དུན་པ་ནང་དུ་
 བཞག་སྟེ་འདུག་པར་བྱའོ། །ཕྲག་པ་ནི་ཐད་ཀར་མཉམ་པར་གཞག་ལ། མགོ་ནི་མི་
 མཐོ་མི་དམའ་ཞིང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་མ་ཡོ་བར་སྤྱ་ནས་ལྟེ་བར་ཐད་བསྐྱང་སྟེ་དྲང་པོར་
 བཞག། སོ་མཆུ་རང་ལུགས་སུ་(༡༠ན)ཐ་མལ་པར་བཞག་གོ། །ལྟེ་ནི་ཡ་སའི་དྲུང་དུ་
 གཞར་རོ། །དབུགས་ནི་ཕྱི་ནང་དུ་རྒྱབ་སྒྱུ་ཅན་དང་། རྣམ་པ་དང་། རྟོད་བག་ཅན་དུ་
 མི་བཏང་གི་ཅི་ནས་ཀྱང་ཕར་རྒྱ་རྒྱ་མི་ཆོར་བར་དལ་བྱ་དལ་བྱས་འབད་པ་མེད་
 པར་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་བྱའོ། ཞེས་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྟོད་གི་
 ཆོགས་བཅད་ཀྱི་ལག་པའི་སྒྲིད་ལམ་འདིར་ཕྲག་པ་དང་སྟེད་པ་ལུས་ཀྱི་སྒྲིད་ལམ་དུ་
 འདུ། སོ་མཆུ་ལྟེ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་མ་བསྐྱངས་པར་ལོགས་སུ་བྱས་ཤིང་། དབུགས་

བཟང་བ་དང་བཅས་བརྒྱད་དོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲིལ་གྱུར་བཅས་པ་ལ་ཉན་ས་ལས་རྒྱ་མཚན་ལྟ་གསུངས་ཏེ། ཤིན་སྒྲུངས་
 སྒྲིལ་བ་དང་། འདུག་ཡུན་རིང་ཡང་ལུས་མི་ངལ་བ་དང་། སྒྱུད་ལམ་དེ་མུ་སྟེགས་དང་།
 ལས་ཀྱི་ཚོལ་བ་དག་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་གྱིས་མཐོང་ན་ཤིན་ཏུ་དྲང་
 བ་སྒྲིལ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་སྟེ་པན་ཡོན་
 ལྟེ། །ལུས་དྲང་པོར་བསྐྱང་བ་ནི་རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་མི་འབྱུང་བའི་དོན་དུ་གསུངས།
 ལག་པ་གཉིས་ཐུན་བྱོང་ན་རབ་དང་། དེ་མིན་ཡང་ཐུན་མགོར་ལྟེ་འག་སོར་བཞིའི་
 མཚམས་ནས་མཉམ་གཞག་གི་བྱུག་རྒྱ་བྱས། མཐེ་བོང་གཉིས་ཀྱི་ཕྱ་སྒྱུར་བ་ལྟེ་བའི་ཐད་
 སོར་འོང་བ་བྱེད་པ་འདི་མ་འོངས་པ་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྒྲིན་བྱེད་དུ་འགོ་བར་གསུངས།
 ལྟེ་ཕྱི་ཡ་རྒྱུ་ལ་སྒྱུར་བས་སོ་མཆུ་བསྒྲིགས་ཅུམ་རན་ཞིང་དེ་ལས་རྒྱུད་གི་འགོ་འོང་བདེ་
 བར་འབྱུར་རོ། །མགོ་ཅུང་ཟད་གྲག་ཅུམ་བྱས་ན་ཕྱ་རྣམས་གྱེན་དུ་མི་ལང་བས་ཚོད་པ་
 དང་འབྲུགས་པ་ནི་བར་འབྱུར་རོ། །མིག་བཅུམ་ན་སེམས་ལ་སྒྲན་པ་བབ་པའི་ཉམས་
 འཆར། ཏ་ཅང་གདངས་ན་སེམས་ཚོད་པའི་རྒྱུན་བྱེད་གྱུར་ཡིད་དགེ་བའི་དམིགས་པ་
 ལ་ཕྱི་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིམས་ན་དབང་པོ་རང་འགགས་སུ་འགོ་བ་ཆད་མའི་རིགས་ལམ་
 ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ཡིན་པས་མིག་མ་ཅུམ་བར་སྒྲ་ཤོག་པན་རྒྱུན་གཉིས་མཐོང་ཅུམ་དུ་
 བལ། འདི་བརྒྱད་སངས་རྒྱས་རྣམ་སྤྱང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་(༡༠བ)བཞུགས་སྐྱུངས་ལྟར་
 ཡིན་པས་རྣམ་སྤྱང་གི་ཆོས་བརྒྱད་དུ་གྲགས། བདག་གི་མཐན་རིན་པོ་ཆེ་བྱི་ཆེན་དོ་རྩེ་
 འཆར་གི་གསུང་ལས་སྟགས་ལྟར་ན་ད་ལྟ་གཞི་དུས་ནས་འབྲས་བུའི་རྣམ་པ་དང་མཐུན་
 པར་སྒྱུད་ལམ་འདི་ལྟར་བརྟེན་པས་ལུས་ཀྱི་སྒྲིན་རྣམས་སྒྲུངས་ཏེ། གཟུགས་སྐྱུང་རྣམ་
 པར་དག་པའི་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱང་འབྱུང་བར་འབྱུར་བས་རྣམ་སྤྱང་གི་ཆོས་སུ་
 བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་ཞིང་། ལུས་གནད་འབྲུགས་ན་རྒྱུང་འབྲུགས། དེ་ལ་

བརྟེན་ནས་སེམས་འབྱུགས་པས་ཡུན་བྱང་ཡང་ལུས་གནད་བཅོས་པ་གལ་ཆེན། །
 དེ་ནས་བྱད་པར་དུ་རྒྱང་ཆམ་ལ་འབེབས་པ་འདི་རྣམ་སྤང་གི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་གྲངས་
 ལྷ་མི་འདྲེན་ཡང་། མཛོན་པ་མཛོད་ནས་ནང་པའི་སེམས་འཛིན་གྱི་མན་ངག་ཏུ་གསུངས་
 པ་དང་། མི་ལ་ཡབ་སྲས་སོགས་བཀའ་བརྒྱད་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་དྲངས་
 སྟོགས་འབྱེད་པའི་མན་ངག་ཅེས་ཟབ་ཟབ་དུ་གྲགས་པ་འདི་དང་རྒྱང་རོ་དགུ་ཡུགས་
 ལྷ་བསལ་བ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་སྐབས་འདིར་རྒྱང་རང་བབས་ལྷ་བཞག་ལུས་
 བས། དགོ་སེམས་ཤུགས་ཆེ་བར་འདུག་ན་སྤྲ་ལུག་གཡོན་ནས་རྒྱང་ནང་དུ་བྱུང་པ་དང་
 དུས་མཉམ་དུ་སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་གི་བྱིན་རླབས་སེམས་ལ་ཞུགས་པར་བསམས། དེ་
 མིན་ཆེ་འདིའི་སྤང་ཤས་སོགས་རྣམ་རྟོག་ངན་པ་ཤུགས་ཆེ་བར་འདུག་ན། སྤྲ་ལུག་
 གཡས་ནས་རྒྱང་བྱིར་འབྱེད་པ་དང་དུས་མཆུངས་ལྷ་སྤོན་བསགས་སྟོག་སྒྲིབ་དང་ཉོན་
 མོངས་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་རྣམ་རྟོག་ངན་པ་རྣམས་སངས་སྟེ་དག་སོང་སྟམ་དུ་
 བསམ་ཞིང་། ཐོག་མར་མགོ་འཇུགས་ལུགས་དེ་ལྟར་བྱས་པའི་ཁྱེད་པ་རེ་རེ་ལ་གྲངས་
 ལྷ་ཅིས་ཏེ་ཐོག་མར་བདུན་ཅུ་ནས་མཐར་ཉེར་གཅིག་ཅུ་ཀྱིས་དཔྱགས་ཀྱི་འགོ་འོང་
 ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་ཏེ་གསལ་ངར་དང་ལྷན་པའི་སེམས་བཟུང་གང་བྱུང་བ། དེ་
 ལྟར་བྱས་པའི་མཐར་དགོ་མི་དགའི་རྣམ་རྟོག་གི་འོག་ནས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལུང་
 མ་བསྟན་གསལ་རིག་དེ་ཡར་ཐོན་ཡོང་བའི་ཉམས་འཆར། དེ་ནི་དཔེར་ན་ཤེལ་(༡༡)ན་
 དཀར་བྱི་མེད་དེ་ཆོན་དམར་སེར་སོགས་གང་དང་ཡུད་པ་ན་དེའི་མདངས་ལྷན་དུ་སྒྱེན་
 ཀྱིས་བསྐྱར་སྒྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ། གཙོ་སེམས་སྤྱི་དེ་ཡང་གྲོགས་སེམས་བྱང་གིས་སྐྱར་སྒྲ་
 བས་སྐབས་འདིར་སེམས་དེ་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་འདུན་པའི་གྲོགས་
 ཀྱིས་སྐྱར་བ་ཞིག་ངས་པར་དགོས་པས། དེ་ལ་སྒྲོམ་གྱི་ཐོག་མ་ནས་མ་འབྲུགས་པ་
 ཞིག་གལ་ཆེ་བས། པཎ་ཆེན་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་ལས། སྟོམ་

ནམས་ཀུན་གྱི་དང་པོའི་མགོ། རྒྱ་གར་སྐད་མཚུངས་རང་རྒྱད་ལ། རྟེན་གསུངས་པར་བརྟགས་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཁྱེད་མེད་སྒྲུ་མ་མཆོག་དེས་བཞེད། རྟེན་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རྒྱད་ལ་
 རྟེན་གསུངས་པར་བརྟགས་ཏེ་ཀུན་སྒྲོང་བཅོས་པ་འདི་སྒྲིམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན། རམས་ཀྱི་སྟོན་
 པ་ཞིག་གིས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེད་པ་མ་ཟིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཡོད། དེས་ན་རང་རྒྱད་ལ་
 བརྟགས་ན་སྒྲོར་བ་དགོས་ཏེ་སྒྲོར་སྟགས་ལ་འབད་ཀྱང་སྒྲོར་ན་འདིས་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་སྟགས་
 ཆོ་གཅིག་སངས་རྒྱུ་ལྟར་པའི་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གསུང་ལ་ཡང་སྟགས་ཆད་ཆད། དེས་ཅན་
 འཇིག་རྟེན་གྲོང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱང་བྱས་ན་སྟམ་པ་སྟགས་འབྱུང་བས། མི་གཉིས་
 ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་དཔེ་ལྟར་སེམས་ཀྱི་ཟུར་གཅིག་གིས་སེམས་སྦྱིས་གང་བསམས་ནས་
 བྱེད་ཀྱིན་འདུག་བརྟགས་ནས། ཀུན་སྒྲོང་དན་པ་ནམས་བཀག་སྟེ། མ་མཐའ་ལུང་མ་
 བཟུན་གྱི་དང་ནས་འདི་ལྟར་བསམས་དགོས་ཏེ་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་རང་
 སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་། སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་ཁྱུར། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་
 ལས་བསགས་ནས་སྟག་བསྟུལ་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་དགོས་བྱུང་འདུག་པས་བྱིན་ཆད་ཉོན་
 མོངས་སེམས་དང་བཅས་པ་རང་དབང་དུ་བྱས་ཤིང་རང་ཡང་སྒྲུ་མ་དང་ཆོས་ཀྱི་དབང་
 དུ་བཏང་ནས། སེམས་ཉོན་མོངས་ལས་ཚུར་འཆོས་པའི་ཆོས་རྣམ་དག་ལ་འདྲིས་པའི་
 སྒྲིམ་ཞིག་བྱ། དེ་ཡང་། སྒྲོང་འཇུག་ལས། སྟག་བསྟུལ་འདོར་འདོད་སྒྲོ་ཡོད་ཀྱང་། སྟག་བསྟུལ་
 ཉིད་ལ་མངོན་པར་རྒྱག། བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་གཏི་མུག་པས། རང་གི་བདེ་
 པ་(༡༡བ)དག་ལྟར་བཅོམ། རྟེན་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཅག་གིས་ཐོག་མེད་ནས་
 སྟག་བསྟུལ་སེལ་ཆོད་བདེ་བ་སྒྲུབ་ཆོད་ལ་དཔགས་ན་ད་ལྟ་སྟག་བསྟུལ་གཏན་ཟད་གྱི་
 བདེ་བ་ཞིག་ཐོབ་དགོས་ཆོད་ལ། དེ་འདྲ་པར་ཞོག་རང་གི་སྟུང་གྱི་བདེ་བ་ཡང་དག་
 ལྟར་བཅོམ་ནས་སྟག་བསྟུལ་གྱི་སྟེང་དུ་མངོན་པར་བརྒྱགས་ནས་འགྲོ་བ་འདི་སྒྲོང་དོར་
 ལ་སྒྲོངས་པའི་གཏི་མུག་མ་རིག་པས་སྒྲིབ་ཅིང་། ཆོ་འདིའི་སྒྲོང་གསུང་ལ་ཆགས་པའི་

སྤྱི་དཔལ་དམ་དུ་བཅིངས་པའི་དབང་གིས་སྤང་དོར་གྱི་ལག་ལེན་ཐམས་ཅད་གོ་ལོག་
ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱན་གྱི་སྒྲོ་རན་འདི་ལ་ཐུག་འདུག་པས་ན། ད་རེས་ཕྱི་ལོ་རྒྱུ་ལམ་སྒྲིབ་
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་དང་མཇུག་ལ། རང་གི་རྒྱུན་སྤང་དོར་གང་
ཤེས་སྒྲུབ་ལུས་ཀྱི་དལ་འབྱོར་ཕྱོགས་མཐུན་ཆང་བའི་རྟེན་བཟང་ལན་ཅིག་ཙམ་འཐོབ་
དུས་འདིར་དུད་འགྲོའི་བསམ་སྦྱོད་ལས་ཁྱད་ཐོན་པའི་ཆོས་རྣམ་དག་ཞིག་མ་བྱས་ན་
ཕྱིན་ཆད་འདི་འདྲའི་རྟེན་བཟང་རྟེན་དཀའ་ཞིང་། ད་ལྟ་རྟེན་པ་འདི་ཡང་ཡུན་དུ་མི་
གནས་པར་ནམ་འཆི་ལ་ངེས་པ་མེད་པས་ཆེ་འདིའི་ཁག་འདོགས་མང་པོས་ཆོས་སང་
བྱ་གནང་བའི་དབང་དུ་མ་ལུས་པར་ད་ལྟ་ནས་སྒྲུབ་དགོས། ཆོས་དེ་ཡང་གཉེན་གྱི་ངོ་
སྤང་ལོངས་སྦྱོད་གྱི་གསོག་ཐབས་ལུང་པོ་འདིའི་བདེ་ཐབས་སུ་མ་སོང་བར་བྱི་མ་པན་
ཆད་གྱི་དོན་གང་འགྱུར་ཞིག་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། ད་ལྟ་ལུས་པ་ཡོད་ཆད་གིས་ཆེ་
འདིའི་དོན་ཁོ་ན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ནས་འགྲུབ་རུང་མ་འགྲུབ་རུང་རང་ཉིད་ན་ཀ་འཆི་བས་
བཅོམ་ནས་ཅི་བྱ་གཏོལ་མེད་གིས་ཅི་བྱག་ལ་ཐུག་པའི་གལ་ཆེ་དུས་གཉེན་དང་ལོངས་
སྦྱོད་ལུས་སོགས་གིས་མི་པན་པར་མ་བཟད་དེ་དག་ལ་སྤྱི་དཔལ་འཇིགས་སྒྲིག་དང་སྒྲུག་
བསྐལ་སྦྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་། རྒྱལ་སྒོན་ཆེན་པོ་སོགས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ཆ་མང་ཙམ་ཡང་
རྗེས་སུ་མི་འབྲངས་པར་རང་གཅིག་ཕུག་ཉིས་སུ་མེད་པར་འགྲོ་བ་ལས་མ་འདས། འགྲོ་
ཡུལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མ་ཡང་རང་དབང་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་ཞིང་།
ལས་ཀྱང་རང་གི་བྱས་བསགས་ཁོ་ན་ཡིན་པས་དེ་ལ་དཔགས་ན་རན་སོང་དུ་(༡) ཉན་
སྒྱེ་བ་ལས་འོས་མ་འདས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་ལུང་པོ་གྲུབ་ཙམ་ནས་ཐབས་གང་གིས་ཀྱང་
ལྟོག་ཏུ་མེད་པར་ཆ་གང་བཀེས་སྒྲོམ་ངལ་དུ་བ་དབང་མེད་གྱི་སྒྲུག་བསྐལ་ཐུགས་བྱག་
ལ་རྒྱན་རིང་བ་སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོགས་པ་ཞིག་བར་མ་ཆད་པར་སྦྱོར་དགོས་ལ། ད་ལྟ་མི་ཡུལ་གྱི་
སྒྲུག་བསྐལ་སྦྱོར་བའི་ཉམས་ལ་དཔགས་ནས་བསམས་ཤེས་ན་བཟོད་ཐེབས་རང་མི་

འདུག་པས་ཉིན་མཚན་ཀུན་ཏུ་ལས་སུ་བྱ་བ་གཞན་སྤངས་ནས་འཇིགས་པ་དེ་ལས་སྒྲིབས་
 པའི་སྒྲིབས་ཤིག་ངེས་པར་འཆོལ་དགོས་པར་འདུག། དེ་ཡང་རང་འཇིགས་པ་ལས་
 གྲོལ་ཞིང་གཞན་འཇིགས་པ་ལས་སྒྲོལ་བའི་མཁེན་བརྩེ་རུས་པ་མཐར་ཐྱིན་པ་ཞིག་
 སྒྲིབས་སུ་འོས་ན་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ལ་མེད་པའི་བྱད་ཆོས་
 དང་། ཆོས་ནི་སངས་རྒྱས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལམ་དང་འགོག་པའི་རང་བཞིན་
 ཅན་ཡིན་ཞིང་། དགེ་འདུན་ཡང་ལམ་དེས་གྲོལ་བར་ངེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་
 པས་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲིབ་སུའི་སྒྲིབས་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་
 ཤིང་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྒྲིབས་གནས་མི་འདོད་པའི་སྒྲོས་སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲིབས་སྟོན་
 པ་པོ་དང་། ཆོས་ལ་སྒྲིབས་དངོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་སྒྲིབས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲ་གྲགས་སུ་
 བཟུང་བའི་སྒྲོན་སྒྲིབས་སུ་འགོ་བར་བྱ། སྒྲིབས་སུ་སོང་ནས་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་།
 ཐུན་མོང་གི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་དང་། བྱད་པར་སྒྲིབས་དངོས་ལས་དང་འབྲས་སུའི་ཚུལ་
 གྲ་ཞིང་ཕྱ་བ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱང་རྒྱལ་བས་མཛོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ནས་
 བརྩེ་བས་འདོམས་པར་མཛད་པའི་ལུང་རྣམས་ཆད་མར་བྱས་ཏེ་ཡིད་ཆེས་དང་མ་བུལ་
 བར་ཐོས་བྱུང་གིས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། མི་དགེ་བཅུ་སྟོང་ནས་བརྩམས་ཏེ་ལས་འབྲས་
 སྒྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསམས་ཏེ་སྤང་དོར་མ་འཕྲུགས་པའི་ལག་ལེན་ལ་ཅི་ནས་འབད་
 པར་བྱ། དེ་ལྟར་འབད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་མང་བ་དང་བག་མེད་པས་བཀའ་དང་འགལ་
 བ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲིབས་(༡༡བ)བཞི་ཆང་བའི་བཤགས་སྟོམ་གྱིས་རང་རྒྱད་རྣམ་པར་དག་
 པའི་ལས་སུ་བྱ་བས་དུས་འདའ་བར་བྱའོ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པས་ལྷ་མོའི་གོ་འཕང་སྟན་
 ཆོགས་ཞིག་ཐོབ་པར་ངེས་ཀྱང་དེ་ལ་ཡིད་ཆོམ་པའི་ཆོག་ཤེས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དེ་ནི་
 གསོད་པར་ངེས་པ་གསོད་སར་རྒྱན་བཏགས་ནས་ངལ་བསོ་བ་ལྷ་སུའི་ཆོད་ཡིན། རང་
 གི་ངོ་བོ་འདུ་བྱེད་གྱི་སྒྲིག་བསྐྱལ་ལས་མ་འདས་པས། དེས་ལས་ཉོན་བསྐྱེད་ཅིང་ལས་

ཉོན་གྱིས་ཀྱང་སྒྲར་ཡང་རན་སོང་སོགས་ཀྱི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ཕུང་པོ་བསྐྱེད་པས་མཐའ་
རན་ཞིང་ཐོ་རྒྱུ་གྱི་ཁྱུང་མོ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་ལའོར་ལོ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ལའོར་
ཞིང་། དེ་ལའང་བདེ་བར་སྒྲུང་ནས་དགའ་བའི་སྒྲིབ་པས་རང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་མ་རིག་
པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་ལའོར་བའི་ལས་ཁོ་ན་གསོག་པས་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཀྱན་ལས་ཐར་
ཐབས་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན་ན་བའི་སྒྲིབ་དུ་ན་བར་མི་ཤེས་པའི་སྒྲོ་བ་ལྟར་གྱུར་ནས་
རང་གིས་རང་ལ་གཞོད་པ་ཁོ་ན་བྱེད་པས། སྒྲན་དང་སྒྲན་པ་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་ཡན་
ཐབས་མེད་པར་གྱུར་པ་ལས་ཡང་བ་དང་སྒྲོ་བར་བྱ་བའི་གནས་ཅི་ཞིག་ཡོད་སྟེ་ལྟར་
བསམས་པར་བྱ་སྟེ། དཔེ་ཆོས་ལས་ཐོ་རྒྱུ་ཁྱུང་མོ་སྒྲོན་པ་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །

དེ་ཡང་ལའོར་བའི་ངོ་བོ་ལས་ཉོན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་གང་རིགས་ཡིན།
ད་ལྟ་རང་སྒྲིབ་དུ་གྱུབ་ཟིན་པའི་ཕུང་པོ་ད་ལྟར་བ་འདི་སྒྲིབ་ཅིག་གཉིས་པར་མི་སྒྲིབ་
པར་རང་འགག་ཏུ་འགྲོ་བ་ནི་གཉིན་པོ་སྒྲོམ་པ་སོགས་ལ་མི་སྒྲོམ་པའི་འདུས་བྱས་སྒྱུའི་
ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ལའོར་བ་སྒྲུངས་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ན་ཡང་མེད་པས་ད་རེས་
གཉིན་པོ་སྒྲོམ་སྒྲོབས་ཀྱིས་ལས་ཉོན་ཟད་དེ་མ་འོངས་པའི་ཕུང་པོ་ལེན་མི་དགོས་པ་
ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱ། དེ་ཡང་ལའོར་བ་ལ་རང་ལོག་མི་འབྱུང་བས་དེའི་རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་
སྒྲིབ་དགོས་པས་ལས་ཉོན་གཞན་གྱི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་ངོས་བཟུང་བ་ན་དེ་རང་ཡུལ་ལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པར་ཤེས་ཏེ་ལའོར་བ་སྒྲིབ་རྒྱས་མཐོང་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་འདོད་
ཀྱི་སྒྲོ་བཙོས་མིན་སྒྲུ་ཞིང་། (༡༣)སྒྲོ་དེའི་བཞེད་དོན་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ནི་ལམ་བསྐྱེད་
པ་གསུམ་སྒྲོམ་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པས་ལའོར་བ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བྱེད་ཤེས་རབ་
ཀྱི་མིག་གིས་ཡུལ་བདག་མེད་ལ་བལྟ་བ་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ལག་པས་བཟུང་དགོས། དེ་
ཡང་ཆུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་མ་བྲལ་བ་དགོས་པས། །ཁས་མ་སྒྲུངས་པའི་ཞི་ལྟ་གི་

སྒྲིན་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཚུལ་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེས་པས་མ་གོས་
པར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱར་བ་ནི་སྒྲིས་བྱ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལག་ལེན་དངོས་ཡིན་
པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ལ། སྒྲིར་བྱ་ནང་ཐུན་མོང་བའི་ཞི་ལྷག་སོགས་ཀྱང་ཀྱན་འབྱུང་
རང་དགའ་བར་མ་སོང་བར་ཐར་པའི་རྒྱར་འགྲོ་མི་འགྲོ་ཡང་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་ཟེན་མ་ཟེན་ལ་རག་ལས་སོ། །

དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་བསྐྱབ་ན་རང་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐར་པ་ཅམ་
འཐོབ་ཅུས་ཀྱང་རང་གཞན་གྱི་དོན་གང་ཡང་མ་རྫོགས་ཤིང་། སྒྲར་ཡང་ཐེག་ཆེན་དུ་
ངེས་པར་འཇུག་དགོས་ན། དེ་བས་ད་ལྟ་ནས་རང་གཞན་གྱི་ལེགས་ཆོགས་ཀྱན་གྱི་
འབྱུང་གནས་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བའི་སྒྲན། མཁས་པའི་སྒྲེ་བོ་ཀྱན་གྱིས་བགྲོད་
པའི་ལམ་ཆེན་པོ། མཐོང་ཐོས་དྲན་རིག་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱི་གསོས་སུ་
འགྱུར་བ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་ཞུགས་པས་རང་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཞར་ལ་འགྱུབ་པའི་ཐབས་
མཁས་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་ཏུ་ཡོད་པ་ནི། གྱེ་མའོ་བདག་གི་
རྟེན་པ་ལེགས་པར་རྟེན་དོ་སྙམ་དུ་བསམས་ལ་སྒྲིས་བྱའི་རྩལ་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་ཐེག་པའི་
མཆོག་འདིར་འཇུག་པར་བྱ་ཞིང་། འཇུག་སྒྲོ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཅིག་ཤུ་ཁོ་ནར་
ངེས་ཤིང་དེའི་རྩ་བ་སྒྲིང་རྗེ་དང་གཞན་རྣམས་དེའི་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྲོ་བས་ན། སེམས་དེ་
བསྒྲིད་པ་ལ་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་དག་གཉེན་དུ་བཟུང་ནས་ཆགས་སྤང་གིས་
ངེས་སུ་གཙོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། དག་གཉེན་བྱེད་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་(༡༩)ཅིང་སེམས་
ཅན་གྱི་ངོས་ནས་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྙུག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པར་མཚུངས་ཤིང་། རང་
ངོས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གི་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་ལ་བྱུང་གང་ཡང་མེད་
པས་དག་གཉེན་ཡིན་པ་ཅམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བདག་གིས་འགའ་ཞིག་ལ་ཆགས་
ཤིང་ལ་ལར་སྤང་བར་བྱས་ཏེ། ཕན་གཞོད་བྱེད་པ་ནི་མི་རིགས་སོ་སྙམ་དུ་བསམས་

ནས་བཏང་སྒྲོམས་སྒྲོམ་པར་བྱ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་བཏང་སྒྲོམས་གིས་
ཡལ་བར་འདོར་བའི་གནས་མིན་པར་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་གཅིས་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཁོ་
ན་སྟེ། དཔེ་ཆོས་ལས། འདམ་བྱ་གཅིག་སྟོང་རལ་གྱི་དགྲ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
དཔེར་ན་གིང་འདམ་བྱ་གཅིག་ཁོག་སྟོང་ཡིན་པ་ལྟར་འདམ་བྱ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཁོག་སྟོང་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་འདིའི་མ་དང་འདྲ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གིས་
ཀྱང་མ་གྲངས་མེད་བྱས་པར་མཆུངས། མ་བྱས་རེས་གྱི་ཤེས་ཚད་རུས་ཚད་གིས་བདག་
ལ་ཕན་བདེ་སྦྱབ་ཅིང་། གཞོད་པ་ལས་སྦྱབས་པས་དྲིན་ཆེ་བར་ངས། དེ་ཡང་རལ་གྱི་
དགྲ་ལ་བཏབ་ན་དགྲ་བས་གཉེན་འཛིགས། ཁྱེད་གཞན་ལ་བྱས་ན་གཉེན་པས་དགྲ་
སྟོན་ཟེར་བ་ལྟར་དགྲ་ཡང་སྟོན་པའི་ལས་གཉེན་ལ་བྱམས་པའི་དྲིན་གཙོ་ཞིག་བྱ་དགོས་
ཏེ། བ་མ་སྦྱིད་གྲོགས་སྤྱག་གྲོགས་ལ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཆེ་འདིའི་བ་མ་ལྟར་འཁོར་
བའི་ནང་དུ་སྦྱིད་སྤྱག་མཉམ་བཞེས་གྱི་ཕན་བཏགས་བཏགས་པའི་དྲིན་ཅན་གྱི་སེམས་
ཅན་རྣམས་ཆེ་འདིར་སྦྱེ་གི་འཕོས་པས་ངོ་མ་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་རྩིས་མེད་དུ་དོར་ནས་
རང་ཉིད་འཁོར་བ་ལས་ཅི་ཐར་བྱས་ན་ཁྲེལ་ཆུང་ཐ་ཆད་དུ་འགྱུར་བས་ན་བདག་གི་རུས་
པ་ཅི་ཡོད་གིས་ཕན་ལན་ཞིག་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཅམ་གྱིས་ནི་གཞོད་
པས། ཐར་པ་མཆོག་གི་བདེ་བ་ལ་དགོད་པར་བྱ་སྟེ། མར་གན་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་
ཟག་མེད་གྱི་བདེ་བས་ཐོངས་གིང་། ཟག་བཅས་གྱི་བདེ་བས་བསྐྱུས་ཏེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་
གསུམ་གྱིས་རྟག་ཏུ་མནར་བས་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་ན་བདག་གིས་འདི་དག་བདེ་བ་
དང་ཐུད་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་(༡༧ན)ལས་ཐར་པ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱའོ་སྙམ་དུ་
བྱམས་སྟོང་རྗེ་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་དེ་དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་དོན་ལ་རྫོགས་བྱང་དགོས་པར་
མ་ཟད་རང་དོན་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་དེ་ཁོ་ན་འཐོབ་དགོས་པར་འདུག་པས། སྤྱི་གསུང་
བྱགས་དང་འཕྲིན་ལས་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དེ་

བདག་གི་ཅི་ནས་ཀྱང་འཐོབ་པར་བྱའོ་སྙམ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་རྫོགས་
བྱང་དེ་སྐྱབ་པ་ན་ཡང་རིམ་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་ཤིང་། རང་གྲོལ་བའི་རིམ་པ་ཡང་རན་
སོང་ནས་བརྩམས་ཏེ་རིམ་གྱིས་གྲོལ་དགོས་པས་ན། བདག་ཉིད་ད་ལྟ་རན་སོང་གི་
ལས་ཀྱི་སྐྱབ་པས་རན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་མི་བྱན་ཞིང་། དྲན་ཡང་མི་འཛིགས་པའི་སྙིང་རྩ་
རྩེའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པ་མ་གཏོགས་བདག་གི་རང་བཞིན་ནི་དགོ་བའི་སྟོབས་ཞེ་ན།
སྤྲིག་པའི་སྟོབས་ཁ་མ་བྱི་བས་རང་དང་རན་སོང་གི་བར་ན་དབྱགས་གྲུ་གྲུ་བ་འདི་ལས་
མི་འདུག་པས་བསམས་ཤེས་ན་དཔུལ་བ་བྱིས་པ་མཐོང་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འཛིགས་
པར་གྱུར་ན། བདག་ཉིད་སྟོ་བྱར་དུ་མི་ཡུལ་གྱི་སྒྲིབ་བ་འཁོར་བཅས་འདི་འགགས་ནས།
དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་ཏེ་བཟོད་རྒྱལ་མེད་པའི་རྣམ་སྒྲིབ་ཉམས་སུ་སྦྱང་དགོས་པས་ཅི་རང་དྲག་
སྙམ་དུ་བསམས་ཏེ་ཀྱན་དགའ་བའི་ཆ་བོ་གཉིས་ལྟར་བག་མེད་ཡིད་བདེར་སྟོད་པའི་
གོ་སྐབས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཅི་ནས་ཀྱང་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་ད་ལྟ་དུང་འགོ་རྣམས་ལ་
བལྟས་ནས་བདག་སྟོ་བྱར་དུ་འདི་འདྲར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་དུ་དུང་འགོའི་སྤྲིག་
བལྟལ་ལ་མི་བཟོད་པའི་ཉམ་རྒྱུད་དུས་ཀྱང་དཔུལ་སོགས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་
བསྐྱེད་དེ་བསྒྲིམ་པར་བྱས་པས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེས་ཟིན་པ་ལྟ་བུའི་ཆོད་ཀྱི་འཛིགས་པ་བྱུང་
ན་སྐྱབས་འགོའི་རྒྱ་གཅིག་དང་། དེ་ནས་འཛིགས་ཀྱང་དུ་མ་བཏང་བར་སྐྱབས་བཅའ་
ནས་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་སྤྲི་གསུང་བྱགས་སོགས་ཡོན་ཏན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་འཕྲིན་ལས་
ལྟན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་
ཐོགས་མཛད་པ་ལ་བྱི་ཤོལ་དང་། (༡༧)སྐྱབ་ཐོགས་དང་སྟེལ་བ་མི་མངའ་བ་སོགས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུང་རིགས་ཁྱད་
པར་བ་སྤྱི་དང་། མ་མཐའ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དུས་གསུམ་མཁའ་རྒྱལ་ལྟ་བུ་སྟོན་གྱི་
བུ་མོ་གསེར་བྱེད་ཅན་དང་། མགོན་མེད་ཟས་སྤྱོན་གྱི་བུ་མོ་མགོ་གཏུམས་མ་དང་། ཡལ་

ཕྱི་མཇལ་བའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཤུག་ཏུ་འབྲས་བུ་སོ་སོ་དང་། ལྷ་ས་སྒྲིན་གྱིས་བགམ་པའི་དུས་སུ་ཤིང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐལ་བ་བསྐྱེད་པ་མ་ནོར་བར་མཁུན་པ་སོགས་སྒྲིན་གྱི་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པར་བྱས་ཏེ་རང་ངོས་ནས་སངས་ཀྱིས་རྗེས་དྲན་ལ་ཉལ་ཏུ་བསྐྱབ་པས་དད་གུས་མི་ཆུང་བར་བྱས་ན་ཐུབ་པས་ཐུན་ཚོགས་དང་མ་སྤྲད་པ་དང་། ཀྱུད་པ་ལས་མ་དྲངས་པ་མེད་པས་བཀྱི་བར་ངོས་པ་ཐམས་ཅད་ངོས་པར་མཛད་པར་གསུངས་ཤིང་། མདོར་ན་འགྲོ་བ་སྦྱོབ་པ་ལ་རྒྱ་གཉིས་ལས། ཕྱི་རི་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་སྒྲིན་པས་སྒྱབ་ཟིན་ཀྱང་། བུ་མོའི་སོ་འཇུགས་སྤངས་ཆུང་ཉིན། །གསུང་བ་ལྟར་གྱུར་ནས། ཉན་གི་སྒོ་བཀལ་ནས་སྒྱབས་སུ་འཛིན་པ་མ་བྱུང་བས་རང་ཅག་སྒྲིག་བསྐྱལ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སངས་ཀྱིས་སྒྲིན་གྲོལ་མཛད་པ་ལ་གདུལ་བྱ་རང་ངོས་ནས་དགྱིར་རུང་བ་དགོས་ན་སངས་ཀྱིས་མཛད་པ་ཡང་དེ་ཙམ་དོན་མི་ཆེ་སྟམ་ན་ཆོས་དང་སངས་ཀྱིས་མེད་ན་རང་ཅག་གྲོལ་བའི་རེ་བའི་གནས་མེད་ཅིང་། སྐལ་ལྷན་དུ་གྱུར་པ་ཡང་ཆོས་དང་སངས་ཀྱིས་རང་གིས་མཛད་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་སྟམ་དུ་བསམས་ནས་སྒྲོམ་པའི་བགའ་སེལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱེད། དེས་ན་བདག་གིས་ཉིན་རེ་བཞིན་ཁ་ནས་སངས་ཀྱིས་ལན་བརྒྱར་སྒྲིམ། ཡང་ཡུལ་དུ་མོ་མ་ཚོ་ཤོས་ཀྱི་ཆོད་ཙམ་དུ་ཡང་མི་འཛིན་པར་སངས་ཀྱིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནམས་ལ་སྒྲིམ་གྱི་ཕྱི་དགོས་པ་འདི་ཡི་རེ་ཐུག །སངས་ཀྱིས་ཀྱིས་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་མཛད་པ་བསྐྱེད་པ་ནམས་ལྟ་ཞོག །ད་ལྟ་བདག་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་གང་འཆོམས་ཀྱིས་བླ་མ་སངས་ཀྱིས་སྒྲིམ་བསྐྱེད་ནས་ཐབས་མཁས་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ངོས་ཀྱིས་བསྐྱངས་(༡༧ན)པས། ཆོ་སྦྱོང་ལ་བོང་བུ་འདྲ་བ། ཆོ་སྦྱོང་ལ་ཕྱི་ནང་མཆུངས་པའི་མི་གཤམ་དུ་ཆུད་པར་མཛད་པ་མཐོང་བོས་མང་པོ་འདུག་པ་ལ་དཔགས་ན་སངས་ཀྱིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྦྱི་དང་སྦྱི་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྩིས་པའི་ཡོན་ཏན་

མཐར་ཐུག་པ་གཞན་ལ་མེད་པ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བདེན་སྟུང་དུ་ཡང་
ནས་ཡང་དུ་རིས་ཤེས་བྱངས་པ་ལས་རྒྱུན་གང་དང་ཐུང་ཀྱང་སྐྱབས་གཞན་མི་འཛོལ་
བའི་སྒྲོ་ཚོད་དུ་སྒྲིབ་པ་ན། དཀོན་མཆོག་ལ་འཛིགས་པ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོབ་པའི་རུས་
པ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པར་བྱ་བ་སྐྱབས་འགོའི་རྒྱ་གཉིས་པ་སྟེ། མདོར་ན་བདག་ཉིད་
འཛིགས་པ་དང་། དཀོན་མཆོག་སྒྲོབ་རུས་སུ་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་གཉིས་ཆོག་ཙམ་དུ་སོང་
ན་སྐྱབས་འགོ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལ། དེ་གཉིས་ཐུགས་དུག་ལ་བརྟན་པ་ཞིག་ཡོད་ན་
སྐྱབས་འགོ་ཡང་ཡིད་ཁུལ་བ་ཅིག་ཡོང་བས་རྒྱ་གཉིས་ལ་འབད་པ་གལ་ཆེ་སྟེ། བཅ་
ཆེན་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས། སྐྱབས་འགོའི་ངོ་བོ་ཡི་ཐི་བ། །བདག་ཉིད་ལྷག་པར་
འཛིགས་པ་དང་། །དཀོན་མཆོག་སྒྲོབ་པའི་རུས་ལྟར་དུ། །ཤེས་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱབས་
འགོ་ལ། །སྐྱབས་འགོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱ་གཉིས་ལ་འབད་ནས་སྐྱབས་འགོ་དངོས་བྱ་བ་ལ་སྐྱབས་འགོ་དང་མུང་
འདས་ཀྱི་བསམ་པ་བརྟན་པོ་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟེན་འདི་ལས་ལྷག་པ་མེད་པས་རིགས་དུག་
གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་རང་དང་ཁ་བཟླ་ཕྱོགས་མཐུན་
པར་མིའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྷག་ཏུ་འཁོད་པར་སྒྲིམ། མདུན་དུ་སྐྱབས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་
གསལ་བཏབ་རུང་མ་བཏབ་རུང་སྐྱབས་ཡུལ་རྣམས་དངོས་སུ་མཇུག་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུང་
པའི་འདུན་པའམ་མོས་པ་དུག་པོ་གཙོ་བོར་བྱས་ན་བྱབ་པ་འཁོར་བཅས་མདུན་དུ་
བཞུགས་ནས་སྐྱབས་གནས་མཛད་པ་ལ་ཡིད་གཉིས་དང་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས་པ་ནི། རྒྱལ་
པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་བུ་མོ་དོ་རྩེ་མའི་བྱུང་བའི་སྐྱབས་བཞིན། གང་ཞིག་(༡༥བ)མོས་པ་
གཙོར་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་མདུན་ན་བྱབ་པ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་
ཀྱང་སྐྱབས་ཡུལ་གསལ་བཏབ་ན་ལས་དང་པོ་པ་ལ་སྒྲོ་སྒྲ་ཆོགས་ནས་པན་ཆ་ཆེ་བས།
རང་གི་མདུན་གྱི་ཐད་སྟེང་གི་རམ་མཁའི་དབུས་སུ་སང་ཆེན་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏྲུག་པའི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲིབ་འགྲོ་སྒྲིབ་པའི་ཚེས་དུག་གི་འབྲིང་ཡིག་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་དགོངས་རྒྱུ།

རིན་པོ་ཆའི་ཁྲིའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་ཚོགས་པ་དང་སྒྲ་ཉི་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་རོ་བོ་རང་གི་
དྲིན་ཅན་ཅ་ཅ་པའི་སྒྲ་མ་ཉིད་ནམ་པ་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་སྐྱུ་མདོག་གསེར་བཙོ་མ་ལྟ་བུ་
དབྱའི་གཙུག་ཏོར་བལྟར་མི་མཛོན་པ། ཞལ་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་སྒྲ་རྒྱས་སྒྲིན་བལྟ་དང་
འདྲ་བ། ཞལ་མཆུ་བདྲ་དངོས་དང་དབྱེར་མི་ཐུང་བ། ཞལ་གསེར་མདོག་ལ་ཆོས་
དཀར་མཛེས་པ་ནི་གསེར་གྱི་རི་བསེབ་ལ་སྟོན་ཀའི་སྒྲ་ཟེར་ཞུགས་པ་འདྲ་བ། ཐུག་
རིང་འཁོར་ལོའི་མཚན་གྱིས་མཛེས་པས་འགྲོ་བའི་དབྱུགས་འབྲིན་མཛོད་པ། ཞབས་
གཉིས་པདྨ་འདྲ་བས་གསེགས་པའི་ཆོས་གཞི་བྲིས་པ་ནི་པདྨ་ཅན་ལས་ཀྱང་མཛེས་པ་
སོགས་མདོར་ན་སྐྱུ་མཚོག་མཚན་དཔེ་གཙོ་འཁོར་གྱིས་སྒྲས་པ་མིག་གི་བདུད་ཅིར་གྱུར་
པ་ནི་སྟོན་གནམ་ལ་སྐར་ཚོགས་གྱིས་སྒྲས་པ་འདྲ་བ། སྐྱུ་ལ་ཆོས་གོས་གསུམ་མཛེས་
པར་གསོལ་བ་ནི། གསེར་གྱི་རི་ཅེ་ཐུན་མཚམས་གྱི་སྒྲིན་གྱིས་དགྲིས་པ་འདྲ་བ། སྐྱུ་
ལས་སྒྲིས་པའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཡུང་པོའི་དབྱས་ན་ཞབས་གཉིས་རྩོ་རྩེའི་སྐྱུལ་གྱུང་གིས་
བཞུགས་པ་བལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དུག་ཅུད་དང་ལྟན་ཅིང་
གསུང་ལན་གཅིག་གིས་དྲི་བ་ཀྱན་ལན་འདེབས་ལུས་པ། ཐུག་བསྐྱལ་རྒྱ་བཅས་མཐར་
འབྲིན་པའི་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོའི་རང་བཞིན་ཅན། ཐུགས་མཐུན་པས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་ལ་
ཁུབ་ཅིང་བཅེ་བས་འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་བུ་གཅིག་ལྟར་དགོངས་པ། འབྲིན་ལས་རྣམ་པར་
མི་རྟོག་བཞིན་དུ་འགྲོ་སྒྲོལ་མཛོད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡུང་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་
སྒྲོམ། དེའི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་ཅ་བརྒྱད་གྱི་སྒྲ་མ་ཡི་དམ་སོགས་སྐབས་གནས་མ་ལུས་པ་
བདག་ཉིད་ལ་དགྲེས་བཞིན་དུ་བཞུགས་པར་བསམས། ཆོས་དཀོན་མཚོག་གྱུང་རོ་བོ་
འགོག་(༡༩ན)ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཐོས་སོགས་གྱི་སྒྲོ་ནས་
འདྲན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་སྐྱུལ་པའི་སྒྲིགས་བམ་གྱི་ཚུལ་དུ་གདན་ཁྲི་ཐུན་ཚོགས་གྱི་སྟེང་
དུ་འཁོད་པ། སྐྱུ་གསུང་ཐམས་ཅད་གྱུང་བཅ་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཡེ་ཤེས་ལས་གྲུབ་པའི་

དག་པའི་སྤང་བ་ཅན་འོད་གྱི་རང་བཞིན་དུ་བསམས་ནས། དེ་ནས་བདག་སོགས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བདེ་བས་ཡོངས་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པས་ཀྱང་འཛིགས་
 ལ། སྦྱབས་རྟེན་པས་ཀྱང་དགའ་སྟེ། དགའ་འཛིགས་གཉིས་ཀ་ཚང་བའི་སྒྲོ་ནས་
 དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཁྱད་པར་ཤེས་པས་དེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་
 མགོན་སྦྱབས་དཔུང་གཉིན་དུ་བས་སྤངས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྦྱབས་གནས་ཡོད་པར་
 མི་སྦྱ་བ་སྟེ་སྦྱབས་སུ་སོང་བའི་ཚུལ་བཞི་དང་། གཞན་ཡང་རང་གི་ཉེས་དམིགས་ལ་
 འཛིགས་པ། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ། རང་འབྲའི་འགྲོ་བ་ལ་སྤྱིང་བརྟེ་བ་
 གསུམ་བཅས་ཡོད་ལ་ལེགས་པར་གང་འགྲུབ་བྱས་ནས། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་
 སྦྱབས་གསུམ་ལ་མཛོན་འདོད་གྱི་དད་པ་དང་། རྒྱ་སྦྱབས་གསུམ་ལ་དྲུང་བའི་དད་པ་
 དང་བཅས་ཏེ་མཛོན་ན་སྦྱབས་འགྲོའི་རྒྱ་གཉིས་ཚང་བའི་སྒྲོ་ནས་སྦྱབས་ཡུལ་ལ་རེ་
 ལྟོས་འཆའ་བའི་སེམས་བྱུང་དེ་སྦྱབས་འགྲོ་ཡིན་པས་དེ་དང་ལྡན་བཞིན་དུ་བདག་སོགས་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྦྱིར་ལའོར་བ་དང་ཁྱད་པར་དན་སོང་གི་འཛིགས་པ་རྒྱ་བཅས་
 དང་། ཚེ་འདིའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་ནང་གི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ལས་སྦྱོབ་དུ་གསོལ་སྙམ་
 པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཐལ་མོ་སྦྱར་བའི་སྦྱོད་ལམ་གྱིས་སྦྱབས་འགྲོ་བྱ་
 བར་མོས་ཏེ་སྒྲོ་རྒྱན་དེ་རི་གནས་བར་དུ་སྦྱབས་འགྲོ་བཞི་སྒྲོར་བརྒྱ་ཚར་རམ་ཉེར་གཅིག་
 ཅུམ་བྱ་ཞིང་། འདི་ནས་བཟུང་བྱིན་སྦྱབས་དཔུང་ཁྱའི་བར་གྱི་དམིགས་སྒྲོར་ཞལ་ཤེས་
 རྣམས་རང་གི་བྱེད་འདོད་ཅུམ་དང་དཔེ་ཤེས་ཅུམ་མིན་པར་བརྒྱད་ལྡན་སྤྱི་མའི་(༡༥བ)
 གསུང་ལས་བདེ་ལམ་གྱི་འབྲིད་ཐོབ་པར་བྱས་ཏེ་བྱུང་ན་ཁྱིད་རིམ་གྱི་ཐོག་ནས་གང་
 ཤེས་དང་། དེ་མིན་རགས་རིམ་ཁྱིད་དཔེ་སྦྱིད་དང་སྦྱིར་ཆོས་བྱུང་བསྟན་ལྟུན་པོའི་མཛེས་
 རྒྱན་སོགས་ལས་གསལ་བ་བཞིན་རྒྱན་དུ་མཛོད་བྱུང་ན་བྱིན་སྦྱབས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ཆེ་ཞིང་
 གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་འབྱུང་། ཐོག་མ་ནས་ཁ་མེད་པའི་ཟ་འདོད་ལྟར་གྱུར་ན་མི་ཕན་

པས་རེ་ཞིག་སྒྲོ་རྒྱུ་སྐྱབས་འགོ་བསྐྱར་ཐབས་སོགས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲོ་བོར་དུ་བཤད་
པ་རྣམས་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་ནས་དེའི་སྡེར་དུ་ཞལ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་རྣམས་རིམ་
གྱིས་བསྒྲན་གྱིན་བསྒྲོམ་ན་ལས་དང་པོ་པས་ཐོག་མར་འདུག་བདེ་ཞིང་ཡར་བསྐྱེད་ཆེ་
བ་བཅས་དེ་བཞིན་དུ་བྱ། དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མའི་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་
ཀྱི་སྐབས་སྐབས་འགོ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་སྒྲོ་སྒྲིབ་བ་ནི། མར་གྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་བདེ་མེད་སྟུག་བསྐྱལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པས་ཀྱང་འཛིགས་ལ། རང་གིས་སྒྲོ་ལ་བར་
མ་རྒྱས་པས་ཀྱང་འཛིགས་ཏེ་སྐྱབས་ཡུལ་ལ་དེ་ལས་སྒྲོབ་རྒྱས་སུ་ཡིད་ཆེས་པ་རྒྱ་ཀུན་
སྒྲོང་གི་ཁྱད་པར། ཡུལ་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ཐོག་ཆེན་གྱི་འགོག་པ་གཙོ་བོར་བྱས་
པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། དགོ་འདུན་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་
བཅས་སྐབས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར། དུས་ད་ནས་བཟུང་སྟེ་སྟིང་པོ་རྫོགས་བྱང་མ་ཐོབ་ཀྱི་
བར་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་ལོང་བ་ལོང་བྲིད་ལ་རེ་བའི་ཚུལ་དང་། ཆོས་ལ་སྒྲོམ་པ་ཚུལ་རེ་
བའི་ཚུལ་དང་། དགོ་འདུན་ལ་ཆོང་པ་ལམ་གྲོགས་ལ་རེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱབས་སུ་འགོ་
ཞིང་། ཁྱད་པར་དུ་བསམ་པ་དེ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ལྷོག་པ་རེ་བྱའོ་སྟུམ་པ་དུས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་ཏེ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་སྐབས་འགོ་བྱ། དེ་ནས་ཆོག་རྒྱུ་ཐ་མ་གཉིས་
ཀྱི་སྐབས་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་པའི་སྒྲོན་སེམས་དང་། སེམས་
དེ་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་བར་དུ་མི་བཏང་ངོ་སྟུམ་པ་དང་། རྫོགས་བྱང་དེའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱེན་
སོགས་ལ་སྒྲོབ་པར་བགྱའོ་སྟུམ་དུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད། སེམས་དེ་སྐྱབ་
པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཆད་མེད་བཞི་སྒྲོམ་པ་(༡)ལ་མི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་དུ་དངོས་སུ་མི་
གསལ་ཡང་དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་བྱམས་པ་སྟིང་རྩེ་གཉིས་སོང་བས་དེ་གཉིས་
སུ་ཆད་མེད་གཞན་གཉིས་འདུས་ཏེ། བྱམས་པ་སྟིང་རྩེ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པས་བཏང་
སྟུམས་ཆང་། སེམས་ཅན་བདེ་བ་དང་ཐུད་པ་དང་སྟུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་བ་ལ་དགའ་

བར་མ་ཟད། དེ་འདྲའི་སེམས་ཅན་མཐོང་ཐོས་བྱུང་ན་ཡང་དགའ་བ་སྐྱེ་བས་དགའ་བ་
 ཚད་མེད་ཚང་བས་མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྒྲོངས་ལས་ལོགས་སུ་མེད་དེ། བེའུ་བུམ་
 སྒྲོན་པོ་ལས། ལྷ་ཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་ནས་དེ་གསུང་། ཚད་མེད་བཞི་པ་གཞན་ནས་
 གསུངས་ཀྱང་། བྱམས་དང་སྙིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པས་གཉིས་འདུས། །དེ་གཉིས་ཕྱོགས་ཆ་
 མེད་པས་བྱང་སྒྲོམས། །དགའ་བ་བདེ་ཕྱད་སྟག་བསྐལ་བྲལ་ལས། །དེ་ནི་བཞིར་
 གསུངས་གཉིས་ཀྱི་ནང་འདུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོན་ཀྱང་མན་ངག་རྣམས་
 ལས་འདིར་ཚད་མེད་བཞི་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་ལྟར། ཚད་མེད་བྱང་སྒྲོམས་ལ་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཉི་རིང་ཆགས་སྣང་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་ཞིག་དང་རང་ཉིད་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་བྱང་སྒྲོམས་གཉིས་ལས། གཉིས་པ་ནི་རྒྱ་
 འབྲས་བདུན་པའི་སྒྲོན་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱ་བ་དེ་ཡིན། དང་པོ་ནི་སྐབས་འདིར་བསྒྲོམ་པར་
 བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ཆགས་སྣང་གི་སེམས་མ་སྒྲོམས་པས། བདེ་
 བས་ཐོངས་ཞིང་སྟག་བསྐལ་བར་གྱུར་པས། འདི་རྣམས་ཆགས་སྣང་དང་བྲལ་བའི་
 བྱང་སྒྲོམས་ལ་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲོམ་པ་དང་། གནས་པར་གྱུར་ཅིག་སྒྲོམ་པ་དང་།
 གནས་པ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱམས་པ་ཚད་མེད་ལའང་
 སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དང་ལྡན་ན་སྒྲོམ་པ་སོགས་གསུམ་དང་། སྙིང་རྩེ་ཚད་མེད་
 སྐབས་ཀྱང་སྟག་བསྐལ་དང་བྲལ་ན་སྒྲོམ་པ་སོགས་གསུམ། དགའ་བ་ཚད་མེད་ལ་ཡང་
 སེམས་ཅན་རྣམས་བདེ་བ་དམ་པ་དང་མ་བྲལ་ན་སྒྲོམ་པ་སོགས་གསུམ་བཅས་ཚད་
 མེད་རེ་རེ་ལ་(༡༥)ཡང་འདུན་པ་ཚད་མེད། སྒྲོན་པ་ཚད་མེད། ལྷག་བསམ་ཚད་མེད་
 གསུམ་གསུམ་ཚང་བར་བྱ་ཞིང་། གསུམ་པོ་རེ་རེའི་མཐར་དེ་ལྟར་བྱེད་ཅུས་པའི་བྱིན་
 རྒྱབས་ཞུ་བའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱང་བྱ། དེ་ཡང་གཞན་དོན་གཅིས་པར་འཛིན་པ་ནས་
 ཐོག་མར་འདུན་པ་སྟེ། དེ་གོང་དུ་འཕེལ་ནས་གཞན་ལ་སྒྲོན་ལམ་འདེབས། དེ་ནས་

བདག་གིས་སྐྱབ་པར་དམ་བཅའ་ཞིང་བྱིན་རྒྱལ་ཞུ་བ་བཅས་འབྱུང་བས་འདུན་པ་
 སོགས་བཞི་པོ་ཡང་རང་གི་སྒྲོ་གཅིག་གོང་དུ་འབེལ་བའི་རྒྱན་ལས་འདི་དག་སོགས་
 ལམ་གོང་འོག་རྣམས་བསྒྲུབ་པའི་ཚེ། བྱི་མ་རྣམས་སྤྲ་མའི་ཤུགས་ཀྱིས་བོན་པའི་ཉམས་
 དགོས་ཀྱི། འབེལ་མེད་སོ་སོར་འཆར་ན་མི་ལགས་སོ། །ཆོད་མེད་བཞི་པོ་འདི་ཡང་།
 གཞུང་ཆེ་བ་ལས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ནི་ཆགས་སྤང་
 ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བརྟེ་སེམས་སོ། །མཚུངས་ལྡན་ནི་མི་དམིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
 སོ། །དམིགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་དང་ཆོས་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །ལས་ནི་སེམས་ཅན་
 སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་འགྲོ་བ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའོ། །རྣམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སེམས་ཅན་བདེ་འདོད་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་བྲལ་
 འདོད་དང་། བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་དང་། ཆོར་བ་གང་ལ་ཀྱུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་མེད་པར་འདོད་པའོ། །ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ནི། མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་
 བས་འཇུག་པའོ། །དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་བདེན་མེད་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་འཇུག་
 པའོ། །རྒྱ་ནི་དེ་དག་རྣམས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་སོ། །

འབྲས་སུ་ལྟ་སྟེ། རྣམ་སྤྱིན་ཀྱིས་ནི་གང་འདོད་པར་སྒྲེའོ། །བདག་པོས་ནི་ཆོགས་
 རྒྱ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའོ། །སྒྲེས་སུའི་བྱེད་འབྲས་ནི་སེམས་ཅན་སྤྱིན་པར་བྱེད་
 པའོ། །རྒྱ་མཐུན་ནི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དེ་དག་ཉིད་སྒྲུབ་པ་དང་མི་འབྲལ་བའོ། །
 བྲལ་བའི་འབྲས་སུ་ནི་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །གོམས་
 པའི་རྟགས་ནི་རང་རང་གི་མི་མཐུན་སྒྲིགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཉི་བར་གནས་ཀྱང་འགྱུར་བ་མེད་
 པའོ། །གཞན་(༡༥ན)ཡང་ཆོད་མེད་བཞི་བསྒྲུབ་པ་ལ་དགོས་པ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྣམ་
 པར་འཆོ་བ་ལས་སྐྱབ་པ་དང་། ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 སེམས་བརྟན་པར་གྱུར་པའི་དགོས་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་བསྟན་པ་

ལས། མི་ཡི་འཛིག་རྟེན་འབྱུང་པོའི་གདོན་དང་ནད་མང་བ། །ཕན་དང་སྤྱིང་བཅུར་ལྟན་
བའི་བདེན་བའི་བྱིན་གྱིས་ཞི། །ཞེས་པ་ལྟར། རང་གཞན་གྱི་བྱིན་དང་གི་ཉེར་འཆོ་མཐའ་
དག་བྱམས་སྤྱིང་རྗེ་སྒྲོམ་པས་ཉེ་བར་ཞི་བ་འདྲ་བ། །ལྟ་བུ་སྒྲོམ་སྤྲུགས་བསྐྱུས་སོགས་
གཞན་གྱིས་མི་རུས། དུལ་ཅུང་ཟད་ཞི་བ་འདྲ་བའང་སྤྱར་མཐུ་རུ་འགོ་ཉེན་ཡོད།

གཉིས་པ་ནི། བསྟན་རིམ་ལས། དཔུལ་འགྲོ་བས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ལ། །གཏན་གྱི་
གོགས་བྱེད་མ་ཡིན་གྱིས། །ཉན་ཐོས་དང་ནི་རང་སངས་རྒྱས། །འདི་གཉིས་གཏན་གྱི་
གོགས་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲོ་ཆུང་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་དམན་པ་ལས་བྱམས་སྤྱིང་
རྗེས་སྒྲོབ་པར་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡང་བསྟན་རིམ་ལས། བྱེ་མ་ལེབ་དང་འདབ་ཆགས་དང་། །རྒྱ་
མཚོ་དག་གིས་རི་རབ་ལྟར། །ཞེས་པ་བཞིན། བྱེ་མ་ལེབ་ལྟ་བུ་རང་གི་ཉེ་དྲ་དང་འབྲེལ་
བ་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལྡིང་གི་འདབ་ཆགས་ལྟ་བུ་རང་གི་ལོངས་སྤྱོད་
ལ་གནོད་པ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་རྒྱབས་ལྟ་བུ་རང་གི་སྒྲིག་ལ་གནོད་པ་བྱུང་ཡང་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ལུ་གཅིག་པ་ནི་གི་བའི་མས་ལུ་
རྟག་ཏུ་མི་བརྟེན་པར་བྱན་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྟག་ཏུ་མི་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀ་
ཡང་ཆད་མེད་བཞིར་བྱེད་དོ། །

དེ་ལྟར་སྐྱབས་སེམས་ཆད་མེད་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོ་གའི་ཆོག་རྒྱས་བསྟུས་
དང་། སྒྲོམ་ཡུན་རིང་བྱང་སོགས་གང་ལྟར་ཡང་རྒྱད་དང་འདྲེས་ངེས་གལ་ཆེ། སྤྱིར་
སྒྲོམ་གང་ལ་ཡང་མི་རྟག་སྤྲུག་བསྐྱུས་སོགས་ཡུལ་བསྒྲོམ་ན་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་
པ་དང་སྐྱབས་སེམས་སོགས་ཡུལ་ཅན་སྒྲོམ་པ་ན་སྒྲོ་དེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་
སོ། །དེ་བས་ན་བེུ་བུམ་སྒྲོན་(༡༥)པོ་ལས། གཡོག་གི་དཔོན་ལ་དྲིས་པའི་གཏམ་
བཞིན། །བྱམས་དང་སྤྱིང་རྗེ་བྱང་སེམས་སྤྱོད་ས་ན། །ཆོག་དང་མེད་ཀྱང་སེམས་སྤྱོད་

ཡིན་ཏེ། །སེམས་མེད་ཆོག་གིས་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུང་ཞིང་། དེའི་འབྲེལ་
པར། སེམས་མེད་པའི་ཆོག་རྒྱུད་པ་ཁྲམ་པས་ཀྱང་གཤམ་ཏེ། དེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
སྒྲིབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་གསུང་། སེམས་གང་སྒྲིབ་ཡང་མ་མཐའ་གོང་དུ་ཀྱན་སྒྲིབ་འཆོས་
པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རིམ་པས་བདས་པས་སྒྲིབ་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་གཤམ་ཆེ་
སྟེ། དཔེར་ན་བྱམས་སྟོང་རྩེ་མ་བརྒྱད་པར་གཞན་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་འཕྱོང་པར་བྱའོ་
སྟམ་དུ་བསམས་པས་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་དེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་
འདི་དག་གི་ཕྱོགས་དང་ཡུལ་ཙམ་ན་ཡང་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་
སངས་རྒྱས་ཕྱོང་པར་བྱ། དེའི་དོན་བདག་གི་དགེ་བ་འདི་བྱའོ་སྟམ་དུ་བསམ་པ་བསྐྱེད་
པ་ཙམ་ལ་ཆེས་ཆེར་འབྱུལ་ནས་མ་ཕྱོང་པ་ལ་ཕྱོང་བོ་སྟམ་པའི་མཛོན་པའི་ང་རྒྱལ་བརྟན་
པར་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པས་ལམ་གྱི་སྒྲོ་སྒྲུ་ཡུད་ཙམ་
ལས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་བསམ་མེད་ཀྱིས་ཕྱག་སྒྲོར་ངག་འདོན་སེམས་འཛིན་སྦྱིན་གཏོང་
སོགས་དགེ་ཅུ་གཞན་ཅུ་ཆེ་བ་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད་དུ་མེད་པས་གནད་ཆེའོ། །

དེ་ནས་སྐབས་ཡུལ་རྣམས་སྒྲར་གདུལ་བྱའི་མོས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་སྐུ་ལས་
གཟུགས་སྒྲར་བཞེངས་ཏེ། འགྲོ་བ་སྒྲིབ་པའི་དོན་མཛོད་ནས་སྒྲར་ཡང་ཆོས་སྐུའི་ངང་
དུ་གསེགས་པར་བསམས་པའོ། །ཡང་ན་སྐབས་ཡུལ་གཞན་རྣམས་གཙོ་བོ་ལ་ཐིམ་
ཞིང་། གཙོ་བོ་ཡང་འོད་སེར་པོའི་རྣམ་པར་རང་གི་སྦྱིན་མཆོམས་ནས་ཐིམ་པས་བྱིན་
ཀྱིས་བརྒྱབས་པར་བསམ་མོ། །

༥ སྒྲིབ་ཆོས་བཞི་པ་ནི། རང་ཉིད་བདེ་མཉམ་ཞལ་ལུང་སོགས་གང་ལ་བྲིད་རིམ་དུ་
བྱེད་པར་ངེས་ན་སྒྲིབ་ཆོས་ཀྱང་དེ་ནང་བཞིན་བྱེད་པ་གཤམ་ཆེ། དངོས་གཞིའི་བྲིད་རིམ་
སྒྲོམ་པ་དང་མ་འབྲེལ་བར་སྒྲིབ་ཆོས་རྒྱུད་པས་བསག་སྒྲིབ་པ་བརྩོན་སྐབས་(༡༩ན)
ཡིན་ན་གང་འཆར་བདེ་བ་ཞིག་བྱེད་དུ་རུང་བས། འདིར་བདེ་ལམ་དང་མཐུན་པར་རང་

གི་མདུན་གྱི་ཐད་སྟེང་གི་ནམ་མཁའི་དབུས་སུ་སེངྒེ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཏོག་པའི་
 རིན་པོ་ཆའི་ཁྲི་མཐོ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་རྒྱབ་ལ་ཅུང་ཟད་ཕྱོགས་པའི་དབུས་སུ་སེང་ཁྲི་པད་
 རྒྱ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལ་ལོར་གྱི་གདན་ལ་སྒྲ་མ་རྒྱལ་བ་ཤུའུ་བྱབ་པ་སྐྱུ་མདོག་གསེར་བཙོ་
 མ་ལྟ་བུ་སྟགས་གོང་དུ་སྒྱབས་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་བས་བཞིན་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་
 ཟེར་མདུན་ཕྱོགས་སུ་དངོས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་གྲངས་མཉམ་འབྲེས་པའི་དབུས་ཀྱི་སྟེ་མོར་
 སེང་ཁྲི་པད་རྒྱ་ཉི་མའི་གདན་ལ་དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་སྐྱུ་མཇལ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་རི་ལྟ་
 བ་བཞིན་ལ་ཐུགས་དགེས་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ། དབུ་ལ་གསེར་མདོག་པར་ལྷ་སྟེ་
 རིང་མཛེས་པར་གསོལ་བ། ཐུག་གཡས་ཆོས་འཆད། གཡོན་མཉམ་གཞག་གི་སྟེང་ན་
 ལམ་རིམ་གྱི་སྟེགས་བམ་ཞལ་ཕྱེ་བ་རང་སྐྱུ་སྟོགས་བཞིན་པ་བསྐྱམས་པ། སྐྱུ་ལ་ཆོས་
 གོས་གསུམ་མཛེས་པར་གསོལ་བ། ཞབས་རྩོམ་རྒྱུལ་ཀྱང་གིས་བཞུགས་པ་ཆོས་
 སྟོན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་ཆོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ། འོད་
 ཟེར་གྱི་སྐར་པད་རྒྱའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་པ། ཐུབ་དབང་གི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་སྟེང་
 དང་གཡས་གཡོན་རྣམས་སུ་བརྒྱད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མའི་གྲངས་མཉམ་འབྲེས་པའི་
 རྒྱབ་ཀྱི་སྟེ་མོར་སེང་ཁྲི་པད་རྒྱ་ཉི་མའི་གདན་གྱི་སྟེང་དུ་རྒྱལ་བ་རྩོམ་ལ་ཉམས་
 ལེན་བྱིན་རྒྱབས་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བ་འོད་ཟེར་གྱི་སྟེར་པད་རྒྱའི་
 སྟེང་དུ་བཞུགས་པ། གཡས་གཡོན་གྱི་འོད་ཟེར་གྱི་སྟེར་པད་རྒྱའི་སྟེང་དུ་རྩོམ་བཙུན་
 ཐུམས་པ་དང་འཇམ་དབྱངས་ལ་རྒྱ་ཆེན་སྒྱུད་བརྒྱད་དང་། ཟབ་མོ་ལྟ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་ཡི་དམ་
 སངས་རྒྱུ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཉན་རང་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་བསྟན་བསྐྱུང་ཡེ་ཤེས་
 པའི་ཆོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་(༡༩བ)བསྐྱོར་ནས་བཞུགས་པ། དེ་དག་རང་
 རང་གི་མདུན་ན་གདན་ཁྲི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལ་རང་རང་གིས་གསུངས་པའི་ལུང་གི་

ཆོས་རྒྱལ་སྤངས་དང་། དེ་དག་གི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སོགས་གང་ལ་གང་འདུལ་
 གྱི་སྒྲུལ་པའི་བཀོད་པ་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོས་པའི་གཙོ་ལམ་ཐམས་ཅད་གྱི་གནས་ལྟར་
 ཡིག་ལྟས་མཚན་པ། དེ་ནས་རྒྱལ་དག་ཆོས་དབྱིངས་མ་དང་། མ་ལུས་སེམས་ཅན་མ་
 བཟོད་པས། སྒྲུ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་ཐུགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པས་ཡི་ཤེས་
 པ་རྒྱལ་སྒྲུན་དངས་དམ་ཚིག་པ་སོ་སོ་ལ་ཐིམ་པར་བསམས། ཡང་ས་གཞི་དང་འབྲེལ་
 བར་གསལ་འདེབས་ན། འོག་གི་ས་གཞི་བེ་རྒྱུ་སྒྲོན་པོའི་རང་བཞིན་འཁོད་སྒྲོམས་
 པ། ཐ་གྲུ་རྒྱ་ཆེ་བ་འོག་གཞི་དོ་རྗེ་རྒྱ་གམ་མེ་ལོང་ལ་སྒྲུའི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྟར་
 ཡོད་པ། དེའི་སྤྱིང་དུ་རྩ་བའི་སེང་གི་ཚོགས་ཞིང་དང་བཅས་པ་གོང་བཞིན་གསལ་
 བཟོབ་ཀྱང་རུང་བ་མན་ངག་ལས་འབྱུང་བས་གང་མོས་བྱ། ཡང་ན་ས་གཞི་འདི་ལྟ་བུ་
 ཡང་རེས་ཅན་རིན་པོ་ཆའི་ས་གཞིར་གྱུར། རེས་ད་ལྟའི་ས་དོ་སོགས་སྒྲུ་སྒྲུང་། དུམས་
 མགོན་ཞིང་འདིར་བྱོན་པའི་ཆོ་ཞིང་རྒྱལ་དག་ཏུ་འགྲུབ་ཅིང་རྒྱ་ཁྱོན་ཡང་ཆེར་འགོ་བ་
 སོགས་ནང་གི་སེམས་དག་མ་དག་གི་བདག་ཉིད་དམ་ཁྱད་པར་སྒྲོད་བཟང་ངན་སོགས་
 རང་གི་དོ་བོས་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ཚོགས་པ་ལ་སྒྲོས་པའི་དྲོག་བཟོགས་ཡིན་པ་
 ལ་དབུ་ཚད་གྱི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་མ་མཐའ་གོ་བ་རྒྱལ་དག་ཞིག་མ་བཅའ་ན། སྐབས་
 འདིར་བདག་གིས་ཞིང་དང་ཚོགས་ཞིང་སོགས་དག་པའི་རང་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་པ་མ་
 གཏོགས་དོན་ལ་མ་དག་པ་རང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བཞིན་པ་དེ་ལ་འགྱུར་ལྷོག་ག་
 ལ་མྱིད་སྒྲུམ་པ་སྒྲོ་ཐུགས་སྒྲུ་བཅུག་ན་སྒྲོམ་ལ་འཇུག་པ་མི་བདེ་ཞིང་ཁྱགས་པ་དོན་མི་
 འགྲུབ་པས། ད་ལྟ་ཞིང་བཀོད་དང་ཚོགས་ཞིང་སོགས་ཡིད་དོར་གསལ་བ་ལ་སྒྱུངས་
 པས་སེམས་དག་ཏུ་སོང་བ་ན་སྒྲུང་བ་རྗེ་དག་ཏུ་སོང་སྟེ་མཐར་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་ཞིང་
 བཟུང་དུ་རུང་བར་འགྱུར་སྒྲུམ་དུ་སྒྲོད་པ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རེས་པ་དངས་ཏེ། དཀོན་མཆོག་
 གསུམ་གྱི་བདེན་པ་(༡༠ན)དང་། ཞེས་སོགས་ཞལ་ལུང་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་བདེན་

སྟོབས་བརྗོད་པས་ཞིང་འདི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དག་ཞིང་དུ་གྱུར་ཏེ་རིན་པོ་ཆེའི་ས་
 གཞི་ལག་མཐིལ་ལྟར་ཁོད་སྟོམ་པའི་སྟེང་དུ་སྟོགས་བཞིན་ཁྲུས་ཁང་ཤར་ལུང་གི་མཐའ་
 མི་མངོན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་ལས་གྲུབ་པའི་ལྗོན་ཤིང་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བཀོད་
 པ་མཛེས་པ། གསེར་གྱི་བྱེ་མས་བརྒྱན་པའི་རྩིང་བུ་ལྗོན་ཤིང་ལ་གནས་པའི་ཡིད་གྱི་
 སྒྲུལ་པའི་བྱ་སྒྲུ་ཆོགས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྟོམ་བཞི་སོགས་སྐད་སྟོན་པར་སྒྲོགས་པ། བར་
 བར་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་བཟང་ལ་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་མཐའ་ཡས་
 པའི་འགྲོ་དོན་སྒྲུ་ཆོགས་མཛད་པ། གཞན་ཡང་གྲུབ་ཐོབ་མཉམ་གཞག་མཛད་པ་སོགས་
 སྟོད་བཅུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལུན་ལུས་ཆོགས་པ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་བཀོད་ལྟར་གྱུར་པ་དེའི་
 དབུས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཁང་བཅུགས་མཐོ་ཞིང་གསེར་གྱི་ཀ་བ་དང་དབུལ་གྱི་གཞུ་སོགས་
 གཞལ་ཡས་ཁང་ལྟར་དང་། དབང་ཐོབ་ན་རྟ་བབས་སོགས་ཀྱང་སྒྲོམ་རུང་ཞིང་ཁང་
 བཅུགས་ཀྱི་ལྷུ་མ་སྟེའི་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་
 མཐར་ཆོས་ལའོར་བསྐྱོར་བའི་བར་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་སྟེང་དུ་གསེར་གྱི་རྒྱ་ཕིབས་
 དང་ལྗན་པ། དབྱིབས་གྲུ་བཞི་སྟོ་བཞི་བ་ཞིག་བསམས། དེའི་དབུས་སུ་འོག་གཞི་སྟེ་
 ཆོགས་དོ་རྩེ་བལྟས་ན་གསལ་ཞིང་། དེག་ན་འཕུར་སྐྱོང་སོགས་མེད་པ། དེའི་སྟེང་དུ་
 དབང་ཐུག་བརྒྱད་མཆོན་པའི་སང་གོ་ཆེན་པོ་དབུགས་ལྗོམ་ལྗོམ་པ། མིག་ཟིག་ཟིག་པ་
 བརྒྱད་ཀྱིས་བཏེག་པའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྲི་ཆེན་ཀྱན་ནས་གྲུ་བཞི་པ། བར་རིམ་བཞི་ཡོད་
 པ། དེའི་དབུས་དང་རྒྱབ་མདུན་གཉིས་སུ་སང་ཁྲི་དང་། དེ་གསུམ་གྱི་གཡས་གཡོན་དུ་
 རིན་པོ་ཆེའི་གདན་ཁྲི་དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་གངས་དང་མཉམ་པ། རྒྱབ་མདུན་མཐའ་
 སྐྱོར་རྣམས་སུ་རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པའི་གདན་ཏལ་མར་བཏང་བ་རིང་ཐུང་
 དང་མཐོ་དམའ་སོགས་འཆོམས་པའི་བཀོད་པ་མཛེས་པ་ཞིག་གསལ་གདབ།

དེ་ནས་ཆོགས་ཞིང་(༡༠བ)དངོས་མགྲོན་ཐབས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་སྒྱུན་འདྲེན་པ་ནི། རྒྱལ་

ཁྱིམ་སྐྱུ་དག་གིས་རབ་གྱིན་ཏུ་དག །དད་ལྡན་སྒྲིབ་པ་ཉན་ཐོས་ཆེ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས། །
 མགོན་མེད་གྲུ་པ་བདག་རྗེས་བཟུང་བའི་བྱིར། རོན་མཛད་ཐུགས་རྗེས་གཤེགས་
 པར་མཛད་དུ་གསོལ། ཁྱེས་པ་དང་། རྒྱལ་དག་ཆོས་དབྱིངས་མ་དང་། མ་ལུས་སེམས་
 ཅན་མ་དང་། བཅོམ་ལྡན་བསྐལ་པ་མ་དང་། དེ་བྱིར་ཆོས་དབྱིངས་མ་བཅས་བརྗོད་
 རས་སྒྱུན་དངས་པས། སྒྲ་མ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྒྱལ་ས་དང་། ཐེག་
 པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲོབ་པ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་དགེ་འདུན་རྒྱ་འཕུལ་གྱི་སྒྲོབས་དང་ལྡན་པ་
 རྒྱལ་ས་ཀྱིས་བསྐྱོར་ཏེ། མ་ག་རྟ་བཟང་མའི་གཏམ་བརྒྱད་ལས་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་བཞིན་
 བྱོན་ནས་སོ་སོའི་སྒྲན་བཤམས་པ་རྒྱལ་ས་ལ་བཞུགས་པར་མོས། ཆོགས་ཞིང་ཐ་མ་
 འདི་ལྟར་བྱས་ན་ཡེ་ཤེས་པ་གང་ལ་ལྡན་པའི་སྐྱེད་ངོས་གནས་པ་ཞིང་དང་དུས་ཀྱིས་
 བསྐལ་བ་རྒྱལ་ས་རང་གི་དད་མོས་སྒྲོབས་ཆེས་པས་དངོས་སུ་སྒྱུན་དངས་ཐུབ་པའི་
 སྐབས་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་དོགས་གནས་དང་བྲལ་བས་གནས་
 ལྟར་ཡི་གེ་འགོད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་བསྐྱེམ་ཞུགས་གཉིས་མི་དགོས་ཤིང་། སྒྱིར་
 ཆོགས་ཞིང་གསལ་གདབ་པ་ཅམ་ལ་སྒྲོར་ཆོས་གཅིག་ཏུ་བྱ་རེན་མི་འདུག་སྐྱམ་དུ་གལ་
 ཆུང་མི་རུང་སྟེ། ད་ལྟ་ཞིང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་གལ་ཆེ་བའི་དུས་ཡིན་ཞིང་། ཆོགས་
 ཞིང་རྒྱལ་ས་སོ་སོར་མེད་པའི་དངོས་གསལ་ལེགས་པར་ཐེབས་པ་དང་། མོས་ངོར་དེ་དང་དེ་
 དངོས་ཡིན་སྐྱམ་དུ་ཐག་ཆོད་པ་དང་། དད་ངོར་ཡོན་ཏན་གྱི་ཡུང་པོར་མཐོང་བས་ཡོན་
 གནས་ཡུལ་དུ་བྱོན་པར་ཡིད་ཆེས་པ་གསུམ་འཛོམ་ན་ཆོགས་ཞིང་དེར་བརྟེན་ནས་བསག་
 སྒྱུངས་ལ་མི་འཇུག་པ་མི་བྲིད་ཅིང་། ཞུགས་པའང་རྟེན་དང་དངོས་པོ་དམན་ཡང་ཞིང་
 དང་བསམ་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་མཐུ་ཡུལ་དུ་བྱོན་པར་འགྱུར་བས་གལ་ཆེའོ་ཞེས་བདག་
 གི་སྒྲ་མ་གསུང་ངོ་། །

དེ་ནས་སྐྱེས་སུ་གསོལ་བ་ནི། སྐྱེད་ངོས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲིག་སྒྲོབ་སྒྲིབ་བྱུང་བ་དང་།

བཀུར་བསྟི་བྱུག་གཡོག་གི་ཉེ་ཆུར་འགྲོ་བ་དང་། རིག་པ་དྲངས་པ་སོགས་པར་(༡༩)
 ཡོན་ཆེ་བས་བྱེད་པར་སྒྲིབ་། བྱུག་གི་ཁང་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་བྱུག་ཁང་གོང་དུ་བསྐྱེད་
 ཡོད་ན་དེར་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་མིན་སངས་ཁྱིའི་བྱུགས་གཞིར་བྱས་ཁང་རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་
 ལས་གྲུབ་པ། ཤེལ་གྱི་ས་གཞི་གསལ་ཞིང་འཆར་བ། གསེར་གྱི་ཀ་བ་དངུལ་གྱི་གཞུ་
 སོགས་འོད་འབར་བ་བྱིན་དང་ཀུན་ཏུ་ཆུན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། གྲུ་བཞི་སྟོ་བཞི་པ།
 དེའི་ནང་དུ་བྱུག་གི་རྩིང་བྲ་གྲུ་བཞི་པ་སོགས་གཞི་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་བ་དངུལ་
 རྩུང་མཐོ་བ་ཆུ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་ཏུ་འབབ་པ། ཐེམ་སྐྱས་བཞི་བཞི་ཡོད་པ་
 ལས་གསུམ་པ་བབ་མཚམས་ནས་བྱུག་ཆུ་ལེན་དུ་ཡོད་པ། བྱུག་ཁང་གི་ཉེ་འདབ་ཀུན་
 དང་རྩིང་བྲའི་ཁང་ནམས་སུ་ནད་སེལ་བའི་སྒྲན་གྱི་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་དང་། དེ་དག་གི་
 དྲི་བསུང་བྱུགས་ཀུན་ཏུ་བྱུག་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡོད་དུ་འོང་ཞིང་མཛེས་པ་གསལ་གདབ།
 ཡང་སྐབས་འགར་ས་དུག་པ་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། ཐེམ་
 སྐྱས་བཞི་དང་ལྟན་པའི་རྩིང་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་བ་དྲངས་ཤིང་རྟོག་པ་མེད་པ་ཆུ་
 ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྟན་པས་ཡོངས་སུ་གང་བ། མེ་ཏོག་ལྷུང་ལ་དང་། ཀུ་མུ་ད་དང་།
 བདྲ་དཀར་པོས་བརྒྱན་པ་གསལ་གདབ། རྩིང་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་། ཐེམ་
 སྐྱས་བཞི་ནི་དེ་ལ་འཇུག་པའི་གྲུབ་མཐའ་བཞི། གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་བ་ནི་གཞི།
 དྲངས་ཤིང་རྟོག་པ་མེད་པ་ནི་རང་བཞིན་དང་གྲོ་བུར་ནམ་དག། རི་སྐད་དུ། བསེལ་དང་
 ཞིམ་དང་ཡང་དང་འཇམ། །དྲངས་དང་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། །འབྲུང་ན་ལྟོ་བར་མི་གཞོད་
 དང་། །མགྲིན་པ་ལ་ནི་མི་གཞོད་པའོ། །ཞེས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་ཆུས་གང་བ་
 ནི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དོ། །

མེ་ཏོག་རིགས་གསུམ་གྱིས་གང་ཟག་གསུམ་མཚོན་ཏེ། ལྷུང་ལ་ནི་ཉི་མས་ཀྱང་ཁ་
 འབྱེད་ལ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཡང་འབྱེད་སྲིད་པས་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་དང་། ཀུ་མུ་ད་ནི་ཉི་

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲིན་འགྲོ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་དྲུག་གི་འཁྲིད་ཡིག་འཇམ་དབྱངས་བྲུ་མའི་དགོངས་བྱུང་།

མས་བྱམ་པ་དང་ཟླ་བས་འབྱེད་པར་བྱེད་པས་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱལ་མ་བྱོན་(༡༠བ)
པའི་ཆེ་འབྱུང་བས་དེས་རང་རྒྱལ་དང་། བསྐྱ་དཀར་པོས་ནི་པད་དཀར་ལྟ་བུའི་བྱང་
སེམས་མཆོག་མཆོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེར་ཞེས་པ་དང་མཉམ་དུ་ཆོགས་ཞིང་རྣམས་བྱ་བྱུ་
ལུར་བ་ལྟར་རང་བྱོགས་གྱི་བྱས་ཁང་ནང་དུ་བྱོན། རང་ལུས་དཔག་མེད་དུ་སྒྱུལ་ནས་
ཆོགས་ཞིང་རྣམས་གྱི་བྱག་གཡོག་བྱེད་པ། ཅ་བཟའ་རྟིང་པ་རྣམས་རང་ལ་གནང་བས་
ཟ་མ་ཏྲིག་ཏུ་བྱིན་དེན་གྱི་ཚུལ་དུ་བཞག །སྒྱུ་གཅེར་བུའི་དཔུ་དག་ནས་མཆོད་ལྟའམ་
རང་ཉིད་ཀྱིས་དྲི་བཟང་གི་རྒྱས་བཀའ་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་བྱམ་པ་ཐོགས་དེ། རི་ལྟར་
བལྟམས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གང་འོས་བཞེད་ནས་བྱས་གསོལ།
བྱས་ཆུ་རྣམས་རྗེར་འོག་ནས་འཐོན་དེ་ལྷན་ལྷན་མེད་པར་རིགས་དྲུག་སོ་སོའི་གནས་
སྒུ་སོང་ནས་ཆ་དཔུལ་གྱི་མེ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ཆར་དང་། བྱང་དཔུལ་གྱི་བྱང་རིག་
ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ཉི་མ་དང་། ཡི་དྲགས་གྱི་བཀྲེས་སྒྲོམ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ཟས་སྒྲོམ་
རོ་བརྒྱུ་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་བཀོལ་སྒྲོད་སྒྲོངས་སུན་སེལ་བའི་སྒྲོན་མེད་དང་། ལྟ་མ་ཡིན་
གྱི་མདའ་ཆར་བསྐྱང་བའི་གོ་ཆ་དང་། ལྟའི་འཆི་འཕོ་ལྟར་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་ཆུ་བོ་
ལས་སྒྲོལ་བའི་རྗེངས་དང་། མའི་སྒྲི་རྒྱ་ན་འཆི་དང་ཉོན་མོངས་གྱི་ནད་ཀྱན་སེལ་བའི་
སྒྲན་དང་སྒྲན་པར་བྱུར་པ་སོགས་རིགས་དྲུག་སྒྲི་དང་སོ་སོའི་སྒྲུག་བསྐལ་སེལ་ཞིང་
འདོད་པའི་དངོས་པོར་བྱེད་པ་འདི་ནི་སྒྲིར་རྒྱལ་སྒྲས་དམ་པ་རྣམས་གྱི་བྱགས་སྒྲོང་དང་
ཕྱག་བཞེས་ཡིན་ལ། རང་ཅག་ལྟ་བུའི་ཡང་ཀུན་སྒྲོང་སྒྲོན་མེད་ཅམ་ཡོད་ན། རང་
གཞན་གྱི་རིགས་དྲུག་གནས་སྒྲོང་གི་དམིགས་པ་འུད་ཆེ་བ་གང་གིས་ཀྱང་འགྲན་ཟླ་
མེད་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་མཐུན་པའི་མན་ངག་ཆེན་པོ་ཞིག་གོ །དེ་དག་སྒྲུ་ལ་
མཚུངས་པ་མེད་པའི་གོས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སྒྲུ་རྣམས་ཕྱིས། སྒྲོང་གསུམ་ཀུན་ཏུ་ཞེས་
པའི་སྐབས་དྲི་བཟང་གི་ལྷེ་གུས་བྱུག་པ་བྱ་ཞིང་། ལྷ་ཆོགས་དབང་པོའི་ཞེས་པའི་སྐབས་

གང་ལ་གང་མཚམས་ཀྱི་ན་བཟའ་འབུལ་ཞིང་། རྒྱལ་བ་མཚན་དཔེའི་ཞེས་པའི་སྐབས་
གང་འོས་ཀྱི་རྒྱན་རྒྱུ་ལུ།

གཞན་ཡང་ཆོག་པ་བཅད་གང་འོས་(༡༡༣)ཀྱི་རྩ་སྟངས་སྟོན་པའི་འབུལ་བར་སྒྲི་
ན་བྱ་ཞིང་། བདག་དང་འགྲོ་ལ་བྱུགས་བཅུའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཆོག་པ་ཞིང་རྒྱུ་ལུ་
རྩ་འབུལ་གྱིས་སྒྲི་བཞིན་སོ་སོའི་གདན་བྲི་ལ་བཏུན་པར་བཞུགས་པར་བསམས།
བདེ་ལམ་ལྟར་ན་བྱུགས་ཁང་མི་དམིགས་པར་བསྒྲུམ་པའམ་བྱུགས་ཀྱི་སེང་བྲི་ལ་བཞིན་
པར་བསམས། ཞལ་ལུང་སྐབས་བྱུགས་ཁང་མ་བཞུས་ཀྱང་རུང་། རུང་བཞུས་པ་ལ་སྒྲི་ན་
རང་གི་སྒྲིང་ཁ་ནས་ཆོག་པ་ཞིང་རེ་རེའི་མདུན་དུ་མཆོད་ལྷ་གསུམ་རེ་སྒྲིས་ཏེ། བྱུགས་
གསོལ་བ་དང་། གཟེད་ཞལ་འཛིན་པ། འདག་རྩ་སྟངས་འབུལ་བ་བཅས་གསུམ་
ཡིན། ཡང་ན་མེ་ལོང་ལ་ཆོག་པ་ཞིང་མ་ལུས་པའི་སྐབས་གཟུགས་གསལ་བར་མོས་ནས་དེ་
ལ་བྱུགས་གསོལ་བ་སྟོན་རང་གི་དངོས་སུ་བྱས་ཀྱང་རུང་ཞེས་བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་
ཆེ་བྲི་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་གིས་གསུང་ངོ་། །

༥ སྒྲི་རྩ་ཆོས་ལྷ་བ་བསམ་སྒྲུང་གི་གནད་བཞུས་པ་ཡན་ལག་བདུན་པ་བྱ་བ་ནི།
ཐོག་མར་འདི་ལྟར་བསམས་པར་བྱ་སྟེ། ད་རེས་ཏེན་བཟང་བས་སངས་རྒྱས་མན་ཆད་
དཔུལ་བ་ཡན་ཆད་བདེ་སྒྲུག་དང་སྒྲི་གནས་མཐོ་དམན་གང་དུ་སྒྲི་བའི་དབང་ནི་བདག་
ལ་ཡོད། དེ་ཡང་རང་གི་སེམས་བཅོས་ལེགས་མ་ལེགས་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་ཏེ། མདོ་
ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་ཏེ། །གཞན་ནི་སུ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །
བདག་ཉིད་ལེགས་པར་བྱལ་བས་ནི། །མཁས་པས་མཐོ་རིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་
དང་། སེམས་དུལ་བ་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་དུལ་བ་ནི་བདེ་བ་འདྲིན། །ཞེས་དང་།
བཤེས་སྒྲིངས་ལས་ཀྱང་། ཐར་བ་བདག་ལ་རག་ལས་འདི་ལ་ནི། །གཞན་གྱི་གོགས་
བཞིན་ཅི་ཡང་མ་མཆིས་པས། །ཐོས་དང་རྩལ་བྱིས་པས་མ་གཏན་ལྟར་པ་ཡིས། །

བདེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་འབད་པར་མཛོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་སེམས་ལ་
བཟོ་བཅོས་ལེགས་ནས་དགེ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་མན་ཆད་
ཀྱང་འགྲུབ་ལ། བཟོ་བཅོས་མ་ལེགས་ཏེ་མི་དགེ་བ་ལ་རྟག་ཏུ་ཞུགས་(༢༡བ)ན་ནི་
དཔུལ་བར་ལྟར་ནས་སྟག་བསྟུལ་མི་བཟད་པར་སྦྱང་དགོས་པས་ན། བདག་ལེགས་སུ་
འདོད་ཅིང་གཞན་ལ་ཡང་ཕན་བདེ་བྱ་བར་འདོད་པས་ནི་རྟག་ཏུ་རང་གི་སེམས་ལེགས་
པར་བཅོས་གིང་སྒྲུངས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བསག་སྒྲུང་གིས་རྒྱབ་
སྦྱོར་མེད་ན་དགེ་བའི་རྟོག་པ་སྟེ་བ་ལམ་དུ་འགྲོ་དགའ་སྟེ། ལམ་རིམ་ལས། དེ་ནས་
ལམ་རྒྱད་ལ་སྟེ་བའི་མཐུན་རྒྱུན་ཚོགས་བསགས་པ་དང་། འགལ་རྒྱུན་སྒྲིབ་པ་སྦྱོང་
བའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་མེད་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་དམིགས་རྣམ་སྦྱོང་བ་ཅུ་ལ་འབད་
ཀྱང་ལམ་གིན་ཏུ་སྟེ་དགའ་བས། བསག་སྒྲུང་གི་གནད་རྣམས་བསྟུས་པའི་ཡན་ལག་
བདུན་པས་རྒྱད་སྒྲུང་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། ཞལ་གདམས་ལས་ཀྱང་། ཚོགས་གསོག་
མེད་ན་བརྒྱན་མེད་ས་བོན་འདྲ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་སྟོ་སྒྲུང་གཞིར་བྱས་ནས་དེའི་སྟེང་དུ་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ལ་སྟོ་
སྦྱོང་ཟེར་བ་ཞིག་དང་། ཡང་དེའི་སྟེང་གི་དྲི་མ་མེད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡང་སྟོ་སྒྲུངས་པ་
ཟེར་ཏེ། སའི་ཡོངས་སྦྱོང་གི་སྒྲུབས་ཀྱི་གསེར་འབྲེང་ལས། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་ན་ས་
རྣམས་སྒྲུང་གཞིར་བྱས་ནས་ཡོན་སྦྱོན་གཉིས་སྒྲུང་བྱར་བྱ་སྟེ། ཡོན་ཏན་སྦྱོང་བའི་དོན་
ནི་ཁང་བཟང་སྦྱོང་བ་ལྟར་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྦྱོན་སྦྱོང་བའི་དོན་ནི་རིན་པོ་
ཆའི་གཡའ་སྦྱོང་བ་ལྟར་སེལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཡོན་སྦྱོན་སྦྱོང་བའི་གནད་
ཀྱང་ཡན་ལག་བདུན་པ་འདིར་ཆང་ཞིང་། ཟུད་པར་དུ་སྦྱོན་འགྲོ་བསག་སྒྲུང་རྒྱུང་འབྲིང་
ཆེན་པོ་བྱས་པའི་གནད་ཀྱིས། དངོས་གཞི་སྦྱེས་བྱ་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་རྣམས་རྒྱད་ལ་སྟེ་བས་འདིར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་ཟུད་པར་ཅན་སྟེ་བའི་ཆེད་

དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། བསག་སྐྱངས་ཀྱང་རྒྱ་གང་ཆེ་ལ་འབད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་
 འབད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ལ་ནས་ཀྱང་སྒྲིང་རྗེ་དང་། སྒྲིན་
 པ་དང་། རྩལ་བྱིམས་དང་། བཟོད་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་དགའ་བ་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ལ་
 མོས་པ་བརྟན་པོ་ཐོག་མར་རྟེན་པའི་ཆེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་
 ལ། གང་ཟག་དེ་(༡༩ན)ཉིད་ལ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
 ཀྱང་བཤད་དོ། །ཞེས་རྣམ་བཤད་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་
 རིགས་སད་པའི་ཐབས་དང་། ལམ་རྣམས་ཀྱི་གོགས་སེལ་བོགས་འདོན་དང་སྦྱར་ཆོས་
 ཀྱི་ལག་ལེན་དངོས་ལྟ་བུ་ཡང་ཡན་ལག་བདུན་པོ་འདི་ཡིན་ཞིང་། བྱང་སེམས་རྣམས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་ཕེབས་ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་མཇལ་
 མཆོམས་སུ་ལག་སྦྱེས་ལྟ་བུར་ཡན་ལག་བདུན་པ་འདི་ལུལ་ནས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ནི་དགེས་
 པར་མཛད་དེ། དགོས་པ་དངོས་ལ་འཇུག་པ་མ་གཏོགས་དེ་ལས་གཞན་བྱ་རྒྱ་གང་ཡང་
 མེད། སྦྱར་འདིའི་སྒྲིང་དུ་དད་པ་སྐྱབས་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ཡན་ལག་བདུན་པ་མཛད་
 པའང་འདུག་ཅིང་། འདིར་ནི་བཟང་སྦྱོད་སྒྲོན་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ཏེ་ཡན་ལག་
 བདུན་པ་བྱ་བ་ལ་ཐོག་མར་ཕྱག་འཆོལ་བའི་ཡན་ལག་སྐྱབས། རང་འཁོར་བ་དང་རན་
 སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་འཇིགས་ནས་དེ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་ངེས་འབྱུང་དང་། རང་
 འབྱུང་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བར་རྟེན་པ་ལ་དེ་ལས་མི་བཟོད་པའི་བྱམས་སྒྲིང་རྗེ་བྱང་
 རྩལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བདག་གི་ཆོས་སྐྱབ་པའི་རྟེན་ལན་ཅིག་ཙམ་ཐོབ་པ་འདིར།
 རང་གིས་འབད་ཕྱིན་ཉིན་རེ་བཞེན་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིང་པོ་ལན་
 པའི་མཆོག་ཕྱག་མཆོད་སོགས་བྱེད་ཤེས་པ་དེ་ངོ་མཆར་ཆེ་སྟེ། ད་ལྟ་མཐོང་ཆོད་ཀྱི་དད་
 མེད་ལོག་ཞུགས་ཅན་གྱི་མི་ལལ་མོ་ཆེ་དང་། དུད་འགྲོ་འདི་དག་ལྟ་བུར་སྦྱེས་ནས་སྒྲོ་
 གསུམ་ངལ་བ་ཆེ་ལ་དོན་རྒྱུང་བར་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྒྲུམ་དུ་བསམས་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་།

འདོན་ཆ་ནི་རྒྱལ་པར་བྱེད་སྒྲོ་ན་ལམ་རིམ་གསལ་འདེབས་ཕྱག་འཆལ་དུ་བརྒྱུར་ནས་
 འདོན་པ་དང་། དེ་མིན་སྒྲུ་མ་སྡེ་ལུང་ཕྱག་འཆལ་སོགས་སྒྲུར་ཆོས་བྱུང་བསྟན་ལྟ་
 མཛེས་ལྟར་བྱ་ཞིང་། འདྲིར་འབྲུག་པ་བདེ་བའི་བྱིར་ཕྱག་འཆལ་བའི་ཡན་ལག་ལ་སྒྲོ་
 གསུམ་སྡེ་མ་པའི་ཕྱག་ནི། རི་སྟེང་སུ་དག་ཅེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། འཛིག་ཏེན་
 གྱི་ཁམས་ཕྱོགས་རེ་བ་དང་། (༡༣བ)དུས་རེ་རེའི་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་བཅུ་
 ག་ན་བཞུགས་པ་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་གཞན་གྱི་
 གཡམ་ལ་རྒྱག་པ་སྟེ་ལད་མོ་ལྟ་བུ་མེད་པར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ལུས་བཏུང་ཅིང་།
 དག་གིས་བསྟོད་ལ་ཡིད་གྱིས་དམིགས་ཏེ་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲོ་གསུམ་གྲུས་པས་ཕྱག་
 འཆལ་བའོ། རི་སྟེང་སུ་དག་ཅེས་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་མ་ལུས་པའི་དོན་ནོ། ཁ་ལུས་པ་
 གང་ཞེ་ན། ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་གང་ཡིན་པའོ། གཤེགས་པ་ནི་
 ཕྱོན་པ་སྟེ་སྒར་ཕྱོན་ཟེན་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་འཕྱོན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ད་ལྟར་
 བྱུང་བའི་དོན་ནོ། མི་ཡི་སེལ་ཞེས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགའ་ལྟན་གྱི་གནས་
 རས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་མའི་ལུས་སུ་བསྟན་པ་ན། དཔེར་ན་སེལ་གཅན་གཟན་
 དང་རི་དྲགས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་བག་ཆ་བཟེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་ཀྱང་བཏུང་དང་སྒྲིགས་ཅན་བྱིར་སྒྲོལ་བ་སོགས་ལྟ་དང་མི་ཐམས་
 ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ་སུ་ལ་ཡང་བག་ཆ་བཟེད་བསྟེངས་པ་མི་མངའ་སྟེ། མདོར་ན་
 མཁྱེན་པའི་མཐུན་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཐམས་ཅད་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ལ་བྱའོ། །
 རི་སྟེང་དུ་རྒྱ་རོལ་ལས། སེལ་ཏེ་རོ་ཐོས་པར་མ་གྱུར་པས། ཁ་རྣམས་འཛིགས་པ་
 མེད་པར་སྒྲ་སྒྲོགས་གྱི། སངས་རྒྱལ་སེལ་ཏེ་སྒྲ་རྣམས་རབ་སྒྲོགས་ཏེ། སྒྲ་སྟེགས་ཅན་
 གཞན་ཁ་རྣམས་སྒྲག་པར་མཛད། ཅེས་པ་ལྟར་རོ། གང་པས་ཕྱག་བབྱའོ། ཞེས་པ་
 བོ་ཆོག་ཅམ་མ་ཡིན་པའོ། གེ་ཡང་ཡོན་ཏན་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་མངའ་བས་ཕྱག་བྱར་

འོས་པའི་མཆོག་སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་ཕྱག་འཆེལ་ནའང་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་
 ལྷམ་ན། དེ་འདྲ་མང་པོ་ལ་ཕྱག་བྱས་ནས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འབྲོབ་པས་དེའི་
 ཕྱིར་གཅིག་ལ་ཕྱག་འཆེལ་བའང་སེམས་ཀྱིས་ལྷག་པར་མང་དུ་དམིགས་ཏེ་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཕྱག་བྱ་བར་མོས་པ་ནི་ཆོག་པ་བདེ་བླག་ཏུ་རྫོགས་པའི་ཐབས་མཁས་ཆེན་པོ་
 ལྷེ་ཕྱག་མཆོད་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡར་གོ་བར་བྱའོ། །སྒྲོ་གསུམ་སོ་སོ་བའི་ཕྱག་ལ་
 (༡༧ན)ལུས་ཀྱི་ཕྱག་ནི། བཟང་པོ་སྦྱོད་པ་ཞེས་སོགས་ཆོག་པ་བཅད་གཅིག་ལྷེ་རྒྱལ་བ་
 ཕྱོགས་དུས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཡུལ་དུ་མངོན་སུམ་པ་ལྷ་ར་དམིགས་ལ་རང་
 ལུས་རྒྱལ་བ་དེ་དག་གི་ཞིང་ནམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་དང་གྲངས་མཉམ་པར་སྐྱེལ་ལ་ཕྱག་
 གི་ཡུལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་ཀྱི་བཟང་པོའི་སྦྱོད་པ་ལ་རབ་ཏུ་དད་
 ཅིང་སྦྱོན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ་དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་མ་གུས་པ་སོགས་ནམ་པར་
 གཡེང་བ་སྤངས་ནས་སེམས་ཅི་གཅིག་ཏུ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའོ། །ཆོག་རྒྱུ་
 དང་པོས་ཀྱན་སྦྱོང་བཅུན་ཏེ། འདིར་བཟང་པོ་སྦྱོད་པའི་སྦྱོན་ལམ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོས་གསུངས་པའི་སྦྱོན་ལམ་མོ། །སྟོབས་ནི་མན་ངག་ལྷེ་སྦྱོན་
 ལམ་འདི་ལས་འབྱུང་བའི་མན་ངག་གོ། །ཡང་ན་གོང་བཞིན་བཟང་པོ་སྦྱོད་པ་ལ་སྦྱོན་
 པའི་སྟོབས་ཀྱི་ཕྱག་བྱ་བར་བཤད་དོ། །རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 རང་ལ་མཆོན་གསོལ་བ་སྟེ། སྦྱོན་བྱུང་བྲམ་ཟེ་ཉེར་འགྲོས། ལམ་བར་ཞིག་ཏུ་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ལ་ཁྱེད་སྐྱེ་ཞིག་ཅེས་ཞུས་པ་དང་། དེའི་ལན་དུ་བཀའ་སྤྱེལ་བ། ལྷེ་ལ་མི་
 དགའི་ཆོས་ལས་ང་རྒྱལ་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་ཉེར་འགྲོ་ང་ནི་རྒྱལ་བ་ཡིན། །ཞེས་མཆོན་དོན་
 དང་མཐུན་པའོ། །ཐམས་ཅད་ནི་མ་ལུས་པ་སྟེ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་དང་རང་ལུས་དཔག་
 མེད་སོགས་ད་ལྟ་དབང་གསལ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་མི་སྣང་ཡང་། མ་འོངས་པ་ན་སྣང་རུང་
 གི་རྒྱས་པ་ཞིག་སེམས་སྟེང་དུ་ཡོད་པས་དེ་དང་མཐུན་པར་ད་ལྟ་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་

མངོན་སུམ་པ་ལྟར་ཡང་ཡང་གསལ་བཟུང་ན་དེ་ལྟར་སྒྲོ་སྒྲུངས་པའི་ཉེར་ལེན་དང་།
 དྲིམ་ཟད་པས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱས་ཏེ་རྣམ་པ་སང་པས་མངོན་སུམ་དུ་རྒྱལ་བ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་བྱང་དུ་རང་ལུས་དཔག་མེད་ཀྱིས་ཕྱག་མཆོད་སོགས་དགེ་བ་མཐུ་ཆེན་སྒྲུབ་
 པའི་ས་ལ་གནས་པའི་རྒྱལ་སྐས་ཆེན་པོའི་སྒྱུད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཆོག་ཡིན་
 ཞིང་། གཟུགས་སྒྲུབ་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ཡང་གདུལ་བྱའི་ལས་དག་པ་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར་
 ཏེ། རྒྱད་སྒྲུབ་ལས། རི་ལྟར་བུ་རྩེར་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་
 བརྟན་སྒྲུབ་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་
 པོའི་སྒྲུ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་འཆར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལུས་མང་པོས་ཕྱག་བྱ་བར་
 མོས་པས། ལུས་མངོན་སུམ་པ་གཅིག་གི་ཕྱག་ལས་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་ནི། རྩལ་གཅིག་སྟེང་ན་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། རྩལ་ཕྱ་རབ་རེ་
 རེའི་སྟེང་ན་འང་རྩལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་འཁོར་ས་བཅུ་
 པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་དང་པོ་རྟེན་པ་ཡན་ཆད་དམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པའི་གདུང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་དབུས་ན་ཐ་མལ་
 པའི་སྒྲུ་ཆོད་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་བཞིན་དུ་བཞུགས་པ་ལ། དེ་དག་གི་ཡོན་ཏན་རྗེས་སུ་བྱོན་
 པའི་མོས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྒྲེད་པར་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་རྩལ་གཅིག་གི་སྟེང་ན་སངས་རྒྱས་འཁོར་དང་བཅས་པ་མང་པོ་དེ་སྟོད་
 ཤོད་བར་རི་ལྟར་རིགས་ན་དེ་ནི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བསམས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མོས་པ་
 བྱ་བའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པའི་སེམས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་
 ཅམ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་རྩལ་སྟོད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཟད་པར་ས་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་
 པའི་བར་གང་དུ་མོས་ན་འང་དེ་བཞིན་མཐོང་བ་དང་འདྲ་སྟེ། ཆོས་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་
 གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་རི་ལྟར་བརྟགས་པ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་རོ། །

རྒྱལ་འབྱོར་པའི་སེམས་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་སྒྲུང་
 བ་དེ་ལ་མ་གོམས་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་མི་རུང་གི། མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་གོམས་པ་
 བྱི་དེ་ལྟ་བུར་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་བཞི་
 བཀའ་སྒྲུལ་པ་ལས་རྒྱལ་འབྱོར་པའི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་བ་ཅས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །
 དེ་ལ་དཔེ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དཔེར་ན་སྒྲོན་ཆུང་དུའི་ནང་ན་ཆུ་བྲུག་ན་དེའི་ནང་དུ་ཉི་ཟླ་
 གཟུང་སྐར་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་ཆེན་པོ་མང་པོ་སྒྲུང་དུ་རུང་བ་དང་། ཡང་སྒྲུ་
 མ་མཁན་གྱིས་དེའུ་ཤིང་སོགས་རྒྱ་རྒྱུན་(༡༧)ཆུང་དུ་ལས་ཀྱང་མི་རྟ་ལ་སོགས་པའི་
 གཟུགས་ཆེན་པོ་མང་པོ་སྒྲུལ་ཏེ་སྒྲོན་པ་དང་། ཡང་མི་ལམ་ན་གནས་ཆུང་དུ་དོག་པའི་
 རང་གཟུགས་ཆེན་པོ་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བ་དང་འདྲ་སྟེ་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །རྒྱལ་ཐུན་གཅིག་
 གི་སྟེང་ནའང་རྒྱལ་བ་འཁོར་བཅས་མང་པོ་དེ་ལྟར་མོས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་མཐུ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མང་པོ་ལ་དམིགས་ན། དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་
 བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་བས་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་སོ། །རྒྱལ་གཅིག་གི་སྟེང་ན་ཇི་ལྟ་
 བ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཐུན་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་བསམས་པའི་བྱིར་དེ་ལྟར་
 ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་ཐ་མ་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། འདིར་དེ་ལྟར་
 ཞེས་པ་ནི་རྒྱལ་གཅིག་ལ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་རོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་ཞེས་པའི་ཆོས་
 ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དབྱིངས་ཀྱི་སྒྲས་བསྟན་པ་ནི། དབྱིངས་ཞེས་པ་འབྱུང་གནས་ལ་
 བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་རྣམས་འབྱུང་བས་
 དེ་ལྟར་བཤད་དོ། །མ་ལུས་པ་ཞེས་པ་མན་ཆད་ཆོག་ལྟག་མས་ནི་ནམ་མཁའི་ཁམས་
 དང་འདྲ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གང་དུ་བྱལ་བའི་གནས་མ་ལུས་པར་རྒྱལ་ཐུ་རབ་རེ་རེའི་
 སྟེང་ནའང་རྒྱལ་བ་འཁོར་དང་བཅས་པ་དེ་སྟེན་བཞུགས་པར་བསམས་ཤིང་མོས་པས་
 སེམས་སྒྲུང་བར་བྱེད་པའོ། །གཞན་ཡང་ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་འཆལ་གྱི་སྐབས་འདིར་མོས་པ་

གཙོ་ཆེ་བས་སྒྲོས་ཚུགས་ན་མདོ་སྡེ་པ་ལ་པོ་ཆེ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་སངས་རྒྱུས་དེ་དག་
 རེ་རེའི་བ་སྒྱུའི་ཁུང་བུ་སོ་སོ་ན་ཡང་རྒྱལ་བ་རང་རང་གིས་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་
 བས། བར་དུ་ཆོགས་གསོག་པའི་དུས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམས་དང་ལྷག་པར་
 སངས་རྒྱུས་ནས་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་སྟན་པ་རྣམས་ཇི་
 བཞིན་དུ་གསལ་བ་ཏུ་བ་ན་ཡོན་ཏན་དང་བཀའ་བྲིན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་བྱན་
 པས་དད་མོས་སྒྲེ་སྒྲེ་ཞིང་། སྒྲེས་པའང་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བར་འགྱུར་རོ། །ངག་གི་ཕྱག་ནི་
 དེ་དག་བསྐྱགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། མོས་གིང་ཕྱག་འཆའ་(༢༥བ)
 བའི་ཡུལ། རྒྱལ་བ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱགས་པ་མི་ཟད་པའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་
 ལྟར་མངའ་རྣམས་ལུས་རེ་རེ་ལ་མགོ་བོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། མགོ་རེ་རེ་ལ་ཁ་དང་
 རྩེ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྒྱལ་བར་སྦང་བོ་གསུམ་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་
 རེ་རེ་ལ་ལུས་འཕྲོ་བ་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་རི་སྟོད་ཀྱིས་ཞབས་ཀྱི་འོག་
 ཏུ་གཏུགས་ཏེ་ཕྱག་བྱ། ལུས་འཕྲོ་བ་པ་རེ་རེ་ལ་འང་སྒྱུའི་ཕྱི་མོ་ཕྱ་རབ་མགོ་གང་གིས་
 ལམ་ངེས་པའི་ཆོག་དེ་སྟོད་དུ་ལྷག་པར་མོས་སོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ནས་
 སྟན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བརྗོད་པ་སྟེ། འདིར་དབྱངས་ནི་བསྟོད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡན་
 ལག་ནི་བསྟོད་དབྱངས་གང་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྟེ་སྟེ། །

རྒྱ་མཆོ་ནི་མང་པོའི་ཆོག་གོ་ཞེས་ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་པས། འདིར་མང་པོའི་
 ཆོག་ཅེས་པ་མེད་པའི་གྲངས་མཆོ་ཡས་པ་ལ་བྱ་སྟེ། གྲིང་བཞི་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ལ་སྟོང་
 གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སོ། །དེ་གཅིག་ཏུ་ཅིས་པ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་
 ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱམས་གཅིག་གོ། དེ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ལ་མཆོ་ཡས་གཅིག་
 གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དཔེར་ན། རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཆོ་དཔག་མེད་ན། ཞེས་པ་ལྟར་
 རོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལས་ཀྱང་། གཅིག་བཅུ་བརྒྱ་སྟོང་གི་འབུམ་ས་ཡ་

བྱ་བ་དྲུང་ལྷུང་ཐེང་འབྲུམ། སྤྱོད་ག །སྤྱོད་གས་ཉལ། གྲུང་འབྲེས། བྱེ་མ། བཟ་ལུབ།
མཚོ་ཡས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བས་གྲངས་གྱི་མིང་ལ་བྱ་སྟེ་རྒྱ་རྒྱད་གང་ནས་
འབྱུང་བའི་ཕྱེ་མང་པོ་མཚོ་ཡས་སྟེད་དོ། །ལུང་ན་རྒྱ་མཚོ་ནི་གྲངས་དང་མི་སྤྱོད་གྱི་མཚོ་
ཉིད་ལ་ཡང་བྱར་རུང་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པ་ལྟར་རྒྱ་རྒྱད་འབྱུང་
བའི་ཕྱེ་ཡང་མང་བ་ལ་བྱའོ། །

དེས་ན་ལྷོ་མང་པོ་དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་སྐད་བཟང་ཞིང་འཐད་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱིས། དུས་གསུམ་གསལ་གསལ་པའི་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་། རྒྱལ་ཕུན་རེ་རེའི་སྟེང་ན་ཡང་རྒྱལ་
 རི་སྟེང་གི་གྲངས་དང་མཉམ་པར་བཞུགས་པ་མོས་པས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་
 ཡོན་ཏན་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་དང་། (༡༥ན) ཉམས་སུ་བྱང་བར་
 བྱ་བར་འོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བྱང་རྒྱུ་གི་སྦྱོད་པ་རྒྱབས་
 བོ་ཆེ་མི་ཟད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། སངས་རྒྱས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་མངའ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་།
 རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་
 པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། གཞན་ཡང་སྟོབས་བརྟུ་ལ་སོགས་
 པའི་ཡོན་ཏན་རབ་དུ་བརྗོད་ཅིང་དད་པའི་སྒྲོ་ནས་བདག་ཅག་གི་བཅོམ་ལྷན་འདས་བདེ་
 བར་གྱུར་ཅིང་། མཐོ་རིས་གྱི་བདེ་བ་དང་ལྷན་པ་གཞོད་པ་གཏན་ནས་མི་མངའ་ཞིང་
 གཞོད་པ་མེད་པའི་ཆོས་དང་ལྷན་པས་ན་བདེ་བར་གསལ་གསལ་པའི་ལམ། བདེ་བར་སྟེད་
 པ་ཐམས་ཅད་ལ་བསྟོད་པར་བགྱིའོ། །

དེ་ཡང་སྒྲུབ་ཡིད་ཀྱི་ཕྱག་འཆའ་སྐབས་སྐྱལ་བ་ནམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སློ་ལ་གསལ་
བ་གང་ཐེབས་ཀྱི་དད་མོས་ཕྱགས་དྲག་ལ་བརྟན་པ་བྱུང་ན། འདིར་ཡོན་ཏན་དེ་ནམས་
སོ་སོར་སློབ་ནས་སམ། བསྐྱུས་ནས་རང་གི་རག་རང་མཆོན་པས་བརྗོད་པ་དང་ཡིད་
ངོར་སྒྱུ་ལ་བའི་ལུས་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནམས་ཀྱི་རག་ནས་ཀྱང་བརྗོད་པར་

མོས་པ་རྣམས་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་མདོན་པར་དགའ་བའི་ཆུལ་གྱིས་བསྟོད་བཀུར་
བསྐྱགས་བརྗོད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་རག་སྟན་པ་རོ་བསྟོད་ཅམ་གྱི་གཅམ་བུའི་ཆོག་
མིན་པར་ཆུལ་བ་རྣམས་གྱི་དོན་གནས་གྱི་ཡོན་ཏན་རི་ལྗ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་
དང་མཐུན་པའི་བརྗོད་པའི་བསྟོད་བཀུར་བསྐྱགས་པ་མཆོན་ཉིད་པར་འབྱུར་རོ། །སྤྱིར་
བསྟོད་བཀུར་བསྐྱགས་པ་གསུམ་འདྲ་ཡང་མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་སྐབས་འདི་
གསུམ་གྱི་བྱད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ཆུང་
བུའི་ཆུང་བུ་སོགས་དགུ་དགུར་སྟེ་བས་དགུ་ཆོན་དང་པོའི་སྐབས་སུ་མ་སྐྱ་མ་ལས་བྱི་མ་
བྱི་མ་ལྟག་པའི་ཆུལ་དུ་ཡོན་ཏན་རྟོགས་ཅིང་བརྗོད་པ་ནི་བསྟོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་
གཉིས་པ་ལ་བཀུར་བ། གསུམ་པ་ལ་བསྐྱགས་པ་རྣམས་སྤྱར་ནས་གསུངས་ཏེ། རྒྱན་
ལས། ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལ། །མོས་པའི་(༡༥བ)གནས་སྐབས་རྣམས་ལ་ནི། །
དགུ་ཆོན་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པ་དང་། །བཀུར་བ་དག་ནི་བསྐྱགས་པར་འདོད། །ཅིས་
གསུངས་སོ། །

མདོར་ན་དེ་དང་ཆ་མཐུན་པར་བྱེད་ན་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆུང་བུ་རྟོགས་ཅིང་
བརྗོད་པ་ནི་བསྟོད་པ་དང་། འབྲིང་རྟོགས་ཅིང་བརྗོད་པ་ནི་བཀུར་བ། ཆོན་པོ་རྟོགས་
ཅིང་བརྗོད་པ་ནི་བསྐྱགས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་བསྟོད་བཀུར་བསྐྱགས་གསུམ་ལ། བསྟོད་
ཡུལ་གྱི་ཡོན་ཏན་རི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ནང་གི་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་
བྱུའི་རག་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ཡིད་གྱི་ཕྱག་འཆལ་དང་། གཉིས་པ་རག་
གི་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དེའི་བྱིར་འདིར་སངས་རྒྱས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆོན་པོ་རྟོགས་ཅིང་བརྗོད་
པ་ནི། བསྐྱགས་པ་མི་ཟད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་བསྐྱགས་པ་མི་ཟད་ཅིས་
བསྟོད་བཀུར་ལས་བསྐྱགས་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སོ། །དེ་ལྟར་ཕྱག་
འཆལ་བ་ནི་ཕན་ཡོན་ཆེ་ཞེ། ལས་རྣམ་འབྱེད་གྱི་མདོ་ལས། ཕྱག་འཆལ་བའི་ཕན་ཡོན་

ནི་བཅུ་ལྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། གཟུགས་བཟང་ཞིང་གསེར་གྱི་མདོག་ལྷ་བུར་འགྱུར་བ་
 དང་། མཛེས་ཤིང་མིག་ཏུ་སྟག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐད་སྟན་ཞིང་བཟུང་བའི་ཚིག་ཏུ་
 འགྱུར་བ་དང་། བག་ཚ་བ་མེད་པར་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་དང་
 མི་རྒྱམས་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གཟི་བཟིང་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། གཟི་བཟིང་
 ཆེན་པོའི་གང་ཟག་འདི་ལྷ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་རྒྱམས་དང་། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་རྒྱམས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་རྒྱམས་དང་འགྲོགས་པར་འགྱུར་
 བ་དང་། ལོངས་སྟོང་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྟེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་ར་
 དུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྐྱ་དང་སེ་མོའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཕྱག་བྱས་པས་རང་གི་ལུས་ཀྱིས་ནོན་ས་
 ནས་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཕྱག་པའི་བར་གྱི་རྒྱལ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་
 འཁོར་བསྐྱར་སྟོང་འགྱུར་དུ་སྟེ་བར་གསུངས་ཤིང་། ཕྱག་འཆལ་བའི་ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་
 སྟོན་དུ་བཏང་ན་དེའི་ཕན་ཡོན་རྒྱམས་ཀྱང་འཐོབ་ཅིང་། དེ་ནི་ལས་(༡༧)རྒྱམ་འབྱེད་
 ཀྱི་མདོ་ལས། བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྲམ་ཟེའི་བྱེད་ནེ་ཙོ་ལ་བཀའ་སྩལ་པ། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་ཐལ་མོ་སྐྱར་བའི་ཕན་ཡོན་ནི་བཅུ་པོ་འདི་དག་སྟེ།
 བཅུ་གང་ཞེ་ན། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོའི་བྱིམ་དུ་སྟེ་བ་འཐོབ་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་གཟུགས་
 དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་གཡོག་འཁོར་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་མཆོད་པ་དང་། བཀྱར་བསྟོད་དང་། རྒྱ་
 ཆེ་བའི་ནོར་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐོས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་དད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་བྲན་པ་
 དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཤེས་རབ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་རྟོགས་པ་ཐོབ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཐལ་མོ་སྟེ་གཙུག་ཏུ་སྐྱར་བའི་གཙུག་ཏྱར་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བྱེད། སྒྲིན་
 མཆོམས་སུ་སྐྱར་བས་མཛོད་སྟེ་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བྱེད། མགྲིན་པར་སྐྱར་བས་མགྲིན་པ་
 དྲི་མེད་དུང་འདྲ་འགྲུབ་ཅིང་། གསུང་ཆོས་ཀྱི་གདང་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བྱེད། སྟོང་ཁར་སྐྱར་

བས་ཐུགས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བྱེད། དེ་ཡང་ཐལ་མོ་ཅར་
ལེབ་དུ་སྒྱར་བ་ནི་མ་སྤྲེགས་པའི་ཐལ་སྒྱར་ཡིན་ཞིང་། དེས་སངས་རྒྱས་མེད་པའི་ཞིང་
སྟོང་པར་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་བྱེད་ལ་དེ་འདྲ་མི་བྱེད་པར་ཐལ་མོ་ཞིང་སྟོང་དུ་སྒྱར་བ་ནི་ནང་
པའི་ཐལ་སྒྱར་དུ་མཆོ་ཁྲིག་ལས་གསུངས་སོ། །ཀྱུན་ཏུ་བཟང་པོའི་ཕྱག་མཆོན་ནོར་བུ་
འཛིན་པར་མོས་པ་བྱས་ཀྱང་ཆོག་པར་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་ཞིང་། སྒྱིར་ལུས་
ཀྱི་ཕྱག་ལ་འདུལ་བ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲིད་པ་ནས་འབྱུང་པའི་ཕྱག་དང་། ཡན་ལག་
ལྡེས་ལ་གཏུགས་པའི་ཕྱག་དང་ལྟ་སྒྲུམ་ཕྱག་ཏུ་གྲགས་པ་དང་། ལུས་ཐམས་ཅད་ས་ལ་
ཡབ་པའི་ཕྱག་དང་ལྟ་བརྒྱུད་ཕྱག་ཏུ་གྲགས་པ་མདོ་སྤེལ་ནས་འབྱུང་བ་བཅས་ཡོད་པ་ལས།
དང་པོ་གཉིས་ལྟ་བུ་འདུལ་བའི་ལས་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་བཞིན་བྱ་ལ། ལུས་
མི་བདེ་བ་སོགས་མེད་ན་རྒྱན་པར་ནི་བརྒྱུད་ཕྱག་འཆལ་བ་ལ་རེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་
ཕྱིར་བྱམས་མགོན་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱག་འཆལ་བའི་པན་ཡོན་ལ་བསམས་ན་རེད་ཀྱི་
ལག་པ་འདི་ཡང་འདི་ལས་རིང་ཙམ་ཡོད་ན་སྟམ་དུ་དགོངས་གསུང་། བསོད་(༡༧བ)
ནམས་ཤིན་ཏུ་རྒྱབས་ཆེ་བས་སོ། །ཕྱག་འཆལ་འདི་རང་རེའི་རྗེ་སྒྲ་མའི་ཕྱག་སྟོལ་དང་
མཐུན་པར་བྱས་ན་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་བསག་སྒྱུང་གཉིས་ཀ་ཆང་
ཞིང་། ལྟ་བརྒྱུད་ལ་སྒྲེ་བའི་ཉེ་རྒྱུར་ཡང་འགྲོ་བས་ལག་ལེན་ལ་ཅི་ཐེབ་བྱུངོ། །

དེ་ལྟར་ཕྱག་འཆལ་བའི་ཆེན་ཡང་གུས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་བཀྲིས་པར། མགོ་བོ་ས་ལ་མི་གཏུགས་པ་དང་། ཐལ་མོ་མི་
སྒྱིར་བ་དང་། ཉལ་ནས་མི་ལྡང་བ་དང་། ལག་པ་རྒྱབ་ཏུ་བསྟོལ་བ་སོགས་མ་གུས་
པའི་སྒྱིད་ལམ་བཞེན་ན་ཉེས་དམིགས་ཀྱང་ཆེ་སྟེ་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་བཟུན་པའི་
མདོ་ལས། ཆོ་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་ལ་ཕྱག་བྱེད་ན་ཡང་མགོ་བོ་
ས་ལ་མི་གཏུགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གི་འཕྲོས་ནས་མགོ་བྱར་དུ་དབྱངས་པའི་སེམས་

ཅན་དཔུལ་བར་ལྷང་བར་འགྱུར་ཏེ། བརྒྱལ་མ་ན་མིའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ན་ཡང་གཞན་དག་གིས་མང་དུ་བསྐྱུ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆེ་འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱུ་གཟུགས་ལ་ཕྱག་བྱས་པ་ན་ཐལ་མོ་མི་སྦྱར་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཤི་འཕྲོས་ནས་ཡུལ་མཐའ་འཁོབ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞིང་། འབད་པ་མང་པོ་བཅོལ་ཡང་འཕྲོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཆེ་འདི་ལ་དྲིལ་ཆེན་གྱི་སྒྲ་བོས་ཀྱང་མི་ལྷང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཤི་འཕྲོས་ནས་སྐྱུལ་ལུས་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་ལྷང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ལུས་རིང་ལ་ཆེ་བས་སྒྲིག་ཆགས་ཕྱ་མོ་མང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཟའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆེ་འདི་ལ་ལག་པ་རྒྱབ་ཏུ་བསྟན་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཤི་འཕྲོས་ནས་བྱིང་ག་ལོག་ཏུ་བཅིངས་པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་ལྷང་བར་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་མིར་སྐྱེས་པར་གྱུར་ན། ཉེས་པ་མེད་པར་གྱོད་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཆེ་འདི་ལ་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་གཏུགས་ཏེ་ཕྱག་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟག་པར་ཆོ་རིགས་བཅུན་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱན་དུ་བདེ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲིན་བསྟན་པའི་(༡༥ན)མདོ་ལས་ཀྱང་གསུང་ངོ་། །

དེ་ལྟར་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆལ་བ་ནི་ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། ང་རྒྱལ་ནི་འཛིགས་ལྷ་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཁེངས་པའི་གཞི་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བྱུང་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱང་མི་གྲུས་པར་བྱེད་པ་དང་། དངོས་དང་བརྒྱད་པས་མི་འདོད་པ་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་པར་མངོན་པ་ཀྱན་བཏུས་ལས་གསུང་ཞིང་། མཛོད་ལས་ཀྱང་། ང་རྒྱལ་བདུན་ནམ་དགུ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསམས་ཤེས་ན། ད་ལྟར་རེ་རྣམས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁུར་མེད་པ་ལ་ང་རྒྱལ་འོང་དོན་མེད་སྟམ་ཡང་ང་རྒྱལ་གྱི་གོང་བུར་སོང་ནས་ཡོད་པས། དེ་ལ་ནི་ཡོན་ཏན་བྱེད་པར་ཅན་གསར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་འཕེལ་བའི་གནས་མེད་དེ། སྟོན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ང་

རྒྱལ་གྱི་སྤངས་བྱ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཚུ་མི་འབྲལ་གསུང་བ་དང་། སྤྱོད་སྤེལ་ཞལ་ནས་སོས་
 ཀྱི་དུས་ན་རིའི་རྩེ་མོ་གང་མཐོ་བ་ནས་སྤྱོད་སྤེལ་གྱིས་འོང་བར་འདུག་གམ། གཤོད་བྱ་
 གང་དམའ་བ་ནས་འོང་ལྟོས་གསུང་། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་
 ཀྱང་། ཡ་རབས་མཐོན་པོར་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གཞན་དག་ལ་གྲུས་པས་བྱག་
 བྱས་པ་ལས་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །མ་རབས་སྤྱུ་གྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ང་རྒྱལ་བྱས་པ་
 ལས་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བའི་དར་རྒྱུ་ཏུ་བྱངས་པ་ལས་
 ཀྱང་། ངན་འགྱོར་ང་རྒྱལ་གྱིས་འཁོད་ཅིང་། །མི་ཡི་དགའ་སྟོན་བཅོམ་པ་དང་། །གཞན་
 ཀྱི་ཟན་ཟའི་བྲན་དང་ནི། །སྤྱོད་དང་མི་སྤྱོད་ཅན་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་མཆོད་པའི་ཡན་ལག་ནི། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། རབ་བྱངས་སེམས་དང་
 ལྟན་པ་ཡིས། །ཆོག་གས་གཉིས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་གོས་
 སོགས་གྱིས། །མདོན་སུམ་མདོན་སུམ་མིན་པར་མཆོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གྲུན་
 སྤྱོད་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་སེམས་དང་ལྟན་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དགོས་པ་རང་གཞན་གྱི་ཆོག་གས་
 གཉིས་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། ཡུལ་དམ་པ་སངས་(༡༥བ)རྒྱས་རྣམས་ལ་དངོས་
 བོན་བཟའ་དམ་པ་གོས་ལ་སོགས་པས་མཆོད་ཡུལ་རང་གི་དབང་པོ་ལ་མདོན་སུམ་དུ་
 གྱུར་བ་དང་མདོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་ཡང་མཆོད་པར་གསུངས་ཤིང་། བྱང་ས་ལས་
 གསུངས་པའི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆོད་པ་བཅུའི་གངས་ནི། གོ་ལུང་པའི་བསྟན་
 རིམ་ལས། སྤྱོད་དང་མཆོད་རྟེན་མདོན་སུམ་མདོན་སུམ་མིན། །བྱས་དང་བྱེད་བཅུག་རྟེན་
 བཀྱར་རྒྱ་ཆེན་དང་། །ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་སྤྱབ་པའི་མཆོད་པ་བཅུ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་གྱི་སྤྱུ་ལ་མཆོད་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་སྤྱོད་དངོས་ལ་མཆོད་པའོ། །
 མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་མཆོད་པའི་ཕྱིར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱུ་
 གཤུང་རིང་བསྐལ་སྤྱོད་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་དང་། དེ་གང་དུ་བཞུགས་པའི་གཙང་ཁང་

གྲུ་བཞི་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་སྒྲིལ་པོ་ཅན་གྱི་གཙང་ཁང་རྒྱུ་པོ་དང་། དེ་གསུམ་ལ་
མཚན་བཀྱར་དང་བུལ་བའི་རྟེན་པ་དང་། དེ་དང་མ་བུལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གསར་
བ་བཅས་ལ་མཚན་པ་བྱེད་པའོ། །མངོན་སུམ་དུ་མཚན་པ་ནི། མཚན་ཡུལ་གྱི་སྐྱེད་
མཚན་རྟེན་དེ་ཉིད་གང་རུང་རང་གི་དབང་པོའི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་མཚན་པའོ། །སྐྱེ་
དང་མཚན་རྟེན་དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་མཚན་པ་ན། དེ་དག་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་ནི་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དོ་སྐྱེ་དུ་ཆོས་ཉིད་གཅིག་པའི་ཚུལ་བྱན་ཏེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་མཚན་
ཡུལ་འདི་ལ་ཡང་མཚན་ལ། བྱོགས་དུས་ཀྱི་མཚན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མཚན་དོ་
སྐྱེ་ནས་མཚན་པ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་སྤྱིའི་མཚན་པ་སྟེ་འདི་གངས་འབྲེན་གྱི་
སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་མཚན་པའི་ཁོངས་སུ་བསྟུ། འདི་རྩོམ་ཉིད་གཅིག་པའམ་
དབྱེར་མེད་པའི་ཚུལ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་མཉམ་པ་ཅན་ལ་མི་ཟེར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཆོགས་དང་ཆོས་སྐྱེད་འབྲེན་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཉམ་ཞིང་ཐ་དད་མེད་པའི་
རང་བཞིན་གཅིག་པའི་དོན་ནོ། །

མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་མཚན་པ་ནི། ཆོས་ཉིད་དབྱེར་མེད་པའི་ཚུལ་སྒྲར་ལྟར་གོ་
ནས་མཚན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་པའི་ཕྱིར་དུ་རང་གི་དབང་པོ་ལ་ད་ལྟ་མངོན་དུ་
མ་གྱུར་པ་རྣམས་(༡༤ན)བྱན་ནས་དེ་ལ་མཚན་པའོ། །སངས་རྒྱས་དངོས་མཚན་པར་
འདོད་ཀྱང་ད་ལྟ་ཐབས་མེད་པས་དེའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབས་ལུགས་དང་མཚན་རྟེན་སོགས་གསར་
བཞེངས་བྱེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་པར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་མཚན་པ་ནི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་ལ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་
མཚན་པ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཆེས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་སྤྱིའི་མཚན་པ་ནི་དེ་
བས་ཀྱང་གིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བར་གསུངས་པས། མཚན་ཡུལ་རྣམ་དག་གཅིག་ལ་མཚན་པ་
ན་ཆོས་ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་བྱན་པར་བྱས་ནས་མཚན་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚན་པའི་

འཕེན་པ་གཏོང་བ་ནི་མཆོད་པ་འབུལ་རེས་གྱི་གིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །

ལྷ་པ་རང་གིས་བྱ་བའི་མཆོད་པ་ནི། གཞན་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་རང་གི་ལག་བདར་ནས་བྱེད་པའོ། །འདི་ནི་ལུས་གྱི་མཆོད་པའོ། །

དྲུག་པ་གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་མཆོད་པ་ནི། སེམས་ཅན་སྐྱེས་པ་སྐྱལ་བ་ཡོ་བྱད་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུས་དག་གིས་མཆོད་པར་མི་རྒྱས་པ་འདི་དག་གིས་མཆོད་པ་བྱས་ན་བདེ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་ནས་རང་གི་ཡོ་བྱད་ལས་གཞན་ཁོ་ན་མཆོད་དུ་འཇུག་པའོ། །འདི་ནི་དག་གི་མཆོད་པའོ། །དེ་ལྟར་རང་གིས་ཀྱང་བྱེད་ལ་གཞན་ཡང་དག་གིས་བསྐྱལ་ནས་བྱེད་པ་ནི་གཉིས་ཀར་བྱེད་པའོ། །དེ་གསུམ་གྱི་བསོད་ནམས་ནི་སྤྲ་མ་ལས་བྱི་མ་རིམ་གྱིས་ཆེ་བས་གྲོགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་བབས་པ་བྱུང་ན་གསུམ་པ་ལ་འཇུག་གང་ཐུབ་བྱའོ། །

བདུན་པ་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེའི་མཆོད་པ་ནི་བྱིར་རྟེན་པ་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་འབུལ་བ་དང་། བད་གི་རིམ་གྱོ་སྐྱུ་བྱས་གསོལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དྲུག་དང་ཐལ་མོ་སྐྱར་བ་ལ་སོགས་པ་བཀྱར་སྟེ་སྐྱ་ཆོགས་གྱིས་མཆོད་པ་བྱེད་པའོ། །

བརྒྱད་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་མཆོད་པ་ནི་དངོས་པོ་རྒྱུད་དུ་ཡང་དུས་གྱི་ཆེ་བ་ཡུན་རིང་དུ་མཆོད་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཅམ་ཡིན་ཡང་དངོས་པོ་མང་པོས་ཆེ་བ་དང་། དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་རིན་ཆེ་བས་བཟང་བས་ཆེ་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་ཆེ་བ་ནི་མངོན་སུམ་(༡༩བ)ཡིན་མིན་དང་། སྦྱར་བས་ཆེ་བ་ནི་རང་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་དང་། བསམ་པས་ཆེ་བ་ནི་དགའ་ཞིང་མོས་པ་དྲག་པོས་མཆོད་པ་དང་། བསྐྱོ་བས་ཆེ་བ་ནི་དེ་ཡང་རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྐྱོ་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཆེ་བ་བདུན་གྱིས་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་བདུན་ནོ། །

དགུ་པ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མཆོད་པ་ནི། བག་མེད་དང་ལེ་ལོས་གཞན་དག་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་གིས་ལག་བདར་ནས་བྱེད་པ་དང་། བྱེད་གསོད་སྤངས་

ནས་གྲུས་པར་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་གཡེང་སྤངས་ནས་སེམས་མ་གཡེངས་པར་བྱེད་པ་
དང་། རྟེན་བཀྲར་ལ་བརྟུ་བ་སོགས་སྤངས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་བྱེད་
པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལས་རྟེན་བཀྲར་དང་། གྲགས་པ་
ཐོབ་ཏུ་རེ་བའི་ཚུལ་འཆོས་ཀྱིས་མི་བྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པས་འདོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་
དངོས་པོ་དམན་པ་མི་མཐུན་པ་བབ་ལའི་བྱག་པ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ཡོ་བྱད་རུང་
བ་མ་ཡིན་པ་ཤ་ཆང་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་རུང་མཐུན་གྱི་དངོས་པོས་མཆོད་པ་སྟེ་
དྲུག་གོ །

གཞན་ཡང་མཆོད་པ་ལ་མཁས་པས་ཟང་ཟིང་གི་ཡོ་བྱད་དེ་དག་མ་འབྱོར་ཡང་
མཆོད་རྩིས་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་སྤངས་ཤིང་དབུལ་བའོ། ། གཞན་གྱིས་ཐུལ་
བ་ལ་རྩིས་སྤྲོས་པ་དང་བའི་སྒྲོ་ནས་དཀའ་ཆོགས་རུང་རུས་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟུད་པར་
བྱེད་པའི་མཆོད་པ་འདི་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

བཅུ་བ་སྐབ་པའི་མཆོད་པ་ནི། དུས་བྱང་དུ་ཐ་ན་བ་འཛོམས་ཅམ་དུ་ཡང་ཆོད་མེད་
བཞི་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་དང་། སྐབས་གསུམ་དང་ཡར་ཕྱིན་རྩིས་སྤྲོས་པ་དང་།
ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་མོས་ཤིང་མི་རྟོག་པར་གནས་པ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་ལ་སྒྲོམ་
སེམས་བྱེད་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྟོགས་དང་། སར་ཕྱིན་དང་། བསྟུ་བ་བཞི་ལ་སྒྲོམ་པ་
དང་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། ། དུམས་སོགས་སྐབ་པའི་མཆོད་པ་ནི་དུས་བྱང་
ཡང་ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་གང་གིས་ཀྱང་བསྐྱུན་དུ་མེད་པའི་ཆེ་བ་དང་ལྷན་ཏེ། མཆོད་
ཡུལ་རྣམས་སྐབ་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་དགྲེས་པ་འདྲ་བ་ཟང་ཟིང་གི་མཆོད་པ་གང་གིས་ཀྱང་
མི་དགྲེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། དེའི་ཕྱིར་རྗེ་བཅུན་བུམས་མགོན་གྱིས། (༣༠ན)བསྟན་པ་ཇི་
སྐད་བསྟན་པ་སྐབ་པ་དེས། ། དེ་ཡི་སེམས་ནི་ཡང་དག་མགུ་བར་བྱེད། ། ཅེས་གསུངས་
སོ། ། རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་ལས། དུམས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟུགས་པ་སྟེ།

དེའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་པ་ནི་ཆོ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའོ། །དེ་ནི་སངས་
 རྒྱལ་ལ་མཆོད་པའི་མཆོག་ཡིན་ཏེ། རྗེས་ཀྱི་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་པས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་
 གྱུར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སློབ་ཀྱིས་རྒྱ་མཚོའི་མདོ་ལས། རྗེས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དང་ཆོས་འཛིན་དང་། ཆོས་སྒྱུབ་པ་དང་སློག་ཆགས་སྦྱང་བཅུ་བ། ཆོས་བཞི་
 འདི་དག་ཡོན་ཏན་མཐའ་མེད་དེ། །དེ་དག་མཐའ་ནི་རྒྱལ་བ་མི་གསུང་ངོ་། །ཞེས་
 སོ། །འདི་མཆོད་པའི་ཡང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། མཆོད་པ་བླ་ན་མེད་
 པ་ནི་གསུམ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཆོས་འཛིན་པ་དང་། སྦྱང་རྗེ་སྒྲིམ་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །མདོ་སྟེ་ཉིད་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། །བྱེ་བ་བྲག་ཁྲིག་བལྟམས་པའི་ཞིང་
 རྣམས་ན། །མཆོད་པ་རྣམ་མང་དཔག་མེད་ཅི་ཡོད་པ། །སྐྱེས་མཆོག་རྣམས་ལ་ཉིན་རེར་
 ཏྲག་མཆོད་པས། །བྱམས་པའི་སེམས་ལ་གངས་དང་ཆར་མི་ཐོད། །ཅིས་དང་། ཐར་པ་
 ཕྱོགས་སུ་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས། གང་གིས་ཆོས་འདི་འཛིག་པའི་ཆོ། །རྒྱལ་བའི་དྲིན་
 ལན་སྒྲན་འདོད་པས། །སྐད་ཅིག་ཡུད་ཅམ་སྒྲིམ་བྱེད་ན། །སྦྱོང་གསུམ་གང་བའི་སེམས་
 ཅན་ལ། །སློག་ནི་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་བས། །བསམ་གཏན་སྒྲིམ་པ་བསོད་ནམས་ཆོ། །
 ཞེས་དང་། རྗེས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། ལ་ལས་ཆོས་འདི་ཐ་མའི་ཆོ། །སངས་རྒྱལ་
 བཀའ་དྲིན་སྒྱུབ་བསམས་ཏེ། །ཐར་གཅིག་བསམ་གཏན་ཐུན་བསྒྲུམས་ན། །བསམ་
 གསུམ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ལ། །སློག་ནི་སྦྱོན་པས་འདི་དོན་ཆོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་པ་བཅུ་པོ་འདིས་ཆོས་དང་དགེ་འདུན་ལ་ཡང་མཆོད་པར་བྱ་
 སྟེ། དེ་དག་གི་ཆོ་ན་མཆོད་པ་རྒྱུད་ཡང་འབྲས་བུ་དཔག་མེད་འབྱུང་བའི་གནས་ཀྱི་བསམ་
 པ་ནི་དུག་སྟེ། ཡོན་ཏན་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་གོང་ན་མེད་པ་ཡིན་སྟམ་པ་དང་།
 ཡན་འདོགས་པའི་(༥༠བ)བཀའ་དྲིན་གོང་ན་མེད་དོ་སྟམ་པ་དང་། ཀླང་མེད་ཀླང་
 གཉིས་ལ་སོགས་པ་སེམས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གོ་སྟམ་པ་དང་། ལུ་

དུམ་ལ་རའི་མེ་ཉེག་ལྟར་གྱིན་ཏུ་དཀོན་མོ་སྟོམ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ན་གཅིག་ཁོ་ན་
 འབྱུང་བས་འབའ་ཞིག་པའོ་སྟོམ་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཕུན་
 ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་ཡིན་མོ་སྟོམ་དུ་བསམས་ནས་མཚན་པ་ནི་གལ་ཆེའོ། །
 མཚན་པ་བཅུ་པོ་དེ་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། གང་ལ་མཚན་པའི་ཞིང་དང་། གང་མཚན་པ་པོ་
 རྟེན་དང་། གང་དག་གིས་མཚན་པ་དངོས་པོའི་བྱད་པར་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་
 སྟེ། སྐྱུ་དངོས་དང་། མཚན་རྟེན་དང་། དེ་གཉིས་མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་དང་བཞིའོ། །
 གཉིས་པ་རྟེན་ནི་གཉིས་ཏེ་རང་གིས་བྱེད་པ་དང་གཞན་བྱེད་དུ་འཇུག་པའོ། །
 གསུམ་པ་དངོས་པོ་ལ་ཡང་བཞི་སྟེ། རྩ་ལ་རྟེན་པ་རྟེན་པ་དང་མི་རྟེན་པ་སྐྱབ་པའི་
 མཚན་པའོ། །རྩ་ལ་བྱེད་བྱག་ལ་ཡང་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་ཏེ་བཞིའོ། །
 ཡང་མཚན་པ་བཅུ་པོ་གངས་འདྲེན་མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ལས་ནི་སྐྱུ་དང་མཚན་རྟེན་
 རང་གི་དབང་པོ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། མ་གྱུར་པ་ལ་མཚན་པ་གཉིས་དང་། དེ་
 གཉིས་གང་རུང་ལ་མཚན་པ་ན་དེ་དག་གཅིག་གི་ཚོས་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་
 ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་ལ་ཡང་མཚན་ལ་མཚན་ཡུལ་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མཚན་དོ་
 སྟོམ་ནས་མཚན་པ་ནི་མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་སྐྱུའི་མཚན་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། རང་དང་
 གཞན་དང་གཉིས་ཀས་བྱེད་པ་སྟེ་གསུམ་དང་། ཐ་མ་བཞི་སྟེ་བཅུར་གསུངས་སོ། །གང་
 ལྟར་དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པ་དུག་བསྐྱེད་དེ་ལས་སུ་བྱ་བ་སྐྱུ་
 དང་མཚན་རྟེན་རང་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་
 རྟེན་བཀྱར་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པས་རྟག་ཏུ་མཚན་ཅིང་སྐྱབ་པའི་མཚན་
 པ་ལ་དུས་བྱང་དུས་ཀྱང་འཇུག་པ་གལ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་དད་པས་སྐྱུ་དང་མཚན་རྟེན་
 གསར་དུ་བྱེད་པ་དང་། བྱས་ཟིན་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་དང་མཚན་པ་བྱི་དོར་སོགས་བྱེད་
 པ་ནི་གྱིན་ཏུ་པན་ཡོན་ཆེ་སྟེ། དབྱ་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་མད་དུ་བྱུང་བའི་(༡)ན་ཚོས་ཀྱི་

ནས་གྲངས་དག་ལས། ཁང་བཟང་བཀོད་པ་དམ་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། རྟོགས་བཞིའི་
 དགེ་སློང་རྒྱ་དུ་ཞུགས་པ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ལ་ལུལ་ཏེ་རི་མིན་འཆོའི་བར་
 དུ་བདེ་བའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱས་པ་བས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཆོད་རྟེན་བུམ་པ་རྒྱ་རུ་རའི་འབྲས་བུ་ཙམ་ལ་སྟོག་གིང་ཁབ་ཙམ་བཅུགས་ཏེ་གདུགས་
 རྒྱ་ཤུགས་ཀྱི་ལོ་མ་ཙམ་བཀའ་བ་རིང་བསྐལ་ཡུངས་འབྱུ་ཙམ་ཀྱི་སྟོང་པོ་ཙན་དང་། རྒྱ་
 གཟུགས་མཆོན་གང་ཙམ་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆར་མི་པོ་དེ། རྟེན་པོ་དང་རྒྱར་
 ཡང་མི་བཟོད་དོ། རྟེན་བཞིན་དུ་གླིང་ཆེན་པོ་བཞི་དང་ལྷའི་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཁང་
 བཟང་རྣམས་ལ་ཡང་སྒར་བཞིན་རིགས་འགྲེས་བདས་ནས། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེན་ཞེས་རྒྱ་
 མཆོན་དང་བཙས་པ་གསུངས་སོ། ཁར་མེ་འབུལ་བའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་དད་
 པས་ཐལ་མོ་སྒྱར་ན་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་བརྒྱད་འཐོབ་སྟེ། གཟུགས་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་དང་།
 གཡོག་འཁོར་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། ལྷ་དང་མིར་སྦྱེ་བ་དང་། དད་པ་དང་སྦྱོབས་པ་
 མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་དང་། བྱང་ཆུབ་
 མདོན་པར་འཆང་རྒྱའོ་ཞེས་དང་། རྟོགས་བཅུའི་ཐུན་པ་སེལ་བ་ལས་ཀྱང་། རྟོགས་
 བཅུར་འགྲོ་བ་ན་སངས་རྒྱས་བཅུ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ཏེ་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱས་གིང་མདོན་
 དུ་བྱས་ནས་མ་ཡེངས་པར་སོང་ན་འཇིག་པ་མེད་ཅིང་དོན་འབྱུབ་པོ་ཞེས་སོགས་དང་།
 དེའི་ཕྱིར་གྲོ་ལུང་པ་ཆེན་པོས། རྒྱལ་ལ་དད་པས་ཐལ་སྒྱུར་ཕྱག་འཆོལ་གང་། གཟུགས་
 སོགས་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམ་བརྒྱད་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་ཞིང་། དམ་ཆོས་པད་དཀར་
 ལས་ཀྱང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟོང་
 མང་པོར་ཉན་རང་དག་བཙོམ་བྱེ་བ་མང་པོར་མཆོད་པ་བས། མི་གང་ཞིག་གིས་རྫོགས་
 པའི་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་ཆོའམ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་སངས་རྒྱས་ལ་
 དམིགས་ཏེ་ཐལ་མོ་གཅིག་སྒྱར་བ་པན་ཡོན་ཆེ་བར་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་སྒྱུན་

རས་གཟིགས་(༣༠བ)ཀྱི་མདོ་ལས། མི་གང་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་བྲག་ཁྱིལ་
 བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་བསྟོ་སྟངས་བྱེད་པ་བས་གང་ཞིག་ཕྱི་མའི་དུས་ཐ་མ་ལ་མཆོད་རྟེན་དང་
 སྐྱ་གཟུགས་ལ་ཕྱག་གཟིག་འཆལ་བ་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་གསུང་ཞིང་། མཆོད་པ་སྤྱིའི་
 ཡན་ཡོན་ནི། སྟོང་རྩེ་པད་དཀར་ལས། ཀྱན་དགའ་བོ་ང་འདྲག་པ་ལ་མདོན་སུམ་དུ་
 མཆོད་པ་བྱེད་པ་ལྟ་ཞོག། ཁྲིང་བསྐལ་ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་དང་། འདི་ཕྱིར་མཆོད་རྟེན་བྱས་
 པ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པའང་ལྟ་ཞོག་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ནས་མེ་ཏོག་གཟིག་
 ནམ་མཁའ་ལ་འདོར་བ་དེའི་འབྲས་བུའང་མཐར་ཐུངན་ལས་འདས་པར་ང་སྒྲུའོ། །
 དེའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་གལ་ཏེ་ལ་ལས་བསྐྱལ་བ་གཟིག་དུ་ལའོར་བར་ཀྱན་དུ་རྒྱག་
 ཀྱང་ལའོར་བའི་སྒྲོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་ལྟར་དེའི་མཐའ་བརྒྱ་བྱིན་ཉིད་རྣམས་ཀྱིས་
 ཀྱང་རྟེན་པར་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པར་
 གསུངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་སྒྲ་མ་དེ་རྣམས་ལྟའང་ཞོག་སྟེ་ཐུངན་ལས་འདའ་བའི་སྐལ་
 བ་མེད་པ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་ནས་ཐ་ན་མེ་ཏོག་གཟིག་ནམ་མཁའ་ལ་
 འདོར་བ་དེའི་འབྲས་བུའང་ཐུངན་འདས་པ་མཐའ་གཏུགས་པར་ང་སྒྲུའོ་ཞེས་སོ། །
 མཆོད་པ་སོ་སོའི་ཡན་ཡོན་སྐབས། མཆོད་པ་པོ་གནས་སྐབས་ལའོར་བར་རྒྱ་བ་ན་ཡང་
 ཡན་ཡོན་འདི་ལྟར་འཐོབ་སྟེ། དྲིའི་ཐིག་ལེ་ལ་མེ་ཏོག་འགྲེམས་པའི་ཡན་ཡོན་ནི། བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོང་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མེ་ཏོག་
 འགྲེམས་སམ། སྒྲོས་རིས་འབྲི་ན་མ་ཆང་བ་མེད་པ་བརྒྱད་འཐོབ་སྟེ། གཟུགས་དང་
 ལོངས་སྟོང་དང་། ལའོར་གཡོག་དང་རྩལ་བྲིམས་དང་ཏིང་ལེ་འཛིན་དང་ཐོས་པ་དང་།
 ཤེས་རབ་དང་སྒྲོན་ལམ་མ་ཆང་བ་མེད་པའོ་ཞེས་དང་། མེ་ཏོག་ཕུལ་བའི་ཡན་ཡོན་
 བཅུ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན་འཛིག་རྟེན་ན་མེ་ཏོག་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་སྒྲུའི་དབང་
 པོ་ནམ་ཡང་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་དྲི་ང་བ་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང་།

དྲི་ཞིམ་པོར་འགྱུར་བ་དང་། བྱོགས་དང་བྱོགས་མཚམས་སུ་དེའི་ཆུལ་བྲིམས་ཀྱི་དྲི་རང་
 ལྷང་བར་འགྱུར་བ་དང་། འཛིག་(༡༢ན)རྟེན་གྱི་དོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་
 དང་། སྤྱག་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་
 དང་། མཐོ་རིམ་སུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷུང་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ་
 ཞེས་དང་། བྲེང་བ་ལུལ་པའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་སྟེ། འཛིག་རྟེན་ན་བྲེང་བ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་
 དང་། ལུས་ཀྱི་དྲི་ར་བ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། བྱོགས་དང་བྱོགས་མཚམས་
 སུ་ཆུལ་བྲིམས་ཀྱི་དྲི་ཞིམ་པོ་ལྷང་བ་དང་། རྟག་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། བརྒྱན་
 པར་འགྱུར་བ་དང་། གཡོག་འཁོར་མི་བྲེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲིས་པ་དང་བྲུད་མེད་
 རྣམས་ཀྱི་ཡིད་དུ་འོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་
 རིམ་སུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷུང་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ་ཞེས་དང་།
 སྒྲིས་ལུལ་པའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་སོ་སོ་ལྟ་བུར་འགྱུར་
 བ་དང་། ལྷའི་དབང་པོ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་དྲི་ཞིམ་པ་རྣམ་པར་
 དག་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྟག་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་བཟང་བར་
 འགྱུར་བ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་མདོན་དུ་འགྲོ་བར་བྱ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱག་པའི་
 ལས་རྣམས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིམ་སུ་
 སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷུང་དུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ་ཞེས་དང་། མར་མེ་
 ལུལ་པའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་སྟེ། བཅུ་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ན་མར་མེ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་
 དང་། དེའི་མིག་གི་དབང་པོ་རྣམ་ཡང་འགག་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། ཤའི་མིག་རྣམ་
 པར་དག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ཤེས་
 རབ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མ་རིག་པ་དང་གཏི་མུག་གི་མུན་པ་སེལ་བ་དང་། ཤེས་
 རབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་འཁོར་བ་ན་འཁོར་བའི་ཆོན་མ་དུ་འང་མུན་

- 316 -

མི་འགྱུར། །རན་སོང་ས་ཡི་ལམ་རན་ཐམས་ཅད་གཅོད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་
 གྲིམས་ཕྱང་པོར་གནས། །རྣམ་དག་ལུས་དང་རྒྱུན་གྱིས་བརྒྱན་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 སོགས་དང་། རོལ་མོ་སིལ་སྟན་ཕུལ་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ལྟེ། བཅུ་གང་ཞེན། གཟུགས་
 བཟང་ཞིང་ལྟ་(༡༩ན)ན་སྟག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐད་སྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་
 ཏུ་འོང་བ་སྐྱ་བ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། གྲགས་བ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 བཟུང་བའི་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། རྟག་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཀྱན་དགའ་བའི་
 སྒྲ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟག་ཏུ་ཐོས་པར་འགྱུར་བ་དང་། འོངས་སྒྲོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་
 རིས་སུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷུང་ཏུ་ཡོངས་སུ་ལྷ་རན་ལས་འདའ་བ་ལྟེ། དེ་དག་ནི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རོལ་མོ་སིལ་སྟན་ཕུལ་བའི་ཕན་ཡོན་ནོ། །ཞེས་དང་། འདི་
 དག་གི་སྐབས་སུ་ཡོངས་སུ་ལྷ་རན་འདའ་བ་ཞེས་པ་ནི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་
 དོན་ནོ། །ཞེས་དང་། དྲིལ་བུ་ཕུལ་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ལྟེ། བཅུ་གང་ཞེན། གཟུགས་
 བཟང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱ་སྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཡིད་ཏུ་འོང་བ་སྐྱ་བ་དང་ལྷན་
 པར་འགྱུར་བ། ཀ་ལ་པིང་ཀའི་སྐྱ་ལྟ་བུར་སྐྱ་བ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་དང་། བཟུང་
 བའི་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཀྱན་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་
 ཆེན་པོའི་སྐྱ་ཐོས་པ་དང་། འོངས་སྒྲོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྒྲེ་བར་
 འགྱུར་བ་དང་། ལྷུང་ཏུ་ཡོངས་སུ་ལྷ་རན་ལས་འདའ་བ་ལྟེ། ཞེས་དང་། གོས་ཕུལ་བའི་
 ཕན་ཡོན་བཅུ་གཉིས་ཏེ། བཅུ་གཉིས་གང་ཞེན། མཛེས་ཤིང་ལྟ་སྟག་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། མཐོང་ན་དགའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འོངས་སྒྲོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་
 རིས་སུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷུང་ཏུ་ཡོངས་སུ་ལྷ་རན་ལས་འདའ་བ་ལྟེ། ཞེས་དང་།
 གཏུགས་ཕུལ་བའི་ཕན་ཡོན་བཅུ་ལྟེ། འཛིག་རྟེན་ན་གཏུགས་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་དང་།
 ལུས་ལ་གདུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སེམས་ལ་གདུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་

དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། བདག་པོའི་ལས་བྱེད་ཅིང་གསོག་པ་དང་།
 འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྤྱི་ཡར་དང་ཡར་ཏུ་འཐོབ་པ་དང་། དབང་ཆེ་བར་གྲགས་
 བར་འགྱུར་བ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ཆེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་
 དང་། ལྷན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་སྟེ་ཞེས་དང་། བ་དན་ཡུལ་བའི་པན་ཡོན་
 བཅུ་(༡༡བ)སྟེ། བཅུ་གང་ཞེན། འཛིག་རྟེན་ན་རྒྱལ་མཆོན་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་དང་།
 སྒོན་པོ་དང་ཉེ་ཏུ་དང་སྒྲག་གི་གཉེན་མཆོམས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟེ་སྟང་ཏུ་བྱེད་སྒྲ་མར་
 བྱེད་རི་མོར་བྱེད་མཆོད་པར་བྱེད་པ་དང་། བྱོགས་དང་བྱོགས་མཆོམས་སུ་དེའི་གྲགས་
 བ་དང་བརྗོད་པ་དང་སྒྲ་དང་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་མངོན་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། གཟུགས་
 བཟང་ཞིང་ལྟ་ན་སྒྲག་ལ་མཛེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་གཞན་རྣམས་ལ་ཆེ་རིང་ཞིང་
 རིང་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དབང་ཆེ་བར་གྲགས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེགས་
 བཅུན་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། མཐོ་རིས་སུ་
 སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷན་ཏུ་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྟེ། ཞེས་དང་། གཞན་
 ཡང་མཆོད་པ་སྐྱ་ཆོགས་ཀྱིས་མཆོད་པས་ཉིང་འཛིན་མཆོག་སོགས་ཐོབ་པ་ནི། ཉིང་
 འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སངས་རྒྱས་གཟུགས་ནི་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པ་དག །རིན་ཆེན་བྱི་དོར་
 ལེགས་པར་བྱས་པ་ཡང་། །བལྟ་ན་སྒྲག་ཅིང་ཤིན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིས། །རིང་པོར་མི་
 ཐོགས་ཉིང་འཛིན་མཆོག་སོགས་འཐོབ། །དེ་བཞིན་གསེར་དག་དང་ནི་དཔུལ་དག་
 དང་། །ཅན་དན་གྱི་ནི་སྐྱ་གཟུགས་བཟང་པོ་དག །མཛེས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་བལྟ་ན་སྒྲག་
 བྱས་ན། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་ཉིང་འཛིན་མཆོག་སོགས་འཐོབ། །འཛིམ་པ་དང་ནི་དེ་
 བཞིན་རྟོ་བ་དང་། །ཤིང་དང་རི་མོར་བྱིས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་དག །མཛེས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་
 བལྟ་ན་སྒྲག་བྱས་ན། །རིང་པོར་མི་ཐོགས་ཉིང་འཛིན་མཆོག་སོགས་འཐོབ། །གདུགས་
 དང་རྒྱལ་མཆོན་སྒྲ་རེ་བ་དན་མཆོག །ཕྱེ་མ་བྱག་པ་མང་པོ་ཀུན་ཐོགས་ཏེ། །ཉག་ཏུ་

གཞན་ཡང་དད་པས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐུ་དང་སྐུ་གཟུགས་མཐོང་ཞིང་བལྟ་བའི་
མཆོད་པ་བྱེད་པ་ཡང་དོན་ཆེ་སྟེ། དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས།
གང་གིས་བསྐྱེད་པ་གང་གའི་རྒྱུ་གི་བྱེད་མ་སྟེད་དུ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་སྟེད་
ཀྱི་རང་སངས་རྒྱུ་དག་ལ་ཉིན་གཅིག་བཞིན་དུ་ལྟའི་ཞལ་ཟས་རོ་བརྒྱ་པ་དང་། ལྟའི་
གོས་ནམས་བྱིན་པས། གཞན་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱུ་རི་མོར་བྱིས་པའམ་གཟུགས་སུ་
བྱས་པ་མཐོང་བ་འདི་བསོད་ནམས་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་ན། ཐལ་མོ་སྦྱོར་བའམ་
མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་འབྱུལ་བ་ལྟ་བུ་སྟོས་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཞན་ཡང་རང་ཅག་གིས་

ད་རེས་ཆོས་ལ་བརྩོན་པའི་དགོས་དོན་མ་འོངས་པ་ན་མུར་དུ་སངས་རྒྱས་དངོས་དང་
ཕྱད་ནས་གདུལ་བྱར་འགྱུར་རེས་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཏེ། སྤང་བོ་བཞོད་པ་ལས། བསྐྱལ་
པ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་ཡང་། །སངས་རྒྱས་སྐྱ་ནི་རབ་དགོན་ན། །ཐེ་ཆོམ་ཐམས་ཅད་
གཙོད་པའི་མཆོག་། །མཐོང་བར་འགྱུར་བ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །རྒྱུ་གཉིས་དམ་པ་མཐོང་
ན་ནི། །སེམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་འགྱུར་ཞིང་། །ཤེས་རབ་སྟོབས་ནི་འོད་གསལ་བ། །
གྲངས་མེད་པ་ཡང་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ངན་སོང་གསུམ་དུ་བསྐྱལ་པ་བྱེ་
བར་མེས་སྒྲེགས་པ་ནི་སྒྲ་ཡིས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མི་མཐོང་བ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་
རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པར་གསུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་དངོས་དང་ཕྱད་(༣༥ན)པའི་
རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡང་ད་ལྟ་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་བལྟས་ནས་མཆོད་པ་དང་། ཆོགས་ཞིང་
གསལ་བཏབ་ནས་རྟག་ཏུ་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྱན་ཏེ་ཕྱག་མཆོད་བྱེད་པ་སོགས་ཡིན་
ལ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། རྟག་ཏུ་ཡོན་ཏན་ཆོགས་ལས་རྒྱལ་བ་
བྱན། །གསེར་མཆོག་འོད་འཕྲ་ཤིན་ཏུ་འོད་མཛད་པ། །མཚན་མོ་ནམ་མཁའ་སྐྱར་མས་
གང་བ་ལྟར། །ཐུབ་པའི་སྐྱ་ནི་མཚན་གྱིས་ཡོངས་སུ་རྒྱས། །འཆག་ཅིང་འདུག་དང་
འགྲེང་དང་ཉལ་ནའང་། །མི་གང་ཐུབ་པ་ལྷ་བ་བྱན་བྱེད་པ། །དེ་ཡི་མདུན་ན་རྟག་ཏུ་
སྟོན་པ་བཞུགས། །དེ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་མུ་ངན་འདས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
འགྱུར་ཞིང་། གཞན་ཡང་ཆོས་ལ་རིམ་གྱི་དང་མཆོད་པའི་མཆོག་ནི་རང་གི་སྤང་དོར་
ཤེས་ནས་མི་འགལ་བར་སྟོད་པ་དང་། གཞན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པས་དམ་ཆོས་
འཛིན་པ་རྒྱུ་ཅུས་ཀྱང་བདུད་སྤིག་ཅན་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཞིང་། དོན་དང་
ཕན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། དཔལ་ཕྱེད་གི་མདོ་ལས། ལྟ་མོ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་སྟོབས་པོ་
ཆོས་གནད་དུ་མི་བྲག་པར་བསྐྱུན་ཡང་གཞོད་པ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ལྟར་དམ་པའི་ཆོས་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་རྒྱུ་ཅུས་ཀྱང་བདུད་སྤིག་ཅན་ལ་གཞོད་པས་མུ་ངན་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་

དོ། །དེ་ལྟ་བུར་བདུད་ལ་གནོད་པའི་ཆོས་གཞན་ནི་ངས་གཅིག་ཀྱང་མ་མཐོང་ངོ། །
 ཞེས་དང་། སློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་
 འཛིན་པ། །དེ་ལུས་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་མཚན་ལྟན་ཞིང་། །མཁས་པ་ཡན་ལག་སྟུང་པ་
 མེད་པར་འགྱུར། །དེ་ལ་བལྟ་བས་ངོམ་པར་ཡོང་མི་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུང་ཞིང་
 དགོ་འདུན་ལ་ནི་ཟས་ཀྱི་མཚན་པ་གཙོ་བོར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་རྒྱུ་དུས་
 ཀྱང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཆེ་བས། སྒྲིབ་རབས་ལས། བདེ་བར་
 གཤེགས་ལ་བཀྱར་བསྟེན་བྱས་པ་རྒྱུ་དུ་ཡང་། །འབྲས་ལུ་འབྱོར་བ་རྒྱུ་དུ་མེད་ཅེས་
 སྟོན་ཐོས་ཀྱི། །ཟན་དྲོན་ཁེངས་པ་རྩལ་པ་ལན་ཆ་མེད་པ་ཡིས། །འབྲས་ལུ་འབྱོར་བ་
 ཆེན་པོ་འདི་ལྟར་གྱུར་(༣༥བ)ལ་ལྟོས། །ཤིང་རྟ་དམག་ཆོགས་རྟ་དང་གྲང་པོ་འགྱིང་བ་
 དང་། །བདག་གི་དམག་ཆོགས་ཆེན་པོ་འདི་དང་ས་ཆེན་འདི། །ཞོར་མང་དཔལ་ཡང་
 རྗེས་ཆགས་བཅུན་མོ་རྒྱ་ཆེན་ལྟར། །ཟན་དྲོན་འཆང་ཞིག་འབྲས་ལུ་བཟང་པོ་འགྱུ་བ་པ་
 ལྟོས། །དགོ་སྟོང་བཞི་ཞིག་བསོད་སྟོམས་ཕྱིར་ལྷག་མཐོང་བར་འགྱུར། །དབང་པོ་
 དུལ་ཞིང་དགོ་སྟོང་དཔལ་གྱིས་རྗེས་འབྲང་བཞིན། །དུང་ཞིང་བྱམས་པའི་ཡིད་གྱིས་དེ་
 ལ་ཐུག་བྱས་ནས། །ཟན་དྲོན་ཅམ་ཞིག་བདག་གི་ཁྱིམ་དུ་གུས་པར་བྱིན། །དེ་ཡི་ལྷ་གུ་
 ཅམ་ཞིག་བྱུང་བ་འདི་ཡིན་ཏེ། །རྒྱལ་པོ་གཞན་གྱི་གཙུག་གིས་ང་ཡི་ཞབས་ལ་གཏུགས། །
 ང་ཡི་དེ་ལ་བསམས་ནས་ནི། །ལྟ་མོ་ཁྱོད་ལ་སྒྲིབ་པ་ཡིན། །འཇིག་རྟེན་པ་ནི་སྒྲིབ་པའི་
 འབྲས་ལུ་ཐོས་ནས་སྟེར། །ང་བདག་ཉམས་སུ་སྦྱངས་ན་ཅི་ཕྱིར་སྒྲིབ་མི་བྱ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། །རྒྱལ་པོ་རང་གི་ད་ལྟའི་དཔལ་འབྱོར་གང་ཡོད་རྣམས་སྒྲ་ཆེ་སྟོན་མ་
 དཔུལ་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆེ་དགོ་སྟོང་བཞི་སྟེ་ལ་དད་གུས་གྱིས་ཟན་དྲོན་རྩལ་པ་ལན་
 རྟ་མེད་པ་ཞིག་གིས་བསྟེན་བཀྱར་བའི་དགོ་བའི་ས་བོན་ལས་སྒྲིབ་པའི་ལྷ་གུ་ཅམ་
 ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རྟོན་ཆད་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱས་ནས་ད་ལྟར་རང་ལ་གང་ཡོད་ཀྱི།

ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་འཛིག་ཅིང་འབྲལ་བའི་ཆོས་ཅན་རྣམས་རང་དབང་ཡོད་དུས་
 དགོན་མཆོག་གི་བྱེགས་སུ་མ་ལུས་པར་གཏོང་བའི་མོས་སྤྱོད་ལག་ལེན་གང་ཟབ་ལ་
 བརྩོན་པར་བྱའོ། །མཆོད་པའི་ཕན་ཡོན་སྐབས། བྱང་ས་ལས། ཆངས་པའི་བསོད་
 རམས་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཆངས་པར་སྒྱེ་འགྱུར་གྱི་ལས་ཙམ་མ་ཡིན་གྱི། བསྐྱལ་
 པ་གཅིག་ཏུ་མཐོ་རིམ་གྱི་སྤྱུག་ཏུ་སྒྱེ་བའི་ལས་གསོག་པ་ལ་བྱེད། མཆོད་པ་སྤྱོད་མེད་
 པ་ནི། སྤྱོ་གྲོས་བྱ་མཆོས་ཞུས་པ་ལས། གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་
 ལ་མཆོད་པ་དང་རིམ་གྱོ་སྤྱོད་མེད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དམ་པའི་
 ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་ཤིང་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ལས་ཀྱང་། གཞན་སྤྱི་མ་དང་འདྲ་བ་ལ།
 སྙིང་རྩེའི་(༥༦)ཆབ་ཏུ་རི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། མཆོད་པ་འདིའི་བསོད་རམས་ནི་མཆོན་དང་མཐུན་པར་སྤྱོད་མེད་པའོ། །ཤེའི་
 མིག་དག་པ་དང་། མིག་ནད་སོགས་ནད་གདོན་ཞི་བ་ལ་ཡང་མར་མེ་སོགས་མཆོད་པ་
 ལ་བརྩོན་པ་བསྐྱུགས་ཏེ། མར་མེ་འབྲལ་བའི་མདོ་ལས། མིག་མེད་པར་ནི་རྣམ་ཡང་
 མི་འགྱུར་ཞིང་། །དེ་ཡི་མིག་ནི་ན་བར་འགྱུར་མ་ཡིན། །མིག་ཅིག་མ་ཡིན་ཁྱོག་ལོང་
 མིག་མ་ཡིན། །དེ་ཡི་མིག་ལམ་མི་གསལ་མེད་པར་འགྱུར། །མིག་ནི་རིང་ཞིང་གནག་
 ལ་རྣམ་པར་གསལ། །སྤྱིད་པར་དེ་ཡི་མིག་ནི་དག་པར་འགྱུར། །ཞོར་བུ་འོད་བཟང་
 ལྟར་ནི་དོན་ཞིབ་རྟོགས། །བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་དག་ཏུ་རམས་ཀྱང་དེའི། །ཤེའི་མིག་
 ནི་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་མིག་ནད་གང་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ། །མར་མེ་སྤུལ་བའི་
 རྣམ་སྤྱོད་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་སྤྱི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེས་ནད་པ་ལུས་འདི་ན་
 ཉལ་ཡང་སེམས་གཤིན་རྩེས་འབྲིང་པའང་ལྟོག་ཅིང་མི་ལམ་དན་ཏེ། ཞག་བདུན་པས་
 གཅིག་གམ་གསུམ་མམ་ལྟམ་བདུན་ན་ལྟོག་གོ། །ཤི་ནས་རི་ལྟར་ལྟོག་ཅི་ན་ཞེས་

སོགས་རྒྱ་མཚན་དང་བཅས་པར་གསུངས་སོ། །ཆོས་དང་ཆོས་སྤྱི་བའི་སྟོན་པ་མཚན་
 བའི་ཕྱིར་ལུས་དང་ལོངས་སྟོན་ལ་མི་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། འདས་ཆེན་ལས། འཛིན་ཏེན་གྱི་
 ཁམས་འདིར་སངས་རྒྱས་ཤྱུ་ཐུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བ་ན་ངས་སྤྱི་མ་ལས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་
 བའི་མདོ་གསུང་དོ་ཞེས་ཐོས་པས། ཤིན་ཏུ་དད་པས་མཚན་པ་བྱ་བར་འདོད་པ་ལ་
 དབུལ་པོར་གྱུར་པས་ཅིའང་མེད་དོ། །ལུས་བཙོངས་པའང་བསོད་ནམས་རྒྱུད་བས་ཉི་
 བ་མ་རྟེན་དོ། །ཕྱིར་ལོག་པ་ན་མི་ཞིག་ན་རེ་བདག་ལ་ལས་ཤིག་ཡོད་དེ་སུས་རྒྱུད་མི་
 རུས་ན། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རུས་ན་ངས་ཉོའོ་ཞེས། ལས་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས། ང་ལ་ནད་
 མ་རུངས་པ་ཞིག་ཡོད་ནས་སྤྱོད་པ་མཁས་པ་དག་ལ་བསྟན་པས། ཉིན་རེ་བཞིན་མིའི་
 ཤ་སྒང་གསུམ་གསུམ་ཐོས་ན་འཚོའོ་ཞེས། །དེ་ལྟར་འཚོ་རུས་ན་ཁྱོད་ལ་གསེར་གྱི་དོང་
 ཅི་ལྟ་སྟོན་ནོ་ཞེས། །དེ་ཐོས་པས་(༥༦བ)ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟེ་དོང་ཅི་ང་ལ་བྱིན་ལ། ཞག་
 བདུན་བཤོལ་ཅིག །ངའི་བྱ་བ་བྱས་ནས་ཁྱོད་རི་ལྟར་འདོད་པ་ལྟར་བྱའོ་ཞེས་པ་ལ།
 ཞག་བདུན་མི་རུང་སྟེ་འོ་ན་ཞག་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་བསྐྱབ་ཏུ་གནང་དོ་ཞེས། །ངས་
 དོང་ཅི་སྤངས་ནས་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་ཅི་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ལུལ་ཏེ་སེམས་ཐག་པ་
 རས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་མདོ་མཉན་པ་ལ། དབང་པོ་བརྟུལ་བས་ཆོག་བཞི་པའི་ལེའུ་
 གཅིག་ལས་མ་ཐེན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་ངན་འདའ་བ་ནི། ལའོར་བ་ཐམས་
 ཅད་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་སྟེ། །གང་གིས་རྩེ་གཅིག་སེམས་ཀྱིས་རབ་མཉན་ན། །ཆོད་
 མེད་བདེ་བ་རྟག་ཏུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེས་སོ། །འདི་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་ནད་པ་དེ་ལ་
 ཉིན་རེ་ཤ་སྒང་གསུམ་གསུམ་བྱིན་པས་ན་བ་ཡང་མེད་པར་སྒྲིབ་གཅིག་ན་ནད་པ་དེ་
 བསོས་ཏེ། ངའི་ལུས་ལ་རྒྱའང་མེད་པས་བྱུང་རྒྱུ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བདག་གྲུང་མ་
 འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཤྱུ་ཐུབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྐྱོན་ལམ་བཏབ་པར་གསུངས་
 སོ། །མདོར་ན་ཟང་ཟིང་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་དངོས་སུ་མཚན་པའི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་

པའི་མཆོད་པ་ལ་འཇུག་པར་རིགས་སོ། །འདིར་མཆོད་པའི་ཡན་ལག་ལ། སྤྱོད་ཡོད་
 པ་དང་། སྤྱོད་མེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མེ་ཏྲོག་དམ་པ་ཞེས་སོགས་ཚིགས་
 བཅད་གཉིས་ཏེ། ལྷ་དང་མིའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པའི་མེ་ཏྲོག་རུང་མཐུན་ཁ་དོག་དྲི་རོའི་
 སྒྲོ་ནས་མད་དུ་བྱུང་བའི་སིལ་མ་རྣམས་སོ། །ཕྱེད་བ་ནི་མེ་ཏྲོག་སྒྲ་ཚིགས་དབྱིབས་དང་
 ཁ་དོག་གི་སྒྲོ་ནས་མཛེས་པར་སྒྲེལ་ཏེ་སྤྲད་བུ་ལ་རྒྱས་པ་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀའང་མེ་ཏྲོག་
 དངོས་དང་རས་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱས་པའི་བཅོས་མ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཡང་ན་རིན་པོ་
 ཆའི་སྤྱེད་བའང་རུང་དོ། །སིལ་སྒྲན་ནི་རོལ་མོ་ལ་བྱ་སྟེ་རྒྱད་ཅན་དང་། འབུད་བརྟུང་
 བཀྲོལ་བའི་རིགས་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྒྲན་པའི་ཕུལ་དུ་ཕྱིན་པར་གྲག་
 གོ། །བྱུག་པ་ནི་སྒྲོས་ཞིམ་པོའི་ལྷེ་གྲུའོ། །གདུགས་མཆོག་ནི་གདུགས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་
 ལྟ་དཔེར་ན། དྲི་མེད་གསེར་གྱི་ཕྱི་བས་སྟོང་འོད་འབར་བ། རིན་ཆེན་ཨིན་ཅུ་ནི་ལའི་ཏྲོག་
 གིས་མཛེས། །སྒྲ་(༡༧ན)ཚིགས་ཁྲ་བཀོད་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྱུང་གིས། །འཁོར་ཡུག་
 བརྒྱན་པའི་གདུགས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

མར་མེ་ནི་སྒྲོས་མར་ལ་སོགས་པ་དྲི་ཞིམ་ཞིང་འོད་གསལ་བ་དང་། རིན་ཆེ་བའི་
 ཁོར་བུ་འོད་གསལ་བའོ། །བདུག་པ་ནི་བདུག་སྒྲོས་དྲི་ལེགས་པར་སྒྱུར་བ་དང་དྲི་བཟང་
 ལྷ་གཅིག་པའོ། །ན་བཟའ་དམ་པ་ནི་གོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་བལྟུ་ལི་ཀ་ལྟ་བུའོ། །དྲི་
 མཆོག་ནི་སྒྲོས་རྒྱ་ཡོན་ཆབ་ཏུ་གསོལ་བ་ཟེར་ཏེ་སྟོང་གསུམ་དུ་དྲི་དང་ལྷང་བའི་དྲིས་
 བསྒྲོས་པའི་རྒྱ་གཙང་ཞིང་བསིལ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ཞིང་དམ་པ་དང་
 མཆོག་ཅེས་སྒྲོས་པ་ནི། མེ་ཏྲོག་ལྟ་བུ་རེ་རེ་ཡང་ལྷ་དང་མིའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཁ་དོག་
 དང་། དབྱིབས་དང་། དྲི་དང་། རྒྱན་སྒྲན་སྒྲུམ་ཚིགས་པ་མཐའ་ཡས་གིང་རྣམ་པ་སྒྲ་
 ཚིགས་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་འབུལ་བ་བརྟན་ལ། བྱེ་མ་སྤར་མ་ནི་སྒྲོས་ཞིམ་པོའི་
 བྱེ་མས་གཞི་ལ་གཏོར་ཞིང་མེ་ལ་བདུག་ཏུ་རུང་བ་རས་གོས་ཀྱི་བུམ་པོར་བྱས་པའམ་

ཡང་ན་དཀྱིལ་ལའོར་བྱིས་པའི་ཚོན་ཕྱེ་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་སྟེལ་པའི་རིམ་པ་རྒྱ་དང་
རྩམས་རི་རབ་དང་མཉམ་པའོ། །བཀོད་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ནི་གོང་མ་ཀུན་གྱི་
མཐར་སྒྱུར་བ་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་ཏྲོག་བཀོད་པ་བྱུང་འཕགས་སྟོགས་ཀུན་གྱི། །ཞེས་པ་
ལྟར་ཐེང་སོགས་ལ་ཡང་སྒྱུར་ཞིང་། དེ་ཡང་པལ་ཆེ་བ་དང་སྒྲོས་པ་དང་། སྣ་ཚོགས་པ་
ལ་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མཚོད་ཚོགས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཆང་བས་པལ་ཆེ་བ་
དང་། དེ་དག་གིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པས་ན་སྒྲས་པ་དང་། དེ་དག་རེ་རེའང་རྣམ་
གངས་མང་བས་སྣ་ཚོགས་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མཚོད་ཡོན་པལ་ཆེར་མཚོད་
ཡོན་སྒྲ་རེ་དང་། མཚོད་ཡོན་བཀོད་པས་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་ཞིང་། །མཚོད་ཡོན་སྣ་
ཚོགས་ཀུན་དུ་བཀྲམ་བྱས་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བ་སྒྲས་བཙས་མཚོད། །
ཅས་གསུངས་སོ། །

དམིགས་པ་བྱ་བ་ནི། རང་གི་སྟོང་ཁ་ནས་མཚོད་ལྷ་དཔག་མེད་སྒྲོས་ཏེ་དངོས་སུ་
བཤམས་པའི་མཚོད་པ་རྣམས་དང་། གཞན་ཡང་མེ་ཏྲོག་སོགས་རེ་རེ་ལ་ཡང་། མེ་ཏྲོག་
གི་རང་(༡༥བ)བཞིན་འབའ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པའི་གདུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན་དང་། བ་
དན་དང་། སྒྲ་བྱེ་དང་། གཞལ་མེད་ཁང་དང་། བྱི་སྟན་དང་། ལྷ་ལྷི་ལ་སོགས་པའི་
དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ་ལས་འོད་ཟེར་སྣ་ཚོགས་པ་འབྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་
བཀོད་ལེགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་མར་ཡིད་གྱིས་སྒྲུལ་པ་རྣམས་དང་། འདིར་ཆོག་གིས་མ་
ཟིན་པ་ཞལ་བས་དང་། གཟིམས་ཆ་དང་། སྟན་དང་། ཐོ་བྲང་ཁང་པ་སྣ་ཚོགས་པ་
དང་། ལྷ་དང་གྲུ་དང་བྱི་བ་དང་། མིའམ་ཅི་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ལོངས་
སྟོད་མཚོད་པར་འོས་པ་ཐམས་ཅད་མཚོད་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལག་ཏུ་ཐོགས་ཏེ་སྒྲ་མ་བྱབ་
དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་སོགས་པའི་མཚོད་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི་དབུ་ལ་མེ་ཏྲོག་དང་། མགུལ་
ལ་ཐེང་བ་དང་། སྟན་གྱི་བྱ་གར་སིལ་སྟན་ལ་སོགས་པའི་རོལ་མོ་སྣ་ཚོགས་པའི་སྒྲ་

དང་། སྐྱུ་གཟུགས་ལ་བྱུག་པ་དང་། རྟེན་དུ་གདུགས་དང་། སྐྱུ་ན་གྱི་མདུན་དུ་མར་མེ་
 དང་། ཤངས་ལ་བདུག་སྒྲོས་དང་། སྐྱུ་ལ་ན་བཟང་དང་། ཞལ་ལ་མཆོད་ཡོན་དང་།
 ཐུགས་ཀ་ལ་དྲི་མཆོག་དང་། ཐུགས་ལ་ཞལ་ཟས་བཅས་ཤུལ་ནས་ཟག་མེད་གྱི་བདེ་
 བས་དབང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཞིང་བདག་ཉིད་ལ་ཐུགས་རྩེ་གཅིག་ཏུ་དབྱེས་པའི་མོས་པ་
 བྱེད། །ཡང་ན་མཆོད་ལྷ་མ་སྒྲོས་པར། །རང་གི་ལུས་དབག་མེད་སྐྱུ་ལ་ནས་མཆོད་པ་
 འབུལ་བའོ། །ཡང་ན་ཆོགས་ཞིང་གི་མདུན་དུ་མཆོད་རྩལ་རྣམས་མ་ཆོང་བ་མེད་པར་
 སྒྲོས་བཤམས་ཏེ། ཟེད་ཞེན་མེད་པར་དད་པས་དབང་མེད་དུ་ཤུལ་བས་ཆོགས་ཞིང་
 རྣམས་ཀྱིས་བདག་གིར་བཞེས་ཏེ་དུས་སྐབས་དང་མཚུངས་པར་འདོད་རྒྱུར་ལོངས་སྤྱད་
 བས་དབྱེས་ཤིང་ཆོས་པར་བསམས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་མཆོད་པ་སྤྱི་ན་མེད་པ་ནི། མཆོད་པ་གང་རྣམས་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅང་
 གཅིག་སྟེ། རྒྱ་འབུལ་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཐུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་
 རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་ཏེན་ན་མེད་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཟང་དགུ་དུ་མ་སྐྱུ་ལ་པའི་
 མཆོད་པ་སྤྱི་ན་མེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ལུས་པ་བཟང་པོ་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་
 དང་། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལ་སོགས་པ་ལས་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་ཉེ་བར་(༢༥ན)
 མཁོ་བའི་ཡོ་བྱད་མཐའ་ཡས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་དབྱངས་མཐའ་ཡས་པ་འབྱུང་ཞིང་།
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་རྒྱས་པར་གང་བའི་མཆོད་ཆོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་མདོ་
 རྟེན་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཐོས་ཤིང་མཐོང་བ་ལྟར། རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཅི་ལྟས་སྤྲུགས་ལ་
 བཏབ་སྟེ་རང་ལུས་ཀྱང་དཔག་མེད་དུ་སྐྱུ་ལ་ནས་དེ་དག་གིས་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་
 ཡང་དད་མོས་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཀྱིས་མཆོད་པར་བསམས་པའོ། །ཡང་
 ར་མཆོད་པ་སྤྱི་ན་མེད་པའི་ཡོ་བྱད་ནི་འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་བ་སྤྱི་དབང་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་

སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དམ་ཚེས་འཛིན་པ་དང་། ཐོས་དོན་སྒྲུབ་པ་སྟེ་གསུམ་ལ་བྱས་
 ཀྱང་ཚོགས་པར་འགྲེལ་བ་བཞིའི་དོན་བསྐྱེད་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྦྱོང་པ་ལ་དྲང་བ་དང་འདོད་པའི་དང་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་ཏེ་ཕྱག་མཆོད་དེ་དག་བྱེད་པ་ནི་གལ་ཆེའོ། །འདི་
 ལྟར་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྦྱོང་པ་མཐར་ཐུག་ཕྱིན་དུག་དང་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོང་པ་གཉིས་ཀྱི་
 སྟོབས་འཕེལ་ཏེ་སྤྱོད་པའི་འབྲས་བུ་ལ་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་གསུམ་ཡང་དགོན་མཆོག་
 མཆོད་པ་དང་། དགེ་བཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་གསུམ་དུ་
 མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་མཆོད་པས་ཚོགས་རྒྱས་པ་ལ་བར་ཆོད་ཀྱིས་
 མི་ཚུགས་པས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་ཕྱད་ནས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞིང་། དེ་ལ་ཆོད་
 མེད་བཞི་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བསམ་པ་སྦྱེ་ཞིང་དེའི་སྦྱོང་པ་
 རྗེས་པར་འགྲུབ་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དེ་ལྟར་བཅོམ་ལུན་འདས་ལ་དང་བ་རབ་
 སྦྱོས་ཤིང་། །རྗེས་དང་བཀྱར་སྟེ་ཆེན་པོས་ཤིན་ཏུ་རྒྱན་མཆོད་ལྟ། །ཡོན་ཏན་མང་
 ལུན་པན་བྱེད་བཤེས་ལ་དྲག་བསྟོན་པ། །འགྲོ་ལ་རྗེས་སུ་བཅུ་བ་གྲུབ་པ་ཀྱན་ཐོབ་
 འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་མཆོད་པ་ནི་དོན་ཆེ་བར་མ་ཟད་མ་(༢༥)མཆོད་ན་སྟོམ་པ་གོང་མ་གཉིས་
 དང་ལུན་པ་ལ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གསུམ་མི་མཆོད་ཅིས་དང་། མཆོད་པའི་
 ལས་ནི་ཅི་རུས་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་བྱས་ཀྱང་འབྱུང་བས་
 ཉིན་མཆོད་དུས་དྲག་ཏུ་མཆོད་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྟོན་པ་བཤེགས་པའི་ཡན་ལག་ནི། སྟོབས་བཞིས་སྟོན་པ་སྦྱོང་བ་ལ་
 གལ་ཆེ་བ་རྒྱན་དུ་ལས་འབྲས་བསམས་ནས་འཛེམས་བག་དང་ལུན་པའི་ལྟ་བུ་མ་ཉམས་
 པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། དེས་ན་དེན་འབྲེལ་ལས་གཉིས་རྒྱ་དང་

འབྲས་བུར་བཅས་པ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་ཉིན་མཚན་གྲུག་ཏུ་སྒོ་གསུམ་ལ་རྟོག་པ་
 གཅིག་གིས་ངན་འགྲོ་གཅོད་ཀྱིས། ཐོག་མར་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་གིང་
 ཅུང་ཟད་ཤེས་ཀྱང་སྒོ་གསུམ་བག་ཡངས་སུ་འཇུག་པ་ནི་ངན་འགྲོའི་སྒོ་འབྱེད་པ་ཁོ་ན་
 ཟེ། རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། གྲུའི་བདག་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་
 གཅིག་གིས་ངན་སོང་ངན་འགྲོ་ལོག་པར་ལྟར་བར་སྐྱེ་བ་ཡང་དག་པར་གཅོད་དོ། །ཆོས་
 གཅིག་པོ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་ཟེ། བདག་ཇི་ལྟར་གྱུར་ཅིང་ཉིན་མཚན་རྣམས་འདའ་ཞིང་
 འདུག་སྟམ་དུ་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ཟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་སྒོ་གསུམ་ལ་རྟོག་དབྱེད་བྱེད་པ་ན་ཡང་ཞིབ་ཏུ་མ་བརྟགས་ན་ཐོས་
 པ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཙམ་དང་དབེན་པར་འདུག་ཚུགས་པ་ཙམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྣ་རེ་མངོན་མཐོ་བ་
 ལ་བརྟེན་ནས་བྱིས་པ་ནང་པན་ཚུན་ལ་མཁས་བཙུན་ཆེན་པོར་སྒྲིག་པའི་བསྐྱེད་ཀྱིས་
 རང་ཡང་འབྲུལ་ནས་མཁས་བཙུན་དུ་འཛིན་ཅིང་། དོན་དུ་ཡིན་ལུགས་ལ་ཆོས་དང་
 བསྟན་ཅ་ན་རོ་ཁུར་བ་ལྟར་རྒྱབ་བསྐྱོལ་དུ་སོང་བའི་གང་ལ་མི་ཆེ་འདའ་བ་མང་བས།
 དེ་ལྟར་མ་སོང་བར་རང་རྒྱུད་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་གཞན་ལ་མི་མངོན་པའི་རང་
 སྒྱུན་ཕྱ་མོ་ཤེས་དཀའ་བ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རོ་ཆ་
 དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཆེན་པོའི་ནན་ཏན་གྱིས་ཉེས་སྦྱོད་ཕྱ་མོ་ཡང་མ་ལུས་པར་སྤང་བ་དང་།
 དགེ་བ་གང་ཡིན་འཆོལ་བའི་ཡིད་དྲག་པོས་(༡༩ན)ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལེན་པ་ནས་
 བརྟུལ་བའི་ལེགས་སྦྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་ཆུང་དུ་ནས་ཕྱིས་པོ་ཆེར་འཛིན་པའི་ནན་ཏན་
 གྱིས་ཅི་ལུས་སུ་བསྐྱབ་ཅིང་སྤང་དོར་ཤེས་ནས་རྒྱབ་པ་ཁོ་ན་ལྟར་ལེན་པ་ལ་འབད་བར་
 བྱ་ཟེ། དེ་ལྟར་མ་འབད་ན་མི་ཡི་ག་གཟུགས་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཆོས་བཞིན་སྐྱབ་
 མང་བས་དུས་འདས་ཀྱང་རང་གིས་ངོས་སྒྲུལ་གྱི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཆོས་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 འདས་ཆེན་ལས། བདག་གཉིན་བཤེས་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བཏང་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་

སྟེ་ལས་འཛེལ་བར་བྱེད་པས་དག་བའི་རྟོག་པ་ཉིད་བསྒྲུབ་གྱི། རན་རྟོག་སྒྲུབ་པའི་
དུས་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་སོང་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དག་པ་མི་ལེན་པར་
རྒྱ་ཤེལ་ལེན་པ་དང་། རོལ་མོ་དམ་པ་སྤངས་ཏེ་ལུང་ཁུང་དུ་བརྩེ་བ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་
བུ་མོ་སྤངས་ཏེ་བུ་མོ་དང་ལྷན་ཅིག་ཉལ་བ་དང་། གསེར་སྟོད་བོར་ཏེ་ཁམ་བོར་སྟོད་
པ་དང་། བདུད་ཅི་བོར་ཏེ་དུག་འཕུང་བ་དང་། སྒྲན་པ་མཛེལ་བོ་དོར་ཏེ་ཁོན་ཅན་མ་
རུངས་པ་བསྟན་པ་ལྟར། སྟན་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་བདུད་ཅི་དོར་ཏེ་བདུད་ཀྱི་སྒྲིག་པའི་རྣམ་
རྟོག་སྒྲུ་ཆོག་ས་འཕུང་བའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་བདག་ཉིད་ངོ་ཚ་བ་དང་ནི་གཞན་ལ་
མཐོལ་བའོ། །མི་ལ་ངོ་ཚ་བ་དང་ལྟ་ལ་ངོ་ཚ་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་དང་མི་ལྟན་པ་ནི་བྱོལ་
སོང་ཡིན་གྱི། མི་ནི་མ་ཡིན་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཆོས་ས་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་
རིགས་བཅས་མང་དུ་སྒྲུས་ཀྱང་ནི། །བག་མེད་མི་དག་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་འགྱུར། །དཔེར་
ན་ཕྱགས་རྩིས་གཞན་གྱི་ཕྱགས་བགྲངས་ལྟར། །དེ་དག་དག་སྟོང་སྒྲུལ་བ་འཐོབ་མ་
ཡིན། །གལ་ཏེ་རིགས་བཅས་ཉུང་དུ་སྒྲུས་བྱེད་ཀྱང་། །ཆོས་ཀྱི་རྩིས་སུ་ཆོས་ལ་སྟོད་པ་
དང་། །འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་སྟོང་བྱེད་པ། །དེ་དག་དག་སྟོང་སྒྲུལ་བ་འཐོབ་
པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ལས་འབྲས་བསམས་ནས་ལག་རྒྱ་ལེན་པ་ན་རང་གཞན་གྱི་བདེ་ཐབས་སྒྲུ་
ཆོག་ས་ལ་ཁག་བདགས་ནས་སྒྲིག་པ་བྱེད་སྒྲུམ་པ་མེད་དེ། ད་རེས་ཐབས་མ་བྱུང་ཟེར་
ནས་སྒྲིག་པ་ལ་ཞུགས་ན་ཕྱལ་(༣༤བ)དུ་བདེ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་ན་
སྟག་བསྐལ་དྲག་ཅིང་རྒྱན་རིང་བ་སྒྲོ་སྒྲུ་ཆོག་ས་ནས་རེས་པར་སྟོང་དགོས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་
རྒྱས་པའི་མདོ་ལས། བདག་གི་ཕྱིར་དང་གཞན་གྱི་ཆེད་དག་རྒྱ། །བདེ་བ་འདོད་ན་སྒྲིག་
པ་མི་བྱ་སྟེ། །བྱིས་པ་བདེ་འདོད་གང་ཞིག་སྒྲིག་བྱེད་ན། །དེ་ཡི་འབྲས་བུ་སོ་སོར་སྟོང་
བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་ལ་འཛིགས་ནས་རྒྱ་སྒྲིག་པའི་ཀུན་

སྤྱིར་ཆུབ་ནས་བཀག་ཀྱང་བག་མེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་མང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་
གིས་ཉེས་པ་བྱུང་ན་བཏང་སྒྲིམས་སུ་བཞག་པར་མི་བྱ་སྟེ། སྤྱིག་ལྟར་ཕྱ་མོ་ཡང་རྣམ་
པར་འཕེལ་ནས་སྤྱིག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་ལ་སྤྱིར་བས་ཉོན་རེ་བཞིན་བྱིར་བཅོས་པའི་ཐབས་
ལ་ཞུགས་པ་གལ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཡང་ལྟར་བའི་བྱིར་བཅོས་སྟེ་པ་མོ་སོའི་སྐབས་ནས་
འབྱུང་བ་ལྟར་ལ། སྤྱིག་པ་བྱིར་བཅོས་པ་དང་། ཆོས་སྤྱིར་སོགས་ལས་སྤྱིབ་སྤྱིར་བའི་
ཐབས་ནི། དུམས་པ་ཆོས་བཞི་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་སྟོབས་བཞི་
ཆང་ངེས་ཀྱིས་བྱ་སྟེ། དེས་ནི་དུས་བསགས་ཆང་བའི་ཕྱིར་ངེས་ཀྱི་ལས་ཀྱང་སྤྱིར་རྣམ་
ན་མ་ངེས་པ་གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེ་ལ་སྟོབས་བཞི་ནི་རྣམ་པར་སྒྲུབ་འབྱུང་པའི་
སྟོབས་དང་། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་དང་། ཉེས་པ་ལས་སྤྱིར་སྤྱིག་པའི་
སྟོབས་དང་། ཉེན་གྱི་སྟོབས་སོ། །དེ་ལ་སྟོབས་དང་པོ་ནི་སྤྱིར་བྱས་ཀྱི་སྤྱིག་པའི་འབྲས་
བུ་གསུམ་བསམས་ནས་དྲུག་ཁོང་དུ་སོང་བ་ལྟ་བུའི་འགྲོད་སེམས་ཤུགས་དྲག་ཅིང་
མང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་དྲུག་ལས། མདོ་སྟེ་ཟབ་མོ་ལ་བསྟན་པ་ནི། ཤེར་བྱིན་ལ་སོགས་
པའི་མདོ་སྟེ་འཛིན་ལེན་པ་དང་། དོན་འཛིན་པ་དང་། གྲོག་པ་སོགས་སོ། །དེ་ཡང་རྩོ་
རྩེ་གཅོད་པ་ལས། གང་དག་འདི་ལྟ་བུའི་མདོ་སྟེ་འཛིན་ལེན་པ་དང་། འཛིན་པ་དང་།
གྲོག་པ་དང་། ཀུན་ཆུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་མནར་བར་འགྱུར་རོ། །ཤིན་ཏུ་མནར་
བར་འགྱུར་རོ། །ཅིའི་བྱིར་ཞེན། སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་མི་དགེ་བའི་ལས་ངན་སོང་དུ་
སྤྱིབ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཆེ་འདི་ལ་མནར་བས་བྱང་བར་འགྱུར་ཏེ། སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་འཕྱོང་(༤༠ན)པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བར་
དངས་པ་ལས། རི་སྐད་དུ། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར་བར་ངེས་པའི་
སྤྱིག་པ་ཡང་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཕྱིར་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ངན་

འགྲོར་འགྲོ་བའི་ལས་རྒྱུ་དེ། །འདིས་ནི་མགོ་བོ་ཆེ་བ་ཙམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་སྟེག་པ་
འདག་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིས་ནི་ལས་འབྲས་ལ་རྩིས་པོ་ཆེར་
བྱས་ཏེ་བཤགས་སྟེམས་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ལག་ལེན་མ་ནོར་བ་ལ་ནན་གྱིས་འབད་བ་ན།
ཆོ་འདིར་ནད་སོགས་མི་འདོད་པ་ཤས་ཆེར་སྤྱོད་དགོས་པ་རང་གཞན་གང་ལ་མཐོང་ཐོས་
ཅི་བྱུང་ཡང་ཆོས་ལ་མི་བདེན་སྟུམ་པ་དང་། ཡིད་གཞུམ་པ་སོགས་མི་བྱ་བར་མདོ་འདི་
དག་བྱན་པར་བྱས་ནས་ངན་འགྲོ་སྤྱོད་ངེས་ཀྱི་ལས་ངན་དག་པའི་རྟགས་སུ་གོ་ནས་
དགའ་བར་བྱའོ། །སྤྱོད་ཉིད་ལ་མོས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅིང་ཆོས་ཀྱི་རང་
བཞིན་གྱིས་འདོད་གསལ་བས་ཆོས་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅིང་། དེ་ཡང་གདོད་མ་ནས་དག་པར་
ཡིད་ཆེས་པའོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་མཛོད་ལས། གང་གིས་མཁའ་ཡིན་ལ་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡིན་པ་གསོད་པ་དང་། དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དགོར་རྒྱ་བ་དང་།
མཁའ་ཡིན་ལ་དག་བཅོམ་པའང་ཡིན་པ་ལ་ལོག་པར་སྤྱོད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་
སྐྱར་བ་འདེབས་པ་དང་། འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་ལ་མི་སྟན་པ་བཟོད་པ། འཕགས་
པ་རྒྱུམས་ལ་གཞོད་པའི་ཆོག་དང་། ཆོས་འདོད་པ་རྒྱུམས་གཡེང་བར་བྱེད་པ་དང་།
ཡང་དག་པར་སོང་བ་དག་གི་རྟེན་པ་འཕྲོག་པའི་སེམས་དང་། མཆོམས་མེད་པར་བྱེད་
པ་གསོམས་པ་དང་། ལྟ་བས་གཟིངས་པ་བཅུ་ནི་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་ན་
མ་རུངས་པ་སྟེ་མི་དགོ་བ་བཅུའི་ལས་ཀྱི་ལམ་འདི་དག་ནི་ཁ་ན་མ་མཐོ་བ་ཆེན་པོ་དང་
བཅས་པའོ། །

གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་གཅིག་གཅིག་འདི་རྒྱུམས་ཀྱི་དང་ལྟ་བར་གྱུར་ལ། དེའང་
དེ་བཞིན་གསེགས་པས་རྒྱ་དང་རྒྱུན་དུ་ལྟ་བའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། འདི་ལ་
བདག་གམ་སེམས་ཅན་(༤༠བ)ནམ། སྟོག་གམ། གང་ཟག་གམ། གང་བྱེད་པའམ།
གང་སྤྱོད་བ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ་སྟུམ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱས་པ་མེད་པ་དང་།

མཐོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པ་དང་། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཀྱུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་
 དང་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་འཕྱག་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་
 མ་ནས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་ཏེ་མོས་ན། སེམས་ཅན་དེ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་བར་ང་མི་སྤྱོའི་
 ཞེས་དང་། ལས་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་པར་དག་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། མི་ལམ་
 བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་། མ་སྐྱེས་དག་ཡིས་ལ་ནི་བསད་གྱུར་ཅིང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 དགྲོངས་པའི་སྒྲུབ་བྱས་ཀྱང་། །དེ་སེམས་གཅིག་གིས་ངན་འགྲོ་རྣམས་གྲོལ་ན། །གང་
 ཟག་དམ་པ་གང་ཡིན་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །སེམས་གྱིས་འཆིང་བར་བྱེད་ཅིང་གྲོལ་བྱེད་
 པས། །ལུས་བཅས་འདི་ལ་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མེད། །ལུས་གྱི་འདུ་འཛི་མཐོང་ནས་གཤེ་མ་
 བྱེད། །ལ་རོལ་དག་ལ་མ་སྒྲུ་ལུས་སྒྲོངས་ཤིག །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞུས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི། ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་སོགས་གྱིས་གསུངས་ཁྱད་པར་ཅན་
 རྣམས་ཀྱུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྒྲོས་པའོ། །འདིར་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ནི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་སྟེ། དེའི་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་ནི། དམ་ཆོག་
 གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། མིག་བཙུམ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་
 དམིགས་པའི་སེམས་གྱིས་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ལན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་བཞུས་བརྗོད་བྱས་ན།
 མིག་བཙུམ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཐོང་བར་འགྱུར། སྟིག་
 པ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་མཆོད་རྟེན་ལ་བསྐྱོར་བ་བྱེད་ཅིང་སྟོང་ཕྱག་
 བརྒྱད་བཞུས་པ་བྱའོ། །སྒྲུ་གཞུགས་དང་དམ་པའི་ཆོས་གྱི་གྲེགས་བམ་གང་ཡང་རུང་
 བ་ཞིག་མདུན་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་ཆོ་ག་ནི་འདི་ཉིད་དོ་ཞེས་དང་། འདི་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྒྲུ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གྲུས་པ་བླ་ན་མེད་པར་བྱའོ། །འདིས་
 ལས་དང་པོ་པ་དག་ཀྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་མཛོད་པ་དང་མཉམ་
 པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ཉིད་བདུད་ལ་སོགས་(༤)ན་པ་དང་མ་རུངས་པ་ཐམས་ཅད་

ལས་བསྐྱར་བར་བྱེད་པའི་མཆོག་གྱང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། སྙིང་པོ་
 རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྐྱེ་གཅིག་པོ། །པད་དཀར་རྒྱ་བའི་དབུས་གནས་ཤིང་། །
 རོ་རྩེ་དྲིལ་བུ་རྒྱས་སྤྱོད་པའི། རོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་ལེགས་དམིགས་ཤིང་། །ཡི་གེ་བརྒྱ་
 པ་ཆོག་བཞིན། །ཉི་ཤུ་ཅུ་ནི་རེ་རེ་བརྒྱས། །ལྷུང་སོགས་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་འགྱུར་བས། །
 འཕེལ་བ་རུ་ནི་མི་འགྱུར་ཞེས། །ཁྱབ་པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་བཤད་པས། །ཐུན་མཆོམས་
 སུ་ནི་སྤྱད་པར་བྱ། །འབུམ་ཕྱག་ཏུ་ནི་བརྒྱས་གྱུར་ན། །རྣམ་པར་དག་པའི་བདག་ཉིད་
 འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རོ་རྩེ་སེམས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡི་གེ་བརྒྱ་པ་ཡང་ཆོག་བཞིན་
 ཏུ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཉེར་གཅིག་རེ་མ་ཆག་ན་ལྷུང་བའི་འཕེལ་ཁ་ཆད་ལ། འབུམ་བརྒྱས་
 བ་ཅུ་ལྷུང་ཡང་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པས་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱ་ཞིང་། དེ་
 ཡང་དབུང་བཟང་གིས་ཁུས་པ་ལས། བརྒྱས་བརྗོད་མེ་ལ་ཚུལ་བྲིམས་རྒྱུད་གིས་སྤྲུལ། །
 ཞེས་དང་། ཡང་ཚུལ་བྲིམས་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བརྒྱས་བརྗོད་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར། གོང་ཏུ་བཤད་པའི་བརྒྱས་བརྗོད་ཀྱི་ཡན་ཡོན་རྣམས་ཇི་བཞིན་འབྱུང་བ་ལ་དེའི་
 གོགས་ཚུལ་བྲིམས་ལ་གནས་ཤིང་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོའི་རྒྱན་དང་ལྡན་པ་དགོས་སོ། །
 ཏུས་ཇི་སྤྱད་ཏུ་བརྒྱ་བའི་བསྐྱེལ་བྱེད་ཀྱི་གཟུངས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པ་བྱང་བའི་མཆོན་
 མ་བརྟན་པོ་མཐོང་མཐོང་ཏུ་བྱའོ། །

སྐྱེ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་དད་པ་རྙེད་ནས་སྐྱེ་གཟུགས་བྱེད་པ་
 ལྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། དཔེར་ན་མི་ཞིག་ངན་སྐྱེགས་ཀྱིས་
 རེག་པ་ལས་ལེགས་པར་བརྟུས་ཏེ། སྒྲོས་བྱུག་ན་དྲིང་བ་དང་བུལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་
 བཞིན་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་རྙེད་ནས་སྐྱེ་གཟུགས་བྱེད་ན་མི་དགེ་བ་བརྟུ་
 དང་མཆོམས་མེད་པ་ལྟེ་སྤྲིག་པ་ཡང་བྱང་སྟེ་མི་མངོན་པར་འགྱུར་རོ། །བྱེ་བྱུག་ཏུ་ནི་
 བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་པ་དང་། བྲིམ་གྱི་གནས་ནས་བྱང་(༧)བ་པ་ཚུལ་བྲིམས་

དང་ལྷན་པའི་སྤྲིག་པ་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །

མཆོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་རྣམས་པ་སྣ་
 ཆོག་གས་བྱེད་པ་སྟེ། མེ་རྟོག་བཅུགས་པའི་གཟུངས་ལས། གང་གིས་སངས་རྒྱས་ལ་ལོ་
 བརྒྱ་སྟོང་དུ་བདེ་བའི་ཡོ་བྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པ་དང་། ཡང་བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྷན་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་
 ལས་འདས་པའི་མཆོད་རྟེན་ལ་མེ་རྟོག་འགའ་འབྲུལ་ལས། རྒྱ་སྟོམ་གང་ཅམ་འཐོར་
 རམ། རྒྱག་པའི་ཐིག་ལེ་འབྲིའམ། མེ་རྟོག་ཉིལ་ཉིལ་འཆགས་སམ། རྒྱག་སྟོས་དང་
 མར་མེ་ལ་སོགས་པ་ལྷུ་ནས་དགའ་བའི་སེམས་ཀྱིས་གོམ་པའི་གར་སྟབས་འགའ་
 བོར་རྟེ་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་རྒྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་དག་ནི་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ཕྱག་
 སྟོང་དུ་ཡང་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བའི་གནས་མེད་དོ་ཞེས་དང་། སྟེན་བླའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
 གང་དག་བསྐྱབ་པའི་གཞི་འགའ་ཞིག་བཟུང་བ་དེ་ལས་ཉམས་རྟེ་ངན་སོང་གི་འཛིགས་
 པ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་སྟེན་གྱི་བླ་བུ་རྒྱུའི་འོད་དེ་ལ་མཆོད་པ་སྣ་ཆོག་གས་བྱེད་ན་ངན་
 སོང་གསུམ་གྱི་སྟུག་བསྐྱལ་མེད་པར་གྲེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཆོན་ལ་
 བརྟེན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་རྒྱལ་སྲས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་ཐོས་གིང་བཟུང་བ་
 སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་སྟེ་ལས། སངས་རྒྱས་དེའི་མཆོན་སུའི་རྣ་ལམ་དུ་གྲགས་པ་དེ་དག་ངན་
 སོང་དུ་འགྲོ་བ་ནི་གནས་མེད་དེ་གོ་སྐབས་མ་ཡིན་ནོ། །ཀྱན་དགའ་བོ་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་སྦྱོང་ཡུལ་ནི་ཡིད་ཆེས་པར་དགའོ། །ཁྱོད་དང་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 མཐུ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་རྣམས་མ་གཏོགས་
 པར་འདི་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་
 བསྟེན་གནས་ལ་གནས་རྟེ་ལོ་གཅིག་གམ་ལྷོ་བ་གསུམ་དུ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་འཛིན་ཅིང་
 བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདིས་རྒྱབ་སྟོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོད་པག་མེད་ཀྱི་ཞིང་བདེ་

བ་ཅན་དུ་སྒྲིབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྒྲིབ་ལམ་བཏབ་པ་དེས་སངས་རྒྱས་འདིའི་མཚན་ཐོས་
ན་དེ་(༧༩ན)འཆི་བའི་ཆེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་རྩུ་འབྲུལ་གྱིས་ལྷགས་ནས་ལམ་
བརྟན་ཏེ་དེར་བརྟ་ལས་སྒྲིའོ་ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཀོད་ལས་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་
སྒྲུ་མ་འོད་ཀྱི་ཏྲིག་། དེ་བཞིན་སྒྲིབ་ལམ་སྒྲོ་གྲོས་དང་། །དབང་པོ་ཞི་དང་འཇམ་དབྱངས་
ལ། །བདག་ནི་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །སྤྱི་ཞིག་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་འདི་དག་གི་
མིང་འཛིན་པ་དེ་ནི་ངན་སོང་དུ་མི་འགྱེའོ། །འབྲུ་མེད་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །

སྒྲིབས་གསུམ་པ་ནི། སྤྱིག་པ་ཕྱིན་ཆད་ཡང་དག་པར་སྒྲིམ་པ་སྟེ། འདིས་ནི་སྤྱིག་
གཅོད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་བྱས་
པ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སྒྲིབ་ཅི་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོམས་ཏེ་ཟད་
བར་སའི་སྒྲིབ་པོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལ་རིགས་མཐུན་པའི་ལྟ་དང་མི་རྣམས་དགའ་
བར་འགྱུར་རོ། །ནད་མེད་ཅིང་ཆེ་རིང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པར་ཡང་
མདོ་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་སོ། །སྒྲིབས་གཞན་གསུམ་པོ་དག་ཀྱང་། འདིས་བརྟན་པར་
བྱེད་པ་སྟེ། འདི་མེད་ན་ནི་བཤགས་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་སྒྲོར་གང་ཡང་ཆོག་ཙམ་
སྒྲིབ་པོར་ཟད་པར་འགྱུར་ཞིང་དེའི་ཕྱིར་སྒྲིམ་སེམས་གལ་ཆེ་ལ། དེ་ཡང་ཕྱིན་ཆད་མི་
བྱེད་པའི་སྒྲིམ་སེམས་དངོས་སུ་འདྲེན་ལུས་ཀྱི་སྤྱིག་པ་སྒྲར་བྱས་ལ་ཞེ་ལོག་པའི་འགྲོད་
སེམས་མང་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ནི་སྤྱིག་པས་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ལུས་སེམས་
ལ་གཞོད་པའི་སྤྱིག་བསྒྲུལ་སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོགས་ནས་བསྒྲིད་རྒྱུ་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་བཀའ་
ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བ་ལ་ཆད་མར་བྱས་ཏེ་ཡང་ཡང་བསམས་པ་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པས།
མདོར་ན་ཏྲིག་ཏུ་ལས་འབྲས་བསམས་ནས་སྒྲོ་གསུམ་མི་དགོ་བའི་རྒྱན་ལས་སྒྲིམས་
ཤིང་། དགོ་བ་ལ་གསར་བཅོམ་བསྒྲིད་པ་ལས་མི་འདའ་བར་བྱ་སྟེ་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་

འབྲེལ་ལ་རྣམ་པར་བལྟ་བ་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཞེས་ངན་སོང་
སྟོང་པའི་རྒྱ་གཅིག་དང་། སོ་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་དང་། (༤༡བ)འཛིག་
རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཆེན་པོ་དང་སྟོ་གཅིག་
ཐུར་ངེས་པས་བསམ་སྟོན་གང་གི་དུས་སུ་ཡང་རང་གཞན་གྱི་བདེ་ལེགས་ཀྱང་གི་གཞི་
རྩ་དང་མ་བྱལ་བ་གལ་ཆེའོ། །

བཞི་པ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི། རྒྱབས་སེམས་བསྐྱེམས་པ་སྟེ། འདི་གཉིས་ལ་བརྟེན་
ནས་སྟིག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཡང་སྟོང་ལུས་ཤིང་། འདི་གཉིས་ལ་མ་བརྟེན་ན་སྟིག་པ་རྒྱང་
དུ་ལས་ཀྱང་ལྡང་དགའ་བས་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། འདི་གཉིས་ལ་རྟག་ཏུ་གནས་ན་
ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་སྟིག་པས་མི་རྩི་བས་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་ཅོ། །ཡག་གིས་རྟོགས་
བརྗོད་ལས། གང་དག་གསུམ་ལ་རྒྱབས་དོང་བ། །དེ་དག་ངན་འགྲོར་འགྲོ་མི་འགྱུར། །
མི་ཡི་ལུས་ནི་སྤངས་ནས་སུ། །དེ་དག་ལྟ་ཡི་ལུས་འཐོབ་བོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་བོ་
བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་ཉེས་པར་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་སྟེག་པས་
བསྐྱལ་བའི་མེ་ལྟ་བུའོ། །མི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པའི་སའི་འོག་ལྟ་
བུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། སྟོན་འཇུག་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟས་དགེ་བ་ཉམ་རྒྱུ་ཉིད་ལ་
རྟག་ །སྟིག་པ་སྟོབས་ཆེན་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ། །དེ་ནི་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
མིན་པ། །དགེ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་མན་ངག་ལས། །ས་ལ་འབྲེལ་བ་ས་གཞི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྡང་དགོས་
པ་ལྟར། ཡུལ་དགོན་མཆོག་དང་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟིག་པ་བྱུང་བ་རྣམས། དེ་
ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱབས་སེམས་བྱས་ཏེ་སྤངས་དགོས་གསུངས། ཡང་རང་ཅག་གིས་
ཐེག་པ་དམན་མཆོག་གི་སྟོམ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་ནས་རྒྱལ་བཞིན་མ་བསྐྱངས་པའི་
སྟིག་ལྟར་རྟེན་གྱི་སྟོན་སྟོབས་ཆེ་བ་རྣམས་ནི་རྒྱབས་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དེ་དག་ལ་

བརྟེན་ནས་སྤྱངས་དགོས་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྲིག་པའི་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་
 རྫོགས་པའི་སྟོབས་བཞི་ཚང་བ་ཉིན་རེ་བཞིན་ལག་ཏུ་ལེན་པའི་ཆོ་རི་ལྟར་བཤད་པའི་
 ཕྱག་མཆོད་ཡན་སྟོན་འགྲོར་བྱས། འདིར་སྤྲིག་ལུན་བདག་ལ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་
 དངོས་གཞིའི་ངག་སྒྲུབ་ནི་(༤༩ན)བཤགས་སྟོམ་ལ་འཇུག་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སོ་
 སོ་ཐར་བ་ལས། །སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའི་སྐུ་འདི་ཡང་། །ཞེས་སོགས་འཛིན་ཏེན་གྱི་
 ཁམས་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་ལྟར་ཡངས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་འབྱོན་པའི་འཛིན་ཏེན་རེ་གཉིས་
 ཅམ་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་སྟོང་བསྐྱལ། ཆགས་བསྐྱལ། འཛིན་བསྐྱལ་རྣམས་ལ་ནི་
 སངས་རྒྱས་མི་འབྱོན། གནས་བསྐྱལ་གྱི་འང་ཡར་ཐོག་རིང་མོ་ལ་ནི་མི་འབྱོན། མར་
 འགྲིབ་ཁོ་ན་ལ་འབྱོན་ཞིང་དེར་ཡང་ཆོས་གསུང་དཀའ། གསུངས་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡུན་
 དུ་ནི་གནས་དཀའ། ཅུང་ཟད་གནས་ཀྱང་རང་དེ་དང་ཁ་ཐུགས་སུ་སྦྱེད་ཀའ། སྦྱེས་ཀྱང་
 བསྟན་པ་དང་མཇུག་དཀའ། མཇུག་ཀྱང་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་དགོས་ཏེ་གི་སྟོམ་པ་
 དང་། བྱུང་པར་དུ་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རྗེ་སྤྱི་མའི་བསྟན་པ་
 ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་དང་མཇུག་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ལ། ད་རེས་སྟབས་ལགས་ཀྱིས་
 མིར་སྦྱེས་ནས་དཀའ་དཀའ་ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ལྟར་གྱུར་རུང་ལགས་སྟོན་དང་བསོད་
 རམས་དམན་པས། རང་བཞིན་གྱི་སྤྲིག་པ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐོག །ལ་ལའི་ཚུལ་བྱིམས་སྟག་
 བསྐྱལ་ཡིན་གསུང་བ་ལྟར་སྟོམ་པ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དང་སྤྲིག་ལུང་གི་
 རྒྱུན་དུ་སོང་ཞིང་དེ་ལ་ཡང་བཤགས་པ་དང་སྟོམ་པའི་སེམས་མེད་པར་སྤྲིག་ལུང་ལ་
 འབྱམས་ཀྱས་ཤིང་སྐབས་འགར་ཁ་དཀར་གཏིང་མནག་གི་དཀར་ནག་འབྲས་མའི་
 ཆོས་ལྟར་བཅོས་པས་སྟོམ་པའམ་ཡང་ན་བཏང་སྟོམས་སུ་ལུས་ནས་བདེ་བར་སྦྱོད་པ་
 འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་རུངས་པ་ཞིག་སྟེ། ལས་ངན་དེ་དག་རེ་རེས་ཀྱང་རྣམ་སྒྲིབ་གྱི་འབྲས་
 བྱངས་སོང་དུ་སྦྱེ་ཞིང་དེ་ལས་ཐར་ཡང་སྟོང་བ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཆོའམ་བྱང་བ་དང་

ནད་མང་བ་སོགས་དང་། བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྲིག་པ་ལ་ལྷག་པར་སྦྱོད་པ་
 དང་། བདག་འབྲས་སྦྱོད་གྱི་འཛིག་རྟེན་མ་རུང་པར་གྱུར་པ་སོགས་སྤྲིག་བསྐྱེད་དཔག་
 ཏུ་མེད་པ་ཞིག་བདག་གཅིག་ལུས་ལྟན་རིང་དུ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་དགོས་པར་འདུག་པས་ན་
 ད་ལྟ་ཉིད་དུ་སྦྱོབས་བཞིའི་(༤༣བ)སྒྲོ་ནས་སྤྲིག་པ་རྣམས་དག་ངེས་སུ་སྦྱངས་དགོས་
 ཏེ། བེའུ་བུམ་ལས། རིང་ཅག་དུག་ལ་འབགས་པར་གྱུར་ནས། ཚེར་བ་བཞིན་དུ་འདུག་
 པ་ཅི་འདྲ་གསུང་བ་ལྟར། དཔེར་ན་མི་གསུམ་ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་གྲག་ཆོས་པས། གཅིག་
 རི་ཤི། །གཅིག་རི་ན། གཅིག་ཕུ་ནད་མ་ལངས་ཅམ་དུ་ཡོད་ན། དེའི་སེམས་ལ་བཟོད་
 པའི་ཐབས་མེད་པས་སྒྲན་པ་མཁས་པ་བསྟེན་ནས་དེ་ལ་རང་གི་བྱས་ཉེས་ན་མི་གསང་
 བར་བརྟེན། སྒྲན་འབྱུང་ཞིང་ཅི་ཟེར་ལ་ཉན། བྱིན་ཆད་གྲག་དེ་འདྲ་ཟ་བ་ལྟ་ཞིག་
 དེའི་བྱོགས་སུ་འཁོར་བ་ཡང་མི་རྒྱས་པའི་ཚོད་དང་འདྲ་བར། རང་ཅག་གིས་ཀྱང་ཐོག་
 མེད་ནས་སྤྲིག་གྲོགས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྤྲིག་པའི་དུག་ལ་ཡོངས་སུ་ད་པ་དྲན་ནས་བཟོད་
 ཐབས་མེད་པའི་འགྲོད་པ་དྲག་པོས་བདག་ཉིད་ལ་སྦྱང་དེ་བྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པའི་སྒྲོ་
 སེམས་དང་བཅས་ཏེ་སྒྲན་པ་དང་འདྲ་བའི་བླ་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱན་སྲར་སྦྱབས་སེམས་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲན་དང་འདྲ་བ་མཚན་བརྟེན་སོགས་གཉིས་པོ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྲིག་
 པ་མི་གསང་བར་གསལ་པོར་བརྟེན་པའི་མཐོལ་བ་སྦྱོན་དུ་བཏང་ནས་བཤགས་པར་
 བྱ་སྟེ། དེའི་ཚོ་ག་ནི་གསུམ་སྟེ། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་རྒྱས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་ཡུང་པོ་
 གསུམ་པའི་མདོ་ད་ལྟ་བུར་ཆུབ་ལྟར་བཤགས་དུ་གྲགས་པ་དང་། ཡོངས་སུ་བསྒྲོ་བའི་
 རྒྱལ་པོ་ལས། བྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་འདུས་པ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ་ཞེས་སོགས་དང་། གསེར་
 འོད་དམ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་རྒྱུ་གཉིས་དམ་པ་དག །བྱགས་བཅུ་བྱགས་རྗེ་ལྟ་
 པའི་བྱགས། །གང་དག་བྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་ན། །བཞུགས་པ་བདག་ལ་དགོངས་

སྤྱུག་སོལ་ཞེས་སོགས་གང་འོས་ཀྱིས་བྱ་ཞིང་། འདིར་ནི་ལྷུང་བཤགས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་བྱ་བ་
 ལ་སངས་རྒྱས་སོ་ལུ་སྒྲུ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་རྗེའི་གཟིགས་གནང་ལྷུང་ཚོགས་
 ཞིང་དུ་བཞུགས་པ་ལ་དམིགས་པ་གཏོད་པའམ། ཡང་ན་གཙུག་པོའི་བྱུགས་ཀ་ལས་འོད་
 ཟེར་རྒྱ་གཡབ་ལྷུང་འཕྲོས་པའི་སྒྲེ་ལ་མདོན་སྤྱུང་ལྷུང་གསལ་བཏབ་ནས། དང་པོར་
 རང་དང་མཐའ་བསྐྱར་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་(༧༧ན)ཐོག་མེད་ནས་བྱས་
 བསགས་ཀྱི་སྤྲིག་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་འཛིགས་པའི་སྒྲོ་དང་། དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་
 ཡིད་ཆེས་པའི་སྒྲོ་དང་། རང་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བཅས་
 བསྐྱེད་ནས་བདག་མིང་འདི་ཞེས་བགྱི་བ། དག་པ་སྤྲུ་མ་ལ་སྒྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་རྟེན་གྱི་སྒྲོབས་བསྐྱེད། དེ་ནས་སྤྲིག་པ་འཛོམས་པའི་གཉེན་པོ་སྒྲོབས་ཆེན་
 དུ་མཚན་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་ཤིང་། སྒྲོན་ལམ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་བདེན་མཐུའི་བྱང་
 པར་ལ་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་ནས། ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་ཕྱག་འཆལ་དང་འབྲེལ་བར།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཙུན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤུག་ཕྱབ་
 པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་ནས་གཉེན་པོའི་སྒྲོབས་བསྐྱེད། དེ་ནས་བྱུགས་
 མི་འགྱུར་བར་དགོངས་སུ་གསོལ་སྤྱུང་དུ་རང་གིས་ཐོག་མེད་ནས་སྤྲིག་པའི་ལས་བགྱིས་
 པ་དང་། བགྱིད་དུ་སྤྱུལ་བ་དང་། བགྱིད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་སྤྲིག་པ་སྒྲི་དང་བྱང་
 པར་དུ་མཚོད་རྟེན་དང་། དགེ་འདུན་གྱི་དཀོར་འཕྲོག་པ་སོགས་སྤྲིག་པ་ཕྱི་བ་རྣམས་
 སྒྲོས་བསྐྱུས་ནས་དེ་དག་གི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་སོགས་ནི་རབ་རྒྱ་ཆ་བ་ལ་སོགས་པ་འདི་
 ལྷུང་འགྱུར་སྤྱུང་དུ་བསམས་ཏེ་འགྲོད་པས་རང་གིས་སེམས་དང་སྤྲིག་པ་རྣམས་སུན་
 སྤྱང་ནས་ཡེ་ཤེས་མི་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་གང་གིས་བསྐྱེདས་ནས་
 དཔུལ་སོགས་མི་ཁོམ་པར་སྒྲེ་འགྱུར་རྣམས་སངས་རྒྱས་དེ་དག་གི་མདུན་དུ་ངག་གིས་
 མཐོལ་ཞིང་། ཡིད་ཀྱིས་འཆགས་ནས་ཞེ་ལ་མི་འཆབ་པར། དངོས་སུ་མི་སྐྱེད་པས་

སྤྲིག་པ་མ་ལུས་པ་བཤགས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལྟར་བཤགས་ན་དག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ་
 ལྷམ་དུ་བསམས་ནས་དེ་དག་ལ་སོགས་པ་བྲེགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་
 ཅད་ན་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་ཞེས་སོགས་བརྗོད་ན་སུན་འབྲིན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད། དེ་
 ལས་སྒྲིམ་གྱི་སྤྲིག་པ་ལ་འགྲོད་ནས་ད་ལྟ་བུ་ཡན་བཤགས་ལ་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པ་ནི་
 དམ་པ་དང་མཁས་པ་ཡིན་ཅིང་། ལེགས་པར་སྒྲིམ་པ་(༧༧བ)དེས་ནི་སྤྲིག་པ་རྣམས་
 དག་པར་ཡང་འགྱུར་ལ། བཤགས་ཀྱང་བྱས་ན་སྤྱར་ཡང་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་ན་
 བད་ལ་གཞིན་པས་བཟའ་བཏུང་མཆོམས་གཅིད་པ་ལྟར་ཉེས་པའི་རྒྱན་གཅིད་ཅིང་སྒྲིམས་
 པར་བྱའོ་ལྷམ་དུ་བསམས་ནས། སྤྱན་ཆད་ཀྱང་གཅིད་ཅིང་སྒྲིམ་པར་བགྱི་ལགས་སོ་
 ཞེས་བརྗོད་ནས་སྤྱར་སྟོག་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད། དེ་ནས་སྟོབས་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིན་
 དྲུག་གི་དགེ་ཅུ་སོ་སོ་བ་རྣམས་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཤིང་བསྐྱེས་
 ཉི་ལང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་མི་བྱེད་པར་སྒྲིམས་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་
 དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲིམ་པ་ལྟར་བདག་གིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་བསྒྲོ་
 བར་བགྱི་ཞིང་། སྤྱར་ཡང་ལུང་པོ་གསུམ་པ་དང་མཐུན་པར། བསྒྲོ་སྒྲོན་དང་སྐྱབས་སུ་
 འགྲོ་བར་བགྱིའོ་ལྷམ་དུ་བསམས་ནས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་བདག་ལ་དགོངས་སུ་གསོལ་ཞེས་པ་ནས། སྐྱབས་སུ་ཉི་ལང་མཆིའོ་ཞེས་པའི་བར་
 བརྗོད་དོ། །སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་འགྲེལ་པར་ནི། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་མཆོན་བརྗོད་རྣམས་
 སྤྲིག་པ་སུན་འབྲིན་པའི་སྟོབས་སུ་མཛོད་ནས་ཡོངས་སུ་བསྒྲོ་བ་མན་ཆད་ལ་གཉེན་པོ་
 ཀྱན་སྦྱོད་ཀྱི་སྟོབས་སུ་མཛོད་པའང་འདུག །

དེ་ནས་བླ་མ་དོར་འཛིན་མ་བཏོན་ནས་སྤྲིག་ལྷུང་གི་མིང་རིགས་རོས་མ་ཟིན་པས་
 གོས་པ་རྣམས་ཀྱང་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་ན་བདེ་བ་ལ་རེག་པར་གནས་པར་འགྱུར་
 ཞིང་། མ་མཐོལ་མ་བཤགས་ན་དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བར་བསམས་ནས་འགྲོད་པས་ལྷུང་

བ་སྤྱི་བཤགས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་མའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་པོ་
བརྗོད་དེ། རྒྱ་དྲུག་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་ལུས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་སྤྲིག་པ་
རང་གིས་བགྱིས་པ་དང་། གཞན་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བྱས་པ་ལ་ཡིད་
རང་བ་སོགས་སྤྲིག་པ་ཅི་མཆིས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཉེས་དམིགས་བྱན་ནས་སྤྲོ་མ་ལ་
འགྲོད་ཅིང་བྱི་མ་ལ་བསྐྱམས་པའི་སེམས་གྱིས་སྤྲིང་ཐག་པ་ནས་ཡང་ཡང་བཤགས་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་གོང་དུ་ཡུག་འཆལ་གྱི་སྐབས་ནས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་
བཅས་མང་པོའི་སྤྱན་སྒྲུང་བདག་གི་ལུས་དང་ཕྱེ་མང་(༤༥ན)པོས། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་
ཡང་སྤྲིག་པ་མ་ལུས་པ་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་བཤགས་པས་སྤྲིག་པ་སྤྲོ་བྱས་འཕེལ་བ་ཆད་ཅིང་བྱང་ལ། སྤྲོ་སེམས་
གྱིས་བྱི་མ་རྣམས་སྤྲོ་ཆད་པར་བྱེད་ཀྱང་། བཤགས་པས་ཆོག་སྐྱམ་ནས་སྤྲིག་པ་ལ་མི་
འཛེམས་པ་ནི་སྤྱན་པོའི་ཆོས་ཏེ། བྱམས་པ་སེཌ་སྤྱི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྤྱལ་བ། ངས་ནི་སྤྲོ་བྱས་པའི་སྤྲིག་པའི་ལས་ཟད་པར་བྱ་བའི་བྱིར། སྤང་
པོ་གསུམ་པའི་ཆོས་གྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མི་སྤྱན་པོ་དག་ནི་ལྷག་པར་
ལྷུང་བ་མདོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མདོན་པར་འདུ་བྱས་ནས་ཉེས་པ་བཤགས་ཤིང་སྤྱང་བ་
ཅམ་གྱིས་དག་པར་འགྱུར་བར་སེམས་ཤིང་། བྱིན་ཆད་སྤྲོ་བ་ནི་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་
གསུངས་པས། བཤགས་པ་ལ་ཡང་སྤྲོ་སེམས་གལ་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་སྤྲོ་བས་དང་
པོས་སྤྲིག་པའི་འཕེལ་ཁ་ཆད་ཅིང་སྤྱང་བ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་འདག། སྤྲོ་བས་གཉིས་
པས་སྤྲིག་པ་རྩ་བ་ནས་འདོན་ཞིང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་འདག། སྤྲོ་བས་གསུམ་པས་
སྤྲིག་པའི་རྒྱན་གཅོད་ཅིང་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་འདག། སྤྲོ་བས་བཞི་པས་སྤྲིག་
པ་ཉམས་དམའ་བར་བྱེད་ཅིང་བདག་འབྲས་འདག་པར་བྱ་མའི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་
ཞིང་སྤྲོ་བས་བཞི་ནི་སྤྱན་དུ་མ་ཟད་སྤྱན་མཆོམས་སུ་ཡང་སྤྲིག་ལྷུང་བྱུང་རེས་གྱིས་ཤལ་

དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་ལས་གྱི་མེ་ལོང་ལས། མི་དགེ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་
ལ་སྟན་འབྱེན་པ་དང་རྟེན་གྱི་སྟོབས་གཉེན་པོ་ཉེས་པ་ལས་ལྷོག་པའི་སྟོབས་བཞིས་
ཕྱལ་དུ་བཤགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྟོན་པ་འདག་ལུགས་ནི་སྦྱོང་མཁན་རང་གི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་དང་། སྟོབས་
བཞི་རྫོགས་མ་རྫོགས་དང་། ལུགས་དྲག་ཞན་དང་། སྦྱོང་ཡུན་རིང་བྱང་སོགས་ཁོ་ན་ལ་
ལྷོས་པས་སྦྱོང་ཉིད་སྒྲིམས་པ་སོགས་གཉེན་པོ་སྟོབས་གང་ཆེའི་སྟོན་སྲུང་གི་ཤིན་ཏུ་
རིང་བར་སྟོབས་བཞི་ཆང་ངེས་ཀྱིས་བསམ་སྦྱོར་དྲག་པོས་སྦྱངས་ན་ནི་སྟོན་ཆད་བག་
མེད་དུ་གྱུར་ཟིན་པས་(༤༧)ཆེ་འདྲིར་མཆོམས་མེད་བགྱིས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
ཀྱང་། བྱིན་ཆད་བག་ཡོད་ཀྱིས་ཚུལ་དང་ལུན་པས་ཟླ་བ་སྦྱིན་རུམ་ནས་འཕྱོན་པ་ལྟར་
ལྷག་པར་མཛེས་ཤིང་ངན་འགྲོ་མེད་པར་གྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བཤེས་སྦྱོང་ལས།
གང་ཞིག་སྟོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་བ་ལས། །བྱིས་ནས་བག་དང་ལུན་པར་གྱུར་དེ་
ཡང་། །ཟླ་བ་སྦྱིན་བྲལ་ལྟ་བུར་རྣམ་མཛེས་ཏེ། །དག་འ་བོ་སོར་འཕྲེང་མཐོང་ལུན་བདེ་
བྱེད་བཞིན། །ཞེས་དང་། མ་སྦྱིས་དགའི་འགྲོད་བསལ་ལས། །མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པའི་
མདོ་ལས། དྲང་པོར་འདུག་ལ་ཡང་དག་ལྟོས། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་
དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །དེ་ནི་བཤགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རོ། །འོན་ཀྱང་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་སྦྱིན་ཡིད་དུ་མི་འོང་ཞེས་དམ་པས་སྦྱད་པའི་ལས་ཁ་ན་
མ་ཐོ་བས་མ་གོས་པ་རང་ལ་འབད་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། ཉེས་པས་མ་གོས་པའི་དག་པ་དང་།
བཤགས་པས་དག་པ་གཉིས་བྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཆུལ། །ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་བཤགས་པ་བྱས་པས་རྣམ་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སྦྱོང་ཆ་མ་ལུས་པ་དག་ཀྱང་ས་ལམ་
སོགས་དགེ་བའི་རྫོགས་པ་སྦྱེ་བ་ལ་ཆེས་རིང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ལས་དེ་དག་
གིས་དགྲ་བཙོམ་འཕྱོང་ནས་ཀྱང་ལུས་སེམས་ལ་གཞོད་པ་འབབས་ཚུལ་རྣམས་མདོ་

སྡེ་མཛེས་སྒྲུབ་དང་ལས་བརྒྱུ་པ་སོགས་བལྟས་ནས་ངེས་ཤེས་རྟེན་པར་བྱས་ཏེ་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་སྟོག་ལྟར་ཕྱ་མོ་ཚུན་ཆད་ལ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་མི་འདུག་པའི་འཕགས་པ་ནམས་ཀྱི་སྦྱོང་པས་དུས་འདུག་པར་བྱའོ། །དངོས་སུ་སྟོག་པ་སྦྱོང་བའི་ཆེ་སྟོག་པ་སྦྱོང་བས་གང་ཆེ་དང་། རྒྱུ་དུ་རང་ལ་འབྱུང་གང་ཉིད་སྟོག་ལྟར་རགས་པ་ནམས་ལ་ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་མཐར་ཕྱ་མོ་ཡང་མ་ལུས་པར་སྦྱོང་ཚུལ་ནི། རྒྱུ་ལས། ས་དགྲ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །ཞེས་དང་། གོས་ལ་བཙོ་ལག་མཐའ་བཞིན་དུ། །ལས་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། །དྲི་མ་ཆེ་རིམ་ནས་དག་ཅིང་། །གཉེན་པོ་རྒྱུ་རིམ་ནས་སྦྱོང་བ། །བྱས་མཐའ་གྱིས་གོས་ཀྱི་དྲི་མ་བསལ་བ་བཞིན་ནོ། །

བཞི་(༤༦)པ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་ཡན་ལག་ནི། ཕྱོགས་བཅུ་འུལ་བ་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་དང་། སྤྱི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། སྦྱོང་མི་སྦྱོང་གི་ཉན་ཐོས་དང་། སོ་སྦྱོང་འགྲོ་བ་ཀུན་དང་བཅས་པ་གང་ཟག་ལྟའི་བསོད་ནམས་གང་ལ་ཡང་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་དགའ་བ་སྦྱོམ་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞན་གྱི་དགོ་བ་ལ་གཞོད་པ་དང་བྱི་བ་ཡང་མེད་ལ། བདག་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་མ་བྱས་ཀྱང་། བྱས་པ་ལས་ལྷག་པའི་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་གསོག་པའི་ཐབས་མཐས་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་རང་གི་དགོ་བ་བྱས་བསགས་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་ཡང་ཡང་བཀྱིས་ན་ནི་སྟོན་གྱི་དགོ་བ་ནམས་སྟེལ་ཞིང་ད་ལྟ་གསོག་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡང་འགྱུར་བས། འབད་ཚུལ་རྒྱུ་དུས་དོན་ཆེན་པོ་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་ཆོགས་བདེ་བླག་ཏུ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱུད་པར་བྱེད་དེ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ལས། འབད་པ་རྒྱུ་དུས་རྒྱབས་ཆེན་ཆོགས་བསྐྱུད་ལ། །དགོ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་མཆོག་ཏུ་གསུངས། །བྱད་པར་རང་གིས་སྟོན་བྱས་དགོ་བ་ལ། །སྦྱོམས་སེམས་བྲལ་བས་དགའ་བ་ཆེར་བསྐྱེད་ན། །སྟོན་བྱས་དགོ་བ་གོང་།

དུ་འཕེལ་ལོ་ཞེས། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་བརྒྱབ་ཕྱིར་དང་། །དགོས་པ་
 གཞན་ཡང་མང་དུ་མཐོང་བས་ན། །སེམས་ཁྱོད་དགའ་བ་འདི་ལྟར་བསྐྱེད་ན་ལེགས། །
 ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་རང་ཅག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་
 ཅུ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བཀྱིས་ན་སྒྲན་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་བསོད་ནམས་ཚད་གཟུང་མི་རུས་
 པ་འཕྱོང་སྟེ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 བི་སྒྲང་ཚད་ཀྱིས་གཞལ་བར་རུས་ཀྱིས། ཐེག་པ་ལ་དང་པོར་ཞུགས་པ་དང་སྟུང་བ་སྟོང་
 པ་དང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་ཅུ་བ་དེ་དག་ལ་
 རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་མདོ་ལས་སྐྱེས་པའི་བསོད་ནམས་བི་ཚད་གཟུང་བར་མི་རུས་སོ། །
 ཞེས་དང་། སྟུང་བ་ལས་ཀྱང་། མི་ལྷོག་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡི། །
 སེམས་བསྐྱེད་(༤༦བ)པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཡི་རང་བ། །སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྒྲང་
 ལ་གཞལ་བས་ཚད་གཟུང་རུང་། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་དགོ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལོར་བཅས་གདུགས་
 ཚོད་དུ་སྒྱུན་བྱངས་པ་ན། དབུལ་པོ་ངེས་པས་གསལ་རྒྱལ་གྱི་དགེ་རྩ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
 ཆེ་ཆེར་སྒྲུམས་པས་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་དབུལ་པོ་ངེས་པ་དགེ་བ་ཆེ་བར་གྱུར་ཏེ་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་གྱིས་ཡོན་བཤད་མཛད་པ་ན་ལང་། དབུལ་པོ་ངེས་པའི་མིང་ནས་སྒྲུམ་ཏེ་
 མཛད་པ་ལྟར། གསལ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུམས་སེམས་དང་བཅས་པའི་དགེ་བ་ལས། ངེས་པས་
 སྒྲུམས་སེམས་མེད་པས་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཡི་རང་གི་དགའ་བ་ཆེ་བར་གྱུར་པའི་
 གནད་གྱིས་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་འཕྲོབ། དགའ་བའི་བསམ་པ་མཉམ་ན་བསོད་ནམས་
 མཉམ་པ་དང་། རྒྱུ་ན་བསོད་ནམས་རྒྱུ་དུ་འཕྲོབ་སྟེ། གསེར་ཤེང་ལས། རྗེས་སུ་ཡི་
 རང་བའི་དལ་བྱེད་པས་ནི་ཡི་རང་སྒྲུམ་པ་པོ་རང་དང་། དགེ་བ་སྐྱབ་པ་པོ་གཞན་གྱིས་

བསོད་ནམས་བྱ་བ་མཉམ་པ་ཉིད་འཕྱོང་སྟེ། ཐུག་དོག་ཟད་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞན་གྱིས་
བྱས་པ་ལ། རང་གིས་བྱས་པ་ལྟར་གྱི་དགའ་བ་སྒྲོམ་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲོ་མཉམ་ན་
མཉམ་པོ་དང་། མི་མཉམ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འཕྱོང་བ་ཅིས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
ཡང་ཐུག་དོག་མེད་པའི་ཡི་རང་བྱས་པ་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་མཚུངས་པར་འཕྱོང་བའི་དགོ་
བ་དེ་ཉིད་བསྒྲོ་བ་ལ་བདགས་སམ་སྟམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་སྒྲོ་མཉམ་མི་མཉམ་
གྱི་དོན་ནི་རྒྱད་ཆོད་མཐོང་མཉམ་མི་མཉམ་ལ་ཡང་འཆད་དོ། །

དེ་ཡང་ཐུག་འཆལ་མཆོད་འབུལ་གཉིས་ནི། ཀྱན་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་ཡིན་
པས་བྱིམ་པས་ཀྱང་འཇུག་ལ། བཤགས་སྒྲོམ་ནི་ཐེག་པ་དམན་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་
ཆོས་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བས་འཇུག་དགའ། རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅུ་མཐའ་
དག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་སོགས་ཡན་ལག་བཞི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་ཡིན་པས་ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཇུག་དགའ་ཞིང་། ཡན་ལག་བདུན་
པོ་འདི་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཕན་ཡོན་ཆེ་བས་སྒྱེ་དགའ་ཡང་འབད་པས་སྒྱུབ་
(༤༥ན)དགོས། དེ་ཡང་རང་གི་དགོ་བ་རྣམས་ལ་ཆོག་འཛིན་དང་རྒྱུ་མས་སེམས་མེད་
པར་དགའ་བའི་ཡིད་བདེ་སྦྱེད་པར་བྱ་ཞིང་དེས་ཁེངས་པ་དང་། ར་རྒྱལ་སོགས་བགྱིས་
ན་དགོ་བ་བཅོམ་པས་མ་བསྐྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱུང་བའི་ཀྱི་དགོ་བ་བསྐྱུང་བའི་
སྐབས་ལས། རང་དོན་སྒྲིབ་བྱེད་བྱེད་སྤངས་པས། །དགོ་བ་ཞེས་སོགས། ལྷག་པར་ཏུ་
དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ལ་ཡི་རང་གིས་སྒྱུབ་འདོད་དང་། རང་དང་མཉམ་པ་
དང་དམན་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་སྤྲོད་བཅུ་བས་དེ་དག་གི་དགོ་ཅུ་བྱས་པ་མཐོང་ཐོས་
དུན་གསུམ་ཅི་བྱུང་ཡང་འགྲན་སེམས་དང་ཐུག་དོག་མེད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་དགའ་བ་
བསྦྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་བདེ་ལེགས་སྒྱུབ་པ་པའི་ཡིད་ལ་བབས་པ་ལྟར་འདི་
དག་གི་དོན་བདག་གིས་སྒྱུབ་པར་དམ་བཅས་ཤིང་སྒྱུབ་དགོས་པ་ལ་སེམས་ཅན་རང་

ངོས་ནས་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་པ་གིན་ཏུ་ལེགས་སྒྲམ་དུ་ཡང་ཡང་སློབ་བར་བྱའོ། །དེ་
ཡང་མདའ་འཕེན་མིག་ལ་སྒྲ་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར། འདི་དག་ཐོས་པ་དང་གཞན་གྱིས་
བྱེད་པ་མཐོང་ན་སྒྲ་སྒྲ་ལྟར་སྒྲུང་ཡང་རང་ལ་བཀར་ན་སྐྱེད་ཀྱང་བར་སྒྲུང་ངོ་། །

ཡན་ལག་ལུ་བ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བར་བསྐྱལ་བ་ནི། གང་ནམས་ཕྱོགས་བཅུ་
ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཕྱོགས་བཅུ་ཞིང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནམ་པར་སངས་
རྒྱུ་ཏེ་ཆགས་ཐོགས་མེད་པའི་མཆོན་པ་བརྟེན་ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་ནམས་ལ་རང་
ལུས་ཀྱང་དེ་སྟོན་དུ་སྐྱལ་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་བསྐྱལ་མ་གདབ་བོ། །འདིར་འཇིག་རྟེན་
སྟོན་མ་ཞེས་པ་ནི། སྐྱུའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྐྱེད་པ་སེལ་བ་དང་།
གསུང་གི་འོད་ཟེར་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེད་ནག་སེལ་བ་སྟེ། མདོར་ན་
སྟོན་བཅུད་གྱི་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲུང་བ་བསྐྱེད་པར་མཛད་པས་སངས་རྒྱུ་གྱི་
མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ནམས་ལ་ནི། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྟོན་མ་ཞེས་བྱའོ། །
ཡང་ན་འཇིག་རྟེན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་སྐྱེད་པ་སྐྱུག་པོ་ནམ་པར་
བསལ་བར་མཛད་པས། དེ་སྐྱེད་ཅེས་བྱའོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེས་གསུང་ཞིང་།
མདོ་ལས་ཡང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དག་གིས་བརྟོ་ཁ་འབྱེད་ལྟར། །(༤༥བ)གསུང་གི་འོད་
ཟེར་དག་གིས་འཇིག་རྟེན་གསལ་བར་མཛད། །སྟོན་པ་ཤུག་བྱུང་བའི་སྟོན་མེ་བྱགས་
ཇི་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོ་། །

བྱང་ཆུབ་ནི་སྤངས་རྟོགས་སྐྱེད་སྐྱུ་ཆོགས་པ་དང་། རིམ་པར་སངས་རྒྱུ་ཞེས་པ་
ལ་སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེས། བྱང་ཆུབ་ནམ་པར་སངས་རྒྱུ་ཅེས་བརྟོན་ནས་བཤད་པ་
མཛད་དོ་ཞེས་ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་གིང་། དེ་ཡང་ས་བཅུ་དག་ལས་ནམ་པར་སངས་
རྒྱུ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱུ་ཞེས་པ་སྟེ། དོན་དུ་དང་པོ་
བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་བྱགས་བསྐྱེད་པ་ནས་རྒྱལ་བྱས་གྱི་སྟོན་པ་མ་ཉམས་པར་རིམ་པར་

བསྐྱབས་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ། བྱ་ངན་ལས་འདས་ཚུལ་མ་བསྟན་པར་མཛོད་པ་མང་པོ་
 རིམ་གྱིས་མཛོད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གཏོར་ཆེན་པོ་བརྟེན་གྱིང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཏོར་བརྟེན་
 གྲང་། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ལྟར་དེ་ལ་ཆགས་ཞེན་མི་མངའ་བས་མ་ཆགས་བརྟེན་ཞེས་བཤད་
 རོ། །གང་ལ་བསྐྱལ་བའི་ཡུལ་སངས་རྒྱས་གྲང་འདས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱོན་པ་ཁ་ཅིག་
 ལ་ནི་གཞན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ཟིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདིར་སངས་རྒྱས་
 ནས་རིང་དུ་མ་ལོན་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་གིང་། བསྐྱལ་ཡུལ་མ་
 ལུས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དབྱར་གང་རྣམས་ཞེས་སྒྲོས་སོ། །གཞུང་བཤད་
 པ་སྐབས་སུ་བབས་པ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། འདིར་དམིགས་པ་བྱ་བ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་ཁམས་ཚད་མེད་པ་ན་སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལའོར་གྱི་དབྱས་ན་བཞུགས་
 པ་མཛོན་སུམ་དང་འབྲ་བར་དམིགས་ནས་ལྟག་པར་དུང་བའི་ཡིད་ངོར་རང་ལུས་གྲང་
 དེ་སྟེད་དུ་སྒྱུལ་ཞིང་། ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱིན་ནས་སངས་རྒྱས་རེ་རེའི་མདུན་དུ་
 ལུས་བཅུགས་ཐལ་སྒྱུར་གྱི་གྲུས་པའི་སྟོད་ལམ་བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་གྲང་ཉན་སོགས་
 བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལ་ཡང་ཚུལ་དེས་པན་གདགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་སྟོན་པར་
 གསོལ་བ་གདབ་པའམ། ཡང་ན་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་མདུན་གྱི་ཆོགས་ཞིང་དུ་
 བཞུགས་པ་ལ་རང་ཉིད་གྲང་ཆངས་པ་གདོང་བཞི་བ་ལག་ན་གསེར་གྱི་ལའོར་ལོ་རྩེབས་
 སྟོང་དང་ལྟན་པ་ཐོགས་པ་དཔག་མེད་དུ་སྒྱུལ་ནས་སྟོན་བྱང་སྟོན་པའི་རྣམ་(༤༥ན)ཐར་
 ལྟར་ཆོས་ལའོར་བསྒྲོར་བར་བསྐྱལ་བས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་གིང་བདེན་བཞིའི་ཆོས་
 ལའོར་སོགས་རིམ་གྱིས་གསུང་བར་མོས་པར་བྱ། དེ་ཡང་གང་བསྒྲོར་བའི་ཆོས་ལའོར་
 བློ། མཛོད་ལས། ཆོས་ཀྱི་ལའོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །ཟུར་བར་འགྲོ་སོགས་ཞེས་བྱེ་
 སྒྲ་རྣམས་མཐོང་ལམ་ཁོ་ན་ཆོས་ལའོར་དུ་འདོད་པ་དང་། ཡང་རྩེབས་སོགས་ཕྱིར་ཞེས།
 བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ནི་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཉིད་ཆོས་ལའོར་དུ་འདོད་

དེ། དེ་དག་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་འབྲུལ་བས་རྒྱ་རྒྱུད་བར་འབྱུང་ཞིང་། དོན་དུ་
 སྟོན་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་
 འཁོར་ལོ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་འཕོ་ཞིང་འགྲོ་བ་ལྟར། སྟོན་པས་ཀྱན་ཤེས་གོ་དེ་རྒྱ་
 དང་། དེས་དེའི་གདུལ་བྱ་སོགས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་དེ་ཀྱན་ཤེས་པའི་ཆོས་
 ཉིད་དང་མཐུན་པར་བསྐྱར་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ལུང་རྟོགས་གཉིས་ལ་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསེར་ཐེང་ལས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱོད་མེད་པ་ཞེས་
 པ་ནི་འདྲ་བའས་གོང་ན་གཞན་མེད་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་མོད། དེ་དང་ཆ་མཐུན་པར།
 དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་འདི་ནི་སྤྱོད་
 བ་མ་མཆིས་པ། སྐབས་མ་མཆིས་པ། དེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། ཅོད་པའི་གཞིའི་
 གནས་སུ་གྱུར་པ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེས་དོན་དུ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཇི་
 ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཁྱིམ་ཆོན་དོ་ཇེ་འཆང་གིས་
 བཀའ་སྩལ་ཏེ། །བསྐྱར་བ་ཞེས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ལུང་གི་ཆོས་ལ་བྱས་ཏེ་བཤད་པའི་མིང་
 རོ། །བསྐྱུལ་བ་ནི་དེ་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་ཉན་པ་པོའི་སེམས་
 ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་གོ་བར་བྱས་པའོ། །དེས་ན་ལུང་གི་ཆོས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་
 བརྒྱད་པ་ལས་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བར་བསྐྱུལ་བ་ནི་རང་གཞན་གྱི་ཕན་བདེ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་
 མཆོག་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཉི་ཤུའི་ནང་ཆོན་གཞན་དོན་གྱི་སྦྱོར་བའི་ལག་ལེན་
 དུ་ཡང་འགྲོ་སྟེ། (༤༥)གསེར་འཕྲེང་ལས། སྤྱོད་བོ་ལ་ཕན་བདེའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱར་ཞིང་བསྐྱུལ་བའི་གཞན་དོན་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི་བདག་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་
 ལ། གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་ལ་ཡང་དག་པར་བསྐྱུལ་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཁའ་ཅིང་ཕྱགས་ཇེ་ཆེ་བས་བསྐྱུལ་ཅི་

དགོས་ཞེན། རང་གི་ཕན་བདེ་སྐྱབ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་ཆོས་བཅོན་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞན་དོན་དངོས་མཛད་པ་ལ་ཆོས་སྒྲིབ་པ་ལས་ཐབས་གཞན་
 མེད་པས་ཆོས་ལ་ལྷག་པར་གྲུས་ཤིང་རག་ལུས་པར་གོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པར་བསྐྱེལ་
 དགོས་སོ། །བསྐྱེལ་བ་པོ་ཡང་སྒྲིབ་བྱུང་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བདུད་རྩིའི་ཆོས་
 བརྟེན་ནས་རེ་ཞིག་གཞན་ལ་ཆོས་མི་སྒྲིབ་པ་ལྟར་བཞུགས་ནས་སྐབས་སུ་བབས་པ་ན་
 ཆངས་པས་བསྐྱེལ་མ་བྱས་ན་སྙམ་དུ་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐུགས་མཛོན་དུ་མཛད་ནས་མཛོད་
 སྤུའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེལ་བས་དེ་མ་ཐག་ཆངས་པ་གཙུག་ལུང་ཅན་གྱིས་གསོལ་བ་
 བཏབ་པས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ལའོར་སོགས་བསྐྱོར་བ་ལྟར། ཆངས་པས་བསྐྱེལ་དགོས་
 པ་ནི་དེའི་ཆེ་སྒྲུབ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཆངས་པ་ལ་ཆང་མར་བྱེད་པས་ཆངས་པས་བསྐྱེལ་
 བ་སྒྲུབ་པོ་ཀུན་གྱང་ཡིད་ཆེས་ནས་ངོ་མཆར་ཆེན་པོས་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་ཞིང་
 དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་གསུང་བ་ལྟར་བཞུགས་པ་ཡང་ཆོས་ལ་དགོན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་
 གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་། ཡང་ཡང་བསྐྱེལ་བས་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤེལ་བ་དང་།
 ཆོས་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་གཞན་གྱིས་དོན་མ་རྟོགས་ན་ཆོས་གསུངས་པ་དགོས་པ་མེད་
 ཅིང་དཀའ་དཀའ་ལྟར་མཛད་པ་སྟེ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་སྙིང་རྩེ་
 མཐའ་ཡས་པ། གཞན་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ལ་ང་མི་སྟོད། །སྒྲུབ་པོ་འདི་དག་ཆངས་
 ལ་དད་པ་སྟེ། །དེ་ཡིས་གསོལ་བ་བཏབ་ལ་ལའོར་ལོ་བསྐྱོར། །གལ་ཏེ་ཆངས་པས་ང་
 ཡིས་རྐང་པར་གཏུགས། །རྣམ་པ་བཟང་པོ་འཆལ་འགྱུར་སེམས་ཅན་མཆིས། །རྩལ་
 བྲལ་གྱ་མོམ་ཆོས་ཤོད་གསོལ་བཏབ་ན། །དེ་ལྟས་ང་ཡི་ཆོས་འདི་བཟུང་འོས་འགྱུར། །
 ཞེས་དང་། དགོ་འདུན་གྲུབ་པའི་(༤༩ན)གསུང་མཛད་བཅུ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་
 ཆོས་ལ་གྲུས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། །ཡང་ཡང་བསྐྱེལ་རྣམས་དགོ་བ་སྤེལ་བ་དང་། །ཆོས་
 ཀྱང་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར། །དམ་ཆོས་གསུང་བ་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་

མཛད། ཅིས་དང་། བསྐྱལ་བའི་དགོས་པ་ཡང་དེའི་ཆེ་ཡུལ་མ་ག་རྟའི་མི་རྒྱལ་སྤྱི་ག་
 པའི་ལྟ་བུ་ཅན་དང་། ཆོས་མ་དག་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་པར་སྒྲ་བ་རྒྱལ་སྤྱི་ག་པའི་སྤྱད་
 ཏེ། རྒྱ་རོལ་ལས། མ་ག་རྟའི་སྒྲོན་ཆོས་མ་དག་པ། དྲི་མ་བཅས་པར་སེམས་པའི་
 སྒྲ་བ་བྱུང་། །དེ་སྤྱད་ཐུབ་པ་བདུད་ཅིའི་སྒྲོ་དབྱེ་གསོལ། །དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་
 ཉན་ཅིང་མཆིས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། བསྐྱར་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲོན་གྱིས་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་པའི་འཛིག་རྟེན་ལ་གཟིགས་
 པ་ན་སེམས་ཅན་རྒྱལ་སྤྱི་ག་པའི་སྤྱད་ཐོ་གསུམ་དུ་རྒྱལ་པར་གནས་པ་དག་གཟིགས་ནས་འདི་
 སྒྲམ་དུ་དགོངས་ཏེ་ངས་ཆོས་བསྟན་ཀྱང་རུང་མ་བསྟན་ཀྱང་རུང་སྟེ། གང་ལོག་པ་ཉིད་
 དུ་ངས་པའི་སྤྱད་ཐོ་འདི་ནི་ཆོས་འདི་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཡང་
 དག་པར་ཉིད་དུ་ངས་པའི་སྤྱད་ཐོ་འདི་ནི་ཆོས་འདི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །མ་ངས་པའི་
 སྤྱད་ཐོ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་གལ་ཏེ་ཆོས་སྟོན་པ་ན་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། རི་སྟེ་ཆོས་མ་
 བསྟན་ན་ནི་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ་སྒྲམ་དུ་དགོངས་ནས། མ་ངས་པའི་སྤྱད་ཐོ་རྒྱལ་པར་
 གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྒྱལ་སྤྱི་ག་པའི་ཆོས་སྟོན་པར་ཐུགས་བསྐྱེད་དེ་ཆངས་པས་བསྐྱལ་བ་
 དངོས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ནི། རི་སྤྱད་དུ་རྒྱ་རོལ་ལས། ཆངས་པ་མ་ག་རྟའི་སེམས་
 ཅན་གང་། །རྒྱ་བ་ལྟན་ཞིང་དད་དང་ལྟན་གྱུར་ལ། །མི་འཆེ་འདུ་ཤེས་རྟག་དུ་ཆོས་ཉན་
 པས། །དེ་དག་ལ་ནི་བདུད་ཅིའི་སྒྲོ་དབྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་བསྐྱར་བའི་གནས་
 ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཤིང་བྱང་གི་ལྟ་ཆོས་སྤྱད་དང་། ཆོས་འདོད་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་དང་།
 ཆོས་སྤྱད་པ་དང་བཞེས། གནས་གང་དུ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བར་མཛད་ཅིས་གསོལ་བ་
 དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གྲོང་ཁྱེར་ལ་རྒྱ་སྤྱད་ཐོ་ལྟར་ལྟར་བྱང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་
 (༤)ན་གནས་སུ་འཁོར་བཀའ་སྤྱུལ་བ་དང་། དེ་དག་གིས་སྤྱར་ཡང་ལ་རྒྱ་སྤྱད་ཐོ་ལྟར་ལྟར་
 ཀྱི་སྒྲོན་དང་། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ནས། གཞན་ཞིག་དུ་ཆོས་ཀྱི་

འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བར་གསོལ་གྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ནི་མ་ར་རྣམས་ཀྱི་གནས་
 དེར་རང་གི་ཆོས་སྒྲིན་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་མང་པོར་བསྐྱོན་བཀྲར་བ་
 དང་། སྒྲིན་གྱི་བྱང་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱོན་གནས་ཡིན་པ་དང་། ལྷ་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་མཛོན་
 བར་བསྐྱོད་ཅིང་ཆོས་སྒྲིན་པར་གསོལ་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། སྒྲིན་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཀྱིས་གྲང་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་གནས་ཡིན་པ་དང་། ཞི་ལྷག་ཁྱད་པར་ཅན་
 མཛོན་དུ་གྱུར་པ་སོགས་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་པོའི་གནས་དེར་ཅེ་གཅིག་
 ཏུ་དགོངས་པར་མཛད་དེ། རྒྱ་རོལ་ལས། དེར་ནི་ང་ཡིས་ཆོས་སྒྲིན་སྤྱོད་ཕྱག་བྱེ་བ་ཁྲག་
 བྱིས་དྲུག་ཅུ་བྱས། །དེར་ནི་སངས་རྒྱས་སྤྱོད་ཕྱག་བྱེ་བ་ཁྲག་བྱིས་དྲུག་ཅུ་དེ་དག་མཛོད། །
 མ་ར་རྣམས་དམ་པ་དེ་ནི་སྒྲིན་གྱི་བྱང་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་གནས། །ས་སྤྱོད་ལྷ་དང་སྤྱོད་ཡིས་
 མཛོན་བསྐྱོད་རྟག་ཏུ་ཆོས་ནི་མཛོན་ན་གསོལ། །ངས་ནི་སྒྲིན་ཆད་སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་སྤྱོད་
 ཕྱག་དགུ་བཅུ་ཅེ་གཅིག་དམ། །དེ་དག་བྱང་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་གནས་མཛོག་དང་ནི་འཁོར་
 ལོ་དམ་པ་བསྐྱར། །ཞི་ཞིང་ཉེར་ཞི་བསམ་གཏན་མཛོན་གྱུར་རྟག་ཏུ་རི་དྲགས་རྣམས་
 ཀྱིས་བརྟེན། །དེ་བྱིར་བྱང་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་ནགས་མཛོག་དེར་ནི་འཁོར་ལོ་དམ་པ་བསྐྱར། །
 ཞེས་དང་། བསྐྱོད་པ་བདུད་དཔུང་སྤྱོད་འཐག་ལས། །གང་དུ་ཉིད་ཀྱིས་མཛོད་སྒྲིན་
 གངས་མེད་དང་། །སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་བྱིས་བསྐྱོན་བཀྲར་ཞིང་། །སྒྲིན་གྱི་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་གནས། །མ་ར་རྣམས་ཞེས་བྱའི་གནས་དེར་བྱོན། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཛོན་ན་འདི་དག་སྒྲིན་གྱི་བྱང་བ་ལོ་རྒྱས་ཅམ་དུ་མི་གཟུང་བར་ཆོས་སྒྲིན་པ་པོ་
 ནི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་བའི་བདག་རྒྱུན་རྣམ་མཁུན་དང་ལྡན་པ་དང་། གང་བསྐྱར་བའི་
 ཆོས་གྲང་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན། གདུལ་བྱས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་
 སྒྲངས་ན་གདུལ་བྱ་མི་བསྐྱུ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་བརྒྱད་པ་མ་ཆད་ཅིང་མ་ཉམས་

པ། (༡༠ན)མ་གུས་པ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་པན་པས་གུས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟོབ་
 དཔོན་གྱིས་ཀྱང་མ་བསྐྱལ་བར་མི་འཆད་ཅིང་སྟོབ་མས་ཀྱང་ངོ་ཆེན་པོས་ནན་གྱིས་
 བསྐྱལ་བར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱལ་ནས་ཆོས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡང་རང་གཞན་གྱིས་
 མ་རྟོགས་པ་དང་། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེ་ཆོས་ཀྱི་དྲི་མ་དང་བཅས་པ་སེལ་བའི་
 ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། གདུལ་བྱ་ཡང་ཆོས་བསྟན་པ་
 ན་དོན་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་ཤེས་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་མཐོ་མཆོམས་པར་མི་
 འགྱུར་བ་ལྟ་སྟེ་ལྟ་བུ་དང་། ཆོས་སྟོན་པའི་གནས་ཀྱང་དཔེན་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་ར་ལྟ་སྟེ་
 ལྟར་དམ་པ་མང་པོས་དངོས་སུ་བྱོན་ནས་ཆོས་སྟོགས་པའི་གནས་སུ་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་
 པ་སོགས་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཉན་བཤད་ལམ་དུ་འགྲོ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་འདི་རྣམས་
 ལ་གོ་བ་ཆགས་པར་བྱས་ནས་སྐབས་འདིར་དམིགས་པར་འོས་པ་རྣམས་གོང་དུ་བཤད་
 པ་ལྟར་ཉན་རེ་བཞིན་གསལ་བཏབ་ན་རང་ཅག་སྟོང་རྒྱ་ཆོས་ལ་བྱས་པས་སྟེ་བ་ཀྱང་ཏུ་
 ཆོས་ཀྱིས་སོངས་པ་རྣམས་ལེགས་ཆོགས་ཀྱི་ཅུ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཞན་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མཉེས་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་འགྱུར་
 ཞིང་། ཐུན་མཆོམས་སོགས་གང་སྟེར་ཡང་ལེགས་པར་མ་བརྟག་ན་མི་ཆེ་ཆོས་ཀྱིས་
 བསྐྱལ་བ་ཡིན་སྟེ་མ་ཡང་འཁོར་བ་སྟེ་དང་བྱེ་བྱག་ཁད་ཉེ་བ་རན་སོང་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་
 འཛིགས་པས་བསྐྱལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་མེད་པར་ཆེ་འདིར་གཞན་ལས་མགོ་གང་མཐོ་
 དང་གོམས་གང་མགྱོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་བཤད་སྒྲུབ་ཅི་བྱས་
 ཀྱང་ཆོས་ལ་ཕྱེད་མོ་དང་། མ་གུས་པ་ཆེན་པོར་འགྲོ་སྟེ་མ་གུས་པ་ཡིན་ཟེར་ནས་ལག་
 བས་བརྟེན་པ་དང་། རྐང་བས་འཕུལ་བ་ག་ལ་དགོས་དེའི་ཕྱིར་ཉན་བཤད་སོགས་
 གནད་དུ་མ་སོང་བའི་སྐབས་སུ། ཤར་བའི་ཞལ་ནས། རང་ཅག་ཆོས་ལ་ཕྱེད་མོ་ཅིར་
 ཡང་བྱེད་པ་འདུག་སྟེ། ཆོས་དང་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ལ་མ་གུས་པ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་

ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལས། (༥༠བ)དེ་ནི་གདམས་པ་ཆེན་པོར་སྒྲུབ་སྟེ། འདི་ལ་
 དེས་པ་མ་རྟེན་ཅིང་སྒྲོ་སྒྲུ་མ་འགྱུར་བས། ཆོས་ཟབ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཅི་ཙམ་བཤད་ཀྱང་ལྷ་
 བདུད་དུ་བབས་པ་ལྟར་གྱུར་ནས་ཆོས་དེ་ཉིད་ཉོན་མོངས་པའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཆེས་
 མང་བར་སྒྲུབ་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེས་ན་ཕྱིས་རབས་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲོན་པ་ཐུགས་རྗེ་
 ཅན་གྱི་མཛད་པ་དེ་རྣམས་རང་རེའི་ལག་ལེན་དུ་གོ་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་འཆད་
 པའི་དུས་དང་། རང་གིས་ཉན་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དད་གུས་
 ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་གལ་ཆེད། །

དེ་ལྟར་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་བ་ནི་རང་གཞན་གྱི་དོན་དང་། འབྲས་བུ་
 དང་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་རོལ་ལས། བྱེད་ཀྱིས་ཆོས་བཤད་པར་བསྐྱུལ་བ་
 དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡང་དོན་ཆེན་པོ་དང་། འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་དང་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དུག་པ་ལྟ་བུ་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡན་ལག་ནི། ལྟ་བུ་
 འདའ་སྒྲོན་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་སྟེ། ཡང་དག་པར་ན་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་
 ལས་མི་འདའ་མོད་ཀྱི། གཟུགས་སྒྲུ་མི་སྒྲུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ལྟ་བུ་ལས་འདའ་བར་
 བསྒྲན་པས་འདུལ་འོས་པ་ལ་ཐུགས་བརྩེའི་ཞིང་དུ་ལྟ་བུ་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་སྒྲོན་
 པར་བཞེད་པ་སྟེ་དགོངས་པ་རྣམས་ལ་འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་ཐུགས་སུ་ཕན་པ་རྒྱ་དགེ་བ་དང་།
 གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་མངོན་མཐོ་དང་། ཡུན་དུ་བདེ་བ་དེས་ལེགས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་
 དུ་ཞིང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱུལ་བར་ལྟ་བུ་ལས་འདའ་
 བར་བཞུགས་པར་རང་ལུས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་རེ་རེའི་སྒྲོན་སྒྲུང་
 ཐུས་བཅུགས་ཐལ་སྒྲུར་གྱིས་གསོལ་བ་གདབ་བ། །དེ་ཡང་དམིགས་པ་བྱ་བ་ན་གོང་དུ་
 བཤད་པ་ལྟར། རང་ལུས་དཔག་མེད་དུ་མོས་ངོར་སྒྲུལ་ཏེ་ཞིང་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྟོན་འགྲོ་སྟོན་པའི་ཆོས་དྲུག་གི་འཁོད་ཡིག་འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་དགོངས་ཆུང་།

ཕྱིན་ནས་རྒྱལ་བ་སྐྱུ་གཤེགས་པར་བཞེད་པ་རྣམས་ལ་ཅོག་ཤར་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ་རང་
གཞན་མཐའ་དག་བདེ་དགས་ཐོངས་ཞིང་སྐྱུ་གཤེགས་ཀྱིས་ཉམ་ཐག་པའི་འགྲོ་བའི་རེ་
གནས་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱལ་ལས་གཞན་མེད་པ་ལ་དེ་ཡང་སྐྱུ་མི་སྐྱར་
ཞིང་གསུང་མི་ཐོས་པར་མ་གྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་སྐྱམ་དུ་(༡)ན། ཁ་ཞེ་མཚུངས་པའི་གདུང་
ཤུགས་དག་པོའི་ཆུལ་གྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ཕྱིར་བསྐྱལ་བརྒྱར་མི་གཡོ་བར་བཞུགས་
སུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་གདབ་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ནས་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་མཛད་
པས་སྐྱུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་མོས་པ་བྱ་བའམ། དེ་ལྟར་བློ་ལ་མི་གསལ་ན་
མདུན་གྱི་ཆོགས་ཞིང་དུ་བཞུགས་པའི་བླ་མ་དང་རྒྱལ་བ་སྐྱུས་བཅས་རྣམས་ལ་རང་གི་
སྟོང་ཁ་ནས་སྐྱ་ཆོགས་དོ་རྗེའི་གདན་དང་བཅས་པའི་སེང་ཁྱི་མང་པོ་སྐྱོས་ཏེ་རེ་རེ་བཞིན་
སུལ་ནས་བསྐྱལ་བརྒྱར་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཞལ་གྱིས་
བཞེས་པར་བསམས། དེ་ལྟར་མོས་པ་དང་དངོས་སུ་ཡང་ཆོས་སྐྱ་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟན་ཁྱི་
སུལ་ན་པན་ཡོན་འདི་ལྟར་འཐོབ་སྟེ། རྒྱུ་རོལ་ལས། ཆོས་སྐྱ་བ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟན་འདིར་
ན་སྟན་བཏིང་མ་ཐག་ཏུ་དེ་སྟན་བརྒྱད་འཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། བརྒྱད་གང་ཞེ་ན་
འདི་ལྟ་སྟེ། ཆོང་དཔོན་གྱི་སྟན་འཐོབ་པ་དང་། ཁྱིམ་བདག་གི་སྟན་འཐོབ་པ་དང་།
འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་སྟན་འཐོབ་པ་དང་། བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་སྟན་འཐོབ་པ་དང་། དབང་
སྐྱར་གྱི་སྟན་འཐོབ་པ་དང་། ཆངས་པའི་སྟན་འཐོབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོང་པོ་
མཆོག་དམ་པར་སོང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ། བདུད་
ཕྱིར་རྒྱོལ་བ་བཅོམ་པའི་སེའྲེའི་ཁྱི་འཐོབ་པ་དང་། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱལ་ནས་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་ཁྱི་སྟན་འཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྟན་བརྒྱད་པ་དེ་དག་ཐོབ་
པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེལ་ས་མ་གཡོས་པར་དག་པའི་གདུལ་བྱ་
ལ་ཡི་ཤིས་དེ་ཉིད་ལོངས་སྒྱར་བསྟན་ཅིང་དོན་མཛད། ལོངས་སྒྱུ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དག་མ་
དག་གི་གདུལ་བྱ་སྣ་ཆོགས་པའི་དོན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་དུ་འཛམ་གླིང་
བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་མཆོག་གི་སྐུ་ལ་སྐྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱར་སྐུ་ལ་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སྣ་ཆོགས་པའི་དོན་འཁོར་བ་ཇི་མིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཛིན་ཏེན་མཁུན། །ཞེས་པ་ནས། མིད་པ་ཇི་
མིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་པའི་བར་གསུང་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་རང་དོན་ཆོས་སྐྱེ་རྒྱུ་མི་
འཆད་པའི་གནད་ཀྱིས་གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱུ་མི་འཆད་པས། དཔེར་
ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་ཞིང་འདིར་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་པའི་སྣང་ངོར་མྱ་ངན་ལས་
འདས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཞིང་གཞན་དུ་སྐྱེ་བལྟམས་པ་སོགས་མཛད་
པ་ཐམས་ཅད་སྟོན་པས་ན་སྐྱེ་དང་མཛད་པ་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་ཕྱིར། དོན་དུ་སངས་

རྒྱལ་མཉམས་ལས་འདུལ་བ་དང་ཆོས་རྒྱུ་པ་སོགས་མི་སྤྱིད་ཀྱང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་
 ལ་སྐྱེད་ངོས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བ་ལས་འདས་ཚུལ་བསྟན་པས་དོན་དུ་འགྱུར་
 བ་དང་། གདུལ་བྱས་ཆོས་སྤྱོད་གི་ལས་སྟོབས་ཆེན་གསོག་པ་ལ་ཉེ་བ་ན་ལས་དེ་མི་
 འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱ་བ་ལས་འདུལ་དང་ཆོས་ཀྱང་རྒྱུ་
 ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། གསེར་འོད་ལས། སངས་རྒྱལ་བྱ་བ་ལོངས་མི་འདུལ། །ཆོས་
 ཀྱང་རྒྱུ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་འདུལ་བའི་བྱིར། །ཡོངས་སུ་བྱ་བ་
 འདས་པ་སྟོན་ཞེས་དང་། མདོ་བྱང་འདས་ལས་ཀྱང་། ད་ནི་བསྐྱལ་པ་འདས་པ་ནས་ཞི་
 བ་ཆེན་པོའི་ཡུང་པོ་དང་། །ལམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་(༥༡ན)མེད་པ་ལ་བཞུགས་ཏེ་སྤྱིད་པ་
 ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་རིན་པོ་ཆེ་དོ་རྗེའི་གཏེར་ལྟ་བུ་རྟག་པ་དང་། བདེ་བ་དང་། བདག་
 དང་། ཡོངས་སུ་དག་པ་འབྲོབ་ཀྱང་། དས་འདིར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཐབས་
 བསྟན་པའི་བྱིར་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཆོས་དང་མཐུན་པར་བྱ་བ་ལས་འདུལ་བར་བསྟན་ཏེ།
 དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་ལུས་སྟོག་ལྟ་བུར་གཤམ་པར་བྱ་ཞིང་བཅགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 པའི་བྱིར་རོ། །འཁོར་བའི་འོད་པ་འབབས་པ་ནི་གིན་ཏུ་དག་ཅིང་མུར་ལ། འདུ་བྱེད་
 རྣམས་ནི་འཁོར་བར་འཁོར་རོ། །ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཏེ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བྱ་
 བ་ལས་འདུལ་བའི་གིན་ཏུ་ཟབ་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་དེ་ནི་སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་
 ཀྱིས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྤྱིར་སྐྱུལ་སྐྱུལ་བཟོ་བོ་སྐྱུལ་སྐྱུ། སྐྱེ་བ་སྐྱུལ་སྐྱུ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐྱུལ་
 པའི་སྐྱེ་དང་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གང་འདུལ་གྱི་མཛད་པ་
 ལྷ་ཆོགས་སྟོན། མཆོག་གི་སྐྱུལ་སྐྱུས་ནི་གདུལ་བྱ་ལམ་ལ་བྲིད་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་
 མཛད་པ་གཙོ་བོར་མཛད་ཅིང་གདུལ་བྱ་བྲིད་ཚུལ་ཡང་ཐོག་མར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིམ་བཞི་

བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་མིང་པ་གསུམ་ལ་སྒྲིབ་བསྐྱེད་ནས་ཐུང་འདས་ལ་འདུན་
 བར་མཛད་པ་དང་། ཐེག་དམན་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ། དམ་ཚེས་པད་དཀར་
 སོགས་ལས། ཚེས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཡོངས་སུ་དག་པའི་གཏམ་མཐར་ཐུག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྱུབ་
 པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཞི་བ་རྒྱངས་པས་ཚོག་འཛིན་བསྐྱོག་སྟེ་ཐེག་ཆེན་དུ་སྒྲིབ་པར་
 བྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་
 བྱམས་པས། མི་རྟག་སྟག་བསྐལ་བདག་མེད་དང་། ཞི་བའི་དབྱ་ཡིས་ཐབས་མཁུན་
 པས། སེམས་ཅན་མིང་གསུམ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ནས། ཐུང་ན་འདས་ལ་རབ་འཇུག་མཛད། །
 ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། ཐུང་ན་འདས་ཐོབ་འདུ་ཤེས་ཅན། དམ་ཚེས་པདྨ་
 དཀར་ལ་སོགས། ཚེས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན། དེ་(༥༡བ)དག་སྐར་འཛིན་ལས་
 བསྐྱོག་སྟེ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་བས། ཐེག་པ་མངོན་ལ་སྒྲིབ་མཛད་
 དེ། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འདིའི་ཚོགས་བཅད་དང་པོས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཐུང་འབྱིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་བྱིད་
 ཚུལ་བསྟན་ནས་ཞི་བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་ལམ་
 ཀྱིས་བྱིད་ཚུལ་བསྟན་པས། མདོར་ན་ཚེས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་དོན་བསྟན་ན་ཡང་ད་
 ལྟའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་མ་ཆང་བ་མེད་པར་འདུ་བར་གཞུང་འདིས་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་རྩེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་མན་ངག་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
 པའོ། ཞེས་ལུང་སྒྲིབ་གྱུབ་མཐའ་ལས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཚེས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་མཐར་སྒྲིག་ཞན་དུ་བསྒྱུར་བའི་ཐུང་ན་ལས་འདའ་
 ཚུལ་སྟོན་པ་ནི་སྒྲུལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཆོས་ཏེ། སྒྲུལ་སྒྲིབ་སྐད་དོད་ནི་ར་མ་ཏ་ཀ་ལ་ཞེས་པ་
 དེས་པར་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ཐུང་ན་འདའ་སྟོན་གྱི་སྒྲུལ་སྒྲིབ་འདི་ནི་གདུལ་བྱ་མ་
 ལུས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། བཟོ་

བྱང་ཆུབ་ལས་གྱི་མི་པོ་ཐོན་འགྲོ་ཐོན་པའི་ཆོས་དྲུག་གི་འཕྲིད་ཡིག་འཇམ་དབྱངས་སྤྱི་མཐོང་གོ་རུངས་རྒྱུ།

དང་སྟེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེ། །ལྷ་རན་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པས། །སངས་རྒྱས་སྤྱལ་པའི་སྟེ་
འདི་ནི། །རྣམ་པར་གྲོལ་པའི་ཐབས་ཆེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་ན་སྤྱི་མ་དང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་རན་ལས་འདའ་ཆུལ་སྟོན་པ་ཡང་
གདུལ་བྱའི་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་འདུག་པས་དེ་ཆུན་ཆད་ཀྱིས་བདག་ཅག་ལ་དོན་
མཛད་པས་སོ་སྟེ་འདྲ་བཀའ་དྲིན་དྲན་པར་ཡང་བྱ་ཞིང་སྤྱི་རན་ལས་འདའ་ཆུལ་སྟོན་མི་
སྟོན་དང་། ཆོས་གསུང་མི་གསུང་སོགས་རང་ཅག་གདུལ་བྱ་ལ་རག་ལས་པར་གོ་ནས་
བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོན་སོང་
གི་དགོ་པའི་རྟོག་པ་ཞིག་ལ་རག་ལས། རྟོག་པ་དེ་ཡང་ལུང་ལ་རག་ལས་ཤིང་། ལུང་
གི་ཆོས་དེ་ཐོག་མར་འབྱུང་བའི་གནས་དང་། བར་དུ་མི་ཉམས་པར་གནས་པའི་རྟོན་
གཅིག་པུ་ནི་སྤྱི་མ་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ལ་གཅེས་
སྤྱོད་སུ་བྱེད་པའི་སྟོན་དེ་ལྟ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆ་བ་སྤྱི་མ་ཆད་ལྟར་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་
བརྟེན་ཅིང་ཐུགས་(༥༩)དང་བཀའ་བྱུང་དུ་མི་གསོད་པར་སྒྲུབ་པས་ཉམས་སུ་ལེན་
པ་དོན་གྱི་ཞབས་བརྟན་དང་། ཐ་སྙད་ལའང་ཞབས་བརྟན་སྒྲུབ་པ་དང་བརྟན་བཞུགས་
འབུལ་བ་སོགས་ལ་རྒྱན་དུ་བརྩོན་ན་རང་གི་ཆེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་སངས་
རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་མི་བགྱིད་པའི་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་། སྤྱི་མའི་ཐུགས་དཀྱུགས་
པའི་ལས་རན་སྟོད་པ་ལ་མཐུ་སྤུལ་དུ་བྱིན་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་བསྟོ་བའི་ཡན་ལག་ནི། བྱག་འཆོལ་བ་དང་ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་
གཅིག་སྟེ། མོང་གི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དགོ་བས་མཆོན་ནས་དགོ་ཅུ་ཐམས་ཅད་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་དང་འབྲས་བུ་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་འདུན་
པ་དྲག་པོས་བསྟོས་པས་ནམ་ཡང་མི་འཛད་པའོ། །དེ་ཡང་གལ་ཏེ་དགོ་ཅུ་རྣམས་ལ་
བསྟོས་ན་དེ་འཕྲོག་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །འབྲས་བུ་དམན་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་

སངས་རྒྱལ་སྤྱི་བཟོས་ན་ནི་ཡུང་པོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་བྱ་རན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
སྤྱི་བཟོས་པར་འགྱུར་རོ། །

འོ་ན་རི་ལྷར་བཟོ་ཞེན་སྒྲན་མེད་པའི་བྱ་རྒྱུ་ཆེན་པོར་བཟོ་སྟེ། དེས་ནི་ནམ་
སངས་རྒྱལ་སྤྱི་བཟོས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་མིའི་བདེ་སྦྱིད་སོགས་ཞེས་ལ་འཐོབ་ཅིང་། སངས་
རྒྱལ་ནམ་མི་གནས་པའི་བྱ་རན་ལས་འདས་པ་ལ་བཞུགས་ཏེ། མཐར་ཐུག་པ་མེད་པར་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པར་མཛད་ནས། བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནམ་
ཡང་བཟོས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲོ་བ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟེས་གསུངས་ཤིང་། དགེ་བ་ཅུང་
བཟོ་ཅིས་པ་ནི་ཡན་ལག་དྲུག་གི་དགེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་མི་འཛིན་པ་དང་། དེས་
སྒྲོ་སེམས་སྤྱི་བཟོས་པ་དང་། དགེ་བ་གཞན་བསྟུང་པའི་མཆོན་བྱེད་ཙམ་དུ་བསྟན་
ནོ། །བདག་གིས་ཅི་བསགས་པ་ཞེས་པ་ནི་ཡན་ལག་དྲུག་པོ་དེ་དག་སྒྱུར་བས་བགྱིས་
པ་ཙམ་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་བརྒྱམས་པས་
བསགས་པའི་ལས་སྤྱི་བཟོས་ནོ། །ཆོག་རྒྱུ་ཐ་མས་ནི་རང་གི་དགེ་ཅུ་གཞན་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་བསྟུས་ནས། བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་འདིས་སྒྱུར་དུ་སངས་
རྒྱལ་(༥༩བ)པར་གྱུར་ཅིག་ཅིས་བཟོ་ཞིང་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པའོ། །དེ་ནི་དགེ་ཅུ་
ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྒྲོ་བོ་ཀྱན། །ཞེས་སོགས་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་བཟོས་པས་ནམ་ཡང་མི་འཛད་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དགེ་བ་དེའི་རྒྱས་
པ་ནམ་ཡང་མི་བཟོ་པ་སྟེ་རྫོགས་བྱང་དུ་བཟོས་པས་དེ་མ་ཐོབ་པར་ལྷ་མིའི་ལུས་དང་
ལོངས་སྦྱིད་སོགས་འཐོབ་ནས་འབྲས་བུ་མི་བཟོ་པ་ནི་བཟོ་བ་རང་གི་རྒྱས་པ་དང་།
རྫོགས་བྱང་འཐོབ་ནས་ཀྱང་མི་བཟོ་པ་ནི་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ཡིན་ཞིང་། མི་བཟོ་
པའི་འབྲས་བུ་མཆོག་དེ་ཐོབ་པ་ཡང་དགེ་བ་གང་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་

དང་དགེ་བ་རང་དུས་སུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་དང་། མཐུག་ཏུ་ཐབས་ཤེས་དེ་གཉིས་
 གྱིས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོད་པ་བཅས་གསུམ་ཚད་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་རག་
 ལས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་དུད་འགྲོ་ལ་ཟན་འཆང་གཅིག་སྒྲིབ་པ་ལྟ་བུ་དགེ་བ་ཚུང་དུ་ཞིག་
 ཡིན་ཡང་རྫོགས་བྱང་དུ་མ་བསྐྱོས་ན་འབྲས་བུ་དམན་པ་ཅམ་བསྐྱེད་ནས་སྐྱར་དུ་ཟད་
 པར་འགྱུར་བ་ལ་དེ་རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི་བསྐྱོད་སྒྲིབ་སྤྲུལ་པོ་ཆེས་ཁ་བསྐྱར་ན་འབྲས་བུ་ལུ་
 དུ་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་བྱང་འཐོབ་ཅིང་། དེ་མ་ཐོབ་པའི་བར་དུ་ཡང་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་རིམ་
 གྱིས་བསྐྱེད་ཅིང་འཕེལ་བས་ནམ་ཡང་ཟད་པར་མི་འགྱུར་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་འབྲུལ་
 ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་བྱིར། དགེ་བ་ཅི་བྱས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་
 པར་བྱ་སྟེ། བདེ་མཆོག་སྒྲོན་ལམ་ལས། དགེ་བ་ཚུང་ཟད་ཅམ་ཡང་རྒྱལ་སྤྲས་ཀྱི། །
 ཐབས་མཁས་སྒྲོན་ལམ་མཆོག་གིས་ཟིན་གྱུར་ན། །འབྲས་བུ་དམན་པའང་ལུ་དུ་
 འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་། །སྐྱར་དུ་འཛད་པའང་ནམ་ཡང་མི་ཟད་པར། །གསུང་བྱིར་དུས་
 གསུམ་དགེ་བ་ཅི་བསགས་པ། །སྤྲུལ་ཆེན་སྒྲོན་ལམ་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་ལ། །
 མཁས་པ་སུ་ཞིག་རབ་ཏུ་བརྩོན་མི་བྱེད། །དེ་བྱིར་ཐབས་མཁས་དེ་ནི་འདིར་བྱའོ། །
 ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་སྤྲིག་གང་ཡང་ཟད་པའི་དོན་ནི་རང་རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་
 པའི་རྒྱལ་བ་ཟད་པ་ལ་བྱེད་དེ། རང་དུས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འཛིག་པ་ཅམ་ནི་འདུས་
 བྱས་སྒྱུ་འི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཞིང་གཉེན་པོ་ལ་ཡང་(༥༧ན)མི་ལྟོས་ལ། །རྒྱལ་བ་ཟད་
 པའང་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཟིན་ནས་ཟད་པ་དང་། མ་བསྐྱེད་པར་རང་རང་གི་གཉེན་པོས་
 བརྩོན་ནས་ཟད་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་། རྫོགས་
 བྱང་དུ་བསྐྱོས་པའི་དགེ་བ་ནི་རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་མི་ཟད་པར་གཞུང་དང་
 མན་ངག་ཐམས་ཅད་ནས་མཐུན་པར་གསུངས་ཤིང་། དགེ་བ་དེ་རང་གི་གཉེན་པོ་ཁོང་
 བློ་དང་ལོག་ལྟ་ལྟ་བུས་ཀྱང་བརྩོན་མི་རྒྱལ་བ་ནི་སྤྲུལ་ཆེན་ཀྱི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་

ངོ། །ཡང་དགེ་ཅུ་རྣམས་བསྟོ་སྟོན་གྱིས་རྫོགས་བྱང་སོགས་གྱིས་རྒྱ་བསྐྱར་བའི་དོན་
ནི་དཔེར་ན་རྒྱ་ཆ་གང་ཡག་བཟོ་འོས་པའི་གསེར་ཞིག་གསེར་མགར་མཁས་པས་
བདག་པོའི་འདོད་པ་དང་བསྟུན་ནས་རྒྱ་སོགས་སུ་བསྐྱར་བ་ལྟར་འབྲས་སུ་གང་
བསྐྱེད་མ་ངེས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་བསྟོ་བས་རྫོགས་བྱང་སོགས་སུ་ངེས་པར་བྱས་པ་ལ་
བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གསེར་གླེང་ལས། རྒྱ་བསྐྱར་བའི་དཔེ་ནི་གསེར་མགར་གྱིས་
གསེར་སྒྲུལ་སྒྲེས་སུའི་རྒྱ་སོགས་སུ་བསྐྱར་བ་བཞིན་དུ་འོ་ཞེས་གསུང་ཞིང་། དཀོན་
བཅུགས་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བཞིན་ཏེ། །འདུན་པའི་ཅུ་ལ་རབ་ཏུ་
གནས། གང་གིས་སྟོན་ལམ་ཅི་བཏབ་པ། །དེ་འདྲར་འབྲས་སུ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་པན་ཡོན་སྒྲན་མ་མཆིས་པ་བསྟོ་བའི་རྒྱལ་པོ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བ་མཆོག་
ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་འབྱུང་བ་ལ་འདི་དུག་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་གང་དུ་བསྟོ་ན་སྒྲུལ་
རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་སྟེ་ཤར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་དགེ་བའི་ཅུ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་གཏོགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོངས་
སུ་བསྟོར་མི་འཇུག་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་གང་གི་ཆེད་དུ་བསྟོ་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྟེ། སྟོན་འཇུག་ལས།
དངོས་སམ་ཡང་ན་བརྒྱད་ཀྱང་རུང་། །སེམས་ཅན་དོན་ལས་གཞན་མི་སྟུང་། །སེམས་
ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྟོ་འོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་བསྟོ་ན་དགེ་བ་རྣམ་ཡང་མི་ཟད་པའི་(༥༧བ)
དོན་དུ་སྟེ། སྟོ་གོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ཆུ་ཐིགས་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་ལྟར་། རྒྱ་
མཆོ་མ་སྒྲུལ་པར་དུ་དེ་མི་འཛད། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་ཡོངས་བསྟོས་དགེ་བ་ཡང་། །
བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་པར་དུ་དེ་མི་འཛད། །ཅིས་པ་ལྟར་རོ། །

བཞི་པ་རྣམ་པ་གང་གིས་བསྟོན། བསྟོན་པའི་ལམ་གསུམ་ལ་བདེན་པར་མ་ཞེན་པའི་ཤེས་རབ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ལམ་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པའི་རྒྱ་སྟོང་རྗེ་སྟེ་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་ཟུང་འབྲེལ་དུ་འཇུག་པའི་རྣམ་པས་སོ། །

ལྷ་པ་དངོས་པོ་གང་བསྟོན་སྒྲིལ། འགྲོ་ཀྱན་དགེ་བ་རི་སྟོན་ཡོད་པ་དང་། །བྱས་དང་བྱེད་འཇུར་དེ་བཞིན་བྱེད་པ་དག །བཟང་པོ་རི་བཞིན་དེ་འདྲའི་ས་དག་ལ། །ཀྱན་ནས་ཀྱན་ཀྱང་བཟང་པོ་རེད་ཀྱང་ཅིག །ཅེས་པ་དང་། །བྱད་པར་དུ་སྐབས་སུ་གང་བབས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་ཏེ་མདོར་ན་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །

དུག་པ་བསྟོན་པའི་ངོ་བོ་ནི། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་ལྟར། དགེ་ཅ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྐྱར་བར་བྱེད་པའི་སེམས་དཔལ་དང་། མི་ཟད་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་རྣམས་ཅི་རིགས་པའོ། །དེས་ན་དགེ་བ་གང་ཡང་མི་ཟད་པའི་དོན་དུ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་གཞན་དོན་དུ་རྒྱུགས་བྱང་ཁོ་ནར་བསྟོན་པར་བྱས་ན་དེ་དག་གི་དོན་འདུས་སོ། །

བསྟོན་པའི་བྱེད་ལས་ནི། དགེ་བ་མི་ཟད་པར་བྱེད་པ་དང་འབྲས་བུ་དམན་པ་ལུལ་དུ་སྒྱེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐེག་དམན་དག་གིས་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མཁོན་པར་བྱེད་པ་དང་། མདོར་ན་རང་གཞན་གྱི་དོན་རབ་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱན་ལས། རང་གཞན་དོན་རབ་སྐྱབ་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གང་བསྟོན་རྒྱུ་དགེ་བའི་སྐབས་སུ་རང་གཞན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་བསྟོན་པར་མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། འདྲིའི་དོན་འཆད་པ་ན། གསེར་ཐང་ལས། འོན་ཀྱང་མདོ་ལས་འདྲི་དག་དང་པོར་སྟོས་གཅིག་ཏུ་བསྟོམ་ཞིང་། དེ་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱས་ནས། དེའི་དགེ་བ་བསྟོན་པར་གསུངས་པས་གཞན་གྱི་དགེ་ཅ་བསྟོན་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཐུག་དོག་མེད་པའི་ཡི་རང་བྱས་པ་ན་བྱེད་པ་པོ་དང་མཆུངས་པར་

འཕྱོང་པའི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་(༡༧ན)བསྟོར་བ་ལ་བརྟགས་སམ་སྒྲམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་
ལ་དཔགས་ན་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་རང་གིས་ཡི་རང་ནས་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོས་ན་པན་
ཡོན་ཐོབ་གྱི། དོན་དུ་དེ་ཙམ་གྱི་རྫོགས་བྱང་གི་རྒྱར་བསྐྱར་མི་ལུས་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་
པ་ལ་སྟོ་ལྟ་ན་རྣམས་ཀྱིས་རྟོག་དཔྱད་མཛད་པར་བྱ། བསྟོ་སྒྲིབ་གཉིས་ལ་ངོ་བོའི་སྟོ་
ནས་བྱང་པར་ཆེར་མེད་ཀྱང་འདོད་བྱའི་འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་གྱི་འདུན་པས་བྱང་པར་
དུ་བྱས་པ་སྟོན་ལམ་དང་། རྒྱའི་དགེ་བ་རྣམས་འབྲས་བུ་དེའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་འདུན་
པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པ་བསྟོ་བའི་ཞེས་སྟོད་འཇུག་དར་ཁྲིའི་ལས་གསུངས་པས། བསྟོ་
བ་ལ་སྟོན་ལམ་གྱིས་བྱང་ཅིང་། བསྟོ་བྱའི་རྣམ་དགེ་བ་ལ་འདི་ཡིས་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་
མ་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ལམ་རྣམས་ནི་བསྟོ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་གཏུགས་པའི་ཕྱག་འཆལ་བ་ལྟ་བུའི་ཆོ་དགེ་རྩའི་
བྱང་པར་རྣམས་གཞན་དོན་དུ་གཏོང་བའི་བསྟོ་བ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྤང་བོ་གསུམ་པ་
ལས། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་། ད་ལྟར་བྱང་བའི་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅིང་ཡན་ལག་ལྔ་ས་ལ་གཏུགས་པར་བྱ་
སྟེ། སྤང་མོ་གཡས་པ་ས་ལ་འཇུགས་པའི་ཆོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཡས་ཕྱོགས་
ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་བརྗོད་དོ། །གཡོན་པ་འཇུགས་པའི་ཆོ་སེམས་
ཅན་སྤྱད་གཡོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་ལ་
གནས་ཤིང་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་སོ། །ལག་པ་གཡས་པ་
འཇུགས་པའི་ཆོ་རི་ལྟར་སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སྤྱིང་བོ་མཆོག་དམ་པར་བཞུགས་པ་
དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དང་ལྟན་པས། དབྱ་དང་སྐྱེ་སྐྱེལ་མོ་གྲང་ལ་བཞུགས་ཏེ་ཕྱག་
གཡས་པ་ས་ལ་བསྐྱོན་ནས་བདུད་དབྱང་དང་བཅས་པ་བཀྲལ་ཞིང་བྱང་རྒྱབ་བརྟེན་པ་
ལྟར་སེམས་ཅན་འདི་དག་གིས་ཀྱང་བདུད་ཕྱིར་གྲོལ་བ་ཆོམས་པར་གྱུར་ཅིག །བྱང་

ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིམ་པོ་ལ་འདུག་ཅིང་ས་ལ་བསྐྱེད་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་གྱུར་
 ཅིག །ལག་པ་གཡོན་པ་འཇུགས་པའི་ཆེ་སེམས་ཅན་སུ་དག་གིས་པའི་(༡༡བ)ཆོས་ལ་
 གནས་ཏེ་གཡོན་བྱེད་སུ་འཛིན་པ། གདུལ་དགའ་བ་དེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པའི་དངོས་
 པོ་བཞིས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་ཅིག །གདོང་པ་དང་དབྱེལ་བ་ས་ལ་གདུག་པའི་ཆེ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པས་སྒྲ་མ་རྣམས་ལ་རིམ་གྱོ་བཀྱིད་ཅིང་སྒྱི་
 གཙུག་ལྟར་མི་མཐོང་བ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཕགས་པར་གྱུར་ཅིག །
 དེ་ལྟར་བདག་ཡན་ལག་ལུས་བྱུག་འཆལ་བ་འདིས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་ལྟ་
 སེལ་བར་གྱུར་ཅིག །དབང་པོ་ལྟ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྱུར་ཅིག །མིག་ལྟ་ཡོངས་སུ་
 དག་པར་གྱུར་ཅིག །མདོན་པར་ཤེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་ལྟ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག །
 སེམས་ཅན་འགྲོ་ལྟར་སྒྲེས་པ་རྣམས་འགྲོ་བ་ལྟ་ལས་ཀྱང་བྱུང་བར་འཕགས་པ་དང་།
 རྒྱལ་བྱིས་ཀྱང་བར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་དང་།
 ཤེས་རབ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པ་
 དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅིས་
 གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་། དེ་ནི་བཏང་བསྐྱེད་དག་སྒྲེལ་བཞིའི་ནང་ནས་དགེ་ཅ་གཏོང་
 བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རང་ཅག་རྣམས་ཐོག་མེད་ནས་ད་བར་རང་དོན་ཕལ་པ་ལ་
 གཅིས་འཛིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དྲག་པོ་རྒྱན་མི་ཆད་པས་དམ་དུ་བཅིངས་ཏེ་ཅི་བྱས་ཐམས་
 ཅད་རང་གི་བདེ་ཐབས་སུ་བྱེད་པ་ལྟར་གཞན་དོན་ལ་འདྲིས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་དྲུག་གི་སྒྱུད་ཡུལ་ཐམས་ཅད་བྱུགས་རྒྱུད་རྣམ་པར་དག་པས་གཞན་
 དོན་ཁོ་ནར་འདུན་པའི་བསྐྱོ་སྐྱོན་གྱི་བྱུང་བར་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་དོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆོན་
 གྱི་བསྐྱོ་བའི་ལེའུ་དང་། སྤང་པོ་གསུམ་དང་། སྒྱུད་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མདོ་སྟོན་སྟེན་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲེ་སྒྲོད་ལས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་གནད་བསྐྱེད་པ་བསྐྱབ་བཏུས་

དང་སྒྱུད་འཇམ་སྒྲིབ་ལམ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ལ་སྒྲོ་བཙུག་མ་ཚུན་ཆོད་ཀྱིས་
 འབད་པར་བྱ་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་བསྐྱོ་བའི་རྒྱལ་པོ་བཟང་པོ་སྒྱུད་པ་ལ་རྫོགས་བྱང་
 རོན་གཉེར་གྱི་མོས་པ་དང་ལྷན་པས་ལན་ཅིག་ཙམ་དད་པ་སྒྲིས་ན་ཡང་བསོད་ནམས་
 བྱད་པར་དུ་འཇགས་པ་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་(༡༢)བསྐྱུད་པར་འགྱུར་ཏེ། བཟང་སྒྱུད་
 ལས། གང་ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་རྣམས་མཐའ་ཡས་པ། ་རིན་ཆེན་བརྒྱན་ཏེ་རྒྱལ་བ་
 རྣམས་ལ་ཕུལ། ་ལྷ་དང་མི་ཡི་བདེ་བ་མཆོག་རྣམས་ཀྱང་། ་ཞིང་གི་རྒྱལ་རྒྱུད་བསྐྱལ་
 བར་ཕུལ་བ་པས། ་གང་གིས་བསྐྱོ་བའི་རྒྱལ་པོ་འདི་ཐོས་ནས། ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་
 རྗེས་སུ་རབ་མོས་ཤིང་། ་ལན་ཅིག་ཙམ་ཡང་དད་པ་སྒྲིས་པ་ནི། ་བསོད་ནམས་དམ་
 པའི་མཆོག་ཏུ་འདི་འགྱུར་རོ། ་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་
 བསྐྱུས་པ་དང་ངན་སོང་དང་གྲོགས་ངན་སྤངས་ཏེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་བ་དང་།
 རྒྱུད་པ་ལེགས་པར་རྒྱུད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སྐལ་མཉམ་འཕྲོ་བ་དང་།
 ལས་སྒྲིབ་ཡོངས་སུ་བྱང་བར་འགྱུར་བ་དང་བཞི་ནི། ཆོ་འདིའི་མཐོང་ཆོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་
 དང་། ཆོ་རབས་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དང་། གཟུགས་དང་། མཚན་དང་།
 རིགས་དང་། ་ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཞིང་། བདུད་དང་ཕྱ་
 རྟོགས་ཀྱིས་མི་ཐུབ་པ་དང་། འགྲོ་ཀྱན་གྱི་མཆོད་གནས་སུ་འགྱུར་བ་བཙས་རྒྱས་བསྐྱུས་
 པ་དང་། ལྷ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དུང་དུ་འདུག་སྟེ་བདུད་སྟེ་བཏུལ་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ་
 ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་སོགས་འབྲས་བུས་བསྐྱུས་པའི་ཕན་ཡོན་སྤྱོད་ན་མ་མཆིས་པ་འབྱུང་
 བས་བཟང་སྒྱུད་སྒྲིབ་ལམ་འདིའི་དོན་ཡིད་ལ་བྱ་ཞིང་། ཆོག་ཙམ་བཏོན་པ་སོགས་ལ་
 ཡང་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་སོ། ་ཕན་ཡོན་དེ་རྣམས་ཇི་བཞིན་
 འབྱུང་བ་ལ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སྒྲུབ་ཐབས་སྒྲིབ་ལམ་འདི་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་བའི་
 བཀའ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པས་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་སོགས་རྒྱལ་བའི་བྱིས་རྣམས་པར་

དག་པ་ཁོ་ན་གལ་ཆེ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ལ་སོམ་ཉི་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་པ་དང་། མདོ་
ལས། རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ལྷན་པའི་སྒོན་ལམ་གྲུབ་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་རྫོགས་བྱང་འཐོབ་པ་ལ་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱུ་དུས་ན་རྒྱལ་སྐུས་
ནམས་ཀྱི་སྒོན་ལམ་ཆེན་པོ་འབྲམ་ཐུག་གུངས་མེད་པ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་གི་ཁྱུང་ལྟ་
བུ་ཡོད་པ་ནམས་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྒོན་ལམ་(༥༦བ)ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་སྟེ།
སྒོན་ལམ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་དོན་རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་མཐའ་དག་ནི་
ལུང་རྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་ཁོ་ན་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་སྒྲ་
མ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གསུང་ལས། བསྐྱར་པ་ཁོ་ན་ལྟར་བཅས་འགྲོ་བ་ཡི། །བདེ་
ལེགས་ཀྱི་ཕྱི་རྩ་བར་ཡིད་ཆེས་ནས། །ལུས་སྒོག་ཡལ་བར་གྱུར་ཡང་མི་གཏོང་བའི། །
སྤྱིང་སྤྱོདས་ཆེན་པོས་དམ་ཆོས་འཛིན་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། ཡུམ་དགོངས་
འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལས་ཀྱང་། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་
ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་རང་དོན་དང་གཞན་དོན་དང་། གཉིས་ཀའི་དོན་གྱི་འབྱུང་གནས་སུ་
ཡིད་ཆེས་པའི་དད་འདུན་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་ལས་ཀྱང་། རྒྱལ་
བས་བརྒྱ་ཕྱིན་དྲི་བ་ཡོངས་དྲིས་ལན་གསལ་བ། །གལ་ཏེ་གཞུང་གི་སྟེང་སངས་རྒྱུ་
ཞིང་གྱུར་ལ། །དེ་ཀྱན་རྒྱལ་བའི་རིང་སྟེལ་བྱུར་བྱུར་གཏམ་གྱུར་གྱང་། །བདག་ནི་ཤེས་
རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལེན། །ཅི་སྒྲ་ཅེན་སྒྲུག་དུང་མི་གུས་བདག་མ་ལགས། །
འོན་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཡོངས་སུ་བསྒོམ་པས་མཆོད་པར་བགྱིད། །ཅེས་དང་། མདོར་རྟོགས་
རྒྱན་ལས། མོས་པ་རང་གི་དོན་དང་ནི། །རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་དོན་དང་། །རྣམ་
གསུམ་ཤེས་བྱ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྟ་མོ་རྒྱལ་བོ་གསལ་རྒྱལ་གྱི་ཕ་མོ། དཔལ་བྱེད་
གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོན་ལམ་གཞུང་གི་
ཁྱུང་གི་བྱེ་མ་སྟེང་གང་ལགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། འདི་ལྟར་དམ་པའི་ཆོས་

ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོ་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་ཆུང་དེ། དེ་བཙོམ་ལྟར་
འདས་དམ་བའི་ཆོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ནི་དེ་ལྟར་ཡུལ་ཆེན་པོ་ལགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་ཚུལ་ཡང་། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སྒྲོན་ལམ་
ཆེན་པོ་གསུམ་གདབས་ཏེ། ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་དམ་བའི་ཆོས་རྟོགས་པ་འཕྱོང་
པར་གྱུར་ཅིག །དེ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སྒྲོ་བ་དང་དབྱེ་བ་མེད་པར་གཞན་ལ་ཆོས་སྒྲོན་པར་
གྱུར་ཅིག །བསྟན་པ་དེ་ཡང་ལུས་དང་སྒྲིག་ལ་མི་བལྟ་བར་ཆོས་བསྟུང་ཞིང་ཡོངས་སུ་
འཛིན་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གསུངས་ཤིང་། སྒྲོན་(༡༥)ལམ་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཀྱུལ་
སྐས་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་གཞན་ཐམས་ཅད་འདུ་བ་ནི། དཔེར་ན་གཟུགས་སྣ་ཆོགས་པ་ཐམས་
ཅད་ནི་ནམ་མཁའི་ཁོངས་སུ་འདུས་པ་དང་འདྲ་བར་གསུངས། དེ་ལྟར་འདུ་བས་ཡུལ་
ཆེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་རྒྱ་ཆེ་བ་སྒྲོན་ལམ་དེའི་ཡོན་ཏན་བཅས་པ་ནི་སྒྲོ་
རང་ག་བའི་ཡུལ་མིན་པར་རྒྱས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཤད་ཀྱང་མི་རྟོགས་པའི་དོན་
ནོ། །ཆོས་གཟུང་བའི་དོན་དུ་ཡན་ལག་གསུམ་པོ་ལུས་དང་སྒྲིག་དང་། ཡོངས་སྒྱུད་
གཏོང་ཞིང་། ལུས་གཏོང་བས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྱུ་རྟག་པར་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་
བྱབ་པ་ཐོབ་བོ། །སྒྲིག་གཏོང་བས་ནི་ཆོས་རྟག་པ་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྟན་
པ་འཕྱོང་བོ། །ཡོངས་སྒྱུད་གཏོང་བས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཆོད་པ་རྟག་
ཏུ་གནས་པ་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་འཕྱོང་བོ། །དཔེར་ན་མི་སྒྲོབས་པོ་ཆེས་
གནད་དུ་མི་དྲག་པར་བསྟུན་ཡང་ལུས་ལ་གནོད་ཅིང་། སེམས་ལ་མི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་
བསྐྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམ་ཆོས་འཛིན་པ་ཆུང་དུས་ཀྱང་བདུད་སྤྲིག་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་
གནོད་ཅིང་། སེམས་ལ་ཕྱ་རན་བསྐྱེད་དེ་དག་ཏུ་སྤྲི་སྤྲུགས་འདོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་
རོ། །ཚུལ་འདིས་བདུད་ལ་གནོད་པ་ལྟ་བུ་བདུད་ལ་གནོད་བྱེད་གཞན་མེད་དོ། །བ་
ལང་བྱ་མཆོག་གི་རྒྱ་ཞིང་གིས་བ་ལང་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་ལྟར། ཐེག་པ་

ཆེན་པོ་ལ་ཆོས་འཛིན་པ་རྒྱུ་དུས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་
 ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ། །རི་རབ་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བས་རི་ནག་པོ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་
 གཞོན་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ལུས་སྟོག་ལ་མི་བལྟ་བ་བདག་དང་བདག་གིར་
 བཟུང་བ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་དགེ་བས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ལ་གསར་
 དུ་ཞུགས་པ་ལུས་སྟོག་ལ་བལྟ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ན་གཞན་ལྟ་ཅི་སྟོས། གཞན་ཡང་དབེར་ན་འཛིག་རྟེན་འཆགས་
 པའི་དུས་ཀྱི་སྒྲིན་ཆེན་པོ་ནི་ཁ་དོག་མཐའ་ཡས་པ་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་ཡས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་
 དང་ལྟན་པ་ལྟར་དམ་ཆོས་འཛིན་པའང་(༥༥བ)ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱུ་
 དཔག་མེད་དང་ལྟན་ནོ། །དབེར་ན་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པའི་རྒྱའི་ཡུང་པོ་རྒྱུད་གིས་
 བསྐྱབས་པ་ལས་ནི་གླིང་དང་གླིང་ཐུན་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྣ་ཆོགས་ཅན་གྱི་བ་ཐུག་
 མང་པོ་འབྱུང་བ་ལྟར། དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འབྱུང་ཁུངས་ལས་
 ཀྱང་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམ་འབྱུལ་ཐམས་ཅད་དང་། ཆོས་སྣང་བའི་སྒྲོ་སྒྲོ་ཆོགས་
 དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་ཀྱི་ཡུན་ཆོགས་སྟོན་མ་སྟོང་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
 རོ། །ས་ཆེན་པོ་ནི་ཁུར་ཆེན་པོ་བཞིའི་རྟེན་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་རི་དང་ཅི་གིང་ལོ་ཏྲག་དང་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ནོ། །དམ་ཆོས་འཛིན་པ་ཡང་། ལྟ་དང་མི་དང་ཉན་ཐོས་
 དང་། རང་རྒྱལ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཡུན་ཆོགས་བཞི་ལ་སྦྱར་བས་ཁུར་ཆེས་ཆེ་བ་
 འབྱེར་བའོ། །ཡངས་པ་ཆེན་པོ་འདིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་མེད་པ་དང་། རིན་ཐང་ཆེ་བ་
 དང་། རྒྱུད་བ་དང་། དེ་བས་ཀྱང་རྒྱུད་བ་བཞིའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པ་ལྟར་དམ་ཆོས་
 འཛིན་པ་འདིའང་ཐེག་པ་བཞི་པོ་དེའི་ཡུན་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སོ། །

གཞན་ཡང་འཕགས་པ་སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་

འགྲུམ། །ལྷ་དང་སྒྲུ་དང་མིའམ་ཅི་རྣམས་དང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་
 བབུང་འགྲུམ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཤིང་། མདྲོས་པས་ལྷས་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་སྒྲུ་
 བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ལྷགས་པ་བསྐྱེད་ཞིང་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་འཛིན་པ་ཉིད་དེ། ཆོས་སྒྲུ་
 བ་བབུང་བས་ཆོས་བབུང་བའོ། །ཆོས་འཛིན་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྩ་སྟེ་ཞེས་སོགས་མཐའ་
 ཡས་པར་གསུང་ཞིང་། འདི་དག་གི་སྐབས་ཀྱི་དམ་ཆོས་འཛིན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
 ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་གཞན་དང་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་
 པས་སོ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡིན་པས་མི་ཆོག་གང་ཟག་ཐེག་པ་ཆེན་
 པོར་ཚུད་པ་ཞིག་དགོས་གསུང་བ་དང་། ཡུལ་སྦྱོས་བྲལ་ཡིན་པས་མི་ཆོག་སྦྱོས་སྦྱོས་
 བྲལ་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་གསུང་བ་ལྟར། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱང་ཐབས་ཤེས་ལྷན་པར་
 ཅན་བསྐྱེད་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་(༥༥ན)མོས་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་
 དང་། སྦྱོབས་པ་མི་ཟད་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་གོང་གསལ་གྱི་མདོ་ལུང་རྣམས་དྲངས་ན་
 ཆོག་མང་བར་འགྲུར་བས་དོན་གྱི་ཆ་རྣམས་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་ཏེ་བཞེད་པའོ། །སྦྱོན་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྦྱོན་ལམ་ཕྱག་ལེན་དུ་ཐེབས་པར་
 མཛད་པ་ནི། དཔེར་ན་རང་ཅག་གི་རྗེ་སྤྱི་མའི་རྟོགས་བཞེད་ལས་ཀྱན་ཀྱང་བསྟན་པ་
 རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྒྲུས། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་སྦྱོན་ལམ་གང་གའི་ཀྱང་རྣམས་ནི། །
 དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་སྦྱོན་ལམ་ནང་འདུས་པར། །གསུང་ཕྱིར་དགེ་ཅ་རི་སྟེད་བསགས་
 པ་ནི། །ཀྱན་ཀྱང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་བསྒྲུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
 སྦྱིར་དམ་ཆོས་འཛིན་ཚུལ་ཡང་། །ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས། ཆོས་མིན་གྱི་ཕྱོགས་ཚར་
 བཅད་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྦྱོང་བ་ལྟ་བུ་དབང་གིས་སྦྱོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་
 དང་། ཕྱོགས་གྲུང་ཆོས་གྲགས་ལྟ་བུས་རིགས་པའི་སྦྱོན་ཆོས་མིན་གོ་བ་ཅན་རྣམས་
 ཡམ་པར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་བསྟན་དར་བར་མཛད་པ་ལྟ་བུ་རིགས་པའི་སྦྱོན་ཆོས་འཛིན་པས་

སོ། །འདི་གཉིས་ནི་ཐབས་གཞན་གྱིས་འཛིན་པ་ཡིན་ཞིང་། རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་
བསྟན་འཛིན་ཚུལ་ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱེད་པ་དང་། འཆད་
ཉན་བྱེད་པ་སོགས་ཆོས་སྒྱུད་བཅུའི་ཉམས་ལེན་མཐའ་ཡས་ཀྱང་། །བསྟན་བསྟན་པ་
རི་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་དག་རི་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། མཛོད་ལས། སྟོན་པའི་
དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྒྲུབ་
བྱེད་ཅིང་། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཕྱོགས་རེ་ཅམ་འཛིན་པ་རྣམས་མང་ཞིང་། མདོ་སྒྲགས་གྱིས་བསྟུས་པའི་
ལུང་རྟོགས་གཉིས་ཀ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འཛིན་ཚུལ་ནི་འཕགས་ལུལ་དུ་མགོན་པོ་
ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་། གངས་ཅན་འདིར་རྗེ་བླ་མ་ཡབ་སྲས་གྱིས་འཛིན་ཚུལ་ལས་མ་
འདས་སོ། །དེས་ན་རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་བྱ་བ་རན་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ།
རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་གྱིས་(༥༥བ)བསྒྲུབ་པ་དང་།
འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་ནི་མི་ལུས་འཐོབ་པ་ལས་སུ་
བྱ་བ་གཅིག་ཤུ་ཡིན་ཞིང་། འགྲོ་བའི་སྒྲུག་བསྟུལ་སེལ་བའི་སྒྲན་དང་བདེ་བ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་སུ་བསམས་ནས་དགེ་བ་ཅི་བྱས་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་བྱིར་དུ་བསྟོ་
བར་བྱ་ཞིང་། འབྲས་བུ་རྟོགས་བྱུང་དང་རྒྱ་དམ་ཆོས་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱང་བླ་མའི་
བཀའ་དྲིན་ཁོ་ན་ལ་རག་ལས་པས་རང་གཞན་མཐའ་དག་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཏུ་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་བསྟོ་སྟོན་ཡང་རྒྱན་དུ་བྱ་
སྟེ། རྗེ་བླ་མས། སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པའི་བསྟན་པ་དང་། །མཇལ་བ་འདི་འདྲ་བའི་
དྲིན་ཡིན་པས། །དགེ་བ་འདི་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །བཤེས་གཉེན་དམ་པས་འཛིན་
པའི་རྒྱར་བསྟོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་དགེ་བ་རྟོགས་བྱུང་དུ་བསྟོ་བ་སོགས་བསྟོ་བ་བྱེད་པར་ཅན་རྣམས་ནི་

འབྲས་ཁུ་བྱེད་པར་ཅན་མེད་པར་བལྟ་བའི་ལོག་ལྟ་དང་། ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་ལ་རག་པ་ལས་
 པར་རྒྱ་མེད་དུ་བལྟ་བའི་ལོག་ལྟ་དང་། རྒྱ་ལ་རག་པས་ཀྱང་འབྲས་ཁུ་རྒྱ་དང་མི་མཐུན་
 པ། བལྟ་བའི་ལོག་ལྟ་ཀྱན་གྱི་གཉེན་པོར་འགྲོ་སྟེ་ལོག་ལྟ་ཅན་ལ་བསྟོ་བ་འབྱུང་བའི་
 གནས་མེད་པས་སོ། །ལོག་ལྟ་ནི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་རྒྱ་འབྲས་དང་། ཆོ་སྒྲ་མ་
 རྒྱས་འདིར་འོང་བ་དང་། འདི་ནས་སྤྱི་མར་འགྲོ་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་དང་། དག་བཅོམ་
 པ་སོགས་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་མེད་ཅེས་སྐྱར་བ་འདེབས་
 པའམ། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །
 བྱེད་ལས་ནི་སྒྲ་བྱ་དང་དོར་བྱ་སྤྱི་མཐོང་ཐོན་པ་ལ་ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དོར་བྱ་དང་
 སྒྲ་བྱ་འབྱུང་འབྱུར་ལ་སྤྱི་མཐོང་ཐོན་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ལོག་ལྟ་
 ནི་ཕལ་ཆེར་སྐྱར་འདེབས་དང་། དབང་ལྷན་འགྲོ་བའི་རྒྱར་འཛིན་པ་སོགས་སྒྲོ་འདོགས་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་ཀྱན་བརྟུས་དར་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་
 ལོག་ལྟ་ནི་སྐྱར་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་སོགས་དགོ་བའི་རྩ་བ་གཅིད་ཅིང་
 སྤྱི་མཐོང་དོར་གོ་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས་སྤྱི་མཐོང་ཐོན་པའི་རྩ་བ་སྟེ། འོ་སྟོལ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཤི་བ་ན་
 མི་(༡༧ན)ཤི་བ་ལྟར་གྱུར་ནས་སྐྱར་སྤྱི་བ་དག་ག་ན་འོང་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་ཆོ་འདིའི་
 འདོད་པ་ལ་ཅི་བོ་བྱེད་པ་སྟེ། ལུ་སྟེགས་པའི་གཏམ་ལས། མཛེས་མ་ལེགས་པར་
 གཡོས་ལ་ཞེས་པོར་བོ། །ཤི་ནས་དེ་ཡི་སྒྱུད་ཡུལ་མིན། །སྐྱར་སྤྱི་བ་དག་ག་ལ་ཡོད། །
 མེ་ཤི་ཐལ་བ་རྒྱུད་ཁྱེར་འདྲ། །མང་བོས་དེ་དག་གང་སྐྱབ། །དེ་དག་སྐྱབ་ཀྱི་འི་རྗེས་དང་
 འདྲ། །ཞེས་ཆོ་སྤྱི་མ་ནི་ཡོད་ཟེར་བ་དེ་བརྟུན་ཡིན་ཟེར་བ་ལྟར་གྱུར་ན་ཉེས་དམིགས་
 ཆོ་སྟེ། བཤེས་སྤྱིར་ལས། གལ་ཏེ་མཐོ་རིས་ཐར་པ་མངོན་བཞེད་ན། །ཡང་དག་ལྟ་ལ་
 གོ་མས་པ་ཉིད་དུ་མཛོད། །གང་ཟག་ལོག་པར་ལྟ་བས་དགོ་སྤྱད་ཀྱང་། །ཐམས་ཅད་
 རྣམ་པར་སྤྱིན་པ་མི་བཟད་ལན། །ཞེས་དང་། སྤྱི་མཐོང་ལས་ཀྱང་། མེད་པར་ལྟ་བ་

ཆོ་རབས་ཕྱི་མ་ལ། །གནས་པ་དེ་ནི་སྒྲིབ་ནས་རྒྱང་གང་ལྟར། །དེས་ནི་རུས་པའང་
འཛིག་པའི་ནད་སྤོང་ན། །བདག་ལ་ཕན་འདོད་སྤྱི་ཞིག་དེ་རུ་འཇུག །ཞེས་དང་། །ལ་
ཅིག་མེ་ཡི་ནང་ན་ལུས་འབར་ཞིང་། །རབ་རྒྱ་ཆ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཡུན་རིང་སྤོང་། །མེ་
འབར་ནང་ན་ལྷགས་བསྐྱེད་འབྱུང་ཡང་། །རང་གི་ལས་ཀྱིས་ཐལ་བར་ལྷག་མི་
འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཆ་གང་གི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐའ་ཡས་པ་སྤོང་བར་གསུངས་པས།
བདག་ལ་ཕན་འདོད་རྣམས་ལྟ་རན་ཅན་དེ་འདྲ་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་ཞིག་སྒྲིབ་གནས་སྤྱི་
ཡང་མི་བྱ་སྟེ། སྒྲིབ་རབས་ལས། འདི་ལའང་རེ་ཞིག་ཅོར་ནི་འབྱོར་བར་འདོད་པ་
ཡིས། །བདག་ནི་རན་པ་དག་ལ་ཅོར་ནི་ཡོངས་མི་གཏོང་། །བརྟམ་དང་མི་མཁས་ལེ་
ལོ་ཅན་ལའང་ཅོར་མི་གཏོང་། །དེ་དག་ལ་ནི་བཏང་ན་དེ་ཉིད་ཟད་པའི་མཐའ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དེས་ན་མིར་གྱུར་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སོགས་ལ་རྟོག་དབྱེད་མེད་པའི་འཛིག་རྟེན་ཆེན་
པོའི་ལྷགས་དང་། རྟོག་དབྱེད་ཡོད་ཀྱང་མཛོད་ལས། མེད་དང་དམན་ལ་མཆོག་ལྟ་
དང་། །རྒྱ་མིན་ལམ་མིན་དེར་ལྟ་བ། །ཞེས་པ་ལྟར། སྤྱོད་དཔོན་རན་པ་དང་ལྷན་པ་
དང་། །བསྟན་བཅོས་པལ་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། །རང་གིས་བསམས་ཉེས་པ་སོགས་
ཀྱིས་ལས་འབྲས་དང་སྒྱེ་བ་སྤྱི་ཕྱི་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། ཡོད་པར་ལྟ་བ་ལ་ཡང་ལྟ་བ་
དམན་པ་ལ་མཆོག་རྒྱ་འཛོན་པ་དང་། ཐར་པའི་རྒྱ་དང་ལམ་མིན་པ་ལ་དེ་དང་(༡༩བ)
དེར་ལྟ་བ་སོགས་རང་གཞན་ཀྱན་ལ་འབྱུང་ཉེ་ཞིང་། །ལྟ་རན་སྒྲིབ་ན་རང་གཞན་ལུང་
ཆབ་ཆེ་བས་སྒྲོ་གྲོས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྱེ་བ་ཡོངས་སྤྱི་ལེན་པ་
ན། །འབྱུང་རྒྱུ་དབང་པོ་སྒྲོ་དག་ནི། །རང་གི་རིགས་ལ་ལྟོས་མེད་ཅན། །ལུས་ཉིད་
འབའ་ཞིག་ལས་སྒྲེ་མིན། །ཞེས་སོགས་དང་། གོམས་ལས་འདོད་ཆགས་སོགས་གསལ་
བ། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་ཀྱན་ཆེ་སྒྲེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་སོགས་རིགས་

ལམ་སྤོ་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་སྒྲུངས་ནས་ལོག་རྟོག་ཁེགས་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། རྟོག་པ་
དོན་མཐུན་སྒྲེ་བས་དེ་ལྟར་གལ་ཆེ་ཞིང་། གཞན་ཡང་བྱིས་པ་རྣམས་བཅས་མ་ཐག་
ནས་ལུ་ཞོ་འབྱེད་བ་སོགས་སྤྱིད་པའི་སྒྲིད་ལམ་ངན་པ་རྣམས་མ་བསྐྱབ་པར་ཡང་ཤེས་
ཤིང་། ཁ་རྟོན་སོགས་ཆོས་སྒྲིད་རྣམས་བསྐྱབ་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ནི་ཆེ་རབས་གཞན་ལ་
གོམས་པ་དང་མ་གོམས་པའི་བྱུང་པར་གྱིས་ཡིན་པས་ཆེ་སྒྲིལ་ཡོད་ངེས་སྟེ་མ་དུ་བསམས་
པར་བྱ་སྟེ། སྒྲེས་རབས་ལས། སྒྲོ་ཡིས་མཐུ་སྟོབས་གསལ་བ་མེད་པ་དང་། དབང་པོ་
རྣམས་ཀྱང་སྒྲུན་པའི་རང་བཞིན་ཅན། བཅས་མ་ཐག་ཏུ་སྐྱུས་ཀྱང་མ་བསྐྱབ་པར། ལུ་
ཞོ་འབྱེད་བར་རྩོལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཁ་ཟས་ཟ་བར་རྩོལ་བ་བྱེད་པ་ཡང་། སྤྱིད་པ་
གཞན་ལ་གོམས་པར་བྱས་པར་མངོན། རེ་དང་དེ་ཡི་ལས་ལ་བསྐྱབ་ལེགས་ན། །
གོམས་པར་བྱས་པས་མཁས་པར་འགྱུར་བར་འགྱུབ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལྟར་སྒྲོས་ལྟོགས་ན་སྒྲོས་བཤད་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པ་དྲངས་ཤིང་། མ་མཐའ་
ཆོག་བཤད་ཅམ་ངེས་པར་བྱས་ལ་ཇི་སྟེད་སྤྱད་ག་མ་ནས་ཕྱིར་བསྐྱོའོ་ཞེས་པའི་བར་
འདོན་བཞིན་དུ་ཡིད་གཞན་དུ་མ་ཡངས་པར་དལ་བུས་ཇི་སྟེད་བསྐྱབ་པ་བཞིན་དུ་ཡང་
ཡང་བྱས་ན་རང་རྒྱད་རྣམ་པར་དག་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡུང་པོ་དཔག་མེད་འཛིན་
ཏོ། །བསག་སྒྲུང་གི་གནད་བསྐྱུ་ལུགས་ལ། གཉིས་སུ་བསྐྱུ་ན་ཡན་ལག་གཞན་དུག་
ཆོགས་གསོག་དང་། བཤགས་པ་ནི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཡིན་ལ། གསུམ་དུ་བསྐྱུ་ན་བསག་སྒྲུང་
གཉིས་དང་སྟེལ་ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱོ་བ་དང་གསུམ་མོ། བཞིར་བསྐྱུ་ན་
བསག་སྒྲུང་གཉིས་དང་ཡི་རང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་(༥༠ན)རང་གི་དགོ་བ་བྱས་པ་ལ་དགའ་
བ་བསྒྲོམས་པས་རང་གི་དགོ་བ་སྟེལ་བ་དང་། བསག་སྒྲུང་སྟེལ་བའི་དགོ་བ་རྣམས་
སྟེལ་ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱོ་བ་དང་བཞིའོ། རྟོན་དུ་དེ་དག་ནི་བྱང་རྒྱུ་འགྱུབ་
པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཡིན་པས་ཆོགས་གཅིག་ཏུ་འདུ་སྟེ། ཆོགས་ཀྱི་སྐད་དོད་སྐྱུ་ར་ཞེས་

འབྱུང་ལ། སམ་ནི་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ། ལྷན་པོ་བོ། ར་ནི་འཛིན་པ་སྟེ། མདོར་ན་
བྱང་ཆེན་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སོ། ། ཞེས་གསེར་ཕྱེང་
ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསལ་བར་བྱེད་
པས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་ཡང་ཡིན་ནོ། ། འོན་ཀྱང་ཆོས་སྒྲུབ་ལག་རྗེས་གཙོ་བོར་འཛིན་པས་སྒྲུབ་
ཉིད་སྒྲོམ་པ་སོགས་བསགས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་དང་། ཡན་ལག་གཞན་དྲུག་གིས་
གཙོ་བོར་གཟུགས་སྒྲུབ་ལག་རྗེས་འཛིན་པས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རིན་
ཆེན་ཕྱེང་བ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲུབ་འདིར། །བསོད་ནམས་ཆོགས་
ལས་བྱུང་བ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་མདོར་བསྟུན། །རྒྱལ་བོ་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་ལས་བྱུང་། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བདུན་བོ་ནི་བསགས་སྒྲུབ་གི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་
པས་སངས་རྒྱས་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་སྐུ་བཙུག་གི་ཕྱག་
ལེན་དུ་བསྟར་བ་ནི། འཕགས་པ་དགོན་བརྟེན་གས་ཀྱི་བྱམས་པས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས།
དཔེར་ན། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་ཁྱེས་པ། འོ་ན་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་ནི། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་དཀའ་བའི་སྒྲིབ་
པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད་ནས་གཞོན་མདོར་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ལ། འཕགས་
པ་བྱམས་པ་འདིས་དཀའ་ལས་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པར། ཐེག་པ་བདེ་བ། འཇུག་པ་བདེ་
བ། ལམ་བདེ་བས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་པའི་
རྒྱ་གང་ལགས། ཞེས་ཁྱེས་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ། འདི་
ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པས་སྒྲོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྒྲུབ་པ་སྒྲིབ་པའི་ཆོ། ཉིན་ལན་གསུམ། མཆོན་ལན་གསུམ་དུ་(༥༠བ)བླ་གོས་ཕྱག་པ་
གཙོག་ཏུ་གཟུར་ནས་ཐལ་མོ་སྒྱར་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མདོར་སུམ་དུ་བྱས་ནས་
ཆོག་འདི་སྒྲིབ་ཅིས་སྒྲིབ་སོ་གསུངས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀུན་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །དང་

སྒྲོང་ལྷ་མིག་ལྟན་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་དང་ཡང་། །ཉན་ཐོས་ནམས་
ལ་ཕྱག་འཆལ་ཡོ། །ཞེས་པ་ནས། ས་བཅུ་སྟོལ་རབ་རྟུག་ནས། །ཞེས་པའི་བར་བཀའ་
སྒྲུལ་ནས། འཕགས་པ་བྱམས་པ། ཐེག་པ་བདེ་བ་དང་འཇུག་པ་བདེ་བ་དང་། ལམ་
བདེ་བས་སྒྲོན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པའི་
ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དག་ཅུ་སྟོལ་
ཞིང་མི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་གནད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བརྟུས་སུ་བསོད་ནམས་སྟེལ་པའི་ཐད་
ཀར། བཟང་པོ་སྟོན་པའི་ཆོག་བཞིན། །ཕྱག་འཆལ་ལ་སོགས་གྲས་པར་བྱ། །ཞེས་
ཡན་ལག་བདུན་པ་བཤད་ལ། སྤང་པོ་གསུམ་པ་ལས་ཀྱང་སྟོན་སྒྲིབ་སྟོང་བྱེད་སྟོབས་
བཞི་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཉམས་སུ་སྤངས་པའི་མན་ངག་རྟུ་ཡང་ཡན་ལག་བདུན་པ་
འདི་གསུངས་ཤིང་། དེས་ན་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་སྒྲུ་ཆེ་འདི་ཡང་གདུལ་བྱ་
ཐུན་མོང་པའི་སྤང་པོར་ཆོག་འདིའི་སྟོན་ནས་བསམ་གསུང་ལ་རི་ལྟར་བརྩོན་པ་མཛད་
ཆུང་ནི། གསང་བའི་ནམ་ཐར་ལས། ཡན་ལག་བདུན་པའི་ཆོག་མཛད་པའི་ཆོ། ཞེས་
སོགས་དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བར་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོབས་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
ཏན་ཆད་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་།
ས་རྒྱ་མེ་རླང་ཆད་མེད་པ་དེ་ཅུ་ཞིག་རྟུ་བརྗོད་པར་ཟད་ཅིང་། འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་
ཆད་མེད་པ་དེའི་རྒྱ་མཆོན་དུ་རྒྱ་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པ་ཞིག་དགོས་
པས། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་གཟུགས་སོགས། ཆོགས་ཞིང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་སྒྲུན་
སྤར་ཆོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡན་ལག་བདུན་པར་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱན་པས་དོན་གྱིས་ཡན་ལག་
བདུན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གངས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དང་། ས་རྒྱ་མེ་རླང་གི་རུལ་ཕྲ་རབ་
རི་སྟོན་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་ཡན་ལག་བདུན་པ་ནི་ཉིན་རེ་
བཞིན་དུས་གསུམ་དུ་བྱ་སྟེ། རི་སྟོན་(༤)ན་དུ། རིན་ཐེང་ལས། དེ་ཡི་སྟོབས་ནི་རེ་རེ་

ཡང་། །འགྲོ་བ་ཀྱུན་བཞིན་དཔག་ཏུ་མེད། །སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཆད་མེད་ཉིད། །
ཕྱོགས་མཆོམས་ཀྱུན་གྱི་ནམ་མཁའ་དང་། །ས་རྒྱ་མེ་རླུང་རི་ལྷ་བ། །དེ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་
བཞེད་པར་བས། །ཁ་ལ་ཉེ་རྒྱ་ནི་དེ་ཙམ་དུ། །ཆད་མེད་ཉིད་དུ་མ་མཐོང་ན། །སངས་
རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་ཆད་མེད་པ། །དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་འགྱུར་བས། །དེ་ཕྱིར་སྐྱ་གཟུགས་
མཆོད་རྟེན་གྱི། །སྒྱུན་སྒྲུལ་ཡང་ན་གཞན་དུ་འང་རུང་། །ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ཉི་ཤུ་
འདི། །ཉིན་གཅིག་ཅིང་ཡང་དུས་གསུམ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་ལུགས་ལ་རྟག་ཏུ་བྱ་བའི་བསག་སྦྱང་གི་ངོ་བོ་རྒྱད་
བཤགས་གསུམ་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནི་དགོ་སྦྱོར་རྣམས་ཀྱིས་མཆོན་པོ་གང་དུ་འདུག་
པ་ན་བྱ་བར་སློབ་དཔོན་ཤུ་འོད་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་། སྦྱིར་ཡན་ལག་བདུན་པ་ཙམ་
ཉན་རང་ལ་ཡོད་ཀྱང་། བཤད་མ་ཐག་པའི་བཟང་སྦྱོད་ཀྱི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱས་པའི་
ཡན་ལག་བདུན་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ཡིན་པས། དེ་ལ་བསམ་པ་ཐུན་སུམ་
ཆོགས་པ་སྐྱབས་སེམས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྡན་པ་དང་། སྦྱིར་བ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་
དམ་པ་དུག་ལྡན་དང་། ཡར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་གྱི་གོ་ཆའི་བཙོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་དགོས་
པས། སྐྱབས་སེམས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དང་། དམ་པ་དུག་ལྡན་དུ་བྱ་བ་ནི། ཡན་
ལག་བདུན་པོ་གང་བྱེད་པའི་དུས་སུ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་པས་རྟེན་དམ་པ།
གང་བྱ་བའི་དངོས་པོ་སྦྱི་བྱེ་བྲག་ལ་སྦྱོད་པས་དངོས་པོ་དམ་པ། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
དུ་སྦྱོད་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དམ་པ། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་
པས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དམ་པ། རྟོགས་བྱང་དུ་བསྡོས་པས་བསྡོ་བ་དམ་པ། སྦྱིབ་པ་
གཉིས་དག་པར་བྱས་པས་དག་པ་དམ་པ་སྟེ་དམ་པ་དུག་ལྡན་དུ་བྱ་བའི་དེ་ནི་ཐེག་
བསྐྱེས་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ཡར་ཕྱིན་དུག་ལྡན་དུ་བྱ་བ་ནི། དུག་སོགས་ཡན་
ལག་བདུན་པོ་ལ་རང་ཉིད་གནས་ནས་གཞན་དེ་ལ་འགོད་པ་སྦྱིན་པ། ཉན་རང་གི་ཡིད་

བྱེད་སྒྲུབ་ས་པ་རྒྱལ་ཁྲིམས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་མོས་ཤིང་དཀའ་སྤྱད་ཀྱང་བཟོད་
(༦)བ་པའི་བཟོད་པ། དགེ་བ་གོང་འཕེལ་གྱི་འདུན་པ་སྦྱེད་པའི་བཙོན་འགྲུས། བྱང་
ཆུབ་གྱི་སེམས་ཅེ་གཅིག་པས་དགེ་བ་བསྡུ་བའི་བསམ་གཏན་དང་། འཁོར་གསུམ་སྦྱ་
མ་ལྟ་བུར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་སྡེ་ཕྱིན་དུག་ཚང་བར་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱོབས་ཆེད། །ཡར་
ཕྱིན་དུག་ལྷན་བྱ་རྒྱལ་འདི་ནི་བརྒྱད་སྟོང་འབྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོར་
གསུངས་པ་བཞིན་བྲིས་ཀྱང་གོ་བདེ་བར་བྱེད་ན། དཔེར་ན་ཕྱག་འཆལ་བ་ལྟ་བུའི་ཆེ་
རང་གི་ལྷས་ངག་ཡིད་གསུམ་འབྲལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་ཕྱག་འཆལ་ལ་འགོད་པ་དང་
དེའི་དགེ་རྩ་སེམས་ཅན་ལ་གཏོང་བ་སོགས་ནི་ཕྱག་གི་སྦྱིན་པ་དང་། དེའི་ཆེ་རྒྱུ་རྟོག་
གཞན་གྱིས་ཡིད་མི་འཕྲོག་པར་བསྒྲིམས་ཏེ་བྱེད་པ་ཕྱག་གི་བསམ་གཏན་དང་། དེའི་
ཆེ་སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་སྦྱ་མ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཤེས་ནས་བྱེད་པ་ཕྱག་གི་ཤེས་རབ་སྡེ་
ཡན་ལག་གཞན་དུག་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་འདྲེ་ཉམས་སུ་སྤང་ན་ཆོག་ས་
བདེ་སྤྱག་ཏུ་རྫོགས་པའི་གོགས་སེལ་བོགས་འདོན་གྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

དེ་ལྟར་ཡན་ལག་བརྒྱན་པ་བྱ་བ་ན་པར་བྱིན་རྒྱག་ལྡན་དུ་བྱེད་པ་སོགས་ནི་བདག་གིས་མཁས་བྱེད་དང་སྦྱོས་པ་ལ་དགའ་བ་ཙམ་གྱིས་འདིར་བཀོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། བཀའ་གདམས་གྱི་བསྟན་རིམ་བྱུངས་མ་ཞིག་ལས་མན་ངག་རྒྱ་གསུངས་པ་བཞིན་རང་གཞན་གྱི་ཆོག་གས་གསོག་ལ་ཉེ་བར་མཐོ་བར་བསམས་ནས་བྲིས་པའོ། །གཞན་ཡང་རང་ཅག་ལ་ཆོས་རྣམ་དག་མི་འབྱུང་བའི་ལན་འགག་ནི་ཆེ་རབས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་གྱི་བྱས་པ་དང་། བསོད་ནམས་མ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་གྱིས་ཐོངས་པའི་ལས་བྱས་པ་དང་། དག་ཅུ་ཟད་པ་དང་བཞི་ལ་བྱག་ཅིང་། དང་པོའི་གཉེན་པོར་བྱག་དང་བཤགས་པ། གཉེས་པའི་གཉེན་པོར་མཆོད་པ་དང་ཡི་རང་། གསུམ་པའི་གཉེན་པོར་བསྐྱུལ་བ་དང་གསོལ་གདབ། བཞི་པའི་གཉེན་པོར་བསྦྱོར་བ་བཅས་གསུངས་ལ། དེས་(༦༡ན)ན་ད་རེས་ཆོས་

འདོད་པ་ན་ཡང་སྒྲིབ་དུ་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡན་ལག་བདུན་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱེད་པ་ནི་གལ་ཆེའོ། །

སྒྲིབ་ཆོས་དྲུག་པ། དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ནས་མཛུལ་ཕུལ་ཏེ་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། མཛུལ་ཞེས་པ་དགྱིལ་ལའོར་ལ་འཇུག་ཅིང་། འདིར་གླིང་བཞི་བྱེད་པ་ཕྱག་བརྒྱ་ལའོར་དང་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྒྲིབ་བརྒྱད་ཀྱི་དགྱིལ་ལའོར་སྒྲོ་ལ་གསལ་བར་བྱས་ནས་འབུལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མདོ་རྒྱུད་ནས་བཀའ་སྩལ་བའི་ཁྱད་ཆ་ནི། མཛུལ་གྱི་མདོ་ལས། བ་ཡི་ཕྱི་བ་ཚུ་བཅས་སྒྲིབ་པ་སྟེ། །ལེགས་པར་ཉུག་པར་བྱེད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་སོ། །སྒྲིབ་དང་གོག་སྒྲིབ་བསལ་བ་བཟོད་པ་ཡིན། །བྱ་བ་ལ་ནི་ཉེར་ཞུགས་བཅོམ་འགྱུས་ཏེ། །དེ་ལ་སྒྲིབ་ཅིག་སེམས་ནི་གཅིག་བྱེད་པ། །བསམ་གཏན་གྱིས་རབ་རི་མོ་གསལ་བའོ། །ཞེས་དང་། གསེར་འོད་ལས་ཀྱང་། གང་ཆེ་ལའོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར། །དེ་ཆེ་རྒྱ་མཚོར་བཅས་པའི་ས་ནམས་བཏང་། །གླིང་བཞི་རིན་ཆེན་གང་བར་བྱས་པ་ཡང་། །སྒྲིབ་གྱི་རྒྱལ་བ་དག་ལ་ངས་ཕུལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། བཅོམ་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། སྒྲིབ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནམས་ལ་མཛུལ་གྱི་མཚོད་པ་མཛད་ཅིང་། གསང་འདུས་ཅུ་རྒྱུད་ལེན་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་། ཞིང་འདི་རིན་ཆེན་སྣ་བདུན་གྱིས། །མཁས་པ་དག་གིས་ཡོངས་བཀའ་ལ། །དངོས་གྲུབ་འདོད་པས་སྒྲིབ་པའི་བྱིར། །ཉིན་རེ་གཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་དབུལ། །ཞེས་ཆོགས་གསོག་ལ་མཁས་པའི་སྒྲིབ་བྱ་དག་གིས། །སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་གཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་བསམ་པས་ཞིང་ཁམས་ཚད་མེད་པ་འདི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཀའ་སྟེ་ཉིན་རེ་བཞིན་དུས་གསུམ་དུ་སྒྲ་མ་རྩོ་རྩེ་འཆང་ལ་དབུལ་བར་གསུང་ཞིང་། བསྟན་བཅོས་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པ་ལས་ཀྱང་། མཚོག་ཏུ་དད་པས་དུས་གསུམ་དུ། །དགྱིལ་ལའོར་མེ་ཏྲག་བཅས་ཐལ་མོས། །

ཞེས་སྤྲུལ་ལ་དུས་གསུམ་དུ་མཆུལ་མེ་ཉྱལ་གི་ཚེམ་བྱ་བཀོད་པ་དང་བཅས་པ་དབུལ་
 བ་སྒྲིབ་དུ་བཏང་ནས་ཕྱག་དང་བསྟེན་བཀྱར་(༤༡བ)སོགས་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །
 དངོས་སུ་ལག་བདར་ནས་འབུལ་བའི་མཆུལ་གྱི་རྒྱ་ཡང་རང་གི་མདུན་གྱི་ས་གཞི་ལ་
 བྱས་ཀྱང་ཆོག་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱའི་དབང་ཕྱག་གིས། ས་གཞི་ལོགས་དང་རྒྱད་ལ་
 མཁས། །ཡན་ལག་མཉེན་དང་ཡིད་བཟོར་ལྟ། །དེ་ཉིད་ཤེས་དང་ཚད་དང་ལྟ། །མེ་
 ཉྱལ་ཚེམ་བྱ་རྒྱར་ལྟ། །དེ་བདུན་ལྟར་བའི་གང་ཟག་ལ། །དཀྱིལ་འཁོར་མཁས་
 ཞེས་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་དཔགས་ན་དེང་སང་མཆུལ་འབུལ་ཚུལ་ལྟ་བུ་
 ལ་ཤེས་ན་ཤེས་རིན་མི་ཆོག་པ་དང་། བྱེད་ན་བྱེད་རིན་མི་ཆོག་པར་བྱེད་པ་འདི་ཆོས་མི་
 རྒྱབ་པ་དང་། བརྒྱབ་ཀྱང་གནད་ལ་མི་མཁས་པའི་རྟགས་སུ་མངོན་ཏེ། རྒྱ་བོད་གྱི་
 མཁས་གྲུབ་སྒྲིབ་བྱོན་ན་མས་གྱི་དངོས་གྲུབ་གྱི་ཅ་བ་སྤྲུལ་མཉེས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ལུས་
 སྒོག་ཡོངས་སྒྱུད་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་མཆུལ་སུལ་བའི་རྣམ་ཐར་གཅིག་སུ་ལ་བལྟས་ན་
 ཤེས་སོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་པའ་ཆེན་རྒྱ་རོ་པས། གྲུབ་ཆེན་ཏེ་ལོ་པ་ལོ་བཅུ་གཉིས་
 བསྟེན་དཀའ་ཆེན་མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཉིས་སྒྱུད་པའི་ཐ་མ་ལ་ལུང་བ་སྒྲུལ་བོ་རྒྱ་མེད་གཅིག་
 ཏུ་བྲིད་ནས་མཆུལ་འབུལ་རུས་པ་སུ་འདུག་གསུངས། དེར་རྒྱ་རོ་པས་མཆུལ་འབུལ་
 སྒྲུལ་ནས་རྒྱ་བཅོལ་བས་རྒྱ་མ་རྟེན་ནས་འདུག་པ་དང་། ལུས་བདོག་པ་མིན་ནས་གསུངས།
 རྒྱ་རོ་པ་ཉིད་གྱིས་ལུས་ལ་ཁྲག་གཏར་ནས་མདུན་གྱི་ས་གཞི་ལ་ཁྲག་གིས་ཆག་ཆག་
 བཏབ། རྒྱ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ཤ་ཁམ་ཚད་ཅམ་བཅད་ཚེམ་བྱ་བཀོད་ནས་མཆུལ་
 སུལ་བའི་དུས་སུ་མཆིལ་ལྟམ་སྒྱུད་ནས་རྒྱ་རོ་པའི་སྒྲིབ་མཚམས་སུ་རྒྱབ་པས་རྒྱ་རོ་པ་
 ས་ལ་འབྱེལ་བ་ན། རྣམ་མཁའ་ལས་སྒྲུབ་གྲག་པ། བདག་དང་བདག་གི་བ་ཞེས་ཉེར་
 འཛིན་པས། བྱིས་པ་མཐའ་དག་ཡང་ཡང་འབུལ་བའི་གཞི། །སྤྲུལ་དབྱེས་བྱེད་མཆུལ་
 ཆོག་ཡིས། །གང་ལའང་ལྟོས་པ་མེད་པར་བདག་འབུལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་བྱུང་སྟེ།

གསུངས་པས། མཆོལ་གྲངས་གསོག་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུན་དུ་འབུལ་བ་སོགས་ཀྱི་ཆོ་རྒྱུ་
 བཟང་བ་ལས་ཀྱང་མཆོལ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཤིན་ཏུ་གཤམ་ཆེ་ལོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་ཁམས་
 གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་ཀྱང་། འོ་ལ་ཁ་ཆོས་ལུང་དུ་བསག་སྐྱུངས་
 གཙོ་བོར་མཛད་སྐབས་ཅུ་བ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པའི་དོ་ལེབ་ཀྱི་མཆོལ་ཁྲུ་(༦༡བ)གང་
 ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཕྱོགས་རེ་རེ་མཐོ་ཆེ་བ་བཞི་བཞི་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་མཆོལ་དུ་མཛད་
 པ་དང་། རྗེ་རང་ཉིད་ཞལ་བཞུགས་དུས་དགེ་ལུན་གྱི་ཆོགས་ཆོས་གསུང་ས་ཞིག་ཏུ་ས་
 རྗེ་གཙོགས་པའི་མཆོལ་ས་འབྱར་མ་ཁྲུ་གང་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལ།
 རྗེའི་དངོས་སྒྲོབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གཞོན་ནུ་རྒྱལ་མཆོག་གིས་བཟོ་བཅོས་དང་
 གཞལ་བ་ལེགས་པར་མཛད་དེ་གསེར་ཞོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བཏུལ་ནས་ལེགས་པར་བྱགས།
 བཟ་ཅི་ཡང་ལེགས་པར་བཏང་བས་གསེར་བརྩང་མ་འདྲ་བའི་མཆོལ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་
 པ་གཙོག་བྱུང་བས། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཤིན་ཏུ་དགེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །དམིགས་བསལ་སྒྲོན་གྱི་
 མཁས་གྲུབ་མང་པོས་རང་གི་བླ་མ་ལ་གསེར་གྱི་མཆོལ་ལུལ་ནས་ཞེས་རྒྱུ་ཐར་ལས་
 འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྒྲོས་བཅད་ཀྱིས་ཅུ་བ་ནས་འབུལ་བའི་དུས་སུ་ནི་རིན་ཐང་ཆེ་བ་ཡང་
 གཤམ་ཆེ་ལོ། །མཆོལ་གྱི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ནི། ཞི་བའི་ལས་གཙོ་བོར་སྐྱབ་ན་དབྱིབས་
 རྒྱུ་པོ་དང་། ཁ་དོག་དཀར་པོ། རྒྱས་པ་གྲུ་བཞི་དང་སེར་པོ། དབང་ལ་ལྷག་པ་དང་
 དམར་པོ། དྲག་པོ་གྲུ་གསུམ་དང་མཐིང་ནག་བྱེད་པ་སོགས་འཕྲིན་ལས་རྒྱུ་བཞིའི་
 སྐྱབ་ཚུལ་དང་སྐྱར་ནས་གསུངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུན་དུ་ཅི་དགར་བྱས་པས་ཆོག་སྟེ།
 སྒྲོབ་དཔོན་ཀམ་ལས། དབྱིབས་ནི་གྲུ་བཞི་ལྷམ་པ་ལ། རང་དུ་རྒྱུ་པོ་བསྐྱར་བར་
 བྱ། །ཁ་དོག་ཀྱན་ན་སྒྲོ་ཡང་རུང་། །ཡང་ན་ཡིད་དང་ཅི་འཐད་བྱ། །ཡང་ན་ཆོད་དང་ཁ་
 དོག་དབྱིབས། །འཕྲིན་ལས་རྒྱུ་བཞིའི་ཚུལ་དང་སྐྱར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱལ་བ་
 ཡང་དགོན་པ་ཆེན་པོའི་རི་ཆོས་སུ། མཆོལ་གྱི་དབྱིབས་དབུས་མཐོ་ལ་མཐའ་དམའ་བ་

དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

མཆུལ་ཕུལ་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། མཆུལ་ལ་བ་བྱུང་ལཱ་བྱུགས་པས་སྦྱིན་པའི་ཕར་
 ཕྱིན་དང་། བ་བྱུང་དང་དྲི་བཟང་སོགས་བསམ་སྦྱོར་གཅིང་མས་ལེགས་པར་ཁོད་སྟོམས་
 སུ་ཉུག་པར་བྱེད་པས་ཚུལ་བྱིམས་གྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་། མཆུལ་ལ་གནས་པའི་སྦྱིན་ལུ་
 དང་གོག་སྦྱར་ལ་སོགས་པ་བསམ་པས་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང་། མཆུལ་གྱི་བྱ་བ་ལ་
 ཉེ་བར་བཞུགས་པས་བརྩོན་འགྲུས་གྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་། མཆུལ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སེམས་
 (༥༤ན)ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་པས་བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་། མཆུལ་གྱི་ཚམས་ལུ་
 བཟྱ་བར་བཀོད་པས་ཤེས་རབ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་འཕྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་
 གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གསལ་བར་གྱུར་ནས་ཡེ་ཤེས་རང་སྣང་ལས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 དགྱིལ་འཁོར་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྦྱིབ་གཉིས་བྱང་ཁིང་ཚོགས་གཉིས་སྦྱར་དུ་
 རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མཆུལ་གྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་མདོ་ལས། ང་ཡི་ཕྱི་བ་ཆུར་
 བཅས་སྦྱིན་པ་སྟེ། །ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་རིམ་གསལ་བའོ། །ཞེས་
 པའི་བར་གོང་བཞིན་གྱི་མཇུག་ཏུ། ཐུབ་པའི་མཆུལ་བྱས་པ་ཡིས། །པ་རོལ་ཕྱིན་པ་
 འདི་དྲུག་ཐོབ། །ཅེས་དང་། གྲུབ་ཆེན་གྱི་པ་ལའི་མཆུལ་གྱི་ཚོག་ལས། །དེ་ལྟར་ཕུལ་
 བའི་ཕན་ཡོན་ནི། །པ་རོལ་ཕྱིན་བཅུ་རྫོགས་ལྟན་ཁིང་། །སྦྱིབ་པ་གཉིས་བྱང་ཚོགས་
 རྫོགས་ཏེ། །ཉིང་འཛིན་དགྱིལ་འཁོར་གསལ་གྱུར་ནས། །རང་བཞིན་དགྱིལ་འཁོར་
 མཐོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་ལྟ་དང་མིའི་ནང་དུ་
 སྦྱེས་ལུ་དམ་པར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ལུས་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་།
 བད་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རླབ་ལྟར་གསལ་ཁིང་མཛེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྦྱིར་
 རོར་དང་ཁྱད་པར་གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་འབྱོར་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་
 པའི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་

ཀྱང་བསྐྱུགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མཆོལ་གྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་མདོ་ལས། གསེར་གྱི་
མདོག་ཏུ་འགྱུར་བ་སྟེ། བད་ནམས་ཀྱི་དང་བྲལ་བར་འགྱུར། ཁྲི་བ་ལྟར་མཛེས་
གསལ་བ་ཡིས། ལྟ་དང་མི་ནི་དམ་པར་སྒྲུ། ཁོར་དང་གསེར་ནི་འབྱོར་བ་ཡི། རྒྱལ་
པོའི་རིགས་སུ་སྒྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཕོ་བྲང་མཆོག །
མཆོལ་གང་ཞིག་བྱེད་པ་དང་། སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་མི་བྱེད་ཅིང་། འདི་བ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་དང་། རང་གི་སེམས་ནི་ཡོངས་འདུལ་བ། འདི་དག་སངས་རྒྱས་རྣམས་
གྱིས་བསྐྱུགས། ཞེས་གསུངས་སོ། གཞན་ཡང་མཆོལ་ནི་རང་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་(༥༧བ)ཁམས་བདེ་འབྱོར་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྟན་པའི་རྒྱར་
དམིགས་ནས་འབུལ་ཞིང་། ཕུལ་ནས་ཀྱང་དེ་འདྲའི་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྒྲོན་གྱི་ཞིང་སྦྱངས་སུ་ཡང་འགྱུར་ཞེས་བདག་གི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་
དང་རྗེ་བླ་མ་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀས་བཀའ་སྤྱུལ་ཞིང་། དེ་ནི་གསེར་བྲང་ལས། ཞིང་
སྦྱང་བ་ནི་རང་གི་སེམས་སྦྱང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཞིང་གི་རྒྱར་ཆོགས་བསགས་ནས་
སྒྲོན་ལམ་འདེབས་པའོ། འདི་སྒྲོན་གྱི་ཞིང་ལ་བྱ་སྟེ། བཅུད་ཀྱི་ནི་སེམས་ཅན་སྤྲིན་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ། རྟེན་གྱིར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཕོ་
བྲང་མཆོག མཆོལ་གང་ཞིག་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གོང་དུ་བྲངས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཨ་བྱ་
ཀ་རས་གཞུང་ལམ་དུ་བྲངས་པ་ལས། བདེ་གཤེགས་ཕོ་བྲང་དམ་པ་འདིར། ལུས་ཀྱི་
ལས་རྣམས་བྱས་པས་ནི། ཞེས་མཆོལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཕོ་བྲང་དུ་གསུངས་པ་
འདི་ཞིང་སྦྱང་གི་རྒྱར་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ། ལྟའི་དཀྱིལ་ལའོར་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པ་
འགྲེལ་བཤད་མཛད་པ་མ་མཐོང་བས་དབྱེད་ཀའོ། རྟེན་ལྟར་ཞིང་སྦྱངས་སུ་འགོ་བའི་
ཆེད་དུ་འབུལ་བའི་ཆེ་ཡང་དག་ཞིང་དུ་མོས་ནས་འབུལ་བ་བླ་མ་འགའ་ཞིག་གསུང་།
གཞན་ཡང་མདོ་རྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་མཐུན་པའི་མཆོལ་ལ་རྟག་ཏུ་བཙོན་ན་སྒྲུབ་

ངན་འགྲོའི་སྒྲ་ཡང་མི་གྲག་པ་དང་། ཏྲག་ཏུ་བདེ་སྦྱིད་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁ་ཆེ་
 པའ་ཆེན་གྱིས། རི་མྱིད་སྦྱིང་པོ་བྱང་ཆུབ་པར། །དེ་དག་ནམ་ཡང་འདྲེན་པའི་མཐུས། །
 ངན་འགྲོའི་སྒྲ་ཡང་མི་གྲག་ཅིང་། །ཏྲག་ཏུ་དག་འ་སྦྱིད་འཆོ་བར་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་
 མོ། །ལྷག་པར་ཆེ་འདིར་ཆོས་གོས་སོགས་འཆོ་བའི་མཐུན་རྒྱུན་དགོན་པས་ཆོས་སྒྲུབ་
 པ་ལ་གཞིན་པ་བྱུང་ན་མཆོལ་གྱི་ཆོགས་གསོག་ལ་གཙོ་བོར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་
 མི་རིང་བར་མི་ལམ་དུ་ཆུ་མིག་གསལ་བ་དོན་པ་སོགས་མིས་ནས་ཆོས་མཐུན་གྱི་འབྱོར་
 བས་སྒྲུག་པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་སྒྲ་ཆེན་པོའི་མདོ་ལས། དགོན་མཆོག་གི་རྟེན་
 ལ་མཆོལ་གྱུ་བཞེ་ཡུལ་བས་བྱང་སྒྲ་མི་སྟན་གྱི་བདག་པོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་པོས་
 རུབ། རྒྱ་གམ་གྱིས་ཤར། སོག་ཁས་འཇམ་(༥༥ན)གླིང་ལ་དབང་བའི་བདག་པོར་སྦྱེ་
 ཞིང་ལྷ་རྣམས་སུ་ཡང་སྦྱེ་བར་གསུངས། དེ་ལྟར་རང་གི་སྒྲ་མ་དང་སངས་རྒྱས་སོགས་
 ལ་དམིགས་ཏེ་ཡུལ་ཕྱིན་འབུལ་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་མ་དང་སངས་རྒྱས་
 དངོས་ལ་ཡུལ་བ་དང་ཁྱད་མེད་པའི་ཕན་ཡོན་རྣམས་འཐོབ་པར་ཁང་བུ་བརྟེན་པའི་
 མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཨ་བྱ་ཀུ་རས་གཞུང་ལམ་དུ་ལུང་བྱངས་པ་ལས་ཀྱང་།
 གང་ཞིག་བཞུགས་ལ་མཆོད་པ་དང་། །གང་ཞིག་ལྷ་ངན་འདས་པ་ལ། །མཉམ་པའི་
 སེམས་ཀྱིས་རབ་དད་ན། །བསོད་ནམས་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་
 བྱི་མཆོད་པ་གཞན་ལ་ཡང་རིགས་འདྲེའོ། །དེའི་ཕྱིར་རྩོམ་ཆེན་པོས། དགྲན་རྒྱུད་བུ་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དུས་སུ་ཕྱག་དར་སེར་ཁ་ཤིག་ཤིག་མཆོལ་དང་མཆོད་པ་འབུལ་བ་ལ།
 ཨ་ཏི་ཤ་འོ་བརྒྱལ། རེད་ཀྱིས་བྱ་ཡི་ཞུས་པས། འོ་ན་ང་ལྟ་བུ་བའང་འོ་བརྒྱལ་བྱས་ནས་
 ཁྱེད་ཆོས་ཟུངས་གསུངས། རྩོམ་པོ་ཆེས་ཀྱང་ཆོས་ལུང་དུ་ཕྱག་སེར་གྱི་ཕྱི་མོ་རྣམས་
 སེར་ཁར་སོང་གི་བར་དུ་མཆོལ་འབུལ་བར་མཛད་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་ཡོན་ལ་ཡིད་
 ཆོས་བསྐྱེད་དེ། །དད་པ་ཡོད་ངེས་སུ་བྱས་ནས་འབྱོར་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲ་ཡི། རྩོམ་པོ་བམ་

ས་གནི་ཁྱ་གང་ཡན་ཆད་ལ་བྱི་དོར་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་མཆོལ་འབྲུལ་བ་ལ་ཡང་ཡང་
བརྩོན་པར་བྱའོ། །

མཆོལ་མ་སྤུལ་བའི་ཉེས་དམིགས་ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྫོགས་པ་བརྟན་པོ་མ་
འབྲོབ་བར་དུ་མཆོལ་མི་འབྲུལ་བར་བྱུང་གསོད་ཀྱིས་འཛིག་ན་མཁའ་འགྲོས་གསོད་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་དམིགས་འབྱུང་ཏེ། བྱུང་ཆེན་གྱི་པ་ལས་མཛད་པའི་མཆོལ་གྱི་
ཆོ་ག་ལས། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ཉེས་དམིགས་ནི། རྫོགས་ལ་བརྟན་པ་མ་བྲོབ་བར། །
མཆོལ་འཛིག་ན་མཁའ་འགྲོས་གསོད། རྟེན་བས་ནན་ཏན་གྱས་པར་བྱ། ཞེས་དང་།
སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལྟན་གྱིས་ནི་མཆོལ་སྤུལ་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག །རང་གི་དོ་རྩེ་སྤྱོད་དཔོན་
ལ་དམིགས་ནས་ཉན་རེ་བཞིན་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་དུས་གསུམ་དུ་མཆོལ་བརྗེས་ཏེ་མ་
སྤུལ་ན་དུས་རེ་རེ་ལ་སྒྲིམ་པོ་རེ་འབྱུང་བས་ཉེས་དམིགས་ཆེད། གཞན་ཡང་ནི་ལྟ་ག་
བྱུང་འབྲེལ་(༥༥)སོགས་ཏིང་རེ་འཛིན་བརྟན་པོ་རྟེན་ཀྱང་ཉན་རེ་བཞིན་མཆོལ་འབྲུལ་
བ་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་གསོག་གིས་རྒྱབ་མ་སྒྲིབ་ན་བདུད་ཀྱིས་
འབྱེར་ཉན་ཆེ་ཏེ། བཀའ་གདམས་ཆོས་འབྱུང་ལས། སྟོན་པས་དགོན་པ་ལ་ཉན་
གཅིག་ཐུགས་དམ་སྒྱེལ་དུ་བྱོན་ཙམ་མཆོལ་དུལ་ཆིང་རེ་འདུག་པ་ལ། སྒྲིམ་པ་དབང་
ཐུག་རྒྱལ་མཆོན། མཆོད་པ་མི་བརྗེ་བ་ཙུག་ཡིན་གསུངས་པས། བག་རེ་ནང་དུ་བསམས་
འཆོལ་བར་གདའ་བས་ཞུས་པས། བྱུང་གཅིག་ཕུ་ལ་སྒྲིམ་ཡོད་སྒྲིམ་མམ། བྱུང་བས་
ཨ་ཏི་ག་སྒྲིམ་བཟང་ཏེ། དེ་ཡང་མཆོད་པ་འདི་དང་འདི་རྣམས་མཛད་པ་ཡིན། དེ་ལ་
ཡོད་མ་ཆེས་ན་མདོ་སྤྲོ་སྤྲོས་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཆོལ་འབྲུལ་ཚུལ་ནི་སྤུལ་བའི་པན་ཡོན་དང་མ་སྤུལ་བའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་
བསམས་ནས། རྒྱ་གཙང་བ་ལས་རྒྱབ་པའི་མཆོལ་ཆད་ཁྱ་གང་ཡན་ཆད་དང་ལྟན་པ་
དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་མཛེས་པ་ཞིག་མདུན་དུ་བཤམས། དེ་ལ་ཐོག་མར་དག་བྱེད་ཀྱི་

རྗེས་ཀྱི་དཔར་ཅན་པ་བྱུང་རིལ་བྱ་དང་། བདུད་ཅི་རིལ་བྱ་རྒྱུད་གཞུང་གི་དགོངས་པ་
 དང་མཐུན་པར་སྒྱུར་བ་ལ་ཅན་དན་ལ་སོགས་པའི་བྱི་བཟང་གིས་ཆུས་སྒྲགས་ཏེ་ལེགས་
 པར་བྱགས་པ་སྒྲུབ་འབྲུག་པ་དེ་ཅམ་བྱུང་ན་རབ་དེ་མིན་གང་ལྟོགས་བྱག་པར་བྱ། དེའི་
 སྟེང་དུ་ཚམས་བྱུང་དགོད་རྒྱུའི་རྗེས་ནི་རབ་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་དང་། འབྲིང་སྒྲན་དང་བྱི་
 བཟང་ཏ་མ་འབྲུམ་ཆུས་པ་ལ་བྱས་པས་ཚོག་ཅིང་། ཚམས་བྱུང་གངས་ཀྱང་མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་ངེས་གཟུང་མེད་པས་ཚམས་བྱ་རྒྱུས་གླིང་བཞི་རི་རབ་ལ་སོགས་ཀྱི་རྒྱམ་པར་མོས་ནས་
 འབུལ་དགོས་པའི་ངེས་པ་ཡང་མེད་དོ། །

ས་གཞི་ལེགས་པར་བསྒྱུར་བ་སྒྲིལ་གྱིས་བྱགས་པ་དེར་མེ་ཏྲག་སིལ་མ་བཀྲམ་
 ཞིང་། གཞལ་མེད་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ནང་ན་ལྷ་མོ་རྒྱམས་ཀྱིས་བསྟོད་དབྱངས་སྒྲན་པར་སྒྲིག་
 པ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མའི་རྒྱན་དང་ལྷན་པ་འོད་འབར་བ་དཔག་ཏུ་ཡས་པས་གིན་ཏུ་མཛེས་
 པ་རྒྱམ་མཁའི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཚོགས་ཞིང་ལ་འབུལ་བ་སྟེན་འཇུག་སོགས་ལས་
 གསུངས་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་། ཡང་མེ་ཏྲག་གི་ཚམས་བྱ་བཞོད་པའི་སྟེང་དུ་པི་ལས་
 པརྒྱ་དང་། ཨ་ལས་སྒྲ་བའི་(༥༦ན)དཀྱིལ་འཁོར་དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲིལ་ས་གཞལ་ཡས་ཁང་
 གིན་ཏུ་མཛེས་པར་བསྟེན་དེ་དེའི་ནང་དུ་ཚོགས་ཞིང་སྒྱུན་བྱངས་ཏེ་གཞལ་ཡས་ཁང་དེ་
 ཉིད་དང་། གཞན་ཡང་མཚོད་པའི་སྒྲིན་ཕུང་སྒྲ་ཚོགས་པ་གཏིབས་ཏེ་ཡན་ལག་བདུན་
 པ་འབུལ་བའི་ལུགས་གཅིག་དང་། ཡང་ས་གཞི་བྱི་དོར་བྱས་པ་ལ་བ་བྱུང་དང་བྱི་བཟང་
 གིས་བྱག་སྟེ་དེ་ཉིད་བླ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་ཞིང་གི་བཞུགས་གནས་སུ་སྤུལ་ཏེ་
 དེ་ལ་ཚོགས་གསོག་ཡན་ལག་བཅུ་པ་བྱེད་པའི་ལུགས་གཅིག་དང་། ཡང་ཚམས་བྱ་
 བཞོད་ནས་དེའི་གངས་མཉམ་གྱི་གླིང་བཞི་རི་རབ་ལ་སོགས་པ་གསལ་བཏབ་སྟེ་འབུལ་
 བའི་ལུགས་བཞི་ཡོད་པ་ལས། འདིར་བཞི་པ་ལྟར་བཀའ་གདམས་གསུང་རྟོག་གི་དམ་
 པ་གོང་མ་རྒྱམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ད་ལྟ་གྲགས་ཆེ་བ་འགྲོ་མགོན་ཚམས་རྒྱལ་འཕགས་པས་

མཛད་པའི་ཚེས་བུ་ས་བདུན་མའི་ལུགས་དང་། རྒྱ་གཞུང་ཚད་ལྡན་གྱི་དགོངས་པ་རང་
 བཟོའི་འབྲུལ་སྒྲིན་དང་མ་འདྲིས་པར་བཀོད་པ་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཚན་ཁ་ཆེ་བ་ཚོས་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་ཚེས་བུ་ཉེར་གསུམ་མའི་ལུགས་གཉིས་གང་
 རིགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱངས་ནས་འབུལ་བ་ལ། ཐོག་མར་སོ་བདུན་མའི་འབྲུལ་རྒྱལ་
 ཤེས་ནས་ཉེར་གསུམ་མ་སོགས་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེ་སྒྲིར་རྒྱས་པས། དེ་ལ་དང་པོར་
 གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིན་པའི་སེམས་དང་། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་
 བྱང་ཐོབ་པར་བྱ། དེའི་བྱིར་དུ་མཆུལ་འབུལ་ལོ་སྒྲུལ་པ་འཇུག་སེམས་དང་། འཁོར་
 གསུམ་མི་དམིགས་པར་སྒྲུང་དུ་རུང་བའི་སྒྲུལ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། དེ་ནས་དྲི་བཟང་
 གི་རྒྱས་ལག་པ་གཡས་པས་མཆུལ་ལ་གཡས་སྒྲིར་གྱིས་བྱུང་བར་བྱུག་ཅིང་། དེ་ཉིད་
 ཨོ་བཟླ་བྱ་མི་ཞུ་རྒྱུ། ཞེས་བརྗོད་པས་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞིར་བསྒྲིམ། དེའི་
 སྐབས་སུ་འོག་གཞི་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་ས་ཡ་གཅིག་དང་དུག་
 འབུམ། རྒྱར་དཔག་ཚད་གྲངས་མེད་ཡོད་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ། རྒྱ་དཀྱིལ་དང་དབང་
 ཆེན་གསེར་གྱི་ས་དཀྱིལ་ཉིས་བརྟེན་སུ་ཡོད་པ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་དང་། རྒྱ་དཀྱིལ་གྱི་
 རྩམས་སུ་དཔག་(༥༥བ)ཚད་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱ་གཅིག་དང་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ལྷུ་ཡོད་པ་ལས་
 རྒྱུད་གིས་བསྐྱབས་པས་བྱིས་ནི་རྒྱ་རྩམས་སུ་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱད་དང་། ལྷག་མ་དཔག་
 ཚད་སུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་དག་ནི་གསེར་གྱི་ས་གཞིར་གྱུར། རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ཀར་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་དང་སུམ་སྟོང་དང་ཕྱེད་
 དང་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་ཅིང་ཁོར་ཡུག་ཏུ་ནི་ཞེར་གི་སུམ་འགྱུར་འབུམ་ཕྱག་སུམ་རྩ་ཅ་དུག་
 དང་། ཆིག་ཁྲི་བརྒྱ་ཕྱག་ཕྱེད་དང་བཞི་ཡོད་པ་ལྟར་བསམ་མོ། གྲུང་མཛུབ་ཀྱིས་དྲི་
 བཟང་གི་རྒྱས་མཆུལ་གྱི་མཐའ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་བསྒྲོར་ནས་ཨོ་བཟླ་རི་ཁྲི་ཞུ་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་
 པས་གསེར་གྱི་ས་གཞི་རེ་རེའི་མཐའ་བསྒྲོར་དུ་ལྷགས་རི་རེ་རེ་དང་། དེ་དག་ཐམས་

བྱང་རྒྱུ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲིབ་འགྲོ་སྒྲིབ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་གི་འབྲིང་ཡིག་འཇམ་དབྱངས་བྲུ་མའི་དགོངས་རྒྱུ་།

ཅད་གྱི་འོག་གཞི་རྒྱུད་དགྱིལ་གྱི་སྟེང་གི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་བྱེད་ལྷགས་རི་གཅིག་གིས་བསྒྲོར་
བར་བསྒྲོམས། གླིང་བཞི་སོ་སོའི་མཐའ་སྒྲོར་གྱི་ལྷགས་རི་ནམས་ཁུན་དུ་དཔག་ཆད་
བརྒྱད་ཁྲི་དང་། རྒྱ་མཚམས་ཡན་ཆད་གྱི་རྒྱ་འཕང་གཉིས་ཀའི་ཆད་ལ། དཔག་ཆད་
སུམ་བརྒྱ་དང་བྱེད་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད་པ་རོ་བོ་ལྷགས་ལས་གྲུབ་པ་ལྷགས་རིའི་བྱེ་རོལ་
དུ་ཡང་སྒྲིགས་རེ་རེར་ཁུ་དགྱིལ་གསེར་དགྱིལ་གཉིས་དཔག་ཆད་སྟོང་དང་ཉིས་བརྒྱ་
དང་བརྒྱད་ཅུ་ཅུ་བྱེད་དང་བརྒྱད་རེ་ལྷག་ལས་པ་ཡོད་པར་མཛོད་འགྲེལ་རྒྱལ་སྐས་མའི་
དགོངས་པར་གསུངས་པའང་འདུག །གླིང་བཞི་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་སྒྲིབ་བྱི་མཐའ་བསྒྲོར་
གྱི་བྱེད་ལྷགས་རི་དེ་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལ་ཕྱག་པ་རོ་བོ་རྩེ་རེ་ལམ་ལས་གྲུབ་
པར་བསམས། ཁུ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་སྟེང་དུ་བྱེད་རྒྱ་མཚོ་ཆགས། དེའི་
ཁམས་རབ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱབས་པས་རི་རྒྱལ་ཆགས། ཁམས་འབྲིང་རྒྱུད་གིས་བསྐྱབས་
པས་གསེར་རི་བདུན་གྲུ་བཞིར་བསྒྲོར་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཆགས། ཁམས་ཐ་མ་རྒྱུད་གིས་
བསྐྱབས་པས་གླིང་རྒྱམས་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །དྲི་བཟང་དང་བཅས་པའི་བདུད་རྩི་ལྷས་
སྐགས་པའི་མེ་ཏྲག་གི་ཆོམ་བུ་ཆེ་བ་གཅིག་དབུས་སུ་དགོད་ཅིང་། དབུས་སུ་རིའི་རྒྱལ་
པོ་རི་རབ་ཅས་བཛོད་པས་རི་རབ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གསེར་གྱི་རི་མཚོ་བདུན་སྒྲོམ། རི་
རབ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཞིའི་(༦༥ན)རང་བཞིན་དེ། ཤར་དཔལ། ལྷ་
བེ་རྒྱུ། རུབ་པརྒྱ་རྩ་ག །བྱང་གསེར་ལས་གྲུབ་པ། རྒྱའི་ནང་དུ་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་
དག་རྒྱབ་ཅིང་། རྒྱ་མཚམས་ཡན་ལ་ཡང་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པ། ལྷན་པོ་དེའི་རྩི་ན་སུམ་ཅུ་
ཅུ་གསུམ་པའི་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ཞེས་བཛོད་པ་ནི་ནོར་ལྷ་
བརྒྱད་སོགས་ལྷའི་གཙོ་བོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ཡོད་པས་སམ་ཡང་ན་ཆོས་བཟང་ལྷའི་
མདུན་ས་སོགས་ལྷའི་གནས་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་སྐད་ཅས་བྱེད། །ལྷན་པོའི་
རྩི་དེའི་རོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི། མཐའ་བསྒྲོར་ན་སུམ་འབུམ་ཉི་བྲེའི། །ལྷན་

པོའི་སྤྱི་གི་ཟུར་བཞི་ན་ཁང་བརྟེན་ས་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ངོས་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་
 ཉི་ཤུ་ཅུ་ལ། དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ། དེ་ལ་གནོད་སྒྲིན་ལག་ན་དོ་རྩེ་ལྔ་
 རྣམས་བག་མེད་པའི་གནས་ལས་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལ། སུམ་ཅུ་ཅུ་
 གསུམ་གྱི་དབུས་ན་གྲོང་ཁྱིམ་ལྔ་ན་སྤྲུག་ཅིས་པ་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཚད་ཉིས་སྟོང་ལྔ་
 བརྒྱ་པ། མཐའ་བསྐྱར་ན་བྲི་ཡོད་པ། འཕང་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱིད་དང་གཉིས་ཡོད་པ། ཟུ་
 གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་པ། འོག་གི་ས་གཞི་མཚོན་སྤྱི་བརྒྱ་ཅུ་གཅིག་གིས་བཀྲ་
 བར་བྱས་པ། མནན་ན་ནོམ་ཕྱིད་པ། བཏེག་ན་འཕར་ཕྱིད་པའི་འཇམ་ཁིང་མཉེན་པ་
 ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་སྒྲི་སྟོང་དུ་གཅིག་གིས་མ་ཚད་བ་ཡོད་པས། སྒྲི་རེ་རེ་ལ་ལྔ་བསྐྱང་གོ་
 མཚོན་ཅན་ལྔ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ། གྲོང་ཁྱིམ་ལྔ་ན་སྤྲུག་དེའི་དབུས་ན་ལྔ་འི་དབང་པོ་
 བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་བཞུགས་གནས་རྣམ་པར་རྒྱལ་ཕྱིད་ཀྱི་ཁང་བཟང་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་
 ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ། མཐའ་སྒྲོར་ན་སྟོང་། དཔངས་སུ་དཔག་ཚད་ཕྱིད་དང་དུག་
 དང་གཅིག་གི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པར་གསུངས་པས། གྲོང་ཁྱིམ་ལྔ་ན་སྤྲུག་
 ལས་ཀྱང་གྱིན་དུ་དཔག་ཚད་ཕྱིད་དང་ལྔ་མ་ཟིན་ཅིམ་འཕགས་པ། དེ་དག་ནི་སུམ་ཅུ་
 ཅུ་གསུམ་གྱི་གནས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རགས་རིམ་མོ། གྲོང་ཁྱིམ་ལྔ་ན་སྤྲུག་དེའི་ཕྱི་རོལ་
 དཔག་ཚད་ཉི་ཤུར་ཕྱིན་པ་ན། ཤར་དུ་ཤིང་རྩ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱི་ཆལ། ལྔ་ན་གཤམ་རྒྱུད་རྒྱུབ་
 པར་འགྱུར་བའི་ཆལ། རུབ་ན་ལྔ་འི་པོ་མོ་(༥༧བ)འདྲེས་ཤིང་བརྟེན་བའི་ཆལ། བྱང་ན་
 དགའ་བར་ཕྱིད་པའི་ཆལ་དང་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་ལྔ་འི་ཆལ་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། ཆལ་
 དེ་དག་གི་ཕྱོགས་བཞི་ན་དཔག་ཚད་ཉི་ཤུས་བཅད་པ་ན་ཆལ་བཞི་དང་མིང་མཚུངས་
 ཤིང་ཆལ་དེ་དག་ལ་འགྱུར་རུས་པའི་ས་གཞི་བཟང་པོ་བཞི་ཡོད་དོ། ཁྱེ་ཉི་ས་གཞིའི་
 ཁྱད་པར་རོ། གྲོང་ཁྱིམ་ལྔ་ན་སྤྲུག་དེའི་བྱང་ཤར་མཚམས་ན། ཤིང་ཡོངས་འདུ་ས་
 བརྟོལ་ཞེས་བྱ་བ་ཐུར་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་དུག་པ། དཔག་ཚད་བརྒྱ་གྱིན་དུ་ཕྱོགས་

ལ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་གྱིས་དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུར་བྱབ་པ། དྲིས་རྩི་ཕྱོགས་སུ་དཔག་
 ཚད་བརྒྱར་བྱབ་ཅིང་། མའི་ཡལ་གྱི་མེ་དྲོག་དང་མི་འབྲ་བར་རྩི་ཕྱོགས་མིན་པར་ཡང་
 དཔག་ཚད་ལྷ་བཅུར་བྱབ་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ནི་ལྷ་རྣམས་དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་
 གནས་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གིང་གི་བྱང་པར་རོ། །གྲོང་བྱིར་ལྷ་ན་སྤྱག་དེའི་ལྷ་ལྷུ་མཆོམས་
 དཔག་ཚད་བཅུ་གཉིས་གྱིས་ཚོད་པ་ན་ཆོས་བཟང་ལྷའི་མདུན་ས། ཐང་ཀར་དཔག་
 ཚད་སུམ་བརྒྱ། མཐའ་བསྐྱར་ན་དགྲ་བརྒྱ་པ་གྲོང་བྱིར་ལྷ་ན་སྤྱག་ལས་དཔག་ཚད་བྱེད་
 དང་བཞི་བྱེད་དུ་འཕགས་པ་ཡོད་ཅིང་། འོག་གཞི་དང་ཡང་དོག་དང་ཀ་བ་དང་སྦྱི་
 འདུས་གྱི་གདུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ་དབུས་ན་བེ་རྒྱུའི་ཀ་བ་
 ཟུང་བརྒྱད་པ། སྦྱི་འདུས་གྱི་གདུང་ལ་སྒྲའི་ཅེ་མོ་ཅམ་ཞིག་མ་རེག་པ། དེ་ན་ལྷ་དབང་
 དང་ཉེ་དབང་རྣམས་གྱི་ཁྲི་ཡོད་པ་དེར་ལྷ་རྣམས་འདུས་ནས་ལྷ་དང་མི་རྣམས་གྱི་དོན་
 དང་ཆོས་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་། དབང་པོ་དང་ཉེ་དབང་རྣམས་གྱི་མཛད་པ་ནི། ཆོས་
 བརྒྱད་དང་བཙོ་ལྷའི་དུས་སུ་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷ་དང་བཅས་ནས་འཇམ་ལུང་གྲིང་གི་
 སེམས་ཅན་གྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གང་བྱེད་ལྷ་ཉལ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་འདུན་
 པའི་བྱང་པར་རོ། །

སུམ་རྩ་ཅ་གསུམ་ནས་ཡང་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་འདས་པ་ན་འཐབ་བྲལ་དང་།
 དེ་ནས་སྤྱིང་དུ་ཆིག་འཕུམ་དྲུག་ཁྲི་འདས་པ་ན་དགའ་ལྷན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མ་
 འོག་མའི་བར་གྱི་དཔག་ཚད་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་འདས་པ་ན་གོང་མ་གོང་མའི་
 གནས་འོག་མིན་གྱི་བར་ཡོད་ཅིང་། འཐབ་བྲལ་ཡན་ཆོད་ནི་ས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་
 གནས་ཡིན་པས་དེ་དག་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ནི་དགེ་(༥༥ན)རྒྱས་མན་ཆད་རྒྱང་
 དང་སྦྱོན་གྱི་ལུང་པོ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། སྦྱོན་མེད་ཡན་ཆད་ནི་རྒྱང་གི་ལུང་པོ་ལ་བརྟེན་
 ནོ། །སུམ་རྩ་ཅ་གསུམ་མན་ཆད་ནི་ས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཡིན་པས་མཐུལ་གྱི་སྐབས་

- 392 -

ཕྱོགས་བཞིའི་ཕྱིའི་ངོས་གཅིག་གི་ཟུར་ནས་ཟུར་དུ་དཔག་ཆད་སུམ་འབུམ་ཉི་ཁྲི་དང་།
 མཐའ་བསྐྱར་ལ་ངོས་རེའི་བཞི་འགྲུར་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཉིས་འབུམ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པའོ། །
 ཤོ་ལ་མདའ་འཛིན་གྱི་ཕྱིའི་ངོས་རེའི་དགྲུས་ཆད་ལ་བཞི་འབུམ་བཞི་ཁྲི་རེ་དང་མཐའ་
 བསྐྱར་དུ་ས་ཡ་གཅིག་དང་བདུན་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པའོ། །སང་ལྷེང་ཅན་གྱི་ཕྱིའི་ངོས་
 རེའི་དགྲུས་ཆད་ལ་ལྔ་འབུམ་རེ་དང་། མཐའ་བསྐྱར་དུ་ས་ཡ་གཅིག་ཡོད་པའོ། །ལྷ་ན་
 ལྷག་རེའི་ཕྱིའི་ངོས་རེའི་དགྲུས་ཆད་ལ་ལྔ་འབུམ་སུམ་ཁྲི་རེ་དང་། མཐའ་བསྐྱར་དུ་ས་
 ཡ་གཅིག་དང་ཆིག་འབུམ་བཞི་ཡོད་པའོ། །རྟ་རྟའི་ཕྱིའི་ངོས་རེའི་དགྲུས་ཆད་ལ་ལྔ་
 འབུམ་བཞི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་རེ་དང་། མཐའ་བསྐྱར་དུ་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཆིག་འབུམ་བརྒྱད་
 ཁྲི་ཡོད་པའོ། །རྣམ་འདུད་གྱི་ཕྱིའི་ངོས་རེའི་དགྲུས་ཆད་ལ་ལྔ་འབུམ་ལྔ་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ལྔ་
 བརྒྱ་རེ་དང་། མཐའ་བསྐྱར་དུ་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཉིས་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པའོ། །མ་ཁྲུང་
 འཛིན་གྱི་ཕྱིའི་ངོས་རེའི་དགྲུས་ཆད་ལ་ལྔ་འབུམ་ལྔ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་ལྷེང་དང་སུམ་བརྒྱ་རེ་
 དང་། མཐའ་བསྐྱར་དུ་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཉིས་འབུམ་ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ཡོད་པའོ། །རི་བདུན་
 པོ་དེ་ངོ་བོ་གསེར་ལས་གྲུབ་ཅིང་། སོ་སོའི་མིང་མཐུན་གྱི་སྒྲུབ་ཤད་ཀྱི་སྒྲུབ་ས་འབྱུང་བ་
 ལྟར་གྲིལ་དུ་མཛེས་པར་བསམ། རི་རྒྱལ་དང་གཉེའ་གིང་འཛིན་གྱི་བར་གྱི་རོལ་མཚོ་
 དང་པོའི་ཞིང་ཆད་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པ། དེ་ནི་མཚོ་
 བརྒྱད་ཀྱི་ནང་མ་ཡིན་པས་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ། དེའི་ངོས་རེའི་ཆད་ལ་ཞིང་གི་སུམ་
 འགྲུར་དཔག་ཆད་ཉིས་འབུམ་བཞི་ཁྲི་རེ་དང་། དེའི་མཐའ་བསྐྱར་གྱི་དགྲུས་ཆད་ལ་
 ངོས་རེའི་བཞི་འགྲུར་དཔག་ཆད་དགུ་འབུམ་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པའོ། །རོལ་མཚོ་གཞན་དྲུག་
 གི་ཁ་ཞིང་ནི་སྤྲ་མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱིས་བྱི་བ་ཡིན་ཏེ་རིམ་བཞིན་བཞི་ཁྲི་དང་། ཉི་
 ཁྲི་དང་། ཆིག་ཁྲི་དང་། ལྔ་སྟོང་དང་། ཕྱེད་དང་སུམ་སྟོང་དང་། ཆིག་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་
 བརྒྱ་ཡོད་པའོ། །རོལ་མཚོ་གཅིག་པའི་ངོས་རེར་དཔག་ཆད་བཞི་འབུམ་རེ་དང་།

མཐའ་བསྐྱར་དུ་ས་ཡ་གཅིག་དང་དུག་འབུམ། གསུམ་པའི་ངོས་རེར་བཞི་འབུམ་
 བརྒྱད་ཁྱི་རེ་དང་། མཐའ་(༥༧ན)བསྐྱར་དུ་ས་ཡ་གཅིག་དང་དུག་འབུམ་ཉི་ཁྱི་ བཞི་
 པའི་ངོས་རེར་ལྔ་འབུམ་ཉི་ཁྱི་དང་། མཐའ་བསྐྱར་དུ་ས་ཡ་གཅིག་དང་བརྒྱད་ཁྱི་ ལྔ་
 པའི་ངོས་རེར་ལྔ་འབུམ་བཞི་ཁྱི་རེ་དང་། མཐའ་བསྐྱར་དུ་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཆིག་འབུམ་
 དུག་ཁྱི། དུག་པའི་ངོས་རེར་ལྔ་འབུམ་ལྔ་ཁྱི་རེ་དང་མཐའ་བསྐྱར་དུ་ས་ཡ་གཅིག་དང་
 ཉིས་འབུམ། བདུན་པའི་ངོས་རེར་ལྔ་འབུམ་ལྔ་ཁྱི་ལྔ་ཉླ་རེ་དང་། མཐའ་བསྐྱར་དུ་ས་
 ཡ་གཅིག་དང་ཉིས་འབུམ་ཉི་ཁྱི་ཡོད་པའོ། །མཚེ་བདུན་པོ་དེ་དག་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱད་
 ལྷན་གྱིས་རྒྱས་གང་ཞིང་དགའ་བོ་དང་ཉེ་དགའ་སོགས་སྒྲུའི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཅེ་ཞིང་
 རོལ་བས་ན་རོལ་མཚེ་ཞེས་བྱའོ། །མུ་བྱུང་འཛིན་དང་ཁོར་ཡུག་གི་བར་གྱི་མཚེ་ནི་ཕྱི་
 རྒྱུ་མཚེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཞིང་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་ཉླ་ཕྲག་
 ཉི་ལྔ་རྒྱ་གཅིག་ཡོད་པར་བསམ། དེ་ནས་ཤར་ལ་སོགས་པར་མེ་དོག་གི་ཚོམ་བྱ་རིམ་
 བཞིན་བགོད་དེ། ཤར་ལུས་འཕགས་པོ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་ལྷགས་
 རེ་དང་མུ་བྱུང་འཛིན་རིའི་བར་གྱི་རྒྱ་མཚེ་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་གླིང་བཞི་གླིང་ཕྱན་དང་
 བཅས་པ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་གསལ་འདེབས་རྒྱལ་ནི། འཛམ་བྱ་གླིང་ལ་ལྷོས་པའི་རི་
 རབ་གྱི་ཤར་ན་ཡོད་ཅིང་དེའི་མི་རྣམས་འཛམ་བྱ་གླིང་པ་ལས་ལུས་ཉིས་འབུམ་གྱིས་
 འཕགས་པས་ལུས་འཕགས་པ་སྟེ། ཁ་དོག་དཀར་པོ་དབྱིབས་སྒྲ་གམ་འདྲ་བོས་
 གཞན་གསུམ་ལ་དཔག་ཚད་ཉླ་ཕྲག་གཅིག་གཅིག་དང་། ལྷགས་རི་ཕྱོགས་གྱི་ངོས་
 ལ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་གོ།

རི་རབ་གྱི་ལྷོ་ན་ཡོད་ཅིང་ཤིང་འཛམ་བྱའི་འབྲས་བུ་མཚོའི་ནང་དུ་ལྷུངས་པའི་
 རྒྱས་འཛམ་བྱ་ཞེས་རྒྱད་འབྱེན་པས་ན་འཛམ་བྱ་དང་། མཐའ་རྒྱས་འཁོར་བའི་གླིང་
 ཡིན་པས་ན་ལྷོ་འཛམ་བྱ་གླིང་སྟེ། ཁ་དོག་སྒྲ་པོ། དབྱིབས་ཤིང་ཏྲ་བོས་གཞན་

གསུམ་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་བྲག་གཉིས་གཉིས་དང་། ལྷགས་རི་ཕྱོགས་གྱི་རིས་ལ་དཔག་
 ཆད་བྱེད་དང་བཞི་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། འཇམ་བུ་གླིང་གི་དབུས་རྒྱ་གར་དོ་རྩེ་(༥༩བ)
 གདན་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་དགུ་འདས་པ་ན་གངས་རི་དཔལ་དང་ལྷན་པ་ཡོད། དེ་
 ནས་བྱང་ན་རི་སྟོས་དང་ལྷང་བ་ཡོད། དེ་ནས་དཔག་ཆད་བཅུ་འུ་རེ་ལ་ནས་གྲུ་འུ་
 པོ་མ་དྲོས་པ་གནས་པའི་མཚོ་མ་དྲོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྷན་གྱི་ཆུས་གང་
 བ། ལྷུང་ལ་ལ་སོགས་པའི་མེ་དྲོག་སྒྲ་ཆོགས་པས་ཁེབས་པ། མཆུ་ཞེང་ལ་དཔག་ཆད་
 ལྷ་བཅུ་ལྷ་བཅུ་ཡོད་པའི་མཚོ་གྲུ་བཞི་པ། མཐའ་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ། དེའི་ཤར་
 ཕྱོགས་གྲང་པོ་ཆེའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་གང་གྲུ་དང་། ལྷོ་རྒྱ་མཚོག་གི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་
 སི་རྩུ་དང་། ལུབ་རྟའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་པཱ་དང་། བྱང་སེང་གའི་ཁ་འདྲ་བ་ནས་ཆུ་བོ་སི་
 ཏ་ཞེས་བྱ་བ་འབབ་ཅིང་། མཚོ་མ་དྲོས་པ་ལ་གཡས་ཕྱོགས་སུ་ལན་བདུན་བསྐྱོར་ཏེ་དེ་
 རེ་རེ་འང་ཆུ་གྲུང་ལྷ་བརྒྱ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་ནས་ཕྱོགས་སོ་སོའི་ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
 པོར་འབབ་པོ། སྟོས་དང་ལྷང་ནས་བྱང་ཕྱོགས་དཔག་ཆད་ཉི་ཤུ་ན་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་
 སྐྱབས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་རིས་ཞེས་བྱ་བ་གྲུ་བཞི་པ་རོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཆད་ལྷ་བཅུ། མཐའ་
 ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ། འཕང་དུ་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་བཞི་པ་མཛེས་ཤིང་ལྷ་ན་སྟུག་པ།
 འཁོར་ཡུག་ན་གསེར་གྱི་བྲག་བྱ་སྐྱབས་བརྒྱ་སྟོང་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །

དེ་ནས་བྱང་དུ་དཔག་ཆད་ཉི་ཤུ་ན་ཤིང་སྒྲ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་བྱ་བ་ཅ་
 བ་འདོམ་བཞི་བཅུ་ཐུར་དུ་བྲག་པ། སྒྲ་ལའི་ཕྱང་བ་རིམ་པ་བདུན་གྱིས་བསྐྱོར་བ། ཆེར་
 གྱེན་དུ་འཕགས་པའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབས་གྱིས་རིམ་པར་ནོན་པས་ནམ་མཁའ་བྱབ་པ་
 ལྷར་གནས་སོ། །དེ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་དཔག་ཆད་ཉི་ཤུ་ན་རྩིང་བུ་དལ་གྱིས་འབབ་ཅིས་
 བྱ་བ་མཚོ་མ་དྲོས་པའི་རྒྱ་ཁྱོན་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཡོད་དོ། །ཁོར་ཡུག་ན་རྩིང་བུ་བརྒྱ་སྟོང་
 ཡོད་ཅིང་། དེ་ན་བརྒྱ་བྱེན་གྱི་གཡུལ་ངོར་སྟོད་པའི་གྲང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་ལུས་དཀར་

བརྒྱད་པོ་གླིང་རང་རང་དང་མདོག་དབྱིབས་མཚུངས་ཤིང་། རྒྱ་ཁྱོན་དུས་ལའོར་ལས་གཙོ་གླིང་གི་བྱེད་བྱེད་དུ་གསུངས་པས་རང་གླིང་ལས་ཆུང་བ་རེ་བསམ། ར་ཡབ་ན་ཡང་ཕྱིན་པོ་གནས་པས་ཐམས་ཅད་ན་མི་གནས་ཤིང་། མི་དེ་རྣམས་ལས་འཇོམ་བྱ་གླིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ཚད་ནི་ཆེ་བ་རྣམས་སྲུ་བཞི་པ་དང་། ཆུང་བ་རྣམས་བྱེད་དང་བཞི་པ་ཡིན་ལ། ཤར་ལུས་འཕགས་པོ་དང་། བ་ལང་སྟོད་པ་དང་། སྐྱ་མི་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་ཉིས་འགྲུར་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྲུ་བརྒྱད་(༥༠)དང་། བརྒྱ་དྲུག་དང་། སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། གླིང་ཕུན་གྱི་མི་རྣམས་ནི་རང་རང་གི་གཙོ་གླིང་གི་མའི་ལུས་བྱེད་བྱེད་དང་ལྟན་པར་བཤད་ཅིང་། དེའི་སྲུ་ནི་རྩལ་སྲུ་ལ་བྱའོ། །དེ་ནས་གླིང་སོ་སོའི་ནང་དུ་ཆོམ་བྱ་རིམ་གྱིས་འགོད་དེ། རིན་པོ་ཆེའི་རི་བོ་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་ནི། ཤར་གླིང་གི་དབུས་སུ་དེའི་ལོངས་སྟོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་པདྨ་རྩ་ག །ཞི་རྩུ་ནི་ལ། བེ་རྩུ། མཁའ། རོ་རྩེ་པ་ལམ། སྤྲིག །བྱུ་རུ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་སྤངས་པའི་རི་བོ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་དབངས་ཤིན་ཏུ་མགོ་བ། ལྷོ་གླིང་གི་དབུས་སུ་དེའི་ལོངས་སྟོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དཔག་བསམ་ཤིང་གི་སྟོང་པོ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཅ་བ་གསེར། སྟོང་པོ་དངུལ། ཡལ་ག་བེ་རྩུ། ལོ་མ་ཤེལ། འདབ་མ་སྐབ། མེ་ཏོག་སྤྲིག་དམར་པོ། འབྲས་བུ་དེའི་སྟོང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་གྲུབ་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ། ལུབ་གླིང་གི་དབུས་སུ་དེའི་ལོངས་སྟོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་འདོད་འཇོའི་བ་རུ་ཙོ་རོ་རྩེ་པ་ལམ་དང་། ཕྱིག་པ་ཞི་རྩུ་ནི་ལ་དང་། ར་མ་དཔག་བསམ་གྱི་ལྷོན་པ་ལས་གྲུབ་པ་འདྲ་བ། འོག་དང་ལྷོག་ཤལ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཁ་དོག་དམར་མེར་གཟུགས་བཟང་ཞིང་ལྟན་སྟུག་པ། འོ་མ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་ཟད་པ་མེད་པར་འབྱུང་བ། བྱང་གླིང་གི་དབུས་སུ་དེའི་ལོངས་སྟོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་མ་ལྷོས་པའི་ལོ་ཏོག་མ་ལྷོས་མ་བཏབ་པར་སྐྱེ་བའི་འབྲས་ས་ལུའི་མེ་ཏོག་ཡངས་

པོས་གང་བསམ་པ་ལལ་ཆེར་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན། ཟུར་བརྒྱད་ལས་ཁ་དོག་སྒྲ་
 ཚོགས་པའི་འོད་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན། དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཆུན་ཆད་ཀྱི་འགྲོ་བའི་རིམས་
 དང་ནད་སེལ་ཞིང་ཡིད་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་། འདོད་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། རྒྱུ་རྒྱུ་པས་ཆར་མི་བཟད་པར་མཛོན་པར་འབབ་པར་
 མི་རུས་པའི་ཡོན་ཏན། ཟུ་རན་དང་གཡང་ས་སོགས་མི་དགེ་བའི་བདག་འབྲས་ཀྱི་
 གཏུངས་པ་རྣམས་ལ། ཤིང་ལྗོན་པ་དང་། བིའུ་གསིང་། མཆོའུ་སོགས་དགའ་
 (༡༧)བཀལ་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན། དུད་འགོར་མི་སྤྱེ་ཞིང་དེ་དག་
 གིས་མི་གཞོད་པ་དང་དུས་མིན་འཆི་བ་འཛོམས་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་
 ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསམ། འདོད་འཛོའི་བའི་ནང་ངོས་ཀྱི་བར་སྒྲུང་ལ། བཅུན་མོ་
 རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་དུ་འོང་ཞིང་ལྷ་ན་སྤྲུག་པ། ལུས་ལས་ཅན་དན་དང་སྤྱོས་དང་། ཁ་
 བས་ལྷན་ལའི་དྲི་ཞིམ་པོ་འབྱུང་ཞིང་བྱ་ཀྱ་ལི་རྒྱ་ལྷར་གང་གིས་རེག་ན་བདེ་བའི་མཆོག་
 ཉིད་པ། ཀྱ་ལི་རྒྱ་ནི་རྒྱ་མཆོའི་གླིང་ན་གནས་པའི་བྱ་ཡིན་ནོ། གླིང་དེར་གནས་པའི་སྤྱེ་
 པོ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་སྤྲོད་པ་དང་། སྤྱོམ་པ་དང་། ཟུ་རན་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་།
 བུད་མེད་ཀྱི་སྤྱོན་སྤྱེས་པ་གཞན་ལ་སེམས་པ་དང་། སེར་སྒྲ་དང་། མི་རིགས་པར་
 ཆགས་པ་དང་། མི་རིགས་པའི་གནས་ལ་རྗེས་སུ་དགའ་བ་དང་། བྱིམ་ཐབས་ཀྱི་སྤྲོག་
 གཞོད་པར་འདོད་པ་ལྷ་སྤྲངས་ཤིང་། ཡོན་ཏན་ནི་བསམ་པ་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 བྱ་མང་པོ་བཅའ་བར་འགྱུར་བ་དང་། རིགས་མཐུན་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྤིང་མཐོ་
 བར་འགྱུར་བ་དང་། བྱིམ་ཐབ་དང་བུད་མེད་གཞན་ལ་ཕྲག་དོག་མི་བྱེད་པ་སྤྱེ་ལྷའི་
 ཉིད་དུ། གཞན་ཡང་བུད་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་ཡོན་ཏན་ཆོག་ཅལ་ཅེལ་མེད་པར་འགྱུར་བ་
 དང་། ལོག་པར་ལྷ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། བྱིམ་ཐབ་མེད་ཀྱང་སྤྱེད་དང་དྲི་དང་རོ་
 དང་རེག་བྱ་དག་གི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་སྤྱེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡོད་

པར་བསམ། མ་ཆོས་པའི་ལོ་ཏྲག་གི་ནང་དོས་ཀྱི་བར་སྒྲུང་ལ། སྒྲོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ། རྩེ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་མཐོན་ཁ་དང་། མཛད་དང་། སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོ་
 ཆོགས་ཀྱིས་ས་སྤྱོགས་རབ་རྒྱ་འགོང་ཞིང་འབྱོར་བ་གིན་རྒྱ་ཆེ་བ་ནམ་ཡང་མི་ཉམས་
 པར་གནས་པ། གཡོ་སྐྱུ་མེད་ཅིང་གཞན་ལ་གཞོད་འཆོ་མི་བྱེད་པ། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཕ་ལྟ་བུར་འཛིན་ཅིང་། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་དགའ་བར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
 ལྡན་པ་ཞིག་ཡིད་པར་བསམ། ཤར་ལྟོང་བར་སྒྲུང་ལ་གྲུང་བོ་རིན་པོ་ཆེ། ཀླུ་ལག་
 པའི། སྒྲུ་ཆིག་པ། འཇུག་མ་མ་ཐེག་པ་སྟེ་ཡན་(༥༩)ལག་བདུན་ས་ལ་གནས་པ།
 མདོག་གངས་རི་ལྟར་དཀར་བ། སྒྲོབས་གྲུང་བོ་པལ་པ་སྒྲོང་གི་སྒྲོབས་དང་ལྡན་པ།
 གྲུང་བོ་གཞན་གྱིས་དེའི་རྩེ་ཆོར་བ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མདུན་རྒྱ་འཇུག་པར་མི་རུས་པ། རྒྱ་
 དང་། སྒྲུ་མ་ས་དང་། བར་སྒྲུང་སྟེ་གནས་གསུམ་ལ་གཡུལ་འགྱུར་པར་འགྱུར་བ།
 སྤྱོད་ཀྱི་ཉིན་གཅིག་ལ་འཛམ་བུ་གྲིང་ལན་གསུམ་སྒྲོར་བར་རུས་པ། ཅང་གེས་སྐྱེད་པས་
 ཀྱང་དཀྱི་བར་རུང་ཞིང་། བྱེད་པར་རྒྱལ་བོས་ཞོན་པའི་ཆེ་མ་བསྐྱུལ་ཀྱང་རྒྱལ་བོའི་
 བསམ་པ་བཞིན་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཞོན་པ་བོའི་ལུས་མི་འབྲུག་ཅིང་སྟོག་
 ཆགས་གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་དལ་གྱིས་འགྲོ་ཞིང་འགྱུར་བཀ་དང་ལྡན་པ། བྱིས་པ་
 རྒྱམས་ལ་འཛིགས་པར་མི་བྱེད་པ། མཆོག་རྒྱ་བཀའ་མཉན་ཅིང་པ་རོལ་གྱི་སྟེ་ལས་
 རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིད་པར་བསམ། ལྟོ་རུབ་ཀྱི་བར་སྒྲུང་
 ལ་རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། མདོག་མེ་ཏྲག་ཀྱུ་ལྟ་ལྟར་དཀར་བ། ལྟོ་རོར་བུའི་གཙུག་
 རྒྱན་དང་སྒྲུ་སྐབ་སོགས་རྒྱན་དཔག་རྒྱ་མེད་པ་དང་། བཀྲ་གེས་པའི་རི་མོ་རྒྱ་མས་
 བརྒྱན་པ། མདོག་དང་དབྱིབས་དང་བོང་ཆོད་སྐྱོན་སྐྱུ་ཆོགས་པ། རྒྱལ་བོས་འཛམ་
 གྲིང་ལན་གསུམ་སྒྲོར་ཅིག་ཅེས་བསྒྲོ་ན་ཉིན་གཅིག་ལ་ངལ་བ་མེད་པར་བསྒྲོར་བར་བྱོན་
 པ། ལུས་ལ་ནད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་མེད་ཅིང་གཟི་བརྟེན་དང་ལྡན་པ། ཞོན་པ་བོའི་ལུས་

མི་ལ་བྱུག་ཅིང་། ཀྱམ་གྱི་ཡིད་དུ་འོར་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསམ།
རྒྱུ་བྱང་གི་བར་སྒྲུང་ལ་དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ། སྒྲུ་བོ་གཞན་ལ་གཞོད་འཆེ་མེད་
ཅིང་། ཆོས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ། འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་མཐའ་དག་
ལ་མཁས་ཤིང་ཡང་དག་པའི་ཐ་སྙད་དང་ལྡན་པའི་ལས་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟས་སེམས་སྒྲུ་
ངལ་མེད་པ། རྒྱལ་པོའི་ཡིད་ལ་གང་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མི་དགོས་པར་ཤེས་ནས་
སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ། བསྟན་འགྲོ་ལ་འཆེ་བའི་པ་(༧༩བ)རོལ་རྒྱོལ་བ་འཛོམས་པའི་
དཔུང་ཆོགས་ཡན་ལག་བཞི་པ་རོལ་གྱི་དག་མེད་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། སྒར་པ་བ་སྟེ་
གནས་པ་དང་། རྒྱུར་ཕྱོག་པའི་གཡལ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཁས་ཤིང་དབང་བསྒྲུར་
བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་
པར་བསམ། འདིར་སྒྲོན་པོ་དང་དམག་དཔོན་གཉིས་མདོན་འཕྱུང་གི་མདོ་ལས་གསུངས་
པ་ལྟར་སོ་སོར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་སྐབས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་
འབྲེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འདྲ་ལ། དེས་ན་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོན་པོ་དྲན་པ་ཉེར་
བཞག་ནས་བཤད་པའི་བྱིམ་བདག་དང་། འདིའི་དམག་དཔོན་མདོ་དེ་ཉིད་ནས་བཤད་
པའི་སྒྲོན་པོ་ལ་བྱས་ཆོག་གམ་སྙམ་པས་དབྱུད་པར་མཛོད། བྱང་ཤར་གྱི་བར་སྒྲུང་ལ།
གཏིར་ཆེན་པོའི་བུ་པ་རྒྱ་གསེར་ལས་གྲུབ་པ། ལྷོ་བ་ཆེ་བ། མགིན་པ་རིང་བ། མཆུ་
འཕྱང་བ། ཞབས་ལྷུ་པ། ཡལ་ག་དང་འདབ་མ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་འབྲས་བུས་བརྒྱན་
པའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་གི་ཁ་བརྒྱན་ཅིང་རིན་པོ་ཆེ་སྙམ་ཆོགས་ཀྱིས་རྒྱན་དཔག་ཏུ་
མེད་པས་སྤྲོས་པར། ལྷ་རྩས་ཀྱི་དར་བཟང་པོས་མགུལ་པ་བཅིང་ཞིང་། རང་འདོད་
རྒྱའི་གཏིར་གྱིས་ཡོངས་སུ་གང་བ་འགྲོ་བ་ཀྱན་ལ་དགོས་འདོད་ཐམས་ཅད་ཡིད་བཞིན་
དུ་འཕྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསམ། དེ་ནས་འཁོར་ལོ་སོགས་
ཆོས་བྱ་སྒྲུ་མ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཕྱོགས་བཞི་དང་འཛོམས་བཞིར་ཆོས་བྱ་རིམ་བཞིན་

དགོད་དེ། སྒྲིག་མ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་འབྲུག་གི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་ནི། འཁོར་ལོ་
 རིན་པོ་ཆེའི་ནང་དོས་ཀྱི་བར་སྒྲུང་ལ། སྒྲིག་མོ་དཀར་མོ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱི་ཁྱོ་བོའི་ཁྱུར་
 གིས་དོ་རྩེ་ཅེ་ལྷ་པ་རེ་རེ་དཀྱུག་ལས་གཡོན་དུ་སྒྲིམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་ཅིང་། མགོ་
 གཡོན་དུ་ཅུང་ཟད་དུ་ཅིང་འགྱུར་བའི་ཚུལ་དང་། མོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་ནང་དོས་ཀྱི་
 བར་སྒྲུང་ལ། བྲེང་བ་མ་སེར་མོ་ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱོ་བོའི་ཁྱུར་གྱིས་དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆེ་
 བྲེང་བ་དབྱུང་བའི་ཐད་དུ་བྱར་ནས་མཆོད་ཡུལ་(༡༩ན)ནམས་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་
 མཛད་པའི་ཚུལ་དང་། བཅུན་མོ་རིན་པོ་ཆེའི་ནང་དོས་ཀྱི་བར་སྒྲུང་ལ། སྤྱུ་མ་དམར་སྒྱ་
 ཕྱག་གཉིས་དོ་རྩེས་མཆོན་པའི་ཕི་མང་སེར་པོ་བརྒྱུད་བལ་བཅོན་པའི་ཚུལ་དང་། སྒྲོན་
 པོའི་ནང་དོས་ཀྱི་བར་སྒྲུང་ལ། གར་མ་ཞལ་དང་ཞབས་གཉིས་དཀར་པོ། མགུལ་དང་
 རོ་སྟོད་དམར་སྒྱ། ཀྱེད་པ་དང་ཕྱག་གཉིས་སྟོ་སྒྱ། བརྒྱ་གཉིས་སེར་སྒྱ། ལྷག་མ་སྟོ་བའི་
 ལྷ་ཆོགས་མདོག། ཕྱག་གཉིས་ཀྱིས་དོ་རྩེ་ཅེ་གསུམ་པ་གཉིས་གཡས་སྒྱུ་བོ་དང་། གཡོན་
 དཀྱུར་བསྐྱམས་ནས་གར་སྐྱ་ཆོགས་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་དང་། སྤྱང་པོའི་ནང་དོས་ཀྱི་བར་
 སྒྲུང་ལ། མེ་ཏྲོག་མ་སེར་མོ། གཡོན་དོ་རྩེས་མཆོན་པའི་མེ་ཏྲོག་གི་སྟོད་འཛིན་ཅིང་།
 གཡས་མེ་ཏྲོག་གི་ཆར་འབབས་པའི་ཚུལ་དང་། ཏྲ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེའི་ནང་དོས་ཀྱི་བར་
 སྒྲུང་ལ། བདུག་སྒྲོས་མ་དཀར་མོ་གཡས་དོ་རྩེས་མཆོན་པའི་སྒྲོས་སྟོད་བསྐྱམས་ནས་
 མཆོད་ཡུལ་ནམས་ཆོམ་པར་མཛད་ཅིང་། གཡོན་ཁྱོ་བོའི་ཁྱུར་གྱི་སྒྲིག་མཛུབ་བསྐྱེད་
 བའི་ཚུལ་དང་། དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེའི་ནང་དོས་ཀྱི་བར་སྒྲུང་ལ། སྒྲུང་གསལ་མ་
 དམར་སྒྱ། གཡས་དོ་རྩེའི་ཁྱུར་གྱིས་མར་མའི་སྟོང་བུ་ཕྱག་པ་གཡོན་པར་བསྐྱམས་
 ཏྲ་མཆོད་པར་མཛད་ཅིང་། གཡོན་ཕྱགས་ཀར་ཁྱུར་མཛད་པའི་ཚུལ་དང་། གཏེར་
 ཆེན་པོའི་བུམ་པའི་ནང་དོས་ཀྱི་བར་སྒྲུང་ལ། གྲི་ཆབ་མ་སྐྱ་ཆོགས་མདོག་གཡོན་དོ་
 རྩེས་མཆོན་པའི་དྲིའི་ཚུང་མཆོག་ཕྱགས་ཀར་བསྐྱམས་གིང་། གཡས་ཀྱི་དབྱུང་བའི་

ཐད་ནས་དྲི་བྱག་ཚུལ་གྱིས་མཆོད་པར་མཛད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པ་རྣམས་བསམ།
སྒྲིག་སོགས་ལྟ་མོ་བཞིའི་ནང་དོས་གྱི་ཤར་ལུབ་དང་། བྱང་དང་སྟོ་རྣམས་སུ་ཆོས་ལུ་
རིམ་བཞིན་བཀོད་དེ། ཉི་མ་ཞེས་རྒྱུ་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ། སྒྲིག་མོ་མའི་ནང་དོས་ཆུ་
མཆོམས་ཡན་ཆད་གྱི་དཔག་ཆད་བཞི་ཁྲིའི་ཐད་གྱི་བར་སྒྲུབ་ལ། ཉི་མའི་དཀྱིལ་ལའོར་
རྒྱ་མེ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ། དབྱིབས་(༥༥)རྒྱུ་པོ། རྒྱུ་དཔག་ཆད་ལྟ་བུ་ཅ་གཅིག་
དང་བཅས་པ། མཐའ་སྒྲོར་ལ་སུམ་འགྱུར་དང་། རམས་སུ་དཔག་ཆད་ཕྱེད་དང་དྲུག་
དང་གཅིག་གི་བཙོ་བརྒྱད་གྱི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པ། ཆ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གླིང་གི་མུན་པ་
ཕྱ་རགས་ཐམས་ཅད་སེལ་བ། དེའི་སྤྲིང་དུ་གསེར་གྱི་ར་བ་འཕང་དུ་དཔག་ཆད་ཕྱེད་
པས་བསྒྲོར་བ། རིན་པོ་ཆེའི་ཐེམ་སྒྲིལ་དང་། བ་གྲུ་དང་། རྒྱ་གར་དང་རོལ་མོ་ཅེ་བའི་
ལྟའི་བྲ་བུ་མོ་སོགས་སྟོད་བཅུད་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོ་ཆོགས་དང་བཅས་པ་ཡོད་པར་བསམ།
རྒྱ་མའི་ནང་དོས་ཆུ་མཆོམས་ཡན་ཆད་གྱི་དཔག་ཆད་བཞི་ཁྲིའི་བར་སྒྲུབ་ལ་རྒྱ་བའི་
དཀྱིལ་ལའོར་རྒྱ་ཆུ་ཤེལ་ལས་གྲུབ་པ། དབྱིབས་རྒྱུ་པོ། རྒྱུ་དཔག་ཆད་ལྟ་བུ་
དཔངས་སུ་དཔག་ཆད་ཕྱེད་དང་དྲུག་དང་གཅིག་གི་བཙོ་བརྒྱད་གྱི་ཆ་གཅིག་ཡོད་པ།
བསེལ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གླིང་གི་མུན་པ་རགས་པ་སེལ་བ། དེའི་སྤྲིང་དུ་གསེར་གྱི་ར་
བ་འཕང་དུ་དཔག་ཆད་ཕྱེད་པས་བསྒྲོར་བ། རིན་པོ་ཆེའི་ཐེམ་སྒྲིལ་དང་། བ་གྲུ་དང་།
རྒྱ་གར་དང་རོལ་མོ་ཅེ་བའི་ལྟའི་བྲ་བུ་མོ་སོགས་སྟོད་བཅུད་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོ་ཆོགས་
ཡོད་པར་བསམ། མཚུལ་གྱི་སྐབས་སུ་ཉི་རྒྱ་གཉིས་རི་རབ་ལ་ཉི་བའི་ཆར་སྒྲོམ་དགོས་
ཀྱང་དངོས་པོའི་གནད་ཆོད་ལ་དེ་ལྟར་མིན་པར་གསུངས་སོ། །

ཕྱེད་བ་མའི་ནང་དོས་གྱི་བར་སྒྲུབ་ལ། ལྟ་རྒྱས་བཟང་པོ་ལས་གྲུབ་པའི་གདུགས་
དཀར་པོ། ལྟ་བ་ལོར་བྲ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱས་པ། འཇམ་བུ་ཆུ་བའི་གསེར་གྱི་ཕྱིབས་
སྟོད་དང་ལྟན་པ། ཡིན་ཅི་ལའི་ཏྲོག་གིས་རབ་དུ་མཛོས་ཤིང་། རིན་པོ་ཆེའི་སྟོ་ཆོགས་

པས་སྤྱི་བཞེད་ལུན་སྤུམ་ཆོགས་པ། ལུ་ཏིག་ཆུན་འབྱུང་གིས་ཁོར་ཡུག་རབ་ཏུ་བརྒྱན་
ཅིང་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལུན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསམ།

གར་མའི་ནང་དོས་ཀྱི་བར་སྒྲུང་ལ། ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་ལྗེས་པའི་རིན་པོ་ཆའི་ཡུ་
བའི་ཅེ་མོར་སྒྲུབ་ཅིང་དོ་རྩེ་རིན་པོ་ཆའི་ཏོག་གིས་སྒྲིས་ཤིང་། ལྷ་རྩེས་ཀྱི་དེར་བཟང་པོ་
ལས་གྲུབ་པའི་དར་ཅེ་སྤུམ་ཁྱུག་གི་འབྱིང་ལུང་དང་ལུན་པ། གསེར་གྱི་དྲིལ་ཆུང་ཏུ་
མས་བརྒྱན་ཅིང་། ཆུང་གིས་བསྐྱོད་པ་ནི་(༧༤ན)སིལ་སིལ་གྱི་སྒྲ་སྒྲན་པར་སྒྲོགས་པ།
ཆུ་སྒྲིན་མ་ཀ་ར་དང་། ཉ་སྒྲུ་སྒྲིས་དང་། སེངྒེ་རྒྱང་པ་བརྒྱད་པ་སོགས་སྒྲོག་ཆགས་ཀྱི་
མཆན་མས་མཛེས་པར་བྱས་པའི་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་
བའི་རྒྱལ་མཆན་ཤིན་ཏུ་མཛེས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལུན་པ་ཞིག་བསམ། དེ་ཡང་ཆོམ་མུ་
སྤྱི་མ་སྤྱི་མའི་ནང་དུ་བྱི་མ་བྱི་མ་དགོད་ཅིང་། སྒྲོམ་དོན་ལ་རིན་ཆེན་བདུན་དང་གཏེར་
བུམ་ལུགས་རིན་པ་ལུ་ཁྱུང་འཛིན་རིའི་བར་གྱི་མཆོ་གླིང་གི་སྟེང་དང་། སྒྲོག་སོགས་ལྷ་
མོ་བརྒྱད་རི་མཆོ་བར་མ་དུག་གི་སྟེང་དང་། ཉི་ཟླ་གཏུགས་རྒྱལ་མཆན་བཞི་གཉིད་
ཤིང་འཛིན་རི་དང་རོལ་མཆོ་དང་པོའི་སྟེང་གི་བར་སྒྲུང་ཁྱབ་པའི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པར་
མོས་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུ་མ་རྣམས་གསུང་ངོ་། །

དེ་ནས་ལྷ་དང་མའི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་བས་ཆོམ་མུ་ཞིང་ཁམས་གང་བར་བཞེད་
ལ་དམིགས་པ་ནི། ལྷ་མའི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཙོ་བོ་སོགས་དབལ་འབྱོར་སྤུན་སྤུམ་
ཆོགས་པ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཞིང་ཁམས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་
སྤྱངས་ནས་ཁྱིག་མེར་གྱིས་གང་ཞིང་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་བསམ། དེ་ལྷ་བུའི་ཞིང་
ཁམས་རྒྱ་མཆོའི་བཞེད་པ་ཆོགས་ཞིང་རྣམས་ལ་འབུལ་བའི་རྒྱལ་ནི། ཞིང་ཁམས་བྱེ་
བ་ཐུག་བརྒྱ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་སྒྲུལ་ལ་དེ་དག་ལས་འོད་ཟེར་རྣམ་མཁའི་ཁམས་གང་
བ་འཕྲོས་པ་རེ་རེའི་སྒྲེ་མོ་དང་དེ་དག་གི་རྒྱལ་སྤྱི་རབ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་ཡང་སྤྱར་ལྷར་

མཁུལ་གྱི་དགོང་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གསལ་བཅུ་ལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་སྒྲོད་
བཅུད་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལུན་པའི་དག་པའི་ཞིང་དུ་གྱུར་ནས་ཆོགས་
ཞིང་རྒྱལ་ལ་ཡུལ་བས་དགེས་བཞིན་དུ་བདག་གིར་མཛད་པར་བསམ་མོ། ཞིང་གི་
ཡོན་ཏན་མ་ཆང་བ་མེད་པ་དང་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱུད་སྒྲིམ་པ་
སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ཐོས་མ་ཐག་གོལ་བར་འགྱུར་བ་སོགས་སྒྲོད་བཅུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལུན་(༥༥)པར་མོས་ནས་ཡུལ་བས་ཆོགས་ཞིང་རྒྱལ་གྱིས་
བདག་གིར་བཞེས་པར་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་ཨ་བླ་ཀ་རེ་དང་། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་
གྲུབ་དུ་མའི་བཞེད་པ་མཁུལ་ཆོམ་བྱ་ཉེར་གསུམ་མ་འབུལ་བའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་ལག་
པ་གཉིས་ཀར་ཆོམ་བྱ་དང་བཅས་ཏེ་མཁུལ་བཟུང་ལ། གཡས་པའི་ལག་རར་གྱིས་བྱི་
དོར་བྱ་དགོས་ཏེ་དེ་ལ་མངོན་གཤམ་གྱི་ཕ་ཡོད་པས་མངོན་གཤམ་གྱུར་དུ་ཐོབ་པའི་དགོས་
པ་ཡོད། ཆོམ་བྱ་ཡང་དེ་བཟང་གི་ཚུས་སྤགས་དགོས་དེ་ནི་རང་སེམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་ཀྱི་རྒྱན་དང་མ་བུལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་དེ་ལྟར་བྱ།

དེ་ནས་ཨོ་བཟླ་བྱ་མི་ལྷུང་ཏྱུ་ཞེས་ཆོམ་བྱ་བཀྲམ་ལ་དབང་ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི།
ཨོ་བཟླ་རེ་ཁྱེ་ལྷུང་ཏྱུ་ཞེས་ཆོམ་བྱ་མཐའ་སྒྲོར་དུ་དགོད་ཅིང་། ལྷགས་རི་མུ་ཁྱུད་མེ་ཏྲག་
གི་ཆོམ་བྱ་དབུས་སུ་དགོད་ཅིང་། དབུས་སུ་རི་རབ་དེ་བཞིན་དུ་ཤར་ལ་སོགས་པར་མེ་
ཏྲག་གི་ཆོམ་བྱ་དགོད་ཅིང་། ཤར་ལུས་འཕགས་པོ། ལྷོ་འཇམ་བུ་གླིང་། རུབ་བ་
ལང་སྒྲོད། བྱང་སྒྲུ་མི་སྒྲན། ཤར་གྱི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་མེ་ཏྲག་དགོད་ཅིང་། ལུས་
དང་ལུས་འཕགས། ལྷོ་འཇམ་གཡོན་གཉིས་སུ་དགོད་ཅིང་། རུབ་དང་རུབ་
གཞན། རུབ་གྱི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་དགོད་ཅིང་། གཡོ་ལུན་དང་ལམ་མཆོག་
འགོ། བྱང་གི་གཡས་གཡོན་གཉིས་སུ་དགོད་ཅིང་། སྒྲུ་མི་སྒྲན་དང་སྒྲུ་མི་སྒྲན་གྱི་ཟླ།

དེ་ནས་གྲིང་གི་ནང་གི་ཤར་དུ་དགོད་ཅིང་གྲང་པོ་རིན་པོ་ཆེ། ལྗེ་དགོད་ཅིང་། བྱིས་
 བདག་རིན་པོ་ཆེ། ལུབ་ཏུ་དགོད་ཅིང་། རྟ་རིན་པོ་ཆེ། བྱང་དུ་དགོད་ཅིང་། བཅུན་མོ་
 རིན་པོ་ཆེ། ཤར་ལྗེ་དགོད་ཅིང་། དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ། ལྗེ་ལུབ་ཏུ་དགོད་ཅིང་།
 ལམས་ལོ་རིན་པོ་ཆེ། ལུབ་བྱང་དུ་དགོད་ཅིང་། རྟ་ལུ་རིན་པོ་ཆེ། བྱང་ཤར་དུ་དགོད་
 ཅིང་། གཏེར་ཆེན་པོ། རང་གི་ཤར་དུ་དགོད་ཅིང་། ཉི་མ། རང་གི་ལུབ་ཏུ་དགོད་ཅིང་།
 ལྷ་བ་རྣམས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གསལ་གདབ་ལ། བྱང་པར་དུ་རང་གཞན་སྒྲུ་
 འཕགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་(༡༥)གསུམ་དང་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་
 དགོ་ཚུགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད་སོགས་རྣམ་པ་སྒྲུ་ཚུགས་
 པའི་མཆོད་པ་དངོས་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། རིན་ཆེན་བདུན་དང་ཉི་བའི་རིན་ཆེན་
 བདུན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་མིའི་ཡོངས་སྒྲིད་ལུས་སུམ་ཚུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་ཆེན་མེད་ལྡན་
 བཟང་པོ་བྱུར་བྱུར་གཏམས་ཤིང་། དེར་མ་བཟད་རི་རབ་སོགས་ཚོམ་ལུ་རེ་རེའི་སྤྲེང་དུ་
 བསྐྱའི་སྤྲེང་པོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་ལྟ་རབ་ཏུ་རྒྱས་པའི་ལྟེ་བ་དང་བཅས་པ་རེ་རེ། བསྐྱའི་རེ་རེའི་ལྟེ་
 བ་ན་ཀྱན་བཟང་ལྷག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྒྱུར་བའི་བར་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྟ་ལུ་བསྐྱམས་
 པ་རེ་རེ། ཀྱན་བཟང་དེ་རེ་རེའི་ལྟེ་བ་ནས་སྤར་ལྟར་གྱི་བསྐྱའི་སྤྲེང་པོ་རེ་རེ། དེ་རེ་རེའི་
 ལྟེ་བ་ན་སྤར་ལྟར་ཀྱན་བཟང་རེ་རེ། དེ་རེ་རེའི་ལྟེ་བ་ན་གོང་ལྟར་རྒྱ་རྗེ་ཆེ་རྗེ་ཆེར་སྒྲོས་
 རས་རྣམ་མཁའི་བྱོན་ཀྱན་ཡོངས་སུ་གདབ་པའི་ཀྱན་བཟང་མཆོད་པའི་ཚུགས་དང་བཅས་
 པ་སྒྲོས་སྒྲུངས་ནས་ཚུགས་ཞིང་རེ་རེའི་ལྷག་ཏུ་ལུལ་ལ་བདག་གི་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་
 ཏུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དབྱིས་བཞིན་དུ་བདག་གིར་བཞེས་པར་བསམ།
 དེ་ལ་རིན་ཆེན་བདུན་ནི། བསྐྱའི་རྣམ་དང་། ཡི་རྒྱུ་ནི་ལ་དང་། བེ་རྒྱུ་དང་། མཁའ་དང་།
 རྡོ་རྗེ་དང་། ལུ་ཏིག་དང་། ལྷ་རྩ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཉི་བའི་རིན་ཆེན་བདུན་ནི། རྒྱལ་སྤྲིད་
 ལྷ་བདུན་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཉི་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་རལ་གྱི་རིན་

པོ་ཆེ་ནི། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ལ་པ་རོལ་གྱིས་སྒྲིལ་བ་ཅི་བྱུང་ཡང་རལ་གྱི་
དེ་བཏང་བ་ན་མཐས་ཅན་སྲུ་ལ་ཡང་གཞོད་འཆེ་བྱ་མི་དགོས་པར་རལ་གྱི་དེ་མཐོང་བ་
ཅམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འདུ་བ་ཞིག་གོ།

པགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། རྒྱ་མཚོའི་ཁྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་པགས་པ་སྟེ་ཞིང་དུ་དཔག་
ཆད་ལ། མཆུར་དཔག་ཆད་བཅུ་ཡོད་པ། མེས་མི་འཛིག་པ། ཆར་གྱིས་བརྒྱན་མི་ལུས།
གྲང་བའི་དུས་སུ་བྱོ་བར་བྱེད། ཆ་བའི་དུས་སུ་བསིལ་བར་བྱེད་པ། དེ་ལུས་ལ་བགོས་
པ་ཅམ་གྱིས་(༡༥བ)བདེ་བ་མཆོག་དང་ལྷན་པ་དང་། ཉི་ཟླའི་འོད་ལྟར་འོད་གྱི་སྒྲུང་བ་
ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་གོ། ཤིན་ཏུ་འཇམ་ཞིང་མནན་ན་ནེམ་བྱེད་པ། བཏེག་ན་
འཕར་བྱེད་པ། མལ་ཆ་དེའི་སྟེང་དུ་བསམ་པ་ན་བསམ་གཏན་སྐྱར་དུ་ཐོབ་ཅིང་སྒྲོ་གྲོས་
ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པ་གང་བྱུང་ཡང་
མལ་ཆའི་སྟེང་དུ་བསྐྱད་པ་ཅམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཞིག་གོ།

ཆལ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་ཆལ་དེར་ཕྱིན་པ་ན་ལྟའི་ལོངས་སྟོད་
ཐམས་ཅད་ཆལ་དེར་འབྱུང་ཞིང་། ལྟའི་བྱ་མོ་མང་པོ་སིལ་སྟན་སྟ་ཆོགས་བཀྲོལ་བར་
བྱེད་པ། ཆལ་དེར་དགེ་བའི་ལས་ཁོ་ན་ལ་སྟོད་པ་ཞིག་གོ།

བྱིམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱིམ་དེར་གནས་པ་ན་མཚན་
མོ་འང་ཉིན་མོ་བཞིན་དུ་འོད་འཕྲོ་བ། ཕྱི་ནས་བལྟས་ན་ནང་གསལ་བ། ནང་ནས་
བལྟས་ནས་ཕྱི་གསལ་བ། རོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་སྟ་ཆོགས་གྱིས་བརྒྱན་པ། ལྟའི་བྱ་དང་བྱ་
མོ་མང་པོས་མཆོད་པ་བྱེད་པ། ལྷ་དང་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་སོགས་གྱིས་གཞོད་པ་གང་
ཡང་མེད་པ། མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པའི་གནས་ཁུད་པར་དུ་འཕགས་
པ་ཞིག་གོ།

ལྟམ་རིན་པོ་ཆེ་ནི། འཁོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་གྱི་བསོད་ནམས་ལས་གྲུབ་པའི་རིན་

པོ་ཆེའི་ལྷ་མ་ཞིག་སྟེ། དེ་ཀྱང་པ་ལ་གྱོན་ནས་ཆུའི་སྟེང་དུ་སོང་ཡང་མི་བྱིང་བ་དང་།
འགྲོ་བར་འདོད་ན་དཔག་ཚད་བརྒྱར་ཡང་ལྷུང་དུ་བགྱོད་ནུས་ཤིང་། དེའི་ཆེ་ལུས་ལ་
ངལ་བ་གང་ཡང་མི་འབྱུང་བའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་མཆུལ་གྱི་སྟེང་དུ་གསལ་
བཅུབ་ནས་སྤྲུལ་ལྟ་ཚོགས་རྣམས་ལ་འབུལ་བ་ནི། ཚོགས་སྤྲུབས་པོ་ཆེ་ཚོགས་པའི་
ཐབས་བྱུང་པར་ཅན་ནོ། །

གཞན་ཡང་ཆེ་རིང་བར་འདོད་ན་ཡིན་ནི་ལའི་བུམ་པ་འཆི་མེད་ཆེའི་བདུད་རྩིས་
གང་བས་བར་མཚམས་མེད་པར་བཀའ་སྟེ་འབུལ་བ་དང་། མདོར་ན་རང་ལ་གང་
འདོད་ཐམས་ཅད་མཆུལ་གྱི་བར་སྟེང་རྣམས་བཀའ་སྟེ་སྟུལ་བས་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་
བུ་འབྱུང་བ་སྤྲུལ་དམ་པའི་(༡༦ན)མན་ངག་གོ། །མཆུལ་ལ་བྱིའི་མཆུལ། བྱང་གི་
མཆུལ། གསང་བའི་མཆུལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་མཆུལ་བཅས་ཡོད་པ་ལས། དེ་ནི་བྱིའི་
མཆུལ་ཡིན་ལ། བྱང་གི་མཆུལ་སོགས་ནི་སྤྲུལ་མཚོན་པ་དང་པའི་ལྷོན་ཤིང་དུ་བརྗོད་
ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་མཆུལ་སྟུལ་བའི་ཕན་ཡོན། མ་སྟུལ་བའི་ཉེས་དམིགས།
འབུལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། འབུལ་རྒྱལ་སོགས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས།
རང་དང་མཐའ་སྐྱོར་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་དང་མཉམ་པར་
རྒྱལ་ནས་ཡོད་པ་རྣམས་མཆུལ་འབུལ་བའི་ཆེ་ཆངས་པ་གདོང་བཞི་པར་གྱུར་པའི་མོས་
པ་བྱུང་གོས་ཤིང་། མཆུལ་ཀྱང་ཚོགས་ཞིང་གི་ལྟའི་གྲངས་དང་མཉམ་པ་མོས་ནས་
ཚོགས་ཞིང་གི་ལྟ་རེ་རེ་ལ་འབུལ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་
མན་ངག་བཞིན་རྒྱུད་དང་འདྲེས་ངེས་སུ་བྱ་བ་ལ། དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ནས་གསོལ་
བ་འདེབས་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མདུན་དུ་ཁྱེད་རྒྱག་རྒྱ་ཡོད་ན།
དེའི་མདུན་དུ་བྱིན་ལ་འབུལ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟུལ་ནས་ཁྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁྱེད་པའི་བཞིན་

དུ། སྒྲ་མ་དགོན་མཆོག་ལ་ཞུ་རྟེན་དུ་མཐུལ་ཡུལ་ནས། བཤེས་གཉེན་ལ་མ་གྲུས་པ་
ནས་བཟུང་བདག་གཉིས་སུ་མཆོན་མར་འཛིན་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་སྒྲ་མཐའ་
དག་མུར་དུ་རྒྱུད་ལ་འགག་པར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། བཤེས་གཉེན་ལ་གྲུས་པ་
ནས་བཟུང་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བར་གྱི་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པའི་སྒོ་སྒྲ་མཐའ་དག་མུར་དུ་རྒྱུད་ལ་སྒྲེ་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། རྒྱུན་ཕྱི་
ནང་གི་བར་ཆད་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་དོན་དྲན་
བཞིན་དུ་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་བྱེད།

དེ་ནས་ལམ་མཆོག་སྒོ་འབྲེད་གྱི་གསོལ་འདེབས་བྱ་རྒྱུ་ནི། ཆོགས་ཞིང་རྣམས་
(༥༦)གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དད་པ་ལྷང་ལྷང་བའི་སྒོ་ནས་ཐུབ་དབང་གི་མདུན་གྱི་རྩ་བའི་
སྒྲ་མ་ལ་དམིགས་ཏེ་རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱིས་མགྲིན་གཅིག་དུ། དཔལ་
ལྷན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་རིན་པོ་ཆེ། །བདག་གི་སྒྱི་བོར་པད་ལྷའི་གདན་བཞུགས་ལ། །བཀའ་
དྲིན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །སྒྲ་གསུང་ཐུགས་གྱི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུལ་དུ་གསོལ། །
ཞེས་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་རྩེ་གཅིག་དུ་བྱེད་པས། མདུན་གྱི་དྲིན་ཅན་རྩ་
བའི་སྒྲ་མ་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་ཞིག་ཆད་ནས། རང་གི་སྒྱི་བོར་སྒྲ་ཆོགས་པད་
ལྷའི་གདན་ཞིག་ཐོལ་གྱིས་བྱུང་བའི་ཁར། ཞལ་གཟིགས་ཕྱོགས་རང་དང་མཐུན་པར་
བཞུགས། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཆོགས་ཞིང་གཞན་རྣམས་གྱི་སྒྲ་ལས་བདུད་རྩི་འོད་
ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བབས། སྒྱི་བོའི་དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་
ལ་ཐིམ་པས་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པར་བསམ། སྒྲར་ཡང་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་གྱི་དངོས་
གྲུབ་སྒྲུལ་དུ་གསོལ་ཞེས་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་བསྐྱར་ནས་བྱེད་པས་སྒྱི་
བོའི་དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་སྒྲ་མའི་སྒྲ་ལས་བདུད་རྩི་སྒྲ་ལྡོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་རྒྱན་
བབས། རང་དང་རང་གི་མཐའ་སྒྲོར་གྱི་མ་རྣམས་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་ཞུགས་

པས། ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུའང་ཟབ་
 མོ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱིང་པོའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་རྒྱད་ལ་སྒྲིབ་
 པའི་འགལ་སྒྲིབ་གོགས་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྦྱངས། ལས་རན་པ་དེ་དག་གསོག་པའི་ལུས་
 རྟེན་གྱི་རྩལ་རྟོགས་བཅས་འདི་ཡང་བྱང་ཞིང་དག་ནས་ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། མཐུན་སྒྲིབ་ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་ཏེ། ཟབ་མོ་ལྟ་བུ་དང་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱི་
 སྤྱིང་པོའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྒྲིབ་པར་བསམ། དེ་ནས་
 འདྲེན་པ་མཉམ་མེད་སྒྲིབ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཞེས་པའི་ཆེ་བྱུང་པའི་དབང་པོ་དང་།
 རྒྱལ་ཚབ་དམ་པ་(༧༧)ཞེས་པའི་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་དང་། རྒྱལ་བས་ལུང་
 བསྟན་ཞེས་པའི་ཆེ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སྒྲུའི་དོན་སྤྱི་ཡིད་ལ་ཕལ་གྱིས་བསམ་
 བས། གསུམ་ཀ་ལ་དམིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
 ཞེས་གདུང་བྲགས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པས། ཆོགས་ཞིང་སྤྱི་དང་
 བྱད་པར་དེ་གསུམ་གྱི་སྒྲུའི་ཆ་ལས་སྤྱི་གསུང་བྲགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་བདུད་
 ཅི་སྤྱི་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བབས། རང་དང་རང་གི་
 མཐའ་བསྐྱོར་གྱི་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་ཞུགས་པས།
 ཐོགས་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུའང་རྒྱ་ཆེན་
 སྤྱོད་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱིང་པོའི་རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་རྒྱད་ལ་སྒྲིབ་པའི་འགལ་སྒྲིབ་གོགས་
 བྱེད་ཐམས་ཅད་སྦྱངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསམ།
 སྤྱིར་ཡང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཞེས་གདུང་བྲགས་
 དྲག་པོས་གསོལ་བ་བསྐྱར་ནས་བཏབ་པས། དེ་གསུམ་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་རེ་བྱོན་
 ཏེ་རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐིམ་པས་མཐུན་སྒྲིབ་ཆེ་དང་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་

ལུང་རྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཁིང་རྒྱས་ཏེ། རྒྱ་ཆེན་སྟོང་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་
པ་སྟེ་དང་། ལམ་དེའི་སྟིང་པོ་བྱམས་སྟིང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱིས་དངས་པའི་གཟུགས་
སྒྲུ་ནམ་པ་གཉིས་རང་དང་མ་ནམས་གྱིས་བདེ་བླག་ཏུ་ཐོབ་བྱུང་སྟམ་དུ་བསམ་མོ། །

དེ་ནས་དམིགས་པ་སྟོང་ཆུལ་སོགས་དེ་བཞིན་དུ་བྱས་ནས། ཅ་བའི་སྤྱོད་མའི་བར་
གྱི་རྒྱ་ཆེན་སྟོང་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྤྱོད་པ་གཞན་ནམས་ལ་འདར་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་གསོལ་
བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གདབ་ཅིང་། དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྤྱོད་པ་གསོལ་བ་གདབ་པའི་ཆོ། མདུན་
དང་སྟེ་པོའི་དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྤྱོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་(༥༥བ)དང་བདུད་ཅི་
འབེབས་སྤྱངས་སོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནས་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་མའི་ཆོ་སྤྱོད་པའི་དབང་པོ་དང་། རྒྱལ་བའི་མཁུན་རབ་
ཞེས་པའི་ཆོ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་དང་། ཟབ་མོའི་དོན་གཟིགས་ཞེས་པའི་ཆོ་
འཕགས་པ་ལྟ་སྟེ་གྱི་སྤྱོད་ནམ་པ་ལ་ལྟ་གསལ་བ་ཏུ་བ་ནས། གསུམ་ཀ་ལ་དམིགས་
ཏེ། སྤྱོད་པའི་གཙུག་རྒྱུ་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་
གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གདབ་པས། ཆོགས་ཁིང་སྟེ་དང་ཁྱད་པར་དེ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་
ཆ་ཐམས་ཅད་དང་གནས་གསུམ་ལས་སྤྱོད་གསུང་ཤུགས་གྱི་བྱིན་ལྟེན་ཐམས་ཅད་བདུད་
ཅི་སྟེ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ནམ་པར་བབས། རང་དང་རང་གི་
མཐའ་སྟོར་གྱི་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་ཞུགས་པས། ཐོག་
མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྱི་གྱི་ཐམས་ཅད་དང་ཁྱད་པར་དུ་འདར་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་
སྟིང་པོའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བའི་འགལ་རྒྱུ་གོགས་བྱེད་ཐམས་ཅད་
སྤྱངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསམ། སྤྱོད་པ་ལྟ་། སྤྱོད་
པའི་གཙུག་རྒྱུ་གསུམ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་གདུང་ཤུགས་དྲག་པོས་གསོལ་
བ་བསྒྱུར་ནས་བཏབ་པས། དེ་གསུམ་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་རེ་བྱོན་ཏེ་རང་གཞན་

ཐམས་ཅད་ལ་ཐིམ་པས་མཐུན་ཤིང་ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ལུང་རྟོགས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་ཏེ་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྦྱི་དང་། ལམ་
 དེའི་སྦྱིང་པོ་བདག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་དྲངས་
 པའི་ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་གཉིས་རང་དང་མ་རྣམས་གྱིས་བདེ་
 བླག་ཏུ་ཐོབ་པར་བསམ། དེ་བཞིན་དུ་ཅུ་བའི་སྤྱ་མའི་བར་གྱི་ཟབ་མོ་ལྟ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱ་མ་
 གཞན་རྣམས་ལ་འང་མན་ངག་བཞིན་གསུང་བྱགས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 གདབ་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་བྱིན་རླབས་དཔུང་ལུས་ནི། ཚོགས་ཁིང་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་འི་རྣམ་པ་གསལ་
 བཞིན་པའི་དང་ནས། ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱི་གཞིར་གྱུར་(༥༥)འི་ནུབ་ཅན་རྩེ་༥༥། ལྷན་པ་
 ཆེན་པོས་བསྟེན་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཞེས་གདུང་ལྷན་པ་དག་པོས་གསོལ་བ་ཅེ
 གཅིག་ཏུ་བཏབ་པས་ཚོགས་ཁིང་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་འི་ཆ་ལས། སྐུ་གསུང་ལྷན་པ་ཀྱི་བྱིན་
 རླབས་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅི་སྣ་ལུ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྣམ་པར་
 བབས། རང་དང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་ལ་ལྷགས་པས། ཐོག་མེད་ནས་
 བསགས་པའི་སྤྲིག་སྤྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱུང་པར་དུ་འང་ལམ་གྱི་རྩ་བ་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱིས་རྩལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པའི་ཆོས་བསྐྱོར་གྱི་སྤྲིང་
 པོའི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེ་བའི་འགལ་རྒྱུན་གོགས་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྦྱངས།
 ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསམ། སྤྱར་ཡང་། ལྷན་པ་
 ཆེན་པོས་བསྟེན་པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཞེས་གདུང་ལྷན་པ་དག་པོས་གསོལ་བ་བསྐྱར་
 བཏབ་པས། ཚོགས་ཁིང་རྣམས་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་རེ་ཆད་དེ་རང་གཞན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཐིམ་པས་མཐུན་རྒྱུན་ཆོ་ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་
 ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཁིང་རྒྱས། བྱུང་པར་དུ་ལམ་གྱི་རྩ་བ་སྤྱི་མ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱོན་

པའི་བསམ་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ལུས་པའི་སྤྱིར་པའི་རྟོགས་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་ཁྱད་པ་སྤྱིས་པར་བསམ་མོ། །

དེ་ནས། ལན་ཅིག་རྟེན་པའི་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་འདི་༑༑༑། །རྒྱན་ཆད་མེད་པར་སྒྲུབ་
བར་བྱིན་གྱིས་སློབས། །ཞེས་པའི་ཆེ་ཆོག་ས་ཞིང་རྣམས་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བྱང་རང་
གཞན་ལ་ཐིམ་པས་སྤྲིག་སྒྲིབ་སྒྲིབ་དང་ཁྱད་པར་དུ་འང་དལ་འབྱོར་དོན་ཆེ་རྟེན་དཀའ་
རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱད་ལ་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྒྱུན་བྱང་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་བྱེད།
སྤར་ཡང་། རྒྱན་ཆད་མེད་པར་སྒྲུབ་བར་བྱིན་གྱིས་སློབས། །ཞེས་པའི་སྒྲུབས་སུ་ཆོག་ས་
ཞིང་རྣམས་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་རེ་ཆད་(ཡ་ལ)དེ་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་པས་ཡོན་
ཏན་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་ཁྱད་པར་དུ་གིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེ་བའི་
དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྒྲིང་བོ་ལེན་འདོད་གྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་
ལ་སྒྲུབ་པར་བསམ་མོ། །

[illegible]

[illegible]

དེ་ནས། རྣམ་དག་བསམ་པ་དེ་ཡི་བྲངས་པ་ཡི་།། རྒྱུ་པ་སྟིང་པོར་བྱེད་པར་
 བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །ཞེས་པའི་ཆོ་ཆོག་ས་ཁིང་རྣམས་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བྱུང་རང་གཞན་
 ལ་ཐིམ་པས་སྟིག་སྒྱིབ་སྒྱི་དང་བྱུང་པར་དུ་རང་ལས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་སྟིང་པོའི་
 རྟོགས་པ་བྱུང་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྒྱེ་བའི་འགལ་རྟེན་སྒྱུང་བ་སོགས་སྒྲར་བཞིན་བྱེད། སྒྲར་
 ཡང་། རྒྱུ་པ་སྟིང་པོར་བྱེད་པར་བྱིན་གྱིས་སྟོབས། །ཞེས་པའི་སྒྲ་བས་ཆོག་ས་ཁིང་
 རྣམས་ལས་རང་འབྲུག་གིས་པ་རེ་ཆད་དེ་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་པས་ཡོན་ཏན་རྣམས་འཕེལ་
 ཁིང་རྒྱས། བྱུང་པར་དུ་རེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་
 པའི་བཅས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཉེས་ལྷུང་ཕྱ་མོས་ཀྱང་མགོས་པའི་ལྷག་པ་རྩལ་བྲིམས་
 གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། སེམས་དགེ་བའི་དམིགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་
 གྱི་བར་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་རྒྱས་པའི་ལྷག་པ་ཉིང་རེ་འཛོན་གྱི་བསྐྱབ་པ་
 དང་། སྒྱིབ་གཉིས་གྱི་འཆིང་བ་བརྟུང་ནས་འབྱིན་པར་རྒྱས་པའི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་གྱི་

བསྐྱབ་པ་སྟེ། ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་སྟོང་པའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ། །

དེ་ནས་རང་ཉིད་སྟོང་མཆོར་ལྟར་བ་ཅི་བཞིན་དུ་༑། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་འབྱོངས་པར་བྱོན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཞེས་པའི་ཆོ་ཆོགས་ཞིང་སྦྱི་དང་། ཁྱད་པར་རྒྱ་ཆེན་སྟོང་བརྒྱད་གྱི་བླ་མ་རྣམས་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱུ་བྱུང་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་བས་སྟེག་སྦྱིབ་སྦྱི་དང་ཁྱད་པར་དུའང་བྱམས་སྟོང་རྗེ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བ་དང་། ཆོ་འདིར་ལུས་སེམས་བདེ་བར་འཆོ་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་འགལ་སྟེན་རྣམས་སྤང་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་བྱེད། སྤར་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་(༥༧བ)འབྱོངས་པར་བྱོན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཆོགས་ཞིང་སྦྱི་དང་། ཁྱད་པར་རྒྱ་ཆེན་སྟོང་བརྒྱད་གྱི་བླ་མ་རྣམས་ལས་རང་འབྲ་གཉིས་པ་རེ་ཆད་དེ་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་བས་ཡོན་ཏན་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། ཁྱད་པར་དུ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གིས་རང་མ་རིག་པས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བས་འཕོངས་ཤིང་། ཡུན་རིང་ལ་ཤུགས་དྲག་པའི་སྟག་བསྐྱེད་སྟེ་ཆོགས་གྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མནར་བ་ལ་བཟོད་སྒྲགས་མེད་པའི་བསམ་བས་རང་ཉིད་ཡལ་བར་དོར་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བས་ཕོངས་པའི་མ་རྣམས་ཐབས་ཚུལ་སྟེ་ཆོགས་གྱིས་ལྷུང་བ་ལྷུང་བར་གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ལ་འགོད་འདོད་གྱི་བྱམས་པ་དང་། ཐབས་ཚུལ་སྟེ་ཆོགས་གྱིས་ལྷུང་བ་ལྷུང་བར་སྟག་བསྐྱེད་རྒྱ་བཅས་ལས་སྦྱོབ་འདོད་གྱི་སྟོང་རྗེ་དང་། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་ལྷུང་བ་ལྷུང་བར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕར་ཐོབ་འདོད་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བར་བསམ་ལ་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས། སེམས་ཅན་བསྐྱེད་ཀྱང་ཆུལ་ཁྱིམས་རྣམ་གསུམ་ལ་༑༑། །བརྩོན་པ་དྲག་

པོས་སློབ་པར་བྱིན་གྱིས་སློབས། །ཞེས་པའི་ཆེ་ཆོག་མཁའ་ཁོང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་རྒྱ་ཆེན་
 སྤྱི་དང་ཁྱད་ཀྱི་སྤྱི་མ་རྣམས་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བྱུང་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་པས་སྤྲིག་སྤྱི་
 སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱིན་དུག་སོགས་རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་དང་པ་སྤྱི་པ་པོ་ཆེ་རྣམས་ལ་སློབ་
 རུས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་པའི་འགལ་རྒྱུན་སྤྱི་དང་པ་སོགས་སྤྱི་དང་བཞིན་
 བྱེད། སྤྱི་པ་ཡང་། བཅོམ་པ་དུག་པོས་སློབ་པར་བྱིན་གྱིས་སློབས། །ཞེས་པའི་སྤྱི་པས་
 ཆོག་མཁའ་ཁོང་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་རྒྱ་ཆེན་སྤྱི་དང་ཁྱད་ཀྱི་སྤྱི་མ་རྣམས་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་
 པ་རེ་ཆད་དེ་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་པས་ཡོན་ཏན་རྣམས་འཕེལ་ཁོང་རྒྱས། ཁྱད་པར་དུ་འདྲ་
 རྒྱལ་སྤྱི་སྤྱི་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་ནས། སྤྱི་དང་པ་པོ་ལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་དང་།
 བསྐྱེད་བཞིན་ཉམས་ལེན་ལ་སློབ་པའི་སྤྱི་དང་(༥༠ན)པོའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་
 ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་པ་པོས་སློབ་པོ། །

དེ་ནས། འོག་པའི་ཡུལ་ལ་གཡེང་བ་ཞི་བྱེད་ཅིང་། །ལྷུང་དུ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་པར་
 བྱིན་གྱིས་སློབས། །ཞེས་པའི་ཆེ་ཆོག་མཁའ་ཁོང་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཟབ་མོ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་མ་
 རྣམས་ལས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་བྱུང་། རང་གཞན་ལ་ཐིམ་པས་སྤྲིག་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་
 དུ་འདྲ་ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་ཁྱད་པར་ཅན་ཀྱི་སྤྱི་དང་པོའི་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་པའི་
 འགལ་རྒྱུན་སྤྱི་དང་པ་སོགས་སྤྱི་དང་བཞིན་བྱེད། སྤྱི་པ་ཡང་། ལྷུང་དུ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་པར་བྱིན་
 གྱིས་སློབས། །ཞེས་པའི་སྤྱི་པས་ཆོག་མཁའ་ཁོང་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་ཟབ་མོ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་
 མ་རྣམས་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་རེ་ཆད་དེ་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་པས་ཡོན་ཏན་རྣམས་
 འཕེལ་ཁོང་རྒྱས། ཁྱད་པར་དུ་སེམས་དགེ་པའི་དམིགས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་
 ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པས། ལུས་སེམས་ཤིན་སྤངས་ཀྱི་བདེ་བ་འདྲེན་པར་
 བྱེད་པའི་ཞི་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། དེའི་རང་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་
 རྟོགས་པའི་དབྱེད་པ་བྱས་སྤྱི་པས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་ཤིན་སྤངས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟེན་

བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲིབ་འགྲོ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་དུག་གི་འཁྲིད་ཡིག་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་དགོངས་ཀྱིན།

པའི་ལྷག་མཐོང་བྱང་པར་ཅན་དང་། དེ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྟོགས་
པ་བྱང་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ། །

དེ་ནས། ཐུན་མོང་ལམ་སྤངས་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་ན་། །བདེ་སླག་ཉིད་དུ་འཇུག་
པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཞེས་པའི་ཆེ་ཆོག་ས་ཞིང་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་ཉམས་ལེན་བྱིན་
རྒྱལ་བ་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལས་བདུད་ཅིང་རྒྱུན་བྱུང་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་པས་སྤྲིག་
སྦྱིབ་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་དུ་གྱུར་ལམ་ཟབ་མོ་དོ་རྩེ་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པའི་འགལ་སྒྲིབ་
སྟུང་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་བྱེད། སྤར་ཡང་། བདེ་སླག་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱིན་གྱིས་
སྒྲོབས། །ཞེས་པའི་སྒྲ་བས་ཆོག་ས་ཞིང་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་ཉམས་ལེན་བྱིན་རྒྱལ་བ་
བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་པ་རེ་ཆད་དེ་ཐིམ་པས་ཡོན་ཏན་རྣམས་
འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱང་(༡༠བ)པར་དུ་སྐལ་ལྷན་གྱི་སྦྱེས་སུ་རྣམས་གྱི་འཇུག་རོགས་
དམ་པ་ཐེག་པ་ཀྱན་ལས་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་དབང་གི་སྟོན་རུ་དུ་
གྱུར་ཏེ། སྤྲིགས་སྒྲ་མེད་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་ཀུས་པའི་རྟོགས་པ་བྱང་པར་ཅན་རང་གཞན་
གྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ། །རང་ཉིད་སྒྲ་མེད་གྱི་དབང་མཆོག་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་
འདྲིའི་སྒྲ་བས་སུ་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་བཞི་བྱིན་རྒྱལ་བ་གྱི་ཚུལ་དུ་ལེན་པ་ཡིན་པས་
དེ་ཉིད་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས། དེ་ཆེ་དངོས་གྲུབ་རྣམ་གཉིས་འགྲུབ་པའི་གཞི་། །སྟོག་དང་བསྟོན་ཏེ་
བསྐྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཞེས་པའི་ཆེ་ཆོག་ས་ཞིང་སྤྱི་དང་། བྱང་པར་བྱིན་རྒྱལ་བ་
བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་རྣམས་ལས་བདུད་ཅིང་རྒྱུན་བྱུང་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་པས་སྤྲིག་སྦྱིབ་སྤྱི་
དང་བྱང་པར་དུ་འདྲ་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ཚུལ་
བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བའི་འགལ་སྒྲིབ་སྟུང་བ་སོགས་སྤར་བཞིན་བྱེད། སྤར་ཡང་། སྟོག་
དང་བསྟོན་ཏེ་བསྐྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཞེས་པའི་སྒྲ་བས་ཆོག་ས་ཞིང་སྤྱི་དང་།

ཁྱད་པར་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་རེ་ཆད་དེ་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་པས་ཡོན་ཏན་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། ཁྱད་པར་དུ་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲིམ་པ་རྣམས་དངོས་གྲུབ་རྣམས་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་མཐོང་ནས། ཐོག་དང་བསྐྱོད་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བུས་པའི་སྒྲིང་པོའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ་མོ། །

དེ་རྩེས། དེ་ནས་རྒྱུད་སྒྲིང་སྒྲིང་པོ་རིམ་གཉིས་ཀྱིས་། །དམ་པའི་གསུང་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བས། །ཞེས་པའི་ཆོ་ཆོག་ཞིང་སྒྲིང་དང་ཁྱད་པར་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ལྟ་བུ་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་པས་སྤྱི་བྱིན་སྒྲིང་དང་ཁྱད་པར་དུ་འང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲིང་པོའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་འགལ་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་སྟགས་སྒྲུབ་བཞིན་བྱེད། སྒྲུབ་ཡང་། དམ་པའི་གསུང་བཞིན་བསྒྲུབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྒྱུ་བས། །ཞེས་པའི་སྒྲུབ་པ་ཆོག་ཞིང་སྒྲིང་དང་། ཁྱད་པར་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ལྟ་བུ་གཉིས་པ་རེ་ཆད་དེ་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་པས་ཡོན་ཏན་རྣམས་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། ཁྱད་པར་དུ་སྒྲིང་གི་སྒྲིང་བ་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་གཞན་ལས་ཁང་དང་། བཅུད་གི་སྒྲིང་བ་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ལྟ་བུ་འཆར་བའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། ལས་རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱུ་ཐིམ་པ་ལས་རྒྱུད་པའི་ཐམས་ཅད་སྒྲིང་བ་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྦྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་མཐུས་གང་ཤར་བདེ་སྒྲིང་གི་རྣམ་རྟེན་ལྟ་བུ་འཆར་བའི་རིམ་པ་གཉིས་པའི་སྒྲིང་པོའི་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པར་བསམ།

དེ་ནས། དེ་ལྟར་ལམ་བཟང་སྒྲིང་པའི་བཤེས་གཉིན་དང་། །ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱིན་གྱིས་བསྒྲུབ་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་གསུང་བྱུགས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཏབ་པས་ཆོག་ཞིང་སྒྲིང་དང་། ཁྱད་པར་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྒྲིང་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིང་ཆ་

ལས། སྐྱུ་གསུང་བྲགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཐམས་ཅད་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་
 པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བབས། རང་དང་མ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ལ་
 ཞུགས་པས་ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྦྱིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དུའང་
 མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྦྱིང་པོ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་འགལ་རྒྱུན་གཤམ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
 སྦྱངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར་པར་བསམ། སྤར་ཡང་། ཉེ་
 བར་ནི་བར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་གདུང་བྲགས་དྲག་པོས་གསོལ་བ་བསྐྱར་
 བས་བཏབ་པས། ཆོགས་ཞིང་སྦྱི་དང་། བྱད་པར་མཁའ་འགོ་ཆོས་སྦྱིང་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་
 ལས་རང་འབྲུག་ཉེས་པ་རེ་ཆད་དེ་རང་གཞན་ལ་ཐིམ་པས་མཐུན་རྒྱུན་ཆོ་དང་བསོད་
 བསམ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་པར་
 རང་ལ་མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་བཟང་པོ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྦྱོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་སོགས་(༡༧)དང་། ལམ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆོས་ལྟན་
 ཀྱི་གྲོགས་སོགས་སྦྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱུ་ཆོ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་སོགས། བྱིན་དང་
 གི་མཐུན་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་རང་དང་མ་རྣམས་ལ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྒྱས་པར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
 པར་བསམས། དེ་ནས་ཆོགས་ཞིང་གསལ་བཏབ་ཅིང་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 བསགས་སྦྱང་སྤེལ་གསུམ་སོགས་གོང་དུ་བསྐྱབ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས། བདག་དང་མ་རྣམས་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
 ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་མ་ཐོབ་ན། སྤེལ་བྱུང་དབང་
 རྟོ་རྩེ་འཆང་དང་། དངོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྤེལ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲལ་བ་མེད་པར་རྩེས་སུ་བཟུང་
 བས་སྦྱིབ་བྱི་མ་དང་། རི་ལྟར་བྱུང་ཡང་སྦྱིབ་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ལ་སྤེལ་བྱུང་དབང་རྟོ་རྩེ་
 འཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས། མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གོ་འཕང་དེ་ཉིད་ལ་
 བདག་གཅིག་ཤུར་འགོད་པར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་པའི་སྒྲོ་ནས། སྦྱིབ་ཀུན་ཏུ་ཡང་དག་སྤྱི་

མ་དང་། །དེ་རྗེ་འཆང་གི་གོ་འཕང་ལྷུང་ཐོབ་ཤོག །ཅིས་གདུང་ལྷགས་དྲག་པོས་
གསོལ་བ་དང་སྒྲོན་ལམ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གདབ་པར་བྱའོ། །

དེ་ནས་ཚོགས་ཞིང་གི་གཙོ་བོ་སྤྲུལ་བྱ་དབང་དོ་རྗེ་འཆང་གི་ལྷགས་ཀའི་རྒྱ་
ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྲོས། མཐའ་བསྐྱར་ན་བཞུགས་པའི་ཞི་ཁྱོ་རབ་
འབྱམས་ཐམས་ཅད་ལ་འཕོག་པས། མཐའ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་བསྟངས་ཡེ་
ཤེས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་འོད་དུ་ཞུ་ནས་ཉན་རང་རྣམས་ལ་ཐིམ། ཉན་རང་རྣམས་
འོད་དུ་ཞུ་ནས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཐིམ། བྱང་སེམས་རྣམས་འོད་དུ་ཞུ་ནས་སྒྲིགས་
བརྒྱུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ཐིམ། དེ་རྣམས་འོད་དུ་ཞུ་ནས་ཡི་དམ་དགྱིལ་
འཁོར་གྱི་ལྷ་ཚོགས་རྣམས་ལ་ཐིམ། དེ་རྣམས་འོད་དུ་ཞུ་ནས་རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱད་དང་།
ཟབ་མོ་ལྷ་བརྒྱད་གྱི་སྤྲུལ་རྣམས་ལ་ཐིམ། དེ་རྣམས་ཀྱང་འོག་མ་འོག་མ་ནས་འོད་དུ་ཞུ་
བ། གོང་མ་གོང་མ་ལ་ཐིམ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་མཐར་བུམས་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་ལ་ཐིམ།
(༥༩)རྒྱལ་དེ་ཉིད་གྱིས་ཚོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་གྱི་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱང་འོད་དུ་ཞུ་ནས་དྲིན་
ཅན་རྩ་བའི་སྤྲུལ་ལ་ཐིམ། ཉམས་ལེན་བྱིན་སྐབས་བརྒྱད་པའི་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱང་འོད་
དུ་ཞུ་ནས་རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་ལ་ཐིམ་སྟེ། དེ་ཞིག་སྤྲུལ་བྱ་དབང་དོ་རྗེ་འཆང་། བུམས་
འཇམ་དབྱངས། རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་། དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་སྤྲུལ་དང་ལྷ་ལ་དམིགས་ཏེ་
གསལ་སྤྲང་འདོན། དེ་ནས་བུམས་འཇམ་དབྱངས་གཉིས་འོད་དུ་ཞུ་ནས། གཙོ་བོ་
ལ་ཐིམ་ཞིང་དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་སྤྲུལ་རྣམས་པ་དེ་ཀའི་རང་ནས་གཙོ་བོའི་ལྷགས་ཀར་སིབ་
སྟེ་ཐིམ། རྒྱལ་བ་དོ་རྗེ་འཆང་དེ་ཉིད་གཙོ་བོའི་སྤྱི་བོ་ནས་བྱོན་ནས་ལྷགས་ཀའི་དོ་རྗེ་
འཆང་ལ་ཐིམ། གདན་པད་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱང་འོད་དུ་ཞུ་ནས་རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱི་ཆེན་ལ་ཐིམ།
དེ་ཡང་འོད་དུ་ཞུ་ནས་བྱང་པའི་སངས་ཁྱི་ལ་ཐིམ་སྟེ། དེ་ཞིག་སྤྲུལ་བྱ་དབང་དོ་རྗེ་འཆང་
ལ་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གདབ་ནས་གསལ་སྤྲང་བསྐྱབས་པའི་མཐར། དེ་ཉིད་ཀྱང་འོད་

བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་ཐོན་འགོ་རྒྱུར་བའི་ཆོས་དྲུག་གི་འཁོད་ཡིག་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་པའི་དགོངས་རྒྱུ།

དུ་ཁྱེན་ས་སྤྱི་བོའི་དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་ཐིམ་ཞིང་། སེང་ཁི་བད་ཉི་ལྷ་བའི་གདན་
དང་བཅས་པ་ཡང་འོད་དུ་ཁྱེན་ས་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མའི་བད་ལྷ་ལ་ཐིམ། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་
གྱུར་པ་ལས་རང་གི་སྤྱི་བོར་སེང་ཁི་བད་ལྷ་ཉི་མའི་དགྲིལ་ལའོར་གྱི་གདན་ལ། རོ་བོ་
རང་གི་དྲིན་ཅན་ཅ་བའི་སྒྲ་མ་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཞེས་པ་ནས་དོ་
རྩེ་སྤྱིལ་གྱུང་གིས་བཞུགས་པ་གསལ་ལེགས་པར་བཏབ་ལ། དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས།
ཐུན་ཆོག་ས་དགོ་ལེགས་བྱེ་བས་བསྐྱུན་པའི་སྤྱི་། །ཤུག་ཉི་གཙོ་བོ་དེ་ལ་མགོས་ཐུག་
འཆེལ། །དངོས་བཤམས་ཡིད་སྤྱལ་མཆོད་པ་མ་ལུས་འབུལ། །ཞེས་པ་ནས། བདག་
གཞན་དགོ་རྣམས་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོར་བསྐྱོ། །སྤྱིར་བཞི་ཉི་ལྷ་རི་རབ་རིན་ཆེན་བདུན། །
རིན་ཆེན་མཆོད་ཀྱན་བཟང་མཆོད་པའི་ཆོག་ས། །སྒྲ་མ་ཡི་དམ་དགོན་མཆོག་གསུམ་
ལ་འབུལ། །ཐུགས་རྩེས་བཞེས་ནས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །ཞེས་ཡན་ལག་
བདུན་པ་མཆོད་(༥༡བ)དང་བཅས་པ་མདོར་བསྐྱུས་ཐུབ་ནས་ཐུར་རྒྱགས་སུ་གསོལ་
བ་འདེབས་པ་ནི། སྤྱི་བཞིའི་བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ། །ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་
ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །སྤྱི་བ་བྲལ་ཆོས་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་སྒྲ་མ་ལྷ། །ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་
འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཡི་དམ་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ། །ཐུབ་དབང་དོ་
རྩེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །སངས་རྒྱས་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ། །ཐུབ་
དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །དམ་ཆོས་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ། །
ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །དགོ་འདུན་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྷག་པའི་
ལྷ། །ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །མཁའ་འགོ་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་
ལྷག་པའི་ལྷ། །ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཆོས་སྤྱོད་ཀྱན་འདུས་
སྒྲ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ། །ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །བྱང་པར་སྐྱབས་
གནས་ཀྱན་འདུས་སྒྲ་མ་ལྷག་པའི་ལྷ། །ཐུབ་དབང་དོ་རྩེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ད་བདག་དང་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁོར་བར་སྐྱེས་ནས་ཡུན་རིང་ལ་བྱུགས་དྲག་
 པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་སྒྲ་ཆོགས་པ་ཞིག་མྱོང་བ་འདི། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྦྱར་
 གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མ་བསྟེན་པས་ལན་པར་འདུག་པས། ད་བདག་དང་
 མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྦྱར་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཅུས་པར་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་བ་
 བཏབ་པས་སྤྱི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྤྱི་ཆ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་བཅས་པའི་
 རྒྱན་བབས། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་པས། ཐོག་
 མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་དང་། བྱད་པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
 བསམ་སྦྱར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྟེན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོད་ནད་(༡༩ན)
 གདོན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱངས། ལུས་དྲངས་གསལ་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་
 གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱད་
 པར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྦྱར་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་ཅུས་པའི་
 རྟོགས་པ་བྱད་པར་ཅན་རང་གཞན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པར་བསམ་མོ། །

དེ་ནས་དངོས་གཞིའི་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཚུལ་ནི། སྤྱི་བོར་
 སྒྲ་མ་ལྟ་སྒྲོམ་བཞིན་པའི་རང་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པའི་
 ལན་ཡོན་དང་། མ་བསྟེན་པའི་ཉེས་དམིགས་རྣམས་སྦྱིང་ཐག་པ་ནས་བསམ་ལ། སྒྲ་
 མ་བྱབ་པའི་དབང་བོའི་བྱུགས་ཀ་ནས་ཆོས་འབྲེལ་དངོས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲ་མ་རྣམས་སྦྱོར་ཏེ།
 མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བཞུགས་པ་ལ་དམིགས་ནས་དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་དངོས་ཡིན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེ་རྣམས་ལ་སྦྱོར་རྟོག་གི་སྒྲོ་སྐྱེས་པ་རྣམས་རང་སྦྱོར་འབའ་ཞིག་
 ཡིན་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་རྣམས་རང་ཉིད་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་བཀའ་
 དྲིན་ཆེ་ཚུལ་སོགས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ནས་གསུངས་པ་རྣམས་ཞིབ་རྒྱས་སུ་བསམ་སྟེ།

དེས་ན་སྒྲ་མ་སངས་རྒྱས་སུ་མཐོང་བ་དང་། སྒྲོན་རྟོག་གི་སྒྲོ་སྒྲིད་ཅིག་གྱང་མི་སྒྲེ་ཞིང་
 ཅི་མཛད་ཡོན་ཏན་དུ་མཐོང་བའི་དད་པ་དང་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དན་པའི་གྲུས་པ་ཆེན་
 པོ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་སྒྲེ་བ་དང་། རྟེན་པ་ཟང་ཟིང་འབྲུལ་བ་དང་། བཀྱར་སྤྱི་ཕྱག་གཡོག་བྱེད་
 པ་དང་། བཀའ་བཞིན་རྒྱབ་པ་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་
 སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་རུས་པ་སྒྲ་མ་ལྟས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསོལ་
 བ་ཤུགས་དྲག་ཏུ་བཏབ་པའི་སྒྲི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟའི་སྒྲུ་ལས་བདུད་ཅི་སྒྲ་ལྟ་འོད་ཟེར་དང་
 བཅས་པའི་རྒྱན་བབས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་ཞུགས་
 པས། ཐོག་མེད་ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་དང་། བྱང་པར་དུ་འང་དགེ་
 བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྦྱོར་(༥༥བ)གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པའི་
 སྟིང་བོའི་རྟོགས་པ་བྱང་པར་ཅན་རྒྱད་ལ་སྒྲེ་བའི་འགལ་རྒྱུན་སྦྱངས་ལུས་དྲངས་གསལ་
 འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གྱུར། ཆོ་དང་བསོད་ནམས་ལ་སོགས་པའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས། བྱང་པར་དུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་
 སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་རུས་པའི་རྟོགས་པ་བྱང་པར་ཅན་རང་
 གཞན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྒྲེས་པར་བསམ་མོ། །

དེ་ནས་མཐུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བའི་རྒྱལ་མི་སྒྲི་བོའི་སྒྲ་མ་ལྟ་ལ་དམིགས་ནས། སྒྲ་མ་
 རྒྱལ་བ་ཤུག་ཕྱབ་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །མཆོད་དོ་སྒྲུབས་སུ་འཆིའོ་ཞེས་ཉེར་གཅིག་
 སོགས་ལན་མང་དུ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་སྒྲ་མ་ཕྱབ་པའི་དབང་པོ་ལས་རང་འདྲ་གཉིས་
 པ་ཞིག་ཆད་ནས་རང་ཉིད་ལ་ཐིམ་པས་རང་ཉིད་ཕྱབ་པའི་དབང་པོའི་སྒྲུར་ལམ་གྱིས་
 གྱུར། རང་ཕྱབ་པའི་དབང་པོར་གསལ་བའི་སྒྲུ་ལས་འོད་ཟེར་འབྲོས། མཐའ་བསྐྱོར་ན་
 ཡོད་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོག་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱང་ཕྱབ་པའི་
 དབང་པོའི་གོ་འཕང་ལ་བཀོད་ནས། རང་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཕྱབ་པའི་དབང་

པོར་གསལ་བའི་ཐུགས་ཀར་སྒྲུབ་པའི་དགྱིལ་ལོངས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཨ་དཀར་པོ་རྩི་སེར་པོས་
མཚན་པའི་མཐའ་བསྐྱར་དུ། ལྷོ་ཕུན་ཕུན་མ་དུ་ཕུན་པེ་སྒྲུབ། ཞེས་པས་བསྐྱར་བ་ལ་
དམིགས་ནས་བསྒྲས་པ་ཅི་མང་བྱ། །

མཆུག་ཏུ་དགོ་བ་འདི་ཡི་ཐུར་དུ་བདག །སྒྲུ་མ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་གྱུར་ནས། །
འགོ་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པ། །དེ་ཡི་ས་ལ་འགོད་པར་ཤོག །ཅིས་སྒྲོན་ལམ་གདབ་
ཅིང་། གཞན་ཡང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་ཅ་རྣམས་བཟང་པོ་སྦྱོད་པ་དང་། སྒྲོན་ལམ་
བདུན་ཅུ་པ་ལ་སོགས་པས་རང་གཞན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། མཐར་ཐུག་གི་སྒྲོན་
གནས་རྣམས་སུ་འདུན་པ་དག་པོས་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །

དེ་ན་ཐུན་མཚམས་སུ་ཡང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་ཆོས་བསྐྱར་སྟོན་པའི་
གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བ་དང་། དུན་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་སྒྲོ་ནས་
དབང་པོའི་སྒྲོ་སྒྲུབ་པ་སོགས་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་(༥༦)བྱ་བ་རྣམས་ལ་འཇུག་གོ །དེ་
བཞིན་དུ་ལམ་ལྟག་མ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འང་། བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་དམིགས་
སྒྲོར་དང་ལམ་རང་རང་གི་དམིགས་རྣམ་བཞེ་བ་ཅམ་ལས་ཐུན་མཚམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
གོང་བཞིན་བྱའོ། །དེ་ཡང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ལ་སྦྱོང་བ་ལེགས་པར་བློན་པ་ན་
དལ་འབྱོར་ལ་རྩལ་དུ་སྟོན་ནས་སྒྲོ་སྦྱོང་བ་སོགས་གོ་རིམ་མ་ལྟག་པ་གནད་ཆེའོ། །
འདིར་ནི་དངོས་གཞི་དང་མཆུག་དང་། ཐུན་མཚམས་སུ་ཇི་ལྟར་བྱ་བའི་ཚུལ་རྣམས་
མགོ་སྒྲོས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཞིབ་པར་འཇམ་མགོན་སྒྲུ་མའི་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་སྦྱོར་དངོས་མཆུག་གསུམ་ཚང་བའི་སྒྲོ་ནས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ནས་
ཟུང་འཇུག་གི་བར་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་སྦྱོང་བྱིད་དུ་བྱས་ཏེ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཐུན་
བཞིའམ། གསུམ་མམ། གཉིས་སམ། མ་མཐའ་ཡང་ཐུན་གཅིག་ཅམ་རེ་མ་ཆག་

བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་སྒྲོན་འགྲོ་སྒྲོན་པའི་ཆོས་དྲུག་གི་ལཱིད་ཡིག་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་དགོངས་རྒྱུ།

པར་ཐུགས་དམ་གྱི་མཐིལ་དུ་མཛད་ན། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་ལ་སྒྲིང་པོ་ལོན་པ་རང་ཡིན་
པས་ཐར་འདོད་གྱི་སྒྲིས་བྱུང་མས་གྱིས་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོའི་སྒྲོན་ས་འབད་པར་
མཛོད་ཅིག །

སྒྲིས་པ། དྲི་པོ་ཀ་རའི་གདམས་ངག་བདུད་ཅིའི་རྒྱུ། །མཚུངས་མེད་དྲིན་ཅན་
བཤེས་གཉེན་མཆོག་རྣམས་གྱི། །ཐུགས་གྱི་བུམ་པར་ཆགས་གིང་ལུད་པ་ལས། །
དམན་སྒྲོའི་སྒྲལ་པར་ཐོབ་པའི་མན་ངག་འདི། །སྒྲལ་བར་དོན་གཉེར་ཡོད་ན་ལྷུང་ལོངས་
ལ། །དལ་འབྱོར་རྟེན་བཟང་དོན་མེད་མི་གཏོང་བར། །ལུས་སྒྲིག་རྩ་ཅིའི་ཟེལ་བ་ལྷུང་
དགོངས་ཏེ། །འདུ་འཛིས་དབེན་པའི་གནས་སུ་དོན་སེམས་མཛོད། །མི་ཡི་ལུས་འདི་
གིན་ཏུ་རྟེན་དཀའ་ཞིང་། །རྟེན་ཀྱང་ཆོས་འབྱོར་ཡུལ་དུ་གནས་པ་དགོན། །གནས་ཀྱང་
བརྟན་དང་མཇལ་བ་སྤྱིད་མཐའ་ཙམ། །སྤྱིད་ཀྱང་ལོག་པའི་ལམ་དུ་ཕྱོགས་པ་མང་། །
དེ་ཕྱིར་ཆང་ལ་མ་ཞོར་གདམས་ངག་གི། །རིན་ཆེན་འདི་འདྲ་ཅི་དགར་ཐོབ་དུས་འདིར། །
ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་ལ་བརྩོན་པའི་ལྷགས་ཀྱུ་ཡིས། །རང་རྒྱུད་སྒྲུང་(༥༧)སྒྲོན་ཐུལ་བ་
ལྷུང་ལེན་མཛོད། །སྒྲེ་འགྲོའི་བདེ་སྒྲུག་གིང་རྟེན་འཕམ་ལོའི་ཟླ། །དག་གཉེན་སྒྲོག་གི་
འདུ་བྱེད་ལ་འགྲན་ཞིང་། །ལོངས་སྒྲོད་གཡོ་བ་སྒྲོན་ཀའི་སྒྲིན་བཞིན་དང་། །ཆེ་སྒྲིག་
རྒྱང་ནང་མར་མའི་རྗེས་འགོ་ན། །ཀ་ཡེ་གྲོགས་དག་མི་བཟང་འཁོར་བ་འདིར། །ཡིད་
བརྟན་རུང་བ་རྩལ་ཙམ་མ་མཆིས་པས། །སྤྱིད་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲོ་གས་གྱིས། །
གཏན་གྱི་མདུན་མ་ཆགས་སུ་རྒྱུད་པར་མཛོད། །དེ་ཡང་འཁོར་བར་འཆིང་རྒྱལ་མི་ཤེས་
པར། །མི་ཆེ་ཤིལ་པོར་ཅེ་གཅིག་སྒྲོམ་གྱུར་ཀྱང་། །ལེགས་ལེགས་ཐར་པའི་སྒྲོར་རྒྱུད་
མི་སྤྱིད་པས། །བདེན་བཞིའི་སྒྲུང་དོར་གནད་ལ་དབྱེད་སྒྲོམ་མཛོད། །བྱེད་པར་སྒྲོ་
གསུམ་དག་བའི་སྒྲིད་ཆལ་དུ། །སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་གཡུར་བ་བས། །ལ་
མའི་འགྲོ་རྣམས་མགྲོན་དུ་ཉར་བཀུག་པའི། །ཐེག་མཆོག་ཆོས་གྱི་དགའ་སྟོན་སྤེལ་

བར་མཛོད། །སྒོ་གོ་མས་མ་རིག་འབྲུལ་བས་ཉེར་བསྐྱད་མྱིར། །ད་ལྟའི་སེམས་འདི་
འབྲུལ་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། །ཆོས་ཀྱི་འབྲུལ་པའི་སྒོ་འདིས་བཅོས་ཅོམ་ལས། །གདོད་
ནས་རང་བཞིན་དབེན་རྩལ་མཁྱེན་པར་མཛོད། །སྒྲགས་སྦྱོང་བཞིན་ན་སྒྲགས་ཀྱི་རྩ་
ལྟར་སོགས། །དམ་སྒོམ་རྩལ་བཞིན་གཤམ་སྒྲགས་ལྟར་སྦྱངས། །གང་སྦྱར་བདེ་སྦྱར་
ལྟ་ཡི་དགྱེལ་འཁོར་དུ། །མདོན་སྦྱུང་མོས་ལ་བམལ་སྒོ་སྦྱོར་མཛོད། །གཅིག་ཏུ་དག་
བའི་ལམ་ལ་སྦྱོར་བྱེད་པའི། །གདམས་པ་འདི་ཡི་དག་བས་འགོ་ཀུན་གྱི། །སེམས་ཀྱི་
རི་དྲགས་སྤྱིང་ཞིའི་འཆིང་བ་ལས། །གྲོལ་ཏེ་སྦྱ་བཞིའི་ནགས་སུ་རྩེན་པར་ཤོག །

[illegible]

༡༡༡། །ཀུ་ཚང་འཇམ་དབྱངས་སྒྲོན་ལམ་གྱི་གསུང་འབུམ།

༡༡

མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟོང་འཛོལ་བསྟུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། །

སྤྱི་ལོ་༡༠༡༠་ལྷ་པ་ཁའོས་༡༡་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ལྷགས་སྟག་
བོད་ལྷ་པ་ཁའི་ཁའོས་༡༡་དུས་ཁའོས་བཟང་པོར་པར་བཅུངས་དང་བོད་པར།

༡༡། ། 《མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟོང་འཛོལ་བསྟུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་》 གི་
དཔེ་རྟོང་བསྟུ་སྒྲིག་དང་ལས་ཁུགས་མི་སྣའི་མཚན་པོ།

བསྟུ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་པ། གློ་བཟང་ལུན་གྱུབ། དབང་གྲགས། ཚེ་རིང་།

ལས་ཁུགས་མི་སྣ། གློ་བཟང་ཚེས་འབྱོར། རྒྱལ་མཚན་བུམས་པ། ཚེ་བརྟན་རྟོ་རྟེ། དག་དབང་བྱུང་མེས་ས།

གློ་བཟང་འཕགས་མཚོ། གློ་བཟང་འཛིགས་མེད། ཚེ་རིང་མ། སྟེན་པ། རྟོ་རྟེ་མཚོ།

ཚེ་རིང་ཚེས་སྟོན། ལྷ་སྒྲིད། ལྷག་པ་སྟོལ་མ། དབྱ་གཡང་། བུམས་པ་ཚེས་སྟོན།

བསོད་ནམས་དབྱངས་ཅན། མིག་དམར་གཡང་འཛོམས།

དེབ་འདིའི་ཁུ་དག་དང་དཀར་ཆག་སྒྲིག་མཁན། གློ་བཟང་ཚེས་འབྱོར། རྒྱལ་མཚན་བུམས་པ།

ལྷག་པ་སྟོལ་མ།

གློག་འབུལ་ཡིག་བཅགས་པ། མིག་དམར་གཡང་འཛོམས།

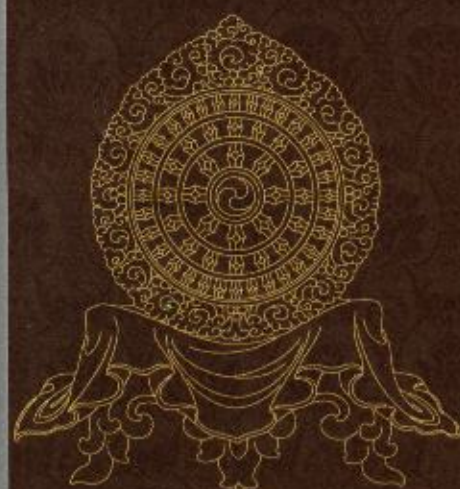
མདུན་ཤོག་རྩས་འགོད་པ། ཚེ་རིང་མ།

པར་སྒྲིག་ལག་རྩལ་པ། ཚེ་རིང་ཚེས་སྟོན།

གངས་ཅན་བྱང་ལོ་ར་དཔེ་ཚོགས།
པོད་ཕྱིང་ཉིས་བརྒྱ་ཁྱ་གཉིས།

